

مجموعه قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری، صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

چاپ چهارم (ویرایش سوم)

مشمول بر:

- ◀ فرامین و قوانین؛
- ◀ موافقتنامه‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی؛
- ◀ آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، اساسنامه‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌ها؛
- ◀ مصوبات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی؛
- ◀ مصوبات دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی؛
- ◀ مصوبات شورای اقتصاد؛
- ◀ مصوبات شورای عالی بیمه؛
- ◀ مصوبات هیأت امنای حساب ذخیره ارزی؛
- ◀ نظریات رئیس مجلس شورای اسلامی؛
- ◀ نظریات معاونت حقوقی ریاست جمهوری؛
- ◀ نظریات اداره کل حقوقی قوه قضاییه؛
- ◀ زیرنویس‌های توضیحی و تنقیحی؛
- ◀ و....

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات
ارده پست ماه ۱۳۹۴

مجموعه قوانین و مقررات
مناطق آزاد تجاری - صنعتی
و مناطق ویژه اقتصادی
چاپ چهارم (ویرایش سوم)

مشمول بر:

فرامین و قوانین؛

موافقتنامه‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی؛

آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، اساسنامه‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌ها؛

مصوبات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی؛

مصوبات دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی؛

مصوبات شورای اقتصاد؛

مصوبات شورای عالی بیمه؛

مصوبات هیأت امنای حساب ذخیره ارزی؛

نظریات رئیس مجلس شورای اسلامی؛

نظریات معاونت حقوقی ریاست جمهوری؛

نظریات اداره کل حقوقی قوه قضائیه؛

زیرنویس‌های توضیحی و تنقیحی؛

و....

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات
اردیبهشت ماه 1394

ایران. قوانین و احکام
مجموعه قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی.../ تهیه و تنظیم: معاونت حقوقی ریاست
جمهوری، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، با همکاری معاونت توسعه مدیریت دبیرخانه شورای مناطق
آزاد. (ویراست 3).
تهران: ریاست جمهوری، معاونت حقوقی، معاونت تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، اداره چاپ و انتشار 1394. زیر نظر
سعید تقدیسیان، مهدی مهدی‌زاده.

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا
ایران. ریاست جمهوری. معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات. اداره چاپ و انتشار
ایران. ریاست جمهوری، شورای هماهنگی مناطق آزاد ویژه اقتصادی، دبیرخانه، معاونت توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس
کتابخانه ملی ایران: 3764927

اداره چاپ و انتشار معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

نشانی: تهران- خیابان ولی‌عصر (عج) - قبل از چهارراه جمهوری اسلامی - شماره 1158
کدپستی: 1316767451 تلفن: 66492708 - 9821 + دورنگار: 66492707 - 9821 +
پست الکترونیک: ttgh@govir.ir پیامک: 60006605

نام کتاب: مجموعه قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

تهیه و تنظیم: امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

با همکاری معاونت توسعه مدیریت و امور مجلس دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد

ناشر: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

لیتوگرافی و چاپ: اداره چاپ و انتشار

چاپ اول: پاییز 1380

چاپ چهارم (ویرایش سوم): اردیبهشت 1394

قیمت: 240/000 ریال

شابک: 978-600-7434-28-4

کلیه حقوق برای معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری محفوظ است.

قال امیرالمومنین علی (ع): ادْفُوا أَقْلَامَكُمْ وَ قَارِبُوا بَيْنَ سَطُورِكُمْ وَ احذِفُوا عَنِّي فُضُولَكُمْ وَ اقْصِدُوا قَصْدَ الْمَعَانِي وَ إِيَّاكُمْ وَ الْإِكْفَارَ فَإِنَّ أَمْوَالَ الْمُسْلِمِينَ لَا تَحْتَمِلُ الْأَضْرَارَ

نوک قلم‌های خود را تیز بتراشید و خطوط را نزدیک به هم بنویسید، عبارت‌های اضافی را حذف و اصل سخن را مورد توجه قرار دهید، بپرهیزید از زیاده‌روی و مصرف بیش از حد که اموال مسلمانان تحمل ضرر و زیان ندارد.

انتخاب قلم، چینش، آماده‌سازی و ... کتاب حاضر در راستای اجرا و پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی و با هدف استفاده و صرفه‌جویی حداکثری از کاغذ و سایر اقلام مصرفی به‌کاررفته انجام شده، این اقدام موجب صرفه‌جویی بیست‌وپنج درصدی کاغذ و ... گردیده است؛ امید داریم چنانچه احتمالاً از سهولت استفاده از مجموعه کاسته شده، خوانندگان عزیز با اغماض بدان بنگرند.

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

همکاران

تدوین و تنقیح : فاطمه منتصراسدی (چاپ‌های اول و دوم) - مصطفی سلیمانی (چاپ سوم)

مهناز کردنائیج و محسن پوراحمدی (چاپ‌های سوم و چهارم)

آماده‌سازی : سپیده رحیم‌زاده، صغری ابوالحسنی، ریحانه سیفی

لیتوگرافی و چاپ : علی ابراهیمی دهشیری - رضا زرکش بهاری - داود محمودی

زیر نظر : سعید تقدیسیان - مهدی مهدی‌زاده

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات مراتب امتنان خود را از آقایان علیرضا محفوظی، محمد علی عسگری، رضا مهریزی، جواد عباسپور، شهرام موسوی، سعید احمدی و خانم‌ها درنا کسرابی و آریتا خورشیدی که در تهیه مجموعه حاضر همکاری نموده‌اند اعلام می‌دارد.

همچنین این معاونت مراتب تقدیر و سپاس خود را از آقایان عباسعلی رحیمی اصفهانی، مهرداد مستجاب‌الدعواتی، اکبر رسولی، مهدی روحانی، جعفر آهنگران، علیرضا زنجانیان، محبت ریسی، محسن بیرداده، محمد زجاجی، مجتبی اسکندری، سعید احمدی، شعبان شاهکوهی، عبدالله مسلمی و حسن محسنی و خانم‌ها شکوه فقیری، معصومه زارعی، حمیرا شفیعی، پروین آقاپور لاهرودی، فاطمه نوروزی، سمیه خسروی‌فر که در تدوین، تنقیح و آماده‌سازی چاپ‌های پیشین این مجموعه همکاری نموده‌اند اعلام می‌نماید.

علایم اختصاری

- ا.ت.د.ع.ا:** آیین نامه اصلاحی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب 1381
م.ت.ا.ق.م: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
ر.ح.ق: معاونت حقوقی ریاست جمهوری
ا.ح.ق: اداره کل حقوقی قوه قضاییه
ق.آ.د.ک: 1291: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1291 *
ق.آ.د.ک: 1378: قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری) مصوب 1378
ق.آ.د.ک: 1392: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392/12/4
ق.آ.د.م: 1318: قانون آیین دادرسی مدنی مصوب 1318
ق.آ.د.م: 1379: قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب 1379
ق.ا.ج.ا: 1: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1358 با اصلاحات بعدی
ق.ا.ا.م: : قانون اجرای احکام مدنی مصوب 1356
ق.ا.پ.ق: 5: قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مصوب 1356
ق.ا.ح: : قانون امور حسبی مصوب 1319
ق.ت: : قانون تجارت مصوب 1311
ق.ت.ا: : قانون تجارت الکترونیک مصوب 1382
ق.ت.د.ع: : لایحه قانونی تشکیل دادگاههای عمومی مصوب 1358
ق.ت.د.ع.ا: : قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب 1373 با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.ج.ر: : قانون جرایم رایانه‌ای مصوب 1388
ق.ج.خ: 1353: قانون حمایت خانواده مصوب 1353
ق.ج.خ: 1391: قانون حمایت خانواده مصوب 1391
ق.م: : قانون مدنی مصوب 1307 با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.م.ا: 1370: قانون مجازات اسلامی مصوب 1370 با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.م.ا: 1375: قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب 1375 (و قانون جرایم رایانه‌ای 1388) با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.م.ا: 1392: قانون مجازات اسلامی مصوب 1392/2/1
ق.م.ج.ن: : قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب 1382
ق.م.ع: : قانون مجازات عمومی مصوب 1304
ق.م.م: : قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب 1367 با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.ن.ا.م: 1377: قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب 1377
ل.ق.ا.ق.ت: : لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347
ل.ق.ا.ک.و.د: : لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب 1333

* تاریخ تصویب این قانون در برخی از متون 1290 درج شده است، ولی حسب بررسی صورت گرفته، 1291/5/31 صحیح می‌باشد.

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد والآله الطيبين الطاهرين

پیشگفتار

فرآیند جهانی شدن بنا به تحولات گسترده در زندگی بشری به‌ویژه در چند دهه اخیر رخ داده است و همچنان در حال رشد می‌باشد؛ جوامع مختلف جهانی علیرغم اختلاف در برخی دیدگاه‌ها به این سمت در حال حرکت هستند؛ این فرآیند به صورتی پیچیده در زمینه‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، فن‌آوری و اقتصادی به سرعت رو به گسترش بوده و جلوه‌های تازه‌ای را در ابعاد مختلف و به ویژه در ابعاد سیاسی به روی همگان گشوده است. از جمله عوامل مؤثر بر جهانی شدن اقتصاد در دو قرن اخیر می‌تواند افزایش حجم تجارت جهانی باشد. جنبه اصلی فرآیند جهانی شدن اقتصاد، همانا روند ادغام و وابستگی متقابل کشورهای مختلف به یکدیگر است. دو عامل مهم در مقوله جهانی شدن که دارای ارتباط مستقیم با یکدیگرند، بازارهای هدف جهانی و موضوع دولت - ملت می‌باشد که در اثر رقابت بازارهای جهانی با یکدیگر در نوردیده شده است.

در این رهگذر مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می‌توانند سهم بسزایی در تحقق فرآیند جهانی شدن اقتصاد کشورمان (به جای گریز از این پدیده جهانی) در ایجاد بستر مناسب برای نیل به جایگاه واقعی اقتصاد ملی در اقتصاد جهانی فراهم نمایند، تهدیدات را به فرصت‌ها تبدیل کنند و با اعتقاد به اصل مشارکت در تولید جهانی سهم بیشتری را در اقتصاد بین‌المللی به خود اختصاص دهند.

باتوجه به سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مبنی بر عدالت محوری، شفافیت و روزآوری در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری، شفاف‌سازی و آگاهی بخشی نسبت به حقوق و تکالیف متقابل مردم و نظام اداری با تأکید بر دسترسی آسان و رضایت‌مندی مردم، قانون‌گرایی و اشاعه فرهنگ مسؤلیت‌پذیری، پاسخگویی و تکریم شهروندی و اجتناب از برخورد‌های سلیقه‌ای و فردی در کلیه فعالیت‌ها، و نظر به اینکه تدوین و تنقیح قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران از لحاظ حقوقی به رشد و توسعه آگاهی‌ها و اطلاعات فعالان در این عرصه و همچنین مسؤولان، مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی کشور کمک شایانی می‌نماید و موجب ایفای نقش مؤثر سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران می‌باشد و با عنایت به پراکندگی نسبی قوانین و مقررات مربوط به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به‌منظور تسهیل دسترسی دست‌اندرکاران اجرایی و عموم مردم و فعالان اقتصادی در حوزه‌های مختلف، مجموعه حاضر مشتمل بر قوانین، موافقتنامه‌ها و

کنوناسیون‌های بین‌المللی، آیین‌نامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، اساسنامه‌ها، مصوبات وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی اداری، شورای اقتصاد، شورای پول و اعتبار، شورای عالی بیمه، هیأت امنای حساب ذخیره ارزی و ...، نظریات رییس مجلس شورای اسلامی، نظریات مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه، نظریات معاونت حقوقی ریاست جمهوری و آرای هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی تهیه شده است.

چاپ اول مجموعه در پاییز سال 1380 و چاپ دوم (ویرایش اول) در زمستان سال 1385 تهیه و عرضه شد. چاپ سوم (ویرایش دوم) مجموعه نیز در خرداد ماه سال 1391 با همکاری کارشناسان و مسؤولان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تهیه گردید. اثر حاضر، چاپ چهارم (ویرایش سوم) مجموعه می‌باشد که با لحاظ آخرین اصلاحات و الحاقات تا اردیبهشت ماه 1394 تقدیم علاقمندان می‌گردد. آنچه این مجلد را از مجموعه‌های قبلی متمایز می‌سازد تفکیک قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی از قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد. ضمناً فهرستی نیز به همراه شماره و تاریخ ابلاغ مقررات در قسمت فهرست‌ها گنجانده شده است. برای اینکه وظیفه روشنگری در تهیه این مجموعه تا حدّ توان به صورت کامل اجرا گردد، در مواردی که بیان نظر توضیحی یا تنقیحی در خصوص قانون و یا مقرره‌ای ضرورت داشته، نظر مذکور با درج نشان خاص⁽¹⁾ بیان شده است.

رجاء واثق دارد ادامه این نوع همکاری‌های بین‌سازمانی برای تدوین و تنقیح هرچه کامل‌تر و جامع‌تر قوانین و مقررات و رفع تعارض احتمالی در استنباط و برداشت از قوانین و مقررات، مفید بوده و کمک مؤثری در اجرای بند 11 سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری قرار گیرد.

امید است صاحب‌نظران ما را از انتقادهای، پیشنهادهای و راهنمایی‌های ارزنده خویش محروم نمایند تا امکان بهبود و اعتلای مجموعه و رفع نقایص احتمالی در چاپ‌های بعدی فراهم شود. (2)(3)

دکتر اکبر ترکان

مشاور رییس جمهور و دبیر شورای عالی

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

دکتر الهام امین‌زاده

معاون حقوقی رییس جمهور

1 - م.ت.ا.ق.م: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری.
2 - نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را به نشانی: تهران - خیابان ولی‌عصر(عج)، قبل از تقاطع جمهوری اسلامی، شماره 1158 معاونت تدوین و تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - کدپستی 1316767451 یا نشانی اینترنتی ttgh@govir.ir ارسال فرمایید. در ضمن دورنگار 0098-21-66492707 و 0098-21-64455511 تلفن نیز آماده دریافت و استماع نظرات علاقمندان و صاحب‌نظران می‌باشد.

3 - سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران علاوه بر سایت اینترنتی دولت برای دستگاه‌های اجرایی، از طریق نشانی‌های ذیل قابل دسترسی رایگان برای عموم مردم و علاقمندان می‌باشد: www.dotic.ir

فهرست‌ها

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	صفحه
1	فهرست تاریخی قوانین و مقررات	
	فهرست قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی	8
	فهرست قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی	17
2	فهرست تاریخی مقررات (همراه با شماره و تاریخ ابلاغ)	
	فهرست مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی (همراه با شماره و تاریخ ابلاغ)	21
	فهرست مقررات مناطق ویژه اقتصادی (همراه با شماره و تاریخ ابلاغ)	25
3	فهرست سازمان‌های مسؤول مناطق ویژه اقتصادی	29
4	متن قوانین و مقررات	
	قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی	31
	قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی	370
5	ضمیمه	496
6	فهرست کتاب‌های منتشر شده معاونت تدوین، تحقیق و انتشار قوانین و مقررات (از سال 1392 تا کنون)	503

فهرست تاریخی قوانین و مقررات

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی			
مصوبات رهبری و سیاست‌های کلی نظام			
1	از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	1392/12/29	31
2	از آیین‌نامه اجرایی ماده 122 قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مؤسسات خدمات انتظامی (حفاظتی و مراقبتی)	1388/8/17	31
قوانین اختصاصی			
1	قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1372/6/7	33
2	قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی	1382/6/2	50
3	قانون توسعه محدوده منطقه آزاد ارس	1385/5/29	50
4	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی	1389/7/4	51
5	قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش	1389/9/28	54
قوانین مرتبط			
1	از قانون نظام صنفی کشور	1382/12/24	56
2	از قانون مالیات بر ارزش افزوده	1387/2/17	56
3	از قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	1387/2/29	57
4	از قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (1390-1394) با اصلاحات و الحاقات بعدی	1389/10/15	57
5	از قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	1389/12/8	59
6	از قانون امور گمرکی	1390/8/22	62
7	از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت	1391/2/19	66
8	از قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده (104) قانون مالیات‌های مستقیم	1391/5/1	66
9	از قانون بودجه سال 1394 کل کشور	1393/12/24	67
موافقتنامه‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی			
1	از قانون مربوط به عهدنامه بازرگانی و دریانوردی بین دولت ایران و دولت هند (ارجاعی) ⁽¹⁾	1334/11/22	71
2	از قانون قرارداد اقامت و دریانوردی بین دولت ایران و دولت فرانسه	1345/2/18	68
3	از قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحد مواد مخدر 1961 نیویورک	1351/4/18	68
4	از قانون موافقتنامه بازرگانی و همکاری‌های اقتصادی بین دولت ایران و دولت اسپانیا (ارجاعی)	1352/12/14	71
5	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت مالزی (ارجاعی)	1367/12/28	71
6	از قانون الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای	1370/9/3	70

1 - به دلیل کثرت موافقتنامه‌های دوجانبه منعقد شده میان ایران و سایر کشورها، در موارد مشابه، تنها به درج متن یکی از آن‌ها اقدام و عناوین سایر موافقتنامه‌ها در زیرنویس اعلام شده است. از این دسته موافقتنامه‌ها در فهرست حاضر به عنوان «ارجاعی» یاد شده است.

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
	روانگردان		
7	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری چک	1374/6/15	71
8	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری سوسیالیستی ویتنام (ارجاعی)	1374/7/12	71
9	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک (ارجاعی)	1375/7/11	71
10	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین (ارجاعی)	1375/8/13	71
11	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان	1375/8/15	72
12	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان (ارجاعی)	1375/8/20	71
13	از موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان (ارجاعی)	1376/1/19	72
14	از قانون موافقتنامه همکاری‌های تجاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین	1376/3/18	74
15	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان (ارجاعی)	1376/7/30	72
16	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین (ارجاعی)	1379/1/17	72
17	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان (ارجاعی)	1379/1/17	72
18	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس (ارجاعی)	1379/2/25	71
19	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن (ارجاعی)	1379/2/25	72
20	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس (ارجاعی)	1379/2/27	72
21	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان (ارجاعی)	1379/4/26	72
22	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی (ارجاعی)	1379/8/10	72
23	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه (ارجاعی)	1379/12/3	71
24	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر (ارجاعی)	1380/1/22	72
25	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس (ارجاعی)	1380/1/22	72

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
26	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی (ارجاعی)	1380/3/22	71
27	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه (ارجاعی)	1380/9/7	71
28	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب (ارجاعی)	1380/10/4	72
29	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه (ارجاعی)	1380/10/4	72
30	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال نیجریه (ارجاعی)	1380/10/10	72
31	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه (ارجاعی)	1380/10/10	72
32	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان (ارجاعی)	1380/12/14	71
33	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطان نشین عمان (ارجاعی)	1381/2/18	72
34	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین (ارجاعی)	1381/2/8	71
35	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه (ارجاعی)	1381/10/22	73
36	از قانون موافقتنامه همکاری‌های بلند مدت اقتصادی، بازرگانی، علمی، فنی و فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	1382/2/23	74
37	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ایتالیا (ارجاعی)	1382/2/23	73
38	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین (ارجاعی)	1382/2/23	73
39	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان (ارجاعی)	1382/2/23	73
40	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری گرجستان (ارجاعی)	1382/2/23	73
41	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس (ارجاعی)	1382/2/23	73
42	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان (ارجاعی)	1382/2/23	73
43	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان (ارجاعی)	1382/2/23	73
44	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان (ارجاعی)	1382/2/23	73

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
45	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی (ارجاعی)	1382/2/23	73
46	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره (ارجاعی)	1382/7/13	73
47	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه (ارجاعی)	1382/7/15	73
48	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطنتی عمان (ارجاعی)	1382/10/23	71
49	از قانون موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی و بازرگانی بلند مدت بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان (ارجاعی)	1382/10/23	72
50	از قانون موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی، بازرگانی و فنی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین (ارجاعی)	1382/10/23	72
51	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین (ارجاعی)	1382/10/23	73
52	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا (ارجاعی)	1382/10/23	73
53	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان (ارجاعی)	1382/10/23	73
54	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فنلاند (ارجاعی)	1382/10/23	73
55	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اتریش (ارجاعی)	1382/10/23	73
56	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری رومانی (ارجاعی)	1382/10/23	73
57	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان (ارجاعی)	1382/10/23	73
58	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک خلق الجزایر (ارجاعی)	1383/8/5	73
59	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک خلق الجزایر (ارجاعی)	1383/8/11	72
60	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین (ارجاعی)	1383/8/11	73
61	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای وزیران صربستان و مونته‌نگرو (ارجاعی)	1383/9/11	72
62	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا (ارجاعی)	1384/2/27	72
63	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا (ارجاعی)	1384/11/9	72
64	قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا (ارجاعی)	1384/11/9	73

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
65	از قانون موافقتنامه اقتصادی تکمیلی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا (ارجاعی)	1385/1/15	73
66	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت مالزی (ارجاعی)	1385/1/16	73
67	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت صربستان و مونته‌نگرو (ارجاعی)	1385/1/20	73
68	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال دمکراتیک اتیوپی (ارجاعی)	1385/1/20	73
69	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت گرجستان (ارجاعی)	1385/8/30	72
70	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان (ارجاعی)	1385/9/7	72
71	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس (ارجاعی)	1386/5/3	72
72	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی (ارجاعی)	1386/5/3	73
73	از قانون موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت	1387/5/6	75
74	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک فدرال اتیوپی و اصلاحیه آن (ارجاعی)	1386/5/7	72
75	از قانون موافقتنامه تجاری اکو (اکوتا)	1386/5/16	75
76	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی سوئد (ارجاعی)	1386/5/16	73
77	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی افغانستان (ارجاعی)	1386/5/28	73
78	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره (ارجاعی)	1386/6/4	72
79	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری زیمباوه (ارجاعی)	1386/6/5	73
80	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جماهیری عربی مردمی سوسیالیستی عظمای لیبی (ارجاعی)	1386/6/5	73
81	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کویت (ارجاعی)	1386/6/5	73
82	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یونان (ارجاعی)	1386/6/5	74
83	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کوبا (ارجاعی)	1387/2/29	72
84	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا و پروتکل اصلاحی آن (ارجاعی)	1387/2/29	74
85	از قانون موافقتنامه تجارت ترجیحی بین جمهوری اسلامی ایران و بوسنی و هرزگوین	1388/6/15	76
86	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس (ارجاعی)	1388/8/26	74

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
87	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی ویتنام (ارجاعی)	1389/10/15	74
88	از قانون موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه	1390/9/22	76
89	از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا (ارجاعی)	1391/1/15	74
90	از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اکوادور (ارجاعی)	1391/1/20	72
مقررات			
آیین‌نامه‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌ها			
1	آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1372/10/27	77
2	آیین‌نامه اجرایی صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1372/10/27	78
3	آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1372/12/23	80
4	از آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات با اصلاحات بعدی	1373/1/14	83
5	مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/2/19	83
6	مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/2/19	91
7	مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/2/19	95
8	مقررات ورود و اقامت اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/7/9	101
9	دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی با اصلاحات بعدی	1373/7/9	103
10	آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با الحاقات بعدی	1373/7/9	108
11	آیین‌نامه چگونگی اداره اماکن عمومی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/7/9	129
12	مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/7/9	131
13	آیین‌نامه مرزبانی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/7/9	134
14	ضوابط مربوط به نقل وانتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی بیمه‌شدگان در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/10/12	136
15	ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1374/2/4	137
16	از آیین‌نامه اجرایی بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی	1375/6/11	142
17	آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1378/9/9	142
18	مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1379/6/2	149
19	دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی	1379/6/13	157

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
	ایران		
20	از آیین نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات	1386/7/1	177
21	از دستورالعمل نحوه تشکیل و راه اندازی دادگاه های سیار	1387/5/22	178
22	ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1388/11/4	179
23	از آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی و توسعه استان	1390/7/20	185
24	آیین نامه اجرایی ماده (88) قانون نظام صنفی	1390/12/24	186
25	آیین نامه مالی و معاملاتی سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1391/11/29	196
26	از آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی	1391/12/6	220
27	از آیین نامه اجرایی قانون معادن	1392/4/11	221
28	آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1392/12/20	222
	تصویب نامه ها		
1	ورود به کشور یا خروج از آن از طریق فرودگاه و بندر جزیره کیش	1370/4/9	224
2	ورود به کشور و خروج از آن از طریق بندر چابهار	1371/5/11	224
3	شناخته شدن فرودگاه و بندر بهمین در منطقه آزاد قشم به عنوان مرز هوایی و دریایی	1373/12/14	224
4	تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم	1375/4/18	224
5	تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی قشم به عنوان منطقه آزاد	1376/4/30	225
6	تسری یافتن وصول (2%) هزینه اقامت هر شب یک مسافر موضوع ماده (55) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین به هتل های مناطق آزاد تجاری صنعتی	1376/8/25	226
7	اجازه ورود مواد اولیه و قطعات منفصله از مناطق آزاد به داخل کشور توسط واحدهای تولیدی کشور	1377/2/7	226
8	اجازه انتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور	1377/7/18	226
9	اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده با اصلاحات بعدی	1377/11/14	227
10	تعیین قلمرو آبی منطقه آزاد قشم در خصوص فعالیت های مربوط به سوخت رسانی کشتی ها	1378/11/24	228
11	معافیت کالاهای تولید شده در داخل کشور که به مناطق آزاد تجاری - صنعتی حمل می شوند از سپردن پیمان ارزی با اصلاحات بعدی	1379/10/11	230
12	از سیاست تجارت الکترونیکی جمهوری اسلامی ایران	1381/2/29	230
13	تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1382/2/21	230
14	از تصویب نامه راجع به اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور با اصلاحات بعدی	1382/11/19	235
15	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و سلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند با اصلاحات بعدی	1384/3/8	237
16	تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی	1384/3/8	240
17	اتخاذ تصمیماتی به منظور واگذاری زمین مورد نیاز دانشگاه های دولتی در مناطق آزاد	1384/6/5	243
18	از تصویب نامه تعیین متن تطبیق ترجمه (چهار) پیوست موافقت نامه تجاری اکو برای ایجاد	1386/12/27	243

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
	هماهنگی بین دستگاه‌های مربوط		
19	افزافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	1388/12/16	244
20	محسوب شدن معاونان مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی همپراز مقامات بند (هـ) ماده (71) قانون مدیریت خدمات کشوری	1389/4/27	244
21	از تصویبنامه موظف نمودن کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز	1389/6/9	244
22	تصویبنامه اجرای طرح‌های مربوط به مناطق آزاد در منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی	1389/11/3	245
23	اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد ارس تا شعاع یکصد و سی و پنج کیلومتری منطقه مذکور	1389/12/16	245
24	اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور	1390/6/13	246
25	تصویبنامه در خصوص جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق - آزاد تجاری - صنعتی	1390/7/3	247
26	واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، بندر انزلی، ارس و اروند	1392/2/15	263
27	تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی	1392/6/3	263
28	از تصویبنامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار	1392/6/17	264
29	اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو تا شعاع (30) کیلومتری منطقه	1392/8/1	264
30	تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر به منظور توسعه گردشگری داخلی با اصلاحات بعدی	1392/10/22	265
31	تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس	1393/5/4	267
32	از تصویبنامه اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود خودروهای سواری و تعیین محدوده تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد	1393/6/19	272
33	تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو	1393/12/17	272
34	از تصویبنامه موضوع اصلاح دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1393/12/17	277
	اساسنامه‌ها		
35	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم	1373/3/31	284
36	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش	1373/3/31	288
37	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار	1373/3/31	293
38	اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار (سهامی خاص)	1374/2/4	297
39	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) با اصلاحات بعدی	1383/5/4	302
40	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) با اصلاحات بعدی	1383/5/4	306
41	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی با اصلاحات بعدی	1383/5/4	311
42	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو با اصلاحات بعدی	1389/10/5	315

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
43	اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم	1393/6/26	319
	مصوبات شورای عالی (شورای هماهنگی) مناطق آزاد تجاری - صنعتی و دبیر شورا		
1	شرح وظایف و اهداف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1372/7/12	325
2	انتقال کالاهای مرجوعی از گمرکات کشور به مناطق آزاد	1374/5/9	327
3	نحوه حل و فصل اختلافات بین دستگاه‌های دولتی و سازمان‌های مناطق آزاد	1375/11/8	327
4	نحوه تهیه و اجرای نظامنامه فرهنگی سازمان‌های مناطق آزاد	1376/3/27	327
5	تعیین تکلیف ورود کالاهای مستعمل بازسازی شده از مناطق آزاد تجاری صنعتی به داخل کشور	1388/12/18	331
6	دستورالعمل تهیه و تنظیم طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد در چارچوب سیاست‌های راهبردی و توسعه‌ای مناطق	1391/5/14	331
7	دستورالعمل اجرایی کمک به نواحی همجوار توسط سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی (ردیف 40200)	1391/5/14	336
8	دستورالعمل ماده (21) آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری صنعتی «دریافت و مصرف هدایا و کمک‌ها»	1392/9/9	339
9	دستورالعمل واگذاری تنخواه‌گردان موضوع ماده (9) آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری صنعتی	1392/9/9	339
10	دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی موضوع تبصره 4 ماده 52 آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد	1393/9/18	341
	مصوبات شورای عالی بیمه		
1	از آیین‌نامه شماره (40) در خصوص ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی	1380/11/1	350
2	آیین‌نامه شماره 45 دستورالعمل ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1382/2/30	350
3	آیین‌نامه شماره 46 دستورالعمل ذخایر فنی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1382/2/30	351
4	آیین‌نامه شماره 47 دستورالعمل نحوه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1382/2/30	353
5	آیین‌نامه شماره 49 نمونه صورت‌های مالی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1382/4/3	357
6	ضوابط اعطای پروانه نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی در مناطق آزاد با اصلاحات بعدی	1382/4/3	357
7	از آیین‌نامه شماره 76 در خصوص نحوه واگذاری بیمه‌های اتکالی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن	1391/7/11	359
	سایر مصوبات		
1	از مصوبه تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آن‌ها	1377/7/28	360
2	نحوه واردات خودروهای تولیدشده در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی به سایر نقاط کشور	1379/8/7	360
3	از مصوبه اصلاحی موضوع شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی	1389/5/9	361
4	اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته	1389/10/18	362
5	از مصوبه راهبردهای بلندمدت توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت از منظر آمایش سرزمین	1392/12/19	362

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
6	دستورالعمل کالاهای عبور خارجی و داخلی	1393/3/17	362
7	از برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی مبانی و مستندات، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی	1393/4/16	369
8	از مصوبه اتخاذ تصمیماتی در خصوص نحوه و شرایط استفاده از صندوق توسعه ملی	1393/4/17	369
	نظریه تفسیری شورای نگهبان		
	5318	1372/7/24	35
	نظریات رییس مجلس شورای اسلامی		
1	837 هـ/ب	1373/10/18	82
2	25946 هـ/ب	1389/4/15	178
3	16590 هـ/ب	1391/4/7	113
4	16596 هـ/ب	1391/4/7	245
5	62102 هـ/ب	1393/9/11	107
	نظریه معاونت حقوقی ریاست جمهوری		
	47930	1380/11/21	227
	نظریات اداره کل حقوقی قوه قضاییه		
1	7/7295	1373/11/16	40
2	7/9204	1382/11/18	35
3	7/1321	1388/3/2	89
4	7/7248	1388/11/18	37
5	7/546	1390/2/3	112
	قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی		
	سیاست‌های کلی نظام		
1	از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	1392/12/29	370
	قوانین اختصاصی		
2	قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	1384/3/11	371
3	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی	1389/7/4	379
4	قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی	1389/9/28	382
5	قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان	1389/9/28	382
	قوانین مرتبط		
1	از قانون مالیات بر ارزش افزوده	1387/2/17	383
2	از قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	1387/2/29	383
3	از قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	1389/8/5	384
4	از قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (1394-1390) با اصلاحات و الحاقات بعدی	1389/10/15	384
5	از قانون امور گمرکی	1390/8/22	385
6	از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت	1391/2/19	388
7	از قانون بودجه سال 1394 کل کشور	1393/12/24	388
	موافقتنامه بین‌المللی		
1	از قانون موافقتنامه همکاری‌های بلند مدت اقتصادی، بازرگانی، علمی، فنی و فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	1382/2/23	389

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
	مقررات		
	آیین نامه‌ها		
1	مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/2/19	83
2	مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/7/9	95
3	دستورالعمل و روش اجرایی آیین نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی با اصلاحات بعدی	1373/7/9	103
4	ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1374/2/4	137
5	مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1379/6/2	149
6	آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد	1385/3/1	390
7	آیین نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات	1386/7/1	176
8	از آیین نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان	1390/7/20	186
9	از آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی	1391/12/6	220
10	از آیین نامه اجرایی قانون معادن	1392/4/11	221
11	آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی	1392/12/20	393
12	از آیین نامه اجرایی تبصره (5) اصلاحی بند (الف) ماده (3) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی	1393/6/30	396
	تصویب نامه‌ها		
1	از تصویب نامه اجازه اقدام نسبت به انجام بیمه خطرات جنگ توسط شرکت سهامی بیمه ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1364/7/24	397
2	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس با الحاقات بعدی	1374/12/26	398
3	تعیین منطقه ویژه اقتصادی سیرجان	1375/10/3	401
4	تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم	1375/4/18	224
5	تعیین منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان با اصلاحات بعدی	1375/12/13	403
6	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید	1376/3/27	406
7	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر امام خمینی	1376/3/27	409
8	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با اصلاحات بعدی	1376/10/4	411
9	تعیین منطقه ویژه اقتصادی بوشهر	1376/10/24	415
10	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر	1376/10/24	420
11	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی با اصلاحات بعدی	1376/11/6	423
12	اجازه انتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور	1377/7/18	226
13	اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده با اصلاحات بعدی	1377/11/14	227
14	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی لرستان	1377/12/5	427
15	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی یزد با اصلاحات بعدی	1378/12/25	430

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
16	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی شیراز با اصلاحات بعدی	1378/12/25	432
17	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی کشتی سازی خلیج فارس	1378/12/25	437
18	تعیین منطقه ویژه اقتصادی پیام با اصلاحات بعدی	1378/12/25	439
19	معافیت از سپردن تعهد یا پیمان ارزی واردات مواد اولیه، قطعات و لوازم ماشین آلات صنعتی برای انجام قراردادهای مناطق ویژه اقتصادی پارس و پتروشیمی بندرامام	1380/3/23	441
20	تکلیف گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به کنترل کالاهایی که به منظور استفاده و مصرف در مناطق ویژه اقتصادی انرژی پارس و پتروشیمی بندرامام از طریق اعتبارات اسنادی بانکهای ایرانی وارد می شوند در مبادی ورود به مناطق و صدور گواهی مبنی بر مطابقت کالا با سفارش	1381/7/28	442
21	تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1382/2/21	230
22	اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا به منطقه ویژه اقتصادی کشتی سازی خلیج فارس از طریق اعتبارات اسنادی بانکهای ایرانی	1383/11/25	443
23	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و سلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند با اصلاحات بعدی	1384/3/8	237
24	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس	1385/9/12	443
25	اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	1388/12/16	244
26	تصویب نامه موظف نمودن کلیه دستگاههای اجرایی ذی ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز	1389/6/9	244
27	اجرای طرحهای عادی یا طرحهایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی	1389/10/18	362
28	تصویب نامه اجرای طرحهای مربوط به مناطق آزاد در منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی	1389/11/3	245
29	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان، جازموریان، بندر امام خمینی (ره) بندر نوشهر، شهر کرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان، سمنان و لامرد	1390/1/29	447
30	اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور	1390/6/13	246
31	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لاوان، پارسیان و بانه	1390/6/22	463
32	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان آباد، ری و سهلان	1390/12/20	472
33	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنبدیه (ایرانیان) و جهرم	1390/12/20	476
34	تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کاشان	1391/7/12	481
35	تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی شمال استان بوشهر و گرمسار	1391/7/24	483
36	تعیین طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی شهر ری	1392/4/18	486
37	تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی	1392/6/3	263
38	تصویب نامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک	1392/6/17	264

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	صفحه
	اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار		
39	تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر به منظور توسعه گردشگری داخلی با اصلاحات بعدی	1392/10/22	265
40	تعیین تعرفه‌های هزینه خدمات سال (1393) سازمان‌های مناطق ویژه اقتصادی	1393/5/4	486
41	تعیین سازمان مسؤول و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین	1393/12/17	486
42	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر آستارا	1393/12/17	488
43	الحاق محدوده‌ای به منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی	1393/12/17	490
	مصوبات شورای عالی (شورای هماهنگی) مناطق آزاد تجاری - صنعتی و دبیر شورا		
1	تعیین تکلیف ورود کالاها مستعمل بازسازی شده از مناطق آزاد تجاری صنعتی به داخل کشور	1388/12/18	494
	سایر مصوبات		
1	از مصوبه تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آن‌ها	1377/7/28	360
2	نحوه واردات خودروهای تولیدشده در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی به سایر نقاط کشور	1379/8/7	360
3	از مصوبه اصلاحی موضوع شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی	1389/5/9	261
4	اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته	1389/10/18	362
5	از مصوبه راهبردهای بلندمدت توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت از منظر آزمایش سرزمین	1392/12/19	362
6	دستورالعمل کالاهای عبور خارجی و داخلی	1393/3/17	362
7	از برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی مبانی و مستندات، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی	1393/4/16	369
8	از مصوبه اتخاذ تصمیماتی در خصوص نحوه و شرایط استفاده از صندوق توسعه ملی	1393/4/17	369
	نظریات اداره کل حقوقی قوه قضاییه		
1	7/2584	1387/5/2	379
2	7/1321	1388/3/2	378

فهرست تاریخی مقررات به همراه (شماره و تاریخ ابلاغ)

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
	مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی			
	آیین‌نامه‌ها			
1	آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1372/10/27	16449/ت254 کی - 1373/2/10	77
2	آیین‌نامه اجرایی صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1372/10/27	16447/ت252 کی - 1373/2/10	78
3	آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1372/12/23	16448/ت253 کی - 1373/2/10	80
83	از آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات با اصلاحات بعدی	1373/1/14	1395/ت16 هـ - 1373/2/6	83
4	مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/2/19	33433/ت25 کی - 1373/3/16	83
5	مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/2/19	33432/ت23 کی - 1373/3/16	91
6	مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/2/19	33431/ت24 کی - 1373/3/16	95
7	مقررات ورود و اقامت اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1373/7/9	41571/ت92 کی - 1373/8/21	101
8	دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1373/7/9	65648/ت119 کی - 1373/12/1	103
9	آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با الحاقات بعدی	1373/7/9	27115/ت94 کی - 1373/8/22	108
10	آیین‌نامه چگونگی اداره اماکن عمومی مناطق آزاد تجاری -	1373/7/9	27114/ت94 کی - 1373/8/22	129

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
	صنعتی جمهوری اسلامی ایران			
11	مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/7/9	1373/8/22 - 27116/ت93-ک	131
12	آیین نامه مرزبانی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/7/9	1373/8/21 - 41570/ت91-ک	134
13	ضوابط مربوط به نقل وانتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی بیمه شدگان در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/10/12	1373/10/28 - 44304/ت105-ک	136
14	ضوابط ثبت شرکتها و مالکیت های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1374/2/4	1374/2/20 - 15011/ت1-ک	137
15	از آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب کشاورزی	1375/6/11	1375/6/26 - 6806/ت15700-ه	142
16	آیین نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1378/9/9	1379/2/27 - 22623/ت2-ک	142
17	مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1379/6/2	1379/6/8 - 22117/ت4-ک	149
18	دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1379/6/13	362/ه 1379/6/19	157
19	از آیین نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات	1386/7/1	1386/7/9 - 37062/ت1-ک	176
20	از دستورالعمل نحوه تشکیل و راه اندازی دادگاه های سیار	1387/5/22	1387/5/23 - 1/87/4846	176
21	آیین نامه نحوه تعیین و میزان پرداخت حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره سازمان های مناطق آزاد	1388/11/4	1388/12/25 - 43391/ت4-ک	178
22	ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1388/11/4	1388/12/27 - 44200/ت2-ک	180
23	از آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی و توسعه استان	1390/7/20	1390/8/14 - 42771/ت1-ک	186
24	آیین نامه مالی و معاملاتی سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1391/11/29	1392/1/31 - 48217/ت4-ک	196
25	از آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی	1391/12/6	1391/12/29 - 47775/ت2-ک	220
26	از آیین نامه اجرایی قانون معادن	1392/4/11	1392/4/11 - 49089/ت8-ک	221
27	آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1392/12/20	1392/4/11 - 49089/ت8-ک	222
	تصویرنامه ها			
1	ورود به کشور یا خروج از آن از طریق فرودگاه و بندر جزیره کیش	1370/4/9	1370/4/17 - 127/ت1-ک	224
2	ورود به کشور و خروج از آن از طریق بندر چابهار	1371/5/11	1371/5/19 - 21235/ت209-ه	224
3	شناخته شدن فرودگاه و بندر بهمین در منطقه آزاد قشم به عنوان	1373/12/14	1373/12/16 - 478/ت7-ک	224

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
	مرز هوایی و دریایی			
4	تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم	1375/4/18	1375/5/16 ت/45399-168761 کی	224
5	تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی قشم به عنوان منطقه آزاد	1376/4/30	1376/5/11 ت/61172-18411 کی	225
6	تسری یافتن وصول (2%) هزینه اقامت هر شب یک مسافر موضوع ماده (55) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین به هتل‌های مناطق آزاد تجاری صنعتی	1376/8/25	1376/8/28 ت/70636-18830 کی	226
7	اجازه ورود مواد اولیه و قطعات منفصله از مناطق آزاد به داخل کشور توسط واحدهای تولیدی کشور	1377/2/7	1377/3/31 ت/12981-19746 کی	226
8	اجازه انتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور	1377/7/18	1377/10/16 ت/56947-20586 کی	226
9	اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده با اصلاحات بعدی	1377/11/14	1377/10/20 ت/73577-20628 کی	227
10	تعیین قلمرو آبی منطقه آزاد قشم در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها	1378/11/24	1378/11/25 ت/61618-22406 هـ	228
11	معافیت کالاهای تولید شده در داخل کشور که به مناطق آزاد تجاری - صنعتی حمل می‌شوند از سپردن پیمان ارزی با اصلاحات بعدی	1379/10/11	1379/10/21 ت/47604-23577 کی	230
12	از سیاست تجارت الکترونیکی جمهوری اسلامی ایران	1381/2/29	1381/5/6 ت/21067-25598 هـ	230
13	تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1382/2/21	1382/4/7 ت/18808-28574 هـ	230
14	از تصویبنامه راجع به اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور با اصلاحات بعدی	1382/11/19	1382/12/16 ت/64648-29291 هـ	235
15	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و شلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند با اصلاحات بعدی	1384/3/8	1384/4/18 ت/23252-30820 هـ	237
16	تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی	1384/3/8	1384/4/7 ت/20701-30820 هـ	240
17	اتخاذ تصمیماتی به منظور واگذاری زمین مورد نیاز دانشگاه‌های دولتی در مناطق آزاد	1384/6/5	1384/6/5 ت/33393-33643 هـ	243
18	از تصویبنامه تعیین متن تطبیق ترجمه (چهار) پیوست موافقتنامه تجاری اکو برای ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مربوط	1386/12/27	1387/1/5 ت/64-39385 هـ	243

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
19	اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	1388/12/16	1388/12/22 - 44190/227525	244
20	محسوب شدن معاونان مرکز امور مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی هم‌تراز مقامات بند (هـ) ماده (71) قانون مدیریت خدمات کشوری	1389/4/27	1389/5/12 - 4437/105025	244
21	از تصویبنامه موظف نمودن کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز	1389/6/9	1389/6/9 - 45059/128188	244
22	تصویبنامه اجرای طرح‌های مربوط به مناطق آزاد در منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی	1389/11/3	1389/12/4 - 46172/277575	245
23	اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد ارس تا شعاع یکصد و سی و پنج کیلومتری منطقه مذکور	1389/12/16	1390/1/27 - 46487/14754	245
24	اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور	1390/6/13	1390/6/13 - 46730/119339	246
25	تصویبنامه در خصوص جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق - آزاد تجاری - صنعتی	1390/7/3	1390/8/28 - 46748/169432	247
26	واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، بندر انزلی، ارس و اروند	1392/2/15	1392/3/8 - 45059/56740	263
27	تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی	1392/6/3	1392/6/5 - 49516/113200	263
28	از تصویبنامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار	1392/6/17	1392/6/21 - 49515/118320	264
29	اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو تا شعاع (30) کیلومتری منطقه	1392/8/1	1392/12/11 - 50079/183315	264
30	تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر به منظور توسعه گردشگری داخلی با اصلاحات بعدی	1392/10/22	1392/11/8 - 50107/169067	265
31	تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس	1393/5/4	1393/12/16 - 50925/153552	267
32	از تصویبنامه اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود خودروهای سواری و تعیین محدوده تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد	1393/6/19	1393/6/23 - 51040/70441	272
33	تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو	1393/12/17	1394/1/19 - 51752/4072	272

ردیف	عنوان	تاريخ تصويب	شماره و تاريخ ابلاغ	صفحه
34	از تصويبنامه موضوع اصلاح دستورالعمل و روش اجرایی آيين نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1393/12/17	1393/12/24-ت/157932-51598هـ	277
	اساسنامه‌ها			
1	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم	1373/3/31	1373/4/26-ت/20119-55ک	284
2	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش	1373/3/31	1373/4/26-ت/20121-56ک	288
3	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار	1373/3/31	1373/4/26-ت/20120-54ک	293
4	اساسنامه شرکت صيد صنعتی منطقه آزاد چابهار (سهامي خاص)	1374/2/4	1374/8/14-ت/30336-15042ک	297
5	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) با اصلاحات بعدی	1383/5/4	1374/8/14-ت/30729-31076هـ	302
6	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) با اصلاحات بعدی	1383/5/4	1374/8/14-ت/30730-31076هـ	306
7	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی با اصلاحات بعدی	1383/5/4	1374/8/14-ت/30731-31076هـ	311
8	اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو با اصلاحات بعدی	1389/10/5	1390/9/1-ت/153224-45923هـ	315
9	اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم	1393/6/26	1393/8/10-ت/91091-49418هـ	319
	مقررات مناطق ویژه اقتصادی			
	آيين نامه‌ها			
1	مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1373/2/19	1373/3/16-ت/33433-25ک	83
2	مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران	1373/2/19	13733/3/16-ت/33431-24ک	95
3	دستورالعمل و روش اجرایی آيين نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی	1373/7/9	1373/12/1-ت/65648-119ک	103
4	ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1374/2/4	1374/2/20-ت/21453-15011ک	137
5	مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	1379/6/2	1379/6/8-ت/24117-22117هـ	149
6	آيين نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1385/3/1	1386/3/6-ت/34186-35361هـ	390
7	از آيين نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات	1386/7/1	1386/7/9-ت/110063-37062هـ	176
8	از آيين نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان	1390/7/20	1390/8/14-ت/162178-42771هـ	186

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
9	از آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی	1391/12/6	1391/12/29 - 47775/ت/262758	220
10	از آیین‌نامه اجرایی قانون معادن	1392/4/11	1392/4/11 - 49089/ت/85744	221
11	آیین‌نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی	1392/12/20	1393/3/11 - 50411/ت/26731	363
12	از آیین‌نامه اجرایی تبصره (5) اصلاحی بند (الف) ماده (3) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی	1393/6/30	1393/7/28 - 50936/ت/85301	396
تصویب‌نامه‌ها				
1	از تصویب‌نامه اجازه اقدام نسبت به انجام بیمه خطرات جنگ توسط شرکت سهامی بیمه ایران با اصلاحات بعدی	1364/7/24	1364/8/21 - 56700	397
2	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس با اصلاحات و الحاقات بعدی	1375/12/26	1375/1/26 - 16466/ت/109124	398
3	تعیین منطقه ویژه اقتصادی سیرجان	1375/10/3	1376/3/27 - 18107/ت/55990	401
4	تعیین منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان با اصلاحات بعدی	1375/12/13	1376/1/10 - 17829/ت/127441	403
5	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید	1376/3/27	1376/4/30 - 18283/ت/59479	406
6	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندرامام خمینی	1376/3/27	1376/4/30 - 18263/ت/58548	409
7	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با اصلاحات بعدی	1376/10/4	1376/12/9 - 19252/ت/77192	411
8	تعیین منطقه ویژه اقتصادی بوشهر	1376/10/24	1376/12/9 - 19225/ت/76715	415
9	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر	1376/10/24	1376/12/9 - 19220/ت/76606	420
10	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی با اصلاحات بعدی	1376/11/6	1376/12/9 - 19260/ت/77193	423
11	اجازةانتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور	1377/7/18	1377/10/16 - 20586/ت/56947	226
12	اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده با اصلاحات بعدی	1377/11/14	1377/10/20 - 20628/ت/73577	227
13	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی لرستان با اصلاحات بعدی	1377/12/5	1387/2/15 - 21140/ت/1832	427
14	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی یزد با اصلاحات بعدی	1378/12/25	1379/3/17 - 22797/ت/10277	430
15	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی شیراز با اصلاحات بعدی	1378/12/25	1379/3/17 - 22776/ت/10242	432
16	ایجاد منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس با اصلاحات بعدی	1378/12/25	1380/5/14 - 23561/ت/22727	437
17	تعیین منطقه ویژه اقتصادی پیام با اصلاحات بعدی	1378/12/25	1380/4/23 - 24832/ت/18249	439
18	معافیت از سپردن تعهد یا پیمان ارزی واردات مواد اولیه، قطعات و لوازم ماشین‌آلات صنعتی برای انجام قراردادهای مناطق ویژه اقتصادی پارس و پتروشیمی بندرامام	1380/3/23	1380/4/13 - 24749/ت/16393	441

ردیف	عنوان	تاريخ تصويب	شماره و تاريخ ابلاغ	صفحه
19	تكليف گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به کنترل كالاهایی كه به منظور استفاده و مصرف در مناطق ویژه اقتصادی انرژی پارس و پتروشیمی بندرامام از طریق اعتبارات اسنادی بانك‌های ایرانی وارد می‌شوند در مبادی ورود به مناطق و صدور گواهی مبنی بر مطابقت کالا با سفارش	1381/7/28	1381/8/22 - 40867/ت27402هـ	442
20	تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات بعدی	1382/2/21	1382/4/1 - 18808/ت28574هـ	230
21	از تصویبنامه راجع به اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور با اصلاحات بعدی	1382/11/19	1382/12/16 - 64648/ت29291هـ	443
22	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و شلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند با اصلاحات بعدی	1384/3/8	1384/4/18 - 30820/ت23252هـ	237
23	تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس	1385/9/12	1385/10/9 - 35141/ت129200هـ	443
24	تعیین محدوده منطقه اقتصادی پتروشیمی	1385/12/13	1385/12/15 - 36042/ت167936هـ	409
25	الحاق محدوده‌ای به منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر	1386/4/5	1389/9/12 - 38501/ت147221هـ	415
26	الحاق حوضچه و اراضی پشتیبانی بندر به مساحت تقریبی هزار هکتار به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر امیر آباد بهشهر	1386/4/5	1386/9/12 - 38501/ت147220هـ	420
27	افزایش مساحت محدوده منطقه ویژه اقتصادی لرستان	1386/4/5	1386/9/12 - 38501/ت147223هـ	427
28	واگذاری بخشی از اراضی بلامعارض ملی و منابع واقع در استان بوشهر به وزارت نفت	1386/9/7	1386/10/26 - 37207/ت173649هـ	444
29	افزایش مساحت منطقه ویژه اقتصادی شیراز	1387/11/23	1387/11/30 - 41092/ت223130هـ	432
30	اتخاذ تصمیماتی در خصوص محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز	1388/2/10	1388/3/4 - 42538/ت47660هـ	432
31	الحاق محدوده شانزده هزار هکتاری به منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس	1388/11/28	1388/12/23 - 40556/ت257623هـ	443
44	اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	1388/12/16	1388/12/22 - 44190/ت227525هـ	244
32	از تصویبنامه موظف نمودن کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز	1389/6/9	1389/6/9 - 45059/ت128188هـ	244
33	اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در	1389/10/18	1389/11/10 - 41786/ت254612هـ	362

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	شماره و تاریخ ابلاغ	صفحه
	مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی			
34	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان، جازموربان، بندر امام خمینی (ره) بندر نوشهر، شهرکرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان، سمنان و لامرد	1390/1/29	1390/2/4 - 46519ت/22470	447
35	اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور	1390/6/13	1390/6/13 - 46730ت/119339	246
36	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لاوان، پارسیان و بانه با اصلاحات بعدی	1390/6/22	1390/6/22 - 46519ت/125700	463
37	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان آباد، ری و سهلان	1390/12/20	1390/12/20 - 47469ت/250226	472
38	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنديه (برانیان) و چهرم	1390/12/20	1390/12/20 - 40324ت/250228	476
39	الحاق محدوده‌ای به وسعت یک هزار و پانصد هکتار به محدوده منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان	1391/9/29	1392/5/2 - 101043ت/48795	403
40	تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی	1392/6/3	1392/6/5 - 49516ت/113200	263
41	از تصویبنامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار	1392/6/17	1392/6/21 - 49515ت/118320	264
42	الحاق محدوده‌ای به محدوده منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید	1392/10/9	1392/11/3 - 50088ت/167091	406
43	الحاق محدوده‌ای به محدوده منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس	1392/10/9	1392/11/3 - 50082ت/167093	411
44	تعیین سازمان مسؤول و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین	1393/12/17	1393/12/20 - 51608ت/156746	486
45	تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر آستارا	1393/12/17	1393/12/20 - 51608ت/165743	488
46	الحاق محدوده‌ای به منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی	1393/12/17	1393/12/23 - 51612ت/156854	490

فهرست سازمان‌های مسؤول مناطق ویژه اقتصادی

ردیف	نام منطقه ویژه اقتصادی	سازمان مسؤول	نوع مالکیت سازمان مسؤول
1	سرخس	آستان قدس رضوی	غیردولتی
2	سیرجان	سازمان عمران کرمان	غیردولتی
3	سلفچگان	سازمان عمران و توسعه قم	غیردولتی
4	ارگ جدید	شرکت عمران ارگ	غیردولتی
5	پتروشیمی بندرامام خمینی	شرکت ملی صنایع پتروشیمی	دولتی
6	صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	دولتی
7	بوشهر	شرکت عمران و توسعه بوشهر	غیردولتی
8	بندر امیرآباد بهشهر	سازمان بنادر و دریا نوردی	دولتی
9	بندر شهید رجایی	سازمان بنادر و دریا نوردی	دولتی
10	لرستان	شرکت شهرک صنعتی لرستان	دولتی
11	یزد	شرکت شهرک صنعتی یزد	دولتی
12	شیراز	شرکت توسعه صنایع و صادرات فارس	غیردولتی
13	کشتی‌سازی خلیج فارس	شرکت مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران	دولتی
14	پیام	شرکت خدمات هوایی پیام	دولتی
15	دوغارون	شرکت توسعه و عمران دوغارون	غیردولتی
16	رفسنجان	شرکت گروه صنعتی زرینه مس	غیردولتی
17	جازموریان	شرکت سرمایه‌گذاری سهام عدالت (شرک عمران و توسعه جازموریان)	غیردولتی
18	بندر امام خمینی (ره)	سازمان بنادر و دریا نوردی	دولتی
19	بندر نوشهر	سازمان بنادر و دریا نوردی	دولتی
20	شهرکرد	سازمان همیاری شهرداری‌های استان چهارمحال و بختیاری	غیردولتی
21	اسلام‌آباد غرب	شرکت منطقه ویژه اقتصادی زاگرس	غیردولتی
22	مهران	سازمان همیاری شهرداری‌ها	غیردولتی
23	سلماس	شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان غربی	غیردولتی

ردیف	نام منطقه ویژه اقتصادی	سازمان مسؤول	نوع مالکیت سازمان مسؤول
24	اترک	شرکت شهرک‌های صنعتی استان گلستان	دولتی
25	دامغان	شرکت شهرک‌های صنعتی استان سمنان	دولتی
26	سمنان	شرکت شهرک‌های صنعتی سمنان	دولتی
27	لامرد	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	دولتی
28	سیستان (رامشار)	شرکت عمران شهر جدید رامشار	دولتی
29	نمین	شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران	دولتی
30	کازرون	شرکت شهرک‌های صنعتی استان فارس	دولتی
31	کاوه	شرکت شهر صنعتی کاوه	غیردولتی
32	بجنورد	شرکت شهرک‌های صنعتی استان خراسان شمالی	دولتی
33	لاوان	شرکت ملی نفت ایران	دولتی
34	پارسیان	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	دولتی
35	بانه	شرکت شهرک‌های صنعتی استان کردستان	دولتی
36	جهان‌آباد	شرکت شهرک‌های صنعتی استان همدان	دولتی
37	ری	شرکت سرمایه‌گذاری ری	غیردولتی
38	سهمان	شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران	دولتی
39	بیرجند	شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه منطقه ویژه اقتصادی خراسان جنوبی (بیرجند)	غیردولتی
40	سبزوار	مؤسسه آبادانی دیارسریداران	غیردولتی
41	زرننده (ایرانیان)	شرکت توسعه سیاحان سرزمین ایرانیان	غیردولتی
42	چهرم	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	دولتی
43	کاشان	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	دولتی
44	شمال استان بوشهر	شرکت شهرک‌های صنعتی استان بوشهر	دولتی
45	گرمسار	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	دولتی
46	قصر شیرین	سازمان همبازی شهرداری‌های استان کرمانشاه	غیردولتی
47	آستارا	سازمان بنادر و دریانوردی	دولتی
48	بندر بوشهر	سازمان بنادر و دریانوردی	دولتی
49	انرژی پارس	شرکت مهندسی توسعه نفت	دولتی

قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی

سیاست‌های کلی نظام و مصوبات رهبری

از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

مصوب 1392/12/29 مقام معظم رهبری

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

...

11 - توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

از آیین‌نامه اجرایی ماده 122 قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مؤسسات خدمات انتظامی (حفاظتی و مراقبتی)

مصوب 1388/8/17 مقام معظم رهبری

فصل اول - کلیات

ماده 1- مقدمه

در اجرای ماده 122 قانون برنامه چهارم توسعه که مقرر می‌دارد:

«پس از موافقت فرماندهی کل نیروهای مسلح، به وزارت کشور اجازه داده می‌شود از طریق نیروی انتظامی نسبت به اعطای مجوز فعالیت به متقاضیان تشکیل مؤسسات غیردولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی و واگذاری بخشی از خدمات انتظامی و حفاظتی به مؤسسات مذکور با حفظ کنترل و نظارت دقیق براساس آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح به تصویب شورای امنیت کشور می‌رسد، اقدام نماید. ضوابط و مقررات تشکیل مؤسسات مزبور و چگونگی تعامل آنها با ناجا، سازمان‌ها، ادارات و ارگان‌های ذی‌ربط برابر مفاد این آیین‌نامه خواهد بود.»

ماده 5 - تعاریف

الف - خدمات انتظامی:

خدماتی که با ارائه آنها بخشی از انضباط عمومی در جامعه و استقرار نظم محقق می‌شود مانند گذرنامه، گواهینامه، اجرائیات راهنمایی و رانندگی، وظیفه عمومی و تشخیص هویت .

ب - خدمات حفاظتی و مراقبتی:

مراقبت و نگهداری از اماکن، تأسیسات و تسهیلات فاقد رده حفاظتی، کنترل تردد در این گونه اماکن و تأمین امنیت جابجایی اموال و اسناد بهادر و سایر فعالیت‌هایی که صرفاً جنبه حفاظت فیزیکی دارد.

ج - مرکز انتظام :

بخشی از پلیس پیشگیری ناجا است که صدور مجوز فعالیت مؤسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی مندرج در این آیین‌نامه و اعمال کنترل و نظارت دقیق بر فعالیت آنها را (در استان‌ها و شهرستان‌ها توسط رده مربوط) برعهده دارد .

د - مؤسسات خدمات حفاظتی و مراقبتی:

به مؤسسات غیردولتی اطلاق می‌شود که برابر قوانین و مقررات جاری و ضوابط مندرج در این آیین‌نامه تشکیل و پس از ثبت، تحت نظارت و کنترل ناجا، مجاز به فعالیت حفاظتی و مراقبتی به شرح مندرج در این آیین‌نامه خواهند بود .

ه - دفاتر خدمات انتظامی (دفتر خدمات الکترونیک پلیس یا پلیس + 10):

دفاتر و مؤسساتی هستند که به منظور ارائه بخشی از خدمات انتظامی همچون دریافت و تحویل مدارک و اسناد گواهینامه، گذرنامه، اجرائیات راهنمایی و رانندگی و وظیفه عمومی و تشخیص هویت برابر مقررات تشکیل می‌شوند .

فصل دوم - شرایط تشکیل و رتبه‌بندی مؤسسات

ماده 10- اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و ادارات تابعه آن در استان‌ها و مناطق آزاد در صورتی می‌توانند نسبت به ثبت مؤسسات موضوع این آیین‌نامه اقدام کنند که این مؤسسات قبلاً از ناجا (مرکز انتظام یا رده‌های مربوط در استان و شهرستان) مجوز مربوط را دریافت کرده باشند و اساسنامه مؤسسات به تأیید رده مربوط ناجا رسیده باشد.

قوانین اختصاصی

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁾

مصوب 1372/6/7 با اصلاحات و الحاقات بعدی

قسمت اول - اهداف

ماده 1 - به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می‌شود مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید:

الف - منطقه آزاد جزیره کیش طبق نقشه پیوست.⁽²⁾

ب - منطقه آزاد قشم⁽³⁾ حداکثر به وسعت سیصد کیلومتر مربع به هم پیوسته در ضلع شمال شرق جزیره در محدوده‌ای که هیأت‌وزیران تعیین خواهد نمود.⁽⁴⁾

ج - منطقه آزاد چاه‌بهار⁽⁵⁾ (طبق نقشه پیوست).

تبصره 1 - مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره 2 (الحاقی) 1378/4/30 - محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت‌وزیران⁽⁶⁾

1 - مستند ایجاد مناطق آزاد قبل از قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 تبصره 19 قانون برنامه اول توسعه... مصوب 1368/11/11 به شرح ذیل بوده است:

تبصره 19 - به دولت اجازه داده می‌شود که حداکثر در سه نقطه از نقاط مرزی کشور، مناطق آزاد تجاری - صنعتی تأسیس نماید.

2 - الف - منطقه آزاد کیش قبل از انقلاب اسلامی به عنوان سازمان عمران کیش فعالیت داشته و دارای اساسنامه نیز بوده است لکن سازمان مذکور در سال 1360 منحل شده و در سال 1361 مجدداً شروع به فعالیت کرده است.

ب - به قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش مصوب 1389/9/28 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

3 - جزیره قشم قبلاً به موجب تصویبنامه مصوب 1369/11/7، به عنوان منطقه آزاد تجاری - صنعتی تعیین شده بود.

4 - به تصویبنامه‌های مصوب 1375/4/18 و 1376/4/30 مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

5 - قبلاً به موجب تصویبنامه مصوب 1370/2/18 منطقه واقع در اراضی شرق خلج چابهار به عنوان منطقه آزاد تعیین گردیده بود.

6 - به تصویبنامه تعیین قلمرو آبی منطقه آزاد قشم در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها مصوب 1378/11/24 هیأت‌وزیران در همین مجموعه رجوع شود.

خواهد رسید، منحصراً در خصوص فعالیتهای مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

تبصره 3 (7) - ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود. (8)

ماده 2 - درآمد سازمان‌های مناطق آزاد صرفاً بایستی در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیأت‌وزیران (9) می‌رسد هزینه گردد (10). کمک‌های سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی همجوار) صرفاً با تصویب هیأت دولت امکان‌پذیر بوده و هرگونه کمک دیگری تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

قسمت دوم - تعاریف

ماده 3 - در این قانون واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

مجلس: مجلس شورای اسلامی

قسمت سوم - وظایف

ماده 4 - هیأت‌وزیران مسؤولیت: (11)

الف - تصویب آیین‌نامه‌ها و هماهنگ نمودن کلیه فعالیتهای هر منطقه.

ب - تصویب اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه.

ج - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه و عملکرد صورت‌های مالی سازمان‌های مناطق.

د - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق با تأیید فرماندهی کل قوا.

ه - اعمال نظارت عالی بر فعالیتهای مناطق.

را به عهده خواهد داشت.

7 - به موجب قانون اصلاحی 1378/4/30 شماره تبصره مزبور به شماره 3 تغییر یافته است.

8 - در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی جدید به قوانین ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

1 - قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی مصوب 1382/6/2

2 - قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب 1389/7/2

9 و 11 - به موجب تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3

هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه، وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری -

صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و

اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در

سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -

صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

10 - به تصویب‌نامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو

مصوب 1392/12/20 با اصلاحات بعدی آن مندرج در این مجموعه رجوع شود.

ماده 5 - هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود. این شرکت‌ها و شرکت‌های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده⁽¹²⁾ و منحصرأ بر اساس این قانون و اساسنامه‌های مربوط اداره خواهند شد و در موارد پیش‌بینی نشده در این قانون و اساسنامه، تابع قانون تجارت خواهند بود.⁽¹³⁾

12 الف - با توجه به اینکه بعد از قانون فوق در بند ب ماده 1 قانون برگزاری مناقصات مصوب 1383/1/25 مجلس شورای اسلامی دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از جمله سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مورد حکم قرار گرفته‌اند در نتیجه قانون اخیرالذکر به سازمان‌های مذکور تسری یافته است؛ لکن در بند الف ماده 112 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه مصوب 1389/10/15 با بکار بردن عبارت «سازمان‌های مناطق آزاد منحصرأ بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند» سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی را از شمول دیگر قوانین مستثنی نموده است لذا در فاصله زمانی سال‌های 1383 تا 1390 سازمان‌های مذکور در خصوص معاملات خود باید از قانون برگزاری مناقصات تبعیت نموده و از تاریخ تصویب قانون برنامه پنجم توسعه با توجه به آنکه بند ب ماده 1 قانون برگزاری مناقصات، مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام بوده و با عنایت به نظریه تفسیری شورای نگهبان به شرح ذیل^(1*) مبنی بر اینکه «قانونگذار پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد» سازمان‌های مناطق آزاد از شمول دیگر قوانین مستثنی گردیده و می‌توانند در خصوص معاملات قواعد خاص داشته باشند لذا آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی در تاریخ 1391/11/29 تصویب شده است.

* 1 - نظریه تفسیری شماره 5318 مورخ 1372/7/24 شورای نگهبان:

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

عطف به نامه شماره 1/2630/7778 - ر مورخ 1372/7/5 و 1/2236/1646 - ر مورخ 1372/2/18 و پیرو نامه شماره 4575 مورخ 1372/3/3 بند 5 سؤال مورد اشاره در جلسه مورخ 1372/7/21 شورای نگهبان مطرح و نظر تفسیری شورا بدین شرح اعلام می‌گردد:

هیچ یک از مراجع قانونگذاری حق رد و ابطال و نقض و فسخ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام را ندارد اما در صورتی که مصوبه مجمع مصلحت مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بوده مجلس پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد. و در مواردی که موضوع به عنوان معضل از طرف مقام معظم رهبری به مجمع ارسال شده باشد در صورت استعلاام از مقام رهبری و عدم مخالفت معظمله موضوع قابل طرح در مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

ب - نظریه 7/9204 - 1382/11/18 ح.ق: قانون نحوه پرداخت محکومیه دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی در مورد شرکت‌هایی که شخصیتی مستقل از وزارتخانه و مؤسسه دولتی دارند قابل اعمال نیست و با توجه به ماده 5 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال 1372 و قانون تفسیر شمول حکم موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها به سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال 1376 سازمان منطقه آزاد کیش مشمول مقررات قانون نحوه پرداخت محکومیه دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی نیست.

13 - به موجب قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها مصوب 1366/9/22^(1*) تصویب و یا انجام هرگونه تغییر و اصلاح در اساسنامه مؤسسات و شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌ها، با کسب مجوز از مجلس شورای اسلامی می‌باشد، لکن در مورد اصلاح اساسنامه سازمان‌های مناطق آزاد نیاز به اخذ مجوز جداگانه از مجلس وجود ندارد در این خصوص به قانون ذیل توجه فرمایید:

قانون تفسیر شمول حکم موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها به سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1376/8/8:

موضوع استفساریه: با توجه به مفاد ماده (5) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372 آیا سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز از مصادیق مؤسسات و شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌ها که طبق مجوزهای قانونی ایجاد شده یا

ماده 6 - سازمان توسط هیأت‌مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضای هیأت‌مدیره توسط هیأت‌وزیران⁽¹⁴⁾ انتخاب خواهند شد⁽¹⁵⁾. مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی منطقه می‌باشد. انتخاب مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. عزل مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره با همان مراجع انتخاب‌کننده می‌باشد. هیأت‌وزیران مسؤولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

ماده 7 - سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب هیأت‌وزیران⁽¹⁶⁾ نسبت به تشکیل شرکت‌های لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می‌شود، اقدام نماید.

قسمت چهارم - مقررات عمومی

ماده 8 - سازمان و شرکت‌های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با رعایت اصول قانون اساسی برای انجام طرح‌های عمرانی و تولیدی مشارکت کنند.⁽¹⁷⁾ اختلاف‌ها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقدشده حسب توافقی‌ها⁽¹⁸⁾ و تعهدهای قراردادی دو طرف، رسیدگی و حل و فصل می‌شود.

ماده 9 - وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت می‌توانند برای ارائه

U

می‌شوند، موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اسانامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها مصوب 1366^(1*) محسوب می‌شوند؟

نظر مجلس: ماده واحده - با توجه به صراحت ماده (5) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372 که اعلام می‌دارد «هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود و این شرکت‌ها و شرکت‌های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصراً براساس این قانون و اسانامه‌های مربوط اداره خواهند شد.» و با عنایت به این‌که قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال 1372 بوده و مؤخر و حاکم بر قانون «تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اسانامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها مصوب 1366»^(2*) می‌باشد لذا سازمان مناطق آزاد از مصادیق ماده واحده مصوبه سال 1366 نمی‌باشد.

* 1 و 2 - قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اسانامه شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها مصوب 1366/9/22:

ماده واحده - به موجب این قانون، تصویب و یا انجام هرگونه تغییر و اصلاح در اسانامه مؤسسات و شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌ها که طبق مجوزهای قانونی ایجاد شده یا می‌شوند، با کسب مجوز از مجلس شورای اسلامی در هر مورد بنا به پیشنهاد وزارت ذی‌ربط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی^(3*) بر عهده هیأت‌وزیران خواهد بود.

* 3 - در حال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

14 و 16 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

15 - در خصوص تعیین اعضای هیأت‌مدیره مناطق آزاد به تصویب‌نامه‌های مربوط در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

17 - به مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

18 - به موافقتنامه‌های مندرج در این مجموعه مراجعه فرمایید.

تسهیلات و خدمات در محدوده هر منطقه، قراردادهای لازم را در حدود مصوبه‌های هیأت‌وزیران با سازمان یا شرکت‌های تابع آن منعقد نمایند. شرایط این‌گونه قراردادها به نحوی خواهد بود که موجب حفظ موقعیت رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها گردد.

ماده 10 (اصلاحی 1375/8/22) - سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیأت‌وزیران⁽¹⁹⁾ در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشت، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید.⁽²⁰⁾

ماده 11 - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز، ایجاد بنا و تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، در مورد مشاغلی که متصدی مستقیم ندارند در محدوده منطقه فقط در اختیار سازمان می‌باشد.⁽²¹⁾

ماده 12 - مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روایید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به تصویب هیأت‌وزیران⁽²²⁾ خواهد رسید.⁽²³⁾

ماده 13 (اصلاحی 1388/3/6) - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت بیست سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم⁽²⁴⁾ معاف خواهند بود و پس از انقضای بیست سال⁽²⁵⁾ تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت‌وزیران به تصویب مجلس شورای

19 و 22 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

20 - الف - به قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1375/3/1 با اصلاحات و الحاقات بعدی آن در مجموعه قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران یا به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

ب - در اجرای این ماده، «آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی» مصوب 1372/10/27 و «دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری صنعتی» مصوب 1373/7/9 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

ج - به بند 2-16 تصویب‌نامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1392/12/20 تحت عنوان «خدمات شهری» مندرج در این مجموعه رجوع شود.

21 - الف - به بند الف زیرنویس شماره 20 رجوع شود.

ب - نظریه 7/7248 - 1388/11/18 ح.ق. نظر به این که به موجب ماده 11 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/21 در مناطق آزاد تجاری - صنعتی صدور مجوز ایجاد بنا و تأسیسات توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی با لحاظ اهداف مذکور در ماده یک قانون یادشده در اختیار سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی مربوطه می‌باشد، بنابراین صدور مجوز ایجاد بنا و تأسیسات در منطقه آزاد تجاری صنعتی قشم در صلاحیت سازمان منطقه آزاد مذکور است.

23 - در اجرای این ماده مقررات زیر تصویب و در همین مجموعه درج شده است:

1 - مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری صنعتی مصوب 1373/2/19

2 - ضوابط مربوط به نقل و انتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی، بیمه‌شدگان در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/10/12.

3 - آیین‌نامه اجرایی صدور روایید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/10/27.

24 - برای اطلاع از این قانون و اصلاحات بعدی آن به مجموعه قانون مالیات‌های مستقیم از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

25 - ماده 13 سابق - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت

u

اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت پانزده سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیاتهای مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضاء پانزده سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

26 - الف - معافیت مالیاتی موضوع ماده 13 فوق در فاصله زمانی بین ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372/6/7 - نیز به استناد قانون تفسیر راجع به ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/1/21 که ذیلاً درج می‌شود قابل اعمال می‌باشد: **قانون تفسیر راجع به ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/1/21:**

موضوع استفسار: آیا معافیت مالیاتی موضوع ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372/6/7 - در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یاد شده قابل اعمال است یا خیر؟ **نظر مجلس:**

ماده واحده - معافیت مالیاتی موضوع ماده 13 قانون فوق‌الذکر در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یاد شده نیز قابل اعمال می‌باشد.

ب - درآمد حاصل از فعالیت اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی در مناطق آزاد و دارایی‌های مرتبط با درآمد مزبور، چنانچه اشخاص مذکور در آن مناطق مستقر باشند مشمول معافیت مالیاتی ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 می‌باشد لکن درآمد اشخاص که از فعالیت خارج از مناطق یادشده حاصل می‌شود مشمول معافیت مالیاتی مذکور نبوده ولو اقامتگاه قانونی آنها در مناطق مزبور باشد ضمناً چنانچه فعالیت اقتصادی اشخاص به صورت مختلط در مناطق آزاد و خارج از منطقه صورت گیرد معافیت به نسبت حجم فعالیت در داخل منطقه منظور می‌شود در این خصوص به آراء هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی و بخشنامه‌های شورای عالی به شرح ذیل توجه فرمایید:

رای 5586 - 30/4 - 1376/5/22 هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی: گزارش شماره 8576 - 30/4 - مورخ 1375/8/8 ریاست شورای عالی مالیاتی عنوان معاونت محترم درآمدهای مالیاتی، حسب ارجاع آن معاونت در جلسه مورخ 1376/5/7 هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی مطرح است. گزارش مذکور دایر بر پیشنهاد، طرح و بررسی چند سؤال راجع به معافیت مالیاتی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران و معافیت احتمالی مربوط به دوره انحلال در هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی می‌باشد که اهم آن‌ها به قرار زیر است:

1 - آیا معافیت‌های مالیاتی موضوع فصل اول باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفندماه 1366 و اصلاحیه بعدی آن و همچنین معافیت‌های مالیاتی موضوع ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران شامل مآخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی که در دوره معافیت منحل می‌شوند (مالیات دوره انحلال) نیز می‌باشد یا خیر و اگر اشخاص حقوقی فعال در مناطق آزاد به شرح فوق از پرداخت مالیات دوره انحلال معاف هستند، آیا این معافیت شامل دارایی‌های آن‌ها که در نقاط خارج از مناطق آزاد وجود دارد خواهد بود یا خیر؟

2 - آیا در مواردی که صاحبان سهام یا سهام‌الشرکه اشخاص حقوقی فعال در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و یا افرادی که خود به عنوان شخص حقیقی در مناطق مذکور فعالیت داشته و از معافیت ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد برخوردار بوده‌اند، فوت می‌نمایند، ماترک متعلق به آنان واقع در مناطق آزاد نیز معاف از پرداخت مالیات بر ارث می‌باشد یا خیر؟

3 - آیا فعالیت شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن‌ها مستقیماً یا با واسطه متعلق به دولت است، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول معافیت مالیاتی موضوع ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد می‌باشد؟

هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی در اجرای بند 3 ماده 255 قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفندماه 1366 و اصلاحیه بعدی پس از شور و بررسی پیرامون مسایل مذکور به ترتیب سؤالات مطروحه به شرح ذیل اعلام رأی می‌نماید:

1- اولاً در خصوص اشخاص حقوقی که در دوران معافیت موضوع فصل اول باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم منحل می‌شوند، باید درآمد ناشی از فعالیت‌های معاف را که احتمالاً در طی آخرین دوره عملیات تا تاریخ انحلال صورت گرفته، از کل مآخذ مشمول

مالیات دوره مذکور کسر نموده و مابقی برابر مقررات مشمول مالیات خواهد بود.

ثانیاً - نظر به اینکه حسب ماده 115 قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفندماه 1366 و تبصره آن مأخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی که منحل می‌شوند، علاوه بر افزایش بهای دارایی‌ها شامل نتایج عملکرد آن دوره نیز می‌باشد و از طرفی مالیات دوره انحلال در فصل مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی ذکر گردیده که در نتیجه این مالیات هم در گروه مالیات بر درآمد شناخته شده است، لذا معافیت مالیاتی موضوع ماده (13) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 شامل آن بخش از دارایی‌هایی که به مناسبت فعالیت اقتصادی، در تاریخ انحلال در مناطق فوق مستقر بوده نیز می‌شود اما دارایی‌های اشخاص مشمول ماده (13) مزبور واقع در نقاط خارج از این مناطق و غیرمربوط با فعالیت‌های موضوع ماده (13) اخیرالذکر در زمان انحلال مشمول این معافیت نخواهد بود.

2- ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی معافیت مالیاتی را برای اشخاصی قائل شده است که در این مناطق مبادرت به سرمایه‌گذاری و یا فعالیت اقتصادی می‌نمایند بنابراین در موارد فوت اشخاص مزبور در حقیقت متوفی اقدام به سرمایه‌گذاری و یا فعالیت اقتصادی می‌نموده نه وراث وی، بالتبینه وراث به مناسبت اینکه اموال یا حقوق مالی مورث آن‌ها در مناطق آزاد تجاری صنعتی واقع است نمی‌توانند بابت اموال و حقوق مذکور از معافیت مالیاتی بهره‌مند گردند.

3 - ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی فوق‌الذکر که به منزله یک قانون خاص می‌باشد، تفاوتی بین شرکت‌های مختلف، خواه تمام یا قسمتی از سرمایه آن‌ها با واسطه یا بی‌واسطه متعلق به دولت باشد یا بخش خصوصی، قائل نشده است. علی‌هذا شرکت‌ها بابت سهم دولت محروم از معافیت مقرر موضوع ماده 13 نخواهند بود.

نظر اقلیت

به استناد ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 اشخاصی که مجوز هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد را داشته باشند از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت پانزده سال درآمد و دارایی مربوط به فعالیت آن‌ها در منطقه آزاد از تمام مالیات‌های مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم من جمله مالیات بر ارث معاف می‌باشد.

رأی 30/4/2090 - 1374/3/24 هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی: گزارش شماره 3554 - 30/5 - 1372/9/16 و 3554 - 30/5 - 1372/10/7 دفتر فنی مالیاتی عنوان معاونت محترم درآمدهای مالیاتی در خصوص ابهامات مربوط به موارد شمول یا عدم شمول معافیت موضوع ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/2/7 مجلس شورای اسلامی حسب ارجاع معاونت محترم مذکور در جلسه مورخ 1374/3/20 هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی که خلاصه موارد ابهام به شرح زیر می‌باشد مطرح است.

- آیا حقوق بگیران و صاحبان مشاغل که در منطقه آزاد تجاری به فعالیت اقتصادی اشتغال دارند مشمول معافیت مقرر در ماده قانونی یادشده می‌باشند یا خیر؟

- در مورد شخص حقیقی که حائز شرایط به شرح مذکور در صدر ماده قانونی فوق است، در صورت فوت آیا به دارایی‌های وی در این مناطق مالیات بر ارث تعلق می‌گیرد؟

- آیا شخص حقوقی حائز شرایط مذکور در صدر ماده 13 قانون اشاره شده در صورت انحلال مشمول مالیات بر درآمد دوره انحلال خواهد شد؟

- سرمایه شرکت‌های سهامی و مختلط سهامی حائز شرایط به شرح مذکور در صدر ماده 13 قانون فوق در موقع تأسیس شرکت یا افزایش سرمایه مشمول حق تمبر موضوع ماده 48 قانون مالیات‌های مستقیم می‌گردد یا خیر؟

هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی پس از بحث و مشاوره نسبت به موارد یادشده به شرح آتی اعلام رأی می‌نماید: توجه به مفاد ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر معافیت هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ مندرج در مجوز به طور کلی هر نوع فعالیت اقتصادی اشخاص حقیقی یا حقوقی که صرفاً در حدود مجوزهای کسب و کار صادره مربوط اعم از شغلی یا استخدامی و یا بر اساس پروانه‌های تأسیس و یا بهره‌برداری واحدهای تولیدی و صنعتی در مناطق مذکور انجام می‌پذیرد از پرداخت مالیات بر درآمد در مدت مقرر معاف می‌باشد. همچنین کلیه اموال و دارایی‌های اشخاص مزبور نیز که منحصراً در ارتباط با فعالیت اقتصادی موصوف آن‌ها بوده و ضمناً در مناطق یاد شده مستقر باشند از معافیت مقرر برخوردار خواهند بود.

بخشنامه 9246/37756 - 30/4 - 1376/9/2 شورای عالی مالیاتی: نظر به اینکه در خصوص معافیت مالیاتی اشخاصی که اقامتگاه

ماده 14 - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیأت وزیران⁽²⁷⁾ خواهد رسید⁽²⁸⁾ مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری تابع

u

قانونی آن‌ها در مناطق آزاد قرار داشته ولیکن در خارج از مناطق مذکور نیز دارای فعالیت اقتصادی و انتفاعی بوده و همچنین اشخاصی که اقامتگاه قانونی آن‌ها خارج از مناطق آزاد می‌باشد ولی در داخل مناطق آزاد هم فعالیت اقتصادی و انتفاعی دارند ابهاماتی مطرح گردیده. لذا به منظور رفع هرگونه ابهام و ایجاد رویه واحد اعلام می‌دارد: چون با توجه به مفاد ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/4 هر نوع فعالیت اقتصادی اشخاص در مناطق آزاد به مدت 15 سال از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز فعالیت در مناطق مورد بحث از پرداخت مالیات بر دارایی و درآمد معاف می‌باشد. لذا توجه خواهند داشت که معافیت مالیاتی یاد شده فارغ از محل اقامتگاه قانونی اشخاص، صرفاً ناظر به آن قسمت از فعالیت اقتصادی انتفاعی مؤدیان خواهد بود که با رعایت مقررات مربوط در محدوده مناطق مزبور صورت می‌پذیرد و نیز بدیهی است که این معافیت مالیاتی شامل آن قسمت از درآمد اشخاص که از فعالیت در خارج از مناطق یاد شده حاصل می‌شود، ولو آنکه اقامتگاه قانونی آن‌ها در مناطق آزاد باشد، نخواهد بود. مفاد این بخشنامه مورد تأیید هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی نیز می‌باشد.

بخشنامه 13209/59908 - 30/4 - 1378/11/30 شورای عالی مالیاتی: همانطور که مطلع هستید، طبق ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 اشخاص حقیقی و حقوقی که در مناطق آزاد مذکور به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت 15 سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف می‌باشند. حال مشاهده می‌شود که برخی اشخاص حقوقی اقامتگاه قانونی خود را در مناطق آزاد تعیین و یا شعبه‌ای از شرکت را در منطقه مستقر اما در عمل تمام یا بخشی از فعالیت‌های اقتصادی را در تهران یا سایر نقاط کشور و خارج از مناطق انجام می‌دهند و همچنین عده‌ای از اشخاص حقیقی محلی را به عنوان شعبه، نمایندگی، دفتر و نظایر آن‌ها در منطقه دایر و آن‌ها نیز کلاً و جزاً در خارج از منطقه به فعالیت اقتصادی می‌پردازند و در این راستا اشخاص مذکور اعم از حقیقی و حقوقی سعی دارند به لحاظ برخورداری از معافیت، تمامی درآمد حاصله را ناشی از اقامتگاه، شعبه، نمایندگی، دفتر و غیره واقع در منطقه آزاد قلمداد نمایند. در این میان ممکن است اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در رشته نمایندگی فروشندگان خارجی هم پایگاه فعالیت خود را در مناطق آزاد به ثبت برسانند. اما علاوه بر بازاریابی و تبلیغ از طریق جرایم، صدا و سیما و وسایل دیگر فروش محصول را نیز در تهران و یا به هر حال خارج از مناطق انجام و حاصل این فعالیت‌ها را به حساب پایگاه ثابت ثبت و ارائه نمایند.

در چنین مواردی باید توجه داشته باشند که وفق ماده 13 یاد شده تنها درآمد حاصل از فعالیت اقتصادی در منطقه و دارایی‌های مرتبط با درآمد مزبور واقع در آن منطقه مشمول معافیت می‌باشد. به عبارت دیگر معافیت مقرر مورد بحث ناظر به درآمدهایی است که منحصرأ به سبب فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد در همان منطقه تحصیل شده باشد وگرنه صرف دایر نمودن یک محل به عنوان فوق‌الذکر و یا تعیین اقامتگاه یا پایگاه به نشانی مناطق آزاد موجب شمول معافیت نخواهد بود و اگر فعالیت‌های اقتصادی به صورت مختلط بین منطقه و خارج از منطقه صورت گیرد، بایستی معافیت را به نسبت حجم فعالیت در داخل منطقه منظور نمود. مفاد این بخشنامه به تأیید هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی رسیده است.

ج - نظریه 7/7295 - 1373/11/16 ح.ق: نظر به اینکه قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری جمهوری اسلامی ایران به ویژه در مواد 5، 8، 10، 11 و 24 اجازه اخذ عوارض و همچنین صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز و ایجاد بنا و اعمال کلیه حقوق مربوط به اراضی مشمول قانون زمین شهری و قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها، اراضی مستحدث ساحلی را به سازمان مربوط دانسته است، از جهات یادشده و آنچه در تبصره ذیل ماده 8 آیین‌نامه آمده است، برای شهرداری اختیاری در مقام حدوث اختلاف باقی نمانده است.

27 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

28 - در اجرای مواد 14، 15، 16 و 17 «مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تاریخ

1373/2/19 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشد. (29)

ماده 15 (30) - واردات کالای تولیدشده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده (31) در آن منطقه با تصویب هیأت وزیران (32) از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی (33) معاف می‌باشند. (34)

ماده 16 (35) - ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می‌شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی (36) مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود. (37)

ماده 17 - کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف در منطقه از داخل کشور به مناطق حمل می‌گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است ولی صادرات آن‌ها از منطقه به خارج تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود. (38)

ماده 18 (اصلاحی 1378/4/30) - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران (39) خواهد رسید انجام می‌شود. (40)

29 - به تصویب‌نامه واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، بندر انزلی، ارس و اروند مصوب 1392/2/15 هیأت وزیران مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

30 - با عنایت به آنکه حکم بند «ب» ماده 112 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15 که مقرر می‌دارد: «کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است»، مؤخر و متفاوت از ترتیب مقرر در ماده 15 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 می‌باشد و با توجه به آنکه ماده 226 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، حتی احکام قوانین و مقرراتی که لغو یا اصلاح آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است را نیز در صورت مغایرت با احکام این قانون، در طول برنامه موقوف‌الاجراء دانسته است لذا ماده 15 فوق در طول برنامه موقوف‌الاجرا می‌گردد.

31 - ماده 3 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/2/17: ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.

32 و 39 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

33 - بند د ماده 1 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22: حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (4%) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد به علاوه جوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

34 - در اجرای مواد 14، 15، 16 و 17 «مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تاریخ 1373/2/19 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

35 - به زیرنویس شماره 30 رجوع شود.

36 - به زیرنویس شماره 33 رجوع شود.

37 و 38 - در اجرای مواد 14، 15، 16 و 17 «مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تاریخ 1373/2/19 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

40 - الف - قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی مصوب 1379/1/21:

ماده واحده - به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی

u

کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی داده می‌شود:

الف- سیاستگذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانکها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.

ب - ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانکها از قبیل رعایت نسبتهای مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادهای عقود و فعالیت‌های بانکها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب 1351 و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود.

ج - دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی به شرط داشتن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطا نماید.^(1*)

1 - داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

2 - از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.

3 - عدم داشتن هرگونه سوء پیشینه اعتمالی و اخلاقی.

ب - ماده 92 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/1/17: بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه

فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری بعمل آورد. شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات،

سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) تابع ضوابط تعیین شده برای مؤسسات اعتباری غیربانکی در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال 1351 و عدم فعالیت در اموری که بنا به تشخیص شورای پول و اعتبار اختصاصاً بانکها باید انجام دهند، خواهد بود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانکها و مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) براساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

ج - قانون استفساریه ماده (92) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/3/4

موضوع استفسار:

آیا در ماده (92) قانون برنامه سوم توسعه، در خصوص شرایط تأسیس، نحوه فعالیت، ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی، رعایت شرایط و ضوابط حاکم به بانکها در قانون پولی و بانکی، مدنظر بوده است؟

نظر مجلس:

ماده واحده - در ماده (92) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/1/17 در خصوص شرایط تأسیس، نحوه فعالیت، ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیربانکی، رعایت شرایط و ضوابط حاکم بر بانکها در قانون پولی و بانکی، مدنظر بوده است.

د- از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی^(2*) مصوب 1386/11/8^(3*) با اصلاحات و الحاقات بعدی:

ماده 5 - بانکهای غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری و سایر بنگاههای واسطه پولی که قبل و بعد از تصویب این قانون تأسیس شده یا می‌شوند و بانکهای دولتی که سهام آنها واگذار می‌شود صرفاً در قالب شرکت‌های سهامی عام و تعاونی سهامی عام مجاز به فعالیت

هستند. سقف مجاز تملک سهام به طور مستقیم یا غیر مستقیم برای هر شرکت سهامی عام یا تعاونی سهامی عام یا هر مؤسسه و نهاد عمومی غیردولتی ده درصد (10%) و برای اشخاص حقیقی و سایر اشخاص حقوقی پنج درصد (5%) تعیین می‌شود. معاملات بیش از

سقف‌های مجاز در این ماده توسط هر یک از اشخاص مذکور باطل و ملغی الاثر است. افزایش سقف سهم مجاز از طریق ارث نیز مشمول این حکم است و وراثت و یا اولیاء قانونی آنها ملزم به فروش مازاد بر سقف، ظرف مدت دو ماه پس از صدور گواهی حصر وراثت خواهند بود. افزایش قهری سقف مجاز سهام به هر طریق دیگر باید ظرف مدت سه ماه به سقف‌های مجاز این ماده کاهش یابد.

تبصره 1 - اشخاص حقیقی سهامدار بنگاههای موضوع این ماده و اعضاء خانواده آنها شامل همسر، فرزندان و همسران آنان، برادر، خواهر، پدر و

مادر منحصراً تا سقفی مجاز هستند سهام داشته باشند که نتوانند مشترکاً بیش از یک عضو هیأت مدیره را در این بنگاه تعیین کنند.

تبصره 2 - دولت مکلف است با پیشنهاد بانک مرکزی که به تأیید شورای پول و اعتبار می‌رسد، اقدامات قانونی لازم را ظرف مهلت سه ماه در خصوص نحوه تأسیس و اداره بنگاههای موضوع این ماده به انجام رساند.^(4*)

تبصره 1 (الحاقی 1378/4/30) - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آن‌ها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره 2 (الحاقی 1378/4/30) - افتتاح شعبه توسط بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره 3 (الحاقی 1378/4/30) - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران⁽⁴¹⁾ تعیین می‌شود.⁽⁴²⁾

تبصره 4 (الحاقی 1378/4/30) - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده‌اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

ماده 19 - سازمان می‌تواند برای اجرای طرح‌های زیربنایی و تولیدی در قالب برنامه و بودجه مصوب خود نسبت به تأمین و تضمین اعتبار از منابع داخلی و خارجی با تصویب هیأت وزیران⁽⁴³⁾ اقدام نماید. بازپرداخت این اعتبارات فقط از محل درآمدهای سازمان انجام خواهد شد.

u

تبصره 3 - بنگاه‌های غیردولتی موجود موضوع این قانون موظفند ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون خود را با شرایط این ماده تطبیق دهند.
تبصره 4 - توانی‌های اعتباری قرض‌الحسنه و صندوق‌های قرض‌الحسنه‌ای که منحصراً به امر قرض‌الحسنه می‌پردازند، از شمول این ماده مستثنی بوده و تابع مقررات خود می‌باشند.

تبصره 5 (الحاقی 1389/3/4) - در تأسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی سهم طرف خارجی از سقف‌های مندرج در این ماده مستثنی است.

1 - دولت جمهوری اسلامی ایران تنها مجاز است با مشارکت خارجی اقدام به تأسیس بانک توسعه‌ای نماید.

2 - اشخاص حقوقی خارجی با حداقل پنجاه و یک درصد (51%) سهام ایرانی، ایرانی محسوب می‌شوند.

ماده 92 - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن نسخ می‌گردد و مادام که در قوانین بعدی نسخ و یا اصلاح مواد و مقررات این قانون صریحاً و با ذکر نام این قانون و ماده مورد نظر قید نشود، معتبر خواهد بود.

* 1- به آیین‌نامه نحوه تأسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی مصوب 1393/10/28 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

* 2- به موجب اصلاحی 1389/12/11 عنوان «قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی» به عنوان فوق تغییر یافته است.

* 3- قانون مزبور در تاریخ 1386/11/8 به تصویب مجلس شورای اسلامی و در تاریخ 1387/3/25 به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

ه- به «آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1378/9/9» و به دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/6/13 شورای پول و اعتبار مندرج در همین مجموعه مراجعه فرمایید.

41 و 43 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

42 - درخصوص نظام ارزی مناطق آزاد به «آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1378/9/9» و دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/6/13 شورای پول و اعتبار مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

ماده 20 - ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیت‌های اقتصادی در هر منطقه، آزاد می‌باشد. مقررات لازم برای جلب و حمایت سرمایه‌گذاری در هر منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجی‌ان در فعالیت‌های هر منطقه به تصویب هیأت‌وزیران⁽⁴⁴⁾ خواهد رسید.⁽⁴⁵⁾

ماده 21 (اصلاحی 1378/4/30) - حقوق قانونی سرمایه‌گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آن‌ها به تصویب هیأت‌وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه‌گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه‌گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می‌باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه‌های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت‌وزیران⁽⁴⁶⁾ خواهد رسید.⁽⁴⁷⁾

ماده 22 (اصلاحی 1378/4/30) - ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم (81) قانون اساسی⁽⁴⁸⁾ طبق ضوابط مصوب هیأت‌وزیران⁽⁴⁹⁾ انجام می‌شود.⁽⁵⁰⁾

تبصره (اصلاحی 1378/4/30) - ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می‌شود.

ماده 23 - سازمان می‌تواند در محل‌های لازم دفتر نمایندگی تأسیس نماید.

ماده 24 - نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیأت‌وزیران⁽⁵¹⁾ و با رعایت برنامه‌های عمرانی هر منطقه تعیین می‌گردد.⁽⁵²⁾

44، 46، 49، 51 و 54 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

45 و 47 - الف - به قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب 1380/12/19 مجلس شورای اسلامی و 1381/3/4 مجمع تشخیص مصلحت نظام با اصلاحات بعدی آن در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

ب - «مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تاریخ 1373/2/19 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

48 - اصل هشتاد و یکم ق.ا.ج.ا. مصوب 1358/9/12: دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجی‌ان مطلقاً ممنوع است.

50 - به تصویب‌نامه ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/2/4 و ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1388/11/4 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

52 - الف - به آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/12/23 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

ب - از بخشنامه 106001 - 1390/5/23 ریاست جمهوری:

2 - به موجب قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها اصل بر حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی و عدم تغییر کاربری آنها است و مرجع تشخیص ضرورت برای تغییر کاربری در خارج از محدوده شهرها و شهرک‌ها، کمیسیون موضوع تبصره (1) ماده (1) قانون مزبور مرکب از رؤسای جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی استان، مدیر امور اراضی استان و مدیرکل حفاظت محیط زیست و نماینده استاندار می‌باشد، بنابراین لحاظ حداقل مساحت در صدور مجوز تغییر کاربری الزامی می‌باشد.

تبصره - در مورد اراضی زراعی و باغ‌ها که جزء اراضی دولتی یا ملی متعلق به دولت در مناطق آزاد تجاری - صنعتی باشد مطابق

سازمان هر منطقه مسؤول اجرای مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره 1 - اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است.

تبصره 2 - ساکنین ایرانی جزایر موضوع مناطق آزاد همانند سایر نقاط کشور دارای کلیه حقوق مالکیت عرصه و اعیان می‌باشند. سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است برابر قوانین و مقررات سند مالکیت به نام اشخاص صادر نماید. (53)

ماده 25 - رییس و مدیران سازمان هر منطقه، مدیران عامل و اعضای هیأت‌مدیره شرکت‌های تابعه، کلیه وزرا و رؤسای سازمان‌های دولتی، رؤسای قوه قضاییه و دیوان‌عالی کشور و دیوان عدالت اداری، دادستان کشور، رییس سازمان بازرسی کل کشور و معاونان و مشاوران آنان و نمایندگان مجلس، استانداران، شهرداران و معاونان ایشان و وابستگان درجه یک آنان مجاز به داشتن سهام در شرکت‌هایی که توسط سازمان هر منطقه ایجاد می‌شود و همچنین شرکت‌های خصوصی که در محدوده منطقه فعالیت دارند نمی‌باشند.

ماده 26 - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون به تصویب هیأت‌وزیران (54) خواهد رسید. (55)

ماده 27 (الحاقی 1375/8/22) - به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذی‌ربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد. (56)

الف - دستگاه‌های اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان‌های مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب- مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاه‌های اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می‌شوند.

ماده 28 (الحاقی 1378/4/30) - تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز

u

ماده (24) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و آیین‌نامه اقدام خواهد شد.

53 - بخشنامه در خصوص صدور اسناد مالکیت مناطق آزاد مصوب 1382/3/17 رییس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور: نظر به اینکه صدور اسناد مالکیت مناطق آزاد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که مورد تأیید وزیر محترم بازرگانی نیز قرار گرفته لذا به استناد تبصره دو ماده 24 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/21 نسبت به صدور اینگونه اسناد مالکیت توجه خاص معمول دارید و آمار تعداد اسناد مالکیت صادر در مناطق مذکور را به اداره کل امور املاک ارسال نمائید و چنانچه تقاضاهایی واصل ولی تاکنون بررسی نشده برابر مقررات رسیدگی و در صورت وجود اشکال مراتب را به سازمان منطقه آزاد مربوطه اعلام تا نسبت به رفع نقص اقدام نمایند.

55 - آیین‌نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1393/4/24 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

56 - این ماده با حکم بند الف ماده 112 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15 مندرج در این مجموعه متفاوت است و از آنجا که به موجب ماده 226 قانون مذکور احکام قوانین و مقرراتی که لغو یا اصلاح آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در صورت مغایرت با احکام این قانون، در طول برنامه موقوف‌الاجرا می‌گردد، لذا ماده 27 فوق در مدت برنامه پنجم توسعه موقوف‌الاجرا می‌باشد.

و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران⁽⁵⁷⁾ خواهد رسید.⁽⁵⁸⁾

تبصره (الحاقی 1388/5/7 مجلس شورای اسلامی و 1388/12/15 مجمع تشخیص مصلحت نظام) - حکم مذکور در این ماده شامل شعب و نمایندگی مؤسسات خارجی و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی نیز خواهد بود.⁽⁵⁹⁾

ماده 29 (الحاقی 1388/5/7 مجلس شورای اسلامی و 1388/12/15 مجمع تشخیص مصلحت نظام) - تأسیس و فعالیت بورس‌ها با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق آزاد بر اساس مقررات مجاز و تابع آیین‌نامه‌ای⁽⁶⁰⁾ است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیأت وزیران⁽⁶¹⁾ خواهد رسید.

57 - الف - به تصویب‌نامه راجع به مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1379/6/2 هیأت وزیران و مصوبه ضوابط اعطای پروانه نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی در مناطق آزاد مصوب 1382/4/3 شورای عالی بیمه با اصلاحات بعدی مندرج در همین مجموعه مراجعه شود. ضمناً در خصوص شرکت‌های بیمه فعال در داخل کشور به مجموعه قوانین و مقررات بیمه از انتشارات این معاونت مراجعه نمایید.

ب - قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب 1380/6/6 در مورد مناطق آزاد نیز قابل اجرا می‌باشد که ذیلاً متن آن درج شده است:
قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب 1380/6/6:

ماده واحده - به منظور تعمیم و گسترش صنعت بیمه در کشور، افزایش رقابت و کارائی در بازار بیمه، افزایش رفاه عمومی و گسترش امنیت اجتماعی و اقتصادی افزایش نقش بیمه در رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده زیر اجازه تأسیس مؤسسه بیمه غیردولتی به اشخاص داخلی داده می‌شود:

1 - سیاستگذاری در صنعت بیمه، اعمال نظارت بر فعالیتهای بیمه‌ای و صدور مجوز فعالیت بیمه‌ای کماکان جهت اعمال حاکمیت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران باقی خواهد بود.

2 - ضوابط مربوط به نحوه تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه داخلی از قبیل شرایط اخذ مجوز تأسیس و لغو آن، نحوه انتقال عملیات و ادغام، انحلال و ورشکستگی مؤسسات بیمه‌ای، محدوده فعالیت بیمه‌ای و بیمه اتکائی شامل انواع معاملات بیمه، حق بیمه و کارمزد مربوط به رشته‌های مختلف بیمه، میزان ذخایر فنی و اندوخته‌های قانونی و نحوه سرمایه‌گذاری آنها براساس قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب 1350/3/30 و اصلاحیه بعدی و قانون بیمه مصوب 1316/2/7 تعیین خواهد شد.

3 - حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (36) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب 1350/3/30 برای مؤسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

58 - به مصوبات شورای عالی بیمه مندرج در این مجموعه رجوع شود.

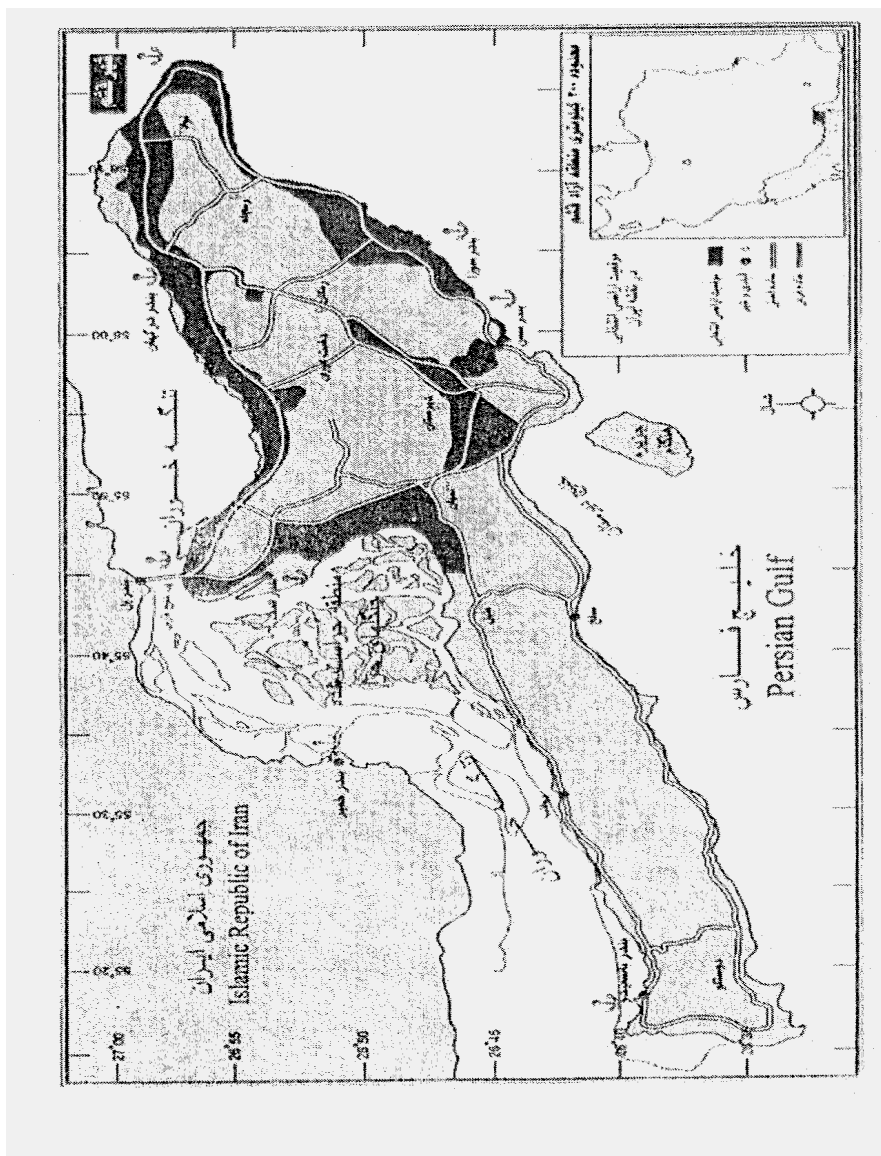
59 - به بند الف زیرنویس شماره 57 رجوع شود.

60 - آیین‌نامه مذکور تا زمان تهیه این مجموعه به تصویب نرسیده است.

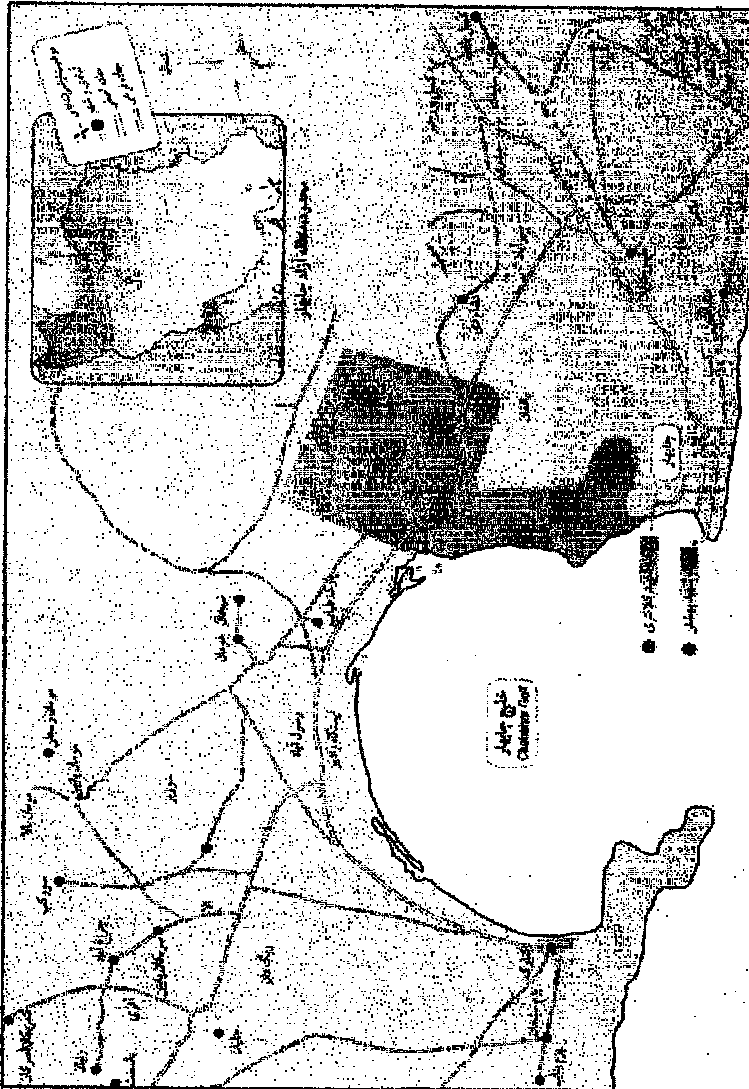
61 - به پاورقی شماره 9 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه آزاد قشم

نقشه محدوده منطقه آزاد چابهار

قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی

مصوب 1382/6/2

ماده واحده - محدوده‌ای از منطقه شهرستان‌های آبادان و خرمشهر و محدوده‌ای از شهرستان‌های جلفا و بندرانزلی که هیأت‌وزیران تعیین می‌کند به عنوان مناطق آزاد تجاری - صنعتی شناخته می‌شود. مناطق یادشده در کلیه امور بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7⁽⁶²⁾ و اصلاحات بعدی آن اداره خواهد شد. ورود کالای همراه مسافر از سه منطقه آزاد یادشده به سایر نقاط کشور به هر میزان ممنوع است⁽⁶³⁾. این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

قانون توسعه محدوده منطقه آزاد ارس

مصوب 1385/5/29

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود محدوده فعلی منطقه آزاد ارس را در نقاط مشترک مرزهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان، جمهوری نخجوان و جمهوری ارمنستان توسعه دهد.⁽⁶⁴⁾

تبصره 1 - هزینه‌های مالی اجرای این قانون از محل درآمد منطقه آزاد تأمین می‌شود.

تبصره 2 - در محدوده توسعه یافته (موضوع این قانون) مواد (51) الی (71) بخش چهارم فصل اول باب سوم⁽⁶⁵⁾ و مواد (304) الی (306)، (318)، (421) و (562) قانون تجارت مصوب سال 1311⁽⁶⁶⁾ مجری نمی‌باشد و سایر مواد

62 - قانون مذکور در این مجموعه درج شده است.

63 - به موجب تبصره ماده 1 قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب 1389/7/4 دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان‌سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.

64 - به تصویب هیأت‌وزیران تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس مصوب 1393/5/4 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه رجوع شود.

65 - برای ملاحظه مواد مذکور به مجموعه قانون تجارت از انتشارات این معاونت رجوع شود.

66 - به قانون تجارت مصوب 1311/2/13 مندرج در مجموعه قانون تجارت از انتشارات این معاونت رجوع شود.
ماده 304 - خسارت تأخیر تأدیه مبلغ اصلی برات که بواسطه عدم تأدیه اعتراض شده است از روز اعتراض و خسارت تأخیر تأدیه مخارج اعتراض و مخارج برات رجوعی فقط از روز اقامه دعوی محسوب می‌شود.

ماده 305 - در مورد برواتی که در خارج ایران صادر شده شرایط اساسی برات تابع قوانین مملکت صدور است.

هر قسمت از سایر تعهدات براتی (تعهدات ناشی از ظهرنویسی - ضمانت - قبولی و غیره) نیز که در خارجه به وجود آمده تابع قوانین مملکتی است که تعهد در آنجا وجود پیدا کرده است.

معذک اگر شرایط اساسی برات مطابق قانون ایران موجود و یا تعهدات براتی موافق قانون ایران صحیح باشد کسانی که در ایران تعهداتی کرده‌اند حق استناد به این ندارند که شرایط اساسی برات یا تعهدات براتی مقدم بر تعهد آنها مطابق با قوانین خارجی نیست.

ماده 306 - اعتراض و بطور کلی هر اقدامی که برای حفظ حقوق ناشیه از برات و استفاده از آن در خارجه باید به عمل آید تابع قوانین مملکتی خواهد بود که آن اقدام باید در آنجا بشود.

فصل چهارم - در مرور زمان

ماده 318 - دعاوی راجعه به برات و فته‌طلب و چک که از طرف تجار یا برای امور تجارته صادر شده پس از انقضای پنج‌سال از تاریخ

قانون مذکور مادامی که شورای نگهبان آن‌ها را خلاف موازین شرع اعلام نکرده است قابل اجرا خواهد بود.

تبصره 3 - تأسیس شعب بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در محدوده توسعه‌یافته منطقه آزاد ارس (موضوع این قانون) مجاز نمی‌باشد.

قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب 1389/7/4

ماده 1 - به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان ماکو منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران ایجاد نماید. کلیه فعالیت‌های موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 و اصلاحات بعدی آن در منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو که محدوده جغرافیایی آن برابر نقشه پیوست می‌باشد، مجاز است. (67)

تبصره - دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان‌سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.

ماده 2 - به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های سیستان و بلوچستان (سیستان)، کردستان (مریوان)، خراسان جنوبی (بیرجند)، فارس (سه منطقه لامرد، نی‌ریز و کازرون)، خراسان رضوی (دوغارون)، آذربایجان غربی (سلماس)، اصفهان (کاشان)، چهارمحال و بختیاری (شهرکرد)، تهران (شهرری)، همدان (جهان‌آباد)، گلستان (اترک)، بوشهر (منطقه اقتصادی شمال استان بوشهر)، سمنان (دو منطقه دامغان و سمنان)، کرمانشاه (اسلام‌آباد غرب)، اردبیل (نمین)، خوزستان (بندر امام خمینی «ره»)، مازندران (نوشهر)، ایلام (مهران) و کرمان (دو منطقه جازموریان و رفسنجان) در محدوده‌هایی که به تصویب هیأت‌وزیران (68) می‌رسد منطقه ویژه اقتصادی

u

صدوراعتراض‌نامه و یا آخرین تعقیب قضائی در محاکم مسموع نخواهد بود مگر اینکه در ظرف این مدت رسماً اقرار به دین شده باشد که در این صورت مبداء مرور زمان از تاریخ اقرار محسوب است. در صورت عدم اعتراض مدت مرور زمان از تاریخ انقضاء مهلت اعتراض شروع می‌شود.

تبصره - مفاد این ماده در مورد بروات و چک و فته طلب‌هایی که قبل از تاریخ اجرای قانون تجارت مصوب 25 دلو 1303 و 12 فروردین و 12 خرداد 1304 صادر شده است قابل اجرا نبوده و این اسناد از حیث مرور زمان تابع مقررات مربوط به مرور زمان راجع به اموال منقوله است.

ماده 421 - همین که حکم ورشکستگی صادر شد قروض مؤجل با رعایت تخفیفات مقتضیه نسبت به مدت به قروض حال مبدل می‌شود.

ماده 562 - طلبکارها نمی‌توانند از جهت تأخیری که در اداء طلب آنها شده است برای بیش از پنج‌سال مطالبه متفرعات و خسارت نمایند و در هر حال متفرعاتی که مطالبه می‌شود در سال نباید بیش از صدی هفت طلب باشد.

67 - به تصویب‌نامه تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو مصوب 1389/2/19 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه رجوع شود.

68 - به موجب تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً

ایجاد نماید. (69)

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/3/11 اداره خواهند شد.

u

در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

69 - به تصویبنامه‌های ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

- 1 - تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان، جازموربان، بندر امام خمینی (ره) بندر نوشهر، شهرکرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان، سمنان و لامرد مصوب 1390/1/29
- 2 - تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لوان، پارسیان و بانه مصوب 1390/6/22
- 3 - تعیین سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنديه (ایرانیان) و جهرم مصوب 1390/12/20
- 4 - تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان‌آباد، ری و سهلان مصوب 1390/12/20.

قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش

مصوب 1389/9/28

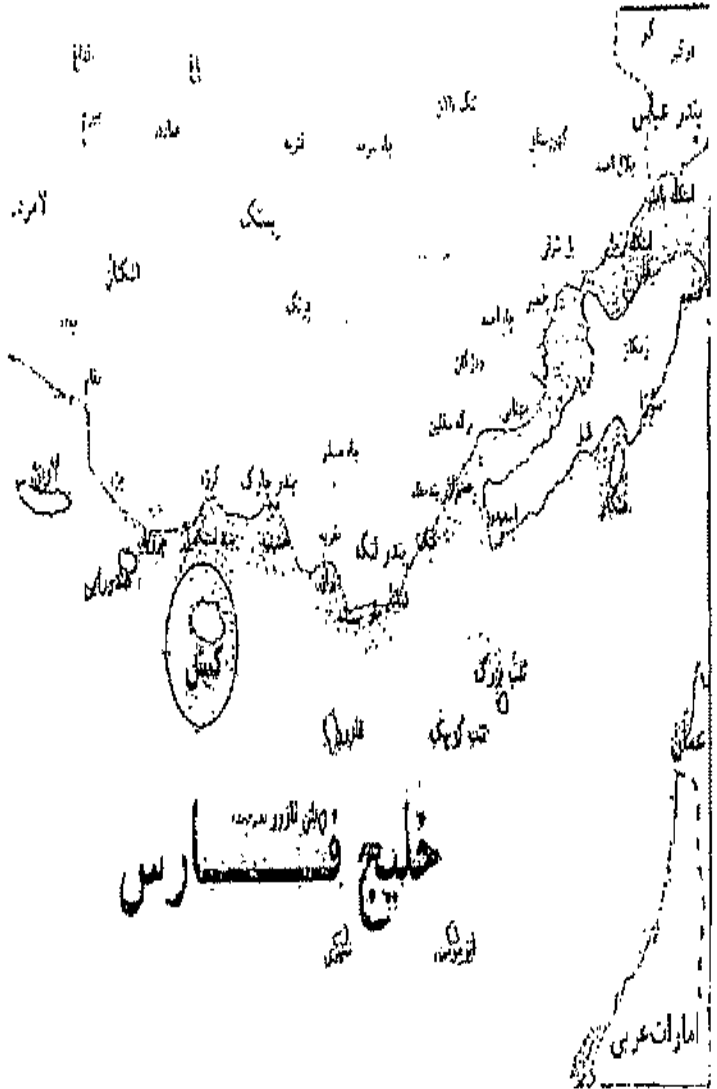
ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت موازین زیست محیطی، جزایر هندورابی فارور کوچک و بزرگ را طبق نقشه پیوست به محدوده منطقه آزاد کیش الحاق نماید. (70)

70 - مصوبه در خصوص تهیه طرح (ICZM) برای جزیره هندورابی مصوب 1392/4/31 شورای عالی شهرسازی و معماری ایران:

طرح مدیریت یکپارچه سواحل (ICZM) جزیره هندورابی در چارچوب طرح ICZM سواحل جنوب مصوب مورخ 5/7/1389 شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، با محوریت منطقه آزاد کیش تهیه و جهت طی مراحل تصویب به شورای عالی ارجاع گردد.

خواهشمند است دستور فرمائید مراتب به طریق مقتضی به اطلاع مراجع ذی‌ربط رسانیده شود. همچنین دستور فرمائید اسناد و مدارک طرح در اجرای ماده 42 آیین‌نامه نحوه بررسی و تصویب طرح‌ها مصوب 1378/10/12 هیأت محترم وزیران، پس از اعمال موارد فوق‌الذکر در موعد مقرر تهیه و ارسال نمایند تا جهت اجرا ابلاغ گردد.

نقشه مربوط به الحاق جزایر هندورایی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش

قوانین مرتبط

از قانون نظام صنفی کشور

مصوب 1382/12/24

ماده 88 - دبیرخانه هیأت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی، نسبت به تهیه آیین‌نامه اجرایی⁽⁷¹⁾ حاکم بر تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت⁽⁷²⁾ به اجرا درآید.

از قانون مالیات بر ارزش افزوده⁽⁷³⁾

مصوب 1387/2/17

ماده 52 - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 1381 و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

موارد زیر از شمول حکم این قانون مستثنی می‌باشد: ....

3 - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7؛

4 - قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/9/5؛

---

71 - به آیین‌نامه اجرایی ماده (88) قانون نظام صنفی (نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی در مناطق آزاد کشور) مصوب 1390/12/24 وزیر صنعت، معدن و تجارت مندرج در این مجموعه رجوع شود.

72 - به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 عبارت «وزیر بازرگانی» به عبارت «وزیر صنعت، معدن و تجارت» تغییر یافت.

73 - مدت اجرای آزمایشی قانون فوق به موجب بند ب تبصره 9 قانون بودجه سال 1394 کل کشور مصوب 1393/12/24، تا پایان سال 1394 تمدید شده است.

از قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد⁽⁷⁴⁾

مصوب 1387/2/29

ماده 9 - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است:

...
د - ظرف یک سال پس از تصویب این قانون برنامه راهبردی مشخص در مورد بازارچه های مرزی، مناطق آزاد و ویژه تجاری و اقتصادی و اسکله های خاص تدوین نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند.⁽⁷⁵⁾

از قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (1394-1390)⁽⁷⁶⁾

مصوب 1389/10/15 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 112 - به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفاء نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش های مختلف:

الف - مدیران سازمان های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسؤولیت های دستگاه های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثناء نهادهای دفاعی و امنیتی به عهده آنها است. سازمان های مناطق آزاد منحصرأ بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می شوند.

تبصره 1 - واگذاری وظایف، اختیارات و مسؤولیت های دستگاه های تحت نظر مقام معظم رهبری، با موافقت ایشان صورت می پذیرد.

تبصره 2 - اختیارات فرماندار در مورد مصوبات شوراهای اسلامی شهر و روستا در مناطق آزاد به مدیر سازمان منطقه آزاد واگذار می شود.

ب - کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی⁽⁷⁷⁾ معاف است.

تبصره 1 - مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی⁽⁷⁸⁾، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می شود.

تبصره 2 - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه

74 - قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب 1387/2/29 در تاریخ 1390/8/7 به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است؛ ضمناً قانون مذکور آزمایشی به مدت سه سال می باشد.

75 - تصویب نامه مذکور تا زمان تهیه این مجموعه به تصویب نرسیده است.

76 - قانون مذکور در تاریخ 1389/10/25 به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

77 و 78 - به زیرنویس شماره 33 رجوع شود.

اقتصادی که در گذشته از سایر نقاط کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می‌شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می‌گردد و از پرداخت حقوق ورودی⁽⁷⁹⁾ معاف است.

ج - هزینه‌های بندری مربوط که طبق قوانین جاری از کشتی‌ها و شناورها بابت خدمات بندری دریافت می‌شود در صورتی که این بندر توسط بخش‌های خصوصی، تعاونی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی در محدوده منطقه آزاد ایجاد شده باشند، توسط سازمان‌های مناطق آزاد مربوطه اخذ می‌گردد. مناطق آزاد مجازند نسبت به ثبت و ترخیص کشتی‌ها طبق قوانین جاری و بین‌المللی اقدام نمایند.

د - مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (به استثناء عوارض موضوع ماده (10) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7⁽⁸⁰⁾، مالیات و حقوق ورودی⁽⁸¹⁾ معاف می‌باشند.

ه - به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه‌های ذی‌ربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.

و - محدوده آبی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی که به تأیید ستادکل می‌رسد به فاصله هشتصد متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد تعیین می‌گردد و از امتیازات قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران» مصوب 1372/6/7 و اصلاحات بعدی آن برخوردار است.

ز - به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان‌های مناطق آزاد موظفند حداقل یک درصد (1%) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.⁽⁸²⁾

ماده 166 - به منظور تقویت موقعیت کشور در شبکه حمل و نقل هوایی بین‌المللی و افزایش درآمد ناشی از عبور (ترانزیت) و حمل و نقل کالا و مسافر و اشتغال مولد و تبدیل شدن فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) به قطب اول حمل و نقل بار منطقه و قطب دوم حمل و نقل مسافری منطقه با تأکید بر استقلال سازمانی، مالی و مدیریتی این فرودگاه و ایجاد جریان پایدار منابع مالی ذی‌نفعان، دولت اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ایجاد شهر فرودگاهی در محدوده فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) و ایجاد منطقه آزاد تجاری و منطقه ویژه اقتصادی در بخشی از اراضی فرودگاه جهت ارائه خدمات بانکی و بیمه‌ای و سایر خدمات شهر فرودگاهی از قبیل گردشگری، پزشکی، رفاهی و مشابه آن

تبصره - محدوده مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی به ترتیب از انتهای ضلع‌های جنوبی و غربی بخش هوایی فرودگاه امام خمینی (ره) به مساحت هزار و پانصد هکتار و دو هزار و پانصد هکتار خواهد بود. اداره شهر فرودگاهی موضوع این ماده که شامل مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی فوق نیز خواهد بود، در قالب شرکت

79 و 81 - به زیرنویس شماره 33 رجوع شود.

80 - قانون مذکور در این مجموعه درج شده است.

82 - به بند 2-6 تصویبنامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1392/12/20 تحت عنوان «کمک به نهادها و سازمان‌های منطقه» مندرج در این مجموعه رجوع شود.

دولتی وابسته به شرکت مادر تخصصی فرودگاه‌های کشور است که اساسنامه⁽⁸³⁾ آن به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی⁽⁸⁴⁾ و معاونت⁽⁸⁵⁾ به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب - ایجاد و تکمیل زیربنایها و زیرساخت‌های لازم با اولویت احداث فاز دوم فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

ماده 226- احکام قوانین و مقرراتی که لغو یا اصلاح آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در صورت مغایرت با احکام این قانون، در طول برنامه موقوف‌الاجرا می‌گردد.

از قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی

مصوب 1389/12/8

ماده 1 - کلیه رانندگان، سرنشینان وسایل نقلیه، متصدیان حمل و نقل زمینی، عابرین پیاده و فعالان در حوزه حمل و نقل و عبور و مرور مشمول این قانون می‌باشند.⁽⁸⁶⁾

ماده 2 - به افسران کادر و پیمانی مورد وثوق راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که برای تشخیص تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور تعیین شده و آموزش لازم را دیده‌اند اجازه داده می‌شود، تخلفات مربوطه را وفق قانون تشخیص داده و قبض جرمه صادر نمایند.

تبصره 1 - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران برای مدت حداکثر ده سال می‌تواند به درجه‌داران کادر مورد وثوق راهنمایی و رانندگی که دارای دیپلم کامل متوسطه و گواهینامه رانندگی و نیز ده سال سابقه خدمت متوالی در راهنمایی و رانندگی بوده و آموزش لازم را دیده باشند اختیارات و وظایف مندرج در این ماده را از لحاظ تشخیص تخلف و صدور قبض جرمه تفویض نماید و در موارد خاص و ضروری از افسران کادر و پیمانی سایر بخش‌های نیروی انتظامی که آموزش لازم را دیده‌اند استفاده نماید.

تبصره 2 - به نیروی انتظامی اجازه داده می‌شود حداکثر ده سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تا جایگزینی افسران کادر و پیمانی از افسران وظیفه مورد وثوق آموزش دیده جهت اجراء این ماده بهره‌گیری کند.

تبصره 3 - راهنمایی و رانندگی مجاز است از گزارش داوطلبان مورد وثوق آموزش دیده که دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی بوده و دوره آموزشی لازم را دیده باشند به صورت رایگان در تشخیص تخلف و صدور قبض جرمه توسط مأموران این ماده استفاده نماید.

ماده 21 - جرمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد

83 - به اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) مصوب 1393/1/24 هیأت وزیران در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

84 - به موجب قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب 1390/3/31 عبارت «وزارت راه و ترابری» به «وزارت راه و شهرسازی» تغییر یافته است.

85 - در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

86 - به آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوبه 1373/7/9 وزاری عضو شورای عالی مناطق آزاد با الحاقات بعدی آن مندرج در این مجموعه رجوع شود.

تجاری - صنعتی، با توجه به مکان و زمان وقوع و نوع تخلفات و میزان تأثیر آن در آلودگی محیط زیست و ایمنی عبور و مرور و سایر عوامل مؤثر مندرج در ردیف‌های (1) تا (6) جدول موضوع ماده (7) این قانون⁽⁸⁷⁾ از

87 - از قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1389/12/8:

ماده 7 - مأموران مذکور در ماده (2) این قانون در حدود وظایف و اختیارات تعیین شده همزمان با صدور قبض جرمه به صورت تسلیمی یا ثبت توسط دوربین، گزارش تخلفات مندرج در جدول ذیل این ماده را با ذکر شماره و نوع گواهینامه راننده به اداره راهنمایی و رانندگی مربوطه ارسال می‌دارند. اداره مزبور متناسب با نمرات منفی مندرج در جدول مذکور به شرح زیر با آنان رفتار می‌نماید:

1 - چنانچه متخلف دارای (30) نمره منفی باشد گواهینامه او به مدت سه ماه ضبط و در پایان مدت مزبور با پرداخت چهارصد هزار (400/000) ریال جرمه نقدی به نفع خزانه عمومی مسترد می‌شود.

2 - پس از اعمال مقررات موضوع بند (1) چنانچه در اثر ارتکاب تخلفات جدید (25) نمره منفی به متخلف تعلق گیرد گواهینامه او به مدت شش ماه ضبط و پس از انقضاء مدت مزبور و پرداخت ششصد هزار (600/000) ریال به نفع خزانه عمومی مسترد می‌گردد.

3 - هرگاه پس از اعمال مقررات بند (2) در اثر ارتکاب تخلفات جدید بیست نمره منفی به متخلف تعلق گیرد گواهینامه او ابطال می‌گردد و بعد از یک سال می‌تواند برابر مقررات و پس از طی دوره آموزشی و پرداخت یک میلیون (1/000/000) ریال به نفع خزانه عمومی گواهینامه جدید اخذ نماید.

تبصره 1 - به استثناء بندهای (1) تا (7) در بقیه موارد برای هر تخلف در هر بیست و چهار ساعت صرفاً یک بار نمره منفی محاسبه می‌شود.
تبصره 2 - در صورتی که متخلف به مدت شش ماه از زمان ارتکاب آخرین تخلف منجر به نمره منفی در بندهای (1) و (2) و یک سال در بند (3) این ماده، مرتکب هیچ‌یک از تخلفات راهنمایی و رانندگی نشود کلیه نمره‌های منفی ناشی از تخلفات ارتكابی گذشته بلااثر می‌گردد و تخلفات بعدی وی به عنوان تخلف اول او محسوب می‌گردد.

تبصره 3 - متخلف مکلف است ظرف بیست روز پس از ابلاغ صورت وضعیت مربوط به نمرات منفی، گواهینامه خود را به اداره راهنمایی و رانندگی مربوطه تسلیم نماید در صورت عدم تسلیم در موعد مقرر راهنمایی و رانندگی پرونده مربوطه را به واحد رسیدگی به اعتراضات موضوع ماده (5)^(1*) این قانون ارسال تا پس از بررسی و عدم وجود عذر موجه علاوه بر جرایم فوق به تناسب، جرایم نقدی بندهای این ماده را تا دو برابر افزایش دهد. راهنمایی و رانندگی موظف است در هر نوبت که نمره منفی به متخلف تعلق می‌گیرد به نحو مقتضی او را در خصوص مطلع شدن از نمرات منفی راهنمایی کند.

تبصره 4 - کسانی که در مدت ضبط گواهینامه مبادرت به رانندگی می‌کنند به مجازات مقرر برای رانندگی بدون گواهینامه محکوم می‌شوند.

تبصره 5 - ابطال گواهینامه و یا گرفتن آزمون مجدد صرفاً به موجب قانون ممکن است.

تبصره 6 - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط نیروی انتظامی تدوین و پس از تأیید وزیر کشور به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.^(1*)

جدول نمره منفی برای تخلفات رانندگی پرخطر

ردیف	عنوان تخلف رانندگی	نمره منفی	
		وسایل نقلیه شخصی	وسایل نقلیه عمومی و سنگین
1	هرگونه حرکات نمایشی مانند دور زدن درجا و یا حرکت موتورسیکلت بر روی یک چرخ	8	10
2	تجاوز از سرعت مجاز (بیش از 50 کیلومتر در ساعت)	10	15
3	سبقت غیرمجاز در راه‌های دوطرفه	5	10
4	عبور از چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی	5	10
5	حرکت به‌طور ماریج	3	5
6	حرکت با دنده عقب در آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها	5	7

ردیف	عنوان تخلف رانندگی	نمره منفی	
		وسایل نقلیه شخصی	وسایل نقلیه عمومی و سنگین
7	حرکت با بنده عقب در آزادراهها و بزرگراهها	5	7
8	رانندگی در حالت مستی و مصرف داروهای روان گردان و یا افیونی	10	20
9	تجاوز از سرعت مجاز (بیش از 30 تا 50 کیلومتر در ساعت)	5	10
10	عبور از محل ممنوع	4	6
11	تجاوز به چپ از محور راه	5	9
12	عبور وسایل نقلیه از پیادهرو	5	7
13	عدم رعایت حق تقدم عبور	4	6
14	دور زدن در محل ممنوع	3	5
15	استفاده از تلفن همراه یا وسایل ارتباطی مشابه در حین رانندگی در سرعت بالای 60 کیلومتر	3	5
16	نقص فنی مؤثر یا نقص در سامانه (سیستم) روشنایی در شب	3	6
17	عدم رعایت مقررات ایمنی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک	8	8
18	رانندگی با وسایل نقلیه عمومی بیش از زمان مجاز	-	7
19	عدم رعایت شرایط مندرج در گواهینامه از قبیل استفاده از عینک، سمک یا تجهیزات خاص	3	7
20	عدم توجه به فرمان ایست یا پرچم مراقبین عبور و مرور محصلین یا پلیس مدرسه	3	5
21	عدم رعایت مقررات حمل بار	5	8

ماده 10 - مأموران راهنمایی و رانندگی موضوع ماده (2) این قانون موظفند در صورت مشاهده تخلفات زیر به شرح مقرر اقدام نمایند:

الف - چنانچه وسیله نقلیه دارای عیب و نقص فنی مؤثر بوده و احتمال ایجاد خطر یا وقوع تصادف وجود داشته باشد، وسیله نقلیه مذکور به تعمیرگاه اعزام می‌گردد. (2*)

ب - در مواردی که قرائن و شواهد حاکی از حالت مستی یا استفاده راننده از مواد مخدر و روانگردان باشد مأموران موضوع ماده (2) این قانون با استفاده از تجهیزات لازم نسبت به تشخیص این حالت اقدام می‌نمایند و در صورت اثبات حالت مستی و بی‌ارادگی حاصل از مصرف مسکرات و مواد مخدر و روانگردان از رانندگی فرد موردنظر جلوگیری و ضمن صدور قبض جرمه به مبلغ دو میلیون (2/000/000) ریال و ضبط گواهینامه به مدت شش ماه توسط نیروی انتظامی جهت اقدام قانونی به مرجع صالح قضایی معرفی می‌شود. (3*)

ج - در صورتی که راننده بدون داشتن گواهینامه مبادرت به رانندگی نماید وسیله نقلیه متوقف و راننده به مرجع قضایی معرفی می‌گردد.

د - هرگاه راننده به صورت همزمان مرتکب دو تخلف از تخلفات موضوع بندهای (1)، (2)، (3)، (4)، (5) و (10) جدول ماده (7) این قانون گردد، وسیله نقلیه برای مدت حداکثر هفتاد و دو ساعت توقیف می‌شود. آیین‌نامه اجرایی بندهای «الف» و «ب» این ماده ظرف مدت شش ماه توسط وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

* 1 - ماده 5 - متخلف موظف است ظرف مدت شصت روز از تاریخ مندرج در قبض جرمه یا تاریخ ابلاغ شده در قبض جرمه‌ای که به اطلاع او می‌رسد جرمه را به حسابی که از طرف خزانه‌داری کل تعیین و اعلام می‌شود پرداخت و رسید دریافت نماید یا مراتب اعتراض

یکصد هزار (100/000) ریال تا یک میلیون (1/000/000) ریال و در سایر موارد از سی هزار (30/000) ریال الی پانصد هزار (500/000) ریال می‌باشد و طبق جداولی که به پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور، دادگستری و راه و شهرسازی⁽⁸⁸⁾ به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به اجرا گذارده می‌شود⁽⁸⁹⁾.

تبصره - جریمه مربوط به تخلف ردیف (7) جدول موضوع ماده (7) بر اساس بند «ب» ماده (10) محاسبه خواهد شد.⁽⁹⁰⁾

از قانون امور گمرکی

مصوب 1390/8/22

ماده 1 - مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می‌شود مگر این که در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:

الف - اظهار کالا: بیانی‌های کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی

u

خود را ظرف مدت مذکور با ذکر دلایل به اداره اجرائیات راهنمایی و رانندگی تسلیم نماید. اداره مذکور موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت پس از وصول اعتراض بررسی لازم را انجام داده و در صورت غیرموجه دانستن اعتراض مراتب را به معترض ابلاغ نماید، در صورت اصرار معترض، اداره اجرائیات موضوع را جهت رسیدگی به واحد رسیدگی به اعتراضات ناشی از تخلفات رانندگی ارسال می‌نماید.

واحد فوق‌الذکر متشکل از یک قاضی با ابلاغ رییس قوه قضاییه و یک کارشناس راهنمایی و رانندگی با معرفی رییس پلیس راهنمایی و رانندگی مربوطه می‌باشد ریاست آن واحد با قاضی خواهد بود که پس از اخذ نظر مشورتی عضو دیگر مبادرت به صدور رأی می‌نماید. رأی صادره قطعی است.

در صورتی که متخلف در مهلت قانونی مذکور اعتراض خود را تسلیم ننماید یا ظرف بیست روز پس از ابلاغ رأی واحد جریمه را پرداخت ننماید، موظف است جریمه را به مأخذ دو برابر مبلغ مندرج در قبض جریمه بپردازد.

تبصره - در صورتی که ثابت شود مأموران و نیز داوطلبان مذکور در ماده (2) حسب مورد به ناحق قبض جریمه صادر کرده یا با علم و اطلاع گزارش خلاف واقع در مورد امور مربوط به این قانون داده‌اند، ضمن جبران خسارت وارده به مجازات بزه گزارش خلاف واقع محکوم می‌شوند.

* 1 - به آیین‌نامه اجرایی ماده 7 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1390/6/20 با اصلاحات بعدی در مجموعه قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و آیین‌نامه‌های مربوط از انتشارات این معاونت یا سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

* 2 و * 3 - به آیین‌نامه اجرایی بندهای الف و ب ماده 10 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1390/6/20 با اصلاحات بعدی در مجموعه قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و آیین‌نامه‌های مربوط از انتشارات این معاونت یا سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

88 - به موجب قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب 1390/3/31 عبارت «وزارت راه و ترابری» به «وزارت راه و شهرسازی» تغییر یافته است.

89 - به تصویب‌نامه موضوع جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1390/7/3 که به استناد ماده 21 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1389/12/8 تصویب شده است در همین مجموعه رجوع شود.

90 - برای ملاحظه مواد 7 و 10 به زیرنویس شماره 77 رجوع شود.

- مورد نظر خود را درباره کالا مشخص می‌کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می‌دهد.
- پ -** اظهارنامه اجمالی: سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فهرست کلی محمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود و یا خروج وسیله نقلیه از کشور اعلام می‌نماید.
- ص -** قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می‌شود.
- د -** حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (4%) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت‌وزیران تعیین می‌گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.
- ک -** مرجع تحویل گیرنده: شخص حقوقی که به موجب قانون یا قراردادهای متکی به قانون مسؤولیت تحویل و نگهداری کالاهای مربوط به عموم اشخاص را که تشریفات گمرکی آن انجام نشده است در اماکن گمرکی بر عهده دارد. این اصطلاح شامل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیست.
- ماده 18 -** شرکت‌های حمل و نقل موظفند هنگام ورود وسیله نقلیه به قلمرو گمرکی، دو نسخه اظهارنامه اجمالی تنظیم و به هریک از آنها نسخه‌ای از فهرست کل بار و در صورت نیاز، بارنامه‌های (راهنماهای) هر ردیف از فهرست کل بار را ضمیمه و به گمرک و مرجع تحویل گیرنده کالا تسلیم کنند و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه، اظهارنامه اجمالی با تصریح بر خالی بودن تسلیم نمایند. اظهارنامه اجمالی باید به زبان فارسی و طبق نمونه‌ای که گمرک ایران با هماهنگی مراجع تحویل گیرنده تهیه می‌نماید، بدون حک و اصلاح و قلم‌خوردگی تنظیم گردد.
- تبصره 1 -** مسؤولیت شرکت‌های حمل و نقل به هنگام تنظیم و تسلیم اظهارنامه اجمالی از نظر محتویات بسته‌های آکبند محدود به مندرجات بارنامه‌های مربوطه است. بارگنج‌های (کانتینرهای) بارگیری و مهرموم شده از طرف فرستنده کالا در حکم بسته آکبند تلقی می‌گردد.
- تبصره 2 -** مقررات این ماده شامل کالاهای ورودی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی نمی‌گردد.
- ماده 24 - ...**
- تبصره 4 -** تعیین مهلت توقف کالا در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمان‌های مسؤول این مناطق است. کالاهایی که در این مناطق پس از انقضای مهلت‌های اعطایی توسط سازمان‌های مذکور مهلت منقضی، اعلام می‌شوند نیز مشمول مقررات کالای متروکه می‌گردند.
- ماده 66 -** حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می‌گردد و مواد، کالاهای مصرفی و لوازم بسته‌بندی خارجی به کار رفته یا مصرف شده در تولید، تکمیل یا بسته‌بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن با مآخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد.
- تبصره 1 -** کالاهایی که به منظور صادرات، به مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی حمل می‌گردد چنانچه برابر قوانین و مقررات از این مناطق صادر شود مشمول مقررات استرداد می‌گردد.
- تبصره 2 -** حقوق ورودی تسریع‌کننده‌ها (کاتالیست‌ها) که لازمه واکنش شیمیایی است مشمول استرداد می‌گردد ولی ابزارآلات و مواد روان‌کننده و همانند آنها که فقط به عنوان کمک در تولید کالای صادراتی مورد استفاده و مصرف قرار می‌گیرد شامل مقررات استرداد نیست.

تبصره 3 - استرداد می‌تواند توسط اشخاصی غیر از واردکننده کالاها یا مذکور نیز درخواست شود.

تبصره 4 - مهلت درخواست استرداد حقوق و عوارض ورودی مواد به کار رفته در کالاهای صادر شده سه سال از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی است. روز امضای پروانه یا پته گمرکی و روز تسلیم تقاضای استرداد به گمرک ایران جزء این ایام محسوب نمی‌شود.

ماده 67 - به منظور تسهیل شناسایی و انطباق کالا و مواد وارداتی به کار رفته در کالای صادراتی، صادرکننده باید همزمان با تسلیم اظهارنامه صادراتی، موضوع استرداد را با قید شماره پروانه ورودی مربوطه به گمرک صدور اعلام کند و گمرک موظف است تشریفات ارزیابی کالای صادراتی را به‌طور کامل انجام دهد و نتیجه را در ظُهر اظهارنامه صادراتی قید نماید.

تبصره - اسناد و مدارک مورد نیاز گمرک جهت انجام مراحل استرداد حقوق ورودی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌گردد.

ماده 68 - استرداد بر اساس ارزش گمرکی و مأخذ حقوق ورودی مندرج در اسناد گمرکی در زمان ورود محاسبه می‌شود. در صورتی که بخشی از وجوه دریافتی بابت ورود کالا توسط سازمان‌هایی غیر از گمرک وصول شود، گمرک مراتب را جهت استرداد به سازمان‌های مذکور اعلام می‌نماید. گمرک و سایر سازمان‌های وصول‌کننده باید همه‌ساله بودجه لازم برای استرداد را در بودجه سالانه منظور نمایند.

ماده 69 - چنانچه کالای تولید داخلی به اشخاصی که در واردات کالای مشابه خارجی معافیت دارند فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالا، مواد، اجزاء و قطعات به کار رفته در تولید آن نیز طبق مقررات این قانون به فروشنده مسترد می‌گردد.

ماده 76 - منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راه‌های مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:

الف - شخص غیرمقیم ایران که به‌طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.

ب - شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.

تبصره 1 - مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند.

تبصره 2 - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

ماده 99 - کران‌بری (کابوتاژ) رویه‌ای است که بر اساس آن کالای داخلی از یک گمرک مرزی به گمرک مرزی دیگر در قلمرو گمرکی از راه دریا یا رودخانه‌های مرزی حمل می‌گردد. کالایی که از لحاظ نزدیکی راه با رعایت صرفه تجاری از یک نقطه به نقطه دیگر قلمرو گمرکی از راه‌های زمینی مجاز با عبور از خاک کشور خارجی و همچنین کالایی که از راه دریا یا رودخانه‌های مرزی به مناطق آزاد حمل می‌شود در صورتی که برای مصرف در این مناطق باشد نیز مشمول مقررات کران‌بری (کابوتاژ) می‌شود. در این موارد هرگاه کالای کران‌برد (کالای کابوتاژی) با وسایل نقلیه داخلی حمل شود وسیله نقلیه نیز تابع رویه کالای کران‌برد (کالای کابوتاژی) است.

تبصره - نحوه تشریفات اظهار و اسناد مربوطه، ارزیابی و میزان تضمین در حدود مقررات این قانون در

آیین نامه اجرایی تعیین می گردد.

ماده 100 - کالایی که صدور آن از کشور مجاز است و صدور آن مشمول پرداخت هیچگونه وجهی نیست را می توان با انجام تشریفات و مقررات مربوطه به عنوان کران بر (کابوتاژ) حمل نمود. گمرک ایران می تواند با کران بری (کابوتاژ) کالای ممنوع الصدور یا کالایی که به موجب قانون و مقررات مجاز مشروط است با اخذ تضمین یا تعهد یا قیود دیگر موافقت نماید.

ماده 101 - هرگاه مدت اعتبار پروانه کران بری (کابوتاژ) برای رسیدن کالا به گمرک مقصد منقضی گردد و تا سه ماه بعد از انقضای آن از طرف صاحب کالا گواهینامه گمرک مقصد مبنی بر ورود کالا ارایه نشود آن کالا مانند کالای به مقصد نرسیده تلقی و به نحو زیر عمل می شود: ...

تبصره - در مواردی که با ارایه مدارک و مستندات معتبر مورد تأیید گمرک، محرز شود کالای کران بری (کالای کابوتاژی) در اثنای حمل به علل قوه قهریه (فورس ماژور) از بین رفته است گمرک ایران مجاز است آن را به مقصد رسیده تلقی کند و علاوه بر دستور ابطال تضمین یا تعهد از تعقیب موضوع نیز خودداری نماید.

ماده 117 - اسناد مثبت گمرکی که در موارد احتمالی قاچاق می توان به آن استناد نمود عبارت از اصل اسناد زیر است: ...

ز - کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی

...

ماده 119 - علاوه بر معافیت های مذکور در جدول تعرفه گمرکی ضمیمه آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیت های دیگری که به موجب قوانین، تصویب نامه ها، موافقت نامه ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشد: ...

ح - لوازم خانه و لوازم شخصی ایرانیان مقیم خارج که مدت اقامت آنان در خارج یک سال یا بیشتر باشد و لوازم خانه و اشیاء اتباع خارجی دارای اجازه اقامت که به ایران وارد می شوند مشروط بر این که:

1 - لوازم و اشیاء مزبور از یک ماه قبل تا نه ماه بعد از ورود شخص به قلمرو گمرکی وارد شود موارد قوه قهریه (فورس ماژور) به تشخیص گمرک ایران مستثنی است.

2 - لوازم و اشیای مزبور به تشخیص گمرک با وضع و شؤون اجتماعی آنان متناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد.

3 - در پنج سال گذشته، از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند.

تبصره 1 - کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یک ساله یا بیشتر به خارج از کشور اعزام می شوند در صورتی که قبل از پایان مأموریت و توقف یک ساله از خارج احضار شوند همچنین ایرانیانی که به تشخیص وزارت امور خارجه به ناحق از کشور محل سکونت اخراج می شوند مشمول شرط مدت یک سال توقف مذکور در این بند نیستند.

تبصره 2 - منظور از لوازم خانه اشیایی است که به طور عرفی مورد استفاده شخص و یا خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل قرار می گیرد.

تبصره 3 - اشخاصی که با رعایت مقررات مربوطه از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می گردند نیز مشمول تسهیلات این بند می شوند.

ماده 158 - به استثنای موارد مصرحه در این قانون نحوه ورود و صدور کالا، تحویل و تحول، نگهداری، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی، حسب مورد تابع قوانین مربوطه است.

از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت

مصوب 1391/2/19

ماده 1 - وزارت نفت به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش نفت و گاز، سیاستگذاری، راهبری، برنامه‌ریزی و نظارت بر کلیه عملیات بالادستی و پایین‌دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی تشکیل شده است و به نمایندگی از طرف حکومت اسلامی بر منابع و ذخایر نفت و گاز اعمال حق حاکمیت و مالکیت عمومی می‌نماید.

ماده 3 - وظایف و اختیارات وزارت نفت به شرح زیر است:

...

پ - امور اجرایی

...

6 - شناسایی، آمایش و پیشنهاد مکان‌های مناسب برای ایجاد و توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در حوزه نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی در چهارچوب برنامه‌های آمایش سرزمین و اعمال سیاست‌های حمایتی و نظارتی بر فرآیند توسعه و اداره هر یک از این مناطق در امور مرتبط با نفت و گاز

از قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده (104) قانون

مالیات‌های مستقیم

مصوب 1391/5/1

ماده 1 - عبارات و اصطلاحات این قانون در معانی مشروحه زیر به کار می‌رود: ...

8 - تولید داخلی: عبارت از تولید کالا، تجهیزات، خدمات یا محصولات اعم از سخت‌افزار، نرم‌افزار، فناوری و نشان «برند» است که صد در صد (100%) آن با طراحی متخصصین ایرانی یا به طریق مهندسی معکوس یا انتقال دانش فنی و فناوری انجام می‌شود.

...

11 - کالا: عبارت از هر گونه مواد نیمه‌ساخته یا ساخته‌شده و اجناسی است که در ساخت و تکمیل پروژه به مصرف می‌رسد.

ماده 19 - دولت موظف است:

1 - برای هدایت بازار به بهره‌گیری از توان تولید و خدمات داخلی و حمایت از صادرات، با استفاده از ظرفیت صنعت بیمه کشور به طراحی و استقرار نظام بیمه حمایتی مصرف‌کنندگان تولیدات و خدمات داخلی اقدام کند.

2 - مشوق‌های صادراتی کالا و خدمات را به نحوی طراحی کند که منجر به افزایش تولید صادرات‌گرا شود.

اولویت استفاده از این مشوق‌ها با آن دسته از تولیدکنندگانی در سرزمین اصلی یا مناطق آزاد می‌باشد که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت تولیدات و خدمات آن‌ها از مزیت برخوردارند.

از قانون بودجه سال 1394 کل کشور⁽⁹¹⁾

مصوب 1393/12/24

تبصره 9- ...

ل - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است بر بودجه سال 1394⁽⁹²⁾ سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی دولتی نظارت و بودجه سال 1395 این مناطق را در پیوست شماره (3) لایحه بودجه سال 1395 کل کشور منظور کند .

تبصره 16- ...

الف - در اجرای بند (ز) ماده (112) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران⁽⁹³⁾، سازمان‌های مناطق آزاد تجاری و صنعتی مکلفند منابع موضوع این بند را به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. خزانه‌داری کل کشور مکلف است منابع واریزی را تا مبلغ سی میلیارد (30/000/000/000) ریال به نسبت مساوی برای اجرای مفاد بند یادشده به کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی کشور در همان مناطق پرداخت کند.

91 - قانون حاضر در روزنامه رسمی شماره 20403 مورخ 1393/12/28 (ویژه‌نامه شماره 764 قوانین و مقررات) منتشر شده است.

92 - به تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1393/12/27 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در همین مجموعه رجوع شود.

93 - به قانون مذکور مصوب 1389/10/15 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

موافقتنامه‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی⁽⁹⁴⁾

از قانون قرارداد اقامت و دریانوردی بین دولت ایران و دولت فرانسه

مصوب 1345/2/18

ماده 13 - مساعدترین رفتاری که طرفین معظمین متعاهدین متقابلاً در قرارداد حاضر برای یکدیگر قایل می‌شوند شامل موارد زیر نخواهد بود:

الف: امتیازات ناشی از اتحاد گمرکی یا پولی یا ناشی از وجود منطقه آزاد یا ناشی از موافقتنامه‌های ناحیه‌ای که یکی از طرف متعاهدین آن‌ها را امضاء کرده است یا از این پس امضا خواهد کرد.
ب: مزایا و امتیازاتی که یکی از طرفین قرارداد به علت داشتن روابط خاص با دول دیگر برای آن‌ها منظور داشته است یا خواهد داشت. این روابط خاص ناشی از این است که این دول به اتحادیه‌ای تعلق دارند یا تعلق داشته‌اند که در یک یا چند رشته امور تولیدی یا بازرگانی یا امور مربوط به امنیت مشترکاً سازمانی به وجود آورده‌اند.

از قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحد مواد مخدر 1961 نیویورک

مصوب 1351/4/18

ماده 31 - مقررات مخصوص درباره تجارت بین‌المللی

1 - طرف‌های این معاهده صدور مواد مخدر را به یک کشور یا سرزمین عالملاً اجازه نخواهد داد مگر:

الف - طبق قوانین و مقررات آن کشور یا سرزمین - و

ب - در حدود کل برآوردهای مربوط به آن کشور یا سرزمین به طوری که در بند 2 ماده 19 تعریف شده به

اضافه مقادیری که باید صدور مجدد یابد.

2 - طرف‌های این معاهده در بنادر آزاد و مناطق آزاد همان مراقبت‌ها و نظارتی را که در قسمت‌های دیگر

94 - در این بخش، تنها به «گردآوری» موارد مرتبط با موضوع مجموعه مبادرت شده و تعیین تکلیف در خصوص اعتبار و یا کیفیت اجرا، موکول به نظر مراجع ذی‌ربط می‌باشد. همچنین برای ملاحظه متن کامل کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌هایی که تنها بخشی از آنها درج شده است می‌توانید به مجموعه پنج جلدی کنوانسیون‌های بین‌المللی یا سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir یا لوح جامع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران (از انتشارات این معاونت) مراجعه نمایید.

سرزمین‌های خود اعمال می‌نمایند اجرا خواهند نمود. در عین آنکه گاهی اوقات خواهند توانست روش شدیدتر هم به کار برند.

3- الف - طرف‌های این معاهده به وسیله پروانه ورود و صدور مواد مخدر را نظارت خواهند نمود مگر در مواردی که ورود و صدور مزبور وسیله بنگاه یا بنگاه‌های دولت انجام گرفته باشد.

ب - متعاهدین در مورد کلیه اشخاص و بنگاه‌هایی که ورود و صدور مذکور را انجام می‌دهند یا در این امر مداخله دارند مراقبت لازم مرعی خواهند داشت.

4- الف - هر طرف متعاهدی که ورود یا صدور یک ماده مخدر را اجازه می‌دهد مقرر خواهد نمود که پروانه ورود یا صدور جداگانه برای هر نوبت ورود یا صدور اعم از آنکه یک یا چند ماده مخدر باشد گرفته شود.

ب - این پروانه شامل نام ماده مخدر - و نام غیر اختصاصی بین‌المللی اگر داشته باشد مقداری که باید وارد یا صادر شود - نام و آدرس واردکننده و صادرکننده و نیز مدتی که طی آن باید ورود یا صدور انجام گیرد خواهد بود.

ج - در پروانه صدور به‌علاوه شماره و تاریخ گواهینامه ورود (بند 5) همچنین مقامی که آن را داده قید خواهد شد.

د - پروانه ورود ممکنست ارسال به دفعات را اجازه دهد.

5- قبل از اعطای پروانه صدور طرف‌های این معاهده یک گواهینامه ورود مطالبه خواهند نمود که به وسیله مقامات صلاحیت‌دار کشور یا سرزمین واردکننده داده شده و تصدیق کرده باشند که ورود ماده یا مواد مخدر موضوع آن مورد تصویب می‌باشد - گواهینامه مزبور وسیله شخص یا مؤسسه‌ای که درخواست پروانه صدور می‌نماید ارائه خواهد شد. طرف‌های این معاهده تا جایی که عملی باشد از نوع گواهینامه ورود مصوب کمیسیون پیروی خواهند نمود.

6- یک نسخه از پروانه صدور همراه هر محموله خواهد بود و دولتی که پروانه صدور را می‌دهد یک نسخه آن را برای دولت کشور یا سرزمین واردکننده خواهد فرستاد.

7- الف - وقتی که ورود انجام گرفت یا وقتی که مدت مقرر برای ورود منقضی شد حکومت کشور یا سرزمین واردکننده پروانه صدور را با ظهرنویس این امر برای حکومت کشور یا سرزمین صادرکننده اعاده خواهد داد.

ب - ظهرنویس مذکور در فوق مقدار واقعی وارده را مشخص خواهد نمود.

ج - اگر مقدار واقعی صادر شده کمتر از مقداری باشد که در پروانه صدور ذکر گردیده مقامات صلاحیت‌دار مقدار صادره واقعی را در پروانه صدور و کلیه نسخ آن‌ها ذکر خواهند نمود.

8- صادرات به صورت محمولات به آدرس یک بانک به حساب شخصی غیر از آنکه نامش در پروانه صدور ذکر شده یا یک صندوق پستی ممنوع خواهد بود.

9- صادرات به شکل محمولات به شکل یک انبار گمرک ممنوع خواهد بود مگر اینکه حکومت کشور واردکننده در گواهینامه ورود که وسیله شخص یا مؤسسه‌ای که درخواست جواز صدور می‌نماید ارائه خواهد شد تصریح نماید که ورود محموله برای آنکه در یک انبار گمرک گذاشته شود مورد تصویب او می‌باشد. در این صورت پروانه صدور تصریح خواهد نمود که محموله بدین منظور فرستاده شده است. هر بار پس گرفتن از انبار گمرک تابع ارائه یک اجازه که از طرف مقامات مسؤل انبار داده می‌شود خواهد بود و در صورت ارسال به مقصد خارج از کشور مانند یک صدور جدید طبق مفاد این قرارداد عمل خواهد شد.

10- محمولات مواد مخدر که بدون پروانه صدور وارد سرزمین یک طرف متعاهد شده و یا از آن خارج شود

وسيله مقامات صلاحیت‌دار توقیف خواهد شد.

11 - یک طرف متعاقد عبور ترانزیت یک محموله مواد مخدر را از سرزمین خود به سوی یک کشور دیگر اجازه نخواهد داد خواه محموله از وسیله نقلیه‌ای که آن را حمل می‌کرده پیاده شده یا پیاده نشده باشد مگر اینکه یک نسخه از پروانه صدور برای این محموله به مقامات صلاحیت‌دار آن کشور ارائه گردد.

12 - مقامات صلاحیت‌دار کشور یا سرزمینی که عبور یک محموله مواد مخدر از طریق آن اجازه داده شده است کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری از انحراف محموله مذکور به مقصد دیگری جز آنچه در نسخه پروانه صدور ضمیمه محموله قید شده معمول خواهند داشت. مگر اینکه حکومت کشور یا سرزمین که محموله از طریق آن عبور می‌نماید اجازه این انحراف را بدهد.

حکومت کشور یا سرزمین ترانزیت درباره هر انحرافی که تقاضا شود به همان نحوی عمل خواهند کرد که انحراف در حکم یک صدور از کشور یا قلمرو ترانزیت به کشور یا سرزمین مقصد جدید تلقی گردد. اگر انحراف اجازه داده شد مقررات قسمت‌های (الف) و (ب) بند 7 بین کشور یا سرزمین ترانزیت و کشور یا سرزمین که در اصل محموله را صادر نموده است نیز اعمال خواهد شد.

13 - هیچ محموله مواد مخدر در حال ترانزیت یا گذارده شده در یک انبار گمرک نمی‌تواند در معرض عملی قرار گیرد که ماهیت مواد مخدر مذکور را تغییر دهد. بسته‌بندی نیز بدون اجازه مقامات صلاحیت‌دار نمی‌تواند تغییر پیدا کند.

14 - مقررات بندهای 11 تا 13 مربوط به ترانزیت مواد مخدر در سرزمین یک طرف متعاقد قابل اجرا نخواهد بود اگر این محموله از راه هوایی حمل شود مشروط بر آنکه هواپیما در کشور یا سرزمین ترانزیت بر زمین نشیند، در صورتی که هواپیما در آن کشور یا سرزمین فرود آید مقررات مزبور تا حدودی که مقتضیات ایجاب نماید اجرا خواهد شد.

15 - مقررات این ماده بر مقرراتی لطمه نمی‌زند که مربوط باشد به هر گونه موافقت بین‌المللی درباره محدود کردن نظارتی که می‌توان وسیله هر طرف متعاقد در مورد مواد مخدر ترانزیت اعمال نمود.

16 - اعمال هیچ یک از مقررات این ماده به غیر از مفاد بندهای یک (الف) و 2 در مورد ترکیبات مندرج در فهرست شماره 3 ضروری نیست.

از قانون الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای روانگردان

مصوب 1370/9/3

ماده 18 - منطقه‌های آزاد تجاری و بنادر آزاد

1 - به منظور از بین بردن قاچاق مواد مخدر، داروهای روانگردان و اقلام مذکور در جداول 1 و 2 اعضاء اقداماتی را که از تدابیر متخذ در سایر بنادر سرزمینی آنها خفیف‌تر نخواهد بود، در مناطق آزاد تجاری و بنادر آزاد اعمال خواهند نمود.

2 - اعضاء تلاش خواهند نمود تا:

الف - حرکت کالاها و اشخاص را در منطقه‌های آزاد تجاری و بنادر آزاد کنترل و نظارت نموده و برای این

منظور به مقامات صالحه اجازه خواهند داد تا محموله‌ها و کشتی‌های وارده و خارجه از جمله کشتی‌های تفریحی و ماهیگیری و نیز هواپیماها و وسایط نقلیه و در صورت اقتضاء خدمه، مسافران و بار آنها را تفتیش نمایند.

ب - برای کشف محموله‌های مشکوک به داشتن مواد مخدر، داروهای روانگردان و اقلام مذکور در جدول 1 و 2 که در منطقه‌های آزاد تجاری و بنادر آزاد تردد می‌نمایند سیستمی را ایجاد و تثبیت نمایند.

پ - سیستم‌های مراقبتی را در مناطق بندری، باراندازها، فرودگاه‌ها و پاسگاه‌های مرزی منطقه‌های آزاد تجاری و بنادر آزاد برقرار و تثبیت کنند.

از قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران

و جمهوری چک

مصوب 1374/6/15

ماده 2 - مطلوبیت حقوق گمرکی و دیگر هزینه‌های اعمال شده توسط طرفین متعاقد در خصوص صادرات و واردات کالاها بنایستی کمتر از مطلوبیتی باشد که در این خصوص به هر کشور دیگر اعطا می‌شود.

لیکن مقررات فوق‌الاشاره شامل موارد ذیل نمی‌شود:

الف - مزایا، امتیازات و معافیت‌هایی که هریک از طرفین متعاقد در حال حاضر یا در آینده به هریک از کشورهای همسایه جهت تسهیل در امر رفت و آمد اعطا می‌نماید.

ب - مزایا، امتیازات و معافیت‌هایی که توسط هریک از طرفین متعاقد در نتیجه مشارکتش در مناطق آزاد تجاری و اتحادیه‌های گمرکی اعطا شده است یا در آینده اعطا خواهد شد.⁽⁹⁵⁾

95 - موافقتنامه‌های دیگری به شرح فهرست ذیل دارای تشابه محتوایی با موافقتنامه فوق می‌باشند که به دلیل اجتناب از تکرار

متن از درج آنها خودداری شده است:

- 1- قانون مربوط به عهدنامه بازرگانی و دریانوردی بین دولت ایران و دولت هند مصوب 1334/11/22
- 2- قانون موافقتنامه بازرگانی و همکاری‌های اقتصادی بین دولت ایران و دولت اسپانیا مصوب 1352/12/14
- 3- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت مالزی مصوب 1367/12/28
- 4- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری سوسیالیستی ویتنام مصوب 1374/7/12
- 5- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک مصوب 1375/7/11
- 6- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین مصوب 1375/8/13
- 7- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان مصوب 1375/8/20
- 8- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس مصوب 1379/2/25
- 9- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه مصوب 1379/12/3
- 10- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی مصوب 1380/3/22
- 11- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مصوب 1380/9/7
- 12- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال نیجریه مصوب 1380/10/10
- 13- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان مصوب 1380/12/14
- 14- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین مصوب 1381/2/8
- 15- قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطنتی عمان مصوب 1382/10/23

از قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان⁽⁹⁶⁾

مصوب 1375/8/15

ماده 4 - حمایت از سرمایه‌گذاری‌ها

- 16 - قانون موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی و بازرگانی بلند مدت بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان مصوب 1382/10/23
- 17 - قانون موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی، بازرگانی و فنی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین مصوب 1382/10/23
- 18 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر مصوب 1383/8/11
- 19 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای وزیران صربستان و مونته‌نگرو مصوب 1383/9/11
- 20 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا مصوب 1384/2/27
- 21 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا مصوب 1384/11/9
- 22 - قانون موافقتنامه اقتصادی تکمیلی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا مصوب 1385/1/15
- 23 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت گرجستان 1385/8/30
- 24 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان مصوب 1385/9/7
- 25 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس مصوب 1386/5/3
- 26 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک فدرال اتیوپی و اصلاحیه آن مصوب 1386/5/7
- 27 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره مصوب 1386/6/4
- 28 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کوبا مصوب 1387/2/29
- 29 - قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اکوادور مصوب 1391/1/20
- 96 - موافقتنامه‌های دیگری نظیر این موافقتنامه به شرح فهرست ذیل با کشورهای مختلف منعقد شده است که به دلیل اجتناب از تکرار متن از درج آنها خودداری شده است:
- 1 - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان مصوب 1376/1/19
- 2 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان مصوب 1376/7/30
- 3 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین مصوب 1379/1/17
- 4 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لبنان مصوب 1379/1/17
- 5 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن مصوب 1379/2/25
- 6 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بیلوروس مصوب 1379/2/27
- 7 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان مصوب 1379/4/26
- 8 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی مصوب 1379/8/10
- 9 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر مصوب 1380/1/22
- 10 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس مصوب 1380/1/22
- 11 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مصوب 1380/10/4
- 12 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه مصوب 1380/10/4
- 13 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه مصوب 1380/10/10
- 14 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطان نشین عمان مصوب 1381/2/18

- 15 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین‌دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مصوب 1381/10/22
- 16 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ایتالیا مصوب 1382/2/23
- 17 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین مصوب 1382/2/23
- 18 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان مصوب 1382/2/23
- 19 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری گرجستان مصوب 1382/2/23
- 20 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس مصوب 1382/2/23
- 21 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان مصوب 1382/2/23
- 22 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان مصوب 1382/2/23
- 23 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان مصوب 1382/2/23
- 24 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی مصوب 1382/2/23
- 25 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره مصوب 1382/7/13
- 26 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه مصوب 1382/7/15
- 27 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین مصوب 1382/10/23
- 28 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا مصوب 1382/10/23
- 29 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان مصوب 1382/10/23
- 30 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فنلاند مصوب 1382/10/23
- 31 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اتریش مصوب 1382/10/23
- 32 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری رومانی مصوب 1382/10/23
- 33 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان مصوب 1382/10/23
- 34 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک خلق الجزایر مصوب 1383/8/5
- 35 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین مصوب 1383/8/11
- 36 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا مصوب 1384/11/9
- 37 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت مالزی مصوب 1385/1/16
- 38 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت صربستان و مونت‌نگرو مصوب 1385/1/20
- 39 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک اتیوپی مصوب 1385/1/20
- 40 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی مصوب 1386/5/3
- 41 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی سوئد مصوب 1386/5/16
- 42 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی افغانستان مصوب 1386/5/28
- 43 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری زیمبابوه مصوب 1386/6/5
- 44 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جماهیری عربی مردمی سوسیالیستی عظمای لیبی مصوب 1386/6/5
- 45 - قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کویت مصوب 1386/6/5

1- سرمایه‌گذاری‌های سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد که در قلمرو طرف متعاقد دیگر بر اساس قوانین و مقررات طرف اخیر انجام گرفته، از حمایت کامل قانونی و رفتار عادلانه‌ای که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران هر کشور ثالثی که در شرایط قابل قیاسی قرار دارند نامساعدتر نباشد، برخوردار خواهند بود.

2- اگر یک طرف متعاقد به موجب یک موافقتنامه مربوط به تأسیس منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک، یا یک سازمان منطقه‌ای مشابه یا به موجب یک موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، به سرمایه‌گذاران هر کشور ثالثی امتیازات ویژه‌ای بدهد، ملزم به اعطای چنین امتیازاتی به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر نخواهد بود.

از قانون موافقتنامه همکاری‌های تجاری بین دولت جمهوری اسلامی

ایران و دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین

مصوب 1376/3/18

ماده 13 - گسترش و تنوع روابط بازرگانی دو طرف به منظور توسعه روابط بازرگانی اشخاص حقیقی و حقوقی کشور خود را به اجرای روش‌های تجارت بین‌الملل و برقراری مشارکت‌های تجاری، سرمایه‌گذاری‌های مشترک و همکاری‌های بلند مدت تجاری و تجارت خدمات تشویق خواهند نمود.

دو طرف همکاری در زمینه تبادل فنون و پروژه‌های دانش فنی، برقراری و استفاده از مناطق آزاد تجاری خود و نیز همکاری مشترک در بازارهای سوم را تشویق و مساعدت خواهند نمود. (97)

از قانون موافقتنامه همکاری‌های بلند مدت اقتصادی، بازرگانی، علمی،

فنی و فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان

مصوب 1382/2/23

2 - زمینه‌های اصلی همکاری:

اقتصادی - بازرگانی:

طرفین با ابراز رضایت از همکاری‌های موجود اقتصادی و تجاری و این که گسترش همکاری‌ها در این بخش

u

46- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یونان مصوب 1386/6/5

47- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دیمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا و پروتکل اصلاحی آن مصوب 1387/2/29

48- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس مصوب 1388/8/26

49- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی ویتنام مصوب 1389/10/15

50- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا مصوب 1391/1/15.

97 - قانون موافقتنامه همکاری تجاری و اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه مصوب 1382/10/23

نیز تشابه محتوایی با موافقتنامه فوق دارد که به دلیل مشابهت، از درج آن خودداری شده است.

می‌تواند در روند توسعه روابط فی‌مابین نقش مؤثری داشته باشد، نسبت به موارد ذیل توافق نمودند:

...

4 - طرفین آمادگی خود را جهت همکاری و مشارکت فعال در مناطق آزاد اقتصادی - تجاری دو کشور اعلام نمودند.

5 - طرف ایرانی موافقت نمود تمامی ترتیبات لازم برای بهره‌گیری طرف ترکمنی از ظرفیت‌ها و امکانات مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران به صورت تأسیس دفاتر و شعبات سازمان‌های اقتصادی ترکمنستان، مشارکت در تأسیس شرکت‌های حمل و نقل، مراکز دائمی نمایشگاه‌ها و نیز تأسیس شرکت‌های مستقل و یا مشترک سرمایه‌گذاری ترکمنستان در زمینه فعالیت‌های تولیدی، تجاری و خدماتی در مناطق مذکور را فراهم آورد.

از قانون موافقتنامه تجاری اکو (اکوتا)

مصوب 1386/5/16

ماده 33 - روابط تجاری مشمول مقررات این موافقتنامه و موافقتنامه‌های دیگر

1 - این موافقتنامه مانع از حفظ یا تشکیل اتحادیه‌های گمرکی، مناطق آزاد تجاری یا ترتیبات مربوط به مبادلات مرزی، تا جایی که این‌گونه موارد اثرات منفی در نظام تجاری اکو، به ویژه در مقررات مربوط به قواعد مبدأ پیش‌بینی شده در این موافقتنامه نداشته باشد، نخواهد شد.

از قانون موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد

و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت

مصوب 1387/5/6

ماده 25 - عدم تبعیض

1- اشخاص حقیقی دارای تابعیت یک دولت متعاقد در دولت متعاقد دیگر، مشمول هیچ‌گونه مالیات یا الزامات مربوط به آن که سنگین‌تر از مالیات یا الزاماتی است که اتباع دولت متعاقد دیگر تحت همان شرایط مشمول آن هستند یا ممکن است مشمول آن شوند، نخواهند بود. علی‌رغم مقررات ماده (1)، این مقررات شامل اشخاصی که مقیم یک یا هر دو دولت متعاقد نیستند نیز خواهد بود.

2- مالیاتی که از مقر دائم مؤسسه یک دولت متعاقد در دولت متعاقد دیگر اخذ می‌شود نباید از مالیات مؤسسات دولت‌های ثالث که همان فعالیت‌ها را تحت همان شرایط انجام می‌دهند نامساعدتر باشد. این مقررات به گونه‌ای تعبیر نخواهد شد که یک دولت متعاقد را ملزم نماید که هر نوع مزایای شخصی، بخشودگی و تخفیف مالیاتی را که به علت احوال شخصی یا مسؤولیت‌های خانوادگی به اشخاص مقیم خود اعطاء می‌نماید به اشخاص مقیم دولت متعاقد دیگر نیز اعطاء کند.

3 - مؤسسات یک دولت متعاقد که سرمایه آنها کلاً یا جزئاً به طور مستقیم یا غیر مستقیم در مالکیت یا در کنترل یک یا چند مقیم دولت متعاقد دیگر می‌باشد، در دولت متعاقد نخست مشمول هیچ‌گونه مالیات یا الزامات مربوط به آن، که سنگین‌تر یا غیر از مالیات و الزاماتی است که سایر مؤسسات مشابهی که سرمایه آنها کلاً یا

جزئاً به طور مستقیم یا غیرمستقیم در کنترل یا مالکیت یک یا چند مقیم دولت‌های ثالث باشند مشمول آن هستند یا ممکن است مشمول آن شوند، نخواهند شد.

4- هیچ یک از مقررات این ماده به گونه‌ای تعبیر نخواهد شد که یک دولت متعاقد را قانوناً ملزم نماید، مزایای هر گونه رفتار مالیاتی، ترجیحات یا امتیازات تمهیدی برای دولت ثالث یا مقیمان آن به واسطه تشکیل اتحادیه گمرکی، اتحادیه اقتصادی، منطقه آزاد تجاری یا هر گونه ترتیبات منطقه‌ای یا زیرمنطقه‌ای که به طور کامل یا اساسی با مالیات یا انتقال سرمایه ارتباط دارد و دولت متعاقد مزبور ممکن است عضو آن باشد را به مقیمان دولت دیگر نیز اعطاء نماید.

از قانون موافقتنامه تجارت ترجیحی بین جمهوری اسلامی ایران

و بوسنی و هرزگوین

مصوب 1388/6/15

ماده 35- مناطق آزاد

1- طرف‌های متعاقد کلیه اقدامات لازم را معمول خواهند داشت تا اطمینان حاصل شود که کالاهایی که تحت پوشش گواهی مبدأ مبادله می‌شود و در مسیر حمل از یک منطقه آزاد واقع در قلمرو آنها استفاده می‌کنند، با کالاهای دیگری جایگزین نمی‌گردد و مورد هیچ‌گونه جابه‌جایی غیر از عملیات متعارف جهت جلوگیری از خرابی آنها، قرار نمی‌گیرد.

2- به عنوان استثنایی بر مقررات مندرج در بند (1)، هر گاه محصولات دارای مبدأ یکی از کشورهای متعاقد تحت پوشش گواهی مبدأ وارد یک منطقه آزاد می‌شود و مورد فرآوری قرار می‌گیرد، مقامات ذی‌ربط بنا به درخواست صادرکننده یک فرم (الف) گواهی مبدأ جدید صادر خواهد کرد به شرطی که فرآوری انجام شده با مقررات این ضمیمه مطابقت داشته باشد.

از قانون موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و

جمهوری عربی سوریه

مصوب 1390/9/22

قاعده 13: موارد استثنا

محصولات تولید شده در مناطق آزاد هریک از طرف‌های متعاقد از رفتار ترجیحی در چارچوب موافقتنامه تجارت آزاد ایران - سوریه مستثنی خواهند بود.

مقررات

آیین‌نامه‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌ها

آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽⁹⁸⁾

مصوب 1372/10/27 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

ماده 1 (اصلاحی 1375/9/24) - در این آیین‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

ماده 2 - عوارض مشروح زیر توسط سازمان حسب مورد از اشخاص ساکن اخذ می‌شود:

الف - عوارض شماره‌گذاری: وجوهی است که سازمان در قبال شماره‌گذاری وسایل نقلیه زمینی، متناسب با نوع وسیله اخذ می‌نماید.

ب - عوارض سالانه: وجوهی است که سازمان سالانه از دارندگان وسایل نقلیه زمینی متناسب با نوع وسیله اخذ می‌نماید.

پ - عوارض تردد: وجوهی است که سازمان از رانندگان وسایل نقلیه زمینی که با پلاک‌های سایر نقاط کشور در منطقه تردد می‌کنند، اخذ می‌نماید. این عوارض ممکن است در هر بار تردد یا در قالب صدور کارت تردد وسایل نقلیه اخذ گردد.

ت - عوارض خروج: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که به مقصد خارج از کشور از مرزهای منطقه خارج می‌شوند، به هنگام خروج دریافت می‌دارد.

ث (الحاقی 1376/10/24)⁽⁹⁹⁾ - عوارض ورود: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که قصد ورود به منطقه را دارند دریافت می‌دارد.

98 - آیین‌نامه مزبور به شماره 16449/ت/254 ک مورخ 1373/2/10 ابلاغ شده است.

99 - بند (ث) به موجب تصویب‌نامه مصوب 1376/10/24 اضافه شده و بند (ث) قبلی به بند (ج) تبدیل و عنوان بندهای بعدی به ترتیب تغییر یافته است.

تبصره ۵ - به موجب تصویبنامه مصوب 1382/5/8 هیأت وزیران لغو گردیده است.⁽¹⁰⁰⁾

ج - عوارض مواصلاتی: وجوهی است که سازمان از دارندگان وسایل نقلیه یا مؤسسات حمل و نقل بابت استفاده از پایانه‌های مواصلاتی ایجاد شده در منطقه اخذ می‌نماید.

چ - عوارض بندری: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات بندری برای حمل و نقل دریایی از استفاده‌کنندگان آنها دریافت می‌دارد.

ح - عوارض فرودگاهی: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات فرودگاهی برای حمل و نقل هوایی و تردد هواپیما از صاحبان کالا یا مؤسسات حمل و نقل هوایی اخذ می‌نماید.

خ - عوارض فعالیت (پذیره) وجوهی است که سازمان در قبال صدور و تمدید مجوز فعالیت در منطقه برای اشخاص حقیقی و حقوقی از آنها اخذ می‌نماید.

د (اصلاحی 1374/5/9) - عوارض کالا: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که قصد واردات کالا از خارج به منطقه و یا قصد حمل کالا از منطقه به سایر نقاط کشور را دارند اخذ می‌نماید.

ذ (الحاقی 1392/12/20) - عوارض خدمات شهری: وجوهی است که سازمان بابت ارائه خدمات شهری از مالکان یا بهره‌برداران اراضی و مستحدثات واقع در منطقه اخذ می‌کند.

تبصره (اصلاحی 1375/9/24) - اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از مسافران، گردشگران و افراد ساکن (دایم یا موقت) از پرداخت هرگونه عوارض معمول کشور به استثنای موارد فوق‌الذکر در محدوده منطقه آزاد معاف می‌باشند.

ماده 3 - عوارض موضوع ماده (2) این آیین‌نامه به حساب درآمد منطقه منظور می‌گردد.

ماده 4 - میزان عوارض موضوع ماده (2) این آیین‌نامه از طرف هیأت‌مدیره هر منطقه تعیین خواهد شد و به ترتیب مقرر در بند (2) تصویبنامه شماره 16632/ت/30 مورخ 1373/2/13 به تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد رسید.⁽¹⁰¹⁾

آیین‌نامه اجرایی صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁰²⁾

مصوب 1372/10/27 هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1 - در این آیین‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

مناطق: مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

ماده 2 - اتباع خارجی برای ورود مستقیم به مناطق از طریق مبادی ورودی و خروجی مجاز مناطق، نیاز به

100 - تبصره قبلی به شرح زیر می‌باشد:

تبصره (اصلاحی 1377/2/7) - موارد مستثنا از شمول این بند را سازمان هر منطقه تعیین می‌کند.

101 - دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی در تاریخ 1373/7/9 تصویب و در همین مجموعه درج شده است.

102 - آیین‌نامه مزبور به شماره 16447/ت/252 ک مورخ 1373/2/10 ابلاغ شده است.

تحصیل قبلی رواید نخواهند داشت.

تبصره 1 (اصلاحی 1374/2/4) - برای افراد مذکور در این ماده، نمایندگان نیروی انتظامی در مبادی ورودی مناطق، اجازه اقامت مربوط را بر روی اسناد مسافرتی معتبر آنان مهر می‌نمایند. اجازه اقامت مذکور به مدت دو هفته صادر می‌شود و طبق تقاضای سازمان تا شش ماه قابل تمدید است.

تبصره 2 (اصلاحی 1382/2/10) - برای اقامت تا یک سال مطابق مقررات مندرج در اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، موضوع تصویب‌نامه شماره 33433/ت25 مورخ 1373/3/16⁽¹⁰³⁾ عمل خواهد شد. همچنین برای اقامت طولانی‌تر از یک سال اتباع خارجی سرمایه‌گذار در منطقه، اجازه اقامت با اعتبار دو تا پنج سال بنا به تشخیص و اعلام کتبی سازمان، توسط دفتر نمایندگی دایره امور اتباع خارجی منطقه ویژه انتظامی صادر می‌گردد.⁽¹⁰⁴⁾ (105)

تبصره 3 - صدور اجازه اقامت برای مناطق، جهت کلیه ممنوع‌الورودین به کشور ممنوع است.

ماده 3 (اصلاحی 1382/2/10) - اتباع خارجی می‌توانند علاوه بر مبادی ورودی مستقیم مناطق، همچنین از سایر مبادی ورودی کشور به مناطق وارد و یا خارج شوند، در این صورت باید از نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و یا نمایندگان نیروی انتظامی مستقر در مبادی ورودی کشور، رواید تحصیل نمایند. نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور بدون نیاز به استعلام از مرکز و همچنین نمایندگان نیروی انتظامی مستقر در مبادی ورودی کشور بدون نیاز به استعلام از سایر دستگاه‌های اجرایی، رواید عبور دو بار ورود با اعتبار چهار روزه در هر بار صادر می‌نمایند.

ورود اتباع خارجی به طریق فوق‌الذکر به مناطق آزاد، خروج از کشور تلقی می‌شود و آنان پس از ورود به مناطق آزاد می‌توانند طبق مفاد ماده (2) این آیین‌نامه و تبصره‌های آن اجازه اقامت دریافت نمایند.⁽¹⁰⁶⁾

ماده 4 (اصلاحی 1374/2/4) - اتباع خارجی که پس از ورود به مناطق، قصد مسافرت به سایر نقاط کشور را داشته باشند باید طبق مقررات تقاضای خود را به نمایندگی وزارت امور خارجه مستقر در منطقه تسلیم نمایند.

تبصره 1 (اصلاحی 1374/2/4) - نمایندگی وزارت امور خارجه در منطقه حداکثر ظرف 48 ساعت تقاضای مربوط را بررسی و مطابق قوانین و مقررات مربوط رواید صادر خواهد نمود.

103 - تصویب‌نامه مذکور راجع به مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1373/2/19 می‌باشد که در همین مجموعه درج گردیده است.

104 - تبصره قبلی به شرح زیر می‌باشد:

تبصره 2 (اصلاحی 1374/2/4) - برای اقامت طولانی‌تر از شش ماه مطابق مقررات مندرج در آیین‌نامه اجرایی اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران عمل خواهد شد.

105 - به بند 2-18 تصویب‌نامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1392/12/20 تحت عنوان «اتباع خارجی» مندرج در این مجموعه رجوع شود.

106 - ماده 3 سابق به شرح زیر می‌باشد:

ماده 3 (اصلاحی 1374/2/4) - اتباع خارجی برای ورود به مناطقی که فاقد مبادی مستقیم ورودی مورد نظر (هوایی - دریایی - زمینی) می‌باشند باید از نمایندگی‌های کشور در خارج، رواید اخذ نمایند. نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور براساس مقررات و بلیت رفت و برگشت متقاضی، بدون استعلام از مرکز، رواید عبور دوباره ورود با اعتبار سه روزه در هر بار صادر می‌نمایند.

تبصره 2 (الحاقی 1374/2/4) - در صورتی که نمایندگی وزارت امور خارجه در منطقه مستقر نباشد، صدور روایید مذکور در ماده فوق طبق مفاد تبصره (2) ماده (4) اصلاحی مقررات ورود و اقامت اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁰⁷⁾ انجام خواهد شد.

ماده 5 - اتباع خارجی مقیم مجاز، برای مسافرت به مناطق نیاز به تحصیل روایید جداگانه نخواهند داشت. این افراد می‌توانند با رعایت مقررات داخلی کشور و ارائه مدارک اقامت معتبر، به مناطق مسافرت نمایند.

آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق

آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁰⁸⁾⁽¹⁰⁹⁾

مصوب 1372/12/23 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - در این آیین‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

آیین‌نامه: آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

فصل دوم - مالکیت

ماده 2 - کلیه اراضی واقع در محدوده هر منطقه که در مالکیت و یا در اختیار دولت است مشمول این

آیین‌نامه می‌باشند.

تبصره - اراضی و مستحدثات سازمان عمران کیش به سازمان منطقه آزاد کیش منتقل شده و مشمول این

آیین‌نامه خواهند بود.

ماده 3 - اشخاصی که بعد از اجرای ثبت عمومی و یا حسب قراردادهای منعقد شده با سازمان، تا تاریخ

اجرای این آیین‌نامه اقدام به احداث اعیانی در عرصه نموده‌اند، برای خرید یا اجاره عرصه مربوطه به همان اعیانی

مقدم بر سایرین می‌باشند.

ماده 4 - تجاوز به عرصه‌ای که ملک دولت شناخته شده در حکم تجاوز به اراضی دولتی تلقی و سازمان به

نمایندگی از طرف دولت موظف است با طرح دعوا در دادگاه یا از طریق مأمورین انتظامی موضوع را تعقیب کند.

ماده 5 - کلیه حقوق مربوط به اراضی مشمول قانون زمین شهری و قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع

107 - به مقررات ورود و اقامت اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1373/7/9 مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

108 - آیین‌نامه مزبور به شماره 16448/ت/253ک مورخ 1373/2/10 ابلاغ شده است.

109 - به بند 2-8 تصویب‌نامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند،

نزلی و ماکو مصوب 1392/12/20 با اصلاحات بعدی آن تحت عنوان «هماهنگی در عرضه زمین» مندرج در این مجموعه رجوع شود.

کشور و نیز قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور و قانون اراضی مستحدث و ساحلی، واقع در محدوده هر منطقه به موجب این آیین‌نامه از طریق سازمان اعمال می‌شود. (110)

ماده 6- در مورد کلیه اراضی موضوع ماده (5) آیین‌نامه، اداره ثبت اسناد و املاک مربوط، در دفتر املاک، اراضی دولتی را به نام دولت و به نمایندگی سازمان منطقه آزاد مربوط تنفیذ و اخبار می‌نماید و اسناد صادره قبلی را بر این اساس اصلاح خواهد نمود.

ماده 7- از تاریخ تصویب این آیین‌نامه کلیه دیون و حقوق و تکالیف سازمان ملی زمین و مسکن و سازمان جنگل‌ها و مراتع و واحدهایی که شمول این مقررات مستلزم ذکر نام آنهاست در امور اراضی منابع طبیعی در هر منطقه به عهده سازمان محول می‌شود.

ماده 8- هر گونه استفاده از زمین در چارچوب طرح جامع مصوب و آیین‌نامه‌های داخلی سازمان امکان‌پذیر است.
تبصره - تا تصویب طرح جامع توسط شورای عالی مناطق آزاد، سازمان مجاز به صدور مجوز استفاده از زمین بر اساس نقشه‌های کاربری زمین می‌باشد.

ماده 9 (اصلاحی 1392/12/20) - فروش و انتقال قطعی زمین به اتباع خارجی ممنوع است. در مواردی که انجام سرمایه‌گذاری خارجی منجر به تشکیل شرکت ایرانی گردد، تملک زمین به نام شرکت متناسب با طرح سرمایه‌گذاری به تشخیص سازمان مجاز می‌باشد.

ماده 10- هرگاه سازمان ملی زمین و مسکن قبلاً قراردادی مبنی بر واگذاری زمین به منظور احداث مسکن با اشخاص منعقد کرده باشد، سازمان مکلف است از مفاد قرارداد مزبور متابعت و در صورت امکان همان زمین و در صورتی که کاربری آن زمین غیرمسکونی باشد زمین معوض به متقاضی واگذار نماید. وجوهی که بابت پیش‌قسط از طرف متقاضی به سازمان ملی زمین و مسکن پرداخت شده است، به حساب پرداختی متقاضی منظور و بقیه بهای زمین بایستی به سازمان پرداخت شود.

فصل سوم - سایر مقررات

ماده 11- بهای فروش هر مترمربع زمین با در نظر گرفتن موقعیت اقتصادی و کاربری زمین به علاوه هزینه آماده‌سازی از قبیل تفکیک، تسطیح، خاک‌برداری، خیابان‌بندی و زهکشی توسط سازمان تعیین می‌شود.

ماده 12- موضوع قراردادهای فروش یا اجاره زمین با کسب مجوز از سازمان قابل انتقال به غیر می‌باشد. انتقالات قهری از این قاعده مستثنی می‌باشد

تبصره - انتقال موضوع قراردادهای واگذاری زمین‌های مسکونی پس از احداث ساختمان و صدور سند رسمی مجاز است.

ماده 13- در قراردادهای واگذاری زمین مدت زمان لازم برای شروع و احداث ساختمان تعیین می‌شود و در صورت عدم اقدام در زمان مذکور در قرارداد، سازمان می‌تواند قرارداد مربوط را فسخ نماید.

110 - به مجموعه قانون زمین شهری از انتشارات این معاونت، لایحه قانونی ملی کردن جنگل‌ها مصوب 1341/10/27، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب 1346/5/25 و قانون اراضی مستحدث و ساحلی مصوب 1354/4/29 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

ماده 14⁽¹¹¹⁾ - قراردادهای منعقد شده بین سازمان و متقاضیان در حکم سند رسمی است، کلیه بانک‌ها موظفند قراردادهای مزبور را هم ردیف اسناد رسمی پذیرفته و تسهیلات اعتباری و حقوقی مربوط را اعطا نمایند.

ماده 15 - کلیه اختیاراتی که در رابطه با تجاوز و تصرف و تخریب اراضی دولتی و ملی و اراضی ساحلی و حریم آن بر اساس قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور - مصوب سال 1348⁽¹¹²⁾ و اصلاحات بعدی آن و قانون اراضی مستحدث و ساحلی - مصوب 1354⁽¹¹³⁾ به وزارتخانه‌های مسؤول محول شده و همچنین اختیارات موضوع مواد (11) تا (15) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست - مصوب 1353⁽¹¹⁴⁾ - که به

111 - نظریه شماره 837 هـ/ب مورخ 1373/10/18 رییس مجلس شورای اسلامی: نظر به اینکه به موجب ماده 1287 قانون مدنی اسناد رسمی احصاء شده و محدود است به اسنادی که در اداره ثبت اسناد و املاک و یا دفتر اسناد رسمی یا در نزد سایر مأمورین رسمی در حدود صلاحیت آنها و بر طبق مقررات قانونی تنظیم شده باشند لذا ماده 14 آیین‌نامه موضوع تصویب‌نامه شماره 16448/ت 253 ک مورخ 1373/2/10 که قراردادهای منعقد شده بین سازمان و متقاضیان را در حکم سند تلقی کرده مغایر قانون است.

112 - برای ملاحظه قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب 1348/1/20 به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

113 - به قانون اراضی مستحدثات و ساحلی مصوب 1354/4/29 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

114 - از قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب 1353/3/28:

ماده 11 - سازمان با توجه به مقررات و ضوابط مندرج در آیین‌نامه‌های مذکور در ماده 10^(1*) کارخانجات و کارگاه‌هایی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم می‌نماید مشخص و مراتب را کتباً با ذکر دلایل برحسب مورد به صاحبان یا مسؤولان آنها اطلاع می‌نماید که ظرف مدت معینی نسبت به رفع موجبات آلودگی مبادرت یا از کار و فعالیت خودداری کنند.

در صورتی که در مهلت مقرر اقدام ننمایند به دستور سازمان از کار و فعالیت آنها ممانعت به عمل خواهد آمد. در صورتی که اشخاص ذی‌نفع نسبت به اخطار یا دستور سازمان معترض باشند می‌توانند به دادگاه شهرستان محل شکایت نمایند دادگاه فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی می‌کند و در صورتی که اعتراض را وارد تشخیص دهد رأی به ابطال اخطار یا رفع ممانعت خواهد داد. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره - رییس سازمان می‌تواند در مورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته باشند بدون اخطار قبلی دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهد.

ماده 12 - صاحبان یا مسؤولان کارخانجات و کارگاه‌های موضوع ماده 11 مکلفند به محض ابلاغ دستور سازمان، کار یا فعالیت ممنوع شده را متوقف و تعطیل نمایند. ادامه کار یا فعالیت مزبور منوط به اجازه سازمان یا رأی دادگاه صلاحیتدار خواهد بود. در صورت تخلف به حبس جنحه‌ای از شصت و یک روز تا یک سال^(2*) و یا پرداخت جزای نقدی از پنج هزار و یک تا پنجاه هزار ریال یا به هر دو مجازات محکوم خواهند شد.

ماده 13 - کسانی که از مقررات و ضوابط مذکور در آیین‌نامه‌های موضوع ماده 10 تخلف نمایند برحسب مورد که در آیین‌نامه‌های مزبور تعیین خواهد شد به جزای نقدی از پانصد ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده 14 - در مورد جرائم مذکور در این قانون سازمان حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته می‌شود.

ماده 15 - مأمورین سازمان که از طرف سازمان مأمور کشف و تعقیب جرائم فوق‌الذکر می‌شوند در صورتی که وظایف ضابطین دادگستری را در کلاس مخصوص زیر نظر دادستان شهرستان تعلیم گرفته باشند از لحاظ اجرای این قانون و قانون شکار و صید در ردیف ضابطین دادگستری محسوب می‌شوند.

تبصره - در مواردی که سازمان‌های دیگر به موجب قوانین مربوط مأمور تعقیب جرائم مذکور در این قانون باشند سازمان نظر خود را به آن سازمان‌ها اعلام خواهد کرد.

* 1 - ماده 10 - مقررات جلوگیری از آلودگی یا تخریب محیط زیست و جلوگیری از پخش و ایجاد صداهای زیان‌آور به محیط زیست و همچنین ضوابط تعیین معیار و میزان آلودگی موضوع ماده (9) این قانون و محدودیت و ممنوعیت‌های مربوط به حفظ و بهبود و بهسازی محیط زیست به

سازمان حفاظت محیط زیست تفویض شده است و نیز اختیارات خاصی که در این مورد به سایر نهادهای دولتی محول گردیده است، از تاریخ تصویب این آیین‌نامه در محدوده مناطق آزاد به سازمان تفویض می‌شود.

ماده 16 - واگذاری بهره‌برداری از منابع ملی به اشخاص حقیقی و حقوقی با رعایت کلیه قوانین موضوعه در این مورد، در اختیار این سازمان می‌باشد.

از آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات (115)

مصوب 1373/1/14 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

ماده 31 (اصلاحی 1379/11/12) - مسافران ایرانی یا غیرایرانی که از خارج کشور یا از مناطق آزاد تجاری، صنعتی به کشور وارد می‌شوند، علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل همراه خود که به شرط غیرتجاری بودن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است، می‌توانند در سال یک بار کالا به ارزش حداکثر (80) دلار با معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، و مازاد بر ارزش مذکور را با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی وارد و ترخیص نمایند، مشروط بر اینکه کالاهای مزبور از نوع کالاهای ممنوع شرعی یا قانونی نبوده و جنبه تجاری نداشته باشند.

تبصره 1 - تشخیص مصادیق لوازم شخصی با گمرک ایران می‌باشد.

تبصره 2 - کالاهایی که براساس فهرست کالاهای همراه مسافر وزارت بازرگانی (116) موضوع تبصره (1) ماده (17) قانون مقررات صادرات و واردات قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق

آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (117)(118)

مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده 1 - در این تصویب‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌روند:

u

موجب آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به تصویب کمیسیون‌های کشاورزی و منابع طبیعی و بهداری و دادگستری مجلسین برسد.

* 2 - با تصویب قانون مجازات اسلامی عنوان حبس جنحه منتفی شده است. ضمناً در خصوص مجازات‌های جایگزین حبس به فصل نهم قانون مجازات اسلامی مصوب 1392/2/1 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

115 - آیین‌نامه مزبور به شماره 1395/ت/16 مورخ 1373/2/6 ابلاغ شده است.

116 - در حال حاضر وزرات صنعت، معدن و تجارت.

117 - آیین‌نامه مزبور به شماره 33433/ت/25 ک مورخ 1373/3/16 ابلاغ شده است.

118 - به موجب ماده 17 آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب

1385/3/1 مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران در مورد مناطق

ویژه اقتصادی نیز مجری می‌باشد.

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

مناطق: مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

سازمان: سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

مقررات: مقررات موضوع ماده 12 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽¹¹⁹⁾ در مورد اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی.

کارگر: کسی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق به درخواست کارفرما کار می‌کند.

کارفرما: شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست و به حساب او در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می‌کند.

کارگاه: محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می‌کند، از قبیل مؤسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری مسافری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آنها.

مزد: وجوه نقدی یا غیرنقدی و یا مجموع آن‌ها که در مقابل انجام کار به کارگر پرداخت می‌شود.

مزد ثابت: مجموع مزد شغل و مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل.

حقوق: هرگاه مزد به طور ماهانه تعیین و پرداخت شود، حقوق نامیده می‌شود.⁽¹²⁰⁾

119 - به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

120 - الف - در مورد حقوق و دستمزد کارکنان سازمان‌های مناطق آزاد، آیین‌نامه حقوق و دستمزد کارکنان سازمان‌های مناطق آزاد ابتدا در تاریخ 1375/1/19 و سپس در 1376/4/30 به تصویب رسید و نهایتاً به موجب تصویب‌نامه مورخ 1377/12/5، آیین‌نامه مزبور لغو و مقرر شد سازمان‌های مناطق آزاد دستورالعمل نحوه پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود را در چارچوب مقررات داخل کشور (با تأیید اداره کل طبقه‌بندی مشاغل وزارت کار و امور اجتماعی در تهران یا واحدهای ذی‌ربط در منطقه) تهیه و از اول فروردین ماه سال 1378 به مورد اجرا گذارند؛ سپس به موجب بند 1 تصویب‌نامه مصوب 1382/1/10 مجدداً تصویب‌نامه‌های مذکور لغو گردیده و مطابق بندهای 2 و 3 تصویب‌نامه مصوب 1382/1/10 به شرح زیر در مورد آن‌ها تعیین تکلیف گردید:

«2 - کلیه کارکنان سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی تابع مقررات قانون کار^(1*) می‌باشند.

3 - کلیه کارکنانی که از سایر دستگاه‌های دولتی به این مناطق مأمور می‌شوند نیز در مدت مأموریت از لحاظ پرداخت حقوق و دستمزد مشمول مقررات فوق خواهند بود.»

سپس به موجب تصویب‌نامه مصوب 1385/2/2 و به منظور اجرای کامل تصویب‌نامه 1382/1/10، چنین مقرر گردید:

«سازمان‌های مناطق آزاد مکلفند دستورالعمل نحوه و میزان پرداخت حقوق و مزایای کارکنان، حق الزحمه مدیران عامل و اعضای هیأت‌مدیره و کارکنان خود را تهیه و پس از تأیید اداره کل نظام‌های جبران مزد وزارت کار و امور اجتماعی اجرا نمایند.»

پس از آن به موجب تبصره 34 بودجه سال 1386 سازمان‌های مناطق آزاد قشم، کیش، چابهار، اروندر، انزلی و ارس مصوب 1386/4/5 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد مأموریت داده می‌شود به منظور اجرای کامل تصویب‌نامه شماره 1083/ت/28393 مورخ 1382/1/16، با استفاده از خدمات کارشناسان طبقه‌بندی مشاغل مورد تأیید وزارت کار و امور اجتماعی نسبت به تهیه دستورالعمل نحوه و میزان پرداخت حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای موظف هیأت‌مدیره و کارکنان سازمان‌های مناطق آزاد اقدام و پس از تأیید اداره کل طبقه‌بندی مشاغل وزارت مذکور، جهت اجرا به مناطق آزاد ابلاغ نمایند.

ب - آیین‌نامه نحوه تعیین و میزان پرداخت حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیأت‌مدیره سازمان‌های مناطق آزاد مصوب 1388/11/4 به تصویب رسید لکن به موجب نظریه شماره 25946 هـ / ب مورخ 1389/4/15 رییس مجلس شورای اسلامی آیین‌نامه مذکور نیز مغایر قانون تشخیص داده شد.

ج - به بند الف ماده 112 قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

- مدت کار: مدت زمانی که کارگر نیرو یا وقت خود را به منظور انجام کار در اختیار کارفرما قرار می‌دهد.
- ماده 2** - کلیه کارگران، کارفرمایان و کارگاه‌های واقع در مناطق آزاد مشمول مقررات این تصویب‌نامه هستند.
- تبصره** - اشخاص مشمول قانون استخدام کشوری⁽¹²¹⁾ یا سایر قوانین و مقررات خاص استخدامی و نیز کارگران کارگاه‌های خانوادگی که انجام کار آنها منحصراً توسط صاحب کار و همسر و خویشاوندان نسبی درجه یک از طبقه اول وی انجام می‌شود، مشمول مقررات این تصویب‌نامه نخواهند بود.
- ماده 3** - نظارت بر اجرای مقررات این تصویب‌نامه و رعایت حقوق کارفرمایان و کارگران و انجام تعهدات پیش‌بینی شده در ارتباط با قرارداد کار بر عهده سازمان منطقه خواهد بود.
- سازمان هرمنطقه می‌تواند برای انجام تعهدات کارفرمایان در قبال کارگزارانشان ضمانت‌های لازم را اخذ نماید و در صورت عدم انجام تعهدات یادشده از سوی کارفرمایان از محل ضمانت‌نامه‌های اخذ شده، تعهدات کارفرمایان یا آرای مراجع و محاکم قانونی را در مورد کارگران آنها ایفا نماید.
- ماده 4** - سازمان هر منطقه با همکاری و مشارکت کارفرمایان و کارگران نسبت به تأمین امکانات رفاهی مورد نیاز کارگران آن منطقه از قبیل مسکن، تأسیسات ورزشی، خدمات بهداشتی و درمانی و تسهیلات لازم به منظور تهیه آذوقه و مایحتاج عمومی اقدام خواهد کرد.
- ماده 5** - وزارت کار و امور اجتماعی⁽¹²²⁾ با هماهنگی سازمان هر منطقه، واحد کار و خدمات اشتغال را در هریک از مناطق آزاد ایجاد خواهد کرد این واحد نسبت به تنظیم امور بازار کار، نظارت برمسائل حفاظت و بهداشت کار و سایر امور اقدام خواهد کرد.
- تبصره 1** - سرپرست واحد کار و خدمات اشتغال با پیشنهاد سازمان هر منطقه و حکم وزیر کار و امور اجتماعی⁽¹²³⁾ منصوب می‌شود.
- تبصره 2** - سرپرست واحد کار و خدمات اشتغال موظف است هر سه ماه یک‌بار گزارش عملکرد این واحد را به وزارت کار و امور اجتماعی⁽¹²⁴⁾ ارسال نماید.
- ماده 6** - بازرسان کار از کارگاه‌های مشمول این تصویب‌نامه بازرسی به عمل می‌آورند. کارفرمایان و سازمان هر منطقه موظفند نسبت به رفع نواقص حفاظت و ایمنی محیط‌کار کارگران و انجام توصیه‌های قانونی بازرسان

u

* 1- به «مجموعه قوانین و مقررات کار» از انتشارات این معاونت مراجعه فرمایید.

121 - تصویب‌نامه شناخته شدن سازمان‌های منطقه آزاد قشم، کیش، چابهار جزء مؤسسات فهرست ضمیمه آیین‌نامه مأموریت موضوع بند ب ماده (11) قانون استخدام کشوری مصوب 1374/12/27: سازمان‌های منطقه آزاد قشم، کیش و چابهار جزء مؤسسات فهرست ضمیمه آیین‌نامه مأموریت موضوع بند «ب» ماده (11) قانون استخدام کشوری⁽¹⁾ مصوب 1352/6/24 - شناخته می‌شوند و مأموریت مستخدمان دستگاه‌های مشمول قانون استخدام کشوری به این سازمان‌ها با رعایت آیین‌نامه مذکور مجاز است.

* 1 - از قانون استخدام کشوری مصوب 1345/3/31:

ماده 11 - مأموریت عبارت است از:

الف - محول شدن وظیفه موقت به مستخدم غیر از وظیفه اصلی که در پست ثابت سازمانی خود دارد.

ب - اعزام مستخدم به طور موقت به وزارتخانه‌ها و مؤسساتی که فهرست آنها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و همچنین اعزام به سازمان‌های بین‌المللی که دولت ایران عضویت آن‌ها را پذیرفته یا سازمان‌هایی که دولت ایران شرکت در آنها را مقتضی بداند.

122 الی 124 - در حال حاضر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

کار در فرصت‌های مقرر اقدام نمایند.

فصل دوم - قرارداد کار

- ماده 7 -** قراردادکار عبارت است از قراردادکتابی که به موجب آن کارگر در قبال دریافت مزد معین، کاری را برای مدت معین یا نامعین برای کارفرما انجام می‌دهد.
- تبصره 1 -** در صورت نامعین بودن مدت کار، با توجه به ماهیت و طبیعت کار، پایان و خاتمه طرح، پروژه یا فعالیت کارگاه، زمان خاتمه قرارداد تلقی می‌شود.
- تبصره 2 -** در مواردی که کار ماهیتاً دائمی است و در قرارداد نیز ذکر مدت نشده است قرارداد، دائمی تلقی می‌شود:
- تبصره 3 -** در مورد قراردادهای با مدت موقت و یا کارمعین، هیچ یک از طرفین مجاز نیست به طور یک‌جانبه مبادرت به فسخ قرارداد نماید (مگر در موارد پیش‌بینی شده در قراردادکار). در صورت فسخ یک‌جانبه قرارداد از سوی هریک از طرفین، طرف دیگر می‌تواند از طریق مرجع حل اختلاف مطالبه خسارت نماید.
- ماده 8 -** ماهیت استمراری کار در دائمی بودن قراردادهایی که مدت معین دارد مؤثر نمی‌باشد.
- ماده 9 -** رعایت شرایط زیر برای صحت قرارداد کار الزامی است:
- الف - مشروعیت مورد قرارداد.
- ب - معین بودن موضوع قرارداد.
- ج - عدم ممنوعیت قانونی و شرعی طرفین در تصرف اموال یا انجام کار موردنظر.
- تبصره -** اصل بر صحت کلیه قراردادهای کار است، مگر آن که بطلان آن‌ها در مراجع ذیصلاح به اثبات برسد.
- ماده 10 -** قرارداد کار علاوه بر مشخصات دقیق طرفین باید حاوی موارد زیر باشد:
- الف - نوع کار، حرفه یا وظیفه‌ای که کارگر عهده‌دار خواهد شد.
- ب - حقوق، مزد و مزایا.
- ج - ساعات کار، تعطیلات و مرخصی‌ها.
- د - محل انجام کار.
- ه - تاریخ انعقاد قرارداد کار.
- و - مدت قرارداد، چنانچه کار برای مدت موقت باشد.
- ز - مزایای رفاهی و انگیزشی که به کارگر داده می‌شود.
- ح - چگونگی حل و فصل اختلافات با توجه به مفاد این تصویبنامه.
- ط - نحوه فسخ قرارداد با توجه به مفاد این تصویبنامه.
- ی - دیگر مواردی که با شرایط و اوضاع و احوال، طرفین درج آن را در قرارداد لازم بدانند.
- تبصره 1 -** قرارداد کار در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه آن نزد کارگر، یک نسخه نزد کارفرما و یک نسخه در اختیار سازمان منطقه خواهد بود.
- تبصره 2 -** سازمان منطقه نمونه‌های قرارداد کار موردنیاز کارگاه‌ها را به دو زبان - که یکی از آن‌ها فارسی خواهد بود - تهیه و در اختیار آنان قرار خواهد داد.
- ماده 11 -** کارفرما می‌تواند مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نماید، در خلال این دوره هریک از

طرفین می‌تواند بدون اخطار قبلی و بی‌آن‌که الزام به پرداخت خسارت داشته باشد، رابطه کار را قطع نماید. مدت دوره آزمایشی با توافق دو طرف تعیین و در قرارداد ذکر می‌شود ولی در مورد کارگران نیمه‌ماهر و ساده بیش از یک ماه و کارگران ماهر بیش از سه ماه نخواهد بود. در هر صورت مزد و مزایای ضمن کار کارگری که کار وی حین دوره آزمایشی یا پایان آن خاتمه می‌یابد باید برای مدتی که به کار اشتغال داشته است پرداخت شود.

تبصره - انعقاد قرارداد آزمایشی بین یک کارگر و یک کارفرما برای یک شغل معین فقط برای یک بار صورت خواهد گرفت.

ماده 12 - قرارداد کار به یکی از طرق زیر خاتمه می‌یابد:

الف - فوت کارگر.

ب - بازنشستگی کارگر.

ج - از کارافتادگی کلی کارگر.

د - انقضای مدت در قراردادهای کار با مدت معین.

ه - پایان کار در قراردادهایی که منوط به کار معین است.

و - فسخ قرارداد کار از سوی کارفرما و کارگر در مواردی که در قرار دادکار مطابق این تصویب‌نامه پیش‌بینی شده است.

ز - استعفای کارگر.

ماده 13 - هرگاه اخراج کارگر به دلیل عدم رعایت آیین‌نامه انضباطی کار باشد می‌تواند به مرجع حل اختلاف پیش‌بینی شده در این تصویب‌نامه مراجعه نماید. مرجع مذکور بر اساس این تصویب‌نامه و آیین‌نامه‌های انضباطی مورد عمل کارگاه تصمیم لازم را اتخاذ خواهد کرد.

ماده 14 - هرگونه تغییر در شرایط کار منوط به پیش‌بینی آن در قرارداد کار و شرایط و اوضاع و احوال کارگاه خواهد بود. هرگاه کارفرما بدون توجه به قرارداد کار و عدم جلب موافقت کارگر شرایط کار را تغییر دهد به نحوی که از لحاظ میزان مزد و یا حیثیت به او لطمه و زیان وارد سازد، کارگر می‌تواند به مرجع حل اختلاف شکایت کرده و تقاضای خسارت نماید.

فصل سوم - شرایط کار

ماده 15 - به کار گماردن افراد کمتر از 15 سال تمام ممنوع است.

ماده 16 - مدت کار روزانه کارگر بر اساس توافق دو طرف و به موجب قرارداد کار تعیین خواهد شد ولی در هر حال از 176 ساعت در چهار هفته تجاوز نخواهد کرد.

ماده 17 - کار روز، کاری است که زمان انجام آن از ساعت (6) تا (22) و کار شب، کاری است که زمان انجام آن بین ساعت (22) تا (6) می‌باشد. کار مختلط، کاری است که بخشی از ساعات انجام آن در روز و قسمتی از آن در شب واقع می‌شود.

ماده 18 - کار متناوب، کاری است که نوعاً در ساعات متوالی انجام نمی‌یابد، بلکه در ساعات معینی از شبانه روز صورت می‌گیرد.

ماده 19 - کارنوبتی، کاری است، که در طول ماه گردش دارد، به نحوی که نوبت‌های آن در صبح یا عصر

یا شب واقع می‌شود.

ماده 20 - هرگاه به موجب قرارداد منعقد، کار به صورت نوبتی و یا شب‌کاری انجام پذیرد مزایای پرداختی به این قبیل کارها بر اساس قرارداد کار و توافق کارگر و کارفرما و شرایط و اوضاع احوال کارگاه تعیین خواهد شد.

ماده 21 - استفاده از تعطیل هفتگی (جمعه)، مرخصی استحقاقی سالانه و تعطیلات رسمی بر اساس توافق دو طرف خواهد بود و هرگاه با موافقت کارگر این مرخصی‌ها به روز دیگری منتقل شود و یا استفاده نشود، مزایای پرداختی بر اساس توافق طرفین که قبلاً اتخاذ شده باشد خواهد بود.

ماده 22 - علاوه بر تعطیلات رسمی کشور، روز جهانی کارگر (11 اردیبهشت) نیز جزو تعطیلات رسمی کارگران به حساب می‌آید.

ماده 23 - در صورت فسخ یا خاتمه قرارداد کار یا بازنشستگی و از کارافتادگی کلی کارگر و یا تعطیل کارگاه مطالبات مربوط به مدت مرخصی استحقاقی کارگر به وی و در صورت فوت او به ورثه‌اش پرداخت می‌شود.

ماده 24 - مرخصی استحقاقی سالانه کارگران با احتساب روزهای جمعه جمعاً بیست روز است، سایر روزهای تعطیل جزو ایام مرخصی محسوب نخواهد شد. برای کار کمتر از یک سال، مرخصی مزبور، نسبت به کار انجام یافته، محاسبه می‌شود.

ماده 25 - هرگونه اضافه کار در چهار هفته بیش از (176) ساعت مذکور در ماده (16) این تصویبنامه انجام یابد مستلزم پرداخت مزایایی است که قبلاً در قرارداد کار پیش‌بینی شده است.

ماده 26 - حداقل مزد پرداختی در مناطق، کمتر از حداقل مزد قانونی کشور نخواهد بود.

ماده 27 - برای انجام کار مساوی که در شرایط مساوی در یک کارگاه انجام می‌گیرد باید به زن و مرد مزد مساوی پرداخت شود. تبعیض در تعیین میزان مزد بر اساس سن، جنس، نژاد و قومیت و اعتقادات سیاسی و مذهبی ممنوع است.

ماده 28 - در مواردی که با توافق طرفین قسمتی از مزد به صورت غیرنقدی پرداخت می‌شود، باید ارزش نقدی تعیین شده برای این‌گونه پرداخت‌ها منصفانه و معقول باشد.

فصل چهارم - مرجع حل اختلاف

ماده 29 - هرگونه اختلاف ناشی از اجرای مقررات این تصویبنامه و قرارداد کار که بین کارگر و کارفرما رخ دهد بدو از طریق سازش حل خواهد شد.

هرگاه اختلاف از طریق سازش حل نشود، موضوع ظرف (10) روز از سوی هر یک از طرفین به هیأت رسیدگی ارجاع خواهد شد.

ماده 30 - هیأت مذکور در ماده فوق مرکب است از:

- کارفرمای ذی‌ربط یا نماینده تام‌الاختیار وی.

- کارگر ذی‌ربط یا نماینده تام‌الاختیار وی.

- نماینده سازمان منطقه.

تبصره - هیأت رسیدگی ظرف ده روز از تاریخ دریافت شکایت موظف است به موضوع رسیدگی و نظر خود را اعلام دارد.

ماده 31 (اصلاحی 1376/4/30) - تصمیمات هیأت رسیدگی ظرف (10) روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم‌الاجرا بوده و به وسیله دایره اجرای احکام دادگستری اجرا می‌شود. (125)

ماده 32 - کارگری که قرارداد کارش از سوی کارفرما فسخ می‌شود می‌تواند ظرف (15) روز به هیأت مراجعه و تقاضای رسیدگی نماید.

ماده 33 - هرگاه اخراج کارگر از سوی هیأت رسیدگی موجه تشخیص داده شود هیأت، اخراج وی را تأیید نموده و کارفرما را ملزم خواهد ساخت که در قبال هر سال خدمت حقوق (15) روز کارگر را به وی بپردازد.

ماده 34 - هرگاه اخراج کارگر از سوی هیأت رسیدگی موجه شناخته نشود، کارفرما را مخیر خواهد کرد تا کارگر را به کار برگردانده و حقوق ایام بلاتکلیفی وی را بپردازد و یا آن‌که در قبال هر سال خدمت حقوق (45) روز وی را به عنوان خسارت اخراج بپردازد.

ماده 35 - دبیرخانه شورای عالی مکلف است با توجه به شرایط و اوضاع و احوال اقتصادی - اجتماعی، آیین‌نامه نمونه انضباط کار را با هماهنگی وزارت کار و امور اجتماعی (126) و سازمان هر منطقه تهیه و برای اجرا در اختیار سازمان‌های مناطق آزاد قرار دهد.

ماده 36 - کارفرمای هر کارگاه مستقر در منطقه، آیین‌نامه انضباطی کار خاص آن کارگاه را تهیه و پس از تأیید سازمان منطقه به مرحله اجرا خواهد نهاد.

فصل پنجم - آموزش و کاربایی

ماده 37 - وزارت کار و امور اجتماعی (127)، آمار و اطلاعات مورد نیاز مربوط به نیروی انسانی را با هماهنگی سازمان هر منطقه حسب مورد از کارگاه‌ها و مؤسسات واقع در مناطق آزاد تهیه می‌نماید.

ماده 38 - سازمان منطقه با صدور مجوز برای مراکز مشاوره شغلی و کاربایی غیردولتی در مناطق آزاد خدمات لازم را از این طریق ارائه خواهد داد.

ماده 39 - سازمان منطقه با هماهنگی و همکاری وزارت کار و امور اجتماعی (128) (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) و با عنایت به ماده (9) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی (129) متناسب با نیاز بازار کار

125 - نظریه 7/1321 - 11388/3/2 ح.ق:اولاً - ماده 31 مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 موضوع تصویب‌نامه شماره 33433/ت 25 ک مورخ 1373/3/16 مندرج در صفحه 197 مجموعه قوانین سال 1373 دو بار اصلاح شده است در مرحله اول به شرح اصلاحیه مندرج در صفحه 238 مجموعه قوانین سال 1374 عبارت «در صورت عدم اعتراض» حذف شده است و در مرحله دوم به شرح تصویب‌نامه شماره 61379/ت 18434 ک مورخ 1376/5/11 راجع به تغییر متن ماده 31 مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مندرج در صفحه 437 مجموعه قوانین سال 1376 تصریح شده تصمیمات هیأت رسیدگی ظرف (10) روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم‌الاجرا بوده و به وسیله دایره اجرای احکام دادگستری اجرا می‌شود.

ثانیاً - به نظر می‌رسد منظور از ماده 31 آن است که تصمیمات هیأت برای اینکه قطعی و لازم‌الاجراء باشد باید ابلاغ شود و از تاریخ ابلاغ ده روز سپری شود، اما اعتراض به آن در دیوان عدالت اداری محدود به این مهلت نیست.

126 الی 128 - در حال حاضر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

129 - به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

نسبت به ایجاد مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای در منطقه اقدام خواهد کرد.

ماده 40 - سازمان منطقه با هماهنگی واحد کار و خدمات اشتغال و کارفرمایان نسبت به معرفی افرادی که نیاز به آموزش دارند به مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای اقدام خواهد کرد.

تبصره - ضوابط مربوط به اعزام این قبیل افراد برای آموزش و چگونگی تشکیل دوره‌های آموزشی و غیره از سوی سازمان منطقه با همکاری واحد کار و خدمات اشتغال تنظیم خواهد شد.

فصل ششم - اشتغال اتباع خارجی

ماده 41 - کلیه کارفرمایان کارگاه‌های واقع در مناطق موظفند حتی‌الامکان نیروی کار مورد نیاز خود را از میان کارگران ایرانی تأمین نمایند. با این حال در کارگاه‌های مذکور می‌توان از خدمات، تخصص‌ها و مهارت‌های متخصصان تبعه کشورهای خارجی تحت شرایط مندرج در این تصویبنامه استفاده کرد.

تبصره - در هر صورت نسبت کارگران خارجی نباید از ده درصد (10%) کل شاغلان هر منطقه بیشتر باشد.

ماده 42 - پروانه اشتغال برای اتباع خارجی با رعایت ماده (41) و تبصره آن به تشخیص و درخواست سازمان مناطق و توسط واحد کار و خدمات اشتغال در منطقه صادر می‌شود.

ماده 43 - اتباع خارجی که در مناطق آزاد به کار اشتغال می‌ورزند تعهد خواهند کرد که طی مدت اشتغال، به کارگران ایرانی تخصص‌های خود را آموزش دهند. چگونگی انتقال تخصص تبعه خارجی به کارگران ایرانی را سازمان هر منطقه تعیین خواهد کرد.

ماده 44 - هر کارفرمایی که قرارداد کار با تبعه کشورهای خارجی منعقد ساخته، به هنگام پایان قرارداد کار و همچنین تبعه‌ای که قراردادش پایان پذیرفته موظفند مراتب را به واحد کار و خدمات اشتغال سازمان هر منطقه اطلاع دهند.

ماده 45 - کارگاه‌های مستقر در منطقه ملزم هستند فهرستی شامل نام، ملیت، تخصص، شغل و مزد دریافتی کارگران خود را هر شش ماه یک‌بار تهیه و به واحد کار و خدمات اشتغال سازمان هر منطقه اعلام دارند.

فصل هفتم - تأمین اجتماعی

ماده 46 - سازمان هر منطقه آزاد مکلف است رأساً یا با مشارکت سازمان تأمین اجتماعی و یا شرکت‌های بیمه نسبت به تأسیس «صندوق یا صندوق‌هایی» به منظور ارائه خدمات درمانی، غرامت دستمزد ایام بیماری، بارداری، از کارافتادگی جزئی و کلی، بازنشستگی، فوت و سایر موارد مربوط برای کارکنان مشمول این مقررات در مناطق آزاد اقدام نماید.

تبصره (الحاقی 13/9/1374) - سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند به طور مستقل نیز نسبت به ارائه خدمات مختلف بیمه حسب مورد به شاغلان داخلی و خارجی واحدهای مستقر در مناطق آزاد بر اساس قوانین و مقررات تأمین اجتماعی اقدام کند.

ماده 47 - آن دسته از کارگران شاغل در واحدهای واقع در مناطق آزاد که در گذشته مشمول قانون تأمین اجتماعی بوده و حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی پرداخته‌اند و نیز کارگران مشمول مقررات این تصویبنامه که حق بیمه به صندوق پرداخته‌اند سوابق آن‌ها محفوظ بوده و در موارد اشتغال بعدی می‌توانند سوابق خود را منتقل سازند.

تبصره - ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به سوابق این‌گونه افراد و احتساب آن توسط سازمان مناطق و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تأیید شورای عالی مناطق آزاد خواهد رسید.

ماده 48 - اتباع خارجی که در مناطق آزاد به کار اشتغال دارند می‌توانند همانند اتباع ایرانی از مزایای صندوق مربوط استفاده کنند.

ماده 49 - اتباع خارجی مجاز به کار یا اقامت در مناطق آزاد از حیث خدمات درمانی مشمول مقررات «بیمه‌گر» خواهند بود. به هر حال بیمه اتباع خارجی با توجه به قراردادهای متقابل انجام‌پذیر خواهد بود.

ماده 50 (اصلاحی 1373/10/25) - ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به تعیین سرانه حق بیمه اتباع خارجی و نحوه تشکیل صندوق یا صندوق‌ها و مقررات حاکم بر آن و روابط صندوق‌ها و سازمان تأمین اجتماعی یا دیگر شرکت‌های بیمه و چگونگی انتقال سوابق بیمه کارگران خارجی به کشور و سایر مسائل مربوط توسط دبیرخانه شورای عالی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد خواهد رسید.

فصل هشتم - متفرقه

ماده 51 - مقاله‌نامه‌ها و توصیه‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار در مناطق آزاد لازم‌الرعایه می‌باشد. (130)

مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران (131)

مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1 - در این تصویب‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:
سرزمین اصلی: کشور جمهوری اسلامی ایران به استثنای مناطق آزاد تجاری - صنعتی.
سازمان: سازمان هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
سرمایه‌گذاری: به‌کارگیری سرمایه در اشکال مختلف در هر یک از فعالیت‌های اقتصادی به منظور تولید کالا و یا خدمت.

سرمایه خارجی: کلیه سرمایه‌های موضوع ماده (3) این مقررات (به استثنای وجوه ریالی) که توسط سرمایه‌گذار خارجی به مناطق وارد شود.

سرمایه ارزی: سرمایه‌های موضوع ماده (3) این مقررات (به استثنای وجوه ریالی) که توسط اتباع ایرانی از خارج از سرزمین اصلی به مناطق وارد شود.

سود ویژه: مازاد درآمد تحقق یافته یک بنگاه بر هزینه‌های واقع شده در یک دوره مالی که از فعالیت‌هایی که به قصد انتفاع صورت گرفته است ناشی و طبق اصول پذیرفته شده حسابداری شناسایی و اندازه‌گیری شود.

130 - به مجموعه قوانین و مقررات کار از انتشارات این معاونت رجوع شود.

131 - آیین‌نامه مزبور به شماره 33432/ت23ک مورخ 1373/3/16 ابلاغ شده است.

ماده 2 - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات اعم از ایرانی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی طبق این مقررات می‌توانند مستقلاً و یا با مشارکت سازمان و شرکت‌های تابع آن یا با مشارکت یکدیگر در مناطق آزاد سرمایه‌گذاری نمایند و سرمایه پذیرفته شده آنان مشمول این مقررات می‌شود.

ماده 3 - سرمایه از لحاظ این مقررات عبارت است از:

الف - وجوه ریالی و ارزهای قابل تبدیل در مناطق (هر منطقه)

ب - ماشین‌آلات، تجهیزات، لوازم و ابزار کار.

ج - حقوق مالکیت صنعتی شامل حق اختراع، دانش فنی و علائم و نام‌های تجاری.

د - وسایل حمل و نقل زمینی، هوایی و آبی مربوط به موضوع سرمایه‌گذاری.

ه - تمام یا قسمتی از سود ویژه قابل انتقال که در مناطق آزاد حاصل و به سرمایه اصلی اضافه شده یا در فعالیت مجاز دیگری که مشمول این مقررات باشد به کار انداخته شود.

تبصره (اصلاحی 1380/3/19) - در موارد خاص قبول مواد اولیه و قطعات نیمه‌ساخته به تشخیص سازمان مناطق به عنوان بخشی از سرمایه خارجی امکان‌پذیر است.

ماده 4 - سرمایه‌ها تحت شرایط زیر پذیرفته شده و مشمول این مقررات خواهند بود:

الف - در فعالیت‌های مجاز در هر منطقه به کار برده شود.

ب - مراحل کامل اخذ مجوز سرمایه‌گذاری و ثبت سرمایه موضوع مواد 6 و 7 را طی کند.

ج (اصلاحی 1380/3/19) - مستلزم اعطای امتیاز یا حقوق انحصاری به سرمایه‌گذار توسط سازمان نباشد.

ماده 5 (اصلاحی 1380/3/19) - سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند در فعالیت‌های اقتصادی منطقه به هر نسبتی سرمایه‌گذاری نمایند.

ماده 6 (اصلاحی 1380/3/19) - سرمایه‌گذاران موضوع ماده (2) این مقررات که می‌خواهند سرمایه خود را به هر یک از مناطق آزاد وارد کنند باید درخواست خود را به همراه پرسشنامه‌ای که توسط دبیرخانه و سازمان‌های مناطق تهیه و در اختیار آن‌ها قرار خواهد گرفت به سازمان هر منطقه تسلیم نمایند. درخواست‌های واصله در هر منطقه توسط سازمان همان منطقه مورد بررسی قرار می‌گیرد و مجوز سرمایه‌گذاری توسط سازمان همان منطقه صادر می‌شود.

تبصره 1 (اصلاحی 1380/3/19) - درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی که متقاضی تضمین و حمایت (موضوع ماده (21) قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹³²⁾) می‌باشند، توسط کمیته‌ای مرکب از نمایندگان دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد (رییس کمیته)، سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی (وزارت امور اقتصادی و دارایی) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بررسی خواهد شد و بر اساس پیشنهاد کمیته مذکور و تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد، مجوز سرمایه‌گذاری برای آن‌ها صادر می‌شود.

تبصره 2 (اصلاحی 1380/3/19) - هرگونه تغییر در مشخصات درج شده در پرسشنامه و مجوز سرمایه‌گذاری با اطلاع سازمان و حسب تشخیص، با موافقت مرجع صادرکننده مجوز، صورت می‌گیرد.

تبصره 3 (الحاقی) 1380/3/19 - فعالیت موضوع مجوز سرمایه‌گذاری منوط به صدور مجوز بهره‌برداری

توسط سازمان می‌باشد.

ماده 7 - دارنده مجوز سرمایه‌گذاری موظف است ظرف مدتی که در مجوز سرمایه‌گذاری تعیین می‌شود

درصد معینی از سرمایه را برای شروع عملیات اجرایی موضوع مجوز سرمایه‌گذاری به منطقه وارد نماید.

ماده 8 - ورود و ثبت سرمایه در مناطق آزاد به ترتیب زیر صورت می‌گیرد:

1 - سرمایه‌های موضوع بند (الف) ماده (3) این مقررات به حساب واحد مورد سرمایه‌گذاری نزد بانک‌ها (یا مؤسسات اعتباری مجاز) واریز می‌گردد با احتساب معادل ریالی یا ارزی حسب مورد در تاریخ واریز طبق گواهی بانک (یا مؤسسه اعتباری مجاز) به عنوان سرمایه سرمایه‌گذار در دفاتر سازمان هر منطقه ثبت می‌شود.

2 - سرمایه‌های موضوع بندهای (ب) و (د) ماده (3) این مقررات در حدود مندرج در مجوز سرمایه‌گذاری براساس ارزش سیف آن‌ها به موجب اسناد و صورتحساب‌های مربوط پس از رسیدگی توسط سازمان هر منطقه مجموعاً به یکی از ارزش‌های قابل تبدیل، در تاریخ ترخیص تعیین و ضمن ثبت ارزش ارزی، معادل ریالی آن به نرخ روز بازار ارز منطقه، از همان تاریخ به عنوان سرمایه سرمایه‌گذار در دفاتر سازمان هر منطقه ثبت می‌شود.

3 - سرمایه‌های موضوع بند (ج) ماده (3) این مقررات پس از تأیید ارزش آن‌ها توسط سازمان هر منطقه قابل ثبت به عنوان سرمایه در دفاتر هر سازمان می‌باشد. چگونگی زمان‌بندی اختصاص ارزش دانش فنی به حساب سرمایه به موازات انتقال دانش فنی صورت می‌گیرد.

4 - سرمایه‌های موضوع بند (ه) ماده (3) این مقررات پس از تأیید مؤسسه حسابرسی مورد وثوق سازمان هر منطقه به ترتیب زیر به عنوان سرمایه سرمایه‌گذار، در دفاتر سازمان هر منطقه ثبت می‌شود.

الف - با هدف افزایش سرمایه به منظور توسعه سرمایه‌گذاری در همان واحد، پس از کسب موافقت سازمان هر منطقه.

ب - با هدف افزایش سرمایه برای سایر موارد در همان واحد، با اطلاع سازمان هر منطقه.

ج - با هدف سرمایه‌گذاری در فعالیت دیگری غیر از فعالیتی که برای آن مجوز صادر شده‌است، پس از طی مراحل موضوع ماده (6) این مقررات.

5 - هرگاه تمام یا قسمتی از سرمایه غیرنقدی وارده طبق تشخیص سازمان ناقص، معیوب و یا غیرقابل استفاده باشد و یا با مشخصات اظهارشده در تقاضا منطبق نباشد و یا بیش از ارزش واقعی آن اظهار شده باشد، آن قسمت از بها که مورد تأیید سازمان قرار نگرفته است در حساب سرمایه منظور نمی‌شود.

6 - چنانچه کالاهای سرمایه‌ای موضوع بندهای (ب) و (د) ماده (3) این مقررات که متعلق به سرمایه‌گذاران خارجی بوده و قبلاً در سرزمین اصلی به کار انداخته شده است با اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط در سرزمین اصلی به مناطق انتقال یابند، انتقال این کالاها از موارد نقل و انتقال سرمایه داخلی محسوب می‌شود و تابع ضوابط این تصویب‌نامه خواهد بود.

ماده 9 - سرمایه‌گذار می‌تواند سرمایه‌ای را که به منطقه وارد می‌کند، بیمه نماید. در صورتی که به دلیل وقوع حادثه، مؤسسه بیمه مزبور طبق مقررات بیمه‌نامه جانشین سرمایه‌گذار شود، این جانشینی به واسطه پرداخت خسارت به بیمه‌گذار به رسمیت شناخته می‌شود اما انتقال سرمایه محسوب نمی‌شود.

ماده 10 (اصلاحی) 1380/3/19 - سرمایه سرمایه‌گذاران خارجی که طبق ماده (6) این مقررات به

مناطق وارد می‌شود مورد حمایت این مقررات بوده و از مزایا و تسهیلات آن برخوردار می‌باشد.

تبصره (اصلاحی) 1380/3/19 - سرمایه سرمایه‌گذاران خارجی که پذیرش آنها مطابق تبصره (1) ماده (6)

این مقررات به تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد رسیده باشد، چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه‌گذاران یاد شده سلب مالکیت شود جبران عادلانه خسارت به عهده دولت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. پرداخت خسارت به مأخذ ارزش بازاری سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از ملی شدن و یا سلب مالکیت خواهد بود و سرمایه‌گذار خارجی باید ظرف مدت سه ماه از تاریخ ملی شدن یا سلب مالکیت، تقاضای جبران خسارت را به سازمان منطقه تسلیم نماید.

ماده 11 - کلیه واحدهایی که به موجب مجوز سرمایه‌گذاری، در منطقه ایجاد می‌شوند مکلفند همه ساله

گزارش عملکرد و صورت‌های مالی خود را به سازمان ارسال نمایند، صورت‌های مالی باید به تأیید مؤسسه حسابرسی مورد وثوق سازمان رسیده باشد.

ماده 12 - خروج سود ویژه و مبالغ مربوط به اصل و منافع حاصل از فعالیت‌های اقتصادی سرمایه‌های

خارجی و سرمایه‌های ارزی ایرانیان و همچنین مبالغ ناشی از فروش یا واگذاری این‌گونه سرمایه‌ها از مناطق مجاز است. سازمان هر منطقه به درخواست این‌گونه سرمایه‌گذاران و پس از احراز این که مبالغ مورد درخواست برای خروج از مناطق، حاصل به کار انداختن سرمایه ثبت شده سرمایه‌گذاران در موضوع مجوز سرمایه‌گذاری می‌باشد و حصول اطمینان از موارد مندرج در تبصره - زیر، تأییدیه لازم را ظرف یک هفته از تاریخ وصول درخواست صادر می‌نماید.

تبصره - سازمان هر منطقه باید در بررسی‌های خود، ملاحظات مربوط به برخورداری سرمایه‌گذار از

معافیت‌های مالیاتی موضوع ماده (13) قانون⁽¹³³⁾ چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و نیز خالص بودن مبالغ مورد درخواست برای خروج را مورد توجه قرار دهد.

ماده 13 - پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل وام و هزینه‌های متعلقه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی،

کمک‌های فنی و مهندسی، علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب طرح‌های سرمایه‌گذاری براساس قراردادهای مربوط و صورت‌های مالی با اطلاع سازمان مجاز می‌باشد.

ماده 14 - سرمایه‌گذاران می‌توانند سهام یا سهم‌الشرکه خود را با موافقت سازمان منطقه به سرمایه‌گذاران

دیگر واگذار نمایند. در این صورت انتقال‌گیرنده از هر نظر جانشین سرمایه‌گذار اول می‌شود.

ماده 15 - انتقال سرمایه از یک منطقه به منطقه دیگر تابع مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق مبدأ و مقصد

می‌باشد.

ماده 16 - موارد اختلاف بین سرمایه‌گذار خارجی و طرف ایرانی بر اساس قراردادها و توافق‌های کتبی حل

خواهد شد.

ماده 17 (الحاقی) 1380/3/19 - در صورتی که سرمایه خارجی متعلق به دولت یا دولت‌های خارجی

باشد، این‌گونه سرمایه‌ها خصوصی تلقی خواهد شد و تابع قوانین و مقررات تجاری بوده و از مصونیت دولتی و دیپلماتیک برخوردار نمی‌باشد.

مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹³⁴⁾

مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - در این تصویب‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌روند: منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی است که به موجب قانون تأسیس شده یا می‌شوند. قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و سایر قوانینی که در این زمینه در آینده تصویب خواهد شد.

قلمرو گمرکی: کشور جمهوری اسلامی ایران، آب‌های سرزمینی و حریم هوایی آن است که در آنجا قوانین گمرکی و صادرات و واردات کشور به طور کامل اجرا می‌شود.

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

عوارض بندری و فرودگاهی: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات بندری و فرودگاهی برای حمل و نقل دریایی، هوایی و تردد هواپیما از صاحبان کالا و یا مؤسسات حمل و نقل هوایی دریافت می‌کند.

هزینه‌های خدماتی: وجوهی است که بابت خدمات انبارداری، تخلیه، باربری، بارگیری، صفاقی، خن‌کاری، خدمات فوق‌العاده، آزمایش و تعرفه‌بندی، صدور گواهی مبدأ و خدمات دیگری که هنگام صادرات، واردات قطعی و موقت، ترانزیت، ترانس‌شیپ و مرجوع کردن (اعاده به خارج) کالا انجام و توسط سازمان هر منطقه وصول می‌شود.

ارزش افزوده: مابه‌التفاوت قیمت کالا، پس از کسر ارزش موادی که در تولید آن به کار رفته است.

ارزش: در خصوص کالای وارده به مناطق آزاد عبارت است از بهای سیف کالا.

مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد: مقرراتی است که در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد با تصویب شورای عالی و توسط سازمان در مناطق آزاد اجرا می‌شود.

گمرک سازمان: واحدی از زیرمجموعه سازمان منطقه می‌باشد که مجری مقررات صادرات و واردات در هر منطقه است.

اداره گمرک مستقر در منطقه: واحدی از زیرمجموعه گمرک ایران است که مجری مقررات صادرات و واردات می‌باشد.

فصل دوم - فعالیت‌ها و عملیات مجاز گمرکی در منطقه و مقررات مربوط به آن⁽¹³⁵⁾

الف - ورود کالا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹³⁶⁾

ماده 2 (اصلاحی 1376/4/30) - ورود هر نوع کالا به هر یک از مناطق مجاز است. به استثنای

134 - آیین‌نامه مزبور به شماره 33431/ت 24 ک مورخ 1373/3/16 ابلاغ شده است.

135 - به ماده 112 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15 مندرج در این مجموعه

مراجعه شود.

136 - تبصره الحاقی به ماده 8 آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مصوب 1373/6/23:

کالاهایی که به موجب شرع مقدس اسلام یا قوانین کشور که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد، ممنوع، یا بر اساس مقررات ویژه منطقه غیرمجاز می‌شود.

تبصره - ورود کالا با مبدأ ساخت اسرائیل به منطقه ممنوع است.

ماده 3 - سازمان مکلف است آمار ماهانه کلیه کالاهای وارده به منطقه را برای ثبت آماری گمرکی به وزارت بازرگانی⁽¹³⁷⁾ و گمرک ایران، بفرستد.

ماده 4 - ترتیب ورود کالا به منطقه تابع ضوابط تعیین شده به وسیله سازمان منطقه است که با کمترین

u

واردات کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی در موارد زیر مشمول شرط غیرمجاز نخواهد شد:

- 1 - در مواردی که در زمان ایجاد صنعت در منطقه آزاد، شرط ورود کالای محصول این صنعت، مجاز بوده است.
- 2 - در سایر موارد که مجموع ارزش افزوده و مواد اولیه داخلی به کار رفته در تولید کالا بیش از (60%) است، در صورتی که به تأیید کمیته موضوع ماده (1)^(1*) آیین‌نامه برسد.

* **ماده 1- آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مصوب 1373/1/14 هیأت‌وزیران:** کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات متشکل از نمایندگان نهاد ریاست جمهوری، وزارت بازرگانی^(2*) وزارت راه و ترابری^(3*)، وزارت نفت، وزارت امور خارجه، وزارت کار و امور اجتماعی^(4*)، وزارتخانه‌های صنعتی و معدنی^(5*)، وزارت کشاورزی^(6*)، وزارت جهاد سازندگی^(7*)، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت تعاون^(8*)، سازمان برنامه و بودجه^(9*)، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران^(10*) و اتاق تعاون، تهیه پیش‌نویس لوایح قانونی، مصوبات هیأت دولت، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت دولت را در موارد زیر به عهده خواهد داشت:

- 1 - لایحه مقررات صادرات و واردات، لوایح موردی برای انجام اصلاحات و تغییرات لازم در قانون مقررات صادرات و واردات.
- 2 - لایحه برای لغو انحصاراتی که مانع رشد تولید یا تجارت است.
- 3 - آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، اصلاحات و تغییرات موردی روی آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور.
- 4 - اصلاحات و تغییرات مندرجات جدول تعرفه گمرکی ضمیمه مقررات صادرات و واردات.
- 5 - طرح تصویب‌نامه‌های هیأت‌وزیران، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت‌وزیران در رابطه با مقررات صادرات و واردات.
- 6 - کمیته مذکور همچنین بررسی و اظهارنظر و اقدام روی پیشنهادهاى مربوط به مقررات صادرات و واردات را نیز به عهده خواهد داشت. ...

تبصره 2 - در مواردی که وزارتخانه‌های دیگری در ارتباط با موضوع باشند نماینده وزارتخانه ذی‌ربط با حق رأی به جلسه دعوت خواهد شد.

* **2 و 5 -** ابتدا به موجب قانون ادغام وزارتخانه‌های صنایع و صنایع سنگین و تشکیل وزارت صنایع مصوب 1373/6/22، وزارتخانه‌های مذکور ادغام و وزارت صنایع تشکیل شد؛ سپس به موجب قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب 1379/10/6 وزارت صنایع و معادن تشکیل گردید. نهایتاً به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8، از ادغام دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی، وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل شده است.

- * **3 -** در حال حاضر وزارت راه و شهرسازی.
  - * **4 و 8 -** در حال حاضر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
  - * **6 و 7 -** در حال حاضر وزارت جهاد کشاورزی
  - * **9 -** در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
  - * **10 -** در حال حاضر اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران.
- 137 -** در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

تشریفات انجام می‌شود، ولی در هر حال رعایت مقررات و ضوابط بهداشتی، امنیتی، فرهنگی و استاندارد بر اساس ضوابط مورد عمل در منطقه الزامی است.

تبصره ۵ - ضوابط بهداشت انسانی را سازمان با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین خواهد نمود.

ماده ۵ - ورود کالا به منطقه از راه‌های زیرمجاز و تابع این مقررات می‌باشد:

۱ - کالاهایی که از خارج یا سایر نقاط کشور و یا دیگر مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور، وارد منطقه می‌شوند، چنانچه از نوع مصالح، ابزار و لوازم ساختمانی برای احداث واحد تولیدی، تجاری، خدماتی، مسکونی و فعالیت‌های زیربنایی (به استثنای وسایل تزیینی و مبیل) باشند، با تشخیص سازمان منطقه و به میزان مورد نیاز از پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی معاف هستند ولی مشمول پرداخت هزینه‌های خدماتی می‌باشند.

۲ - ماشین‌آلات، مواداولیه، اجزا و قطعات مورد نیاز تولید، تجهیزات و ابزارآلات تولیدی، قطعات یدکی ماشین‌آلات تولیدی و وسایل نقلیه سرمایه‌ای (به استثنای اتومبیل سواری و قایق تفریحی) از پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی معاف، ولی مشمول پرداخت هزینه‌های خدماتی می‌باشند.

۳ - کالاهایی که از خارج یا سایر مناطق آزاد کشور، (به استثنای کالاهای موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده) به منطقه وارد و ترخیص قطعی می‌گردند، مشمول پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی می‌باشند و در صورتی که کالاهای مذکور صدور مجدداً عوارض بندری و فرودگاهی اخذ شده، قابل استرداد خواهد بود.

۴ - ورود کالا به منظور نگهداری امانی در انبارهای زیر کلید منطقه برای مهلت معین مجاز است. انتقال کالای مذکور به این انبارها تابع تشریفات ترانزیت داخلی منطقه است و استفاده و نقل و انتقال کالا از این انبارها بدون اطلاع و کسب مجوز یا انجام تشریفات به هر منظور تخلف از این مقررات محسوب می‌شود.

۵ - به استثنای مواردی که سازمان هر منطقه، ترتیب دیگری مقرر دارد، ورود کالا از خارج، سایر مناطق آزاد کشور یا از قلمرو گمرکی، برای عرضه در نمایشگاه، صادرات مجدد، بسته‌بندی مجدد، تفکیک، درجه‌بندی، پاک کردن، مخلوط کردن و عملیات مشابه به صورت موقت و با پرداخت هزینه‌های خدماتی تحت نظارت سازمان هر منطقه مجاز است. استفاده یا فروش این کالاها که از خارج وارد شده در منطقه بر اساس ارزش کالا هنگام ورود به منطقه مشمول پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی و انجام تشریفات ترخیص قطعی می‌باشد.

تبصره ۵ - کالاهایی که به منظور تکمیل یا تعمیر از خارج یا از دیگر مناطق آزاد کشور یا از سایر نقاط کشور وارد منطقه می‌شوند به صورت ورود موقت و بر اساس ضوابط منطقه و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی ولی با پرداخت هزینه‌های خدماتی مجاز است. مهلت نگهداری این کالاها به صورت موقت در مناطق حداکثر دوسال خواهد بود.

۶ - ورود و تخلیه کالا در بنادر منطقه که سازمان منطقه، اعلام می‌دارد، به منظور ترانشیمنت و ترانزیت خارجی، با پرداخت هزینه خدماتی انجام تشریفات مقرر مجاز است.

۷ - کلیه کالاهایی که از خارج کشور به مقصد مناطق آزاد یا از مناطق آزاد به مقصد کشورهای خارجی از طریق سرزمین اصلی حمل می‌شود تابع مقررات و تشریفات ترانزیت خارجی موضوع فصل هفتم آیین‌نامه اجرایی

قانون امور گمرکی⁽¹³⁸⁾ بوده و در نهایت سادگی و با کمترین تشریفات انجام خواهد شد.

تبصره - ترانزیت خارجی کالاهاى ممنوعه قانونى مستلزم اخذ مجوز از شورای عالی مناطق آزاد می‌باشد.

ب - صدور و خروج کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹³⁹⁾

ماده 6 - سازمان مجاز است با رعایت مقررات مربوط نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از

138 - به بحث پنجم از (بخش هفتم - فصل اول) آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 تحت عنوان

عبور (ترانزیت) خارجی در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

139 - الف - از تصویب‌نامه راجع به تعیین مقررات مربوط به مبادلات مرزی و بازارچه‌های مرزی و واردات کالا توسط کارگران

ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافران وارده به کشور مصوب 1372/10/15 هیأت وزیران:

ماده 5 - دارندگان کارت پیلهوری می‌توانند بدون حق توکیل، ظرف یک سال اعتبار کارت خود، کالاهایی را که صادرات آنها مجاز یا صادرات آنها موافقت کلی شده است، با رعایت مقررات مربوط به کشور یا کشورهای مقابل محل سکونت خود، صادر کرده و در مقابل کالاهای صادر شده، کالاهای مجاز یا مشروط مورد نیاز خود را - که فهرست آن توسط وزارت بازرگانی^(1*) تهیه و اعلام می‌گردد - با کسب مجوزهای مربوط در جداول مقررات صادرات و واردات و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی متعلقه، از کشورهای مذکور و مناطق آزاد تجاری و صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی وارد و ترخیص نمایند.

ماده 8 - کارگران و ایرانیان خارج کشور که دارای کارنامه شغلی از وابسته کار جمهوری اسلامی ایران در کشور متوقف‌فیه یا وزارت کار و امور اجتماعی^(2*) هستند، مجازند سالانه جمعاً تا سقف ارزشی بیست میلیون (20/000/000) ریال ماشین‌آلات صنعتی، ابزارآلات و

مواد اولیه به استثنای اقلام موضوع فهرست شماره دو پیوست این تصویب‌نامه را با کسب مجوز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی^(3*) و بدون انتقال ارز از طریق مناطق آزاد تجاری، صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی و با استفاده از (40%) معافیت سود بازرگانی در مورد ماشین‌آلات و ابزار و (20%) معافیت سود بازرگانی در مورد مواد اولیه، بدون ارائه کارت بازرگانی و اخذ مجوزهای مقرر در جداول مقررات صادرات و واردات و با رعایت سایر مقررات مربوط از گمرک ترخیص نمایند. برای ترخیص ارائه کارنامه شغلی و مجوز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی^(4*) کافی است و حضور دارنده کارنامه شغلی الزامی نباشد.

تبصره 1 - کارگران و ایرانیان شاغل در خارج کشور که مشمول این ماده می‌باشند می‌توانند عاملیت واردات کالا را به تعاونی کارگران شاغل در خارج کشور یا در صورت نبودن تعاونی به اشخاص دیگر واگذار کنند.

تبصره 2 - واردات کالا توسط کارگران یاد شده و ایرانیان شاغل در خارج کشور مازاد بر سقف مندرج در این ماده مطابق مقررات عمومی کشور خواهد بود.

ماده 9 - مسافران ایرانی یا غیرایرانی که از خارج کشور یا مناطق آزاد تجاری صنعتی به کشور می‌آیند علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل که به شرط غیرتجاری بودن از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است، می‌توانند یک بار در سال تا سقف ارزشی معادل (80) دلار کالا وارد و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل (80) دلار بدون معافیت، ترخیص نمایند. مشروط بر اینکه کالاهای وارده از نوع کالاهای ممنوع شرعی و قانونی نبوده و جنبه تجاری نیز نداشته باشد.

تبصره 1 - یک دستگاه کامپیوتر دستی یا کیفی همراه مسافر جزو لوازم شخصی وی تلقی می‌گردد.

تبصره 2 - یخچال، یخچال فریزر، فریزر، کولر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، اجاق گاز، تلویزیون، ویدئو، دوربین ویدئو و سرویس ظروف همراه مسافران مذکور، مشمول حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی بوده همچنین آن قسمت از کالاهای همراه مسافر که مازاد تشخیص می‌گردد به استثنای کالاهای ممنوع شرعی و قانونی، به شرط غیرتجاری بودن با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی قابل ترخیص است.

تبصره 3 - کالاهایی که براساس فهرست کالاهای مسافری وزارت صنعت، معدن و تجارت قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

ب - به زیرنویس فصل دوم همین تصویب‌نامه رجوع شود.

* 1 - به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 عبارت «وزارت بازرگانی» به عبارت «وزارت صنعت، معدن و تجارت» تغییر یافته است.

منطقه خارج می‌شود، اقدام نماید. مراجع رسمی ذی‌ربط در داخل کشور موظف هستند گواهی مبدأ صادره را بپذیرند.

ماده 7 - صدور کالا از مناطق تابع ضوابط تعیین شده به وسیله سازمان منطقه در چارچوب این مقررات است که در نهایت سادگی و با کمترین تشریفات خواهد بود.

تبصره - مانیفست وسایل نقلیه‌ای که به مقصد کشورهای خارجی، دیگر مناطق کشور و یا سایر نقاط کشور از منطقه خارج می‌شوند با تأیید سازمان معتبر خواهد بود.

ماده 8 - سازمان مکلف است آمار ماهانه کلیه کالاهای صادره از منطقه را برای ثبت آماری به وزارت بازرگانی⁽¹⁴⁰⁾ و گمرک ایران ارسال نماید.

ماده 9 - صدور و خروج کالا از منطقه طبق مقررات و به روش زیر مجاز است:

1 - صدور کالای ساخته شده در منطقه به خارج از کشور یا دیگر مناطق آزاد کشور اعم از آنکه مواد اولیه به کار رفته در آن از داخل کشور و یا از خارج یا از دیگر مناطق کشور تأمین شده باشد مجاز و مستلزم تنظیم اظهارنامه صادراتی به منظور ثبت آماری می‌باشد.

2 (اصلاحی 1373/5/31) - ورود کالای تولیدشده در منطقه به سایر نقاط کشور⁽¹⁴¹⁾ در حد ارزش افزوده به اضافه مواد اولیه داخلی به کار رفته در آن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشد و تنها حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی بکار رفته در کالای یاد شده دریافت خواهد شد.⁽¹⁴²⁾

3 - ورود کالاهای خارجی (اعم از کالای مصرفی، مواد اولیه و ماشین‌آلات و سایر کالاها) که عیناً از منطقه به سایر نقاط کشور ارسال می‌شود، مجاز است ولی ترخیص آن موکول به رعایت مقررات عمومی صادرات و واردات و مقررات گمرکی کشور خواهد بود.

4 - صدور کالاهای داخلی از منطقه به خارج کشور که عیناً صادر می‌شوند موکول به رعایت مقررات عمومی صادرات و واردات کشور است.

5 - خروج کالاهایی که از سایر نقاط کشور، به منظور تعمیر یا تکمیل به صورت موقت به منطقه وارد می‌شوند و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می‌شوند مجاز و تابع تشریفات مقرر در قانون امور گمرکی⁽¹⁴³⁾

u

***المی 2* 4 -** به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 نام «وزارت کار و امور اجتماعی» به «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی» تغییر یافته است.

140 - در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

141 - تبصره 1 ماده 5 آیین‌نامه اجرایی بند ج تبصره 14 قانون بودجه کل کشور مصوب 1386/7/8 هیأت وزیران: تولید محصولات دخانی مناطق آزاد تجاری و صنعتی که وارد کشور می‌شود واردات محسوب می‌گردد.

142 - الف - به زیرنویس شماره 30 رجوع شود.

ب - به تصویبنامه اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده مصوب 1377/11/14 مندرج در همین مجموعه نیز مراجعه شود.

143 - برای ملاحظه متن کامل قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 به مجموعه قانون امور گمرکی از انتشارات این معاونت رجوع شود.

می‌باشند و بابت ارزش دستمزد عملیات تعمیر یا تکمیل از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف بوده ولی قطعات و قسمت‌ها و لوازم تعویض یا اضافه شده که منشأ خارجی داشته باشند مشمول حقوق گمرکی و سود بازرگانی بر اساس مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشند.

6- اعاده عین کالای وارده خارجی به خارج از کشور یا اعاده کالای وارده از سایر نقاط کشور به داخل کشور، با اجازه سازمان منطقه مجاز است.

7- خروج موقت کالا از منطقه به منظور تعمیر یا تکمیل در خارج یا در سایر نقاط کشور (به استثنای کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منطقه وارد شده‌است.) با مجوز قبلی سازمان مجاز و هنگام بازگشت به منطقه از عوارض بندری و فرودگاهی معاف است.⁽¹⁴⁴⁾

ماده 10- صدور یا خروج کالا از اماکن منطقه تحت هر یک از عناوین مذکور در بندهای ماده (9)، در صورت استفاده از خدمات و امکانات منطقه، مشمول پرداخت هزینه‌های خدماتی به منطقه خواهد بود.

ج - مقررات کالای همراه مسافر

ماده 11- مسافرانی که از کشورهای خارج یا سایر مناطق، از طریق فرودگاه‌ها یا بنادر مجاز مستقیماً وارد منطقه می‌شوند اعم از ایرانی و یا خارجی مجازند کالا در حدی که جنبه تجاری نداشته باشد (به استثنای کالای ممنوعه شرعی و قانونی) به منطقه وارد و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی ترخیص نمایند.

تبصره - اشخاص حقیقی یا حقوقی که قصد اقامت بیش از یک‌سال در منطقه را دارند و اقامت آنان به تأیید سازمان برسد می‌توانند برای یک بار لوازم خانه و محل کار خود را در حد متعارف و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی به منطقه وارد نمایند.

ماده 12- مسافرانی که مستقیماً از طریق منطقه، از کشور خارج می‌شوند مجازند کلیه کالاها (به استثنای کالاهای ممنوعه شرعی یا قانونی) را مشروط به اینکه جنبه تجاری نداشته باشد بدون نیاز به اخذ مجوز با خود خارج نمایند.

تبصره - خروج اشیای عتیقه، کتاب‌های خطی و قدیمی، آثار فرهنگی اصیل و انواع سکه مجاز نیست.

ماده 13- کالای همراه مسافرانی که قصد دارند از منطقه خارج و به سایر نقاط کشور سفر نمایند مشمول مقررات عمومی صادرات و واردات کشور خواهد بود.

د - مقررات مربوط به تخلفات

ماده 14 (اصلاحی 1376/4/30) - کالایی که ورود آن ممنوع یا برابر مقررات منطقه قابل ترخیص نباشد به استثنای کالاهای ممنوعه شرعی (به اعتبار خرید، فروش و یا مصرف) یا کالاهای ممنوعه قانونی که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد، هرگاه به منظور ورود قطعی با نام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود سازمان باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده وی کتباً اخطار کند که حداکثر ظرف مدتی که

144 - به موجب مصوبه اصلاح مقررات صادرات و واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1375/10/3، تبصره ماده 9 به شرح ذیل حذف گردیده است.

تبصره - کمیسیونی مرکب از نمایندگان گمرک ایران، وزارتخانه صنعتی ذی‌ربط و نماینده سازمان مربوط، میزان ارزش افزوده ایجاد شده هر کالا و مواد اولیه داخلی و خارجی به کار رفته در آن را سالانه تعیین می‌نمایند.

سازمان تعیین می‌کند کالا را از منطقه خارج نماید. کالاهای ممنوعه شرعی و قانونی که در آن‌ها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد مشمول مقررات مربوط خواهد بود.

ه - مقررات متفرقه

ماده 15 - هرگاه پس از ترخیص کالا معلوم شود وجوهی که وصول آن به عهده سازمان می‌باشد بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت شده است سازمان و صاحب کالا می‌توانند ظرف چهارماه از تاریخ امضای سند ترخیص کالای مورد بحث، حسب مورد مابه‌التفاوت را از یکدیگر مطالبه و دریافت کنند.

ماده 16 - مؤسسات حمل و نقل هوایی و دریایی و صاحبان یا دارندگان وسایل نقلیه مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به فرودگاه، بندر و یا راه‌زمینی مجاز یک نسخه فتوکپی یا رونوشت از بارنامه هر قلم از محصولات خود را به ضمیمه فهرست کل بار به سازمان تسلیم نمایند.

ماده 17 - کنترل و نظارت بر ورود و صدور کالا از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد. سرپرست گمرک مستقر در منطقه با معرفی سازمان و حکم رییس کل گمرک منصوب می‌شود.

تبصره - کنترل و نظارت بر ورود و صدور کالا از مناطق آزاد به سایر کشورها توسط گمرک سازمان بر مبنای این مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی مربوط انجام می‌پذیرد.

مقررات ورود و اقامت اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁴⁵⁾

مصوب 1373/7/9 وزیر امور و عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1 - تعاریف

در این تصویب‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط بکار می‌رود:
کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

مناطق: مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

ماده 2 - اتباع خارجی برای ورود مستقیم به مناطق از طریق مبادی ورودی و خروجی مجاز مناطق، نیاز به تحصیل قبلی روادید نخواهند داشت.

تبصره 1 - برای افراد مذکور در این ماده، نمایندگان نیروی انتظامی در مبادی ورودی مناطق اجازه اقامت مربوط را بر روی اسناد مسافرتی معتبر آنان ممه‌ور می‌نمایند.

تبصره 2 - صدور اجازه اقامت برای اشخاص زیر ممنوع می‌باشد:

الف - اتباع کشورهایی که ورود آن‌ها به جمهوری اسلامی ایران توسط دولت ممنوع اعلام شده است.

ب - ممنوع‌الورودین به کشور.

ج - ممنوع‌الورودین به مناطق آزاد.

تبصره 3 - اجازه اقامت مذکور به مدت دو هفته صادر می‌شود و طبق تقاضای سازمان تا شش ماه قابل تمدید خواهد بود.

ماده 3 - اتباع خارجی برای ورود به مناطق متصل به سایر نقاط کشور که امکان ورود مستقیم به آن‌ها مقدور نمی‌باشد باید از نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور تحصیل روادید نمایند.

تبصره 1 - نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با رعایت مقررات بر اساس دعوتنامه صادر شده از سوی سازمان و بلیت رفت و برگشت، بدون استعلام از مرکز، روادید عبور دوبار ورود با اعتبار سه روزه در هر بار صادر می‌نمایند.

تبصره 2 - پس از ورود تبعه خارجی موضوع این ماده شرایط مندرج در تبصره‌های (1 و 3 ماده 2) این تصویبنامه به وی تسری داده می‌شود.

ماده 4 (اصلاحی 1374/2/4) - اتباع خارجی که پس از ورود به مناطق قصد عبور از کشور را داشته باشند باید طبق مقررات، تقاضای خود را به دفتر نمایندگی دایره امور اتباع خارجی منطقه ویژه انتظامی تسلیم کنند.

تبصره 1 (اصلاحی 1374/2/4) - دفتر مذکور حداکثر ظرف 48 ساعت تقاضای مربوط را بررسی و پاسخ خواهد داد.

تبصره 2 (الحاقی 1374/2/4) - در صورتی که نمایندگی وزارت امور خارجه موضوع ماده (4) آیین‌نامه اجرایی⁽¹⁴⁶⁾ صدور روادید اتباع خارجی در منطقه مستقر نباشد، اتباع خارجی موضوع ماده (4) آیین‌نامه مزبور برای مسافرت به سایر نقاط کشور باید تقاضای خود را به دفتر نمایندگی دایره امور اتباع خارجی منطقه ویژه انتظامی تسلیم نمایند. این دفتر ضمن هماهنگی با وزارت امور خارجه مکلف است پاسخ تقاضا را حداکثر ظرف 48 ساعت از تاریخ دریافت به متقاضی اعلام نماید.

ماده 5 - اتباع خارجی مقیم مجاز، برای مسافرت به مناطق نیاز به تحصیل روادید جداگانه نخواهند داشت. این افراد می‌توانند با رعایت مقررات داخلی کشور و ارائه مدارک اقامت معتبر به مناطق مسافرت نمایند.

ماده 6 - صدور روادید ترانزیت و اجازه اقامت موضوع تبصره 1 ماده (2) این تصویبنامه بر روی برگه جداگانه در صورت درخواست متقاضی و تشخیص مأموران مربوط بلامانع است.

ماده 7 - هر خارجی که بخواهد در مناطق مذکور اقامت نماید مکلف است ظرف مدت اقامت، اجازه ورود و برگ‌های درخواست صدور پروانه اقامت را تنظیم و تکمیل و امضا نموده به انضمام سایر مدارک لازم به دایره امور اتباع خارجی محلی که می‌خواهد در آنجا اقامت کند تسلیم نماید، دایره امور اتباع خارجی محل پس از رسیدگی به مدارک ارائه کننده، پروانه اقامت صادر یا از صدور پروانه اقامت امتناع می‌ورزد.

تبصره 5 - درخواست صدور پروانه اقامت جهت اتباع خارجی باید از طریق سازمان مناطق آزاد به عمل آید.

ماده 8 - مسؤولان اماکن عمومی موظفند ظرف 24 ساعت پس از ورود اتباع خارجی، هویت و تاریخ ورود آنان را

در فرم‌های مخصوص اعلامیه ورود درج و به دایره امور اتباع خارجی ناجا منطقه ویژه انتظامی تسلیم نمایند.

تبصره 1 - از لحاظ این تصویب‌نامه اماکن عمومی⁽¹⁴⁷⁾ به هتل‌ها، متل‌ها، مسافر‌خانه‌ها، پانسیون‌ها و به طور کلی همه اماکنی که به نحوی مسافر می‌پذیرند، اطلاق می‌شود.

تبصره 2 - فرم‌های مخصوص اعلامیه ورود مسافران توسط مناطق با هماهنگی دفتر امور اتباع خارجی محل تهیه و در اختیار صاحبان اماکن عمومی گذارده می‌شود.

ماده 9 - برای اشتغال اتباع خارجی در مناطق رعایت «مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁴⁸⁾» الزامی است.

دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽¹⁴⁹⁾

مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

1 - عوارض شماره‌گذاری

عوارض شماره‌گذاری وسایط نقلیه در مناطق آزاد به شرح زیر است:

- 1-1. خودروهای سواری شخصی 1/000/000 ریال.
- 1-2. خودروهای سواری عمومی (تاکسی) 700/000 ریال.
- 1-3. انواع کامیون 500/000 ریال.
- 1-4. وانت‌های یک کابین 1/500/000 ریال.
- 1-5. وانت‌های دو کابین 2/500/000 ریال.
- 1-6. مینی‌بوس با کولر 200/000 ریال و بدون کولر 700/000 ریال.
- 1-7. اتوبوس با کولر 400/000 ریال و بدون کولر 1/300/000 ریال.
- 1-8. کامیونت 700/000 ریال.
- 1-9. موتورسیکلت دنده‌ای 800/000 ریال.
- 1-10. موتورسیکلت گازی بدون دنده 400/000 ریال.
- 1-11. دوچرخه از هر نوع به طور مقطوع 10/000 ریال.
- 1-12. لیفتراک 50/000 ریال.
- 1-13. خودروهای راهسازی به استثنای کامیون و کمپرسی 200/000 ریال.
- 1-14. خودروهای کشاورزی از هر نوع 200/000 ریال.

147 - به آیین‌نامه چگونگی اداره اماکن عمومی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در همین مجموعه رجوع شود.

148 - به مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1373/2/19 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

149 - آیین‌نامه مزبور به شماره 65648/ت119ک مورخ 1373/12/1 ابلاغ شده است.

15-1. عوارض شماره‌گذاری به شرح بندهای فوق در آغاز هر سال بر حسب شرایط با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

2- عوارض سالانه خودروها

عوارض سالانه وسایط نقلیه موتوری که در مناطق آزاد شماره‌گذاری شده‌اند به استثنای موتورسیکلت، جرثقیل، لیفتراک و خودروهای راهسازی و کشاورزی به شرح زیر است:

2.1. انواع خودروی سواری 50/000 ریال.

2.2. انواع وانت‌های دو کابین 100/000 ریال.

2.3. انواع وانت‌های یک کابین 80/000 ریال.

2.4. انواع اتوبوس 60/000 ریال.

2.5. انواع مینی‌بوس 30/000 ریال.

2.6. سایر 50/000 ریال.

2.7 (الحاقی 1374/6/6) - عوارض سالانه خودروها به شرح مفاد بندهای 2.1 الی 6 - 2 در آغاز هر سال

برحسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

3- عوارض تردد

عوارض یک بار تردد وسایط نقلیه موتوری که در مناطق آزاد شماره‌گذاری نشده‌اند برای حداکثر ده روز تردد در هر

منطقه به شرح زیر است و در صورت تردد و یا توقف بیش از ده روز مشمول عوارض تردد سالانه خواهند بود:

3.1-1. انواع خودروی سواری 10/000 ریال.

3.1-2. انواع وانت‌های دو کابین 20/000 ریال.

3.1-3. انواع وانت‌های یک کابین 10/000 ریال.

3.1-4. (اصلاحی 1374/6/6) - انواع کامیون 10/000 ریال.

3.1-5. (اصلاحی 1374/6/6) - انواع کامیونت 5/000 ریال.

3.1-6. انواع اتوبوس 100/000 ریال.

3.1-7. انواع مینی‌بوس 50/000 ریال.

3.1-8. سایر به ازای هر سیلندر 2/500 ریال.

3.2. عوارض تردد سالانه وسایط نقلیه موتوری که در مناطق آزاد شماره‌گذاری نشده‌اند برای حداکثر یکسال

تردد در هر منطقه به شرح زیر است و در صورت تردد و یا توقف بیش از یک سال مشمول عوارض شماره‌گذاری خواهند شد:

3.2-1. انواع خودروی سواری 100/000 ریال.

3.2-2. انواع وانت‌های دو کابین 200/000 ریال.

3.2-3. انواع وانت‌های یک کابین 160/000 ریال.

3.2-4. انواع اتوبوس 120/000 ریال.

3.2-5. انواع مینی‌بوس 60/000 ریال.

3.2-6. انواع کامیون 120/000 ریال.

3.2.7- انواع کامیونت 6/000 ریال.

3.2.8- سایر به ازای هر سیلندر 25/000 ریال.

3.3- عوارض تردد به شرح بندهای 1 - 1 - 3 الی 8 - 2 - 3 فوق در آغاز هر سال برحسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

4- عوارض خروج

عوارض خروج در هر بار 50/000 ریال است که در آغاز هر سال برحسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

5- عوارض فعالیت (پذیره)

عوارض سالانه انواع فعالیت‌ها به شرح زیر است:

1 - 5- خدماتی به ازای هر متر مربع زیربنا 1000 ریال.

2 - 5- صنعتی به ازای هر متر مربع زیربنا 1500 ریال.

3 - 5- سیاحتی به ازای هر متر مربع زیربنا 500 ریال.

4 - 5- تجاری به ازای هر متر مربع زیربنا 10000 ریال.

5 - 5- هتل‌داری به ازای هر مترمربع زیربنا 500 ریال.

6 - 5- انبارداری به ازای هر متر مربع زیربنا 2000 ریال.

7 - 5- حمل و نقل به ازای هر متر مربع زیربنا 1000 ریال.

8 - 5- دفاتر مهندسی و پیمانکاری به ازای هر متر مربع زیربنا 1000 ریال.

9 - 5- بانکداری به ازای هر متر مربع زیربنا 10000 ریال.

10 - 5- دریایی و هوایی به ازای هر متر مربع زیربنا 1000 ریال.

11 - 5- عوارض فعالیت در آغاز هر سال برحسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

6) اصلاحی (1385/2/10) - عوارض کالای همراه مسافر

از صفر تا یکصد و پنجاه هزار ریال حسب تشخیص هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تعیین می‌شود.

7- عوارض کالای دخانی

عوارض واردات کالای دخانی به منطقه آزاد کیش 40 درصد و به مناطق آزاد قشم و چابهار 50 درصد است.

8) الحاقی (1374/6/6 و اصلاحی (1374/12/26) - عوارض واردات کالا

عوارض واردات کالا به هر یک از مناطق آزاد به شرح زیر است:

1 - 8- مواد اولیه و ماشین‌آلات، صفر تا ده درصد ارزش سیف.

2 - 8- کالاهای واسطه‌ای و مواد کمکی، سه تا چهل درصد ارزش سیف.

3 - 8- کالاهای مصرفی با دوام، پنج تا چهل و پنج درصد ارزش سیف.

4 - 8- کالاهای و لوازم مستعمل، پانزده تا چهل و پنج درصد ارزش سیف.

5 - 8- سایر کالاها و کالاهای تزئینی، پنج تا پنجاه درصد ارزش سیف.

تبصره 1- به میزان عوارض کالاهایی که اسناد و مدارک آنها حاکی از واردات کالا از کشور مبدأ باشد، تا

بیست درصد (20%) عوارض متعلق، تخفیف داده می‌شود.

تبصره 2 - به میزان عوارض کالاهایی که دارای نمایندگی و خدمات بعد از فروش باشند، معادل ده درصد (10%) عوارض متعلق، تخفیف داده می‌شود.

تبصره 3 (الحاقی 1377/7/18 و اصلاحی 1378/9/9) - واردات کالاهای تولیدشده در مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی کشور به هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی با پیشنهاد سازمان هر منطقه و تصویب هیأت‌وزیران، از پرداخت تمام یا قسمتی از عوارض مقرر معاف می‌باشد گواهی صادره توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده کالاهای تولید شده در مناطق یاد شده (موضوع تصویبنامه شماره 52173/ت 16003 ک مورخ 1374/10/4)⁽¹⁵⁰⁾ ملاک تعیین محل تولید محصولات مذکور خواهد بود.

9 (الحاقی 1374/9/13)⁽¹⁵¹⁾ - عوارض مواصلاتی

عوارض استفاده از پایانه‌های مواصلاتی وسایط نقلیه موتوری برای یک بار استفاده به شرح زیر تعیین می‌شود و برحسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه می‌تواند از تخفیف حداکثر تا پنجاه درصد (50%) برخوردار باشد.

نوع وسیله نقلیه	(میزان عوارض مواصلاتی)
1- انواع اتومبیل سواری	1000 ریال
2- انواع وانت	2000 ریال
3- انواع مینی‌بوس و کامیونت	3000 ریال
4- انواع اتوبوس	5000 ریال
5- انواع کامیون	5000 ریال
6- انواع تریلی (عماز تریلرکش و یدک‌کش)	10000 ریال
7- لیفتراک	1000 ریال
8- انواع خودروهای راه‌سازی	10000 ریال
9- انواع خودروهای کشاورزی	5000 ریال
10- تریلی بوژی	20000 ریال
11- سایر وسایط نقلیه به ازای هر سیلندر	250 ریال
12- انواع موتورسیکلت	500 ریال

عوارض مواصلاتی در آغاز هر سال بر حسب شرایط و با تصویب هیأت‌مدیره سازمان هر منطقه تا پنجاه درصد (50%) نسبت به سال قبل قابل تغییر است.

150 - منظور «تصویبنامه راجع به اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری صنعتی به داخل کشور» مصوب 1374/9/13 است که به موجب تصویبنامه شماره 73577/ت 20628 هـ مورخ 1377/11/20 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه نسخ شده است.

151 - در متن تصویبنامه مصوب 1374/9/13، این بند به عنوان بند 8 تصویب و الحاق شده است ولی با توجه به الحاق بند 8 در تاریخ 1374/6/6، به عنوان بند 9 منظور گردید.

- 10 (الحاقی 1376/10/24) - عوارض ورود - عوارض ورود در هر بار از پنج هزار (5000) ریال تا پنجاه هزار (50000) ریال حسب تشخیص سازمان هر منطقه است. (152)
- 11- (الحاقی 1392/12/20) - به منظور ارایه خدمات شهری شامل خدمات فرهنگی، ورزشی، درمانی و احداث، اصلاح و توسعه معابر، ایجاد پارک و پارکینگ‌ها، توقفگاه‌ها و میدان‌ها، حفظ و نگهداری پارک‌ها و باغ‌های عمومی، نظافت شهری، تأمین سایر تأسیسات مورد نیاز عمومی و نوسازی محلات و مراقبت در رشد موزون شهر، سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مجاز به اخذ عوارض خدمات شهری در ازای ارایه خدمات شهری می‌باشند.
- 11-1 (اصلاحی 1393/12/17) - از تاریخ تصویب این تصویب‌نامه برای ارایه خدمات به اراضی، مستحدثات و ساختمان‌های واقع در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی، عوارض خدمات شهری سالانه بر اساس شیوه‌نامه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود و سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی براساس مقررات این دستورالعمل، عوارض مذکور را وصول می‌کنند. (153)
- 11-2 (اصلاحی 1393/12/17) - بهای اراضی، مستحدثات و ساختمان‌های مذکور بر اساس ماده (11) آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره 16448/ت253ک مورخ 10/2/1373 تعیین می‌شود.
- تبصره 1-** در مورد کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، مؤسسات صنعتی، اقتصادی و علمی فقط قیمت زمین و ساختمان، ملاک پرداخت عوارض می‌باشد .
- تبصره 2-** در محدوده‌هایی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی که آب شرب، برق و یا یکی از آنها در دسترس ساکنین آن منطقه قرار نگرفته باشد، بابت هر یک از موارد تأمین نشده به میزان بیست و پنج درصد از عوارض مقرر کسر می‌شود. زمین‌های دارای کاربری‌های شهری و فاقد ساختمان واقع در مناطق مذکور، مشمول این بخشودگی نمی‌باشند .
- تبصره 3-** بهای اعیانی پارکینگ‌های اختصاصی در هر ساختمان در احتساب عوارض منظور نمی‌شود .
- تبصره 4-** به منظور تشویق مالکین املاک و ابنیه در سال اول (1393) پنجاه درصد و در سال دوم (1394) سی درصد و در سال سوم (1395) پانزده درصد تخفیف در عوارض خدمات شهری منظور می‌شود .
- تبصره 5-** در عوارض محاسبه شده، محدوده‌هایی از منطقه که دارای محرومیت هستند به جهت بهسازی و توانمندسازی آن محدوده، پنجاه درصد مبالغ قابل وصول تبصره (4) اخذ می‌شود .

152 - این بند ابتدا به موجب مصوبه شماره 25951/ت21086 مورخ 1381/6/2 لغو شده است و سپس مصوبه اخیرالذکر به موجب بند 2 تصویب‌نامه 26607/ت29075 مورخ 1382/5/15 از تاریخ تصویب (1382/5/8)، نیز ملغی‌الاثراً گردید.

153 - الف - بند فوق قبل از اصلاح به موجب نظریه 62102هـ/ب مورخ 1393/9/11 رئیس مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل مورد ایراد قرار گرفته است: 1 - نظر به ماده (10) اصلاحی قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1375 - که مقرر می‌دارد سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیأت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و ... عوارض اخذ نماید علیهذا بند 11 - 1 مصوبه از این حیث که به جای تصویب‌نامه هیأت وزیران دستورالعمل مصوب هیأت مدیره را مبنای تعیین عوارض خدمات شهری و دریافت آن می‌داند، چون مشعر به تغییر مرجع تصویب عوارض خدمات شهری می‌باشد، مغایر با قانون است. 2 - بند 11 - 3 مصوبه یادشده مبنیاً بر مغایرت مذکور، مغایر با قانون است.

ب - به شیوه‌نامه مذکور مندرج در پیوست تصویب‌نامه موضوع اصلاح دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1393/12/17 در همین مجموعه رجوع شود.

- 11-3- تمامی اراضی واقع در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول این دستورالعمل می‌باشند. (154)
- 11-4- عوارض هر سال در اول فروردین ماه آن سال تحقق یافته و حداکثر تا پایان همان سال به سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی پرداخت و تسویه حساب اخذ می‌شود.
- تبصره 1-** مؤدیانی که در مدت مذکور عوارض متعلق به ملک خود را پرداخت نمایند مشمول ده درصد تخفیف به عنوان جایزه خوش حسابی می‌شوند.
- تبصره 2-** ساختمان‌های جدیدی که به جای ساختمان‌های قدیمی، نوسازی می‌شوند، برای سه سال از تاریخ گواهی پایان کار، از پرداخت عوارض موضوع این دستورالعمل معاف می‌باشند.
- تبصره 3-** پرداخت عوارض خدمات شهری در مورد اراضی، املاک و مستحدثات استیجاری برعهده بهره‌بردار می‌باشد.
- 11-5- سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مجازند پس از دو ماه از تاریخ انقضای مهلت مقرر در بند(11-4) مشخصات مؤدیانی که نسبت به پرداخت عوارض املاک خود اقدام نموده‌اند را احصا و نسبت به قطع خدمات شهری املاک مذکور اقدام نمایند.
- 11-6- در صورت تخصیص و قطعیت عوارض موضوع این دستورالعمل به ملک، علاوه بر مالک که مسؤول پرداخت می‌باشد، عین ملک مذکور نیز وسیله تأمین مطالبات سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی بوده و در صورتی که مالک، عوارض ملک خود را در مهلت مقرر نپردازد، سازمان می‌تواند از طریق مراجع ذیصلاح نسبت به وصول مطالبات خود از مالک یا استیفای آن از عین ملک اقدام نماید.
- 11-7- مؤدیانی که تا پایان هر سال عوارض مقرر خود را نپردازند، از آغاز سال بعد ملزم به پرداخت خسارت تأخیر براساس نرخ تورم اعلام شده توسط بانک مرکزی بوده و سازمان‌ها می‌توانند پس از پایان شش ماه اول سال بعد طبق بند (11-6) نسبت به وصول مطالبات معوق خویش اقدام نمایند.
- 11-8- میزان عوارض اراضی واقع در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی که آب لوله‌کشی و برق آن تأمین شده و فاقد ساختمان با حداقل ساخت و ساز (کمتر از پنج درصد تراکم پایه) باشند، در صورتی که نسبت به حصارکشی آن و ایجاد فضای سبز در داخل ملک اقدام نشده باشد، دو برابر میزان مقرر در بند (11-2) این تصویب‌نامه خواهند بود.
- تبصره -** این‌بینه نام‌تمام توقیف شده توسط مقامات قضایی، مشمول این بند نخواهد بود.

آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران (155)

مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - اصطلاحات و کلماتی که در این آیین‌نامه به کار برده شده، دارای معانی زیر است:

154 - به زیرنویس شماره 153 مراجعه شود.

155 - آیین‌نامه مزبور به شماره 27115/ت/94ک مورخ 1373/8/22 ابلاغ شده است.

- 1 - وسیله نقلیه غیرموتوری: وسیله نقلیه زمینی که نیروی محرکه آن از موتور نباشد.
- 2 - وسیله نقلیه موتوری: وسیله نقلیه زمینی که نیروی محرکه آن به وسیله موتور تأمین می‌شود.
- 3 - وسیله نقلیه برقی: وسیله نقلیه زمینی که نیروی محرکه آن به وسیله موتوربرقی تأمین می‌شود.
- 4 - وسیله نقلیه ریلی: وسیله نقلیه زمینی که بر روی ریل حرکت کند.
- 5 - یدک: وسیله نقلیه‌ای که توسط وسیله نقلیه دیگر که دارای نیروی محرکه و سیستم فرمان و هدایت است، کشیده می‌شود.
- 6 - شبه یدک: یدکی که قسمتی از وزن آن روی کشنده قرار دارد.
- 7 - راننده: شخصی که وسیله نقلیه را هدایت می‌کند.
- 8 - عابر پیاده: شخصی که بدون استفاده از وسیله نقلیه در راه حرکت کند.
- 9 - مسافر: شخصی که به منظور جابجایی از نقطه‌ای به نقطه دیگر از انواع وسایل نقلیه استفاده می‌کند.
- 10 - سواری: وسیله نقلیه موتوری زمینی دارای چهارچرخ که برای جابجایی حداکثر شش مسافر (با راننده) ساخته شده باشد.
- 11 - استیشن: نوعی سواری که ظرفیت آن با راننده حداقل 7 نفر و حداکثر 9 نفر باشد.
- 12 - مینی‌بوس: وسیله نقلیه موتوری زمینی مسافربری که ظرفیت آن با راننده حداقل 10 نفر و حداکثر 21 نفر باشد.
- 13 - اتوبوس: وسیله نقلیه موتوری زمینی مسافربری که ظرفیت آن با راننده حداقل 22 نفر باشد.
- 14 - اتوبوس چندکابینه: اتوبوسی که چند کابین را به صورت شبه‌یدک می‌کشد.
- 15 - سرویس مدارس: وسیله نقلیه موتوری زمینی که با دارا بودن علائم مشخصه برای رفت و آمد دانش‌آموزان مدارس اختصاص می‌یابد.
- 16 - وسیله نقلیه آموزشی: وسیله نقلیه موتوری زمینی که برای تعلیم رانندگی اختصاص داده شود و دارای دو کلاچ و دو ترمز و دو آینه باشد.
- 17 - وسیله نقلیه امدادی: وسیله نقلیه موتوری زمینی مخصوص خدمات انتظامی، آتش‌نشانی، بهداشتی، درمانی و تعمیرات اضطراری برق، گاز و آب و سایر موارد با کسب مجوز قبلی.
- 18 - موتورسیکلت: وسیله نقلیه زمینی که دارای دو یا سه چرخ با اطاقک پهلو (سایدکار) یا بدون آن و مجهز به یک موتور محرکه باشد.
- 19 - دوچرخه: وسیله نقلیه زمینی که لاقل دارای دو چرخ باشد و منحصراً با نیروی عضلانی شخصی که سوار آن است، به وسیله پدال یا اهرم‌های دستی حرکت نماید.
- 20 - خانه سیار (کاروان): وسیله نقلیه غیرموتوری که برای سکونت و یا استفاده به عنوان محل کار استفاده شده و عرض آن از 2/5 متر و طول آن از 11 متر بیشتر نباشد.
- 21 - آمبولانس: وسیله نقلیه موتوری با تجهیزات امدادی درمانی که برای جابجایی بیمار و یا مصدوم ساخته شده است.
- 22 - ماشین آتش‌نشانی: وسیله نقلیه موتوری زمینی با علائم و تجهیزات و رنگ ویژه که برای امداد و نجات و اطفای حریق ساخته شده است.

- 23 - وزن مجاز: مجموع وزن وسیله نقلیه و بار آن.
- 24 - وسیله نقلیه باربری: وسیله نقلیه موتوری زمینی که برای حمل بار ساخته شده و کابین راننده از قسمت بار به وسیله دیواره‌ای مقاوم مجزا باشد.
- 25 - وانت: وسیله نقلیه باربری با حداکثر ظرفیت بارگیری 2 تن.
- 26 - کامیونت: وسیله نقلیه باربری با ظرفیت بارگیری بین 2 تن الی 3/5 تن.
- 27 - کامیون: وسیله نقلیه باربری با ظرفیت بارگیری بین 3/5 تن الی 16 تن.
- 28 - کامیون اطاق‌دار: کامیونی که حداکثر ارتفاع دیواره مقاوم اطاق بار آن از کف اطاق 1/5 متر باشد.
- 29 - کامیون لبه‌دار: کامیونی که حداکثر ارتفاع دیواره مقاوم اطاق بار آن از کف اطاق 80 سانتی متر باشد.
- 30 - کامیون تیغه‌دار: کامیونی که قسمت بار آن به وسیله تیغه‌ای طولی به دو نیمه مساوی مجزا شده باشد.
- 31 - کامیون کفی: کامیونی که قسمت بار آن فاقد دیواره باشد.
- 32 - کامیون مسقف: کامیونی که قسمت بار آن به صورت محفظه فلزی سرپوشیده ساخته شده است.
- 33 - کامیون یخچال‌دار: کامیون مسقف که قسمت بار آن دارای تجهیزات برودتی باشد.
- 34 - کامیون تانکر: کامیونی که قسمت بار آن به صورت مخزن بسته و برای حمل انواع مایعات ساخته شده است.
- 35 - کامیون بونکر: کامیونی است که قسمت بار آن به صورت مخزن بسته و برای حمل انواع مایعات ساخته شده است.
- 36 - کامیون میکسر: کامیونی که قسمت بار آن به صورت مخزن بسته و دارای دستگاه مخلوط کن باشد.
- 37 - کامیون کمپرسی: کامیون اطاق‌داری که تخلیه بار آن به وسیله دستگاه کمپرس انجام می‌شود.
- 38 - وسیله نقلیه جرثقیل‌دار: وسیله نقلیه باربری که قسمت بار آن مجهز به دستگاه جرثقیل باشد.
- 39 - تراکتور بارکش: وسیله نقلیه موتوری زمینی که برای کشیدن یدک بارکش ساخته شده است.
- 40 - تراکتور کشاورزی: وسیله نقلیه موتوری زمینی که برای کارهای کشاورزی ساخته شده است.
- 41 - کشنده: وسیله نقلیه موتوری زمینی که انواع یدک و شبه‌یدک بارگیر به آن متصل و با نیروی آن کشیده می‌شود.
- 42 - تریلر: وسیله نقلیه باربری با ظرفیت بارگیری 24 تن که از مجموع کشنده و شبه‌یدک تشکیل شده باشد.
- 43 - راه: کلیه معابری که برای عبور و مرور اختصاص یابد.
- 44 - سواره‌رو: قسمتی از سطح راه که برای تردد یا توقف وسایل نقلیه اختصاص یابد.
- 45 - پیاده‌رو: قسمتی از سطح راه در امتداد سواره‌رو که برای عبور عابرین پیاده مجزا شده باشد.
- 46 - گذرگاه عبور عابر پیاده: قسمتی از عرض سواره‌رو که بوسیله علائم مخصوص برای عبور عابر پیاده مشخص شده باشد.
- 47 - کوچه: راهی در مناطق مسکونی که حداکثر عرض آن 6 متر باشد.
- 48 - خیابان: راهی در مناطق مسکونی که عرض آن بیش از 6 متر باشد.
- 49 - جاده: راهی است در خارج از محدوده شهرها.
- 50 - خیابان اصلی: خیابانی که در برخورد با خیابان دیگر عریض‌تر باشد یا با نصب علائم راهنمایی، اصلی تلقی شود.

- 51 - خیابان فرعی: خیابانی که در برخورد با خیابان دیگر کم عرض تر باشد یا با نصب علائم راهنمایی، فرعی تلقی شود.
- 52 - جاده اصلی: جاده‌ای که در برخورد با جاده دیگر عرض تر باشد یا با نصب علائم راهنمایی، اصلی تلقی شود.
- 53 - جاده فرعی: جاده‌ای که در برخورد با جاده دیگر کم عرض تر باشد یا با نصب علائم راهنمایی، فرعی تلقی شود.
- 54 - بزرگ راه: راهی که مسیر رفت و برگشت آن از یکدیگر مجزا و در هر سمت حرکت حداقل دارای دو خط عبور باشد.
- 55 - اتوبان (شاهراه): راهی بدون تقاطع هم سطح که اطراف آن محصور و مسیر رفت و برگشت آن از یکدیگر مجزا و در هر سمت حرکت حداقل دارای دو خط عبور و شانه با عرض سه متر یا بیشتر باشد.
- 56 - پارکومتر: دستگاهی که به کارگیری آن در زمان معین به وسایل نقلیه اجازه توقف می‌دهد.

فصل دوم - شماره‌گذاری و نقل و انتقال مالکیت

- ماده 2 -** هر وسیله نقلیه موتوری زمینی و یدک و شبه یدک متصل که بر اساس مقررات مناطق آزاد وارد شده و در منطقه به کار گرفته می‌شود، باید دارای پلاک مخصوصی باشد که در منطقه مربوط ارائه می‌شود. راندن و یا به کارگیری وسیله نقلیه‌ای که شماره‌گذاری نشده و یا شماره آن غیرمجاز است همچنین گذاردن این قبیل وسایل نقلیه در اختیار اشخاص دیگر ممنوع است، مگر آنکه قبلاً از راهنمایی و رانندگی منطقه مربوط مجوز دریافت شده باشد.
- ماده 3 -** مالکین وسایل نقلیه مذکور در ماده 2 یا نماینده قانونی آنان موظفند جهت شماره‌گذاری و اخذ پلاک و برگ تأیید مالکیت وسیله نقلیه خود به راهنمایی و رانندگی مربوط مراجعه و فرم‌های مخصوص را تنظیم و امضا نمایند و به ضمیمه مدارک مورد نیاز تسلیم کنند. مأمورین راهنمایی و رانندگی منطقه از حرکت اتومبیل‌هایی که در موعد مقرر شماره‌گذاری نشده‌اند جلوگیری به عمل خواهند آورد.
- ماده 4 -** پلاک صرفاً به اشخاص حقیقی و یا حقوقی مالک وسایل نقلیه تعلق می‌گیرد و کلیه مسؤولیت‌های ناشی از استفاده غیرمجاز از آن نیز به عهده آنان می‌باشد.
- ماده 5 -** نقل و انتقال مالکیت وسیله نقلیه و اطلاعات مورد نیاز بوسیله متصدی شماره‌گذاری در برگ تأیید مالکیت اتومبیل ثبت می‌شود.
- ماده 6 -** فروشنده مکلف است در هنگام فروش وسیله نقلیه خود، پلاک و فرم مخصوص تنظیم شده را جهت استفاده مجدد خود به واحد شماره‌گذاری تحویل دهد.
- ماده 7 -** در صورت نقل و انتقال مالکیت وسیله نقلیه خریدار موظف است بلافاصله پس از خریداری برابر مفاد ماده 2 نسبت به شماره‌گذاری وسیله نقلیه و اخذ پلاک جدید و برگ تأیید مالکیت به نام خود اقدام نماید.
- ماده 8 -** اشخاصی که وسایل نقلیه آنان در خارج از محدوده مناطق آزاد شماره‌گذاری شده، می‌توانند برابر دستورالعملی که از طرف سازمان اعلام می‌شود، برای وسیله نقلیه خود مطابق مفاد این آیین‌نامه پلاک اخذ نمایند، پلاک قبلی این قبیل وسایل نقلیه مادام که در منطقه بکار گرفته می‌شوند در سازمان منطقه نگهداری می‌شود و اطلاعات آن‌ها به نیروی انتظامی منتقل می‌گردد.
- ماده 9 -** سازمان منطقه در موارد زیر می‌تواند از انجام شماره‌گذاری خودداری نماید:

- 1 - در صورتی که وسیله نقلیه معیوب بوده، یا به جهت فنی بکارگیری آن در منطقه خطرناک باشد.
  - 2 - چنانچه اصالت وسیله نقلیه احراز نشود.
  - 3 - هرگاه حقوق و عوارضی که به موجب مقررات سازمان منطقه به وسیله نقلیه تعلق می‌گیرد، پرداخت نشده باشد.
  - 4 - چنانچه وسیله نقلیه دارای علایم و تجهیزات پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه نباشد.
  - 5 - هرگاه بیش از پنج سال از زمان ساخت وسیله نقلیه گذشته باشد، مگر با اجازه سازمان منطقه.
  - 6 - موتورسیکلت‌هایی که موتور آن‌ها دو زمانه باشد.
- ماده 10 -** شماره‌گذاری وسیله نقلیه از طریق تحویل پلاک و برگ تأیید مالکیت به مالک وسیله نقلیه و یا نماینده قانونی وی انجام خواهد شد. انواع پلاک‌ها و ابعاد و رنگ‌های آن‌ها برای وسایل نقلیه مختلف همچنین مدارک موردنیاز برای شماره‌گذاری و چگونگی ارائه سرویس‌های مربوط به شماره‌گذاری به وسیله دستورالعملی که با هماهنگی سازمان مربوط و راهنمایی و رانندگی تهیه خواهد شد تعیین می‌شود.
- ماده 11 -** راهنمایی و رانندگی پس از شماره‌گذاری وسیله نقلیه سندی که حاوی اطلاعات مربوط به مشخصات وسیله نقلیه و نقل و انتقالات مالکیت آن و مشخصات خریدار و فروشنده باشد، صادر و در اختیار مالک یا نماینده قانونی وی می‌گردد.
- ماده 12 -** هرگاه برگ مالکیت یا پلاک وسیله نقلیه مفقود یا ضایع شود، مالک وسیله نقلیه موظف است حداکثر ظرف 48 ساعت شخصاً یا به وسیله نماینده قانونی خود جهت اخذ المثنی برگ تأیید مالکیت و یا پلاک جدید به واحد شماره‌گذاری مراجعه و برابر دستورالعمل مربوط اقدام کند.
- ماده 13 -** راهنمایی و رانندگی می‌تواند به سازندگان و فروشندگان و حمل‌کنندگان و واردکنندگان و صادرکنندگان وسایل نقلیه فقط جهت عرضه نمودن و یا حمل و نقل آن‌ها از محلی به محل دیگر بدون انجام تشریفات شماره‌گذاری پلاک موقت با مدت اعتبار تعیین شده تحویل دهد.
- ماده 14 -** اشخاصی که به عنوان وسیله نقلیه تحت مالکیت خود پلاک اخذ نموده‌اند، صرفاً مجاز به استفاده از آن روی همان وسیله نقلیه خواهند بود.
- ماده 15 -** وسیله نقلیه با پلاک ترانزیت که از طریق مبادی ورودی، وارد مناطق آزاد می‌شود، چنانچه راننده یا مالک آن تمایل به استفاده از وسیله را داشته باشد، پس از انجام تشریفات لازم از طریق سازمان، برای مدت زمان معین پلاک موقت دریافت می‌نماید.
- ماده 16 -** وسیله نقلیه‌ای که در مناطق آزاد شماره‌گذاری شده پس از تشریفات گمرکی به مدت مربوط به ورود اتومبیل‌های خارجی مجوز تردد موقت سایر نقاط کشور دریافت خواهد کرد.
- تبصره 1 -** وسایل نقلیه شماره‌گذاری شده در منطقه آزاد چابهار می‌توانند تا شعاع 30 کیلومتری از مرز منطقه آزاد تردد نمایند (محور چابهار - ایرانشهر تا پلیس راه).
- سازمان منطقه با هماهنگی گمرک و نیروی انتظامی نحوه اجرای صحیح این تبصره را تدوین خواهند نمود. (156)

تبصره 2 (الحاقی 1384/9/24) - خودروهای سواری که از طریق منطقه آزاد چابهار وارد کشور می‌شوند تا سقف یکصد دستگاه با تأیید نیروی انتظامی می‌توانند تا منطقه نیک شهر تردد نمایند.

تبصره 3 (الحاقی 1387/9/27) - با عنایت به اتصال منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند به سرزمین اصلی خودروهای پلاک‌گذاری شده مجازند تا شعاع چهل کیلومتری مطابق محدوده نقشه پیوست که تأیید شده به مهر «پیوست تصویب‌نامه هیأت‌وزیران» است و ماشین‌آلات سنگین راه‌سازی از جمله لودر، فینیشر، گریدر، بولدزر، غلطک، ترینچر و اسکوی پیر در حد نیاز استان تا پلیس راه‌های ورودی به استان تردد نمایند.⁽¹⁵⁷⁾

تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند برای ساکنان شهرستان‌های آبادان و خرمشهر و اشخاص حقوقی مستقر در شهرستان‌های یاد شده تا مرکز استان خوزستان مجاز است.

فصل سوم - گواهینامه رانندگی

ماده 17 - هر کس بخواهد با هر نوع وسیله نقلیه موتوری در محدوده مناطق آزاد رانندگی نماید باید دارای گواهینامه معتبر رانندگی مربوط به آن وسیله باشد.

ماده 18 - گواهینامه‌های رانندگی معتبر عبارتند از:

- 1 - گواهینامه‌های صادر شده در داخل کشور.
- 2 - گواهینامه‌های خارجی معتبر مورد تأیید مناطق آزاد.

فصل چهارم - معاینه وسایل نقلیه

ماده 19 - کلیه وسایل نقلیه موتوری باید دارای برگ معتبر معاینه فنی (تأیید صحت فنی) که به وسیله راهنمایی و رانندگی هر منطقه آزاد صادر می‌شود باشند.

u

فاقد وصف کیفری است و جز برخورد انتظامی برابر مقررات مربوط اقدامی متصور نیست.

157 - به موجب تصویب‌نامه اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند مصوب 1390/10/4 هیأت‌وزیران به شماره 203316/ت47621 مورخ 1390/10/14 تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند برای ساکنان شهرستان‌های آبادان و خرمشهر و اشخاص حقوقی مستقر در شهرستان‌های یاد شده تا مرکز استان خوزستان مجاز گردید لکن تصویب‌نامه اخیرالذکر به موجب نظریه شماره 16590 هـ/ب مورخ 1391/4/7 رییس مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل مورد ایراد واقع شده است:

1- با عنایت به بند «د» ماده (4) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب سال 1372 - با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می‌دارد: «تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با تأیید فرماندهی کل قوا از مسئولیت‌های هیأت‌وزیران است»، اختیار هیأت‌وزیران در وضع مقررات انتظامی، صرفاً ناظر به محدوده جغرافیایی مشخص و معین در مناطق مذکور می‌باشد، علیهذا، متن موصوّه از آن حیث که با تسری یافتن مفاد آن به خارج از محدوده مذکور، متضمن توسعه شمول قانون است، مغایر با قانون می‌باشد.

2- طبق ذیل ماده (14) قانون مذکور: «... مبادلات بازرگانی مناطق - آزاد - با سایر نقاط کشور اعم از مسافرتی و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشد»، بنابراین، متن موصوّه از حیث عدم تصریح به ضرورت رعایت مقررات مذکور، مغایر قانون است.

راندن وسایل نقلیه موتوری فاقد برگ معتبر معاینه فنی ممنوع است.

برگ معاینه فنی باید همواره در دسترس و قابل ارائه باشد.

مدت اعتبار برگ معاینه فنی را راهنمایی و رانندگی معین می‌نماید.

ماده 20 - هر گاه در وسیله نقلیه عیب و نقص فنی بروز نماید و یا از وضعیت استاندارد خارج شود و یا تردد و بکارگیری آن خطرناک و ناامن تشخیص داده شود، راهنمایی و رانندگی هر منطقه ضمن اخذ برگ معاینه فنی، وسیله نقلیه را به تعمیرگاه هدایت می‌کند و تا زمانی که صحت فنی وسیله نقلیه تأیید نشده باشد تردد و بکارگیری آن مجاز نخواهد بود.

ماده 21 - راهنمایی و رانندگی هر منطقه می‌تواند موارد معاینه فنی و استانداردهای هر قسمت را مشخص و اعلام نماید.

ماده 22 - چنانچه سازمان هر یک از مناطق آزاد برای ایمنی تردد و یا جلوگیری از آلودگی محیط زیست نصب تجهیزاتی را بر روی وسایل نقلیه ضروری اعلام نماید همگان موظف به رعایت آن می‌باشند.

ماده 23 - راهنمایی و رانندگی هر منطقه برحسب ضرورت می‌تواند صدور برگ معاینه فنی را برای مدت یک‌سال به اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار نماید و تمدید آن برای دوره‌های یک‌ساله بلامانع است.

ماده 24 - برگ و برچسب معاینه فنی در مرکز مجاز معاینه فنی وسایل نقلیه که برای بازدید صحت قسمت‌های مختلف وسیله نقلیه و رعایت مقررات و استانداردهای مربوط به آن آماده شده بوسیله بازدیدکننده فنی صادر می‌شود. بازدیدکننده فنی شخصی است که تمام مقررات و استانداردهای معاینه فنی را می‌داند.

ماده 25 - در موارد زیر راهنمایی و رانندگی هر منطقه می‌تواند از صدور مجوز انجام معاینه فنی برای تعمیرگاه‌ها و یا اشخاص خودداری کرده و یا مجوز صادره را باطل نماید:

1 - در صورتی که مسوول مرکز معاینه و یا بازدیدکننده فنی دارای سابقه محکومیت کیفری مؤثر باشد.

2 - در صورتی که مرکز معاینه فنی در وضعیت و شرایط استاندارد نباشد.

3 - در صورتی که مرکز معاینه فنی بدون رعایت ضوابط، برگ معاینه صادر نموده باشد.

4 - در صورتی که بازدیدکننده فنی بدون بازدید از وسیله نقلیه برگ معاینه فنی صادر کرده باشد.

ماده 26 - مجوز صدور برگ معاینه فنی وسایل نقلیه قابل انتقال به دیگران نیست.

ماده 27 - برای هر مرکز مجاز معاینه فنی و بازدیدکننده فنی از طرف راهنمایی و رانندگی هر منطقه معرفی‌نامه صادر خواهد شد.

ماده 28 - مراکز مجاز معاینه فنی بوسیله یک تابلو مخصوص مشخص می‌شوند که در هنگام ابطال مجوز باید آن را عودت دهند.

ماده 29 - بازرسان راهنمایی و رانندگی هر منطقه در هر زمان می‌توانند از نحوه عمل مراکز معاینه فنی و دفاتر و مدارک مربوط بازدید به عمل آورند و مسوولین مراکز ملزم به همکاری می‌باشند.

ماده 30 - به‌وسیله مناطق آزاد برای بازدید فنی (بازدید بوسیله نیروی انتظامی انجام می‌شود) و صدور برگ معاینه فنی و برچسب، مبلغی (طبق آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽¹⁵⁸⁾) به عنوان

تعرفه تعیین می‌شود که هنگام مراجعه باید پرداخت شود.

ماده 31 - مشخصات دستگاه‌های لازم برای بازدید فنی از سوی راهنمایی و رانندگی هر منطقه تعیین و اعلام می‌شود و مراکز معاینه فنی باید دستگاه‌های مذکور را در مدت زمان تعیین شده تهیه و مورد استفاده قرار دهند.

ماده 32 - هر مرکز مجاز معاینه فنی باید دفتری را به منظور ثبت مشخصات وسایل نقلیه مورد بازدید اختصاص دهد.

فصل پنجم - تصادفات

ماده 33 - راننده هر وسیله نقلیه که مرتکب تصادف منجر به جرح یا فوت شود، موظف است صحنه تصادف را حفظ کرده و مراتب را در اسرع وقت به راهنمایی و رانندگی منطقه اطلاع دهد و مادام که تشریفات مربوط به رسیدگی به تصادف وسیله کارشناسان خاتمه نیافته از تغییر وضعیت صحنه تصادف خودداری کند، لیکن در تصادفات منجر به خسارت چنانچه وسیله نقلیه قابل حرکت باشد راننده ملزم است آن را در نزدیکترین محلی که موجب سد معبر نشود برای رسیدگی و بازدید متوقف سازد.

تبصره - چنانچه راننده وسیله نقلیه مراتب وقوع تصادف را اطلاع ندهد، مالک وسیله نقلیه و سایر سرنشینان موظف به دادن اطلاع می‌باشند.

ماده 34 - رسیدگی به کلیه تصادفات رانندگی در مناطق آزاد بوسیله کارشناسان راهنمایی و رانندگی هر منطقه که برای این منظور آموزش دیده‌اند، با تنظیم فرم‌های مربوط انجام پذیرفته و به مراجع صلاحیتدار ارسال می‌شود.

ماده 35 - رانندگان و سرنشینان وسیله نقلیه‌ای که تصادف نموده‌اند در صورت وقوع جرح موظفند کمک‌های موردنیاز را به مجروحین نموده نسبت به اعزام آنان به مراکز درمانی اقدام نمایند.

ماده 36 - چنانچه رانندگان و سرنشینان وسیله نقلیه‌ای که تصادف نموده قادر به رساندن مصدومین به مراکز درمانی نباشند سایر افراد حاضر به شرط داشتن توانایی موظفند ضمن انجام کمک‌های لازم در صورت نیاز، مصدومین را به مراکز درمانی منتقل کنند. در این‌گونه موارد مأمورین فقط اجازه دارند مشخصات کمک دهنده را ثبت نمایند.

ماده 37 - مراکز درمانی در هر صورت ملزم به پذیرش مصدومین ناشی از تصادفات و انجام اقدامات لازم در این زمینه می‌باشند.

ماده 38 - مراکز درمانی و پزشکان ملزم به تکمیل فرم گزارش رجوع مصدومین تصادفات و شرح اقدامات انجام شده برای هر یک از آنان و ارسال به راهنمایی و رانندگی منطقه می‌باشند.

ماده 39 - چنانچه در هنگام معالجه مصدومین یا سایر بیماران مشخص شود رانندگی آنان در آینده سبب خطر برای خود و سایرین خواهد شد پزشک معالج باید مراتب را به راهنمایی و رانندگی منطقه اطلاع دهد.

ماده 40 - راننده هر وسیله نقلیه‌ای که با وسایل نقلیه در حال توقف، حیوانات، علائم راهنمایی، چراغ برق، درخت و سایر اجسام تصادف نماید، باید مراتب را به راهنمایی و رانندگی منطقه اطلاع دهد.

ماده 41 - تعمیرگاه‌ها و توقف‌گاه‌ها موظفند ظرف 24 ساعت پس از رؤیت وسیله نقلیه‌ای که آثار تصادف و برخورد در آن وجود دارد مراتب را به راهنمایی و رانندگی منطقه اطلاع دهند.

ماده 42 - راهنمایی و رانندگی هر منطقه می‌تواند به منظور کاهش میزان تصادفات، رانندگان مقصر را تحت آموزش مجدد قرار دهد.

فصل ششم - تجهیزات

ماده 43 - اشخاص حق ندارند هیچ نوع وسیله نقلیه‌ای را که فاقد لوازم و تجهیزات مذکور در این فصل، یا دارای لوازم و تجهیزات مخالف مقررات باشد، در راه‌ها برانند یا برای رانندگی در اختیار دیگری بگذارند.

ماده 44 - کلیه وسایل نقلیه موتوری دارای چهارچرخ یا بیشتر، حداقل باید دارای چراغ‌هایی به شرح زیر باشند:

- 1 - دو چراغ با نور سفید در طرفین جلو که نور آن‌ها قابل تبدیل به سمت بالا و پایین باشد، به نحوی که بوسیله نور بالا اشخاص و یا اشیاء از فاصله 150 متری و بوسیله نور پایین از فاصله 35 متری تشخیص داده شوند.
- 2 - دو چراغ کوچک با نور زرد یا سفید برای تشخیص عرض وسیله نقلیه در منتهی‌الیه طرفین جلو، نور این چراغ‌ها باید از فاصله 150 متری دیده شود.
- 3 - دو چراغ با نور قرمز جهت تشخیص عرض وسیله نقلیه در منتهی‌الیه طرفین عقب، نور این چراغ‌ها باید از فاصله 150 متری دیده شود.
- 4 - دو چراغ کوچک با نور قرمز برای ترمز در طرفین عقب که به محض گرفتن ترمز روشن شود، نور این چراغ‌ها باید از فاصله 150 متری دیده شود.
- 5 - یک چراغ به رنگ سفید برای روشن نمودن پلاک عقب.
- 6 - یک چراغ کوچک به رنگ زرد یا سفید در عقب که فقط هنگام استفاده از دنده عقب روشن شود.
- 7 - دو نورتاب قرمز در طرفین عقب.

ماده 45 - موتورسیکلت باید حداقل یک چراغ و حداکثر دو چراغ با نور سفید در جلو که تا فاصله 150 متری را روشن نماید و یک چراغ قرمز با شیشه نورتاب قابل رؤیت از فاصله 150 متری در عقب و دو آینه روی فرمان داشته باشد.

ماده 46 - هر دوچرخه باید یک چراغ با نور سفید در جلو که تا مسافت 150 متری را روشن نماید و یک چراغ قرمز و نورتاب قابل رؤیت از فاصله 20 متری در عقب و یک زنگ یا بوق که صدای آن از فاصله 30 متری شنیده شود، داشته باشد.

ماده 47 - هیچ وسیله نقلیه موتوری نباید بیش از چهار چراغ نور سفید و زرد در جلو داشته باشد که نوری بیش از 300 شمع تولید کنند و نور هر چراغ عقب نیز نباید از 3 شمع کمتر باشد.

ماده 48 - وسایل نقلیه موتوری سنگین که حداقل 205 سانتی متر عرض و حداقل 9 متر طول داشته باشند می‌توانند علاوه بر چراغ‌های مذکور در ماده 45 دو چراغ با نور زرد در جلو و سه چراغ با نور قرمز در عقب داشته باشند. استفاده از این چراغ‌ها تنها در راه‌های فاقد روشنایی مجاز است.

ماده 49 - وسایل نقلیه موتوری با طول 6 متر یا بیشتر باید در هر پهلو حداقل چهار چراغ کوچک با نور زرد یا قرمز یا به همین تعداد نور تاب داشته باشند.

ماده 50 - کلیه وسایل نقلیه موتوری باید دارای حداقل چهار چراغ چشمک‌زن با نور زرد باشند که دو چراغ

در طرفین جلو و دو چراغ در طرفین عقب به عنوان راهنما کار کنند.

ماده 51 - وسایل نقلیه راهنمایی و رانندگی، آمبولانس، نیروی انتظامی و آتش‌نشانی باید دو چراغ قرمزگردان در مرتفع‌ترین نقطه خود داشته و مجهز به آژیر و بلندگو باشند.

سایر وسایل نقلیه امدادی فقط از یک چراغ زرد و آژیر استفاده می‌نمایند.

سرویس مدارس باید یک چراغ‌گردان زرد و آژیر در مرتفع‌ترین نقطه خود داشته باشد.

ماده 52 - در مواردی که بکارگیری چراغ‌های الکتریکی، با ایمنی محموله وسایل نقلیه، مغایرت داشته باشد، باید از چراغ‌های ایمنی و نورتاب استفاده شود.

ماده 53 - هر وسیله نقلیه موتوری دارای چهارچرخ یا بیشتر باید، حداقل دارای دو سیستم جداگانه ترمز باشد که یک سیستم برای متوقف ساختن وسیله نقلیه و سیستم دیگر برای نگهداشتن وسیله نقلیه در حالت توقف بکار گرفته شود.

ماده 54 - هر دو چرخه موتوردار و موتورسیکلت باید دارای دو سیستم ترمز باشد که یکی بر روی چرخ جلو و دیگری بر روی چرخ عقب اثر نماید.

ماده 55 - هر دو چرخه باید حداقل دارای یک سیستم ترمز باشد که بر روی چرخ عقب یا هر دو چرخ اثر نماید.

ماده 56 - یدک‌ها و شبه‌یدک‌هایی که ظرفیت آن‌ها از 1400 کیلوگرم بیشتر است باید دارای سیستم ترمز باشند.

نحوه ساختمان این سیستم ترمز باید به صورتی باشد که در صورت قطع ناگهانی اتصال ترمز خودبخود گرفته شود و یدک یا شبه‌یدک را متوقف سازد.

ماده 57 - هر وسیله نقلیه موتوری چهار چرخ یا بیشتر باید حداقل دارای یک آینه مخصوص در داخل اطاق و یک آینه مخصوص در بیرون اطاق سمت راننده باشد. به نحوی که عبور وسایل نقلیه از پشت سر و پهلو برای راننده قابل رؤیت باشد.

ماده 58 - کلیه وسایل نقلیه موتوری دارای شش چرخ یا بیشتر باید در پشت تمام چرخ‌ها دارای گل‌پخش‌کن باشند.

ماده 59 - هر وسیله نقلیه موتوری دارای شیشه جلو باید مجهز به دستگاهی برای پاک کردن باران، برف و رطوبت شیشه باشد که بطور خودکار یا به دلخواه راننده کار کند.

ماده 60 - تمام شیشه‌های وسایل نقلیه موتوری باید از نوع ایمنی باشد.

ماده 61 - نصب شیشه‌های رنگی که دید راننده را بسیار محدود کند یا استفاده از اسپری‌هایی که این محدودیت را ایجاد نماید ممنوع است.

ماده 62 - نصب شیشه‌هایی که نور را کاملاً منعکس نماید (با استفاده از اسپری یا عامل دیگر) روی وسایل نقلیه ممنوع است.

ماده 63 - کلیه وسایل نقلیه موتوری باید دارای منبع آگزوز باشند که مانع از ایجاد صدای ناهنجار شود. مستقیم کردن خروجی آگزوز ممنوع است.

ماده 64 - تمام صندلی‌های وسایل نقلیه موتوری باید مجهز به کمربند ایمنی باشند.

ماده 65 - راننده و ترک نشین موتورسیکلت باید از کلاه ایمنی استفاده نمایند.

ماده 66 - کلیه وسایل نقلیه موتوری باید یک مثلث نورتاب قابل رؤیت از فاصله 150 متری همراه داشته باشند.

اتوبوس‌ها، کامیون‌ها و تریلی‌ها باید حداقل دارای دو مثلث نورتاب باشند.

ماده 67 - کلیه وسایل نقلیه مسافری باید دارای جعبه کمک‌های اولیه و کپسول آتش‌نشانی مناسب باشند.

ماده 68 - وسایل نقلیه موتوری که راهنمایی و رانندگی اعلام نماید باید مجهز به دستگاه سرعت‌نگار باشند.

ماده 69 - عاج لاستیک چرخ‌های وسایل نقلیه در ساییده‌ترین قسمت نباید کمتر از 2 میلی‌متر باشد.

فصل هفتم - مقررات حمل و نقل بار و مسافر

ماده 70 - حمل مسافر و بار بیش از ظرفیت مجاز وسیله نقلیه ممنوع است.

ماده 71 - نصب باربند و حمل بار روی سقف اتوبوس و مینی بوس ممنوع است.

ماده 72 - حمل هرگونه مواد محترقه و آتش‌زا و سریع‌الاشتعال توسط وسایل نقلیه مسافری ممنوع است.

ماده 73 - وسایل نقلیه مسافری به تناسب فصل باید دارای تجهیزات گرم کننده و سردکننده باشند.

ماده 74 - رانندگان وسایل نقلیه مسافری مکلفند در ساعات شب و با تاریک شدن هوا چراغ داخل وسیله نقلیه را روشن نگهدارند.

ماده 75 - اتوبوس‌ها و سرویس‌های مدارس ملزم به داشتن یک نفر خدمه می‌باشند.

ماده 76 - رانندگان وسایل نقلیه باربری موظفند در هنگام بارگیری با استفاده از وسایل مناسب بار وسیله‌نقلیه خود را کاملاً مهار نمایند و در صورت لزوم به وسیله پوشش آن را محفوظ نمایند هرگاه محموله یا قسمتی از آن سقوط کند راننده مسؤول است.

ماده 77 - طول و عرض بار وسایل نقلیه باربری نباید از اطاق بار آن بیرون باشد.

ماده 78 - راننده یا مالک وسیله نقلیه باربری مسؤول خسارت وارده به راه در اثر حمل بار غیرمجاز می‌باشد.

ماده 79 - توزین وسایل نقلیه باربری در مکان‌هایی که باسکول نصب گردیده انجام می‌شود رانندگان وسایل نقلیه باربری موظفند وسایل نقلیه خود را در جهت توزین به روی باسکول‌ها هدایت کنند.

ماده 80 - هرگاه در موقع توزین معلوم شود که بیش از وزن مجاز بارگیری شده، باراضافی تخلیه می‌شود. مسؤولیت انبارکردن و حفظ بار اضافی به عهده راننده یا مالک وسیله نقلیه می‌باشد.

ماده 81 - مناطق آزاد می‌توانند جهت حمل محمولاتی که قابل تجزیه و تفکیک نبوده بیش از ظرفیت یا بزرگتر از حجم معین است، پروانه مخصوص که حاوی مشخصات و ظرفیت وسیله‌نقلیه حمل‌کننده و وزن و ابعاد بار و مسیر و تعداد دفعات رفت و برگشت یا مدت حمل مستمر است صادرکنند.

این پروانه باید تا پایان مدت اعتبار آن نزد راننده موجود باشد و هنگام مراجعه مأمورین راهنمایی و رانندگی ارائه شود.

ماده 82 - حمل مایعات باید بوسیله تانکر انجام شود و حمل مایعات در مخازن نیمه خالی ممنوع است.

ماده 83 - حمل مواد محترقه و آتش‌زا فقط با وسایل نقلیه مخصوص مجاز است.

ماده 84 - طول و عرض وسایل نقلیه باربری همان است که بر طبق مشخصات کاتالوگ کارخانه سازنده تعیین شده ولی ظرفیت آن به وسیله شماره‌گذاری تعیین می‌شود.

فصل هشتم - مقررات مختلف

ماده 85 - عابرین پیاده هنگام حرکت در طول راه‌هایی که پیاده‌رو دارد حق ندارند از سواره‌رو عبور کنند.

ماده 86 - در راه‌هایی که پیاده‌رو وجود ندارد و یا در صورت وجود به جهاتی قابل استفاده نباشد عابرین پیاده موظفند هنگام حرکت در طول سواره‌رو از منتهی‌الیه سمت چپ خود به نحوی عبور نمایند که حرکت وسایل نقلیه مقابل در خلاف جهت ایشان انجام گیرد.

ماده 87 - عابرین پیاده موظفند برای گذشتن از عرض راه حتماً از گذرگاه عابر پیاده عبور نمایند.

ماده 88 - در تقاطع‌های فاقد گذرگاه عابر پیاده هم سطح، عابرین پیاده موظفند هنگام عبور از گذرگاه عابر پیاده از چراغ راهنمایی نیز متابعت نمایند.

ماده 89 - عابرین پیاده برای عبور از عرض راه مکلفند به طور ناگهانی از پیاده‌رو داخل سواره‌رو نشده ضمن توجه به مسیر عبور وسایل نقلیه با احتیاط از کوتاهترین مسیر از عرض راه عبور نمایند.

ماده 90 - اشخاصی که به هر عنوان بر روی راه‌ها کار می‌کنند قبل از شروع به کار باید علائم ایمنی عبور و مرور را در محل و به لباس‌های کارگران و وسایل نقلیه خود نصب نمایند. در غیر این صورت مأمورین موظف به جلوگیری از فعالیت آنان می‌باشند.

ماده 91 - به غیر از مأموران راهنمایی و رانندگی هیچ‌کس حق ندارد برای هدایت و حفاظت وسایل نقلیه در سواره‌رو و خیابان بایستد یا قدم بزند.

ماده 92 - اشخاصی که به وسیله چرخ معلولین (ویلچر) حرکت می‌کنند و یا کودکانی که به وسیله کالسکه حمل می‌شوند در حکم عابر پیاده می‌باشند.

ماده 93 - رانندگان وسایل نقلیه در حال حرکت موظفند برای جلوگیری از تصادف فاصله مناسبی را نسبت به وسیله نقلیه جلویی خود حفظ نمایند. در راه‌هایی که سرعت مجاز بیش از 60 کیلومتر در ساعت است فاصله مجاز بین وسایل نقلیه یک متر به ازای هر کیلومتر سرعت می‌باشد.

ماده 94 - وسایل نقلیه موتوری با طول بیش از 12 متر موقع عبور در راه‌های غیرمسکونی باید فاصله بیشتری با وسایل نقلیه جلویی خود داشته باشند به نحوی که وسیله نقلیه دیگری که از آن‌ها سبقت می‌گیرد بتواند پس از سبقت مجدداً در جلوی آن‌ها وارد مسیر اولیه شود.

ماده 95 - وسایل نقلیه‌ای که به صورت کاروان و دسته جمعی در راهی عبور می‌کنند نیز مشمول ماده 92 می‌باشند.

ماده 96 - حرکت با دنده خلاصی در سرازیری‌ها ممنوع است.

ماده 97 - امتناع از قبول مسافر و همچنین نرساندن مسافر به مقصد برای وسایل نقلیه مسافربری عمومی در حال سرویس ممنوع است.

ماده 98 - رانندگان هنگام رانندگی حق صحبت یا استعمال دخانیات و یا خوردن و آشامیدن را نداشته و

باید صرفاً به هدایت وسیله توجه داشته باشند.

ماده 99 - اشخاصی که مواد مخدر یا مشروبات الکلی و یا داروهای آرام بخش و خواب‌آور مصرف نمایند تا رفع کامل آثار آن حق رانندگی ندارند.

ماده 100 - وسایل نقلیه امدادی جهت انجام مأموریت فوری در صورت به کار بردن چراغ‌گردان مخصوص یا آژیر تا حدودی که موجب تصادف نشوند مجاز به انجام اعمال زیر می‌باشند:

1 - توقف در محل ممنوعه.

2 - تجاوز از سرعت مجاز.

3 - سبقت از سمت راست وسیله نقلیه دیگر.

4 - عبور از طرف چپ راه.

5 - دور زدن در نقاط ممنوعه.

6 - گذشتن از چراغ قرمز یا عدم رعایت علائم دیگر ایست، مشروط به اینکه از سرعت وسیله نقلیه در این‌گونه محل‌ها تا حد امکان کاسته شود.

ماده 101 - وسایل نقلیه امدادی که مجاز به داشتن آژیر می‌باشند فقط در مواقعی که برای انجام مأموریت فوری در حرکتند باید از آن‌ها استفاده نمایند.

ماده 102 - اتومبیل‌های مدارس فقط در مواقع سوار و پیاده کردن دانش‌آموزان حق استفاده از علائم مخصوص را دارند.

ماده 103 - راندن وسیله نقلیه‌ای که بیش از ظرفیت مجاز بار یا مسافر گرفته باشد ممنوع است.

ماده 104 - راندن وسایل نقلیه در پیاده‌رو یا از وسط دستجات ممنوع است.

ماده 105 - سوارشدن یا سوارکردن اشخاص در قسمت خارجی وسیله نقلیه ممنوع است.

ماده 106 - سوارشدن یا سوارکردن اشخاص در قسمت بار و یا روی بار وسایل نقلیه باربری ممنوع است.

ماده 107 - دربهای هر وسیله نقلیه در حال حرکت باید کاملاً بسته باشد و بازکردن آن‌ها قبل از توقف کامل مجاز نیست.

ماده 108 - چنانچه درب وسیله نقلیه به گونه‌ای باز شود که برای عابرین یا وسایل نقلیه دیگر خطر به وجود آورد سرنشین یا راننده مسؤول خواهد بود.

ماده 109 - رانندگان وسایل نقلیه هنگام عبور از معابر و گذرگاه‌های تنگ یا پرجمعیت و یا در مواردی که بیشتر از 50 متر مقابل آن‌ها مرئی نیست مکلفند آهسته حرکت کنند و در صورت احتمال حادثه یا اخلال نظم و مزاحمت برحسب مورد وسیله نقلیه را کند و یا آن را متوقف سازند.

ماده 110 - هیچ کس حق ندارد وسیله نقلیه‌ای که متعلق به او نیست یا برای رانندگی در اختیار او گذاشته نشده را بدون اجازه کسی که آن را در اختیار دارد از محل خود حرکت دهد یا با آن رانندگی کند مگر مأموران انتظامی آن هم در حدود مقررات و وظایف قانونی.

ماده 111 - هیچ کس نمی‌تواند به شخص فاقد گواهینامه رانندگی لازم اجازه رانندگی با وسیله نقلیه خود را بدهد.

ماده 112 - هنگامی که وسیله نقلیه بخواهد از تقاطع بدون راه بند راه‌آهن بگذرد، راننده باید در پنج متری

تقاطع توقف کند درب وسیله نقلیه را باز کرده و به صدای احتمالی عبور قطار گوش کند، چنانچه از عدم عبور قطار مطمئن شد وسیله نقلیه را در دنده قرار داده، بدون عوض کردن دنده از تقاطع عبور کند.

ماده 113 - چنانچه مأموران راهنما در محل تقاطع راه‌آهن حضور داشته باشند عبور وسایل نقلیه از تقاطع باید با فرمان آنان انجام گیرد.

ماده 114 - مأموران مسوول راه مکلفند از عبور و مرور در راههایی که به واسطه خرابی یا علل دیگر خطرناک می‌باشند تا تعمیر و دفع علل خطر جلوگیری به عمل آورند یا از حرکت برخی از انواع وسایل نقلیه و یا از وسایل نقلیه‌ای که مجهز به وسایل لازم نیستند ممانعت به عمل آورند.

ماده 115 - حمل جنازه باید با وسایل نقلیه مخصوص انجام گیرد مگر با اجازه راهنمایی و رانندگی.

ماده 116 - هیچ کس حق ندارد در حالی که سوار بر دوچرخه باشد به وسایل نقلیه در حال حرکت تکیه نماید و آن‌ها را وسیله حرکت خود قرار دهد.

ماده 117 - تکیه نمودن و آویزان شدن اشخاص به وسایل نقلیه ممنوع است.

ماده 118 - هیچ کس حق ندارد در حالی که سوار بر کفش‌های چرخدار یا اتومبیل‌های اسباب‌بازی یا چرخ‌های بلبرینگی باشد در سواره‌رو حرکت کند.

ماده 119 - هیچ کس حق ندارد بر روی سواره‌رو زباله یا شیشه یا قطعات فلزی و مایعات لزوج بریزد و به طور کلی هر چیزی که باعث سد راه و یا ایجاد خطر و انحراف وسایل نقلیه از مسیر حرکت باشد ممنوع است.

ماده 120 - هر راننده باید از علائم راهنمایی و رانندگی اطاعت نماید.

ماده 121 - راهنمایی و رانندگی می‌تواند استفاده از لوازم یا تجهیزات مشخصی را برای رانندگان یا وسیله نقلیه ممنوع سازد.

ماده 122 - راهنمایی و رانندگی می‌تواند با هماهنگی سازمان منطقه آزاد شکل ظاهری و رنگ و نوار رنگی و تجهیزات هر نوع وسیله نقلیه را بسته به نوع استفاده از آن تعیین و اعلام نماید.

ماده 123 - در وسایل نقلیه باربری اطاق خواب جزو اطاق راننده محسوب می‌شود.

ماده 124 - موتورسیکلت‌ها نباید از نیم ساعت قبل از غروب تا نیم ساعت پس از طلوع آفتاب در راههایی که حداکثر سرعت مجاز در آنها بیش از 80 کیلومتر در ساعت است حرکت نمایند.

ماده 125 - راهنمایی و رانندگی می‌تواند در صورتی که به سلامت جسمی یا روحی دارنده گواهینامه برای کنترل وی بر وسیله نقلیه، تردید کند وی را به مراجع پزشکی ذیصلاح معتمد جهت آزمایش و ارسال نتیجه، معرفی نماید.

ماده 126 - هیچ کس حق ندارد به علائم راهنمایی و رانندگی صدمه بزند.

ماده 127 - راهنمایی و رانندگی می‌تواند استفاده از خط عبوری در منتهی‌الیه سمت چپ راه را برای پاره‌ای وسایل نقلیه ممنوع سازد مشروط بر اینکه هر مسیر راه حداقل دارای سه خط عبور باشد.

ماده 128 - حمل سرنشین در داخل خانه سیار هنگام یدک‌کشی آن ممنوع است.

ماده 129 - راهنمایی و رانندگی هر گونه اطلاعیه یا اخطاریه را به آخرین آدرس مالکین وسیله نقلیه خواهد فرستاد، پانزده روز پس از ارسال آن‌ها تلقی بر اطلاع مالک خواهد بود.

ماده 130 - در صورتی که پارک وسیله نقلیه موجب سد معبر شود و یا برای تردد سایر وسایل نقلیه ایجاد

خطر نماید به وسیله عوامل راهنمایی و رانندگی و با امکانات لازم به محل مناسب انتقال می‌یابد.
در این صورت هزینه جابجایی و نگهداری وسیله نقلیه علاوه بر پرداخت جریمه تخلف به عهده مالک خواهد بود.

ماده 131 - مسابقه گذاردن بین دو یا چند وسیله نقلیه یا حرکت در موازات یکدیگر و راه ندادن به وسایل نقلیه دیگر برای سبقت مجاز ممنوع است.

فصل نهم - علائم راهنمایی و رانندگی

ماده 132 - علائم راهنمایی و رانندگی که برای کنترل و تنظیم عبور و مرور در راه‌های مناطق آزاد به کار می‌رود به وسیله راهنمایی و رانندگی تعیین و در محل‌های مناسب نصب می‌گردد. کلیه رانندگان وسایل نقلیه و عابرین پیاده موظفند از علائم مذکور تبعیت نمایند.

ماده 133 - کنترل و تنظیم عبور و مرور به وسیله چراغ‌ها، تابلوها، خطوط، نوشته‌ها، مأموران انتظامی و یا هر وسیله دیگری که بر حسب مورد مقتضی باشد به عمل می‌آید. در هر حال فرمان مأموران راهنمایی و رانندگی بر تمام علائم دیگر مقدم است.

ماده 134 - در محل‌هایی که عبور و مرور به وسیله چراغ راهنمایی کنترل می‌شود رنگ‌های زیر برای مقاصد که معین شده به کار می‌رود:

1 - چراغ سبز برای حرکت: وسایل نقلیه‌ای که با چراغ سبز روبرو می‌شوند حق عبور یا گردش را دارند مگر آن که گردش به وسیله علامت دیگری ممنوع شده باشد در هر حال وسایل نقلیه در حال گردش باید حق تقدم وسایل نقلیه‌ای که مستقیماً می‌روند و حق تقدم عابرین پیاده‌ای که از گذرگاه پیاده‌رو در حرکتند رعایت نمایند.

2 - چراغ زرد برای احتیاط: وسایل نقلیه‌ای که با چراغ زرد روبرو می‌شوند بایستی قبل از خط ایست گذرگاه عابر پیاده توقف نمایند و اگر قبلاً وارد تقاطع شده‌اند موظفند به حرکت خود ادامه دهند و از تقاطع و گذرگاه عابر عبور نمایند.

3 - چراغ قرمز برای ایست کامل: وسایل نقلیه‌ای که با چراغ قرمز روبرو می‌شوند باید قبل از خط ایست گذرگاه عابر پیاده توقف کامل نمایند و در صورت نبودن خط ایست در فاصله پنج متری چراغ راهنمایی بایستند و تا روشن شدن چراغ سبز منتظر بمانند.

4 - چراغ چشمک زن زرد برای عبور با احتیاط: وسایل نقلیه مکلفند با مشاهده این چراغ از تقاطع و گذرگاه پیاده با احتیاط کامل و سرعت کم عبور نمایند.

5 - چراغ چشمک زن قرمز برای ایست و عبور: وسایل نقلیه در صورت برخورد با این چراغ باید قبل از ورود به تقاطع یا گذرگاه پیاده توقف کامل کنند و پس از اطمینان از عدم وجود خطر تصادف عبور نمایند.

ماده 135 - انواع خطوطی که روی راه‌ها باید کشیده شود مطابق نمونه‌های منضم به آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی است.

ماده 136 - تابلوها باید مطابق نمونه بین‌المللی که ضمیمه آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی است تهیه و نصب شود.

ماده 137 - در محل‌هایی که چراغ قرمز یا هر نوع علائم ایست دیگر وجود دارد ممکن است به وسیله

پیکان سبزی که در کنار چراغ قرمز تعبیه می‌شود یا با نصب تابلو به وسایل نقلیه اجازه داده شود که در مسیر معینی حرکت نمایند در این مورد رعایت حق تقدم پیادگان و وسایل نقلیه که با چراغ سبز جهت دیگر اجازه عبور داشته‌اند الزامی است.

ماده 138 - نصب آگهی یا علامت یا تابلو یا وسایلی که دارای شباهت با علائم راهنمایی و رانندگی باشد یا از آن‌ها تقلید شود و یا منظور از آن، هدایت و کنترل وسایل نقلیه باشد و یا به طریقی باعث جلوگیری از رؤیت علائم راهنمایی و رانندگی گردد همچنین نصب چراغ‌های رنگی تبلیغاتی در مجاورت چراغ‌های راهنمایی به طوری که موجب اشتباه رانندگان گردد ممنوع است. مقامات انتظامی می‌توانند در صورت مشاهده چنین اشیایی جهت برداشتن آن‌ها اقدام و هزینه‌های متعلقه را دریافت نمایند.

ماده 139 - هیچ کس حق ندارد در علائم راهنمایی و رانندگی و دیگر وسایل تنظیم عبور و مرور وسایل نقلیه تغییراتی بدهد و یا در متن آن تصرفاتی نماید.

ماده 140 - علائم راهنمایی و رانندگی که به صورت نوشته به کار می‌رود و نوشته‌های متن تابلوهای راهنمایی و رانندگی باید به دو زبان فارسی و لاتین باشد.

ماده 141 - رانندگانی که قصد گردش به راست یا چپ یا توقف را دارند مکلفند از فاصله یکصد متری محل گردش یا توقف به وسیله چراغ راهنما به ترتیب زیر علامت بدهند:

- 1 - برای گردش به راست: چراغ راهنمای سمت راست را روشن کنند.
- 2 - برای گردش به چپ: چراغ راهنمای سمت چپ را روشن کنند.
- 3 - برای توقف: چراغ راهنمای سمت راست را روشن نمایند.

ماده 142 - رانندگان وسایل نقلیه غیرموتوری فاقد چراغ راهنما باید با دست به ترتیب زیر علامت بدهند:

- 1 - برای گردش به راست: دست چپ را به طرف بالا نگاهدارند.
- 2 - برای گردش به چپ: دست چپ را بطور افقی نگاهدارند.
- 3 - برای توقف: دست چپ را به طرف پایین نگاهدارند.
- 4 - برای کاستن سرعت: دست چپ را بطور افقی از بالا به پایین و متناوباً حرکت دهند.

ماده 143 - علائم اخباری همچنین علائم سبقت گرفتن به شرح زیر است:

- 1 - در روز بوق کوتاه.
- 2 - در شب چندبار خاموش و روشن کردن چراغ بزرگ جلوی وسیله نقلیه یا تعویض استپ هنگام سبقت گرفتن، همچنین در روز و شب برای جلب توجه وسایل نقلیه پشت سر، استفاده از چراغ راهنما ضروری است.

ماده 144 - رانندگان وسایل نقلیه‌ای که مواد خطرناک حمل می‌کنند باید در طرفین و عقب وسیله نقلیه تابلوهایی که روی آن کلمه خطر با حروف درشت به رنگ قرمز نوشته شده باشد نصب کنند.

ماده 145 - هرگاه وسیله نقلیه‌ای شب در کنار راه توقف کند و نور کافی در محل برای تشخیص اشیا از فاصله 150 متری وجود نداشته باشد راننده (اعم از اینکه داخل وسیله نقلیه باشد یا خارج آن) مکلف است چراغ‌های کوچک جلو و خطر عقب وسیله را روشن نگه‌دارد.

ماده 146 - هرگاه در راه، نقیصی برای هر نوع وسیله نقلیه موتوری ایجاد شود راننده مکلف است آن را از مسیر عبور و مرور خارج و در محل مناسبی که موجب سد راه و مزاحمت سایر وسایل نقلیه و عابرین پیاده نباشد

متوقف سازد، در این موارد و در سایر مواردی که وسیله نقلیه قادر به حرکت نباشد و انتقال آن به محل مناسب مقدر نشود به منظور اخبار به سایر رانندگان اعلام ایمنی به ترتیب زیر در محل قرار دهد:

یک مثلث نورتاب قرمز به ابعاد 30 سانتی متر در فاصله هفتاد متری عقب و در مسیر موافق عبور کامیون‌ها و تریلی‌ها و اتوبوس‌ها، مثلث مشابه دیگری در فاصله هفتاد متری جلو وسیله نقلیه به نحوی که کاملاً قابل رؤیت باشد.

ماده 147 - اگر وسیله نقلیه‌ای که مواد خطرناک حمل می‌کند در ساعات و شرایط مندرج در ماده 145 در راه‌های خارج شهر از کار بیفتد راننده موظف است که علاوه بر استفاده از مثلث نورتاب یک چراغ الکتریکی قرمز با باتری در فاصله هفتاد متری جلو و یکی در فاصله هفتاد متری عقب و یکی در پهلو وسیله از کار افتاده بگذارد.

ماده 148 - رانندگان کلیه وسایل نقلیه موظفند که از منتهی‌الیه سمت راست راه، حرکت نمایند مگر در موارد زیر:

الف - در موقع سبقت گرفتن از وسیله نقلیه جلو.

ب - موقعی که سمت راست راه به هر علتی مسدود و غیرقابل عبور باشد.

ج - هنگام گردش به چپ.

ماده 149 - در بزرگراه‌ها و اتوبان‌هایی که در هر مسیر حرکت سه خط عبور یا بیشتر داشته باشند حرکت به صورت مستمر در مسیر حرکت سمت چپ ممنوع است مگر برای سبقت یا گردش به چپ.

ماده 150 - در راه‌هایی که به وسیله موانع مخصوص یا سکو به دو قسمت تقسیم شده رانندگان موظفند از قسمت راست حرکت کنند و حق ندارند از قسمت چپ استفاده نمایند و یا از روی موانع بگذرند.

ماده 151 - در راه‌های یک طرفه راننده وسایل نقلیه باید در جهت مجاز عبور کند و حرکت خلاف جهت مزبور ممنوع است.

ماده 152 - در میادین و تقاطع‌های سکودار رانندگان وسایل نقلیه موظفند از طرف راست میدان و یا سکو گردش نمایند.

ماده 153 - وسایل نقلیه چرخ لاستیکی کندرو (یا سرعت کمتر از 30 کیلومتر) در هنگام تردد در راه‌هایی که مجاز اعلام شده مکلفند از منتهی‌الیه سمت راست و یا محل‌هایی که برای عبور آنها تعیین شده حرکت نمایند.

ماده 154 - در مواقعی که وسیله نقلیه‌ای از روبروی وسیله نقلیه دیگری در جهت مخالف حرکت می‌کند راننده هر یک از آنها بایستی حتی‌المقدور در طرف راست خود حرکت نماید و مخصوصاً در راه‌هایی که از هر طرف فقط یک وسیله نقلیه می‌تواند عبور کند رانندگان باید سعی نمایند که در هنگام عبور فاصله کافی بین دو وسیله وجود داشته باشد.

ماده 155 - در راه‌ها و مناطقی که میزان سرعت رانندگی به وسیله تابلو و یا اعلام دیگر راهنمایی معین نگردیده حداکثر سرعت مجاز برای رانندگان وسایل نقلیه به قرار زیر می‌باشد:

الف - در شهرها

1 - در خیابان‌ها پنجاه کیلومتر در ساعت.

2 - در کوچه‌ها و میدان‌ها و پیچ‌ها بیست کیلومتر در ساعت.

ب - در راه‌های خارج شهر و مناطق غیرمسکونی روزها 95 کیلومتر و شب‌ها 80 کیلومتر در ساعت.

- ماده 156** - راهنمایی و رانندگی می‌تواند در مواقع یا محل‌های ضروری از طریق نصب تابلو یا علائم دیگر حداقل سرعت را نیز معین و اعلام نماید. در این صورت رانندگی با سرعت کمتر از حداقل مجاز نخواهد بود.
- ماده 157** - رانندگان حق ندارند در راه‌ها آنقدر با سرعت کم حرکت نمایند که باعث کندی عبور و مرور یا اختلال در آن بشوند مگر آنکه برای احتراز از خطر و تصادف ضروری باشد.
- ماده 158** - رانندگان وسایل نقلیه موظفند در تقاطع‌هایی که فاقد چراغ راهنما یا مأمور انتظامی یا تابلوی ایست می‌باشد، در سرپیچ‌ها، جاده‌های تنگ و تپه‌ها بطور کلی در محل‌هایی که موانعی در مسیر حرکت آنان و جود داشته باشد همچنین در مواقع بارندگی یا مه یا کولاک و امثال آن‌ها از سرعت وسیله نقلیه تا حدی که برحسب مورد برای احتراز از خطر یا تصادف ضرورت دارد بکاهند.
- ماده 159** - رانندگانی که قصد سبقت گرفتن از وسایل نقلیه‌ای را که در جهت آنان حرکت می‌کنند دارند باید پس از دادن علائم لازم فقط از سمت چپ آن‌ها سبقت گرفته و پس از سبقت و طی مسافت کافی مجدداً به طرف راست خود متوجه شوند به نحوی که راه وسیله نقلیه‌ای که از آن سبقت گرفته شده مسدود نگردد یا موجب تصادف نشود، سبقت گرفتن از طرف راست وسیله نقلیه‌ای که در حال گردش به چپ می‌باشد مجاز است.
- ماده 160** - رانندگان وسایل نقلیه‌ای که از آن‌ها سبقت گرفته می‌شود، بایستی راه را برای وسیله نقلیه‌ای که در حال سبقت گرفتن است باز کنند و بر سرعت خود نیفزایند.
- ماده 161** - سبقت گرفتن در موارد زیر ممنوع است:
- 1 - در سر پیچ‌هایی تند و سربالایی‌هایی که میدان دید کم است.
  - 2 - از پنجاه متر مانده به پیچ‌ها تا پنجاه متر بعد از آن یا در تقاطع راه‌ها یا در تقاطع راه آهن
  - 3 - در مواقعی که میدان دید به هر علتی کافی نباشد.
  - 4 - سبقت از وسیله نقلیه‌ای که خود در حال سبقت گرفتن است مگر در راه‌هایی که سه خط عبور و یا بیشتر داشته باشد.
  - 5 - برای اتوبوس‌ها و کامیون‌ها و تریلی‌ها در معابر شهری.
  - 6 - از یک صد متر مانده به مدخل تونل‌ها و پل‌ها تا انتهای آنها.
  - 7 - در تقاطعی که با نصب علائم مخصوص سبقت گرفتن ممنوع اعلام شده باشد.
- ماده 162** - رعایت مقررات مربوط به حق تقدم عبور برای همه اجباری است مگر در مواردی که به موجب مقررات خاص یا علائم مخصوص راهنمایی خلاف این حکم اجازه داده شده باشد.
- ماده 163** - حق تقدم عبور وسایل نقلیه در تقاطع و میدان‌هایی که هیچ‌گونه علامت و چراغ راهنما وجود نداشته باشد به ترتیب زیر است:
- 1 - در تقاطع‌های هم عرض اگر دو وسیله نقلیه‌ای که روبروی یکدیگر در حرکتند بخواهند با هم داخل خیابان مجاور واحدی شوند حق تقدم عبور با وسیله‌ای است که به سمت راست گردش می‌کند.
  - 2 - هرگاه دو یا چند وسیله نقلیه از دو یا چند راه مختلف به مدخل تقاطع هم عرض یا میدانی برسند، حق تقدم عبور با وسیله‌ای است که در طرف راست وسیله دیگر قرار دارد.
  - 3 - در سه راه‌ها حق تقدم عبور با وسیله نقلیه‌ای است که مستقیم حرکت می‌کند ولو اینکه عرض خیابانی که مسیر آن است از عرض خیابان تلاقی‌کننده کمتر باشد.

- ماده 164 -** در برخورد راه اصلی با راه فرعی حق تقدم با وسیله‌ای است که از راه اصلی عبور می‌کند. رانندگانی که از راه فرعی وارد راه اصلی می‌شوند باید قبل از ورود به راه اصلی توقف کامل نمایند و پس از اطمینان از عدم برخورد با وسایل نقلیه‌ای که احتمالاً در راه اصلی حرکت می‌کنند وارد این راه بشوند.
- ماده 165 -** رعایت حق تقدم برای وسیله نقلیه‌ای که از راه خصوصی یا گاراژ یا کوچه یا تعمیرگاه و امثال آن‌ها به معابر عمومی وارد می‌شود لازم است.
- ماده 166 -** وسیله نقلیه‌ای که در حرکت است به وسایل نقلیه متوقفی که در حال حرکت کردن یا جلو و عقب یا دور زدن هستند حق تقدم دارد.
- ماده 167 -** در گذرگاه عابر پیاده حق تقدم عبور با عابرین پیاده است.
- ماده 168 -** در راه‌های دوطرفه هرگاه وسیله نقلیه‌ای بخواهد گردش به چپ کند حق تقدم با وسیله نقلیه‌ای است که مستقیم عبور می‌کند.
- ماده 169 -** در محل پارک کنار خیابان حق تقدم برای پارک کردن با وسیله نقلیه‌ای است که ضمن حرکت به عقب مشغول پارک کردن است.
- ماده 170 -** راننده وسیله نقلیه‌ای که در حرکت است هنگام شب یا هر موقع دیگری که به علت کمی روشنایی نتواند اشیا و اشخاص را از فاصله 150 متری به خوبی تشخیص دهد باید چراغ‌های آن را به ترتیب مقرر در مواد بعدی روشن نماید.
- ماده 171 -** در خیابان‌ها و جاده‌هایی که نور کافی وجود دارد، باید فقط از چراغ‌های کوچک و در صورت خرابی ناگهانی چراغ‌های کوچک جلو از نور پایین چراغ‌های بزرگ استفاده شود.
- ماده 172 -** در ساعاتی که چراغ‌ها روشن باشند اگر چند وسیله نقلیه متصل به هم حرکت کنند روشن کردن چراغ‌هایی که به لحاظ محل نصبشان پوشیده می‌شوند ضرورت ندارد ولی در هر حال چراغ‌های جلو وسیله اول و چراغ‌های عقب وسیله آخر باید روشن باشند.
- ماده 173 -** رانندگان وسایل نقلیه موتوری موظفند که در جاده‌ها از نور بالا استفاده نمایند مگر در موارد زیر:
- 1 - در موقع روبرو شدن با وسیله نقلیه‌ای که در جهت مخالف حرکت می‌کند، در این صورت راننده بایستی از فاصله 150 متری از نور پایین استفاده کند.
  - 2 - هنگامی که وسیله نقلیه از فاصله 150 متری عقب وسیله نقلیه دیگری که در حال حرکت عبور می‌کند مگر وقتی که در حال سبقت گرفتن باشد.
- ماده 174 -** قواعد گردش در تقاطع راه‌ها به شرح زیر است:
- 1 - برای گردش به راست باید وسیله نقلیه را به منتهی‌الیه سمت راست هدایت کرده و کاملاً از کنار تقاطع گذشت.
  - 2 - برای گردش به چپ بایستی از فاصله یکصدمتری تقاطع با دادن علامت وارد مسیر سمت چپ شد به طوری که پس از ورود به تقاطع وسیله در حدود مرکز تقاطع قرار گیرد و سپس با رعایت حق تقدم عبور وسایل نقلیه‌ای که مستقیم در حرکتند با حداقل سرعت به چپ گردش نماید به نحوی که پس از ورود به خیابان موردنظر در مجاورت محور وسط آن خیابان قرار گیرد.
- ماده 175 -** در راه‌های یک طرفه برای گردش به چپ رانندگان موظفند وسیله نقلیه را به منتهی‌الیه طرف چپ راه هدایت و سپس به چپ گردش کنند.

- ماده 176 -** دور زدن در فاصله یکصد و پنجاه متری پیچ‌ها و سربالایی‌ها که میدان دید کافی نیست همچنین از روی خط ممتد ممنوع است.
- ماده 177 -** عقب راندن وسیله نقلیه هنگام ضرورت باید با احتیاط کامل برای احتراز از وقوع هرگونه حادثه و انسداد راه عبور وسایل نقلیه صورت گیرد.
- ماده 178 -** رانندگان وسایل نقلیه همگانی که مسافر ندارند باید در ایستگاه‌هایی که از طرف راهنمایی و رانندگی علامت‌گذاری شده متوقف شوند مگر اینکه واحد مذکور مقررات دیگری اعلام کند.
- ماده 179 -** کلیه رانندگان وسایل نقلیه برای سوار و پیاده کردن سرنشینان خود بایستی فقط در محل‌های مجاز و در منتهی‌الیه سمت راست سواره‌رو توقف نمایند.
- ماده 180 -** در نقاط غیرمسکونی و خارج از شهر توقف کوتاه یا طولانی حتماً باید در پارکینگ‌هایی که در حاشیه راه احداث شده انجام شود.
- ماده 181 -** هیچ راننده‌ای مجاز نیست وسیله نقلیه‌ای را که موتور آن روشن است ولو در محل مجاز متوقف سازد و خود از آن پیاده و دور شود. در سراسیمی باید پس از توقف چرخ‌های جلوی وسیله نقلیه به سمت راست کنار راه استقرار یابد.
- ماده 182 -** رانندگان وسایل نقلیه در موارد زیر موظفند به ترتیبی که در زیر مقرر می‌شود توقف نمایند:
- 1 - درموقع برخورد با وسیله نقلیه امدادی که دستگاه‌های اخبار صوتی یا بصری خود را بکار انداخته باشند باید وسیله نقلیه را به منتهی‌الیه سمت راست راه هدایت و عنداللزوم تا گذشتن وسایل نقلیه امدادی متوقف شوند.
  - 2 - قبل از ورود به تقاطعی که فاقد علائم یا مأمور راهنمایی است باید توقف کنند و سپس با احتیاط کامل از تقاطع بگذرند.
  - 3 - قبل از رسیدن به گذرگاه عابر پیاده و در صورت عبور اشخاص باید وسیله نقلیه خود را متوقف سازند و با حرکت دادن دست چپ رانندگان پشت سر را نیز به توقف دعوت نمایند.
  - 4 - هنگام برخورد با اتومبیل‌های مدارس که برای سوار و پیاده کردن دانش‌آموزان در حال توقف می‌باشند.
- ماده 183 -** توقف در محل‌های زیر ممنوع است:
- 1 - پیاده‌رو و گذرگاه عابر پیاده.
  - 2 - مقابل مدخل خیابان‌ها و جاده‌ها و کوچه‌ها یا مدخل اتومبیل‌رو ساختمان‌ها.
  - 3 - داخل تقاطع.
  - 4 - در فاصله پانزده متری میدان یا تقاطع یا سه راه‌ها یا تقاطع راه‌آهن.
  - 5 - پنج متری شیرهای آب منصوب در راه‌ها.
  - 6 - پانزده متری اطراف چراغ راهنما یا تابلوی راهنمایی که در کنار جاده‌ها نصب شده است.
  - 7 - کوچه‌ها.
  - 8 - از ابتدا تا انتهای پیچ‌ها.
  - 9 - در فاصله پانزده متری مدخل گاراژهای آتش‌نشانی، پلیس و بیمارستان‌ها.
  - 10 - کنار وسایل نقلیه‌ای که خود متوقف می‌باشند. (توقف دوبله)
  - 11 - روی پل‌ها و داخل تونل‌ها و معابر هوایی (راه‌هایی که بر روی پایه قرار دارند)

- 12 - در خیابان‌هایی که پیاده‌رو آن‌ها قابل عبور نبوده و پیاده‌ها اجباراً از قسمتی از سواره‌رو عبور می‌کنند.
- 13 - در ایستگاه‌های وسایل نقلیه عمومی و حریم آن‌ها که با علائم راهنمایی مشخص است.
- 14 - در محل‌هایی که تابلوهای توقف مطلقاً ممنوع نصب شده است.
- 15 - در هر نقطه از معابر به منظور تعمیر وسیله نقلیه جز در مورد ماده 146 که باید به ترتیب مقرر در همان ماده عمل شود.
- 16 - در محل‌هایی که دستگاه پارکومتر نصب شده در کنار راه به علت نیانداختن سکه در داخل آن با پایان یافتن زمان معین و یا از کارافتادن دستگاه که علامت پارکینگ ممنوع را نشان دهد.
- 17 - در سطح آسفالت جاده‌های دوبانده.
- 18 - در خطوط عبور بزرگراه‌ها و اتوبان‌ها.
- ماده 184 -** رانندگان موتورسیکلت بایستی در موقع رانندگی فقط روی زین موتور بنشینند و حق ندارند شخص دیگری را بر ترک سوار کنند مگر اینکه در ترک نیز یک زین کامل نصب شده یا موتور سیکلت دارای ساییدگار باشد.
- ماده 185 -** رانندگی با دوچرخه رکابدار بدون داشتن زین محکم در محل مخصوص ممنوع است.
- ماده 186 -** دوترکه سوارکردن اشخاص روی دوچرخه ممنوع است.
- ماده 187 -** دوچرخه سواران مکلفند:
- 1 - هنگام حرکت کاملاً از طرف راست راه عبور نمایند.
  - 2 - در صورت تعدد دوچرخه سواران در یک ردیف حرکت کنند مگر آن که معبری ویژه برای آن‌ها اختصاص داده شده باشد در این صورت حق ندارند از خارج معبر ویژه و مخصوص عبور نمایند.
- ماده 188 -** عبور دوچرخه سوار از پیاده‌رو و وسط دسته‌جات، بازار و نقاط شلوغ و پرتردد ممنوع است.
- ماده 189 -** رانندگان موتورسیکلت و دوچرخه حق ندارند در راه‌ها حین رانندگی بار و اشیای دیگری حمل کنند یا حرکت ورزشی نمایند یا اعمالی انجام دهند که مستلزم برداشتن دست‌های آنان از روی فرمان باشد.
- ماده 190 -** در سایر موارد پیش‌بینی نشده در این آیین‌نامه، ملاک عمل آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی جاری در کشور است.
- ماده 191 -** جداول⁽¹⁵⁹⁾ جرایم رانندگی در مناطق آزاد بر اساس ماده 45 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب 1369⁽¹⁶⁰⁾ بنابه پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و تصویب وزارت کشور خواهد بود.

1 - به تصویب‌نامه موضوع جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1390/7/3 که به استناد ماده 21 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1389/12/8 تصویب شده است مندرج در این مجموعه رجوع شود.

160 - ماده 45 قانون نحوه وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب 1369/2/8 به موجب ماده 32 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب 1373/12/28 و ماده 32 قانون اخیرالذکر نیز به موجب ماده 35 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب 1389/12/8 نسخ شده است. ضمناً به مجموعه قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی از انتشارات این معاونت رجوع شود.

آیین‌نامه چگونگی اداره اماکن عمومی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁶¹⁾

مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

ماده 1 - اداره اماکن عمومی منطقه ویژه انتظامی منطقه آزاد در اجرای وظایف محوله، نظارت و اجرای مقررات مربوط به اماکن عمومی منطقه آزاد را بر اساس این آیین‌نامه بر عهده دارد.

ماده 2 - اماکن و مؤسسات موضوع این آیین‌نامه به شرح زیر است:

- 1 - هتل‌ها
- 2 - مسافرخانه‌ها
- 3 - رستوران‌ها
- 4 - پانسیون‌ها
- 5 - سلف‌سرویس‌ها
- 6 - قهوه‌خانه‌ها
- 7 - اغذیه‌فروشی‌ها
- 8 - چلوکبابی‌ها
- 9 - بوفه سینماها و تئاترها
- 10 - کافه‌تریاهای
- 11 - کافه‌قنادی‌ها
- 12 - آرایشگاه‌ها
- 13 - آموزشگاه‌های رانندگی
- 14 - فروشگاه‌های جراید و نشریات داخلی و خارجی
- 15 - مؤسسات بارکشی شهری
- 16 - عکاسی‌ها
- 17 - فروشگاه‌های اتومبیل
- 18 - مؤسسات تبلیغاتی و تولیدکنندگان فیلم‌های تبلیغاتی
- 19 - تعمیرگاه‌های اتومبیل و اتوسرویس‌ها
- 20 - پارکینگ‌ها
- 21 - مؤسسات توریستی و کرایه‌دهی اتومبیل‌ها (اژانس‌ها)
- 22 - بنگاه‌های مسافری
- 23 - کتاب‌فروشی‌ها
- 24 - بنگاه‌های معاملات
- 25 - کارگاه‌های تعویض روغن و پنچرگیری و لاستیک
- 26 - مؤسسات تاکسی‌بار
- 27 - کلیشه و گراورسازی‌ها
- 28 - فروشگاه‌های لوازم یدکی اتومبیل
- 29 - چاپخانه‌ها
- 30 - سمساری و امانت‌فروشی‌ها
- 31 - تالارهای پذیرایی
- 32 - محل فروش اشیای عتیقه و مصنوعات دستی
- 33 - سوپرمارکت‌ها و محل عرضه مواد پروتئینی
- 34 - اوزالید و فتوکپی
- 35 - خیاطان و فروشندگان لباس، پوشاک و بوتیک‌ها
- 36 - مؤسسات کرایه جراثقال‌های ثابت بندری و متحرک
- 37 - شرکت‌های خصوصی
- 38 - مهدکودک‌ها
- 39 - چلوخورشتی‌ها
- 40 - طبخ‌ها
- 41 - تعمیرگاه‌های موتورسیکلت و دوچرخه
- 42 - سینماها و تماشاخانه‌ها
- 43 - کارگاه‌های اوراق اتومبیل
- 44 - کارگاه‌های نقاشی اتومبیل‌باربری
- 45 - استودیوها
- 46 - طلا و جواهرفروشی‌ها
- 47 - مؤسسات نشر و طبع.⁽¹⁶²⁾

تبصره - هر نوع امکان یا مؤسسات مشابه دیگر که در آینده دایر شود، بنابه تشخیص سازمان هر منطقه آزاد مشمول مقررات این آیین‌نامه خواهد بود.⁽¹⁶³⁾

ماده 3 - مرجع صادرکننده پروانه واحدهای صنفی در منطقه آزاد سازمان همان منطقه می‌باشد که پس از تشکیل پرونده نسبت به موارد مندرج در ماده (2) از اداره اماکن عمومی منطقه ویژه انتظامی استعلام نظر نموده و پس از تعیین صلاحیت نسبت به صدور پروانه اقدام می‌کند.

تبصره - بررسی صلاحیت فردی اتباع خارجی هنگام صدور مجوز، توسط سازمان انجام خواهد شد.

ماده 4 - اداره اماکن عمومی منطقه موظف است از زمان دریافت تقاضای واحد صنفی ظرف 15 روز امور مربوط به بررسی صلاحیت فردی را انجام و نظریه قطعی را کتباً، به سازمان منطقه آزاد اعلام کند.

ماده 5 - چنانچه صاحبان پروانه اماکن عمومی مندرج در ماده 2 بخواهند اداره امور داخلی واحد خود را به

161 - آیین‌نامه مزبور به شماره 27114/ت/94ک مورخ 1373/8/22 ابلاغ شده است.

162 و 163 - به آیین‌نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات مصوب 1386/7/1 هیأت‌وزیران مندرج در این

دیگری واگذار نمایند بایستی فرد مزبور را با ذکر مشخصات برای تعیین صلاحیت فردی به اداره اماکن منطقه ویژه معرفی کنند.

ماده 6 - در صورتی که هر یک از صاحبان امتیاز و یا مدیران اماکن عمومی مندرج در ماده (2) آیین نامه در مدت اعتبار پروانه از ضوابط و مقررات اداره اماکن عمومی تخلف کند مراتب به مرجع صدور پروانه اعلام خواهد شد تا سازمان با توجه به نوع عمل و بر اساس سیاست‌های منطقه آزاد نسبت به لغو موقت یا دایم پروانه اقدام کرده و سایر اقدامات مقتضی را به عمل آورد.

ماده 7 - صاحبان پروانه‌های اماکن عمومی مندرج در ماده 2 باید مشخصات کامل کارکنان خود را همراه با مدارک لازم به اداره اماکن عمومی منطقه اعلام کنند.

ماده 8 - کلیه کارکنان و مستخدمان اماکن عمومی مندرج در ماده 2 بایستی دارای کارت بهداشت از مرجع ذیصلاح باشند.

ماده 9 - صاحبان پروانه‌های هتل‌ها و مسافرخانه‌ها، پانسیون‌ها و سایر اماکن مشابه موظفند در قبال اموالی که از طرف واردین و مسافرین به مکان‌های مزبور، به آنان سپرده می‌شود رسید کتبی بدهند.

ماده 10 - صاحبان پروانه‌های کلیه اماکن عمومی مکلفند آن دسته از مواد این آیین نامه و اعلامیه‌های اداره اماکن عمومی منطقه آزاد را که در ارتباط با نوع کار آن مکان می‌باشد برای واردین در محل مناسب به زبان فارسی و خارجی نصب کنند.

ماده 11 - در صورتی که مسافری در اماکن فوت کند صاحب امتیاز یا مدیر مؤسسه باید بلافاصله مراتب را کتباً با ذکر مشخصات شخص متوفی و شماره اتاق به اداره اماکن عمومی منطقه آزاد اعلام کند و تا ورود مأموران ذیصلاح اتاق متوفی باید بسته باشد و کسی وارد آن نشود.

ماده 12 - به منظور تأمین بهداشت محیط منطقه صاحبان پروانه‌های اماکن عمومی مکلفند در صورتی که مسافر یا مستخدمی مشکوک به دارابودن امراض واگیر و عفونی از قبیل وبا، طاعون، جذام، ایدز و امثال آن باشد، مراتب را با ذکر مشخصات بیمار به نزدیکترین مرکز بهداشتی منطقه آزاد و اماکن منطقه اطلاع دهند.

ماده 13 - صاحبان پروانه‌های اماکن مسافری و پانسیون‌ها باید دفتری طبق نمونه اداره اماکن عمومی منطقه آزاد برای ورود و خروج مسافران تهیه و نام و نشانی کامل آنان را در آن دفتر قید نموده و مشخصات و تاریخ ورود و خروج آنان را مطابق نمونه اعلامیه‌ای که از طرف اداره اماکن عمومی منطقه داده می‌شود تنظیم و اول وقت روز بعد به اداره مذکور تسلیم کنند.

ماده 14 - صاحبان پروانه‌های اماکن عمومی و پانسیون‌ها مکلفند تابلوی شماره اتاق‌ها را در محل مناسبی در مدخل امکانه خود نصب نمایند.

ماده 15 - صاحبان امتیاز هتل‌ها و مسافرخانه‌ها و پانسیون‌ها موظفند در صورت مراجعه اطفال و اشخاصی که به سن قانونی نرسیده و بدون سرپرست هستند و قصد اقامت در امکانه مزبور را دارند بلافاصله مراتب را به اماکن عمومی منطقه آزاد اعلام کنند.

ماده 16 - پروانه کسانی که مرتکب یکی از موارد زیر شده یا در انجام آن معاونت یا مشارکت داشته باشند اخذ و به مرجع صدور پروانه ارسال می‌شود تا نسبت به ابطال موقت یا دایم آن اقدام شود.

الف - تشکیل جلسات در محل امکانه عمومی برای مقاصد سوء و خلاف قانون علیه دولت و امنیت کشور.

ب - تهیه و فراهم کردن موجبات تسهیل خرید و فروش مواد افیونی و مواد مخدر و استعمال آن‌ها و سایر امور غیرمشروع.

ج - طرح‌ریزی و توطئه برای انجام مقاصد سوء و خلاف قانون مانند سرقت، خرید و فروش و نگهداری اموال مسروقه.

ماده 17 - قبول و اسکان اشخاص شرور و بد سابقه در محل امکان عمومی ممنوع می‌باشد.

ماده 18 - به منظور آسایش عمومی و رعایت حال دیگران ایجاد صداهای ناهنجار و ادای الفاظ رکیک و انجام اعمال زشت و حرکتی که موجب سلب آسایش دیگران و یا ضرر به اموال عمومی شود ممنوع است و صاحبان پروانه‌های امکان عمومی مکلفند متخلف را به مأموران انتظامی معرفی کنند.

ماده 19 - درجه‌بندی و تعریف هر یک از اماکن عمومی بوسیله سازمان هر منطقه انجام و ابلاغ خواهد شد.

ماده 20 - برای اماکن عمومی منطقه حتی‌الامکان باید نام یا مضامین مناسب انتخاب و با زبان فارسی و در صورت لزوم با زبان خارجی در زیر آن روی تابلو نوشته شود.

ماده 21 - نگهداری و انبار کردن مواد ناریه در اماکن عمومی ممنوع است.

ماده 22 - در کلیه اماکن عمومی وسایل مقدماتی آتش‌نشانی طبق استاندارد آتش‌نشانی منطقه باید مهیا باشد تا به موقع مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

ماده 23 - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، کلیه مقررات و ضوابط مغایر با آن ملغی است.

مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁶⁴⁾

مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - در این تصویب‌نامه، واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:
کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

شورای تأمین: شورای تأمین ویژه منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

نیروی انتظامی: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

فصل دوم - مقررات امنیتی

ماده 2 - به منظور بررسی اتفاقات، جریان‌ها و رویدادهای عمده و اساسی امنیتی و گرفتن تصمیم‌ها و

اندیشیدن تدبیرهای هماهنگ برای پیشگیری و روبرویی با موارد مربوط، شورای تأمین ویژه مناطق آزاد تجاری - صنعتی به مسؤولیت مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه آزاد زیر نظر شورای تأمین استان تشکیل می‌شود و عهده‌دار وظایف مذکور در ماده (3) این تصویب‌نامه خواهد بود.

ماده 3 - شرح وظایف شورای تأمین:

الف - جمع‌بندی و بررسی خبرها و گزارش‌ها و تجزیه و تحلیل‌های مربوط به وقایع حساس امنیتی، سیاسی و اجتماعی منطقه آزاد برای بهره‌برداری سریع، به منظور ترسیم وضع موجود و پیش‌بینی تحول‌های آینده.
ب - گزارش وضع امنیتی، سیاسی و اجتماعی منطقه به شورای تأمین استان.
ج - تبیین حدود وظایف و اختیارات هریک از ارگان‌ها و نهادها در رابطه با امنیت داخلی منطقه در چارچوب وظایف تعیین شده آنها.

د - پیگیری و ارزیابی نتایج به دست آمده از اجرای تصمیم‌های گرفته شده در شورای تأمین.

ه - ایجاد هماهنگی و ارتباط نزدیک با شورای تأمین شهرستان هم جوار.

تبصره - هر منطقه که از لحاظ جغرافیایی قسمتی از یک شهرستان را تشکیل می‌دهد، باید با شورای تأمین شهرستان موردنظر ارتباط نزدیک داشته باشد. موارد اختلاف برای تصمیم‌گیری به شورای تأمین استان مربوط ارجاع خواهد شد.

ماده 4 - اعضای شورای تأمین:

الف - مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه، که ریاست شورای تأمین را به عهده‌دارد.

ب - نماینده استاندار (معاون سیاسی یا فرماندار مربوط)

ج - فرمانده منطقه ویژه انتظامی.

د - فرمانده نیروی نظامی مستقر در منطقه (در صورت استقرار در منطقه آزاد)

ه - مسؤول اداره اطلاعات منطقه.

1 - 4 - شورای تأمین تنها به منظور مشورت در امور امنیتی تشکیل می‌شود و تصمیم‌گیری در امور مذکور به عهده مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه است.

2 - 4 - تشکیل شورای تأمین، به دعوت مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه، ماهی یکبار، الزامی است.

جلسات فوق‌العاده، به پیشنهاد رییس شورای تأمین یا دو نفر از اعضا تشکیل می‌شود.

3 - 4 - چنانچه موضوع مورد بررسی در جلسه شورای تأمین به دستگاه اجرایی خاصی ارتباط داشته باشد، دعوت از بالاترین مقام اجرایی آن دستگاه مستقر در منطقه الزامی است.

4 - 4 - دبیرخانه شورای تأمین در محل ستاد مستقر در منطقه زیر نظر مدیرعامل سازمان و رییس

هیأت‌مدیره منطقه تشکیل می‌شود و شرح وظایف آن در اولین جلسه شورای تأمین تنظیم و تصویب خواهد شد.

رییس دبیرخانه با حکم مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه تعیین می‌شود.

ماده 5 - استاندار جلسات شورای تأمین استان را که مربوط به منطقه آزاد می‌باشد با حضور مدیرعامل

سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه تشکیل می‌دهد.

جلسات فوق‌العاده شورای تأمین استان که مربوط به منطقه آزاد می‌باشد، به تشخیص استاندار یا پیشنهاد

رییس شورای تأمین تشکیل می‌شود.

فصل سوم - مقررات انتظامی

ماده 6 - تأمین امنیت و آسایش عمومی و ایجاد نظم در قلمرو مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران به عهده نیروی انتظامی است.

تبصره - نیروی انتظامی برای انجام مأموریت فوق موظف به تشکیل منطقه ویژه انتظامی برای هر منطقه خواهد بود.

- 1 - 6 - منطقه ویژه انتظامی از نظر سلسله مراتب و تشکیلات سازمانی زیر نظر فرمانده نیروی انتظامی می‌باشد.
- 2 - 6 - فرمانده منطقه ویژه انتظامی بنا به پیشنهاد مدیرعامل سازمان و رییس هیأت‌مدیره منطقه و تصویب فرماندهی نیروی انتظامی منصوب می‌شود.
- 3 - 6 - فرمانده منطقه ویژه انتظامی در اجرای قوانین و مقررات با هماهنگی مدیرعامل سازمان منطقه انجام وظیفه می‌نماید.

4 - 6 - فرمانده منطقه ویژه انتظامی موظف به ایجاد ارتباط و هماهنگی لازم با فرماندهی ناحیه انتظامی محل می‌باشد.

- 5 - 6 - کلیه نیروهای منطقه ویژه انتظامی تابع مقررات استخدامی و انضباطی و کفایت نیروی انتظامی می‌باشند.
- تبصره -** پرسنل منطقه ویژه انتظامی از تسهیلات و مزایای ویژه‌ای برخوردار خواهند بود که به موجب آیین‌نامه‌ای که توسط دبیرخانه و نیروی انتظامی تهیه و تنظیم خواهد شد، تعیین می‌شود.
- ماده 7 -** کلیه امکانات منطقه ویژه انتظامی از لحاظ تأسیساتی، تجهیزاتی و تدارکاتی، پشتیبانی و غیره توسط سازمان تأمین و نگهداری خواهد شد.

تبصره - تهیه و تأمین تجهیزات خاص نظامی انتظامی به عهده نیروی انتظامی است.

- 1 - 7 - آموزش‌های عمومی و تخصصی در سطوح مختلف با توجه به درجات و پست‌های پرسنل منطقه ویژه انتظامی که از سوی نیروی انتظامی تعیین می‌شود و نیز سایر آموزش‌های اضافی که مورد درخواست رییس منطقه می‌باشد، بعد از تأمین اعتبارات مورد نیاز از سوی منطقه، در حداقل زمان ممکن توسط نیروی انتظامی انجام خواهد شد.
- 2 - 7 - کلیه امکانات، تجهیزات، وسایل، ساختمان‌ها و تأسیساتی که توسط سازمان تهیه و در اختیار منطقه ویژه انتظامی قرار داده می‌شود، اموال مناطق آزاد است و تنها باید در محدوده جغرافیایی همان منطقه و برای اجرای مأموریت‌های محول شده مورد استفاده قرار گیرد.⁽¹⁶⁵⁾

ماده 8 - شرح وظایف و تشکیلات منطقه ویژه انتظامی مناطق آزاد:

- 1 - 8 - انجام همه کارهایی که به موجب قوانین و مصوبات مربوط مناطق آزاد و دستور مدیرعامل به عهده

165 - به موجب تصویب‌نامه حذف بند 3 ماده 7 مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1375/12/13، بند 3 ماده 7 به شرح ذیل حذف شده است:

«3-7 - وجوه حاصل از اخذ جرایم راندگی، شماره‌گذاری و صدور پروانه‌ها، که توسط منطقه ویژه انتظامی در هر منطقه دریافت می‌شود، در حساب مشترکی که توسط منطقه در یکی از شعب بانک‌ها افتتاح می‌شود واریز و بنا به پیشنهاد فرمانده منطقه ویژه انتظامی و تصویب مدیرعامل تنها به منظور بهبود همان امور مصرف می‌شود.»

منطقه ویژه انتظامی، محول می‌شود.

- 2- 8- اجرای مقررات مربوط به ورود و خروج اتباع بیگانه، راهنمایی و رانندگی، اماکن عمومی و مرزبانی در مناطق آزاد برابر آیین‌نامه‌های مربوط.
- 3- 8- سازمان و تشکیلات و ترکیب پرسنل منطقه ویژه انتظامی، بر اساس نیاز و خواسته منطقه، توسط نیروی انتظامی تأمین می‌شود.
- 4- 8- نیروی انتظامی پرسنل موجود حفاظتی - انتظامی مناطق آزاد را در مراکز آموزشی خود می‌پذیرد و پس از طی دوره‌های لازم در منطقه ویژه انتظامی همان منطقه به خدمت می‌گمارد.

آیین‌نامه مرزبانی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁶⁶⁾

مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

- ماده 1-** فرمانده منطقه ویژه انتظامی هر منطقه آزاد، مرزبان کشور جمهوری اسلامی ایران محسوب گردیده و با سمت مرزبان درجه 1 یا درجه 2 منصوب خواهد شد.
- ماده 2-** تعیین مرزبان درجه 1 یا مرزبان درجه 2 بنا بر اهمیت و حساسیت و وسعت منطقه مرزی و قراردادهای مشترک با در نظر گرفتن ضوابط سازمان مرکزی مرزبانی نیروی انتظامی خواهد بود.
- ماده 3-** برای هر یک از مناطق ویژه انتظامی که در مرزهای دریایی واقع شده باشند یک یگان دریایی منظور و زیر نظر مرزبان خواهد بود.
- الف -** استعداد سازمانی و پرسنلی و نوع تجهیزات یگان دریایی متناسب با وسعت و حساسیت حوزه مرزی و مأموریت‌های محوله ویژه منطقه آزاد خواهد بود.
- ب -** فرم لباس پرسنل و رنگ و آرم تجهیزات دریایی همانند سایر پرسنل یگان‌های دریایی ناجا خواهد بود.
- ج -** کلیه امکانات از قبیل اماکن، شناورها و غیره که مورد نیاز باشد توسط سازمان هر منطقه متناسب با استانداردهای نیروی انتظامی تهیه خواهد شد.
- ماده 4-** مرزبانان و پاسگاه‌های مرزی و یگان‌های دریایی از نظر امور فنی مرزی تابع سازمان مرکزی مرزبانی ناجا می‌باشند.

ماده 5- در صورت ضرورت ایجاد امکانات تفریحی، سیاحتی، خدمات ویژه و مشابه در آبهای داخلی و ساحلی متصل به مناطق آزاد بایستی قبلاً محدوده این مناطق با هماهنگی سازمان مناطق آزاد و سازمان بنادر و کشتیرانی⁽¹⁶⁷⁾ و نیروی انتظامی و سایر سازمان‌های ذی‌ربط تعیین و مراتب به سازمان مرکزی مرزبانی ناجا اعلام شود.

ماده 6- سایر وظایف عمومی مرزبانان به شرح زیر می‌باشد:

- 1- دریافت استوارنامه از سازمان مرکزی مرزبانی.
- 2- ملاقات با مرزبان کشور مقابل (همتای خود) و اعلام رسمیت و شروع به کار خود با ارائه استوارنامه.
- 3- تحویل و تحول علائم مرزی و توجیه کامل به نحوه عبور خط مرز و ویژگی‌های موجود در مرز.

166 - آیین‌نامه مزبور به شماره 41570/ت/91ک مورخ 1373/8/21 ابلاغ شده است.

167 - در حال حاضر سازمان بنادر و دریانوردی.

- 4 - اجرای مفاد معاهدات و پروتکل‌های بین دو کشور و قوانین بین‌المللی.
- 5 - اجرای قوانین و مقررات داخلی کشور و مناطق آزاد، مربوط به مرزبانی.
- 6 - اعمال سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در مرز، با هماهنگی سازمان مرکزی مرزبانی.
- 7 - انجام اقدامات لازم در جهت مراقبت از حدود و ثغور کشور.
- 8 - استیفای حقوق دولت و مرزنشینان.
- 9 - انجام مکاتبات و شرکت در ملاقات‌های متناوب در خاک یکدیگر با دعوت قبلی مرزبانان به منظور رسیدگی و حل و فصل مسائل مرزی.
- 10 - سرپرستی اعضای شرکت‌کننده در ملاقات‌های مرزی اعم از اعضای ثابت و کارشناسان تخصصی (برحسب ضرورت و نوع حادثه با انتخاب مرزبان) بر اساس معاهدات مرزی.
- 11 - دریافت و جمع‌آوری اخبار و اطلاعات و گزارش‌ها و رویدادهای سیاسی، مرزی نظامی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و تجزیه و تحلیل و انعکاس سریع آن‌ها به سازمان مرکزی مرزبانی و مراجع ذی‌ربط ضمن اقدام لازم در هر مورد.
- همکاری در حل و فصل دعاوی حقوقی و اختلافات ایلی و عشیرتی بین اتباع دو کشور که در منطقه مرزی سکونت داشته یا منشأ وقوع آن در عمق نوار مرزی می‌باشد.
- 13 - بررسی مشکلات، نارسایی‌ها و مسائل مرزنشینان و اقدام در جهت رفع آن‌ها و انعکاس به سازمان مرکزی مرزبانی در صورت باقی ماندن مشکلات.
- 14 - همکاری و هماهنگی لازم با سازمان‌های دولتی و نظامی و سایر ارگان‌ها و نهادها در جهت تسهیل اجرای وظایف قانونی آن‌ها که در ارتباط با مرز می‌باشند.
- 15 - اقدام در مورد استرداد مجرمین و متهمین فراری دو کشور برابر قراردادهای فی‌مابین به شرط اینکه محل وقوع جرم در عمق نوار مرزی باشد در صورتی که با کشور مقابل قراردادی وجود نداشته باشد، ضمن توقیف احتیاطی متهم یا مجرم فراری از سازمان مرکزی مرزبانی کسب تکلیف خواهد نمود.
- 16 - اقدام در مورد صدور پروانه‌های گذر مرزی با عناوین (برگ راهداری - پاساوان - پروانه گذر - گذرنامه مرزی - برگ عبور - گواهی عبور) که در هر یک از معاهدات مشترک مرزی و تصویب‌نامه هیأت‌وزیران (مرزهای جنوبی کشور) پیش‌بینی گردیده ضمن ایجاد تسهیلات لازم و هماهنگی با مرزبان کشور مقابل جهت تردد اتباع دو کشور از نقاط مرزی تعیین شده است.
- 17 - اقدام در مورد صدور گواهینامه‌های ویژه جهت تردد کارشناسان و کارکنان فنی برابر معاهدات دوجانبه بین‌المللی و ایجاد هماهنگی با مرزبان مقابل و فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت کارشناسان دوطرف.
- 18 - جلوگیری از هرگونه اقدام فیزیکی در نوار مرز و حاشیه آن قبل از اخذ مجوز از سازمان مرزبانی مرکزی.
- 19 - انجام بازدیدهای مشترک متناوب از کلیه علائم مرزی به منظور حصول اطمینان از پایداربودن آن‌ها در محل اولیه و خارج نشدن از حال استاندارد.
- 20 - تهیه و تنظیم آمارهای نوبه‌ای مرزی و تجزیه و تحلیل آن‌ها و انعکاس به‌موقع به سازمان مرکزی مرزبانی و سازمان مناطق آزاد.
- 21 - گزارش فوری کلیه رویدادهای مهم مرزی به سازمان مرکزی مرزبانی و سازمان مناطق آزاد و حضور در

محل و انجام اقدامات اولیه در محل.

22- اجرای دستورهای سازمان مرکزی مرزبانی در کلیه امور مرزی.

23- نظارت فنی مرزبانی بر نحوه اجرای کلیه کارهای عمرانی و طرح‌های مرزی در مرز و اطمینان از عدم تضییع حقوق و منافع دولت و مرزنشینان و جلوگیری از ادامه کار در صورت مغایرت با منافع کشور و اعلام به سازمان مرکزی مرزبانی.

24- نظارت فنی مرزبانی بر فعالیت‌های فیزیکی و طرح‌های اجرایی حاشیه مرز در کشور مقابل و اطمینان از عدم تضییع حقوق و منافع دولت و مرزنشینان و اعتراض یا جلوگیری از ادامه کار (برحسب وضعیت) در صورت مغایرت با معاهدات دوجانبه و قوانین بین‌المللی.

25- برآورد نیازمندی‌های فنی با ارائه راهکارهای مناسب جهت بالابردن توان رزمی یگان‌های مرزی و بهینه کردن کنترل مرز و اعلام به سازمان مرکزی مرزبانی.

26- اجرای قوانین جاری کشور در آب‌های داخلی.

27- اجرای قوانین بین‌المللی یا داخلی (حسب مورد) در دریای سرزمینی (آب‌های ساحلی).

28- اعمال نظارت به منظور پیشگیری از نقض قوانین و مقررات کشور از جمله مصوبات مربوط به مناطق آزاد، مقررات امنیتی، گمرکی، مالی، مهاجرتی، بهداشتی، زیست محیطی و اقدام لازم در مورد تعقیب و مجازات متخلفین (با هماهنگی سازمان‌های مرتبط) در آب‌های منطقه.

29- نظارت به منظور عدم انجام فعالیت‌های غیرقانونی و هرگونه بهره‌برداری مغایر با حقوق دولت جمهوری اسلامی ایران و اقدام در مورد تخلفات (با هماهنگی سازمان‌های مربوط) در منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره.

30- نظارت به منظور عبور بی‌ضرر شناورها از آبراه‌های بین‌المللی واقع در آب‌های دریایی متعلق به ایران.

31- جلوگیری از هرگونه بهره‌برداری غیرمجاز در منطقه اختصاصی ماهیگیری در دریای خزر.

32- اعمال فرماندهی بر پاسگاه‌های مرزی به منظور حسن انجام وظایف محوله.

ضوابط مربوط به نقل و انتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی بیمه‌شدگان در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁶⁸⁾

مصوب 1373/10/12 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

ماده 1- اشخاصی که قبل از اشتغال در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول قانون تأمین اجتماعی بوده و حق بیمه مربوط را پرداخته باشند پس از اشتغال در واحدهای واقع در مناطق آزاد می‌توانند درخواست انتقال حق بیمه سهم خود را پس از کسر حق درمان متعلقه به صندوقی که نزد آن بیمه شده‌اند بنمایند.

ماده 2- اشخاصی که در مناطق آزاد به کار اشتغال داشته و مشمول مقررات بیمه آن مناطق باشند در صورت اشتغال در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی در سایر نقاط کشور، می‌توانند تقاضای انتقال سوابق بیمه خود را به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم دارند و سازمان مذکور نیز مکلف به انتقال حق بیمه آنان با رعایت

مقررات مربوط می‌باشد.

ماده 3- سازمان‌های مناطق آزاد و سازمان تأمین اجتماعی ضمن ایجاد تسهیلات لازم به منظور نقل و انتقال سوابق مشمولین خود از صندوق سازمان‌های مناطق آزاد به سازمان تأمین اجتماعی و به عکس، مقررات قانون نقل و انتقال حق بیمه و بازنشستگی - مصوب 1365⁽¹⁶⁹⁾ - و اصلاحات آن را رعایت می‌کنند.

ماده 4- مستخدمان مستغفی، اخراجی و بازرخید خدمت وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است در صورت اشتغال در مناطق آزاد به شرطی که وجوه حق بیمه و کسور بازنشستگی مربوط را دریافت نکرده باشند از حیث نقل و انتقال وجوه مذکور تابع ضوابط این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده 5- نقل و انتقال حق بیمه اشخاصی که در یکی از مناطق آزاد اشتغال دارند در صورت اشتغال در دیگر مناطق آزاد به صندوق مربوط بلامانع است. نحوه انتقال کسور و حق بیمه حسب ضوابط صندوق مبدأ خواهد بود. **تبصره -** هرگاه بیمه شده در هر دو منطقه آزاد و نزد یک صندوق بیمه شده باشد تنها سوابق وی به صندوق محل اشتغال جدید منتقل خواهد شد در غیر این صورت سوابق خدمت و حق بیمه پرداخت شده کلاً به صندوق جدید منتقل می‌شود.

ماده 6- سوابق اشتغال شاغلین در مناطق آزاد در صورت انتقال به سازمان تأمین اجتماعی در صورتی پذیرفته می‌شود که صندوق حمایتی مشمول در قبال اخذ حق بیمه، متعهد ارائه کلیه حمایت‌های موضوع قانون تأمین اجتماعی باشد در غیر این صورت بیمه شده باید مابه‌التفاوت نرخ حق بیمه مربوط تا حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی را از حیث برخورداری از مزایای قانونی پرداخت کند.

ماده 7 - در صورت انتقال مشمولین تأمین اجتماعی به مناطق آزاد و به عکس تنها حق بیمه و یا کسور بازنشستگی مربوط به آن قسمت از سنوات اشتغال که حق بیمه و کسور بازنشستگی مربوط به آن پرداخت گردیده جزو سوابق خدمت آنان محسوب خواهد شد.

ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (170)(171)

مصوب 1374/2/4 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1- در این تصویب‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

1-1. کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

169 - به قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب 1365/3/27 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

170 - آیین‌نامه مزبور به شماره 21453/ت/15011 ک مورخ 1374/2/20 ابلاغ شده است.

171 - به موجب ماده 15 آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی ج.ا.ا. مصوب 1385/3/1 ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ج.ا.ا. در مورد مناطق ویژه اقتصادی نیز مجری می‌باشد.

- 1-2 - منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری- صنعتی.
- 1-3 - سازمان: سازمان هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی است که به موجب قانون تأسیس شده‌اند.
- 1-4 - قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مجلس شورای اسلامی. (172)
- 1-5 - شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
- 1-6 - واحد ثبتی: مرجع ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی هر یک از سازمان‌های مناطق آزاد تجاری- صنعتی.
- 1-7 - شعبه شرکت یا مؤسسه: شعبه یک شرکت یا مؤسسه، شخص حقوقی است که در منطقه توسط شرکت یا مؤسسه اصلی که در خارج از منطقه ایجاد شده تشکیل شده است و اکثریت سهام آن متعلق به شرکت یا مؤسسه مذکور می‌باشد و این شخص حقوقی تازه تأسیس، شرکت یا مؤسسه فرعی آن محسوب می‌شود.
- 1-8 (اصلاحی 1375/4/18) - نماینده شرکت یا مؤسسه: نماینده یک شرکت یا مؤسسه، شخص حقوقی یا حقیقی است که آن شرکت یا مؤسسه به آن اختیارات لازم را داده است و تعهدات آن در سمت نمایندگی شرکت یا مؤسسه، تعهدات شرکت یا مؤسسه اختیاردهنده محسوب می‌شود.

فصل دوم - ایجاد و وظایف واحد ثبتی

- ماده 2 - سازمان هر منطقه به منظور انجام امور ثبتی شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در آن منطقه، واحدی را به نام واحد ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی تأسیس می‌کند.
- ماده 3 - وظایف واحد ثبتی عبارتند از:
- 1-3 - ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری ایرانی و خارجی.
- 2-3 - ثبت علائم و اسامی تجاری و صنعتی.
- 3-3 - ثبت اختراعات و اشکال و ترسیمات صنعتی.
- 4-3 - ثبت دفاتر تجاری بازرگانان.
- 5-3 - پلمپ دفاتر تجاری و غیرتجاری واقع در حوزه هر منطقه.
- 6-3 - ثبت بانک‌ها و مؤسسات اعتباری با رعایت آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد.
- 7-3 - ثبت شرکت‌های بیمه طبق مقررات حاکم در مناطق آزاد.

فصل سوم- تشریفات قانونی ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی

- ماده 4 - هر شرکت یا مؤسسه‌ای که در منطقه ثبت شود و مرکز اصلی آن نیز در همان منطقه باشد شرکت ایرانی و ثبت شده در منطقه محسوب می‌شود.
- تبصره 1 - از تاریخ اجرای این تصویب‌نامه هر شرکت یا مؤسسه خارجی برای اینکه بتواند به وسیله شعبه یا نمایندگی در منطقه به فعالیت‌های اقتصادی مبادرت نماید باید در کشور متبوع خود مطابق قوانین و مقررات

جاری آن کشور - به تصدیق نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در آن کشور - شرکت قانونی محسوب شود و در واحد ثبتی منطقه نیز به ثبت رسیده باشد.

تبصره 2 - هر شرکت یا مؤسسه خارجی که در تاریخ اجرای این تصویب‌نامه در منطقه به وسیله شعبه یا نمایندگی به فعالیت‌های اقتصادی اشتغال داشته باشد باید در ظرف سه ماه از تاریخ اجرای این تصویب‌نامه تقاضای ثبت نماید. در غیر این صورت شرکت مذکور اعتبار قانونی نداشته و مؤسسين آن در قبال اشخاص ثالث متضامناً مسؤول جبران خسارت وارد شده خواهند بود.

ماده 5 - انواع شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری مذکور در قانون تجارت و سایر قوانین ایران می‌توانند در واحد ثبتی منطقه به ثبت برسند مشروط بر آنکه موضوع فعالیت آن‌ها قانونی باشد. در هر حال تأسیس و فعالیت شرکت‌ها تحت قوانین موضوعه امکانپذیر است.

ماده 6 (اصلاحی) (1375/4/18) - تمامی اشخاص حقوقی که در منطقه فعالیت اقتصادی دارند، موظفند ظرف سه ماه از تاریخ اعلام واحد ثبتی وضعیت خود را با مفاد این تصویب‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی آن تطبیق دهند. در غیر این صورت مرجع صالح به تقاضای سازمان از ادامه فعالیت اشخاص مذکور جلوگیری خواهد نمود. دستورالعمل اجرایی این ماده توسط سازمان هر منطقه تهیه و به اجرا گذاشته می‌شود.

تبصره (الحاقی) (1375/4/18) - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور کلیه سوابق و مدارک مربوط به اشخاص حقوقی که قبل از تاریخ ایجاد واحد ثبتی منطقه در سایر نقاط کشور به ثبت رسیده‌اند و به موجب اساسنامه مربوط مرکز اصلی (اقامتگاه) آنها، منطقه است و از سازمان مجوز فعالیت دریافت کرده‌اند بنا به تقاضای واحد ثبتی برای آن واحد ارسال می‌کند، همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به منظور پیشگیری از تعیین نام‌های مشابه برای شرکت‌های در حال ثبت با واحدهای ثبتی مناطق همکاری خواهند نمود.

ماده 7 - ثبت شرکت و مؤسسه در منطقه با ارائه مدارک و اسناد زیر به واحد ثبتی منطقه به عمل خواهد آمد:

- 1 - اظهارنامه ثبت.
- 2 - اساسنامه شرکت.
- 3 - صورت‌جلسه مجمع عمومی مؤسسين.
- 4 - صورت‌جلسه اولین جلسه هیأت‌مدیره.
- 5 - گواهی بانکی از یکی از بانک‌های منطقه مبنی بر تودیع حداقل 35% سرمایه نقدی.
- 6 - مجوز فعالیت در منطقه که توسط سازمان صادر شده باشد.

تبصره 1 - در مورد اشخاص حقوقی خارجی تهیه و ارائه اصل اختیاری‌نامه نمایندگی و مجوز تأسیس شعبه اشخاص مذکور در ایران که شرایط تنظیم و صدور آن‌ها مطابق قوانین و مقررات کشور متبوع اشخاص حقوقی خارجی (به تصدیق نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در آن کشور) رعایت شده باشد ضرورت دارد، همچنین لازم است برای ثبت شعبه یا نمایندگی در ایران اشخاص حقوقی خارجی اظهارنامه ثبت شرکت و رونوشت مصدق سند ثبت شرکت در کشور متبوع را به زبان فارسی نیز ضمیمه نمایند.

تبصره 2 - کلیه اسناد و مدارک موضوع ماده (8) این تصویب‌نامه توسط اشخاص حقوقی خارجی باید به صورت رسمی به زبان فارسی نیز تسلیم شود.

تبصره 3 - در کلیه موارد پس از دریافت رسید حق‌الثبت، اقدامات مربوط به ثبت و صدور گواهی مربوط

صورت خواهد گرفت.

ماده 8- اظهارنامه ثبت شعب و نمایندگی‌های اشخاص حقوقی خارجی علاوه بر قید تاریخ و امضا باید حاوی نکات زیر باشد:

- 1 - نام کامل شرکت یا مؤسسه به زبان فارسی با علائم اختصاری و مشخصات آن.
  - 2 - نوع شرکت یا مؤسسه و موضوع فعالیت آن.
  - 3 - مرکز اصلی و اقامتگاه شرکت یا مؤسسه در خارج از ایران.
  - 4 - تابعیت شرکت یا مؤسسه.
  - 5 - میزان سرمایه شرکت یا مؤسسه.
  - 6 - آخرین بیان مالی شرکت یا مؤسسه.
  - 7 - مرجع ثبت، شماره محل (شهر و کشور) و تاریخ ثبت شرکت یا مؤسسه در خارج از ایران.
  - 8 - فعالیت موردنظر شرکت یا مؤسسه جهت اشتغال در منطقه.
  - 9 - سایر شعب و نمایندگی‌های شرکت یا مؤسسه در ایران و اسامی مدیران هر کدام (در صورت تأسیس).
  - 10 - اقامتگاه شرکت یا مؤسسه جهت اشتغال در ایران و تعیین افراد صلاحیتدار دریافت‌کننده ابلاغ‌ها و اخطاریه‌ها.
  - 11 - قبولی مدیر یا مدیران شعب و نمایندگی‌ها ذیل مجوز تأسیس یا اختیارنامه نمایندگی موضوع تبصره (1) ماده (7) این تصویبنامه.
  - 12 - نام و نام خانوادگی، اقامتگاه مدیران یا اداره‌کنندگان شرکت یا مؤسسه
- تبصره -** نام و نام خانوادگی، اقامتگاه و تابعیت وکیل، همچنین نسخه اصلی یا رونوشت مصدق و کالتنامه در صورتی که اظهارنامه و تقاضای ثبت به وسیله وکیل داده شده باشد تسلیم شود.
- 9 - اشخاص حقوقی پس از ثبت دارای شخصیت حقوقی خواهند بود و بر اساس قوانین و مقررات حاکم در منطقه، فعالیت می‌نمایند. واحد ثبتی سازمان موظف است سندی مشعر بر ثبت اشخاص حقوقی یا شعبه یا نمایندگی آن‌ها که مهیور به مهر واحد ثبتی است به تقاضاکننده ثبت بدهد.
  - 10 - اشخاص حقوقی مکلفند به منظور ثبت هرگونه تغییرات در اساسنامه و ترکیب هیأت‌مدیره، بازرسان، صاحبان امضای مجاز، کاهش یا افزایش سرمایه و انحلال شرکت یا مؤسسه ظرف یک هفته مراتب را به صورت کتبی به واحد ثبتی منطقه اطلاع دهند. عدم اطلاع به موقع رافع مسؤولیت مدیران اشخاص حقوقی مذکور نخواهد بود.
  - 11 - هر ذی‌نفعی می‌تواند از مندرجات پرونده‌های ثبتی مربوط اطلاع یافته تقاضای دریافت رونوشت مصدق نماید.
  - 12 - واحد ثبتی موظف است مراتب تأسیس شرکت یا مؤسسه و تغییرات آن را حداکثر ظرف 10 روز از تاریخ ثبت به منظور درج در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و روزنامه محلی به هزینه متقاضی به آن روزنامه اعلام نماید.
  - 13 - تقاضای ثبت علائم و اسامی تجاری - صنعتی و ثبت اختراعات و اشکال و ترسیمات صنعتی در منطقه به موجب اظهارنامه صورت می‌گیرد و شرایط ثبت آن در واحد ثبتی طبق دستورالعمل اجرایی مصوب

سازمان هر منطقه خواهد بود.

ماده 14 - کلیه اشخاص حقیقی ایرانی که طبق قانون تجارت به امور بازرگانی در منطقه مبادرت دارند موظفند نام خود یا مدیران خود را مطابق مقررات این تصویب‌نامه حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ اعلام واحد ثبتی در دفتر ثبت تجاری واحد ثبتی به ثبت برسانند.

ماده 15 - ثبت اسامی اشخاص حقیقی ایرانی و خارجی در دفاتر ثبت با تنظیم و تسلیم سه نسخه اظهارنامه که حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ اعلام واحد ثبتی انجام می‌گیرد و حاوی نکات زیر می‌باشد به عمل می‌آید:

- 1 - نام و نام خانوادگی بازرگان.
- 2 - تاریخ و محل تولد، شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه بازرگان و تصویر اوراق شناسنامه برای اشخاص حقیقی ایرانی و گذرنامه برای اشخاص حقیقی خارجی.
- 3 - تابعیت اصلی و فعلی افراد مزبور در صورت تحصیل تابعیت دیگر و تاریخ و چگونگی اخذ تابعیت مزبور.
- 4 - تاریخ ورود به منطقه و شماره و محل صدور پروانه اقامت و محل اقامت اتباع خارجی.
- 5 - اقامتگاه قانونی اشخاص حقیقی.
- 6 - شماره ثبت منگنه و پلمپ دفاتر تجاری که به موجب بند (5) ماده (3) این تصویب‌نامه به عمل آمده است.
- 7 - رشته فعالیت تجاری داخلی یا خارجی یا هر دو در هر مورد.

8 - سایر مشخصات تجاری بازرگانان از جمله شماره ثبت، علائم تجاری، کتاب رمز تجاری و غیره.

ماده 16 - واحد ثبتی مکلف است پس از ثبت مفاد اظهارنامه در دفتر ثبت تجاری ظرف حداکثر ده روز از تاریخ تسلیم، یک نسخه امضا شده از اظهارنامه ثبت را ممهور به مهر واحد به اظهار کننده تسلیم نماید و نسخه دیگر را به واحد ذی‌ربط در سازمان ارسال کند.

ماده 17 - اظهارکننده موظف است ظرف مدت یک هفته هرگونه تغییراتی را در مفاد اظهارنامه، طی اظهارنامه جدیدی که در سه نسخه تنظیم می‌شود تهیه و به واحد ثبتی سازمان تسلیم کند تا در دفتر ثبت تجاری واحد ثبتی قید گردد.

ماده 18 - اشخاص حقیقی و حقوقی که طبق مقررات این تصویب‌نامه اسم خود را ثبت می‌نمایند مکلفند در سربرگ اوراق تجاری و برگ‌های فروش و سفارش و هر نوع اسناد و مدارک تجاری که به کار می‌برند ضمن درج عنوان تجاری شماره ثبت خود را نیز قید نمایند.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده 19 - پلمپ دفاتر تجاری اشخاص حقیقی و حقوقی طبق دستورالعملی که توسط سازمان هر منطقه تعیین می‌شود صورت گرفته و پس از امضای نماینده واحد ثبتی به مهر واحد مذکور ممهور خواهد شد.

ماده 20 (اصلاحی 1378/12/18) - هزینه‌های مربوط به ثبت شرکت، مؤسسه و تغییرات آن همچنین ثبت علائم و اسامی تجاری و صنعتی و اختراعات و اشکال و ترسیمات صنعتی و نیز ثبت دفاتر تجاری و پلمپ دفاتر تجاری و غیرتجاری به موجب دستورالعملی که با رعایت قوانین مربوطه توسط سازمان هر منطقه تهیه می‌شود، دریافت می‌گردد.

ماده 21 - از ادامه فعالیت متخلفین از اجرای مفاد این تصویب‌نامه، بنا به تقاضای سازمان، توسط نیروی

انتظامی منطقه جلوگیری به عمل خواهد آمد. در هر صورت این گونه اقدامات رافع مسؤلیت مدیران شرکت یا مؤسسه و اشخاص حقیقی متخلف در قبال اشخاص ثالث نخواهد بود.

ماده 22 - دستورالعمل‌های اجرایی این تصویب‌نامه و فرم‌های چاپی مربوط توسط سازمان هر منطقه حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تصویب این تصویب‌نامه تهیه و به اجرا گذاشته خواهد شد.

از آیین‌نامه اجرایی بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی⁽¹⁷³⁾

مصوب 1375/6/11 هیأت وزیران

ماده 17 - از تاریخ تصویب این آیین‌نامه در مورد اراضی زیر پوشش بهره‌برداری از چاه‌های عمیق و نیمه‌عمیق که روی آنها کنتور حجمی نصب شده است، حجم آب ثبت شده توسط کنتورهای نصب شده ملاک محاسبه حق‌النظاره‌ها خواهد بود. از زارعینی که حجم آب مصرف آنها برابر کنتور مطابق الگوی مصرف بهینه آب مندرج در پروانه‌های صادر شده باشد، فقط حق‌النظاره مندرج در آیین‌نامه اجرایی قانون توزیع عادلانه آب - مصوب 1361 - اخذ خواهد شد. در مورد زارعینی که مصارف آنها بیش از الگوی مصرف مندرج در پروانه‌های صادر شده باشد، علاوه بر حق‌النظاره‌ها مبالغی به شرح زیر برای هزینه‌های جبرانی اخذ خواهد شد.

الف - ...

ب - در مناطق آزاد تا ده درصد (10%) الگوی مصرف بهینه نسبت به مازاد بر حجم تعیین شده در الگوی مصرف بهینه آب یک درصد (1%) و برداشت (10%) تا حداکثر بیست و پنج درصد (25%) الگوی مصرف بهینه آب نسبت به مازاد چهار درصد (4%) ارزش تولیدات اراضی تحت پوشش.

آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁷⁴⁾

مصوب 1378/9/9 هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - در این آیین‌نامه اسامی ذیل به جای عبارات مربوط بکار خواهد رفت:

قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه‌های آن⁽¹⁷⁵⁾.

آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی ماده (18) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی

ایران.

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

173 - آیین‌نامه مزبور به شماره 6806/ت/15700 هـ. مورخ 1375/6/26 ابلاغ شده است.

174 - آیین‌نامه مزبور به شماره 2368/ت/22623 ک مورخ 1379/2/27 ابلاغ شده است.

175 - قانون مذکور مصوب 1372/6/7 در این مجموعه درج شده است.

منطقه: هر یک از مناطق آزاد طبق قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه‌های آن.

بانک: بانک‌هایی که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشند.

شعبه: واحدی از یک بانک یا مؤسسه اعتباری فعال در منطقه یا خارج از آن است که طبق اساسنامه بانک یا مؤسسه اصلی و در چارچوب قوانین و مقررات منطقه به عملیات مجاز بانکی مبادرت می‌ورزد.

مؤسسه: مؤسسات اعتباری که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشند.

واحدهای بانکی: بانک‌ها و مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ایرانی یا خارجی که در منطقه مجاز به فعالیت می‌باشند.

بانکداری برون مرزی: انجام انواع عملیات بانکی منحصرأ با پول‌های خارجی.

دفتر نمایندگی: دفتر نمایندگی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که در منطقه تأسیس می‌شود.

فصل دوم - شرایط تأسیس بانک و مؤسسه

ماده 2- تأسیس بانک و مؤسسه و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از نام بانک یا مؤسسه در منطقه تنها با رعایت مفاد قانون و این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط مجاز است

تبصره - واحدهای بانکی که مجوز فعالیت بانکداری برون مرزی را دریافت می‌کنند مکلفند واژه «برون مرزی» را همراه نام خود بکار برند.

ماده 3- بانک‌ها و مؤسساتی که با سرمایه ایرانی یا خارجی و یا با مشارکت ایرانی و خارجی در منطقه به ثبت برسند و مرکز اصلی آنها نیز در همان منطقه باشد بانک یا مؤسسه ایرانی ثبت شده در منطقه محسوب می‌شوند.

ماده 4- تأسیس بانک و مؤسسه و افتتاح شعب بانک‌ها و مؤسسات اعم از ایرانی یا خارجی در مناطق موکول به پیشنهاد سازمان و صدور مجوز توسط بانک مرکزی است.

تبصره 1- اساسنامه بانک‌ها و مؤسسات و هرگونه تغییرات بعدی در اساسنامه آنها باید پس از پیشنهاد سازمان به تأیید شورای پول و اعتبار برسد.

تبصره 2- تأسیس بانک و مؤسسه به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام طبق مفاد قانون و این آیین‌نامه و مقررات مندرج در لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347 امکانپذیر است.

تبصره 3 (الحاقی 1388/2/23) - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که در مدت یک ماه از زمان دریافت پیشنهاد سازمان برای تأسیس بانک و مؤسسه، مجوز تأسیس بانک صادر گردد و یا در صورتی که امکان تأسیس بر اساس قوانین و مقررات مربوط وجود نداشته باشد، مراتب را به سازمان اعلام نماید. مدت زمانی که از تاریخ اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صرف تأمین و واریز سرمایه اولیه توسط متقاضی تأسیس می‌گردد، در محاسبه مهلت یادشده لحاظ نخواهد شد.

ماده 5- ثبت بانک یا مؤسسه و یا شعبه بانک خارجی در منطقه منوط به صدور مجوز موضوع ماده (4) این آیین‌نامه می‌باشد. مرجع ثبت در منطقه مکلف است قبل از ثبت واحدهای بانکی مزبور مجوز مربوطه را مطالبه کند.

تبصره ۵ - تأسیس دفتر نمایندگی بانک‌ها و مؤسسات ایرانی یا خارجی منوط به تأیید سازمان و ثبت در منطقه است. این دفاتر مجاز به انجام هیچگونه معاملات و عملیات بانکی نمی‌باشند.

ماده 6 - شعب بانک‌هایی که پیش از تصویب این آیین‌نامه در منطقه ایجاد شده‌اند، نیازی به اخذ مجوز جدید ندارند لیکن فعالیت آنان باید مطابق با مفاد این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط انجام شود.

ماده 7 - حداقل سرمایه واحدهای بانکی در منطقه به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - بانک: حداقل سی و پنج میلیارد (35/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

ب - مؤسسه: حداقل پانزده میلیارد (15/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

ج - شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل ده میلیارد (10/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

د - واحدهای بانکی برون مرزی:

1- بانک: حداقل 10 میلیون (10/000/000) دلار که صد درصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

2- مؤسسه: حداقل پنج میلیون (5/000/000) دلار که صد درصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

3- شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل 3 میلیون (3/000/000) دلار که صد درصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

تبصره 1 - صدور مجوز تأسیس واحدهای بانکی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) با سرمایه خارجی موکول به ارایه اعلامیه فروش ارز به یکی از واحدهای بانکی در مناطق به میزان سرمایه متعلق به اتباع خارجی، خواهد بود.

تبصره 2 - وجوه سپرده شده نزد بانک مرکزی پس از ثبت واحدهای بانکی و ارایه مدارک ثبت شده شرکت، مورد استفاده واحدهای مذکور قرار می‌گیرد.

تبصره 3 - (اصلاحی 1388/2/23) - تغییر حداقل سرمایه واحدهای بانکی با پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

ماده 8 - بانک‌ها و مؤسسات فعال در منطقه می‌توانند با موافقت سازمان و تأیید بانک مرکزی به تأسیس شعبه اقدام نمایند.

فصل سوم - نظام ارزی مناطق آزاد

ماده 9 - خرید و فروش کلیه ارزها در مقابل ریال یا سایر ارزها و کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

ماده 10 - نقل و انتقال کلیه ارزها از خارج از کشور به مناطق و از مناطق به خارج از کشور توسط اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره - نقل و انتقال ارز از سایر نقاط کشور توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به مناطق و بالعکس، تابع

قوانین و مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده 11- نرخ خرید و فروش ارزها در مناطق و تبدیل آنها به ریال بر اساس عرضه و تقاضا در بازار آزاد تعیین می‌شود.

فصل چهارم - شرایط فعالیت

ماده 12- بانک‌ها و مؤسسات و شعب پس از گرفتن مجوز تأسیس موضوع ماده (4) این آیین‌نامه و ثبت در واحد ثبت منطقه، با رعایت مفاد این آیین‌نامه و آرایه مدارک مشروح ذیل به سازمان، می‌توانند فعالیت خود را شروع کنند:

- آگهی ثبت در روزنامه رسمی
- یک نسخه اساسنامه ثبت شده
- اعلام نشانی محل قانونی

ماده 13- ضوابط فعالیت واحدهای بانکی در منطقه به ترتیب ذیل خواهد بود:

الف - کلیه واحدهای بانکی در مناطق، تابع مقررات این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط می‌باشند.
ب - معاملات کلیه واحدهای بانکی در مناطق به ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. این واحدها در معاملات خود به ارز مجاز به رعایت رویه‌های بانکی بین‌المللی هستند.

ماده 14- در مقررات پولی و اعتباری که توسط بانک مرکزی جهت واحدهای بانکی در مناطق وضع می‌گردد هدف تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری در این مناطق و نیز حفظ موقعیت رقابتی بین‌المللی مناطق رعایت خواهد شد.

تبصره 1 (الحاقی 1388/2/23) - بانک‌های تجاری کشور مکلفند تمهیداتی اتخاذ نمایند تا حداقل یکی از شعب خود در مناطق آزاد را در حد شعبه مستقل و با درجه بالا ارتقا داده و حداکثر اختیارات ممکن را به آنها برای ارائه بیشترین خدمات به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی اعطا نمایند.
سازمان مکلف است گزارش اجرای این ماده را هر شش ماه یک بار به دولت ارائه نماید.

تبصره 2 (الحاقی 1388/2/23) - سازمان در قراردادهای مربوط به واگذاری زمین به عنوان شرط ضمن عقد تصریح می‌نماید که در صورت اعلام بانک تسهیلات‌دهنده مبنی بر عدم ایفای تعهدات خریدار (تسهیلات‌گیرنده)، سازمان نسبت به فسخ قرارداد و انتقال ملک به بانک به منظور استیفای حقوق بانک اقدام خواهد نمود.⁽¹⁷⁶⁾

ترتیبات اجرای این تبصره مطابق تفاهم‌نامه‌ای خواهد بود که حسب مورد بین سازمان و بانک ذی‌ربط تنظیم می‌گردد.

ماده 15- واحدهای بانکی برون مرزی مجاز به انجام عملیات بانکی به ریال ایران نمی‌باشند.

ماده 16- واحدهای بانکی برای انجام معاملات ارزی باید مجوز بانک مرکزی را دریافت نمایند. واحدهای

176 - از آیین‌نامه نحوه واگذاری دارایی‌های غیرضرور و اماکن رفاهی بانک‌ها مصوب 1386/10/30 هیأت‌وزیران:

تبصره 3 ماده 3- خرید هرگونه ملک مسکونی به استثنای مناطق محروم و آزاد از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط بانک‌ها ممنوع می‌باشد.

مزبور می‌توانند در تقاضای خود جهت تأسیس واحد مورد نظر مجوز انجام عملیات ارزی را نیز درخواست نمایند.

ماده 17- واحدهای بانکی که دارای مجوز انجام عملیات ارزی هستند برحسب نوع مجوز دریافتی می‌توانند با رعایت مفاد این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های آن به ارائه خدمت و عملیات ذیل مبادرت کنند:

- 1- برقراری روابط کارگزاری با سایر بانکها
- 2- انجام انواع نقل و انتقالات پولی برای خود یا مشتریان
- 3- انجام کلیه معاملات خرید و فروش ارزها به صورت نقدی به حساب خود یا مشتریان
- 4- نگاهداری حساب‌های جاری و پس انداز
- 5- نگاهداری انواع سپرده‌های مدت دار با سررسیدهای مختلف
- 6- دریافت انواع تسهیلات اعتباری
- 7- انتشار، خرید، فروش، پذیره نویسی و نگاهداری اوراق مشارکت و اوراق قرضه
- 8- اعطای انواع تسهیلات اعتباری
- 9- خرید و تضمین انواع اوراق تجاری
- 10- انجام کلیه امور مربوط به اعتبارات اسنادی، بروات و سفته‌ها و ضمانتنامه
- 11- مدیریت دارایی‌ها و انجام خدمت سرمایه‌گذاری به حساب مشتریان
- 12- انجام کلیه خدمات امانی و سایر امور مدیریتی
- 13- سایر عملیات بانکی مجاز

تبصره - مؤسسات مجاز به نگهداری حساب‌های جاری به ارز برای مشتریان خود نمی‌باشند.

ماده 18- در عملیات بانکداری بین‌المللی کارمزد عملیات بانکی، سود تسهیلات اعتباری دریافتی سپرده‌های مختلف و سود تسهیلات اعطایی بر اساس شرایط بازار آزاد تعیین می‌شود.

ماده 19- واحدهای بانکی به جز واحدهای بانکی برون مرزی می‌توانند طبق ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین و مقررات جاری منابع مالی مورد نیاز خود را به ریال، به طرق ذیل تأمین نمایند:

- 1- قبول سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری و پس انداز
- 2- قبول سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت دار
- 3- انتشار اوراق مشارکت
- 4- دریافت تسهیلات اعتباری از اشخاص حقیقی و حقوقی

تبصره - مؤسسات اعتباری مجاز به دریافت سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری به ریال از مشتریان نمی‌باشند.

ماده 20- واحدهای بانکی به جز واحدهای بانکی برون مرزی می‌توانند در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا تسهیلات اعتباری به ریال اعطانمایند.

ماده 21- واحدهای بانکی به جز واحدهای بانکی برون مرزی در منطقه می‌توانند طبق مفاد اساسنامه خود به سایر عملیات بانکی مجاز به ریال مبادرت نمایند.

ماده 22- بانکها و مؤسسات در مناطق مجاز به افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌های خود نمی‌باشند.

ماده 23- بانکها و مؤسسات و شعب بانکها و مؤسسات خارجی در مناطق همواره باید بخشی از

سپرده‌های تودیع شده نزد خود را به میزان و نوع ارزی که بانک مرکزی تعیین می‌کند به عنوان سپرده قانونی نزد بانک مرکزی تودیع کنند. میزان و نوع ارز سپرده‌های قانونی می‌تواند برحسب نوع سپرده و حدود فعالیت بانک‌ها و مؤسسات متفاوت باشد.

تبصره - بانک مرکزی نسبت به سپرده‌های قانونی دریافتی به ارز سود ارزی مناسب به تشخیص خود پرداخت می‌نماید.

ماده 24- بانک‌ها و مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی در مناطق باید بخشی از سود ویژه سالیانه خود را به صورت اندوخته قانونی نگهداری کنند. میزان این اندوخته حداقل پانزده درصد (15%) سود ویژه خواهد بود. ایجاد این اندوخته پس از آن که مبلغ به میزان سرمایه بالغ شد، اختیاری است.

ماده 25- دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی واحدهای بانکی در مناطق باید بر مبنای نرخ‌های بازار آزاد در پایان هر دوره مالی تسعیر شود. مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های با سررسید یک سال و کمتر از یک سال در زمان تسعیر بایستی به حساب سود و زیان منظور شود.

ماده 26- واحدهای بانکی در مناطق مجاز به قبول سهام خود به عنوان وثیقه تسهیلات اعطایی نمی‌باشند.
ماده 27- بانک‌ها و مؤسسات در مناطق مجاز به انجام عملیات ذیل نمی‌باشند:

الف - خرید و فروش کالا به حساب خود به منظور تجارت مگر در جهت اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا و در جهت رفع احتیاجات خود.

ب - معاملات غیرمنقول جز برای بانک‌ها و مؤسساتی که هدف اصلی آنها انجام معاملات غیرمنقول است بیش از سقف مصوب بانک مرکزی .

پ - خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت یا خرید سایر اوراق بهادار به حساب خود به میزانی بیش از سقف مصوب بانک مرکزی .

ت - اعطای تسهیلات اعتباری به مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره و شرکت‌هایی که اشخاص مذکور در آن ذی‌نفع هستند بیش از سقف مصوب بانک مرکزی.

ث - اعطای تسهیلات اعتباری به اعضای هیأت‌مدیره و مدیران سازمان و اعضای ارکان و مدیران و بازرسان بانک مرکزی، مگر با رعایت مقررات خاص که به همین منظور به تصویب بانک مرکزی می‌رسد.

ماده 28- در صورتی که سرمایه بانک یا مؤسسه بر اثر زیان‌های وارد شده از حداقل مقرر در ماده (8) این آیین‌نامه کمتر شود، باید حداکثر ظرف شش ماه سرمایه خود را تکمیل کند.

فصل پنجم - مقررات مربوط به نظارت بر واحدهای بانکی منطقه

ماده 29- کلیه بانک‌ها و مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی در مناطق تحت نظارت بانک مرکزی خواهند بود و باید ضمن مراعات ضوابط و مقررات ذیل و در جهت رفع احتیاجات خود کلیه اطلاعات موردنیاز بانک مرکزی را ارائه نمایند:

- 1 - سیاست‌های پولی و اعتباری که از طرف بانک مرکزی تعیین می‌گردد رعایت نمایند.
- 2 - سپرده‌های قانونی خود را برای مقاطعی که بانک مرکزی تعیین خواهد کرد در قالب فرم‌های تعیین شده نزد بانک مرکزی تودیع کنند.

3- سرفصل حساب‌ها و صورت‌های مالی خود را به ترتیبی که مورد تأیید بانک مرکزی باشد تنظیم و نگهداری کنند.

4- استانداردها و ضوابط بانک مرکزی از جمله در مورد کفایت سرمایه را رعایت کنند.

5- آمار و اطلاعات موردنظر را مطابق فرم‌ها و برای مقاطع تعیین شده به شرح زیر برای بانک مرکزی ارسال کنند:

- خلاصه دفتر کل و صورت محاسبه سپرده‌های قانونی .

- صورت‌های مالی از جمله ترازنامه و حساب سود و زیان که به گواهی حسابرسان مستقل مورد تأیید بانک مرکزی رسیده است .

6- سایر اطلاعات مورد نیاز بانک مرکزی را در هر زمان که بانک مرکزی تعیین می‌کند، ارایه یا در اختیار آن بانک قرار دهند. این اطلاعات محرمانه تلقی شده و به صورت موردی یا فردی انتشار نخواهد یافت.

7- با بازرسان اعزامی بانک که با حکم کتبی در محل حضور می‌یابند همکاری کنند و اطلاعات لازم را در اختیار آنان بگذارند.

ماده 30- در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی ادامه فعالیت واحد بانکی در منطقه با مخاطره همراه باشد بانک مرکزی می‌تواند نسبت به استقرار ناظر در واحد بانکی اقدام نماید.

فصل ششم - مقررات متفرقه

ماده 31- اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل و قائم مقام و یا اعضاء هیأت عامل بانک‌ها و مؤسسات و همچنین رؤسای شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی در مناطق از نظر تخصصی و حرفه‌ای باید مورد تأیید بانک مرکزی قرار گیرد.

ماده 32- واحدهای بانکی در منطقه بابت خساراتی که در اثر عملیات آنها متوجه مشتریان می‌شود مسؤول و متعهد جبران خسارات وارده شده می‌باشند.

مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره هر بانک یا مؤسسه در منطقه نیز در مقابل صاحبان سهام و مشتریان مسؤول خساراتی می‌باشند که در نتیجه تخلف هر یک از آنان از این مقررات یا اساسنامه خود به صاحبان سهام یا مشتریان وارد می‌شود.

ماده 33- به منظور تسهیل در مبادله چک‌ها و اسناد بانکی، اتاق پایاپای اسناد بانکی توسط واحدهای بانکی با تأیید بانک مرکزی در منطقه تأسیس می‌شود که هزینه عملیاتی آن از طرف واحدهای یاد شده تأمین می‌شود.

ماده 34- نحوه نگهداری اوراق و اسناد و دفاتر، نحوه رسیدگی به تخلفات، ترتیب انحلال و ورشکستگی واحدهای بانکی و سایر مواردی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است طبق قانون پولی و بانکی مصوب سال 1351 می‌باشد.

ماده 35 (اصلاحی 1388/2/23) - دستورالعمل‌ها⁽¹⁷⁷⁾ و بخشنامه‌های مربوط به امور پولی و بانکی

177- به دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/6/13 شورای پول و اعتبار مندرج در این مجموعه رجوع شود.

مناطق آزاد توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی تهیه و ابلاغ خواهد شد.
این متن جایگزین تصویب‌نامه شماره 51866 ت 17992 هـ مورخ 1376/2/31⁽¹⁷⁸⁾ می‌شود.

مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁷⁹⁾

مصوب 1379/6/2 هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1- در این آیین‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف - مناطق آزاد: مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

ب - سایر نقاط کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران به استثنای مناطق آزاد.

پ - منطقه: هر یک از مناطق آزاد.

ت - سازمان: سازمان هر یک از مناطق آزاد.

ث - مؤسسات موضوع این آیین‌نامه: کلیه مؤسسات مذکور در ماده (2) این آیین‌نامه .

ج - مؤسسات بیمه: مؤسسات بیمه‌ای که طبق مقررات این آیین‌نامه مجاز به فعالیت در منطقه می‌باشند.

چ - مؤسسات بیمه متقابل: مؤسسات بیمه‌ای که خدمات خود را به صورت بیمه متقابل تنها به اعضا ارایه

می‌نمایند.

ح - مؤسسه کارگزاری بیمه: شخص حقوقی که در مقابل دریافت کارمزد، واسطه انجام معاملات بیمه و یا بیمه

اتکایی بین طرف‌ها بوده و شغل او تنها ارایه خدمات بیمه‌ای باشد.

خ - شعبه: واحد تابعه یکی از مؤسسات بیمه ایرانی که در چارچوب موضوع و وظایف مؤسسه اصلی تحت نام

و مسؤولیت آن در منطقه فعالیت می‌کند.

د - نمایندگی بیمه: شخص حقیقی یا حقوقی که بر اساس قرارداد نمایندگی با یکی از مؤسسات بیمه ایرانی

و مقررات این آیین‌نامه، انجام بخشی از موضوع و وظایف مؤسسه طرف قرارداد در امر بیمه را در منطقه به عهده

گرفته است.

ذ (الحاقی 1382/6/5) - دفتر ارتباطی: دفتر مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد که به منظور تسهیل

ارتباط با بیمه مرکزی ایران و دیگر سازمان‌های ذی‌ربط در سایر نقاط کشور ایجاد می‌شود.

فصل دوم - تأسیس

ماده 2- عملیات بیمه و بیمه اتکایی در مناطق آزاد به وسیله مؤسساتی که بنا به پیشنهاد سازمان، طبق

178 - منظور آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1375/10/3 شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی می‌باشد.

179 - آیین‌نامه مزبور به شماره 24117/ت 22117 هـ مورخ 1379/6/8 ابلاغ شده است.

مقررات این آیین‌نامه از بیمه مرکزی ایران مجوز دریافت داشته و به یکی از صورت‌های زیر به ثبت برسند انجام خواهد شد:

1 - شرکت سهامی یا تعاونی بیمه ایرانی با مشارکت سهامداران حقیقی و حقوقی ایرانی و یا خارجی که کلیه سهام آن با نام باشد.

2 - مؤسسه نمایندگی و یا کارگزاری بیمه.

تبصره 1 - تأسیس شعبه توسط مؤسسات بیمه با رعایت مقررات این آیین‌نامه و ثبت در منطقه بلامانع است.

تبصره 2 - اعطای نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی با رعایت ضوابطی که به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد امکان پذیر است. (180)

تبصره 3 (اصلاحی 1382/6/5) - مؤسسات بیمه ایرانی مشمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری (181) (اعم از دولتی و غیردولتی) مجاز به فعالیت در مناطق آزاد به یکی از اشکال زیر می‌باشند:

الف - تأسیس شعبه و ایجاد نمایندگی با رعایت قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری.

ب - تأسیس مؤسسه بیمه با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی در چارچوب مقررات این آیین‌نامه. (182)

تبصره 4 (الحاقی 1382/6/5) - ضوابط ایجاد و محدوده فعالیت دفاتر ارتباطی مؤسسات بیمه از سوی بیمه مرکزی ایران تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده 3 - مؤسساتی که در اجرای این آیین‌نامه اجازه فعالیت در منطقه دریافت می‌نمایند، مجاز به عرضه بیمه برای اشخاص مقیم، موضوعات و موارد بیمه موجود در سایر نقاط کشور و بیمه حمل و نقل کالای وارداتی به سایر نقاط کشور که قرارداد خرید آن در ایران منعقد یا اعتبار اسنادی آن در ایران باز شده است نمی‌باشند. عملیات بیمه اتکایی از شمول حکم این ماده مستثناست.

تبصره 1 - مؤسساتی که تنها اجازه فعالیت بیمه‌ای مستقیم در منطقه را دارند نمی‌توانند از مؤسسات بیمه سایر نقاط کشور بیمه اتکایی قبول نمایند.

تبصره 2 - مؤسسات بیمه می‌توانند نسبت به بیمه اموال و مسؤولیت (غیر بیمه اشخاص) در چارچوب این آیین‌نامه و رعایت قوانین و مقررات مربوط در مناطق ویژه اقتصادی فعالیت کنند.

تبصره 3 - صدور بیمه‌نامه توسط مؤسسات بیمه‌ای مناطق آزاد برای آن دسته از موضوعات و موارد بیمه‌ای که از طرف مؤسسات بیمه‌ای ایرانی فعال در سایر نقاط کشور عرضه نمی‌شود از شمول این ماده مستثناست و

180 - به آیین‌نامه ضوابط اعطای پروانه نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی در مناطق آزاد مصوب 1382/4/3 شورای عالی بیمه مندرج در این مجموعه رجوع شود.

181 - به قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری با اصلاحات بعدی مصوب 1350/3/30 مندرج در مجموعه قوانین و مقررات بیمه از انتشارات این معاونت یا به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir مراجعه فرمایند.

182 - **تبصره سابق -** فعالیت شعبه‌ها و نمایندگی‌های مؤسسات بیمه سایر نقاط کشور در هر یک از مناطق آزاد با رعایت مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری در چارچوب این آیین‌نامه و سایر ضوابط حاکم بر مؤسسات مزبور بلامانع است.

فهرست این قبیل موضوعات و موارد بیمه مجاز در سرزمین اصلی، برای مؤسسات بیمه، توسط بیمه مرکزی ایران حداکثر ظرف 3 ماه از تاریخ تصویب این مقررات، تهیه و به سازمان‌ها اعلام می‌شود.⁽¹⁸³⁾

ماده 4 - حداقل سرمایه برای مؤسسات بیمه، نمایندگی و کارگزاری بیمه به قرار زیر است:

- 1- مؤسسات بیمه مستقیم با سرمایه حداقل پانزده میلیارد (15/000/000/000) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (50%) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.
- 2 - مؤسسات بیمه متقابل با سرمایه حداقل دویست میلیون (200/000/000) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (50%) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.
- 3 - مؤسسات بیمه اتکایی با سرمایه حداقل هشتادوپنج میلیارد (85/000/000/000) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (50%) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.
- 4 - مؤسسات نمایندگی و یا کارگزاری بیمه با سرمایه حداقل سیصد میلیون (300/000/000) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (50%) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

تبصره 1 - هرگونه تعدیل در ارقام مندرج در این ماده هر 2 سال یکبار موکول به پیشنهاد مشترک دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و بیمه مرکزی ایران و تصویب هیأت‌وزیران است.

تبصره 2 - سهامداران خارجی مؤسسات موضوع این آیین‌نامه سهم‌الشرکه ریالی خود را باید به ارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران پرداخته و یا گواهی تبدیل ارز را ارائه نمایند.

تبصره 3 - وجوه سرمایه موضوع این ماده باید نزد یکی از بانک‌های مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که ترجیحاً در مناطق آزاد دارای شعبه باشد واریز شود.

فصل سوم - مجوز ثبت و پروانه فعالیت

ماده 5 (اصلاحی مصوب 1382/6/5) - ثبت مؤسسات موضوع این آیین‌نامه در منطقه، موکول به ارائه مجوز ثبت که توسط بیمه مرکزی ایران صادر می‌شود و ثبت هر گونه تغییرات بعدی در اساسنامه مدیران، میزان سرمایه و سهام مؤسساتی که به ثبت رسیده باشند موکول به ارائه موافقت بیمه مرکزی ایران است.

183 - مصوبه رییس بیمه مرکزی ایران در خصوص فهرست موضوعات و موارد بیمه مجاز در سرزمین اصلی برای مؤسسات بیمه:

جناب آقای نصیری - مشاور محترم رییس‌جمهور و دبیر شورای عالی مناطق آزاد

احتراماً، در اجرای تبصره 3 ماده 3 مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/6/8 هیأت‌وزیران، فهرست موضوعات و موارد بیمه مجاز در سرزمین اصلی، برای مؤسسات بیمه، جهت استحضار به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- 1- درمان انفرادی
- 2- مسؤولیت حرفه‌ای مدیران ارشد
- 3- آلودگی محیط زیست
- 4- بیمه کامپیوتر (رایانه)
- 5- از کارافتادگی دست‌نرمندان (نقاشان، خطاطان، نوازندگان،...) و صنعت‌کاران
- 6- سرقت آثار هنری
- 7- بیمه بیکاری
- 8- مرگ و میر طیور و آبزیان
- 9- مرگ و میر زنبور عسل و کرم ابریشم
- 10- بیمه محصولات کشاورزی
- 11- بیمه اعتبار انفرادی

ماده 6 - برای تحصیل مجوز ثبت، مدارک و اطلاعات زیر باید به بیمه مرکزی ایران تسلیم شود:

الف - اساسنامه مؤسسه.

ب - میزان سرمایه مؤسسه، رسید یا گواهینامه تعهد پرداخت آن.

پ - سهام نقدی و غیرنقدی و نحوه پرداخت آنها.

ت - صورت اسامی سهامداران، بازرسان و مدیران و تابعیت و تعداد سهام هر یک از آنها.

ث - اسناد و مدارک و اطلاعات دیگری که معرف صلاحیت مالی و فنی مؤسسه و حسن شهرت مدیران آن باشد.

تبصره 5 - مجوز ثبت صادر شده برای مدت 6 ماه اعتبار دارد. در صورت عدم ثبت مؤسسه ظرف مهلت مذکور باید مجدداً مجوز ثبت تحصیل شود.

ماده 7 - بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف 30 روز از تاریخ تسلیم آخرین مدارک و اطلاعات خواسته شده با رعایت ماده (28) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372⁽¹⁸⁴⁾ و مقررات این آیین نامه نظر خود را اعم از قبول یا رد تقاضا به طور کتبی به سازمان اعلام نماید.

تبصره 6 - در صورتی که متقاضی به نظر اعلام شده اعتراض داشته باشد می تواند ظرف 30 روز اعتراض خود را به مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران تسلیم کند.

تصمیم مجمع مزبور قطعی و لازم الاجراست.

ماده 8 - بیمه مرکزی ایران با دریافت گواهی ثبت مؤسسه در منطقه، پروانه فعالیت برای بیمه اتکایی، یک یا چند رشته بیمه مستقیم و یا هر دو صادر خواهد کرد.

فصل چهارم - لغو پروانه و محدود نمودن فعالیت

ماده 9 - پروانه فعالیت صادر شده توسط بیمه مرکزی ایران برای تمام رشته‌ها یا رشته‌های معین در موارد زیر لغو خواهد شد:

الف - در صورت تقاضای دارنده پروانه.

ب - در صورتی که مؤسسه تا یکسال پس از صدور پروانه عملیات خود را در منطقه شروع نکرده باشد.

پ - در صورت ورشکستگی مؤسسه.

ت - در صورتی که به تشخیص بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه، وضع مالی مؤسسه طوری باشد که نتواند به تعهدات خود عمل نماید یا ادامه فعالیت مؤسسه به زیان بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها باشد.

ث - سایر موارد پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه.

ماده 10 - در مواردی که مؤسسات موضوع این آیین‌نامه برخلاف اساسنامه خود یا مقررات این آیین‌نامه یا حسب اعلام سازمان بر خلاف سایر مقررات حاکم بر این مؤسسات در منطقه رفتار نمایند، به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه از فعالیت یا رشته‌های معین یا بیمه‌های اتکایی به طور موقت یا دائم

ممنوع خواهند شد.

ماده 11 - صدور و لغو پروانه فعالیت مؤسسات موضوع این آیین‌نامه یا ممنوعیت آن‌ها از فعالیت به طور موقت و اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آن‌ها لازم باشد، به هزینه خود مؤسسه توسط بیمه مرکزی ایران در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه در دو نوبت به فاصله یک ماه آگهی خواهد شد.

ماده 12 - در صورتی که پروانه فعالیت مؤسسه بیمه‌ای برای یک یا چند رشته بیمه اتکایی بطور دائم لغو شود بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه، ترتیبی اتخاذ خواهد شد که متضمن منافع بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آن‌ها باشد.

از جمله این ترتیبات، انتقال پرتفوی مؤسسه با کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات آن به مؤسسه دیگری که مجاز به فعالیت در منطقه باشد خواهد بود.

فصل پنجم - نحوه فعالیت

ماده 13 - مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه موظفند حساب اندوخته‌های قانونی و ذخایر فنی خود را نگهدارند و نحوه بکار افتادن آن‌ها را به صورت مشخص منعکس نمایند.

انواع اندوخته‌های قانونی و ذخایر فنی برای هر یک از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه، همچنین ترتیب بکار انداختن این اندوخته‌ها و ذخایر و نیز سرمایه مؤسسه و نحوه ارزیابی اموال منقول و غیرمنقول که نماینده منابع مالی مؤسسات مذکور است به موجب دستورالعمل‌هایی است که به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد. (185)

ماده 14 - مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه موظفند ده درصد (10%) از کلیه معاملات بیمه‌ای مستقیم خود را نزد بیمه مرکزی ایران بیمه اتکایی نمایند.

بیمه مرکزی ایران در قبول یا رد اتکایی مزبور مجاز می‌باشد.

تبصره - نرخ کارمزد و سایر شرایط به موجب دستورالعملی است که به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده 15 - اموال مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه همچنین اندوخته‌ها و ذخایر مذکور در ماده (13) تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه، بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایر بستانکاران حق تقدم دارند.

تبصره 1 - در میان رشته‌های مختلف بیمه حق تقدم با بیمه عمر است.

185 - به مصوبات شورای عالی بیمه به شرح ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

- 1 - آیین‌نامه شماره (45) دستورالعمل ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1382/2/30
- 2 - آیین‌نامه شماره (46) دستورالعمل ذخایر فنی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1382/2/30
- 3 - آیین‌نامه شماره (47) دستورالعمل نحوه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1382/2/30

- تبصره 2** - مؤسسات مذکور در این ماده نمی‌توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذار کنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند.
- تبصره 3** - دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام معاملات موضوع تبصره (2) این ماده، مطابق بخش اخیر ماده (60) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری⁽¹⁸⁶⁾ موافقتنامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آن را در سند منعکس نمایند.
- ماده 16** - مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه موظفند ترازنامه و صورت سود و زیان خود را در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه درج نمایند.
- ماده 17** - مؤسسات موضوع این آیین‌نامه موظفند هرگونه تغییر در سهامداران عمده، مدیران و بازرسان (حسابرسان) مؤسسه را ظرف دو هفته به اطلاع بیمه مرکزی ایران برسانند.
- ماده 18** - اشخاصی که در ایران یا در خارج از کشور به یکی از جرایم قتل، سرقت، خیانت در امانت، کلاهبرداری، صدور چک بی‌محل و اختلاس یا معاونت در جرایم مذکور محکوم شده باشند، همچنین ورشکستگان به تقصیر و تقلب نمی‌توانند جزو مؤسسان یا مدیران مؤسسات موضوع این آیین‌نامه باشند.
- ماده 19** - مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه از نظر ادغام و انتقال عملیات، انحلال و ورشکستگی، تابع

- 186** - ماده 60 قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب 1350/3/30: اموال مؤسسات بیمه همچنین ودایع مذکور در مواد (36 و 46)^(1*) تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه بیمه، بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایر بستانکاران حق تقدم دارند. در میان رشته‌های مختلف بیمه حق تقدم با بیمه عمر است. مؤسسات بیمه نمی‌توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذار کنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند. دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام این قبیل معاملات موافقتنامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آن را در سند منعکس کنند.
- * 1 - ماده 36** - مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه حداقل یکصد میلیون ریال تشکیل می‌شود که باید 50% آن نقداً پرداخت شده باشد، میزان ودیعه‌ای که عدل‌الافتضا برای هریک از رشته‌های بیمه در نظر گرفته خواهد شد در آیین‌نامه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد تعیین خواهد شد.
- لازم به یادآوری است حداقل سرمایه مندرج در ماده 36 فوق به شرح ذیل در تاریخ 1385/9/12 تغییر یافته است:
- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (36) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری - مصوب 1350 - برای مؤسسات بیمه غیردولتی به شرح زیر تعیین می‌شود:
- 1 - شرکت بیمه زندگی (160) میلیارد ریال
  - 2 - شرکت بیمه غیرزندگی (160) میلیارد ریال
  - 3 - شرکت بیمه مختلط (زندگی و غیر زندگی) (280) میلیارد ریال
  - 4 - شرکت بیمه اتکایی (400) میلیارد ریال
- شرکت‌های بیمه غیردولتی موظفند ظرف دو سال حداقل سرمایه خود را با این تصویب‌نامه منطبق نمایند.
- ماده 46** - مؤسسات بیمه خارجی باید طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد مبلغی برای هر یک از دو رشته بیمه‌های زندگی و سایر انواع بیمه نزد بیمه مرکزی ایران تودیع نمایند.
- مبلغ این ودیعه در هریک از دو مورد مذکور از پانصد هزار دلار یا معادل آن از ارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران کمتر نخواهد بود. هریک از مؤسسات بیمه خارجی باید درآمدهای خود را سال به سال به ودیعه مزبور اضافه کند تا در هر مورد مبلغ ودیعه حداقل به دو برابر مبلغ مصوب شورای عالی بیمه برسد. افزایش ودیعه مازاد بر مبالغ فوق اختیاری است.

مقررات این آیین‌نامه و مواد (51) الی (59)⁽¹⁸⁷⁾ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری می‌باشند.

فصل ششم - نظارت

ماده 20 - بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین‌نامه بر فعالیت مؤسسات موضوع این آیین‌نامه در منطقه نظارت خواهد کرد.

ماده 21 - مؤسسات موضوع این آیین‌نامه حسب مورد موظفند:

الف - حساب‌ها و صورت‌های مالی خود را طبق نمونه‌ای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تأیید

187 - از قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری^(1*) مصوب 1350/3/30:

ماده 51 - در صورتی که ورشکستگی یک مؤسسه بیمه اعلام به شود دادگاه مکلف است قبل از اتخاذ هرگونه تصمیم، نظر بیمه مرکزی ایران را جلب نماید. بیمه مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید ظرف 15 روز نظریه خود را کتباً به دادگاه اعلام دارد. دادگاه با توجه به نظریه بیمه مرکزی ایران تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده 52 - ابطال پروانه یک مؤسسه بیمه برای کلیه عملیات بیمه‌ای از موارد انحلال مؤسسه است و در این صورت مفاد ماده (44) این قانون اجرا خواهد شد.

ماده 53 - تصفیه مؤسسه بیمه ورشکسته طبق قانون تجارت به عمل می‌آید. در نقاطی که اداره تصفیه امور ورشکستگی وجود ندارد و دادگاه بیمه مرکزی ایران را به عنوان قائم مقام اداره تصفیه تعیین می‌نماید و در حوزه دادگاه‌های شهرستانی که اداره تصفیه در آنجا تأسیس گردیده است اداره تصفیه با معاونت بیمه مرکزی ایران امر تصفیه را انجام خواهد داد.

قسمت سوم - انتقال عملیات و ادغام:

ماده 54 - مؤسسات بیمه می‌توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه تمام یا قسمتی از پرتفوی (Portefeuille) خود را با کلیه حقوق و تعهدات ناشی از آن به یک یا چند مؤسسه بیمه مجاز دیگر واگذار کنند.

ماده 55 - تقاضای انتقال پرتفوی (Portefeuille) یک مؤسسه بیمه به مؤسسات دیگر بیمه دوار به فاصله ده روز در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به هزینه متقاضی از طرف بیمه مرکزی ایران آگهی خواهد شد.

ماده 56 - پس از انقضای سه ماه از تاریخ آخرین آگهی بیمه مرکزی ایران در صورت حصول اطمینان از اینکه در این انتقال هیچ‌یک از حقوق بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آن‌ها تضییع نخواهد شد موافقت خود را با انتقال پرتفوی کتباً به مؤسسه بیمه متقاضی اعلام خواهد داشت.

ماده 57 - در صورت موافقت بیمه مرکزی ایران با انتقال پرتفوی این انتقال برای کلیه بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آن‌ها از تاریخ انتقال معتبر خواهد بود.

ماده 58 - یک یا چند مؤسسه بیمه می‌توانند با رعایت مواد (55، 56 و 57) با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه در یک مؤسسه بیمه دیگر ادغام شوند.

ماده 59 - بیمه مرکزی ایران به منظور حفظ حقوق بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آن‌ها یا به ملاحظاتی اقتصادی و حمایت امر بیمه می‌تواند با تأیید شورای عالی بیمه و تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران مؤسسات بیمه‌ای را که وضع مالی یا اداری آن‌ها رضایت‌بخش نیست مکلف نماید که در یکی از مؤسسات بیمه دیگری که موافق باشند ادغام شوند و در صورتی که ادغام صورت نگیرد پروانه مؤسسه‌ای که وضع مالی یا اداری آن رضایت‌بخش نیست طبق مقررات این قانون لغو خواهد شد. تصمیم بیمه مرکزی ایران علاوه بر ابلاغ کتبی به مؤسسات موردنظر در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به اطلاع عموم خواهد رسید.

* 1 - برای ملاحظه قوانین و مقررات کامل مربوط به بیمه، به مجموعه بیمه از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

شورای عالی بیمه می‌رسد تنظیم و نگهداری نمایند. (188)

ب - یک نسخه از صورت‌های مالی خود را که مورد رسیدگی و اظهار نظر حسابرسان تأیید شده توسط سازمان حسابرسی یا حسابرسان معتبر بین‌المللی قرار گرفته است حداکثر ظرف 6 ماه از پایان دوره مالی به بیمه مرکزی ایران تسلیم کنند.

پ - صورت وضعیت عملیات بیمه‌ای سالانه خود را طبق نمونه‌ای که بیمه مرکزی ایران تهیه می‌کند، تنظیم و ظرف 3 ماه از پایان دوره مربوط به بیمه مرکزی ایران تسلیم نمایند.

ت - سایر اطلاعات و آمار دوره‌ای یا موردی را که بیمه مرکزی ایران به منظور نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه لازم تشخیص دهد در اختیار این سازمان قرار دهند.

ث - با بازرسان اعزامی که با حکم کتبی یکی از اعضای هیأت عامل بیمه مرکزی ایران و با اطلاع دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در محل حضور پیدا می‌کنند همکاری نمایند و اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره - مؤسسات بیمه‌ای که بیمه‌نامه‌های بلند مدت زندگی عرضه می‌نمایند، علاوه بر رعایت ترتیبات فوق موظفند ترتیبی اتخاذ کنند تا حساب‌ها و ذخایر فنی مربوط مورد رسیدگی و تأیید محاسب فنی مورد قبول بیمه مرکزی ایران قرار گیرد.

ماده 22 - حسابرسان مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه علاوه بر وظایف قانونی و حرفه‌ای مکلفند در گزارش نهایی خود نسبت به حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه نیز اظهار نظر نمایند.

ماده 23 - بیمه مرکزی ایران در صورت مشاهده هرگونه تخلف مؤسسات موضوع این آیین‌نامه از مقررات مربوط، مراتب را به طور کتبی به مؤسسه و سازمان اعلام و مهلت مناسبی را برای رفع ایراد تعیین و ابلاغ می‌نماید.

در صورت عدم رفع به موقع تخلف یا تکرار تخلف، بیمه مرکزی ایران حسب مورد و با اخطار کتبی مطابق ماده (10) این آیین‌نامه عمل خواهد کرد.

ماده 24 - ارزش خالص دارایی‌ها (حقوق صاحبان سهام) در مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه هیچگاه نباید از بزرگترین رقم حاصل از بندهای زیر کمتر باشد:

الف - نود درصد (90%) حداقل سرمایه پرداخت شده طبق مقررات این آیین‌نامه.

ب - ده درصد (10%) حق بیمه‌های صادر شده ناخالص آخرین سال مالی ضرربرد نسبت نگهداری خسارت دوره.

ج - چهارده و سه دهم (14/3%) درصد میانگین سالانه کل خسارات ایجاد شده در سه دوره مالی قبل ضرربرد نسبت نگهداری خسارت دوره.

تبصره - نسبت نگهداری خسارت دوره عبارت است از:

(کل خسارت ایجاد شده دوره مربوط/کل خسارت‌های ایجاد شده پس از کسر خسارت سهم بیمه‌گران اتکایی)

ماده 25 - در صورت عدم حصول نصابهای مندرج در ماده (24) این آیین‌نامه، مؤسسه بیمه موظف است طرح خود در خصوص نیل به نصاب‌های مذکور را ظرف 3 ماه از پایان مهلت مقرر برای ارایه صورت‌های مالی،

به تأیید بیمه مرکزی ایران برساند در غیر این صورت بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین‌نامه نسبت به محدود کردن فعالیت یا لغو پروانه مؤسسه بیمه حسب مورد اقدام خواهد کرد.

در هر حال زمان اجرای طرح ارایه شده نباید بیشتر از یکسال باشد.

ماده 26 - مؤسسات موضوع این آیین‌نامه مکلفند کلیه دارایی‌های معرف بدهی‌ها و ذخایر عملیات بیمه‌ای، همچنین سرمایه و اندوخته‌های خود را تنها در مناطق آزاد یا سایر نقاط کشور نگهداری و سرمایه‌گذاری نمایند.

تبصره - نگهداری بخشی از دارایی‌های موضوع این ماده در خارج از کشور با تأیید سازمان و موافقت بیمه مرکزی ایران مجاز است.

فصل هفتم - سایر مقررات

ماده 27 - مؤسسات بیمه و نمایندگان و کارگزاران رسمی بیمه مسؤول جبران خساراتی می‌باشند که در اجرای وظایفشان به سبب تقصیر و یا مسامحه آن‌ها یا کارکنانشان به دیگران وارد آید.

هر مؤسسه بیمه در رشته یا رشته‌های معینی که پروانه بیمه ندارد رأساً یا به وسیله نمایندگان خود قبول بیمه نماید، مکلف به جبران خسارت زیان دیده خواهد بود.

ماده 28 - از عملیات اشخاصی که بدون تحصیل پروانه مبادرت به عملیات بیمه و یا بیمه اتکایی موضوع این آیین‌نامه نمایند، به درخواست بیمه مرکزی ایران توسط سازمان جلوگیری به عمل آمده و به علاوه در صورت لزوم، بیمه مرکزی ایران اشخاص مزبور را بر اساس مقررات ماده (21) ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1374/2/4 شورای عالی مناطق آزاد⁽¹⁸⁹⁾ و سایر قوانین و مقررات مربوط از طریق مراجع ذی‌صلاح تحت پیگرد قرار خواهد داد.

ماده 29 - رییس شورای عالی بیمه در کلیه مواردی که اعضای شورای عالی بیمه را به منظور اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات مربوط به تأسیس یا فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد دعوت می‌نماید، از دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز برای شرکت در جلسه دعوت می‌کند.

در این جلسات دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز حق رأی خواهد داشت.

ماده 30 - فعالیت مؤسسات موضوع این آیین‌نامه تنها تابع مقررات این آیین‌نامه است و در موارد پیش‌بینی نشده از حیث اداره امور مؤسسه، تابع قانون تجارت و قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت⁽¹⁹⁰⁾ خواهد بود.

ماده 31 - از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، کلیه مقررات مغایر با آن در منطقه لغو می‌شود.

دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در

مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽¹⁹¹⁾

مصوب 1379/6/13 شورای پول و اعتبار

بر اساس قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال 1351، قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب

189 - تصویب‌نامه مذکور در این مجموعه درج شده است.

190 - برای ملاحظه قوانین مزبور به «مجموعه تجارت» از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

191 - آیین‌نامه مزبور به شماره 362/هـ مورخ 1379/6/19 ابلاغ شده است.

سال 1362⁽¹⁹²⁾ و در اجرای آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده 18 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در تاریخ 1378/9/9⁽¹⁹³⁾ به تصویب هیأت‌وزیران رسیده است، دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ 1379/6/13 شورای پول و اعتبار شامل 105 ماده و 41 تبصره به شرح ذیل مورد تصویب قرار گرفت:

بخش اول - تعاریف

ماده 1- معانی عبارتهای مذکور در این دستورالعمل به شرح زیر می‌باشد.

ایران: جمهوری اسلامی ایران.

قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.⁽¹⁹⁴⁾

آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی ماده 18 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.⁽¹⁹⁵⁾

دستورالعمل: دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

مؤسسه: مؤسسه اعتباری که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشد.

بانک: بانکی که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشد.

شعبه: واحدی از یک بانک یا مؤسسه اعتباری فعال در منطقه یا خارج از آن است که طبق اساسنامه بانک یا مؤسسه اصلی و در چارچوب قوانین و مقررات منطقه به عملیات مجاز بانکی مبادرت می‌ورزد.

واحدهای بانکی: بانک‌ها و مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی که دارای اجازه فعالیت در منطقه هستند.

بانکداری برون مرزی: انجام انواع عملیات بانکی منحصراً با پول خارجی.

صرفای: اشتغال به خرید و فروش و انتقال انواع پول و مسکوکات طلا و نقره.

192 - برای اطلاع از قوانین مزبور به «مجموعه پولی و بانکی» از انتشارات این معاونت مراجعه شود.

193 - آیین‌نامه مذکور در این مجموعه درج شده است.

194 - به قانون چگونگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 مندرج در همین مجموعه

مراجعه شود.

195 - به آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1378/9/9

مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

دفتر نمایندگی: دفتر نمایندگی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که در منطقه تأسیس می‌شود.
 موافقت اصولی: موافقت اولیه بانک مرکزی با تأسیس بانک یا مؤسسه و یا افتتاح شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی پس از تأیید شرایط احراز متقاضیان و تودیع 50 درصد سرمایه نزد بانک مرکزی به منظور تشکیل پرونده ثبتی و تکمیل سرمایه.
 مجوز تأسیس: موافقت نهایی بانک مرکزی با تأسیس بانک یا مؤسسه یا افتتاح شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی پس از تودیع 100 درصد سرمایه نزد بانک مرکزی و طی مراحل پیش‌بینی شده در آیین‌نامه و دستورالعمل به منظور ثبت واحد بانکی در منطقه.

بخش دوم - شرایط تأسیس

- ماده 2-** بانک‌ها و مؤسسات می‌توانند با سرمایه ایرانی یا خارجی و یا با مشارکت ایرانی و خارجی در منطقه به ثبت برسند.
- ماده 3-** بانک‌ها و مؤسساتی که در منطقه به ثبت می‌رسند و مرکز اصلی آن‌ها نیز همان منطقه باشد بانک یا مؤسسه ایرانی محسوب می‌شوند.
- ماده 4-** تأسیس بانک، مؤسسه و افتتاح شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی یا خارجی در منطقه موکول به پیشنهاد سازمان، صدور مجوز تأسیس از طرف بانک مرکزی و ثبت در منطقه است. مرجع ثبت شرکت‌ها در منطقه مکلف است قبل از ثبت واحدهای بانکی مجوز تأسیس را مطالبه کند.
- تبصره -** اساسنامه بانک‌ها و مؤسسات و هرگونه تغییرات بعدی در اساسنامه آن‌ها باید پس از پیشنهاد سازمان به تأیید شورای پول و اعتبار برسد.
- ماده 5-** تأسیس دفاتر نمایندگی بانک‌ها و مؤسسات ایرانی یا خارجی موکول به موافقت سازمان، اخذ تأییدیه بانک مرکزی در مورد مسؤول دفتر نمایندگی و ثبت در منطقه است.
- تبصره -** دفتر نمایندگی قبل از شروع فعالیت ملزم به ارسال یک نسخه از آگهی ثبت دفتر نمایندگی در روزنامه رسمی و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت خود به بانک مرکزی می‌باشد.
- ماده 6-** شعب بانک‌های ایرانی که پیش از تصویب آیین‌نامه با اجازه بانک مرکزی در منطقه ایجاد شده‌اند نیازی به اخذ مجوز تأسیس مجدد ندارند.
- ماده 7-** سرمایه بانک‌ها و مؤسسات می‌تواند تا 100 درصد متعلق به اتباع خارجی یا ایرانی و یا ترکیبی از این دو باشد. از نظردستورالعمل اتباع حقیقی خارجی، افراد تابع دولت‌های مورد شناسایی دولت ایران و اتباع حقوقی خارجی، شرکت‌ها و بانک‌های ثبت شده در کشورهای مورد شناسایی دولت ایران هستند که حداقل سه سال سابقه فعالیت داشته باشند.
- تبصره -** در موارد استثناء و در رابطه با اتباع حقوقی خارجی به تشخیص بانک مرکزی عمل خواهد شد.
- ماده 8-** واحدهای بانکی در منطقه می‌توانند برحسب مجوز دریافتی به بانکداری برون مرزی اشتغال ورزند. واحدهای بانکی برون مرزی از انجام عملیات و معاملات به ریال ایران ممنوع هستند و باید معاملات و عملیات خود را منحصراً با پول‌های خارجی انجام دهند.

تبصره ۸ - واحدهای بانکی که مجوز فعالیت بانکداری برون مرزی را دریافت می کنند مکلفند عبارت «برون مرزی» را همراه نام خود بکار برند.

ماده ۹ - تأسیس بانک یا مؤسسه در منطقه به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام طبق مقررات مندرج در لایحه⁽¹⁹⁶⁾ اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب سال 1347 مجاز است.

ماده 10 - حداقل سرمایه واحدهای بانکی در منطقه به شرح زیر تعیین می گردد:⁽¹⁹⁷⁾

10-1- واحدهای بانکی غیر برون مرزی:

10-1-1- بانک: حداقل سی و پنج میلیارد (35/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

10-1-2- مؤسسه: حداقل پانزده میلیارد (15/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

10-1-3- شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل ده میلیارد (10/000/000/000) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

10-2- واحدهای بانکی برون مرزی:

10-2-1- بانک: حداقل 10 میلیون (10/000/000/000) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

10-2-2- مؤسسه: حداقل پنج میلیون (5/000/000) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

10-2-3- شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل 3 میلیون (3/000/000) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

تبصره 1 - صدور موافقت اصولی موکول به تأمین و تودیع 50 درصد سرمایه واحد بانکی مربوط، و صدور مجوز تأسیس موکول به تأمین و تودیع 100 درصد سرمایه واحد بانکی مربوط نزد بانک مرکزی طبق مفاد این ماده است.

تبصره 2 - صدور مجوز تأسیس واحدهای بانکی با سرمایه خارجی موکول به ارائه اعلامیه فروش ارز به یکی از بانکها به میزان سرمایه متعلق به اتباع خارجی و در مورد واحدهای بانکی برون مرزی تودیع ارز نزد بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره 3 - شعب بانکها و مؤسسات داخلی در منطقه الزامی به تودیع سرمایه ندارند.

تبصره 4 - بانک مرکزی به تشخیص خود می تواند حداقل سرمایه نقدی واحدهای بانکی را تغییر دهد.

ماده 11 - استفاده از وجوه تودیع شده نزد بانک مرکزی منوط به ارائه مدارک ثبت شرکت شامل

196 - به مجموعه قانون تجارت از انتشارات این معاونت رجوع شود.

197 - به موجب تصویبنامه مصوب 1387/6/20 هیأت وزیران سرمایه لازم برای تأسیس بانک خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی به میزان هزار میلیارد (1/000/000/000/000) ریال تعیین شده است.

اساسنامه و اظهارنامه ثبت شده، آگهی ثبت در روزنامه رسمی و اعلام اسامی مدیران و صاحبان امضاء مجاز می‌باشد.

ماده 12- متقاضیان تأسیس بانک و مؤسسه باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

12_1- تعیین نوع شرکت سهامی موردنظر به صورت خاص یا عام.

12_2- تعیین نوع فعالیت.

12_3- میزان سرمایه موردنظر با تعیین درصد پرداخت شده و تعهد شده.

12_4- اساسنامه پیشنهادی.

12_5- ارائه برنامه عملیاتی بانک یا مؤسسه در منطقه.

12_6- نام و مشخصات و سابقه فعالیت مؤسسين با ذکر میزان تعهد سهام توسط هر یک از آنها.

12_7- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی اعضای هیأت‌مدیره،

اعضای هیأت‌عامل و مدیرعامل و قائم مقام پیشنهادی برای بانک یا مؤسسه.

12_8- ارائه یک نسخه از اساسنامه، گواهی ثبت و صورت‌های مالی حسابرسی شده و گزارش

مدیران برای 3 سال گذشته (با لحاظ نمودن تبصره ذیل ماده 7) در مورد مؤسسی که شخص حقوقی

بوده و بیش از 5 درصد سرمایه را تعهد می‌نماید و در صورتی که این مؤسس یا مؤسسين، مالک بیش

از 50 درصد سهام شرکت‌های دیگر باشند صورت‌های مالی حسابرسی شده تلفیقی با ذکر نام و

مشخصات و نوع فعالیت شرکت‌های تابعه برای سه سال گذشته.

12_9- ارائه گواهی‌های مذکور در ذیل برای اعضای هیأت‌مدیره، هیأت‌عامل و مدیرعامل و قائم

مقام وی:

12_9_1- اظهارنظر در مورد صلاحیت مالی توسط یک بانک معتبر.

12_9_2- گواهی حسن شهرت به تأیید سه شخص حقوقی یا حقیقی.

12_9_3- گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت.

12_9_4- تعهدنامه از هریک از اشخاص مذکور در بند 12_9 فوق مبنی بر اینکه شخص مربوطه

در هیچ‌نقطه از دنیا سابقه ورشکستگی نداشته و در هیچ شرکتی که متوقف یا ورشکست شده سمتی

نداشته و محکومیت کیفری در موارد تخلفات مالی از هیچ نوع و در هیچ کشوری ندارد. چنانچه به

دلیل وجود مواردی، ارائه تعهدنامه کامل به شرح فوق مقدور نباشد، اطلاعات لازم برای ارزیابی به

بانک مرکزی ارائه خواهد شد.

12_10- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت‌های مالی.

12_11- تعهد مؤسسين مبنی بر درج مفاد متن زیر در اساسنامه بانک یا مؤسسه: تأمین سرمایه

بانک یا مؤسسه به مقادیر مذکور در ماده 10 دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد

تجاری - صنعتی ج.ا.ا. در صورت تقلیل حقوق صاحبان سهام بر اثر زیان‌های وارده.

12_12- در صورتی که مؤسسين، بانک‌ها و یا مؤسسات خارجی باشند ارائه مجوز از طرف مراجع

ذی‌ربط کشور متبوع مبنی بر تأسیس بانک یا مؤسسه در منطقه.

- 12-13- در صورتی که مؤسسين، بانکها و يا مؤسسات خارجي باشند ذکر نام مرجع نظارت کننده بر آنها در کشور متبوع.
- 12-14- تعهدنامه مبنی بر انجام معاملات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه و رعایت مقررات قانون، آیین نامه و دستورالعمل.
- ماده 13-** حداقل 3 نفر از اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و قائم مقام وی باید تجربه کافی در بانکداری داشته و حداقل 5 سال از تجربه آنان در سمت های مدیریتی بانکی (ریاست شعبه درجه یک یا مشاغل هم طراز ستادی) بوده باشد.
- ماده 14-** بانکها و مؤسسات خارجي متقاضی افتتاح شعبه مکلفند به ضمیمه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:
- 14-1- تعیین نوع فعالیت.
- 14-2- میزان سرمایه شعبه.
- 14-3- ارائه برنامه عملیاتی برای افتتاح شعبه.
- 14-4- اساسنامه و گواهی ثبت، صورت های مالی حسابرسی شده و گزارش مدیریت برای 3 سال گذشته.
- 14-5- ارائه مشخصات سهامدارانی که بیش از 10 درصد سهام بانک و مؤسسه متعلق به آنان است.
- 14-6- ارائه اطلاعات در مورد کلیه شرکتها و بانکهایی که متقاضی دارای بیش از 10 درصد سهام آنان بوده و یا دارای عضو هیأت مدیره در آنها باشد.
- 14-7- نام و مشخصات و میزان تحصیلات رییس پیشنهادی برای شعبه و معاونین وی با ذکر سابقه فعالیت و سمت های قبلی آنان در 5 سال گذشته.
- 14-8- تأییدیه مدیرعامل بانک یا مؤسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری در مورد رییس شعبه.
- 14-9- موافقت هیأت مدیره بانک یا مؤسسه متقاضی با تأسیس شعبه در منطقه همراه با مجوز مراجع ذی ربط.
- 14-10- ذکر نام مرجع نظارت کننده بر بانک یا مؤسسه متقاضی.
- 14-11- تعهدنامه برای جبران خسارت ناشی از عملیات شعبه.
- 14-12- تعهدنامه در مورد تأمین حداقل سرمایه شعبه، در صورتی که سرمایه برآثر زیان های وارده به کمتر از حداقل مقرر در ماده 10 کاهش یابد.
- 14-13- تعهدنامه در مورد اجرای عملیات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه و رعایت مقررات قانون، آیین نامه و دستورالعمل.
- 14-14- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت های مالی شعبه.
- ماده 15-** سازمان مکلف است پس از رسیدگی به تقاضای تأسیس بانک، مؤسسه یا شعبه بانک و مؤسسه خارجي، نظر خود را به همراه کلیه مدارک و اطلاعات دریافتی از متقاضی به بانک مرکزی

ارسال دارد.

تبصره - سازمان مکلف است دلایل رد یا قبول تقاضای مربوطه را جهت اطلاع به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده 16- در صورت تأیید اساسنامه پیشنهادی، برنامه عملیاتی و مشخصات هیأت مؤسس، هیأت‌مدیره، هیأت‌عامل و مدیرعامل و قائم مقام و احراز سایر شرایط و همچنین تأیید تقاضای افتتاح شعبه توسط بانک یا مؤسسه خارجی، بانک مرکزی ابتدا موافقت اصولی خود را با تقاضای تأسیس بانک یا مؤسسه و افتتاح شعبه بانک‌های خارجی اعلام می‌نماید.

ماده 17- در صورتی که تقاضای تأسیس بانک یا مؤسسه به صورت شرکت سهامی عامل باشد، طرح پذیره‌نویسی سهام قبل از انتشار باید به تأیید بانک مرکزی برسد.

تبصره - حداقل شرایط تنظیم اظهارنامه و پذیره‌نویسی، طبق مقررات قانون تجارت⁽¹⁹⁸⁾ و اصلاحیه مورخ سال 1347 آن خواهد بود.

ماده 18- مجوز تأسیس واحدهای بانکی به منظور ثبت در منطقه، پس از تودیع صددرصد سرمایه و انجام سایر ترتیبات موضوع آیین‌نامه و دستورالعمل، توسط بانک مرکزی صادر می‌شود.

تبصره - بانک مرکزی پس از ثبت واحد بانکی در منطقه و دریافت مدارک ثبتی از قبیل اساسنامه ثبت شده و آگهی ثبت در روزنامه رسمی از متقاضیان و انطباق مفاد آن با مدارک و اطلاعات ارائه شده قبلی به بانک مرکزی، تأییدیه‌ای مبنی بر بلامانع بودن فعالیت واحد بانکی صادر می‌نماید.

ماده 19- موافقت اصولی و مجوز تأسیس صادره از طرف بانک مرکزی قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده 20- مدت اعتبار موافقت اصولی و مجوز تأسیس صادره از طرف بانک مرکزی حداکثر 6 ماه از تاریخ صدور است مگر آنکه به دلایل خاص، مدت دیگری در مجوز قید شده باشد.

ماده 21- انتقال بیش از 10 درصد سهام بانک یا مؤسسه دفعتاً واحده و یا به‌تدریج به اشخاص دیگر و همچنین تغییر در ترکیب اعضای هیأت‌مدیره، هیأت‌عامل، مدیرعامل و قائم مقام بانک یا مؤسسه موکول به موافقت و تأیید قبلی بانک مرکزی است.

ماده 22- افتتاح شعبه توسط بانک یا مؤسسه، در منطقه و سایر مناطق آزاد ایران یا کشورهای دیگر منوط به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است. متقاضیان باید به همراه تقاضای خود، گزارش توجیهی افتتاح شعبه در نقاط مورد نظر را ضمیمه نمایند.

ماده 23- افتتاح شعب بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری کشور در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره 1- بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری فعال در ایران که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند، باید برنامه‌های عملیاتی خود را در مورد افتتاح شعبه به سازمان ارائه نمایند.

تبصره 2- صلاحیت رییس شعبه پیشنهادی باید به تأیید بانک مرکزی برسد. بانک‌ها و

مؤسسات اعتباری فعال در کشور که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند باید به همراه تقاضای خود، مدارک و اطلاعات زیر را به بانک مرکزی ارائه نمایند:

- نام و مشخصات، میزان تحصیلات رییس شعبه پیشنهادی، سابقه فعالیت حرفه‌ای و سمت‌های قبلی وی طی 5 سال گذشته.

- تأییدیه مدیرعامل بانک یا مؤسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری.

ماده 24- تأسیس صرافی در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و صدور مجوز بانک مرکزی است.

تبصره - سازمان مدارک موضوع ماده 27 دستورالعمل را بررسی و به همراه نظرات خود به بانک مرکزی ارائه می‌نماید.

ماده 25- تأسیس صرافی منحصراً به صورت شرکت تضامنی مجاز است. صرافی‌هایی که قبل از تصویب دستورالعمل در مناطق تأسیس شده‌اند مکلفند ظرف مدت 6 ماه شرایط خود را با مفاد آن تطبیق دهند.

ماده 26- حداقل سرمایه پرداخت شده صرافی‌ها معادل پانصد میلیون (500/000/000) ریال می‌باشد.

ماده 27- متقاضیان تأسیس صرافی باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

1- میزان سرمایه.

2- اساسنامه پیشنهادی.

3- نام و مشخصات و سابقه فعالیت مؤسسين با ذکر میزان سهم‌الشرکه هر یک از آنان.

4- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی مدیران و مدیرعامل.

5- اسم و آدرس بازرس قانونی موردنظر.

6- ارائه گواهی‌های مذکور در ذیل برای مدیران و مدیرعامل.

1- 27.6 گواهی مربوط به صلاحیت مالی از یک بانک معتبر.

2- 27.6 گواهی حسن شهرت، حداقل به تأیید سه شخص حقیقی یا حقوقی معتبر.

3- 27.6 گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت.

4- 27.6 تعهدنامه هریک از مدیران و مدیرعامل مبنی بر اینکه در هیچ زمانی تحت تعقیب قضایی در موارد تخلفات مالی قرار نگرفته و یا محکومیت کیفری از هیچ نوع و در هیچ کشوری ندارد.

5- 27.6 تعهدنامه مبنی بر انجام عملیات صرافی طبق مقررات دستورالعمل.

ماده 28- بانک مرکزی در صورت تأیید تقاضا و پس از دریافت گواهی تودیع سرمایه، نسبت به صدور مجوز تأسیس صرافی جهت ارائه به ثبت منطقه، اقدام می‌نماید.

ماده 29- پس از ثبت واحد صرافی در منطقه و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت به بانک مرکزی، واحد صرافی می‌تواند فعالیت خود را شروع نماید.

ماده 30- مجوز صادره برای صرافی، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده 31- واحدهای صرافی باید مجوز تأسیس صرافی را در معرض دید عموم قرار دهند.

بخش سوم - نظام ارزی مناطق آزاد

ماده 32- کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق منحصراً تحت شمول آیین‌نامه و دستورالعمل خواهد بود.

ماده 33- خرید و فروش کلیه ارزها در مقابل ریال یا سایر ارزها و کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره - بانک مرکزی مکلف است فهرست ارزهای معتبر را در مقاطع زمانی معین تهیه و در اختیار واحدهای بانکی دارای مجوز انجام عملیات ارزی قرار دهد تا واحدهای مذکور منحصراً به خرید و فروش ارزهای معتبر اقدام نمایند.

ماده 34- نقل و انتقال کلیه ارزها از خارج از کشور به مناطق و از هر منطقه به سایر مناطق و خارج از کشور آزاد است.

تبصره - نقل و انتقال ارز به هر شکلی از مناطق به سایر نقاط کشور و بالعکس تابع ضوابط و مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده 35- نرخ خرید و فروش ارزها و همچنین تبدیل آن‌ها به ریال در مناطق بر اساس عرضه و تقاضا در بازار آزاد تعیین می‌گردد.

بخش چهارم - شرایط و نحوه فعالیت

ماده 36- بانک‌ها و مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی می‌توانند با ارائه مدارک مشروح زیر به سازمان فعالیت خود را شروع نمایند:

1-36 تأییدیه بانک مرکزی موضوع تبصره ذیل ماده 18.

2-36 یک نسخه از اساسنامه مورد تأیید ثبت.

3-36 یک نسخه از آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور.

4-36 یک نسخه از اجاره‌نامه و یا سند مالکیت محل استقرار.

ماده 37 - شعب موجود بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ایرانی در منطقه موظفند از تاریخ ابلاغ دستورالعمل ظرف مدت 6 ماه فعالیت خود را با آیین‌نامه و دستورالعمل منطبق و تأیید بانک مرکزی را دریافت نمایند.

ماده 38- معاملات کلیه واحدهای بانکی در منطقه به ریال ایران مشمول مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود. این واحدها در معاملات ارزی خود مجاز به رعایت رویه‌های بین‌المللی بانکی هستند.

ماده 39- مؤسسات، مجاز به افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و یا حساب‌های دیگر، به ریال و ارز، که برداشت از آن‌ها با چک امکان‌پذیر است نمی‌باشند.

ماده 40- واحدهای بانکی به جز واحدهای بانکی برون مرزی برای انجام عملیات ارزی باید از بانک مرکزی مجوز جداگانه دریافت نمایند.

ماده 41- واحدهای بانکی برون مرزی در منطقه مجاز به انجام عملیات بانکی به ریال نمی‌باشند.

ماده 42- واحدهای بانکی به استثنای مواردی که در مواد 39 و 41 مجاز شناخته نشده‌اند، می‌توانند طبق ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا منابع مالی مورد نیاز خود را به طرق ذیل تأمین نمایند:

42_1- قبول سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری.

42_2- قبول سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های مشابه غیردیداری.

42_3- قبول سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار.

42_4- انتشار اوراق مشارکت.

42_5- دریافت تسهیلات اعتباری از اشخاص حقیقی و حقوقی.

42_6- استفاده از سایر ابزارهای تأمین منابع.

تبصره - ضوابط مربوط به بندهای 42_4، 42_5 و 42_6 در صورت تأمین منابع به ریال باید به تأیید بانک مرکزی برسد.

ماده 43- واحدهای بانکی می‌توانند بر اساس ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا و طبق اساسنامه خود به اعطای تسهیلات اعتباری در هر یک از بخش‌های اقتصادی کشاورزی، صنعت و معدن مسکن و ساختمان، خدمات و بازرگانی و صادرات مبادرت نمایند.

ماده 44- واحدهای بانکی می‌توانند سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری را به تشخیص خود تعیین و بر اساس قراردادهای منعقد با سپرده‌گذاران، در فواصل زمانی معین پرداخت نمایند.

ماده 45- واحدهای بانکی در منطقه مکلفند ترتیبی اتخاذ نمایند که اموال وثیقه تسهیلات اعطایی در طول مدت اجرای قرارداد مربوط، همه ساله حداقل به میزان مانده این تسهیلات به نفع واحد بانکی طبق ضوابط و مقررات منطقه بیمه شوند.

ماده 46- واحدهای بانکی برون مرزی و واحدهایی که مجوز عملیات ارزی را از بانک مرکزی دریافت کرده‌اند می‌توانند بر اساس رویه‌های بین‌المللی بانکی به ارائه خدمات و انجام معاملات به ارز به شرح ذیل مبادرت نمایند:

46_1- برقراری روابط کارگزاری با سایر بانک‌ها.

46_2- انجام انواع نقل و انتقالات پولی برای خود با مشتریان.

46_3- انجام کلیه معاملات مربوط به خرید و فروش ارز به صورت نقدی به حساب خود یا مشتریان.

46_4- نگاهداری حساب‌های جاری (به استثناء مؤسسات).

46_5- نگاهداری حساب‌های پس‌انداز.

46_6- نگاهداری انواع سپرده‌های مدت‌دار با سررسیدهای مختلف.

46_7- دریافت انواع وام و اعتبار.

46_8- انتشار، خرید، فروش، پذیره‌نویسی و نگاهداری اوراق مشارکت و اوراق قرضه. خرید یا

پذیره‌نویسی این اوراق و شرایط انتشار آن‌ها به تأیید بانک مرکزی خواهد رسید.

9-46 اعطای انواع وام و اعتبار.

10-46 خرید، تنزیل و تضمین انواع اوراق تجاری.

11-46 انجام کلیه امور مربوط به اعتبارات اسنادی، بروات و سفته‌ها و ضمانتنامه‌ها.

12-46 مدیریت دارایی‌ها و انجام خدمات سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار به حساب مشتریان.

13-46 انجام کلیه خدمات امانی و سایر امور مدیریتی.

14-46 انجام سایر عملیات و خدمات بانکی مجاز به ارز.

تبصره - واحدهای بانکی برون مرزی می‌توانند به هر یک از انواع عملیات بانکی طبق اساسنامه خود اشتغال ورزند.

ماده 47- معاملات ارزی واحدهای بانکی در منطقه تابع مقررات ارزی سایر نقاط کشور نبوده و کارمزد عملیات بانکی، نرخ‌های خرید و فروش ارز، سود تسهیلات اعتباری دریافتی و سپرده‌های مختلف و همچنین سود تسهیلات اعطایی، بر اساس شرایط عرضه و تقاضا در بازار و به طور آزادانه تعیین می‌شود.

ماده 48- واحدهای بانکی در منطقه همواره در اعطای تسهیلات ارزی بایستی وثائق و یا تضمین‌های مطمئن دیگری به تشخیص خود به ارز و یا با قابلیت تبدیل به ارز، دریافت نمایند.

تبصره - در صورتی که وثائق دریافتی در سایر نقاط کشور باشد، قابلیت تبدیل و انتقال وجه آن به منطقه تابع مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده 49- صدور ضمانت‌نامه به استثناء ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه و مزایده منوط به دریافت سپرده، حداقل معادل 10 درصد، خواهد بود.

تبصره - حداقل فوق در مورد ضمانت‌نامه‌های مربوط به صادرات خدماتی فنی و مهندسی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

- تا 10 میلیون دلار از مبلغ ضمانت‌نامه، معادل 3 درصد.

- مازاد 10 میلیون دلار تا 50 میلیون دلار از مبلغ ضمانت‌نامه، معادل 5 درصد.

- مازاد بیش از 50 میلیون دلار از مبلغ ضمانت‌نامه، معادل 3 درصد.

ماده 50 - واحدهای بانکی در منطقه مجاز به قبول سهام خود به عنوان وثیقه تسهیلات اعطایی نمی‌باشند.

ماده 51 - واحدهای بانکی مکلفند برنامه‌های سالانه خود در مورد مدیریت ریسک عملیات ارزی از جمله ریسک وضعیت باز را به تأیید بانک مرکزی برسانند.

ماده 52 - مانده تسهیلات اعطایی قطعی هر واحد بانکی به هر مشتری (شخص حقیقی و یا حقوقی) اعم از اینکه تسهیلات رأساً به آن‌ها و یا همسر و فرزندان تحت تکفل آن‌ها اعطاء شده باشد و یا اینکه تسهیلات به مؤسسات و شرکتهایی اعطاء شده باشد که این مشتریان جمعاً بیش از 20% سهام آن‌ها را داشته باشند، جمعاً نمی‌تواند از 15% مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره 1- جمع تعهدات ناشی از اعتبارات اسنادی، ضمانت‌نامه‌ها، پذیره‌نویسی‌ها و... و مانده

تسهیلات موضوع این ماده نمی‌تواند از 25% مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره 2- حساب سرمایه بانک یا مؤسسه شامل سرمایه پرداخت شده، اندوخته‌ها و مانده سود و زیان انباشته می‌باشد.

ماده 53- در صورتی که منابع تسهیلات اعطایی شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی، توسط بانک به مؤسسه مادر تأمین شود این نوع از تسهیلات مشمول محدودیت مذکور در ماده 52 نخواهد بود.

ماده 54- در صورتی که تسهیلات اعتباری به وثیقه سپرده‌های متقاضی اعطاء شود تا مبلغ پوشش داده شده در سقف اعتباری مذکور در ماده 52 منظور نخواهد شد.

ماده 55- بانک‌ها و مؤسسات در منطقه مکلفند ضوابط مربوط به نسبت کفایت سرمایه را که از طرف بانک مرکزی و با توجه به معیارهای متداول بین‌المللی اعلام می‌گردد، رعایت نمایند.

تبصره - شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی در منطقه موظف به رعایت نسبتی بین سرمایه و کل دارایی‌ها می‌باشند که از جانب بانک مرکزی برای آنان تعیین می‌گردد. همچنین در بررسی وضعیت مالی شعب یادشده، اطلاع از وضعیت مالی بانک مادر به ویژه نسبت کفایت سرمایه آن‌ها مورد دقت نظر قرار خواهد گرفت.

ماده 56 - واحدهای بانکی در منطقه موظفند به طور هفتگی و حداکثر تا پایان وقت اداری آخرین روز هفته بعد، سپرده قانونی خود را بر اساس فرم‌هایی که بانک مرکزی در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد محاسبه و نزد بانک مرکزی تودیع نمایند.

تبصره 1- سپرده دریافتی از بانک‌ها و مؤسسات و همچنین در مورد شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی در منطقه، سپرده دریافتی از بانک یا مؤسسه مادر و یا هر نوع بدهی به آن‌ها مشمول پرداخت سپرده قانونی نمی‌باشد.

تبصره 2- متوسط مانده حساب‌های سپرده در پایان آخرین روز کاری هفته مبنای محاسبه سپرده قانونی قرار می‌گیرد.

تبصره 3- با تأیید بانک مرکزی، سپرده قانونی نسبت به سپرده‌های ارزی می‌تواند به نوع ارز سپرده‌های دریافتی، نزد بانک مرکزی تودیع شود.

ماده 57- بانک مرکزی نسبت به سپرده قانونی ریالی، سود ریالی بر اساس نرخ‌های مصوب و نسبت به سپرده قانونی ارزی، سود ارزی به تشخیص خود، متناسب با بازارهای بین‌المللی تعیین و پرداخت می‌نماید. سود مذکور بر اساس مدت و مانده سپرده‌ها در پایان هر 6 ماه محاسبه و پرداخت می‌گردد.

ماده 58 - واحدهای بانکی در منطقه مجاز به خرید و فروش کالا به حساب خود و به منظور تجارت نمی‌باشند.

تبصره - خرید و فروش کالا به منظور تجارت و همچنین انجام معاملات غیرمنقول توسط بانک‌هایی که هدف آن‌ها انجام معاملات غیرمنقول نیست در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا مجاز بوده و مشمول محدودیت مذکور در این ماده نمی‌باشد.

ماده 59 - کلیه اسناد عملیات واحدهای بانکی در منطقه به ریال تنظیم و در دفاتر حسابداری ثبت می‌گردند. در مورد معاملات ارزی واحدهای بانکی، مبلغ ارزی نیز در اسناد مربوطه درج می‌گردد.

ماده 60 - مانده مستهلک نشده اموال غیرمنقول واحدهای بانکی در پایان هر سال نمی‌تواند از 30 درصد مبلغ حساب سرمایه آن‌ها تجاوز نماید.

تبصره - واحدهای بانکی در صورت خرید واحدهای مسکونی سازمانی برای سکونت کارکنان خود و عدم تکافوی حد مذکور در این ماده، بایستی مجوز لازم را از بانک مرکزی اخذ نمایند.

ماده 61 - اموالی که در جهت وصول مطالبات واحدهای بانکی به تملک بانک در می‌آید بایستی حداکثر ظرف مدت یک سال به فروش رسد. در موارد استثناء با تأیید بانک مرکزی، مهلت مذکور قابل تمدید است.

ماده 62 - مانده مجموع دارایی‌های ناشی از خرید سهام و مشارکت در سرمایه شرکت‌ها و سایر اوراق بهادار هیچ‌گاه نباید از 30 درصد مبلغ حساب سرمایه واحدهای بانکی تجاوز نماید.

ماده 63 - بانک‌ها و مؤسسات در منطقه نمی‌توانند بیش از یک درصد مبلغ حساب سرمایه به هر یک از اعضاء هیأت‌مدیره یا هیأت‌عامل، مدیرعامل، قائم مقام بانک و مؤسسه و همسر و فرزندان تحت تکفل آنان تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند. به هر حال مجموع تسهیلات اعطایی به اشخاص مذکور نباید از 5 (پنج) درصد مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

ماده 64 - بانک‌ها و مؤسسات در منطقه می‌توانند طبق شرایط تعیین شده در زیر به شرکت‌هایی که اعضاء هیأت‌مدیره و مدیرعامل بانک یا مؤسسه در آن‌ها سهیم بوده و یا عضو هیأت‌مدیره آن‌ها باشند تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند.

1-64. اعطای تسهیلات به هر شخص حقوقی که یکی از سهامداران مؤثر بانک یا مؤسسه یا یکی از اعضاء ارکان آن (هیأت‌مدیره، مدیرعامل و قائم مقام مدیرعامل) یا همسر و فرزندان تحت تکفل آنان بیش از پنج درصد سهام آنان را دارا باشند و یا چند نفر از اشخاص فوق‌الذکر جمعاً بیش از ده درصد سهام آن را دارا باشند، نباید از ده درصد مانده حساب سرمایه بانک یا مؤسسه تجاوز نماید.

2-64. اعطای تسهیلات توسط بانک یا مؤسسه به هر شخص حقوقی که مدیرعامل (یا قائم مقام) و یا هریک از اعضاء هیأت‌مدیره آن‌ها در همان بانک یا مؤسسه دارای سمت موظف یا غیر موظف به عنوان عضو هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل (یا قائم مقام) باشند، نیز تابع شرایط مذکور در بند 1-64 می‌باشد.

تبصره 1 - محدودیت‌های مذکور در این ماده در مورد شرکت‌هایی که سهام آن‌ها در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده، اعمال نمی‌گردد و اعطای تسهیلات به این‌گونه شرکت‌ها، محدود به سقف فردی اعطای تسهیلات (حداکثر 15 درصد مانده حساب سرمایه بانک یا مؤسسه) می‌باشد.

تبصره 2 - شرایط اعطای تسهیلات مذکور در این ماده می‌بایست مشابه شرایط سایر تسهیلات اعطایی بانک و مؤسسه باشد.

ماده 65 - دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی واحدهای بانکی در منطقه باید بر مبنای نرخ ارز مربوط و بر اساس نرخ اعلام شده فروش نقدی ارز در شعبه مرکزی بانک ملی ایران در منطقه، در پایان هر

دوره مالی تسعیر شود. در مورد دارایی‌ها و بدهی‌های با سررسید کمتر از یک‌سال، مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد.

در مورد دارایی‌ها و بدهی‌های بلند مدت ارزی، در پایان هر سال مالی مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر محاسبه می‌گردد. چنانچه نتیجه این محاسبه حاکی از آن باشد که در اثر تغییرات نرخ برابری ارزها، دارایی‌ها بیشتر و یا بدهی‌ها کمتر از واقع نشان داده شده است، برای زیان حاصل، ذخیره‌ای برابر زبانی که در اثر تسعیر اقلام مزبور ایجاد می‌شده در حساب‌های واحدهای بانکی منظور خواهد گردید. در سال مالی بعد چنانچه تغییرات نرخ برابری ارزها به نحوی باشد که نیازی به نگاهداری تمام یا قسمتی از ذخیره ایجاد شده نباشد ذخیره مذکور به میزانی که مورد نیاز نیست به حساب سود و زیان برگشت داده خواهد شد.

ماده 66- واحدهای بانکی در منطقه مکلفند هر سال حداقل 15 درصد از سود ویژه خود را به حساب اندوخته قانونی منتقل نمایند. پس از آنکه میزان اندوخته قانونی معادل سرمایه شود ایجاد این اندوخته اختیاری است.

ماده 67- استهلاک دارایی‌های ثابت به نرخ‌های ذیل و به روش مستقیم در هر سال محاسبه و به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد.

ساختمان به نرخ 10 درصد

تأسیسات به نرخ 20 درصد

وسایط نقلیه به نرخ 20 درصد

اثاث و لوازم اداری به نرخ 20 درصد

دستگاه‌های الکترونیکی به نرخ 33/33 درصد

دستگاه‌های خودکار پرداخت و دستگاه‌های مخابراتی به نرخ 20 درصد

هزینه‌های تأسیس و هزینه‌های نرم‌افزاری حداکثر 3 سال

ماده 68- هزینه‌های تأسیس باید قبل از تقسیم هرگونه سود مستهلک شوند.

ماده 69- واحدهای بانکی در منطقه موظفند همه ساله برای پوشش زیان‌های ناشی از عدم وصول مطالبات به ترتیب ذیل ذخایر کافی در حساب‌ها ایجاد نمایند.

1- ایجاد ذخیره لازم در مورد هر یک از تسهیلات اعطایی در مورد کفایت این ذخایر، بانک مرکزی نظر حسابرس مستقل را مورد توجه قرار خواهد داد.

2- ایجاد ذخیره حداقل معادل 2 درصد جمع کل مانده تسهیلات اعطایی پس از کسر تسهیلات مذکور در بند 1-69.

ماده 70- در صورتی که در اثر زیان‌های وارده سرمایه واحدهای بانکی و صرافی‌ها از حدهای مقرر در مواد 10 و 26 دستورالعمل کمتر شود واحدهای بانکی و صرافی‌ها مکلفند حداکثر ظرف مدت 6 ماه سرمایه خود را تکمیل نمایند.

ماده 71- دفاتر نمایندگی منحصرأ به عنوان دفتر رابط و پیگیر روابط بانکی بانک متبوع خود در منطقه اقدام می‌کنند و از انجام هر گونه معامله بانکی و ارائه خدمات بانکی از هر نوع ممنوع هستند.

ماده 72- واحدهای صرافی منحصراً به امور خرید و فروش و نقل و انتقال انواع پول‌ها به صورت نقدی و حواله و مسکوکات طلا و نقره اشتغال می‌ورزند و کلیه عملیات خود را در دفاتر روزنامه و کل به ثبت می‌رسانند.

ماده 73- واحدهای صرافی از اعطای هر نوع تسهیلات اعتباری و نگاهداری حساب جهت مشتریان خود ممنوع هستند.

تبصره - واحدهای صرافی می‌بایست در مقابل کلیه معاملات و خدماتی که برای مشتریان انجام می‌دهند رسید رسمی با ذکر جزییات ارائه دهند. نرخ ارزها به ریال و نرخ ارزها در مقابل یکدیگر باید در محل صرافی برای اطلاع عموم آگهی شود.

بخش پنجم - مقررات مربوط به نظارت بر واحدهای بانکی، دفاتر

نمایندگی و صرافی‌ها در منطقه

ماده 74- واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه موظفند کلیه مقررات و ضوابط مذکور در قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که در چارچوب قوانین و مقررات صادر می‌شود را مراعات نمایند.

تبصره - رعایت کلیه مقررات و ضوابط مرتبط با فعالیت صرافی‌ها در این دستورالعمل برای صرافی‌های منطقه الزامی می‌باشد.

ماده 75- واحدهای بانکی باید در تابلوی خود عبارت «با مجوز رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» را ذکر نموده و در سربرگ فرم‌های چاپی بانک، شماره و تاریخ مجوز صادره مزبور را درج نمایند.

ماده 76- واحدهای بانکی باید ترتیباتی اتخاذ نمایند تا حساب‌رسان آنان در رسیدگی‌های خود علاوه بر رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای حسابرسی طبق استانداردهای لازم‌الرعایه، نسبت به رعایت ضوابط و مقررات ناظر بر فعالیت واحدهای بانکی در منطقه نیز به طور صریح اظهارنظر نمایند.

ماده 77- کلیه واحدهای بانکی و صرافی‌ها موظفند همواره اسناد و مدارک فعالیت خود و دفاتر حسابداری را در اقامت‌گاه قانونی برای بازرسی توسط بازرسین بانک مرکزی در دسترس نگاهدارند.

ماده 78- واحدهای بانکی در منطقه باید سرفصل حساب‌ها، دفاتر و صورت‌های مالی خود را طبق عناوین و فرم‌های تعیین شده از طرف بانک مرکزی تنظیم و نگهداری نمایند.

ماده 79- واحدهای بانکی غیربرون مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروحه زیر را در فواصل زمانی تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره - بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوط را به واحدهای بانکی غیر برون مرزی ارسال می‌نماید.

1-79_ آمار و اطلاعات هفتگی:

1-1-79_ صورت محاسبه سپرده قانونی.

2-1-79_ صورت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی برحسب بخش‌های اقتصادی.

79_2_ آمار و اطلاعات ارسالی به طور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

79_2_1_ خلاصه دفتر کل.

79_2_2_ صورت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی طبقه‌بندی شده برحسب نوع ارز.

79_3_ اطلاعات ارسالی در پایان هر 3 ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر 3 ماه ارائه

شود:

79_3_1_ صورت محاسبه کفایت سرمایه.

79_3_2_ صورت طبقه‌بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطایی بر حسب

مدت، نوع وثایق و نرخ سود.

79_3_3_ صورت مانده ضمانت‌نامه‌ها و اعتبارات اسنادی بر اساس طبقه‌بندی موردنظر بانک

مرکزی.

79_3_4_ مانده وام‌ها و تسهیلات ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های اشخاص حقیقی، حقوقی و

بانک‌ها، بر حسب کشورها.

79_4_ اطلاعات ارسالی در پایان هر 6 ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا 30 روز بعد از

پایان 6 ماه ارائه شود:

79_4_1_ ترازنامه.

79_4_2_ صورت‌حساب سود و زیان.

79_4_3_ صورت گردش وجوه نقد.

79_4_4_ مشخصات رؤسا و مدیران ارشد واحدها (از رییس شعبه به بالا) و معامله‌گران ارزی.

تبصره - مشخصات اشخاص مذکور، در پایان 6 ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و در

دوره‌های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می‌گردد.

79_4_5_ تسهیلات اعطایی به اشخاص موضوع مواد 63 و 64 دستورالعمل.

79_5_ آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا 4 ماه پس از پایان سال مالی ارسال شود:

79_5_1_ صورت‌های مالی حسابرسی شده (شامل صورت‌های مالی بانک و مؤسسات مادر شعب

خارجی).

79_5_2_ یک نسخه از گزارش بازرس قانونی.

79_5_3_ گزارش هیأت‌مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

79_5_4_ یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

ماده 80 - واحدهای بانکی برون‌مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروحه زیر را در فواصل زمانی

تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره - بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوط را به واحدهای بانکی برون‌مرزی ارسال

می‌نماید.

80_1_ آمار و اطلاعات هفتگی:

80_1_1_ صورت محاسبه سپرده قانونی.

80.1.2- صورت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی برحسب بخش‌های اقتصادی.

80.2- آمار و اطلاعات ارسالی به طور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

80.2.1- خلاصه دفترکل.

80.2.2- صورت دارایی‌ها و بدهی‌ها برحسب کشور و مشتری، به تفکیک گروه‌های اشخاص

حقیقی، حقوقی و بانک‌ها

80.3- اطلاعات ارسالی در پایان هر 3 ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر 3 ماه ارائه

شود:

80.3.1- صورت محاسبه کفایت سرمایه.

80.3.2- صورت طبقه‌بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطایی برحسب

مدت، (کوتاه‌مدت، میان مدت و بلند مدت) نوع وثایق و نرخ سود.

80.3.3- صورت مانده ضمانت‌نامه‌ها و اعتبارات اسنادی بر اساس طبقه‌بندی موردنظر بانک

مرکزی.

80.3.4- مانده وام‌ها و تسهیلات و سپرده‌های ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های اشخاص

حقیقی، حقوقی و بانک‌ها، برحسب کشورها.

80.4- اطلاعات ارسالی در پایان هر 6 ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا 30 روز بعد از

پایان 6 ماه ارائه شود:

80.4.1- ترازنامه.

80.4.2- صورت‌حساب سود و زیان.

80.4.3- صورت گردش وجوه نقد.

80.4.4- مشخصات رؤسا و مدیران ارشد واحدها (از رییس شعبه به بالا) و معامله‌گران ارزی.

تبصره - مشخصات اشخاص مذکور، در پایان 6 ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و در

دوره‌های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می‌گردد.

80.4.5- تسهیلات اعطایی به اشخاص موضوع مواد 63 و 64 دستورالعمل.

80.5- آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا 4 ماه پس از پایان سال مالی ارسال شود:

80.5.1- صورت‌های مالی حسابرسی شده (شامل صورت‌های مالی بانک و مؤسسات مادر شعب

خارجی).

80.5.2- یک نسخه از گزارش بازرس قانونی.

80.5.3- گزارش هیأت‌مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

80.5.4- یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

ماده 81- واحدهای بانکی یک نسخه از صورت‌های مالی حسابرسی شده را به سازمان ارائه

خواهند کرد.

ماده 82- بانک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را بر حسب مورد از واحدهای بانکی منطقه

دریافت خواهد نمود.

ماده 83- آمار و اطلاعاتی که به ترتیب مذکور در مواد فوق توسط واحدهای بانکی منطقه تهیه و ارائه می‌شود، به جز صورت‌های مالی، در بانک مرکزی محرمانه تلقی می‌شود و فقط به صورت آمار جمعی واحدهای بانکی با طبقه‌بندی موردنظر بانک مرکزی قابل انتشار خواهد بود.

ماده 84- هیأت‌مدیره و مدیرعامل بانک‌ها و مؤسسات و نیز رؤسای شعب نسبت به صحت آمار و اطلاعات ارائه شده به بانک مرکزی و مطابقت آن‌ها با دفاتر خود، مسؤول می‌باشند.

ماده 85- بانک مرکزی هر زمان که لازم تشخیص دهد، بازرسان خود را جهت رسیدگی به حساب‌ها و نحوه فعالیت واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها به منطقه اعزام خواهد نمود. مدیران و متصدیان امور در واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها باید کلیه اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت انجام این‌گونه رسیدگی‌ها ارائه نموده و امکان رسیدگی لازم و کافی را برای بازرسان اعزامی از طرف بانک مرکزی فراهم نمایند.

ماده 86- چنانچه در رسیدگی‌های بانک مرکزی موارد اشکال یا تخلف از ضوابط دیده شود، موارد به تشخیص بانک مرکزی به واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط اعلام می‌شود.

ماده 87- واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط پس از دریافت نتیجه رسیدگی‌های بانک مرکزی، در صورت وجود موارد اشکال یا تخلف، باید حداکثر ظرف مهلتی که حسب مورد توسط بانک مرکزی تعیین می‌گردد توضیحات و توجیهات خود را به همراه اسناد و مدارک لازم به بانک مرکزی ارسال نماید. در غیر این صورت موظف است قبل از پایان مهلت تعیین شده، نسبت به رفع اشکال یا تخلف اعلام شده اقدام و نتیجه اقدامات انجام شده در این زمینه را به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده 88- تشخیص وقوع تخلف و لزوم اعمال مجازات طبق مقررات مربوط، با بانک مرکزی است.

ماده 89- صرافی‌ها مکلفند آمار ماهانه جمع کل معاملات خرید و فروش ارز بر اساس نوع ارز و مسکوکات طلا و نقره را طبق فرم‌هایی که از طرف بانک مرکزی ارائه می‌گردد حداکثر تا دهم ماه بعد به بانک مرکزی ارسال دارند.

ماده 90- صرافی‌ها مکلفند ترازنامه و صورت حساب سود و زیان خود را در پایان هر 6 ماه از سال مالی خود حداکثر تا 20 روز بعد از پایان 6 ماه به سازمان ارسال دارند.

ماده 91- صرافی‌ها موظفند صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده خود را که شامل ترازنامه، صورت‌حساب سود و زیان و گردش وجوه نقد است حداکثر تا 4 ماه بعد از پایان سال مالی خود به بانک مرکزی و سازمان ارسال دارند.

ماده 92- بانک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را برحسب مورد از صرافی‌های منطقه دریافت خواهد نمود.

بخش ششم - مقررات عمومی

ماده 93- استفاده از نام بانک، مؤسسه، شعبه بانک و مؤسسه و دفتر نمایندگی در منطقه تنها با رعایت مفاد ماده 18 قانون و آیین‌نامه اجرایی آن و دستورالعمل مجاز می‌باشد.

تبصره 1- کلیه واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه مشمول مقررات قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که بر اساس مقررات مربوط صادر می‌شود، می‌باشند.

تبصره 2- استفاده از نام صرافی در منطقه تنها با رعایت مفاد دستورالعمل مجاز بوده و کلیه صرافی‌ها مکلفند مفاد دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که بر اساس قوانین و مقررات مربوطه صادر می‌شود را رعایت نمایند.

ماده 94- کلیه بانک‌ها و مؤسسات در مناطق بایستی قبل از تعیین هر یک از اعضای هیأت‌مدیره، هیأت‌عامل یا مدیرعامل و قائم مقام، تأییدیه بانک مرکزی را نسبت به اشخاص مذکور از نظر تخصصی و حرفه‌ای اخذ نمایند.

تبصره - رؤسای شعب بانک‌ها و مؤسسات و رؤسای دفاتر نمایندگی در منطقه نیز بایستی از نظر تخصصی و حرفه‌ای به تأیید بانک مرکزی برسند.

ماده 95- محکومین به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب -اعم از اینکه حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد- از تصدی اداره امور واحدهای بانکی به هر عنوان، ممنوع می‌باشند.

ماده 96- مدیران و اعضاء هیأت‌عامل یا مدیرعامل و قائم مقام بانک‌ها و مؤسسات و همچنین رؤسای شعب بانک‌ها و مؤسسات نمی‌توانند بدون اجازه بانک مرکزی در بانک یا مؤسسه دیگر در مناطق، سهم یا سمتی داشته باشند.

ماده 97- ساعت کار واحدهای بانکی از طرف سازمان تعیین می‌گردد.

ماده 98- به منظور تسهیل در مبادله چک‌ها و اسناد بانکی، با تأیید بانک مرکزی اتاق پایاپای اسناد بانکی توسط واحدهای بانکی در منطقه تأسیس می‌شود که هزینه آن از طرف واحدهای یاد شده تأمین خواهد شد.

ماده 99- واحدهای بانکی در هریک از مناطق می‌توانند کانون بانک‌های منطقه تأسیس نموده و به عضویت آن در آیند. این کانون با شخصیت حقوقی و استقلال مالی و به موجب اساسنامه‌ای که به تأیید بانک مرکزی خواهد رسید، اداره خواهد شد.

ماده 100- بانک‌ها و مؤسسات منطقه باید حداکثر تا 4 ماه پس از پایان سال مالی، صورت‌های مالی خود را به گواهی حسابرسان و به تصویب مجمع عمومی برسانند و حداکثر تا 6 ماه پس از پایان سال مالی حداقل در یک روزنامه محلی (در صورت وجود) و یک روزنامه کثیرالانتشار کشور منتشر نمایند.

ماده 101- کلیه واحدهای بانکی و صرافی‌ها بایستی حداقل 10 روز قبل از تشکیل مجامع عمومی خود تاریخ و موضوع دستور جلسه آن را به بانک مرکزی اعلام و پس از تشکیل مجمع عمومی نیز تصمیمات متخذه را جهت بانک مرکزی ارسال نمایند.

ماده 102- تخلف از مقررات قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که به موجب قوانین پولی و بانکی یا آیین‌نامه‌های متکی بر آن‌ها صادر می‌شود موجب اعمال مجازات‌های

مطروحه در ماده 44 قانون پولی و بانکی کشور⁽¹⁹⁹⁾ خواهد شد.

تبصره - مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی، هیأت انتظامی بانک‌ها موضوع ماده 44 قانون پولی و بانکی کشور⁽²⁰⁰⁾ می‌باشد. احکام هیأت انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رأی شورا قطعی است.

ماده 103- در موارد زیر ممکن است اداره امور بانک یا مؤسسه در منطقه به بانک مرکزی واگذار گردد یا ترتیب دیگری برای اداره بانک داده شود:

103-1 - در صورتی که مقامات صلاحیت‌دار بانک یا مؤسسه تقاضا نمایند.

103-2 - در صورتی که بانک یا مؤسسه‌ای برخلاف قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند.

103-3 - در صورتی که بانک یا مؤسسه‌ای برخلاف قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل و مقررات بانک مرکزی و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید.

103-4 - در صورتی که قدرت پرداخت بانک یا مؤسسه‌ای به خطر افتد یا سلب شود.

تبصره - واگذاری اداره بانک یا مؤسسه به بانک مرکزی و یا اداره آن‌ها به ترتیب دیگر مطابق مفاد مواد 39 و 40 قانون پولی و بانکی⁽²⁰¹⁾ انجام خواهد گرفت.

199 - ماده 44 قانون پولی و بانکی کشور مصوب 1351/4/18:

تخلف از سایر مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های آن و دستورات بانک مرکزی ایران که به موجب این قانون یا آیین‌نامه‌های آن صادر می‌شود موجب مجازات‌های انتظامی زیر خواهد بود:

1 - تذکر کتبی به مدیران یا متصدیان متخلف.

2 - پرداخت مبلغی روزانه تا حداکثر دویست هزار ریال برای ایام تخلف.

3 - ممنوع ساختن بانک یا مؤسسه اعتباری غیر بانکی از انجام بعضی امور بانکی به طور موقت یا دائم.

مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی هیأت انتظامی بانک‌ها خواهد بود که مرکب است از نماینده دادستان کل یک نفر نماینده کانون بانک‌ها و یک نفر از اعضای شورای پول و اعتبار به انتخاب شورا. دبیرکل بانک سمت دادستان هیأت را خواهد داشت.

احکام هیأت انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رأی شورا قطعی است.

تبصره 1 - وجوه موضوع ماده 43 و بند 2 این ماده وسیله بانک مرکزی ایران از بانک یا مؤسسه مربوط وصول و به حساب درآمد عمومی منظور خواهد شد.

تبصره 2 - ترتیب رسیدگی و تشخیص تخلفات و تعیین هر یک از مجازات‌های انتظامی برای تخلفات و ترتیب درخواست تجدید نظر و طرز رسیدگی مجدد و اجرای تصمیمات هیأت رسیدگی و شورای پول و اعتبار مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.

200 - به زیرنویس شماره 199 رجوع شود.

201 - از قانون پولی و بانکی کشور مصوب 1351/4/18:

ماده 39 - در موارد زیر ممکن است بنا به پیشنهاد رییس کل بانک مرکزی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار و تصویب هیأتی مرکب از نخست وزیر و وزیر دارایی و وزیر اقتصاد و وزیر دادگستری اداره امور بانک به عهده بانک مرکزی ایران واگذار شود یا ترتیب دیگری برای اداره بانک داده شود یا اجازه تأسیس بانک لغو شود.

ماده 104- واحدهای بانکی باید از تاریخ شروع فعالیت همواره از طرف حسابرسان، مستقل و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد رسیدگی و حسابرسی قرار گیرند. بدین منظور بانک مرکزی صورت اسامی حسابرسان مورد تأیید خود را به واحدهای بانکی اعلام می‌نماید تا هر یک از آن‌ها حسابرس خود را انتخاب نمایند. در صورتی که واحدهای بانکی در نظر داشته باشند حسابرس خارج از صورت حسابرسان اعلام شده از طرف بانک مرکزی انتخاب نمایند باید حسابرس مورد نظر خود را با ذکر نام و مشخصات وی به بانک مرکزی پیشنهاد نمایند. بانک مرکزی حداکثر ظرف یک‌ماه از تاریخ دریافت پیشنهاد واحدهای بانکی، نظر خود را مبنی بر تأیید یا عدم تأیید حسابرس پیشنهادی اعلام می‌نماید.

ماده 105- نحوه نگهداری اوراق و اسناد و دفاتر، نحوه رسیدگی به تخلفات، ترتیب انحلال و ورشکستگی و لغو اجازه تأسیس واحدهای بانکی و سایر مواردی که در دستورالعمل پیش‌بینی نشده است طبق قانون پولی و بانکی⁽²⁰²⁾ مصوب سال 1351 خواهد بود.

از آیین‌نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات⁽²⁰³⁾ مصوب 1386/7/1 هیأت وزیران

ماده 1- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

4 - بسته‌بندی: محصولات دخانی عرضه شده در بسته‌هایی از قبیل پاکت، کارتن، قوطی و لفافه

5 - محصولات دخانی: هر ماده یا فرآورده‌ای که تمام یا بخشی از ماده خام تشکیل‌دهنده آن گیاه توتون یا تنباکو یا مشتقات آن (به استثنای مواد دارویی مجاز ترک دخانیات به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) باشد.

ماده 16- کلیه محصولات دخانی باید در بسته‌بندی و با شماره سریال و برچسب ویژه شرکت دخانیات ایران عرضه یا به فروش برسد. درج عبارت «مخصوص فروش در ایران» بر روی کلیه بسته‌بندی‌های فرآورده‌های دخانی وارداتی الزامی است.

الف

الف - در صورتی که مقامات صلاحیتدار بانک تقاضا نمایند.

ب - در صورتی که بانک در مدت یک سال از تاریخ ابلاغ اجازه تأسیس عملیات خود را شروع نکند.

ج - در صورتی که بانکی بدون عذر موجه فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند.

د - در صورتی که بانکی برخلاف این قانون و آیین‌نامه‌های متکی بر آن و دستورات بانک مرکزی ایران که به موجب این قانون یا آیین‌نامه‌های متکی بر آن صادر می‌شود و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید.

ه - در صورتی که قدرت پرداخت بانکی به خطر افتد یا سلب شود.

تبصره - بانکی که اجازه تأسیس آن لغو می‌شود از تاریخ الغاء اجازه تأسیس طبق دستور بانک مرکزی ایران عمل خواهد کرد.

ماده 40- طرز اداره بانک در موارد مذکور در ماده 39 و نحوه الغاء اجازه تأسیس به موجب آیین‌نامه‌های می‌باشد که به تصویب کمیسیون‌های دارایی مجلسین خواهد رسید.

202 - به مجموعه پولی و بانکی از انتشارات این معاونت رجوع شود.

203 - آیین‌نامه مزبور به شماره 37062/ت/110063 و مورخ 1386/7/9 ابلاغ شده است.

- تبصره 1-** فروش محصولات دخانی به صورت فله‌ای، باز و یا نخ‌ی ممنوع است.
- تبصره 2-** فروشگاه‌های واقع در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز ملزم به رعایت این ماده هستند.

از دستورالعمل نحوه تشکیل و راه‌اندازی دادگاه‌های سیار (204)(205)

مصوب 1387/5/22 رییس قوه قضاییه

- ماده 1-** دادگاه سیار در مرکز بخش، در محل ساختمان مرکزی شورای حل اختلاف و یا محل مناسب دیگر تشکیل خواهد شد.
- ماده 2-** صلاحیت دادگاه سیار مطابق ماده (2) قانون تشکیل دادگاه‌های سیار مصوب 1366/6/10⁽²⁰⁶⁾ مجلس شورای اسلامی می‌باشد.
- ماده 3 -** با عنایت به سیاست‌های⁽²⁰⁷⁾ کلی اصل 44 قانون اساسی⁽²⁰⁸⁾ و بر اساس کمیت و کیفیت پرونده‌ها در مناطق آزاد تجاری، شهرک‌های صنعتی و مناطقی که فاصله آنها تا محل استقرار دادگاه زیاد است با پیشنهاد رییس کل دادگستری استان و تصویب رییس قوه قضاییه دادگاه سیار تشکیل می‌گردد.
- ماده 4-** نیروی انتظامی محل موظف به اجرای دستورات قضایی دادگاه سیار در مورد احضار، جلب، تحقیقات مقدماتی، ابلاغ و اجرای احکام و همچنین حفاظت از محل استقرار و تأمین امنیت قضات و کارکنان می‌باشد.
- ماده 5-** مدت فعالیت، روزهای استقرار و محدوده صلاحیت بر اساس کمیت و کیفیت پرونده‌ها توسط رییس کل دادگستری استان تعیین و به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی خواهد شد.
- ماده 6 -** پرونده‌های مربوط به دادگاه سیار در ساختمان محل استقرار، نگهداری و پس از پایان

204 - دستورالعمل مزبور به شماره 1/87/4846 مورخ 1387/5/23 ابلاغ شده است.

205 - قانون تشکیل دادگاه‌های سیار مصوب 1366/6/1 به موجب ماده (570) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392/12/4 نسخ شده است. لازم به یادآوری است قانون اخیرالذکر از تاریخ 1394/4/1 لازم‌الاجرا خواهد شد.

206 - الف - تاریخ صحیح تصویب قانون 1366/6/1 می‌باشد.

ب - برای ملاحظه متن قانون مذکور به مجموعه آیین دادرسی کیفری (جلد دوم) از انتشارات این معاونت رجوع شود.

207 - به سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/3/1 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

208 - اصل 44 ق.ا.ج.ا. مصوب 1358/9/12

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است. بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است. مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

- رسیدگی و اجرای حکم و همچنین پایان فعالیت به دادگستری شهرستان مربوط ارسال می‌گردد.
- ماده 7-** دفتر تشکیلات و برنامه‌ریزی قوه قضاییه با هماهنگی رؤسای کل دادگستری استان‌ها نسبت به تدوین ضوابط و شرایط ایجاد دادگاه سیار حداکثر ظرف دو ماه اقدام خواهند نمود.
- ماده 8-** آمار پرونده‌های مربوط به دادگاه سیار به صورت مستقل در سر جمع پرونده‌های دادگستری شهرستان مربوط محاسبه می‌گردد.
- ماده 9-** حق الزحمه روزانه و نیز حق مأموریت قضات و کارمندان شاغل در دادگاه سیار با عنایت به ماده 14 قانون استخدام کشوری مصوب 1352/6/24 و اصلاحات بعدی آن پرداخت می‌گردد.
- ماده 10-** بودجه سالانه و اعتبارات مورد نیاز دادگاه‌های سیار توسط دفتر بودجه و تخصیص اعتبار قوه‌قضاییه پس از هماهنگی با دفتر تشکیلات و برنامه‌ریزی در اعتبارات سالانه دادگستری استان منظور می‌گردد.
- ماده 11-** با توجه به ماده 6 قانون تشکیل دادگاه‌های سیار⁽²⁰⁹⁾، فرمانداران و بخشداران موظف‌اند در تهیه محل استقرار دادگاه و اقامت قضات و کارمندان دادگاه سیار اقدامات لازم را به عمل آورند و رؤسای کل دادگستری‌های استان قبل از شروع به کار دادگاه‌های سیار مقدمات راه اندازی آن را مهیا کنند. وزارت دادگستری قبلاً هماهنگی لازم را با وزارت کشور انجام خواهد داد

ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها

در مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽²¹⁰⁾

مصوب 1388/11/4 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

فصل اول - کلیات

ماده 1- اصطلاحات زیر در این آیین‌نامه در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

- 1- قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372- و اصلاحات بعدی آن.⁽²¹¹⁾
- 2- سازمان: سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان مرجع ثبت شناورها در جمهوری اسلامی ایران.
- 3- مرکز: مراکز ثبت شناور که تحت مدیریت سازمان نسبت به ثبت شناورها در منطقه آزاد اقدام می‌نمایند.
- 4- منطقه آزاد: هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور که موجب تبصره ماده (1) قانون ایجاد و در یکی از بنادر، سواحل و جزایر جمهوری اسلامی ایران تأسیس گردیده یا خواهند گردید.

209 - ماده (6) قانون تشکیل دادگاه‌های سیار مصوب 1366/6/1^(1*): قاضی دادگاه سیار به هر وسیله مطمئنی که ممکن باشد اشخاص را دعوت و احضار خواهد نمود به طوری که برای قاضی علم حاصل شود که احضار شونده از دعوت دادگاه مطلع شده است.

* 1- به زیرنویس شماره 205 رجوع شود.

210 - آیین‌نامه مزبور به شماره 44200/262772 ک مورخ 1388/12/27 ابلاغ شده است.

211 - قانون مذکور مصوب 1372/6/7 در این مجموعه درج شده است.

5- شناور: وسیله‌ای که برای حمل بار، مسافر یا هردو یا ارائه خدمات دریایی، تحقیقاتی، آموزشی، تفریحی و صیادی در دریا استفاده می‌شود.

ماده 2- شناورها صرف نظر از نوع ساخت، فعالیت، ظرفیت‌های ناخالص و همچنین شناورهای درحال ساخت به استثنای شناورهایی که برای مقاصد نظامی بکار گرفته می‌شوند، می‌توانند در منطقه آزاد به ثبت برسند و از حقوق و مزایای شناورهای ثبت شده در سرزمین اصلی برخوردار خواهند بود.

ماده 3- متقاضیان ثبت شناور و کسب تابعیت جمهوری اسلامی ایران در منطقه آزاد باید دارای یکی از شرایط زیر باشند:

1- اشخاص حقیقی دارای تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

2- اشخاص حقیقی که اقامتگاه دائم آنها جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

3- اشخاص حقوقی که در سرزمین اصلی جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده‌اند و در مناطق آزاد دارای شعبه یا نمایندگی می‌باشند.

4- اشخاص حقوقی که در یکی از مناطق آزاد با ضوابط مربوط ثبت گردیده‌اند، بدون در نظر گرفتن میزان مالکیت سهام شرکت یا سهم مالکیت نسبت به شناور برای مالکان اعم از ایرانی و خارجی با توجه به شرایط مقرر در این آیین‌نامه.

ماده 4- ثبت شناور در منطقه آزاد منوط به احراز صلاحیت فنی و ایمنی آن بر اساس گواهینامه‌های صادر شده توسط سازمان با یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان می‌باشد.

ماده 5- شناورهای ثبت شده در منطقه آزاد باید قوانین و مقررات و استانداردهای ملی و همچنین مقررات بین‌المللی که جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق گردیده یا مطابق با عرف و اصول بین‌المللی می‌باشد را رعایت نمایند.

فصل دوم - ثبت شناور و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران

ماده 6- ثبت شناورها در منطقه آزاد توسط مرکز ثبت شناور تحت مدیریت سازمان که در منطقه آزاد موضوع این آیین‌نامه ایجاد می‌گردند، انجام می‌شود. دفتری به نام دفتر ثبت شناور در این مرکز تنظیم و نگهداری می‌شود و تمام مشخصات ثبتی شناور، مالک یا مالکان، و اجاره‌کنندگان کامل شناور حسب مورد باید در دفتر ثبت شناور درج و این اطلاعات در مرکز ثبت شناور نگهداری شود.

ماده 7- نمایندگان کنسولی جمهوری اسلامی ایران می‌توانند با کسب اجازه از سازمان و به استناد گواهینامه‌های فنی و ایمنی قانونی شناور که توسط سازمان یا یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان صادر گردیده است. گواهینامه ثبت موقت برای شناورهایی که در مناطق آزاد موضوع این آیین‌نامه به ثبت خواهد رسید، صادر کنند. مدت اعتبار این گواهینامه‌ها متناسب با مدت سفر شناور به یکی از بنادر سرزمین اصلی ایران یا منطقه آزاد مربوط به منظور ثبت دائم بوده و نباید بیشتر از شش ماه باشد.

ماده 8- هر شناور برای ثبت یا تجدید ثبت توسط بازرسی مجاز سازمان بازرسی و گزارش بازرسی به همراه مدارک مربوط به سازمان ارائه شود.

ماده 9- اظهارنامه ثبت شناور باید توسط مالک یا مالکان شناور یا نماینده قانونی آنان تکمیل و به همراه

دیگر مدارک لازم به سازمان ارائه شود. مسؤولیت صحت مندرجات فرم مذکور به عهده مالک بوده و بازرس مجاز سازمان اطلاعات ارائه شده را در بازرسی از شناور کنترل نموده و در صورت مشاهده موارد عدم انطباق، مراتب به مالک اعلام خواهد شد تا نسبت به رفع نقص اقدام نماید.

ماده 10- گواهینامه اندازه‌گیری ظرفیت شناور که توسط سازمان یا یکی از مؤسسات رده‌بندی مورد تأیید سازمان و مطابق با مقررات کنوانسیون بین‌المللی اندازه‌گیری ظرفیت شناورها صادر گردیده است. قبل از انجام مراحل ثبت ارائه شود.

ماده 11- مدارک لازم برای ثبت شناور در منطقه آزاد به شرح زیر می‌باشد:

- 1- اصل و تصویر مدارک شناسایی مالک حقیقی (شناسنامه و کارت ملی)
  - 2- یک نسخه اساسنامه شرکت و گواهی ثبت شرکت در سرزمین اصلی یا منطقه آزاد مربوط در مورد اشخاص حقوقی برحسب مورد و روزنامه رسمی که آخرین تغییرات شرکت در آن درج شده است.
  - 3- اصل سند خرید شناور در صورتی که معامله در خارج کشور انجام شده است. سند خرید باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران به محل خرید رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.
  - 4- تصویر گواهینامه فنی و ایمنی قانونی شناور.
  - 5- اصل فرم‌های اظهارنامه و تعیین نام شناور.
  - 6- گزارش بازرسی و گواهی صادر شده توسط بازرس مجاز سازمان.
  - 7- اصل مدارک ابطال ثبت شناور و ارایه تأییدیه نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران به کشور صاحب پرچم اولیه و ترجمه رسمی آن در رابطه با شناورهایی که قبلاً در کشور دیگری به ثبت رسیده‌اند.
  - 8- اصل گواهی ساخت شناور، در صورتی که شناور در خارج از کشور ساخته شده باشد، گواهینامه مذکور باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.
  - 9- گواهی کتبی سازمان منطقه آزاد مربوط مبنی بر بلامانع بودن ثبت شناور در منطقه حسب مورد.
- ماده 12-** شناوری که مطابق با این آیین‌نامه در منطقه آزاد به ثبت می‌رسد، مجاز به برافراشتن پرچم جمهوری اسلامی ایران بوده و علاوه بر حقوق متعلق به شناورهای ایرانی از امتیازات و تسهیلات قانونی منطقه آزاد نیز بهره‌مند خواهد بود.

ماده 13- هرگونه تغییر اساسی یا تعمیراتی نسبت به شناور ثبت شده در منطقه آزاد که با مشخصات و مختصات مندرج در گواهینامه‌های فنی و ایمنی قانونی آن شناور مطابق نباشد، باید علاوه بر مؤسسه رده‌بندی مربوط به اطلاع مرکز ثبت نیز رسیده و بازرس سازمان نیز باید علاوه بر بازرسی‌های مؤسسه رده‌بندی مربوط نسبت به تغییرات یا تعمیرات مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی نظارت داشته و مراتب را تأیید نماید و گواهینامه‌های مربوط در صورت لزوم و تأیید تغییرات اصلاح شود.

ماده 14- معاملات، نقل و انتقال، احکام صادر شده قضایی و تغییرات اساسی شناور باید در دفتر ثبت شناور درج شود.

فصل سوم - ثبت شناورهای اجاره کامل

(Bareboat Charter)

ماده 15- ثبت شناورهای اجاره کامل در منطقه آزاد مشروط به آن که حداقل مدت اجاره دو سال کامل و

حداکثر سن شناور ده سال باشد، مجاز است.

ماده 16- مدارک لازم برای ثبت شناور به صورت اجاره در منطقه آزاد به شرح زیر می‌باشد:

1- قرارداد اجاره شناور و رضایت کتبی مالک یا مالکان یا نماینده قانونی آنان مبنی بر اجاره ثبت شناور به صورت اجاره کامل که به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران به کشور محل قرارداد رسیده باشد به انضمام ترجمه رسمی آنها.

2- اصل و تصویر مدارک شناسایی اجاره کننده شناور (شناسنامه و کارت ملی)

3- یک نسخه از اساسنامه شرکت و گواهی ثبت شرکت‌ها در منطقه آزاد مربوط مبنی بر اینکه مرکز اصلی فعالیت شرکت در منطقه آزاد مربوط می‌باشد. (برای اجاره کننده دارای شخصیت حقوقی)

4- تصویر گواهینامه‌های فنی و ایمنی معتبر شناور موضوع ماده (4)

5- گزارش بازرسی و گواهی صادر شده توسط بازرس مجاز سازمان یا مؤسسه رده‌بندی مورد تأیید سازمان.

6- گواهی تعلیق ثبت شناور در کشور اصلی ثبت.

ماده 17- در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل در منطقه آزاد، مسؤولیت انجام اقدامات اداری، موارد فنی و ایمنی و امور اجتماعی شناور به عهده کشور جمهوری اسلامی ایران می‌باشد و امور مربوط به مالکیت رهن و سایر معاملات و نقل و انتقال شناور به عهده کشور صاحب پرچم اصلی خواهد بود و لازم است کشور صاحب پرچم اصلی و مستأجر شناور، سازمان با مرکز ثبت شناور را در خصوص امور مذکور مطلع کند.

ماده 18- شناور ثبت شده به صورت اجاره کامل در منطقه آزاد مجاز به برافراشتن پرچم جمهوری اسلامی ایران بوده و مشمول ماده (12) خواهد بود.

فصل چهارم - ثبت شناورهای ایرانی ثبت شده در منطقه آزاد به صورت

اجاره کامل در خارج از کشور

ماده 19- شناورهای ثبت شده در منطقه آزاد می‌توانند مطابق با مفاد این آیین‌نامه برای مدت معین در کشوری دیگر به صورت اجاره کامل ثبت شوند.

ماده 20- کشور ثبت کننده شناور به صورت اجاره کامل مطابق با قوانین ملی خود مجاز به ثبت شناور به صورت اجاره کامل بوده و توافق لازم بین پرچم دوم و پرچم اصلی (ایران) صورت پذیرد.

ماده 21- شناور در مدت ثبت به صورت اجاره کامل باید مفاد کنوانسیون‌هایی را که جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق گردیده است، علاوه بر مقررات پرچم دوم رعایت نماید.

ماده 22- در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل، ثبت شناور موردنظر در منطقه آزاد به حالت تعلیق درخواهد آمد.

ماده 23- در مدت ثبت شناور به صورت اجاره کامل در کشور ثالث، امور مربوط به مالکیت، رهن و سایر معاملات و نقل و انتقال شناور به عهده کشور صاحب پرچم اصلی خواهد بود.

ماده 24- مدارک لازم برای تعلیق ثبت شناور به صورت اجاره کامل در خارج از کشور به شرح زیر می‌باشد:

1- مدارک شناسایی اجاره کننده.

2- اصل و تصویر قرارداد اجاره کامل که متضمن مدت بیش از دو سال باشد. در صورتی که قرارداد در خارج

از کشور تنظیم و امضاء شده است، باید به تأیید نزدیکترین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ترجمه رسمی آن نیز ارائه شود.

3- اصل گواهی ثبت شناور در منطقه آزاد.

4- تأییدیه مقام مجاز کشور ثبت دوم مبنی بر پذیرش ثبت اجاره کامل.

5- تقاضای کتبی مالک یا مالکان یا نماینده قانونی آنان مبنی بر تعلیق ثبت اصلی و ثبت به صورت اجاره کامل در کشور ثالث.

ماده 25- تمدید گواهینامه ثبت اجاره کامل پس از دریافت تقاضای مالک و در صورت تأیید مرکز ثبت امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده 26- درخواست‌ها و اقدامات لازم مطابق با این آیین‌نامه باید توسط نماینده قانونی ایرانی اجاره‌کننده انجام شود.

فصل پنجم - نقل و انتقال و معاملات شناور

ماده 27- ثبت انتقال و معاملات و اقاله راجع به عین شناورهای مشمول این آیین‌نامه در داخل کشور الزامی است و فقط به وسیله دفاتر اسناد رسمی که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در منطقه آزاد مربوط اجازه مخصوص داشته باشند، انجام می‌شود و در دفتر ثبت شناورها و گواهینامه ثبت و تابعیت شناور درج خواهد شد.

ماده 28- در صورتی که معاملات مذکور در ماده (29) در خارج از کشور انجام شود، انجام معامله طبق مقررات کشور محل وقوع آن باید توسط نزدیکترین نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران به محل معامله گواهی شده و مراتب ظرف پانزده روز پس از انجام معامله به مرکز ثبت اعلام شود.

ماده 29- فروش یا هر گونه معامله نسبت به تمام یا قسمتی از شناور ثبت شده در منطقه آزاد اعم از اینکه این انتقال ارادی یا قهری باشد، تغییری در تابعیت شناور ایجاد نمی‌کند، مشروط به اینکه مالک جدید مشمول ماده (3) باشد.

ماده 30- هرگونه قرار یا آرای لازم‌الاجرای صادرشده از مراجع ذی‌صلاح قضایی و ثبتی که در حقوق عینی شناور تغییر دهد (به استثنای حقوق ممتاز) باید در دفتر ثبت شناور و گواهینامه ثبت و تابعیت آن درج شود.

ماده 31- مالک شناور ایرانی که شناور خود را در ایران یا خارج از کشور به رهن گذاشته است، نمی‌تواند قبل از فک رهن یا بدون اجازه مرتهن یا بدون تأمین حق مرتهن، شناور خود را بفروشد.

ماده 32- در صورت فروش شناور یا انتقال مالکیت شناور، مرجع ثبت شناور در منطقه باید انجام معامله با یک نوبت در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار منطقه آزاد مربوط آگهی نماید. هزینه آگهی توسط مرجع ثبت شناور در منطقه آزاد و در هنگام انجام معامله و معرفی به دفتر اسناد رسمی دریافت می‌شود.

فصل ششم - گواهینامه ثبت و تابعیت

ماده 33- گواهینامه ثبت و تابعیت شناور در منطقه آزاد گواهینامه‌ای است که توسط سازمان در سه نسخه تنظیم و صادر می‌شود.

ماده 34- مدت اعتبار گواهینامه ثبت و تابعیت حداکثر پنج سال خواهد بود و در پایان هر سال باید تمدید و در انقضای مدت اعتبار در صورت درخواست تجدید شود.

ماده 35- گواهینامه ثبت و تابعیت همواره باید بر روی شناور نگهداری شود.

ماده 36- در صورت مفقود شدن یا به هر دلیل قابل استفاده نبودن گواهینامه ثبت و تابعیت شناور، مالک یا نماینده وی با اجاره‌کننده شناور به صورت اجاره کامل برحسب مورد باید فوراً مراتب را به مرکز اعلام و ضمن ادای توضیحات در این خصوص و ضمیمه نمودن مدارک مؤید این موضوع، تقاضای صدور المثنای گواهینامه ثبت و تابعیت شناور را نماید. سازمان پس از بررسی و تأیید موضوع نسبت به صدور المثنای گواهینامه ثبت و تابعیت شناور اقدام و مراتب را در دفتر ثبت شناور منطقه آزاد درج می‌نماید.

ماده 37- در صورت مفقود شدن گواهینامه ثبت و تابعیت شناوری که در خارج از قلمرو ایران قرار دارد، با درخواست مالک شناور یا نماینده قانونی او، نماینده کنسولی ایران در محل پس از کسب اجازه از سازمان، گواهینامه ثبت موقت برای شناور صادر می‌نماید. مهلت اعتبار این گواهینامه حداکثر تا زمان ورود به نخستین بندر ایرانی یا شش‌ماه هریک زودتر به وقوع پیوندد، خواهد بود.

ماده 38- گواهینامه ثبت اجاره کامل شناور با اعتبار دو سال در سه نسخه و قابل تمدید در طول دوره اجاره کامل مشروط به ارائه مدارک لازم صادر خواهد شد.

فصل هفتم - ابطال ثبت و سلب تابعیت شناور

ماده 39- در موارد زیر ثبت شناور باطل و تابعیت آن سلب می‌شود:

- 1- در صورتی که شرایط تحصیل تابعیت ایران مطابق با این آیین‌نامه از بین رفته باشد.
- 2- در صورتی که شناور مفقود شده یا در نتیجه عملیات خصمانه یا دزدی دریایی تصرف شده باشد.
- 3- در صورتی که شناور متلاشی، غیرقابل استفاده یا به تشخیص سازمان، صلاحیت فنی و ایمنی آن برای تردد ایمن از بین رفته باشد

ماده 40- در صورت تحقق ماده (39) مراتب باید ظرف سی روز به مرکز ثبت شناور اطلاع داده شود و گواهینامه ثبت و تابعیت شناور نیز به مرکز ثبت شناور مربوط تسلیم شود.

ماده 41- مدارک لازم برای ابطال ثبت و سلب تابعیت شناور به شرح زیر می‌باشد:

- 1- اصل مدرک فروش شناور در صورتی که به اتباع بیگانه فروخته شود. در صورتی که معامله در خارج از کشور انجام شود، مراتب باید به تأیید نزدیکترین نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران به محل وقوع معامله رسیده و اصل و ترجمه رسمی آن نیز ارائه می‌شود.

2- تقاضای مالک یا نماینده قانونی مالک مبنی بر ابطال ثبت شناور در سایر موارد.

ماده 42- گواهی ابطال ثبت شناور توسط مرجع ثبت در منطقه آزاد مربوط به عمل خواهد آمد، مشروط بر اینکه شناور در رهن نبوده یا اشخاص ثالث ادعایی نسبت به عین یا منافع شناور نداشته باشند یا سوابق شناور موردنظر نیز موارد فوق را تأیید ننمایند، در غیر این صورت ابطال ثبت با تقاضای سازمان از دادگاه ذیصلاح به عمل خواهد آمد.

ماده 43- پس از دریافت تقاضای ابطال ثبت و بررسی مدارک مربوط توسط سازمان یا مرکز ثبت شناور مربوط و احراز شرایط گواهی ابطال ثبت و سلب تابعیت توسط سازمان یا مرکز مربوط گواهینامه ابطال ثبت و سلب تابعیت تنظیم و به متقاضی تحویل می‌شود.

ماده 44- تجدید ثبت شناور ابطال شده، مستلزم طی تشریفات قانونی مندرج در این آیین‌نامه خواهد بود.

فصل هشتم - هزینه ثبت

ماده 45- هزینه ثبت اولیه و تجدید ثبت شناور و سایر خدماتی که برای صدور گواهینامه ثبت و تابعیت شناور باید به سازمان پرداخت شود، به شرح ذیل است:

هزینه (ریال)	خدمات
10/000/000	ثبت، تجدید ثبت، تغییر پرچم
30/000/000	ثبت نقل و انتقال و معاملات
10/000/000	صدور گواهینامه المثنی
6/000/000	انجام بازرسی جهت تأیید فرم اظهارنامه ثبت
5/000/000	تغییر پارامترهای گواهینامه ثبت
10/000/000	ثبت شناور به صورت اجاره کامل
3/000/000	تمدید ثبت به صورت اجاره کامل
5/000/000	ابطال ثبت

از آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان⁽²¹²⁾

مصوب 1390/7/20 هیأت وزیران

ماده 1- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند: ...

د - شورا: شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کارگروه‌های تخصصی

ماده 5- به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورا، هشت کارگروه تخصصی مشورتی به شرح زیر در همه استان‌های کشور تشکیل می‌شود:

الف - کارگروه تخصصی امور اقتصادی

...

ماده 6- اعضای کارگروه تخصصی امور اقتصادی به شرح زیر تعیین می‌شوند:

الف - معاون برنامه‌ریزی استانداری (رییس)

ب - مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری (دبیر)

ج - رییس واحد استانی وزارت جهاد کشاورزی

د - رییس واحد استانی وزارت امور اقتصادی و دارایی

ه - رییس واحد استانی وزارت صنعت، معدن و تجارت

و - رییس واحد استانی وزارت راه و شهرسازی

- ز - رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
- ح - رییس واحد استانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ط - مدیرکل منابع طبیعی استان (بدون حق رأی)
- ک - نماینده وزیر نیرو در استان به انتخاب وزیر
- ل - مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان (بدون حق رأی)
- م - مدیر کل گمرک استان (بدون حق رأی)
- ن - سرپرست یکی از بانک‌های استان به انتخاب و معرفی شورای هماهنگی بانک‌ها (در استان تهران به پیشنهاد استاندار و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی)
- س - دو نفر از کارآفرینان برتر استان یا افراد صاحب‌نظر به پیشنهاد رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن⁽²¹³⁾ و رییس اتاق تعاون استان و تأیید رییس کارگروه
- ماده 7-** وظایف کارگروه تخصصی امور اقتصادی، بررسی و ارائه پیشنهاد در موارد زیر تعیین می‌شود:

...

ط - استفاده از ظرفیت‌های قانونی و اجرایی مناطق آزاد تجاری، ویژه اقتصادی و بازارچه‌های مرزی در راستای سیاست‌های توسعه استان

آیین‌نامه اجرایی ماده (88) قانون نظام صنفی⁽²¹⁴⁾ (نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی در مناطق آزاد کشور) مصوب 1390/12/24 وزیر صنعت، معدن و تجارت

مقدمه

در راستای اجرای ماده (88) قانون نظام صنفی «پیرامون نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی در مناطق آزاد» و با عنایت به تفاوت وضعیت صنوف و تشکل‌های صنفی موجود، در این مناطق، آیین‌نامه اجرایی نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی در مناطق آزاد کشور به شرح زیر می‌باشد.

فصل اول - تعاریف

- ماده 1-** نظام صنفی: قواعد و مقرراتی است که امور مربوط به سازمان، وظایف، اختیارات، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی را طبق قانون نظام صنفی تعیین می‌کند.
- ماده 2-** فرد صنفی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یکی از فعالیت‌های صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات فنی سرمایه‌گذاری کند و به عنوان پیشه‌ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصه یا با

213 - در حال حاضر رییس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران.

214 - لازم به ذکر است به موجب قانون اصلاح قانون نظام صنفی کشور مصوب 1392/6/12 برخی از تعاریف و اصطلاحات مندرج در قانون تغییر یافته است، لذا درخصوص تعاریف مندرج در این آیین‌نامه به قانون اخیرالذکر توجه فرمایید. همچنین آیین‌نامه جدید ماده 88 قانون نظام صنفی نیز در دست تهیه و تصویب می‌باشد.

مباشرت دیگران محل کسبی دایر و یا وسیله کسبی فراهم آورد و تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستقیم و غیرمستقیم به صورت کلی یا جزئی به مصرف‌کننده عرضه دارد، فرد صنفی شناخته می‌شود.

ماده 3- واحد صنفی: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت یا وسیله سیار باشد و توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد، واحد صنفی شناخته می‌شود.

تبصره - فعالیت واحدهای صنفی سیار در محل ثابت با اخذ مجوز فعالیت برای همان محل با رعایت ضوابط و مقررات سازمان منطقه آزاد بلامانع می‌باشد.

ماده 4- صنف: آن گروه از افراد صنفی که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع باشد، تشکیل یک صنف می‌دهند. صنوف مشمول این آیین‌نامه، با توجه به فعالیت آنها به چهار گروه تولیدی، خدمات فنی، توزیعی یا خدماتی تقسیم می‌شوند.

ماده 5- پروانه کسب: مجوزی است که طبق مقررات قانون نظام صنفی و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری و به منظور شروع و ادامه کسب و کار یا حرفه به فرد یا افراد صنفی برای محل مشخص یا وسیله کسب معین داده می‌شود.

تبصره - نحوه صدور پروانه کسب به موجب قوانین و مقررات نظام صنفی توسط اتحادیه‌های صنفی انجام می‌پذیرد. تا زمان تشکیل اتحادیه‌های صنفی در مناطق آزاد، سازمان منطقه آزاد نسبت به صدور پروانه کسب اقدام خواهد نمود.

ماده 6- پروانه تخصصی و فنی: گواهینامه‌ای است که بر داشتن مهارت انجام دادن کارهای تخصصی یا فنی دلالت دارد و توسط مراجع ذیصلاح صادر می‌شود.

ماده 7- اتحادیه: شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی متشکل از افراد یک یا چند صنف با فعالیت مشابه است که به منظور انجام مسؤولیت‌های مقرر در قانون نظام صنفی تشکیل و پس از ثبت در وزارت صنعت، معدن و تجارت (مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران) رسمیت می‌یابد.

ماده 8- مجمع امور صنفی: مجمعی متشکل از نمایندگان منتخب اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌های صنفی است که جهت انجام مسؤولیت‌های مقرر در قانون نظام صنفی تشکیل می‌شود.

ماده 9- کمیسیون نظارت: کمیسیونی است که به منظور برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی با سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی به ویژه سازمان مناطق آزاد در راستای وظایف و اختیارات آنها و همچنین نظارت بر اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی تشکیل می‌شود.

ماده 10- هیأت عالی نظارت: هیأتی است که به منظور تعیین برنامه‌ریزی، هدایت، ایجاد هماهنگی و نظارت بر کلیه اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی، شورای اصناف کشور و کمیسیون‌های نظارت تشکیل می‌شود و بالاترین مرجع نظارت بر امور اصناف کشور است.

تبصره - هیأت عالی نظارت می‌تواند قسمتی از وظایف خود را به کمیسیون یا کمیسیون‌هایی مرکب از نمایندگان خود تفویض کند.

فصل دوم - نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی

در مناطق آزاد

الف - نحوه تشکیل اتحادیه صنفی

ماده 11- واحدهای صنفی با فعالیت‌های شغلی مشابه یا همگن می‌توانند با رعایت مقررات زیر نسبت به

تشکیل اتحادیه صنفی اقدام نمایند.

تبصره 1- تشکیل یک اتحادیه توسط واحدهای صنفی بسته به شرایط هر منطقه با هماهنگی اداره یا سازمان صنعت، معدن و تجارت و تصویب سازمان هر منطقه صورت خواهد گرفت.

تبصره 2- اتحادیه‌هایی که قبل از تصویب این آیین‌نامه در منطقه تشکیل شده‌اند، می‌بایست حداکثر ظرف مدت 6 ماه نسبت به تطبیق شرایط خود با این آیین‌نامه اقدام نمایند. در غیر این صورت فعالیت آنها غیرقانونی تلقی می‌گردد.

ماده 12- هر اتحادیه دارای هیأت‌مدیره‌ای خواهد بود که طبق مقررات این آیین‌نامه از بین افراد صنف و با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه برای مدت 4 سال انتخاب می‌شود. انتخاب مجدد افراد هیأت‌مدیره در ادوار بعد بلامانع است.

ماده 13- هر فرد صنفی دارای پروانه کسب در صنف مربوطه، حق دارد در انتخابات هیأت‌مدیره اتحادیه شرکت نماید.

ماده 14- برای شرکت در انتخابات ارایه اصل پروانه کسب یا تصویر آن و یا کارت عضویت در اتحادیه ضروری است.

تبصره - هر فرد صنفی در انتخابات هیأت‌مدیره اتحادیه دارای یک حق رأی می‌باشد.

ماده 15- داوطلبان عضویت در هیأت‌مدیره اتحادیه باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - تابعیت و متعهد بودن به نظام جمهوری اسلامی ایران

ب - ارایه گواهی عدم سوءپیشینه کیفری

ج - نداشتن سابقه ورشکستگی

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر

ه - داشتن پروانه بهره‌برداری یا کسب معتبر

ماده 16- مسؤولیت تطبیق شرایط مندرج در ماده فوق با وضعیت داوطلب و اعلام‌نظر قطعی برعهده کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، کشور و دادگستری می‌باشد.

تبصره - در صورت عدم تأسیس اداره صنعت، معدن و تجارت، نماینده سازمان منطقه آزاد جایگزین خواهد شد.

ماده 17- کمیسیون نظارت موظف است به منظور برگزاری انتخابات اتحادیه‌ها، انجمن نظارت بر انتخابات را مرکب از افراد زیر تشکیل دهد.

الف - نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت (رییس)

ب - مدیر بازرگانی سازمان منطقه آزاد

ج - نماینده وزارت کشور

د - نماینده مجمع امور صنفی

تبصره - در صورت عدم تأسیس اداره صنعت، معدن و تجارت، مدیر بازرگانی سازمان منطقه آزاد به عنوان رییس انجمن نظارت خواهد بود.

ماده 18- جلسات انجمن نظارت با حضور هر چهار نفر اعضا رسمیت می‌یابد و در صورت عدم تأسیس اداره صنعت، معدن و تجارت با سه نفر رسمیت پیدا می‌کند و تصمیمات متخذه در انجمن‌هایی که اعضای آن چهار نفر باشند با سه رأی موافق معتبر و مابقی با دو رأی موافق معتبر خواهد بود.

ماده 19- انجمن نظارت مکلف است پس از صدور دستور انجام انتخابات از سوی کمیسیون نظارت حداکثر ظرف مدت یک هفته انتخابات آن اتحادیه را از طریق فراخوان و یا وسایل مقتضی دیگر اعلام نماید و از داوطلبان عضویت در هیأت‌مدیره اتحادیه دعوت نماید تا ظرف مدت پانزده روز جهت ثبت‌نام و تکمیل فرم‌های مربوطه شخصاً به دفتر انجمن نظارت واقع در مکانی که توسط سازمان مناطق آزاد معین گردیده مراجعه نمایند.

تبصره - انجمن نظارت مکلف است تاریخ و محل ثبت‌نام داوطلبین را شخصاً و یا از طریق اتحادیه به تمام اعضای صنف دارای پروانه کسب اعلام نماید.

ماده 20- در صورتی که پس از پایان مهلت ثبت‌نام از داوطلبین، تعداد داوطلبان ثبت‌نام شده برای حضور در انتخابات کمتر از نه نفر باشند انجمن نظارت می‌تواند ثبت‌نام داوطلبین را برای دو بار و هر بار به مدت پانزده روز تمدید نماید.

تبصره 1- چنانچه پس از پایان مهلت‌های مقرر در ماده (19) این آیین‌نامه تعداد داوطلبان ثبت‌نام شده کمتر از نصاب مقرر باشد، رییس کمیسیون نظارت می‌تواند سه نفر را به عنوان هیأت سرپرستی به مدت شش ماه برای اداره اتحادیه مذکور منصوب نماید.

تبصره 2- انجمن نظارت بر انتخابات موظف است با کمک هیأت سرپرستی ظرف مدت شش ماه نسبت به برگزاری انتخابات اتحادیه اقدام نماید. در غیر این صورت، کمیسیون نظارت می‌تواند نسبت به ادغام اتحادیه مزبور با اتحادیه صنفی دیگر و یا تمدید مهلت هیأت سرپرستی به مدت شش ماه دیگر اقدام نماید.

ماده 21- انجمن نظارت مکلف است حداکثر ظرف مدت یک هفته قبل از برگزاری انتخابات، آگهی انتخابات را که حاوی نکات زیر است از طریق فراخوان و وسایل مقتضی دیگر به اطلاع افراد صنفی برساند.

الف - نشانی کامل محل اخذ رأی

ب - روز و ساعت شروع و پایان اخذ رأی

ج - تعداد اعضای هیأت مدیره

د - اسامی داوطلبان حایز شرایط

ماده 22- هنگام شروع اخذ رأی، رییس انجمن نظارت در حضور اعضای انجمن و مدعوین جلسه صندوق رأی را باز نموده و خالی بودن آن را به رؤیت افراد حاضر می‌رساند و سپس در حضور حاضرین درب صندوق را بسته و به مهر انجمن مهور می‌نماید. صندوق رأی تا هنگام استخراج آراء نباید باز شود.

تبصره - اعطای وکالت یا نمایندگی جهت دادن رأی تنها یک بار با ارایه وکالتنامه محضری امکان‌پذیر است.

- ماده 23-** در صورت عدم حضور اکثریت اعضای انجمن نظارت، انتخابات اتحادیه تعطیل نمی‌شود و عضو یا اعضای حاضر انجمن نظارت موظفند موضوع را به رئیس کمیسیون نظارت اعلام تا با رعایت مقررات این آیین‌نامه، عضو یا اعضای جایگزین را تعیین و معرفی نماید.
- ماده 24-** هرگونه تبلیغات انتخاباتی در محل اخذ رأی ممنوع است. رئیس انجمن نظارت می‌تواند دستور اخراج فرد یا افراد متخلف را از محل برگزاری انتخابات صادر نماید.
- ماده 25-** ورود افراد غیرصنفی و یا کارکنان اتحادیه‌های صنفی به محل برگزاری انتخابات ممنوع می‌باشد. مگر با در دست داشتن کارت ورودی که از طرف رئیس انجمن نظارت صادر شده باشد.
- ماده 26-** نیروهای انتظامی (اماکن) به درخواست رئیس انجمن نظارت بر انتخابات همکاری لازم را در برقراری نظم جلسات رأی‌گیری به عمل خواهند آورد.
- ماده 27-** رئیس انجمن پس از پایان مهلت اخذ رأی، بلافاصله صندوق رأی را در حضور اعضای انجمن نظارت و حاضران در جلسه باز نموده و شمارش آراء شروع خواهد گردید و نتیجه آراء مأخوذه صورتجلسه می‌شود.
- ماده 28-** آراء مأخوذه، توسط اعضای انجمن نظارت شمارش و تعداد آن با عدد رأی‌دهندگان تطبیق داده می‌شود. چنانچه تعداد برگه‌های آراء مأخوذه بیش از تعداد رأی‌دهندگان باشد، برگه‌های اضافی که به صورت تصادفی اخذ می‌گردد به عنوان رأی باطله محسوب شده و سایر آراء شمارش خواهند شد. اما چنانچه تعداد آراء مأخوذه کمتر از تعداد رأی‌دهندگان باشد، آراء مأخوذه شمارش و نتیجه در صورتجلسه منعکس خواهد شد.
- ماده 29-** رئیس انجمن نظارت آرای مأخوذه را با صدای بلند قرائت و عضو دیگر انجمن نظارت، اسامی را به همان ترتیبی که خوانده می‌شود در مقابل اسامی داوطلبان ثبت کرده و آرای نهایی هر یک از داوطلبان را استخراج می‌کند.
- ماده 30-** پس از خاتمه قرائت و شمارش آراء با قید نتایج انتخابات، صورتجلسه در دو نسخه تنظیم و پس از امضاء، یک نسخه آن همراه با کلیه اوراق و مدارک انتخاباتی به رئیس کمیسیون نظارت داده می‌شود و نسخه دیگر آن تا پایان انتخابات نزد انجمن نظارت باقی خواهد ماند.
- ماده 31-** رئیس انجمن نظارت حداکثر ظرف مدت 24 ساعت پس از پایان شمارش آراء، نتیجه انتخابات مشتمل بر تعداد آرای مأخوذه هر یک از داوطلبان و منتخبین را به‌طور مکتوب به اطلاع اتحادیه و کمیسیون نظارت می‌رساند.
- ماده 32-** انتخابات در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضاء و در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضاء رسمیت می‌یابد.
- تبصره -** حد فاصل بین انتخابات دور اول و دور دوم پانزده روز خواهد بود.
- ماده 33-** کلیه هزینه‌های مربوط به برگزاری انتخابات هر یک از اتحادیه‌های صنفی، توسط سازمان منطقه آزاد پرداخت خواهد شد.

ماده 34- رئیس انجمن نظارت مکلف است کلیه برگه‌های آرای مأخوذه را به مدت شش ماه پس از انجام انتخابات نگهداری و سپس در حضور اعضا انجمن نظارت امحاء نماید و مراتب را صورتجلسه

و به امضای اعضای انجمن نظارت برساند.

ماده 35- چنانچه پس از برگزاری انتخابات نسبت به صحت برگزاری انتخابات و یا صلاحیت داوطلبان و یا عملکرد انجمن نظارت بر انتخابات شکایتی وجود داشته باشد، شاکی می‌تواند حداکثر ظرف مدت سه روز پس از برگزاری انتخابات، شکایت خود را کتباً با ذکر مشخصات کامل خود همراه با مدارک و دلایل مربوط به کمیسیون نظارت ارایه نماید. کمیسیون نظارت موظف است ظرف مدت یک هفته پس از دریافت شکایت موضوع را رسیدگی و تصمیمات لازم را اتخاذ نماید. در صورت اعتراض شاکی به تصمیم کمیسیون نظارت، شاکی می‌تواند ظرف مدت سه روز شکایت خود را به دبیرخانه هیأت عالی نظارت تسلیم نماید. دبیرخانه هیأت موظف است پس از بررسی ظرف مدت یک هفته موضوع را در کمیسیون هیأت عالی نظارت مطرح نماید. نظر کمیسیون مذکور قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده 36- در صورت عدم وصول شکایت و یا رد شکایت در موعد مقرر، رییس کمیسیون نظارت یا نماینده تام‌الاختیار وی موظف است ظرف مدت پنج روز از هیأت‌مدیره منتخب دعوت به عمل آورد تا در جلسه‌ای با حضور اعضای انجمن نظارت ضمن برگزاری انتخابات داخلی و تعیین سمت هر یک از اعضای منتخب، اعتبارنامه منتخبین را که به امضای اعضای انجمن نظارت بر انتخابات رسیده به آنان اعطا نماید.

ماده 37- در صورتی که به دلیل استعفاء، عزل، فوت، بیماری، حجر یا محرومیت از حقوق اجتماعی عضو یا اعضای از هیأت‌مدیره اتحادیه صنفی با وجود جایگزینی اعضاء علی‌البدل، آن هیأت از اکثریت خارج شود، انجمن نظارت بر انتخابات موظف است نسبت به برگزاری انتخابات حداکثر ظرف مدت سه ماه اقدام نماید.

ماده 38- وظایف و اختیارات اتحادیه‌های صنفی عبارت است از:

1- تشکیل پرونده برای متقاضیان و صدور پروانه کسب با رعایت شرایط و ضوابط زیر:

الف- ارایه سند مالکیت یا اجاره‌نامه رسمی و یا عادی (دارای اعتبار زمانی) و یا مبیعه‌نامه و یا حکم قطعی دادگاه مبنی بر الزام به تنظیم سند اجاره‌نامه یا رسید پرداخت اجاره‌بهاء معتبر و یا سازمان‌ها و ادارات دولتی، شهرداری، شرکت‌های تعاونی مسکن و شرکت‌های خاص صنفی، شرکت‌های تحت پوشش سازمان‌های دولتی و نهادهای.

تبصره- دریافت تعهد محضری از دارندگان اسناد عادی مبنی بر پذیرش مسؤولیت حقوقی ناشی از آن.

ب- ارایه گواهی عدم اعتیاد

ج- ارایه گواهی عدم سوءپیشینه کیفری مؤثر

د- ارایه کارت معاینه پزشکی و گواهی صلاحیت بهداشتی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای صنوفی که مشمول قانون اصلاح ماده (13) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، بهداشتی و

آرایی (215) می‌باشند.

ه - مدارک لازم مبنی بر دارا بودن صلاحیت فنی برای مشاغل تخصصی و فنی براساس ماده 13 قانون نظام صنفی (216)

و - تعداد شش قطعه عکس پرسنلی

ز - تصویر کارت ملی و کلیه صفحات شناسنامه برای اتباع ایرانی و تصویر کلیه صفحات گذرنامه برای اتباع خارجی

تبصره - صدور پروانه کسب برای اتباع خارجی منوط به ارایه پروانه کار از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و مجوز سازمان منطقه آزاد می‌باشد.

2- معرفی واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب با اداره نظارت بر اماکن عمومی ناجا جهت اقدام قانونی مطابق ماده (27) قانون نظام صنفی (217)

215 - ماده (13) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی اصلاحی 1379/9/13: تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی، وضع ساختمانی، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می‌باشد. مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازات‌های بازدارنده از بیست و پنج هزار (25/000) تا پانصد هزار (500/000) ریال جریمه نقدی به ازای هر مورد نقض مقررات بهداشتی خواهد بود. میزان مجازات‌های یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سه سال یک‌بار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مأمورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می‌شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف با تنظیم گزارشی به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. مسؤول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوطه اخطار می‌نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده اقدام کند در صورت عدم رفع موارد تخلف، دستور تعطیل محل و مهر و موم و یا لاک و مهر آنرا صادر می‌نماید و پس از برطرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحد مربوطه رفع تعطیل و فک مهر و موم خواهد شد. در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می‌گردد.

مقررات بهداشتی، وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت مدت زمان‌های لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره 1 - صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات مربوطه بدانند می‌توانند به مرجع قضایی صالح شکایت نمایند.

تبصره 2 - مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی، تعطیل و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل، همکاری لازم را با مأمورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره 3 - آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌گردد.

216 - ماده 13 - صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی مستلزم اخذ پروانه تخصصی و فنی از مراجع ذی‌ربط به وسیله متقاضی است. اگر متقاضی واجد شروط لازم برای اخذ پروانه تخصصی و فنی نباشد، حضور یک نفر شاغل دارنده پروانه تخصصی و فنی در واحد صنفی برای صدور پروانه کسب مشروط، به نام متقاضی کافی است.

217 - الف - ماده 27 سابق: محل دایر شده به وسیله هر شخص حقیقی یا حقوقی که پروانه کسب‌دائم یا موقت برای آن صادر نشده باشد، با اعلام اتحادیه رأساً از طریق نیروی انتظامی پلمب می‌گردد.

ب- ماده 27 (اصلاحی 1392/6/12): محل دایر شده به وسیله هر شخص حقیقی یا حقوقی که پروانه کسب برای آن صادر نشده است با درخواست اتحادیه و تأیید اتاق اصناف شهرستان توسط نیروی انتظامی پلمب می‌شود.

- 3- تنظیم بودجه سالیانه تا پایان بهمن ماه هر سال و ارایه آن جهت رسیدگی و تصویب به مجمع امور صنفی
  - 4- تنظیم ترازنامه سالیانه و تسلیم آن تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و تصویب
  - 5- نظارت بر فعالیت واحدهای صنفی
  - 6- ارایه پیشنهاد ابطال پروانه کسب به کمیسیون نظارت در صورت اسقاط شرایط فردی و مکانی فرد صنفی
  - 7- ارایه پیشنهاد به مجمع امور صنفی، سازمان منطقه آزاد و کمیسیون نظارت در خصوص رفع مشکلات و موانع موجود
  - 8- ایجاد تسهیلات لازم جهت آموزش‌های مورد نیاز برای افراد صنفی به صورت مستقل و یا با همکاری سازمان‌های دولتی
  - 9- اجرای مصوبات، دستورالعمل‌ها و سایر ضوابط ابلاغی از سوی هیأت‌عالی نظارت، کمیسیون نظارت و مجمع امور صنفی
  - 10- در صورت بروز اختلاف صنفی بین اتحادیه‌ها و مجمع امور صنفی مراتب به کمیسیون نظارت هر منطقه آزاد جهت رسیدگی و صدور رأی اعلام می‌شود.
- ماده 39-** منابع مالی اتحادیه‌ها عبارتند از:
- 1- حق عضویت اعضاء که براساس پیشنهاد اتحادیه و تأیید مجمع امور صنفی و تصویب کمیسیون نظارت تعیین می‌گردد.
  - 2- کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی
  - 3- وجوه دریافتی در ازای ارایه خدمات آموزشی، فنی و غیره
- ب- مجمع امور صنفی**
- ماده 40-** مجمع امور صنفی دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و (که) پس از ثبت در وزارت صنعت، معدن و تجارت (مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران) رسمیت می‌یابد.
- ماده 41-** تعداد اعضای هیأت ریسه مجمع امور صنفی شامل سه نفر رییس، یک نفر نایب رییس و یک نفر دبیر و یک نفر خزانه‌دار می‌باشد که با رأی مخفی رؤسای اتحادیه‌های صنفی تعیین می‌شوند.
- ماده 42-** جلسات مجمع امور صنفی با حضور حداقل دو سوم اعضاء تشکیل و رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضران در جلسه معتبر خواهد بود.
- ماده 43-** کمیسیون نظارت منطقه آزاد موظف است نسبت به برگزاری انتخابات هیأت ریسه مجمع امور صنفی در اولین جلسه هر دوره مجمع اقدام نماید.
- تبصره -** نحوه برگزاری انتخابات مذکور به موجب دستورالعملی خواهد بود که دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری دبیرخانه مناطق آزاد تجاری تهیه و به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت خواهد رسید.
- ماده 44-** وظایف و اختیارات مجمع امور صنفی عبارت است از:
- 1- نظارت بر روند صدور و تمدید پروانه کسب جهت متقاضیان براساس ضوابط و مقررات نظام صنفی و سازمان منطقه آزاد
  - 2- ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها و نظارت بر عملکرد آنها.

- 3- تنظیم و تصویب آیین‌نامه‌های اداری، مالی، تشکیلاتی و آموزشی اتحادیه‌ها
- 4- پیشنهاد تشکیل اتحادیه جدید یا ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم اتحادیه‌ها به دو یا چند اتحادیه
- 5- تشکیل واحد بازرسی و نظارت اصناف
- 6- رسیدگی به اعتراض افراد صنفی نسبت به تصمیمات اتحادیه‌ها
- 7- تهیه و تنظیم بودجه پیشنهادی و تراز مالی مجمع امور صنفی و ارایه آن به کمیسیون نظارت جهت تصویب

8- سایر مواردی که در قوانین و مقررات چگونگی اداره مناطق آزاد و قانون نظام صنفی پیش‌بینی گردیده و از طریق سازمان منطقه آزاد جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده 45- منابع مالی مجمع امور صنفی عبارتند از:

- 1- دریافت بیست درصد از درآمد اتحادیه‌ها
- 2- وجوه دریافتی در ازای ارایه خدمات آموزشی و فنی و غیره
- 3- کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی

ج - نحوه تشکیل واحد بازرسی و نظارت اصناف

ماده 46- به منظور بازرسی و نظارت بر قیمت کالا و خدمات و رسیدگی به شکایات از واحدهای صنفی در منطقه آزاد، مجمع امور صنفی ذی‌ربط موظف به تشکیل واحد بازرسی و نظارت اصناف با همکاری اتحادیه‌ها می‌باشد.

ماده 47- اتحادیه موظف است براساس تعداد واحدهای صنفی تحت پوشش خود مبلغی که توسط مجمع امور صنفی با تأیید سازمان منطقه آزاد تعیین می‌گردد جهت تأمین نیروی انسانی مورد نیاز واحد بازرسی و نظارت اصناف در وجه مجمع مذکور پرداخت نماید.

ماده 48- پس از تشکیل واحد نظارت و بازرسی اصناف، مجمع امور صنفی موظف است با هماهنگی سازمان منطقه آزاد نسبت به بکارگیری تعداد لازم ناظر و بازرس اقدام نماید.

ماده 49- ناظر و بازرس، فردی است که به عنوان ناظر و بازرس واحدهای صنفی توسط مجمع امور صنفی و با هماهنگی و تصویب کمیسیون نظارت تعیین خواهد شد، تا در چارچوب برنامه‌های مجمع امور صنفی و سازمان منطقه آزاد از واحدهای صنفی بازرسی به عمل آورد.

ماده 50- مدیر واحد بازرسی و نظارت، فردی است که با پیشنهاد مجمع امور صنفی و تأیید رییس کمیسیون نظارت به عنوان مدیر واحد بازرسی و نظارت تعیین می‌گردد.

ماده 51- مدیر واحد بازرسی و نظارت باید دارای مدرک تحصیلی کاردانی یا معادل آن بوده و آشنایی کافی با امور اصناف را داشته باشد.

تبصره - انتخاب مدیران واحد بازرسی و نظارت از بین اعضای هیأت‌مدیره اتحادیه‌ها و مجمع امور صنفی ممنوع می‌باشد.

ماده 52- ناظران و بازرسان واحد بازرسی و نظارت باید دارای شرایط زیر باشند:

- الف - دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کاردانی
- ب - گواهی پایان خدمت نظام وظیفه یا معافیت (برای آقایان)
- ج - نداشتن سوءپیشینه کیفری

د- توانایی بازرسی از واحدهای صنفی
 ه- عدم اعتیاد به مواد مخدر
 و- عدم اشتغال به فساد اخلاقی
 ز- حداقل سن 22 سال و حداکثر 50 سال
 احراز شرایط فوق برای بازرسان و ناظران و تأیید صلاحیت آنها توسط مراجع ذی‌صلاح مستقر در سازمان منطقه آزاد می‌باشد.

تبصره 1- بکارگیری کارمندان اتحادیه‌ها و مجمع امور صنفی به شرط منفک شدن از شغل قبلی در واحد بازرسی و نظارت بلامانع می‌باشد.

تبصره 2- تأمین محل استقرار واحد بازرسی و نظارت اصناف و تجهیز امکانات مورد نیاز بر عهده سازمان منطقه آزاد می‌باشد.

تبصره 3- واحد بازرسی و نظارت اصناف موظف است گزارش عملکرد واحدهای صنفی را به صورت ماهانه به سازمان منطقه آزاد ارسال نمایند.

ماده 53- بازرسی از واحدهای صنفی در قالب تیم‌های دو نفره صورت می‌گیرد و ناظران و بازرسان هنگام مراجعه به واحدهای صنفی کلیه موارد مربوط به وظایف قانونی متصدیان واحدهای صنفی را در چارچوب قانون نظام صنفی و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری مورد توجه قرار داده و اقدام قانونی لازم را به عمل آورند.

ماده 54- در صورتی که هنگام بازرسی از واحدهای صنفی ناظران و بازرسان با تخلفات صنفی مندرج در فصل هشتم قانون نظام صنفی (شامل گران‌فروشی، کم‌فروشی، تقلب، احتکار، عرضه خارج از شبکه، عرضه و فروش کالای قاچاق، عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع، فروش اجباری، عدم درج قیمت، عدم صدور صورت‌حساب) برخورد نمایند ضمن تکمیل فرم‌های تخلف موضوع از طریق مدیر واحد بازرسی و نظارت به صورت روزانه جهت اقدام به مراجع ذی‌صلاح قانونی ارسال می‌گردد.

ماده 55- نحوه تشکیل کمیسیون نظارت و وظایف و اختیارات آن:

الف - کمیسیون نظارت در منطقه آزاد به ترتیب ذیل تشکیل می‌شود و ترکیب اعضای کمیسیون نظارت عبارتند از:

- مدیرعامل سازمان منطقه آزاد (رییس)
- رییس اداره صنعت، معدن و تجارت (دبیر)
- رییس دادگستری
- رییس شبکه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- نماینده تام‌الاختیار فرمانداری یا بخشداری
- رییس نیروی انتظامی
- رییس مجمع امور صنفی

تبصره 1- کمیسیون نظارت می‌تواند از افراد ذی‌صلاح و صاحب‌نظر برای حضور بدون داشتن حق رأی در جلسات خود دعوت نماید.

- تبصره 2-** جلسات کمیسیون یاد شده با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت مطلق آرای حاضرین معتبر خواهد بود.
- ب- وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت:
- 1- نظارت بر انتخابات اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی
  - 2- رسیدگی و بازرسی عملکرد اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی
  - 3- رسیدگی به بودجه، ترازنامه و صورت‌های مالی مجامع امور صنفی و تصویب آنها
  - 4- سایر مواردی که در قانون و مقررات نظام صنفی و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری پیش‌بینی شده است.
- این آیین‌نامه شامل 55 ماده و 22 تبصره و در اجرای ماده (88) قانون نظام صنفی تهیه و تنظیم و در تاریخ ..... توسط وزیر صنعت، معدن و تجارت تصویب گردید.

آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی (218)(219)

مصوب 1391/11/29 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1 - اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف - شورا: شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.

ب - سازمان: سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

پ - شبکه: شبکه اطلاع‌رسانی معاملات مناطق آزاد.

ت - فعالیت‌های جاری: عملیات و خدمات مستمر و مشخصی که برای رسیدن به هدف‌های برنامه در یکسال اجرا می‌شود.

ث - طرح عمرانی و مخارج سرمایه‌ای: مجموعه عملیات و خدمات مشخصی که شامل هزینه‌های دوره مطالعه و یا اجرا است و برای دستیابی به اهداف سازمان بر اساس مطالعات توجیهی، فنی، اقتصادی و اجتماعی در مدت معین و با اعتبار مشخص به صورت سرمایه‌گذاری، پس از تصویب بودجه توسط مجمع عمومی انجام می‌گیرد و می‌تواند تمام یا قسمتی از هزینه‌های اجرایی آن از محل منابع درآمد سازمان و یا بودجه عمومی دولت و یا اعتبارات کمک‌ها تأمین شود.

ج - فعالیت‌های سرمایه‌گذاری: مجموعه عملیات مشخصی که در جهت اهداف سازمان، تجهیز، بهبود و گسترش فعالیت‌های سازمان یا رفاه کارکنان با مطالعه توجیهی، فنی و اقتصادی صورت می‌گیرد. این گونه فعالیت‌ها باید در بودجه سالانه به تصویب مجمع عمومی برسد.

چ - بودجه تفصیلی: برنامه مالی سازمان که برای یک سال مالی تهیه می‌شود و حاوی پیش‌بینی دریافت‌ها و

منابع مالی سازمان از هر محل ممکن و برآورد مصارف مالی سازمان برای اجرای برنامه‌های عملیاتی سالانه و پرداخت تعهدات معوق سازمان در قالب برنامه‌های مختلف در موعد مقرر می‌باشد.

ح - مناقصه: فرایندی رقابتی برای تأمین کیفیت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه) که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه‌گری که کمترین قیمت متناسب را پیشنهاد کرده باشد، واگذار می‌شود.

خ - مزایده: فرایندی رقابتی برای فروش کالا، خدمات یا حقوق متعلق به سازمان که در آن موضوع معامله به مزایده‌گری که بیشترین قیمت را پیشنهاد کرده باشد، واگذار می‌شود.

د - مناقصه‌گزار: سازمان که بر اساس آیین‌نامه، مناقصه را برگزار می‌نماید.

ذ - مناقصه‌گر: شخص حقیقی یا حقوقی که اسناد مناقصه را دریافت و در مناقصه شرکت می‌کند.

ر - کمیسیون معاملات: هیأتی که فرایند برگزاری، تعیین برنده، اتخاذ تصمیم در خصوص تجدید و یا لغو مناقصه/ مزایده و سایر وظایف مربوط در این آیین‌نامه را بر عهده دارد.

ز - کمیته فنی بازرگانی: هیأتی با حداقل سه عضو خبره فنی بازرگانی صلاحیتدار که از سوی مدیرعامل و رییس هیأت مدیره انتخاب می‌شود و ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها و سایر وظایف مقرر در این آیین‌نامه را بر عهده می‌گیرد.

ژ - ارزیابی کیفی مناقصه‌گران: ارزیابی توان انجام تعهدات مناقصه‌گران که از سوی مناقصه‌گزار یا به تشخیص وی توسط کمیته فنی بازرگانی انجام می‌شود.

س - ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها: فرایندی که در آن مشخصات، استانداردها، کارایی، دوام و سایر ویژگی‌های فنی بازرگانی پیشنهادها بررسی، ارزیابی و پیشنهادهای قابل قبول برگزیده می‌شود.

ش - ارزیابی مالی: فرایندی که در آن مناسب‌ترین قیمت به شرح مندرج در مواد بعدی این آیین‌نامه، از بین پیشنهادهایی که از نظر فنی بازرگانی پذیرفته شده‌اند، برگزیده می‌شود.

ص - ارزیابی شکلی: بررسی کامل بودن اسناد و مدارک و امضای آنها، غیرمشروط و خوانا بودن پیشنهاد قیمت.

ض - انحصار: یگانه بودن متقاضی شرکت در معامله که به طرق زیر تعیین می‌شود:

1- اعلام هیأت وزیران برای کالاها و خدماتی که در انحصار دولت است.

2- انتشار آگهی عمومی و یا ارایه مستندات مبنی بر ایجاد تنها یک متقاضی برای انجام معامله.

ط - برنامه زمانی مناقصه: سندی که در آن زمان و مهلت برگزاری مراحل مختلف مناقصه، مدت اعتبار پیشنهادها و زمان انعقاد قرارداد مشخص می‌شود.

فصل دوم - امور مالی

ماده 2- رويه‌ها و نمونه اسنادی که برای ثبت دریافت‌ها و پرداخت‌ها و سایر عملیات مالی مورد استفاده قرار می‌گیرد و مدارک و دفاتر و روش طبقه‌بندی و نگهداری حساب‌ها و تهیه و تنظیم اسناد و دفاتر و صورت‌ها و گزارش‌های مالی سازمان بر اساس قانون تجارت و اصول و موازین پذیرفته شده حسابداری در چارچوب سیستم نقدی - تعهدی می‌باشد که به موجب دستورالعملی توسط دبیرخانه شورا ابلاغ می‌شود.

ماده 3- سازمان در حد نیاز تعدادی حساب اصلی پرداخت به منظور استفاده از اعتبارات وجوه مصوب در بودجه سالیانه نزد بانک‌های مجاز افتتاح می‌نماید و می‌تواند در خصوص افتتاح سایر

حساب‌های مورد نیاز برای پرداخت و یا ادامه استفاده از حساب‌های پرداخت موجود با رعایت مقررات این آیین‌نامه اقدام نماید.

ماده 4- سازمان موظف است به منظور تمرکز درآمدهای خود و واحدهای اجرایی تابعه به تعداد عناوین درآمدها، حساب‌های بانکی جداگانه غیر قابل برداشت (بدون دسته چک) در بانک‌های مجاز افتتاح نماید. سازمان و واحدهای اجرایی موظفند درآمدهای خود را به تفکیک درآمد به حساب مشخص شده واریز نمایند.

تبصره - انتقال وجوه درآمد سازمان با دستور کتبی مدیرعامل و رییس هیأت مدیره به اتفاق یکی از اعضای هیأت مدیره به بانک و صرفاً به منظور واریز وجه درآمد به حساب‌های پرداخت موضوع ماده (3) مجاز است.

ماده 5 - به منظور تمرکز وجوهی که به عنوان سپرده، وجه‌الضمان، وثیقه، ودیعه و یا نظایر آن به صورت نقدی دریافت می‌شود، حساب بانکی خاصی توسط سازمان در یکی از بانک‌های مجاز افتتاح می‌گردد. سازمان موظف است وجوهی را که تحت عناوین یاد شده دریافت می‌دارد به این حساب واریز نماید. برداشت از حساب مذکور به منظور استرداد وجوه یاد شده به واریزکننده یا ضبط آن به نفع سازمان با رعایت مفاد این آیین‌نامه خواهد بود. در خصوص موارد غیر نقدی سازمان موظف است اسناد مربوط را در صندوق مخصوصی در امور مالی نگهداری و نسبت به ثبت آن در دفاتر مربوط اقدام نماید.

تبصره - مدیرعامل و رییس هیأت مدیره با مسؤولیت خود می‌تواند در صورت نیاز از وجوه این حساب جهت انجام امور سازمان استفاده نماید، به شرط اینکه در زمان استرداد و تسویه حساب وجه مربوط قابل تادیه باشد.

ماده 6 - مدیر امور مالی سازمان به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و با حکم مدیرعامل منصوب می‌شود و علاوه بر انجام وظایف سازمانی، اجرای وظایف زیر را نیز بر عهده دارد:

الف - تهیه و تدوین صورت‌های مالی سازمان منطبق بر عملیات امور مالی و محاسباتی و نگهداری و تنظیم حساب‌ها و تهیه گزارش‌های ادواری و موردی مورد نیاز مدیریت.

ب - نظارت و هماهنگی در اجرای قوانین و مقررات حاکم بر عملیات مالی سازمان و حفظ و حراست از اسناد و دفاتر مالی.

پ - نگهداری و تحویل و تحول وجوه نقد و سپرده‌ها و اوراق بهادار و پیگیری و نظارت مستمر بر وصول به موقع درآمدهای سازمان و واحدهای مالی تحت نظر.

ت - نظارت بر عملکرد مسؤولین امور مالی واحدهای اجرایی.

ث - شناسایی و نگهداری حساب مقدراری و ریالی اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات و دارایی سازمان.

ج - اجرای کدینگ (طبقه‌بندی) حسابها، بر اساس شکل متحد، به منظور ایجاد وحدت رویه و قابلیت مقایسه گزارش‌های مالی سازمان‌ها بر اساس دستورالعمل‌های مربوط.

تبصره - مدیر امور مالی سازمان می‌تواند برای انجام امور مالی واحدهای اجرایی سازمان، نماینده‌ای را تحت عنوان عامل مالی انتخاب نماید. عامل مالی واحد اجرایی فردی است دارای مدرک

دانشگاهی مرتبط با امور مالی که بنا به پیشنهاد مدیر امور مالی سازمان و ابلاغ معاون توسعه مدیریت، به این سمت منصوب می‌شود و انجام وظایف و مسؤولیت‌های مالی و معاملاتی واحدهای اجرایی ذی‌ربط را به عهده می‌گیرد.

ماده 7 - مسؤولیت تشخیص، انجام تعهد، تسجیل و حواله به عهده مدیرعامل و رییس هیأت مدیره و یا مقام مجاز از طرف آن‌ها و مسؤولیت تأمین اعتبار و تخصیص بر اساس بودجه مصوب به عهده مدیر بودجه و مسؤولیت تطبیق پرداخت با قانون، اساسنامه و این آیین‌نامه به عهده امور مالی سازمان می‌باشد.

تبصره - اختیارات و مسؤولیت‌های موضوع این ماده با رعایت سایر مقررات مربوط حسب مورد مستقیماً و بدون واسطه از طرف مقامات یاد شده به سایر مقامات سازمان کلاً یا بعضاً قابل تفویض خواهد بود، ولی در هیچ مورد تفویض اختیار و مسؤولیت موجب سلب اختیار و مسؤولیت از تفویض‌کننده نخواهد شد.

ماده 8 - پرداخت‌های سازمان و یا واحدهای اجرایی، جز در مواردی که در این آیین‌نامه و یا سایر مقررات مورد عمل، ترتیب دیگری برای آن مقرر شده است، باید از طریق حساب‌های بانکی مربوط و به وسیله چک انجام گیرد و گواهی بانک حاکی از موارد زیر باشد:

الف - انتقال وجه به حساب ذی‌نفع

ب - پرداخت وجه به ذی‌نفع یا قائم‌مقام قانونی او

پ - حواله در وجه ذی‌نفع یا قائم‌مقام قانونی او

تبصره - در موارد استثنایی که با تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و رییس هیأت مدیره یا مقام مجاز از طرف آن‌ها اخذ امضا از گیرنده وجه مقدور یا به مصلحت نباشد، تأیید آنها مبنی بر پرداخت وجه به ذی‌نفع (به صورت چک یا نقد) رسید دریافت‌کننده وجه تلقی و سند قابل احتساب به هزینه قطعی است.

ماده 9 - به منظور ایجاد سهولت در پرداخت هزینه‌ها، وجوه لازم به عنوان تنخواه‌گردان پرداخت به واحدهای تدارکاتی و کارپردازان و یا مأموران خرید و اگذار می‌گردد. باقیمانده تنخواه‌گردان پرداخت باید حداکثر تا پایان سال مالی تسویه گردد. نحوه واگذاری، میزان و موارد استفاده از تنخواه‌گردان پرداخت به موجب دستورالعملی است که توسط دبیرخانه شورا ابلاغ می‌شود.

تبصره - برای پرداخت تنخواه‌گردان، اخذ وثیقه به میزان تنخواه ضروری است. چنانچه دریافت‌کننده تنخواه دارای مطالبات سنوات پایان خدمت باشد، به میزان مطالبات یاد شده اخذ وثیقه لازم نبوده و برای مزاد بر آن، وثیقه دریافت می‌شود. تسویه سنوات پایان خدمت تنخواه‌داران منوط به تسویه تنخواه آن‌ها می‌باشد.

ماده 10 - در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد بر اساس شرایط مندرج در قرارداد طبق مقررات وجهی پرداخت شود، می‌توان به تشخیص مقامات مجاز مبلغی به عنوان پیش‌پرداخت با اخذ تضمین معتبر و کافی تأدیه نمود. پیش‌پرداخت‌ها به ترتیبی که در قرارداد مشخص شده و یا پس از تحویل کالا یا کار باید تسویه شود.

ماده 11- در مواردی که بنا به عللی تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک لازم برای پرداخت تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد میسر نباشد، می‌توان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی‌الحساب به تشخیص مسؤلان مجاز پرداخت نمود.

ماده 12- برای آن مقدار از هزینه‌هایی که تا پایان سال مالی تعهد شده، ولی پرداخت نشده است، ذخیره مناسب در حساب‌ها منظور می‌شود و این هزینه‌ها در سال مالی بعد، از محل ذخیره‌های ایجاد شده قابل پرداخت است.

ماده 13- اسناد هزینه و خریدهای انجام شده حسب مورد باید مدارک مثبتی زیر را به همراه داشته باشند:

الف - خریدهای داخلی

- 1- درخواست خرید
- 2- فاکتور خرید
- 3- رسید انبار (در موارد ضروری صورتمجلسه تحویل کالا به منزله صدور رسید انبار خواهد بود.)
- 4- مدارک مربوط به مناقصه یا ترک تشریفات مناقصه حسب مورد
- 5 - دستور پرداخت
- 6 - تأییدیه درخواست‌کننده مبنی بر مطابقت شرایط فنی با درخواست اولیه خرید
- 7- تصویر قرارداد در مورد خریدهای در قالب قرارداد.

ب - خریدهای خارجی

- 1- درخواست خرید
  - 2- اعلامیه بانک و در موارد جزیی صورت حساب فروشنده
  - 3- مدارک ترخیص کالا
  - 4- رسید انبار (در مورد ضروری صورتمجلس تحویل کالا به منزله صدور رسید انبار می‌باشد.)
  - 5 - مدارک مربوط به مناقصه یا ترک تشریفات مناقصه حسب مورد
  - 6 - دستور پرداخت
  - 7- تأییدیه درخواست‌کننده مبنی بر مطابقت شرایط فنی با درخواست اولیه خرید
  - 8 - تصویر قرارداد در مورد خریدهای در قالب قرارداد
- ج - خدمات قراردادی
- 1- قرارداد
  - 2- مدارک انجام مناقصه و ترک تشریفات مناقصه حسب مورد
  - 3- صورتحساب و یا صورت وضعیت حسب مورد
  - 4- ابلاغ افزایش یا کاهش کار
  - 5 - تأییدیه مدیرعامل و رییس هیأت مدیره یا مقام مجاز از طرف آن‌ها مبنی بر انجام موضوع قرارداد حسب شرایط قرارداد.

6 - ارایه تسویه حساب طرف قرارداد از سوی مراجع قانونی ذی‌ربط حسب مورد (سازمان تأمین اجتماعی،

وزارت امور اقتصادی و دارایی و غیره)

7- ارایه مستندات مبنی بر پرداخت به ذی‌نفع

د - پرداخت‌های پرسنلی از قبیل حقوق و مزایا، اضافه کار، حق‌الزحمه کار، حق‌التدریس، حق حضور در جلسه، مأموریت‌ها و کارانه:

1- دستور پرداخت

2- اخذ گواهی انجام کار جهت تغییرات مقداری و ریالی ماهیانه از سوی مدیرعامل و رییس هیأت مدیره و یا

مقام مجاز از طرف آنها

3- رسید دریافت وجه و یا گواهی بانک حاکی از پرداخت وجه به ذی‌نفع.

ه - هزینه‌های خارج از کشور مأمورین اعزامی با اخذ مجوز از مراجع ذی‌صلاح و صدور حکم توسط

مدیرعامل و رییس هیأت مدیره و یا مقام مجاز از طرف آنها با ارایه مدارک مستند قابل پرداخت خواهد بود.

و - سایر هزینه‌ها شامل دعوت، پذیرایی، هدایا، تشریفات سازمان، ورزش کارکنان، مسابقات کارکنان، خرید

کتاب و مجلات (چاپی و الکترونیکی)، بلیط الکترونیکی، بلیط هواپیما و کارگاه‌های آموزشی که بر اساس

درخواست مراجع ذی‌ربط انجام می‌پذیرد، بدون رعایت موارد مندرج در این آیین‌نامه و بر اساس صورتحساب‌ها و

یا دستورالعمل‌های اجرایی حسب مورد به گواهی مدیرعامل و رییس هیأت مدیره و یا مقام مجاز از طرف آنها در

چارچوب بودجه مصوب قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره - مدیرعامل و رییس هیأت مدیره می‌تواند در مواردی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است،

مدارک مورد نیاز را تعیین نماید.

ماده 14- پرداخت کمک یا اعانه به صورت نقدی یا غیر نقدی به افراد و مؤسسات دولتی یا غیر دولتی در

چارچوب بودجه مصوب و با دریافت رسید از دریافت‌کننده به حساب هزینه قطعی منظور خواهد شد.

دستورالعمل‌های مورد نیاز در اجرای این ماده توسط دبیرخانه شورا ابلاغ می‌شود.

ماده 15- دیون سازمان عبارت است از بدهی‌های قابل پرداخت سال‌های گذشته که به یکی از طرق زیر

بدون اختیار سازمان ایجاد شده باشد:

الف - احکام قطعی صادره از طرف مراجع صالح.

ب - انواع بدهی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی ناشی از خدمات انجام شده مانند حق

اشتراک برق و آب، هزینه‌های مخابراتی، پست و هزینه‌های مشابه که خارج از اختیار سازمان ایجاد شده باشد.

ج - سایر بدهی‌هایی که خارج از اختیار سازمان ایجاد شده باشد.

د - سایر پرداخت‌های پرسنلی و غیر پرسنلی در صورت وجود اعتبار.

فصل سوم - بودجه و منابع مالی در آمد

ماده 16- سازمان موظف است برنامه اجرایی سالانه‌ای را در قالب دستورالعمل ابلاغی دبیرخانه شورا تهیه و

در آن برنامه عملیاتی سازمان را برای مدت یک سال در قالب برنامه استراتژیک (راهبردی) (شامل فعالیت‌های

هزینه‌ای و طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری در راستای دستیابی به اهداف تعیین شده) پیش‌بینی و به نحو

مناسب در بودجه تفصیلی سازمان منعکس نماید.

ماده 17 - منابع مالی سازمان شامل بودجه هزینه‌ای، طرح‌های عمرانی و اعتبارات عمومی دولت و کمک منظور شده در قوانین بودجه سنواتی و یا وجوه درآمدها و دیگر وجوه حاصل از تسویه مطالبات سنواتی، مانده بودجه مصرف نشده سال‌های قبل و سایر منابع و هدایا و کمک‌های مردمی و تسهیلات بانکی می‌باشد.

تبصره 1 - اعتبارات مورد نیاز سازمان از محل منابع عمومی دولت برای هر سال باید در سال قبل بر اساس موضوع و بهای تمام شده خدمات توسط سازمان برآورد و توسط دبیرخانه شورا برای تصویب به مجمع عمومی ارایه تا در بودجه کل کشور پیش‌بینی شود.

تبصره 2 - چنانچه وجوه درآمدی بر اساس برآوردهای غیر قطعی اولیه اخذ و به حساب درآمد سازمان منظور شده باشد، پس از قطعی شدن محاسبات، ظرف دو ماه تعدیلات لازم در حسابهای سازمان معمول و وجوه مازاد مسترد و در صورت نیاز به انعکاس در بودجه سالیانه، مراتب طی بودجه اصلاحی به مجمع عمومی ارایه می‌شود.

ماده 18 - تخصیص منابع به واحدهای اجرایی بر اساس سیاست‌گذاری مجمع عمومی سازمان و بر مبنای درآمدهای وصولی و تخصیص منابع اعلام شده از محل منابع مندرج در بودجه تفصیلی و در راستای عملیات هزینه‌ای و عمرانی سازمان توسط کارگروهی مرکب از مدیرعامل و رییس هیأت مدیره، معاون توسعه مدیریت، مدیر امور مجامع و حسابرسی داخلی، مدیر امور مالی و مدیر امور بودجه با توجه به عملکرد واحدها تعیین و توسط معاون توسعه مدیریت ابلاغ می‌گردد. واحدهای اجرایی موظفند بر اساس برنامه و بودجه تخصیص یافته اقدام نمایند و رییس واحد اجرایی در این مورد در مقابل مدیرعامل و رییس هیأت مدیره مسؤول خواهد بود.

ماده 19 - در صورت تغییر در برنامه‌های اجرایی سازمان و یا تغییر در منابع پیش‌بینی شده، تهیه و تنظیم اصلاحیه بودجه تفصیلی با در نظر گرفتن ضوابط و مقررات و تصویب مجمع عمومی امکان‌پذیر خواهد بود. در پرداخت‌ها اولویت با پرداخت‌های پرسنلی و مأموریت‌های اصلی سازمان است.

ماده 20 - چنانچه بودجه سازمان در شروع سال مالی به تصویب مجمع عمومی نرسیده باشد تا زمان تصویب و ابلاغ بودجه و به منظور جلوگیری از هرگونه وقفه‌ای در انجام امور سازمان با هماهنگی دبیرخانه شورا بر مبنای بودجه مصوب سال قبل اقدام خواهد شد.

ماده 21 - هدایا، وقف و کمک‌ها با در نظر گرفتن نیت اهداکننده و واقف برابر دستورالعمل ابلاغی توسط دبیرخانه شورا به مصرف خواهد رسید. (220)

فصل چهارم - معاملات

ماده 22 - معاملات از نظر نصاب (قیمت معامله) به سه دسته زیر تقسیم می‌شوند:

الف (اصلاحی 1393/5/4) - معاملات کوچک: معاملاتی که به قیمت ثابت سال 1393 کمتر از مبلغ یکصد و پنجاه میلیون (150/000/000) ریال باشد.

ب (اصلاحی 1393/5/4) - معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات

کوچک بوده و از ده برابر سقف یاد شده تجاوز نکند
 ج (اصلاحی 1393/5/4) - معاملات عمده: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از ده برابر سقف معاملات کوچک باشد. (221)

تبصره 1- دبیرخانه شورا در ابتدای هر سال نصاب معاملات را برای تصویب به شورا پیشنهاد می‌نماید.
تبصره 2- مبنای نصاب در خرید برای معاملات کوچک و متوسط مبلغ مورد معامله و در معاملات عمده مبلغ برآورد، طبق نظر بالاترین مسؤول واحد خرید است.

تبصره 3- مبنای نصاب در فروش، مبلغ ارزیابی کارشناس منتخب کمیسیون معاملات است.
تبصره 4- مبلغ یا برآورد معاملات مشمول هر یک از نصاب‌های یاد شده نباید با تفکیک اقلامی که به طور متعارف یک مجموعه واحد تلقی می‌شوند، به نصاب پایین‌تر برده شود.

ماده 23- مناقصه‌ها از نظر مراحل بررسی به انواع زیر دسته‌بندی می‌شوند:
 الف - یک مرحله‌ای: فرایندی که در آن به تشخیص بالاترین مقام سازمان یا مقام مجاز از طرف وی نیاز به ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها نباشد. در این فرایند پاکت‌های پیشنهاد مناقصه‌گران در یک جلسه گشوده و در همان جلسه برنده تعیین می‌شود.

ب - دو مرحله‌ای: فرایندی که در آن به تشخیص بالاترین مقام سازمان یا مقام مجاز از طرف وی بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد. در این حالت کمیته فنی بازرگانی تشکیل و پیشنهادها را ارزیابی و نتایج ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها را به کمیسیون معاملات گزارش می‌کند تا بر اساس مفاد این آیین‌نامه برنده مناقصه تعیین گردد.

ماده 24- مناقصه از نظر روش دعوت مناقصه‌گران به انواع زیر طبقه‌بندی می‌شوند:
 الف - مناقصه عمومی: فرایندی که از طریق آگهی عمومی از مناقصه‌گران دعوت می‌شود.
 ب - مناقصه محدود: فرایندی که بر اساس درخواست واحد متقاضی و ذکر ادله و به تشخیص و موافقت بالاترین مقام سازمان، محدودیت برگزاری مناقصه تأیید می‌شود. در این صورت فراخوان مناقصه از طریق ارسال دعوتنامه برای مناقصه‌گران صلاحیتدار به اطلاع آنان می‌رسد.

ماده 25- تصمیم‌گیری در مورد معاملات عمده بر عهده کمیسیون معاملات است که از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- 1- مدیرعامل یا نماینده وی.
- 2- معاون توسعه مدیریت سازمان یا شخصی که وظیفه اداری و مالی را بر عهده دارد.
- 3- مسؤول فنی سازمان یا واحدی که مناقصه به درخواست وی برگزار می‌شود.
- 4- مدیر امور حقوقی سازمان.
- 5- مدیر نظارت و ارزیابی عملکرد.

تبصره 1- کمیسیون با حضور چهار نفر از اعضای یاد شده رسمیت یافته و تمام اعضای حاضر موظف به ابراز نظر بوده و تصمیمات کمیسیون با رأی اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

تبصره 25- دبیرخانه کمیسیون معاملات می‌تواند حسب مورد از سایر کارشناسان و متخصصین فنی، مالی و حقوقی که هیچ‌گونه منافعی در موضوع معامله یا انعقاد قرارداد نداشته باشند، برای حضور در جلسات کمیسیون و برای اظهار نظر (بدون حق رأی) دعوت نماید.

ماده 26- وظایف کمیسیون معاملات به شرح زیر است:

الف - تشکیل جلسات کمیسیون معاملات در موعد مقرر در فراخوان.

ب - بررسی پیشنهادهای از نظر کامل بودن مدارک و امضای آن‌ها و خوانا و غیر مشروط بودن پیشنهادهای قیمت (ارزیابی شکلی).

پ - ارجاع بررسی فنی پیشنهادهای به کمیته فنی بازرگانی در فرایندهای دو مرحله‌ای.

ت - ارزیابی پیشنهادهای و تعیین پیشنهادهای قابل قبول طبق شرایط تعیین شده در اسناد.

ث - تعیین برندگان اول و دوم طبق شرایط این آیین‌نامه.

ج - تنظیم صورتجلسات مناقصه.

چ - تصمیم‌گیری درباره تجدید یا لغو مناقصه.

ماده 27- فرایند برگزاری مناقصه حسب مورد به ترتیب شامل مراحل زیر است:

الف - تأمین منابع مالی برای انجام موضوع مناقصه

ب - تعیین نوع مناقصه در معاملات بزرگ (یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای، عمومی یا محدود)

پ - تهیه اسناد مناقصه

ث - فراخوان مناقصه

ت - ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در صورت لزوم

ج - ارزیابی پیشنهادهای

چ - تعیین برنده مناقصه

ح - انعقاد قرارداد

ماده 28 - منابع مالی در مناقصه به شرح زیر تأمین می‌شود:

الف - انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن اساس است که سازمان به نحو مقتضی نسبت به پیش‌بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل نموده و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد.

ب - موضوع پیش‌بینی مالی و نحوه ضمان تأخیر تعهدات برای انجام معامله باید به صراحت در شرایط و اسناد مناقصه از سوی سازمان قید و تعهد شود.

ماده 29 - مناقصه به یکی از روش‌های زیر انجام می‌شود:

الف - در معاملات کوچک، کارپرداز یا مأمور خرید با مسؤلیت خود و پس از تحقیق کامل در مورد بهای کالا یا اجرت انجام کار، با رعایت صرفه و صلاح سازمان و اخذ صورتحساب (فاکتور) مشخص، معامله را با تأمین کیفیت به کمترین بهای ممکن انجام می‌دهد و موضوع را با ذکر نام و نام خانوادگی خود تأیید و امضاء می‌نماید.

ب - در معاملات متوسط، مأمور خرید باید حداقل از سه نفر از فروشندگان کالا یا انجام دهندگان خدمت، روی برگ جداگانه استعلام بهای کتبی به عمل آورد و در آن، نوع کالا یا خدمت مورد معامله، مقدار و مشخصات آن را به طور کامل تعیین و فروشنده کالا یا خدمت، بهای پیشنهادی را با قید اعتبار بهای اعلام شده تصریح و با

ذکر کامل نشانی خود و درج تاریخ امضا نماید. مأمور خرید باید زیر برگ‌های استعلام بها اعلام نماید که استعلام به وسیله او به عمل آمده است و با قید نام، نام‌خانوادگی، سمت و تاریخ، امضا و به بالاترین مسؤول واحد خرید ارایه نماید. مسؤول مذکور پس از بررسی انجام معامله با کمترین بهای اعلام شده و رعایت صرفه و صلاح سازمان، طرف معامله را تعیین می‌نماید.

تبصره - در مواردی که فروشنده یا انجام‌دهنده کار در محل، کمتر از سه نفر باشند، مأمور خرید باید ضمن اخذ استعلام بها از اشخاص موجود در محل، مراتب را به صورت کتبی جهت اخذ نظر مدیرعامل یا مقام مجاز از طرف وی، به مسؤول خود گزارش دهد و در صورت تأیید موضوع توسط مقام مجاز نسبت به انجام معامله با رعایت صرفه و صلاح سازمان اقدام نماید.

پ - معاملات عمده سازمان بنا به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره از طریق مناقصه عمومی یا محدود یا ترک تشریفات مناقصه انجام می‌پذیرد.

ماده 30 - ارزیابی کیفی به شرح زیر انجام می‌گیرد:

الف - در ارزیابی کیفی مناقصه‌گران موارد زیر باید لحاظ شود:

1- تضمین کیفیت خدمات و محصولات.

2- داشتن تجربه و دانش در زمینه مورد نظر.

3- حسن سابقه.

4- داشتن پروانه کار یا گواهینامه صلاحیت، در صورت لزوم.

5 - توان مالی متقاضی برای انجام موضوع معامله، در صورت لزوم.

ب - مراحل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به شرح زیر است:

1- تعیین معیارهای ارزیابی و اهمیت نسبی معیارها.

معیارهای ارزیابی متناسب با موضوع معامله تعیین خواهد شد. این معیارها شامل مواردی همچون سابقه اجرایی و تجربه انجام کارهای مشابه یا در دست اقدام، حسن سابقه و رضایت در کارهای قبلی، خلاقیت‌ها و نوآوری در کارهای مشابه، داشتن تجهیزات و ماشین‌آلات و لوازم کار آماده به کار یا در دسترس، مدیریت کارآمد و سامانه مدیریتی مناسب و نظام کیفی انجام کار، کفایت کادر فنی و عناصر کلیدی از نظر دانش و تجربه، میزان سرمایه و توان مالی و پشتیبانی، با اولویت بومی بودن پیمانکار و داشتن تجربه در محل اجرای پروژه (امکانات ارایه خدمات پس از فروش در مورد تجهیزات، نرم‌افزار و موارد مشابه) و ظرفیت اجرایی (با توجه به سایر کارهای در دست انجام و برآوردهای مقداری و ریالی کالا، خدمت یا حقوق) خواهد بود.

2- تهیه اسناد ارزیابی.

3- دریافت، تکمیل و ارسال اسناد ارزیابی از سوی متقاضیان.

4- ارزیابی اسناد دریافت شده و تعیین امتیاز هر یک از مناقصه‌گران و رتبه‌بندی آنها.

5 - تهیه و اعلام اسامی مناقصه‌گران صلاحیتدار، امتیازات و رتبه آنها (تهیه فهرست کوتاه).

6 - مستندسازی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران.

تبصره - سازمان باید با رعایت اصل رقابت بین تمامی مناقصه‌گران نسبت به تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی اشخاص و تهیه فهرست واجدین صلاحیت و ظرفیت اجرایی آنها برای انجام امور مختلف اقدام نماید.

ماده 31 - فراخوان مناقصه به شرح زیر است:

الف - مفاد فراخوان حداقل باید شامل موارد زیر باشد:

1- نام و نشانی سازمان برای ارسال و یا ارایه مدارک و نظایر آن.

2- نوع، کمیت و کیفیت کالا، خدمات یا حقوق.

3- محل، زمان و مهلت دریافت اسناد، تحویل پیشنهادهای و گشایش آنها.

4- در فراخوان درج شود که به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضای

مدت مقرر در فراخوان واصل می‌شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

5 - مبلغ برآورد شده معامله و مبنای آن (در صورتی که تعیین آن میسر و اعلام آن به مصلحت باشد). در

مواردی که فهرست بهای پایه وجود دارد، برآورد مربوط طبق فهرست یاد شده تهیه می‌شود.

6 - نوع و مبلغ سپرده (تضمین شرکت در مناقصه به صورت مقطوع).

7- در فراخوان درج شود که پیشنهاد دهنده موظف است معادل مبلغ سپرده، تضمین‌های معتبر تسلیم یا مبلغ

یاد شده را به حساب بانکی سازمان واریز و یا چک بانکی تضمینی در وجه سازمان تهیه و حسب مورد ضمانت‌نامه

یا رسید واریز وجه یا چک بانکی را ضمیمه پیشنهاد به سازمان تسلیم نماید و به پیشنهادهای فاقد سپرده،

سپرده‌های مخدوش یا کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن، ترتیب اثر داده نخواهد شد.

8 - در فراخوان درج شود که سایر اطلاعات و جزییات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

9- ذکر ترتیب دریافت اسناد مناقصه.

ب - فراخوان باید از طریق شبکه و به تشخیص مقام مجاز حداقل دو تا سه نوبت در یکی از روزنامه‌های

کثیرالانتشار کشوری یا استان مربوط (با ذکر چگونگی دسترسی به جزییات اطلاعات مربوط در شبکه) منتشر

گردد. سازمان می‌تواند علاوه بر موارد مذکور از طریق سایر رسانه‌های گروهی و ارتباط جمعی و پایگاه‌های اطلاع

رسانی نیز فراخوان را منتشر نماید.

تبصره - در صورتی که نیاز به برگزاری مناقصه بین‌المللی باشد یا استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی

مطرح باشد، باید با کسب مجوزهای مربوط در خصوص تسهیلات اقدام و در مورد برگزاری مناقصه بین‌المللی،

آگهی مناقصه مربوط در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و حداقل یک نوبت در یکی از روزنامه‌های انگلیسی

زبان داخلی و یک مجله یا روزنامه بین‌المللی مرتبط با موضوع، منتشر شود.

ماده 32- احکام زیر در خصوص اسناد مناقصه الزامی است:

الف - تمامی اسناد مناقصه باید به طور یکسان به همه داوطلبان تحویل شود.

ب - اسناد مناقصه باید در موارد زیر تصریح داشته باشد:

1- نام و نشانی مناقصه‌گزار.

2- نوع و مبلغ سپرده/ تضمین شرکت در مناقصه.

3- محل، زمان و مهلت دریافت اسناد، تحویل پیشنهادهای و گشایش آنها.

تبصره - ذکر عبارت «مجاز بودن حضور پیشنهاددهندگان در جلسه گشایش پاکت پیشنهادهای» و حداکثر

زمانی که برای بررسی پیشنهادهای و تعیین برنده مناقصه لازم است، ضرورت دارد.

4- روش تهیه و مهلت مقرر برای تسلیم پیشنهادهای و تعداد نسخه‌های آنها.

- 5 - بهای پیشنهادی باید به مبلغ مشخص و یا بر اساس درصد کسری یا اضافه نسبت به واحد بهای اعلام شده یا میزان کالا، خدمت یا حقوق مورد نظر تعیین و در پاکت‌های لاک و مهر شده به طور محرمانه به دبیرخانه سازمان تسلیم شود. پاکت‌های یاد شده فقط در جلسه کمیسیون معاملات گشوده خواهد شد.
- 6 - مبلغ پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار.
- 7 - مدت اعتبار پیشنهادها.
- 8 - شرح کار، مشخصات فنی بازرگانی، استانداردها، نوع، کمیت و کیفیت کالا، خدمت یا حقوق.
- تبصره -** مشخصات نباید بیانگر انتخاب یک شخص (حقیقی یا حقوقی) و یا کشور خاص باشد.
- 9 - برنامه‌ریزی برای انجام کار یا تحویل کالا، خدمت یا حقوق (ترتیب حمل، بیمه و میزان خسارت در صورت تأخیر و نظایر آن).
- 10 - معیارها و روش ارزیابی کیفی مناقصه‌گران.
- 11 - مبانی و روش تعیین برنده مناقصه با ذکر نحوه تأثیرگذاری ارزیابی فنی بازرگانی بر قیمت پیشنهادی، در مواردی که مناسب‌ترین پیشنهاد از طریق ارزیابی فنی بازرگانی و مالی پیشنهادها تعیین می‌گردد.
- 12 - متن قرارداد شامل موافقتنامه، شرایط عمومی و خصوصی و ضمایم آن.
- 13 - صورتجلسات و توضیحات موضوع ماده (36).
- 14 - سایر اسنادی که به تشخیص سازمان لازم باشد.
- 15 - تصریح به اینکه سازمان اختیار دارد مقدار کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله را تا بیست و پنج درصد افزایش یا کاهش دهد.
- 16 - اعلام تکالیف قانونی سازمان در مورد کسور قانونی مربوط به قرارداد و تکالیف طرف معامله در ارتباط با بیمه، مالیات و عوارض متعلق به قرارداد.
- تبصره -** در صورتی که سازمان، ثبت قرارداد را در دفاتر اسناد رسمی ضروری تشخیص دهد، در فراخوان درج شود که هزینه ثبت قرارداد و پرداخت مالیات و هرگونه عوارض طبق قوانین و مقررات به‌عهده برنده مناقصه خواهد بود.
- 17 - ذکر عبارت «در صورتی که برنده مناقصه حاضر به انعقاد قرارداد و انجام معامله در محل پیش‌بینی شده در اسناد مناقصه نشود، سپرده او ضبط و با نفر دوم برنده مناقصه، معامله انجام می‌شود و سپرده او نیز در صورتی که از انعقاد قرارداد و یا انجام معامله در مهلت مقرر امتناع ورزد، ضبط خواهد شد. قبل از انعقاد قرارداد یا تسلیم ضمانت انجام تعهدات از طرف برنده مناقصه، سپرده نفر دوم مسترد نخواهد شد».
- 18 - میزان ضمانت انجام تعهدات و ترتیب دریافت و استرداد آن.
- 19 - درج مفاد بند «ج» ماده (39).
- 20 - ذکر عبارت «برنده مناقصه حق واگذاری تمام و یا بخشی از موضوع معامله را بدون موافقت کتبی سازمان به دیگری ندارد» ضروری است.
- ماده 33-** در مواردی که محدودیت برگزاری مناقصه عمومی با ذکر ادله توسط واحد متقاضی گزارش و رعایت صرفه و صلاح سازمان در انجام معامله به صورت مناقصه محدود توسط مدیرعامل تأیید شود، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

- 1- سازمان با ارسال دعوتنامه از اشخاص صلاحیت‌دار بر اساس فهرست موضوع ماده (30) برای اعلام آمادگی شرکت در مناقصه دعوت می‌کند.
- 2- توان انجام تعهدات اشخاصی که برای شرکت در مناقصه اعلام آمادگی کرده و اسناد مربوط را در مهلت مقرر تحویل داده‌اند، توسط کمیته فنی بازرگانی و به ترتیب مقرر در ماده (30) ارزیابی می‌شود.
- 3- کمیته مذکور اشخاص واجد حدنصاب را به ترتیب اولویت تعهدات تعیین و به کمیسیون معاملات منعکس می‌نماید.

تبصره - در مواردی که به تشخیص مدیرعامل و تأیید هیأت مدیره، به واسطه تأخیر ناشی از انجام ارزیابی، صرفه و صلاح سازمان در حذف جزء (1) بند «ب» ماده (30) باشد، کمیته فنی بازرگانی بر اساس آخرین اطلاعات قابل تحصیل (ارزیابی‌های انجام شده طی دو سال اخیر) در مورد توان انجام تعهدات اشخاص اظهارنظر خواهد کرد.

- 4- دبیرخانه کمیسیون معاملات فهرستی از اشخاص صلاحیت‌دار تهیه می‌نماید (فهرست کوتاه) تا دعوتنامه مناقصه برای آنها ارسال شود.

تبصره 1- تعداد اشخاص مذکور که با توجه به اولویت برای مناقصه محدود دعوت می‌شوند، به تأیید مدیرعامل و قبل از انجام مراحل یادشده تعیین خواهند شد. حداقل تعداد اشخاص هفت نفر خواهد بود.

تبصره 2- در صورت وجود فهرست کوتاه مناقصه‌گران صلاحیت‌دار که حداکثر دو سال قبل به ترتیب یادشده و بدون استفاده از تبصره (1) تهیه شده باشد، به تشخیص مدیرعامل، سازمان ملزم به انجام مراحل یادشده نمی‌باشد.

5 - چنانچه اشخاص واجد حدنصاب کمتر از هفت نفر باشد، دبیرخانه کمیسیون معاملات می‌تواند نسبت به اطلاع رسانی مجدد اقدام و یا با ارسال دعوتنامه از اشخاص صلاحیت‌دار دعوت و یا مراتب را برای اتخاذ تصمیم (از جمله کاهش حداقل تعداد به تعداد واجدین حدنصاب) به مدیرعامل منعکس نماید.

تبصره - رعایت مقررات مربوط به مناقصه عمومی که قابل انطباق با مناقصه محدود باشد، در مناقصه محدود نیز الزامی است.

ماده 34- ترتیب تهیه و تسلیم پیشنهادهای به شرح زیر می‌باشد:

الف - شرکت‌کنندگان در مناقصه پس از دریافت یا خرید اسناد باید پیشنهادهای خود را به ترتیب زیر تهیه و به سازمان تسلیم کنند:

- 1- تهیه و تکمیل اسناد و پیشنهادهای.
- 2- تسلیم پیشنهادهای در مهلت مقرر در فراخوان مناقصه.
- 3- دریافت رسید تحویل پیشنهادهای.

ب - مهلت قبول پیشنهادهای باید حسب عرف برای تهیه پیشنهاد کافی باشد، ولی این مهلت در مورد مناقصه داخلی و بین‌المللی از آخرین مهلت تحویل اسناد مناقصه به ترتیب نباید کمتر از ده روز و یک ماه باشد.

تبصره - در مواردی که علاوه بر انتشار فراخوان از طریق روزنامه و شبکه، اسناد مناقصه نیز به صورت الکترونیکی و بلافاصله در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد و در دسترس آنها باقی می‌ماند، تاریخ انتشار اولین فراخوان در روزنامه و انتشار اسناد در شبکه (هر کدام موخر باشد) از نظر مهلت قبول پیشنهاد در حکم آخرین

مهلت تحویل اسناد مناقصه می‌باشد.

ماده 35- شرایط تسلیم و تحویل پیشنهادها به شرح زیر می‌باشد:

الف - هیچ یک از شرکت‌کنندگان در مناقصه، جز در مواردی که در اسناد مناقصه پیش‌بینی شده باشد، نمی‌توانند بیش از یک پیشنهاد تسلیم کنند.

ب - شرایط مناقصه برای تمامی مناقصه‌گران اعم از دولتی، عمومی یا خصوصی باید یکسان باشد، از جمله تأمین ضمانت‌نامه‌ها، شرایط قرارداد، نحوه تعدیل و تسلیم مدارک، مشخصات و شرایط انجام تعهدات و نظایر آنها.

پ - شرکت‌کنندگان در مناقصه باید اسناد مناقصه و پیشنهادهای خود را در پاکت‌های جداگانه در بسته و لاک و مهر شده و در لاف مناسب قراردادده و به شرح زیر به سازمان ارایه کنند:

1- پاکت تضمین (پاکت (الف)) شامل ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه.

2- پاکت فنی بازرگانی (پاکت (ب)) شامل اسناد فنی، قراردادی و حقوقی.

3- پاکت قیمت (پاکت (ج)) شامل پیشنهاد قیمت.

تبصره - در فراخوان اعلام خواهد شد که همه پاکت‌ها در داخل یک پاکت در بسته و لاک و مهر شده و در لاف مناسب قرار گرفته و در موعد مقرر تحویل داده شوند.

ت - سازمان موظف است در مهلت مقرر همه پیشنهادهای ارایه شده توسط شرکت‌کنندگان را پس از دریافت، ثبت و تا جلسه بازگشایی از پاکت‌ها صیانت نماید.

ث - هرگونه تسلیم، تحویل، اصلاح، جایگزینی و یا پس گرفتن پیشنهاد باید به صورت قابل گواهی در مهلت و مکان مقرر در اسناد مناقصه انجام شود.

ماده 36- توضیح و تشریح اسناد به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

الف - چنانچه شرکت‌کننده‌ای در اسناد مناقصه ابهام یا ایرادی مشاهده کند، می‌تواند از سازمان توضیح بخواهد.

ب - توضیحات و پاسخ به پرسش‌های مناقصه‌گران و همچنین در صورت تشکیل جلسه توضیح اسناد، رونوشت صورتجلسه آن و هرگونه تجدیدنظر در اسناد مناقصه باید با رعایت ماده (57) به طور یکسان در اختیار همه شرکت‌کنندگان در مناقصه قرار داده شود.

تبصره - سازمان باید اهتمام نماید تا اسناد مناقصه بدون ابهام و دارای شفافیت لازم باشد تا شرکت‌کنندگان در مناقصه بتوانند با برداشت صحیح از اسناد مناقصه، قیمت و شرایط مالی پیشنهادی خود را در چارچوب شرایط مناقصه ارایه نمایند.

ماده 37- گشایش پاکت پیشنهادها به شرح زیر انجام می‌گیرد:

الف - در صورتی که در مدت زمان مقرر، پیشنهاد یا پیشنهادهایی رسیده باشد، کمیسیون معاملات در زمان و مکان مقرر تشکیل و پیشنهاد یا پیشنهادهای دریافتی را گشوده و به شرح زیر رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد نمود:

ب - مراحل گشایش پاکت پیشنهادها به شرح زیر است:

1- تهیه فهرست اسامی دریافت‌کنندگان اسناد، پیشنهاددهندگان (مناقصه‌گران)، حاضران و شرکت‌کنندگان در

جلسه.

2- بازکردن پاکت تضمین (الف) و کنترل آن.

- 3- بازکردن پاکت فنی بازرگانی (ب) و کنترل آن از نظر کامل بودن مدارک و امضای آنها و کنار گذاشتن پیشنهادهای غیرقابل قبول در مناقصه‌های یک مرحله‌ای.
- 4- تحویل پاکت‌های فنی بازرگانی (ب) به کمیته فنی بازرگانی در مناقصه‌های دو مرحله‌ای.
- 5- بازکردن پاکت قیمت (ج).
- 6- تهیه و تنظیم و امضای صورتجلسه گشایش پیشنهادهای توسط دبیرخانه کمیسیون معاملات.
- 7- تحویل پاکت‌های (قیمت و تضمین) پیشنهادهای رد شده به دبیرخانه کمیسیون معاملات برای استرداد به ذی‌نفع.

پ - در صورت برگزاری مناقصه دو مرحله‌ای، زمان و مکان تشکیل جلسه گشایش پاکت‌های قیمت (ج) در جلسه گشایش پاکت‌ها اعلام خواهد شد. این مدت فقط برای یک بار تا سقف مدت اعتبار پیشنهادهای قابل تمدید است. در این صورت پاکت‌های قیمت (ج) در یک لفاف لاک و مهر شده توسط دبیرخانه کمیسیون معاملات صیانت می‌شود. در مناقصه‌های یک مرحله‌ای، پاکت‌های قیمت (ج) بی‌درنگ گشوده و بر اساس ماده (40) برنده مناقصه تعیین می‌شود.

ت - دبیرخانه کمیسیون معاملات موظف است از مناقصه‌گران یا نمایندگان آنها برای حضور در جلسه گشایش پیشنهادهای مالی (پاکت‌های قیمت (ج)) دعوت نماید.

ماده 38- ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادهای به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

الف - در مناقصه‌های دو مرحله‌ای، سازمان موظف است بر اساس معیارها و روش‌های اعلام شده در اسناد مناقصه، ارزیابی کیفی مناقصه‌گران و ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادهای را انجام و اعلام نماید.

تبصره - استانداردها حسب مورد بر اساس استانداردهای بین‌المللی یا داخلی و روش ارزیابی مشخصات فنی پیشنهادهای و عوامل مؤثر در این ارزیابی (شامل معیارهای ارزیابی، شاخص اندازه‌گیری و دامنه امتیاز و مبانی تعیین آن برای هر یک از معیارها، اهمیت نسبی معیارها و حدنصاب امتیاز فنی قابل قبول) باید تعیین و در اسناد مناقصه درج شود.

ب - در صورتی که بررسی فنی بازرگانی پیشنهادهای لازم باشد، نتیجه بررسی طی مهلتی که کمیسیون معاملات معین می‌کند، به جلسه بعدی آن کمیسیون احاله می‌شود و بر اساس گزارش کمیته فنی بازرگانی، پاکت‌های قیمت (ج) پیشنهاد دهندگانی که امتیاز فنی بازرگانی لازم را احراز کرده‌اند، گشوده می‌شود.

تبصره 1- در صورتی که بررسی فنی بازرگانی پیشنهادهای لازم باشد، مهلت اعلام نظر توسط کمیسیون معاملات تا دو برابر مهلت مقرر برای رسیدگی توسط آن کمیسیون با نظر مدیرعامل قابل تمدید خواهد بود. چنانچه فرصت مورد نیاز از سقف مهلت مقرر برای تعیین برنده تجاوز نماید، سازمان باید موضوع را به اطلاع پیشنهاد دهندگان برساند. در این صورت هر یک از پیشنهاد دهندگان، می‌توانند، ظرف نصف مهلت تمدید شده که از ده روز کاری تجاوز نخواهد نمود، انصراف خود را اعلام نمایند و در صورت انصراف سپرده آنها مسترد خواهد شد.

تبصره 2- سازمان همزمان با ارزیابی اسناد فنی پیشنهاد دهندگان، اسناد قراردادی و حقوقی را بررسی و در صورت وجود ابهام نسبت به رفع ابهامات و احتمالاً رفع اختلاف بین پیشنهادهای دریافتی با اسناد مناقصه اقدام و چنانچه ضرورت ایجاد نماید، مدت معقولی را برای رفع ابهام مشخص و به شرکت کنندگان اعلام می‌کند.

تبصره 3- کمیته فنی بازرگانی باید در مهلت تعیین شده پیشنهادهایی را که از نظر فنی مردود است، با ذکر دلیل مشخص و پیشنهادهای قابل قبول را به ترتیب اولویت و با درج ضریب مطابقت با مشخصات مورد مناقصه (امتیاز فنی) تعیین و مراتب را به کمیسیون معاملات گزارش نماید. مبانی انجام بررسی‌های فنی و تعیین ضریب مطابقت با توجه به مفاد تبصره بند (الف) در گزارش کمیته فنی بازرگانی با ذکر دلیل منعکس خواهد شد.

پ - هرگونه ارزیابی فنی بازرگانی، تنها پیش از گشودن پاکت‌های قیمت (ج) مجاز است.

ت - پاکت قیمت (ج) مناقصه‌گرانی که در ارزیابی‌های فنی بازرگانی پذیرفته نشده‌اند، باید ناگشوده بازگردانده شود.

ماده 39- ارزیابی مالی و تعیین برنده به شرح زیر انجام می‌گیرد:

الف - در مناقصه‌هایی که مناسب‌ترین قیمت با ارزیابی فنی بازرگانی و مالی پیشنهادها تعیین می‌گردد، مناسب‌ترین قیمت به عنوان پیشنهاد برتر شناخته می‌شود و چنانچه پیشنهاد برتر حایز حداقل قیمت در مناقصه باشد، برنده شناخته می‌شود و در غیر این صورت کمیسیون معاملات نظر خود را در خصوص پیشنهاد برتر به همراه گزارش توجیهی و تصمیم خود در خصوص پذیرش پیشنهاد برتر به عنوان برنده و یا تجدید مناقصه برای کسب نظر به هیأت مدیره گزارش می‌نماید. دبیر هیأت مدیره موظف است ظرف دو هفته نسبت به تشکیل جلسه هیأت مذکور اقدام و تصمیم اتخاذ شده را با رعایت مهلت دوهفته‌ای به دبیرخانه کمیسیون یادشده اعلام نماید. کمیسیون مذکور حسب نظر هیأت مدیره نسبت به اعلام پیشنهاد برتر به عنوان برنده یا تجدید مناقصه اقدام خواهد نمود و در صورتی که آن هیأت ظرف مدت یادشده اعلام نظر ننماید، کمیسیون معاملات نسبت به اعلام پیشنهاد برتر به عنوان برنده مناقصه اقدام و دبیرخانه کمیسیون یادشده نتیجه را جهت اطلاع به هیأت مدیره گزارش می‌نماید.

تبصره - مبانی و روش ارزیابی مالی باید به صورت مشروح با ذکر نحوه تأثیرگذاری ارزیابی فنی بازرگانی بر قیمت، در اسناد مناقصه درج شود.

ب - در سایر مناقصه‌ها، چنانچه حداقل قیمت پیشنهاد شده (یا قیمت پیشنهادی در مواردی که مناقصه یکبار تجدید شده و فقط یک پیشنهاد رسیده باشد) از نظر کمیسیون معاملات عادلانه باشد، در صورتی که این پیشنهاد از نظر فنی قابل قبول باشد، برنده شناخته می‌شود. چنانچه حداقل قیمت پیشنهاد شده (یا قیمت پیشنهادی در مواردی که مناقصه یکبار تجدید شده و فقط یک پیشنهاد رسیده باشد) از نظر کمیسیون یاد شده عادلانه نباشد، آن پیشنهاد دهنده از ردیف پیشنهادها خارج و حذف می‌گردد و یا کمیسیون مذکور می‌تواند اتخاذ تصمیم نماید که مناقصه تجدید یا حداقل از سه شخص صلاحیتدار استعلام بها شود و نتیجه آن در کمیسیون معاملات مطرح گردد. در صورتی که حداقل قیمت به دست آمده در استعلام بها، کمتر از حداقل قیمت پیشنهاد شده در مناقصه باشد، به شرح زیر عمل می‌شود:

1- در صورتی که تفاوت این دو قیمت کمتر از پنج درصد باشد، در این صورت اگر پیشنهاددهنده حداقل در مناقصه حاضر باشد معامله را به حداقل قیمت به دست آمده در استعلام انجام دهد، به عنوان برنده اعلام خواهد شد و در غیر این صورت کمیسیون یادشده، پیشنهاددهنده حداقل قیمت در استعلام بها را حایز حداقل قیمت شناخته و موضوع را برای تأیید وی به عنوان برنده و یا تجدید مناقصه به مدیرعامل احاله خواهد نمود.

2- در صورتی که حداقل قیمت به دست آمده در استعلام بها برابر یا بیشتر از حداقل قیمت پیشنهاد شده در مناقصه باشد یا در استعلام بها کسی داوطلب معامله نباشد و یا تعداد داوطلبان کمتر از سه باشند، کمیسیون

می‌تواند پیشنهاددهنده حداقل در مناقصه را به عنوان برنده اعلام و یا رأی به تجدید مناقصه دهد.

ث - برای ارزیابی و همسنگ کردن پیشنهادهای دارای بخش ارزی، نرخ برابری ارز، نرخ ارز قابل معامله اعلام شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است. در این گونه موارد برای ارزیابی و همسنگ کردن پیشنهادهای دریافتی باید متوسط نرخ ارز در هفت روز کاری متوالی تا سه روز قبل از روز گشایش پاکت‌های قیمت (ج) پیشنهاددهندگان ملاک عمل قرار گیرد.

ج - در صورتی که مناقصه برای اقلام (کالا، خدمت یا حقوق) مختلف برگزار شده باشد و قیمت یک یا چند قلم پیشنهادی نسبت به پیشنهاد دیگر ارزان‌تر و چند قلم آن گران‌تر باشد، معامله با کسی که در مجموع قیمت پیشنهادی وی از همه مناسب‌تر باشد، انجام خواهد شد، مگر آنکه خرید اقلام مورد معامله از فروشندگان متعدد به صرفه بوده و بویژه با توجه به شرایط تحویل و خصوصیات مساعد دیگر به صلاح سازمان باشد که در این صورت موضوع معامله تفکیک و هر قلم از کالا، خدمت یا حقوق یاد شده از حایزین مناسب‌ترین قیمت خریداری خواهد شد و مراتب باید در فراخوان و اسناد مناقصه درج شود.

ماده 40- تعیین برنده به ترتیبی خواهد بود که در اسناد درج می‌شود. هرگونه مذاکره با پیشنهاد دهندگان و یا برنده برای اخذ تخفیف و یا تغییر قیمت و شرایط قراردادی به جز آنچه در این آیین‌نامه ذکر شده است، ممنوع می‌باشد. هیچ‌گونه تخفیف و یا تغییر قیمتی نیز از سوی پیشنهاد دهندگان پذیرفته نخواهد شد و تنها ملاک تعیین برنده، قیمتی است که هر شرکت‌کننده در پاکت در بسته و لاک و مهر شده به سازمان تسلیم کرده است. کمیسیون معاملات، کمیته فنی بازرگانی و مسؤولین سازمان باید با توجه به مدتی که فروشندگان کالا، خدمت یا حقوق در برگ پیشنهادهای خود ذکر نموده‌اند، به نحوی اقدام کنند که به علت انقضای مدت خسارتی متوجه سازمان نشود.

تبصره - چنانچه برای کاهش یا افزایش قیمت در اسناد مناقصه ترتیبی مشخص شده باشد، باید بر اساس آن اقدام شود.

ماده 41- در مواردی که کمیسیون معاملات برنده را اعلام کرده باشد، سپرده او و پیشنهاد دهنده‌ای که پیشنهاد او در مرتبه دوم قرار دارد، با رعایت ماده (48) نگاهداری و سپرده سایر پیشنهاد دهندگان بلافاصله آزاد خواهد شد.

تبصره - پیشنهادی که در مرتبه دوم قرار دارد، در صورتی می‌تواند مورد ابلاغ قرار گیرد که تفاوت بهای پیشنهادی او با برنده کمتر از مبلغ تضمین باشد، در غیر این صورت رجوع به وی ممنوع است و سپرده او آزاد خواهد شد.

ماده 42- اگر در نتیجه فراخوان یا انتشار در شبکه و یا دعوت به مناقصه پیشنهادی دریافت نشده باشد، مدیرعامل می‌تواند مناقصه را تجدید نماید. چنانچه در مناقصه جدید نیز پیشنهادی واصل نشود، مدیرعامل موضوع را برای اتخاذ تصمیم و تعیین نحوه انجام معامله به هیأت مدیره احاله می‌نماید.

تبصره - اطلاعات معاملات اعم از مناقصه و ترک مناقصه، جز آن دسته از معاملاتی که به تشخیص شورا باید مستور بماند، از طریق شبکه در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

ماده 43- شرایط تجدید و لغو مناقصه به شرح زیر می‌باشد:

الف - مناقصه در شرایط زیر تجدید می‌شود:

- 1- کم بودن تعداد مناقصه‌گران از حدنصاب تعیین شده (حداقل سه پیشنهاد در مناقصه اول).
  - 2- پایان مدت اعتبار پیشنهادها و عدم موافقت شرکت‌کنندگان و یا برنده مناقصه با تمدید مدت اعتبار پیشنهاد.
  - 3- امتناع برندگان اول و دوم مناقصه از انعقاد قرارداد.
  - 4- بالا بودن قیمت‌ها به نحوی که توجیه اقتصادی در مناقصه منتفی گردد و یا مبلغ پیشنهادی برنده در مناقصه به تشخیص کمیسیون معاملات با برآورد قیمت معامله اختلاف فاحش و غیرقابل قبول داشته باشد.
  - 5- رأی هیأت رسیدگی به شکایات در خصوص مناقصه.
    - ب - مناقصه در شرایط زیر لغو می‌گردد:
      - 1- نیاز به خرید کالا، خدمت یا حقوق موضوع مناقصه مرتفع شده باشد.
      - 2- تغییرات زیادی در اسناد مناقصه لازم باشد و موجب تغییر در ماهیت مناقصه گردد.
      - 3- حوادث غیرمترقبه از قبیل جنگ، زلزله، سیل و نظایر آنها.
      - 4- تشخیص کمیسیون معاملات مبنی بر تبانی بین مناقصه‌گران.
      - 5- رأی هیأت رسیدگی به شکایات در خصوص مناقصه.
- تبصره -** سازمان باید تجدید یا لغو مناقصه را مطابق با تبصره ماده (42) به آگاهی همه مناقصه‌گران برساند.
- ماده 44-** برگزاری مناقصه در موارد زیر الزامی نیست و سازمان می‌تواند بدون انجام مناقصه، معامله مورد نظر را انجام دهد:
- الف - خرید اموال منقول، خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و یا نمایندگان مجاز وی و با تصویب هیأت مدیره منحصر به فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد.
  - ب - خرید، اجاره به شرط تملیک یا اجاره گرفتن اموال غیرمنقول. در این موارد بهای موضوع معامله به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و یا نماینده مجاز وی با کسب نظر از هیأت کارشناسان خبره مربوط (سه نفر) به انتخاب هیأت مدیره، تعیین خواهد شد.
  - پ - خرید اموال، کالا و خدمات با قیمت تعیین شده و یا حقوقی که نرخ‌های آنها از طرف مراجع قانونی ذی‌صلاح تعیین شده باشد.
  - ت - خرید خدمات پژوهشی و آموزشی در چارچوب برنامه آموزشی و پژوهشی مصوب که به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و با رعایت صرفه و صلاح سازمان، امکان برگزاری مناقصه مقدور نباشد.
  - ث - خرید خدمات فرهنگی و هنری و صنایع مستظرفه با رعایت موازین اسلامی که به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و با رعایت صرفه و صلاح سازمان، امکان برگزاری مناقصه مقدور نباشد.
  - ج - خرید خدمات مشاوره اعم از مهندسی مشاور و مشاوره فنی بازرگانی مشتمل بر مطالعه، طراحی و یا مدیریت بر طرح و اجرا و نظارت و یا هر نوع خدمات مشاوره‌ای و خدمات کارشناسان (اشخاص حقیقی).
  - چ - در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکت‌های تابعه‌ای است که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به مؤسسات و نهادهای مذکور و شرکت‌های تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانه‌ها و سازمان باشد.

ح - خرید قطعات یدکی برای تعویض و یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین‌آلات ثابت و متحرک موجود و ادوات و ابزار و وسایل اندازه‌گیری دقیق، لوازم آزمایشگاهی علمی و فنی و نظایر آن که تأمین آن با تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل از طریق مناقصه امکان‌پذیر نباشد، با تعیین بهای مورد معامله از سوی حداقل یک نفر کارشناس منتخب او یا مقام مجاز از طرف وی.

خ - تعمیر تجهیزات و ماشین‌آلات ثابت و متحرک در واحدهای تولیدی به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و یا نماینده مجاز وی با رعایت صرفه و صلاح سازمان.

د - در مورد معاملاتی که به تشخیص و مسؤولیت شورا، با ملاحظه صرفه و صلاح سازمان باید مستور بماند.

ذ - خرید سهام (چنانچه بر اساس اساسنامه و مقررات مربوط در سازمان مجاز شناخته شده باشد) و تعهدات ناشی از اجرای احکام قضایی.

ماده 45- رعایت استانداردهای ملی و داخلی در انجام معاملات (اعم از خرید کالا، خدمت یا حقوق، امور پیمانکاری و نظایر آن) ضروری است. در مواردی که استانداردهای ملی و داخلی تدوین نشده باشد، رعایت استانداردهای بین‌المللی الزامی است و موارد استثناء به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل تعیین می‌شود و در این موارد، مدیرعامل موظف است همزمان هیأت‌مدیره و حسابرس (بازرس) سازمان را مطلع نماید.

ماده 46- در مواردی که با توجه به شرایط، میسر نبودن انجام مناقصه بر اساس گزارش توجیهی و با ذکر ادله توسط واحد متقاضی گزارش و توسط هیأت ترک تشریفات مناقصه تأیید می‌شود، می‌توان معامله را به طریق دیگری انجام داد. در این صورت، هیأت یاد شده با رعایت صرفه و صلاح سازمان ترتیب انجام این‌گونه معاملات را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد برای یک نوع کالا، خدمت یا حقوق تعیین و اعلام خواهد نمود. هیأت یاد شده بنا به دعوت مدیرعامل تشکیل و تصمیمات آن با رأی اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود. نظر هر یک از اعضاء نسبت به گزارش توجیهی ترک مناقصه و ترتیب انجام معامله باید برای مراجعات آینده در سوابق جلسه نگهداری شود.

تبصره 1- در صورت لزوم، عضو منتخب مجمع عمومی برای اظهار نظر می‌تواند از نظرات کارشناس (کارشناسان) حسب موضوع معامله استفاده نماید و در این صورت هزینه استفاده از کارشناس (کارشناسان) به عهده سازمان می‌باشد.

تبصره 2- در هر حال، سازمان در مواردی که موضوعیت داشته باشد، باید به طریق مقتضی (رویه مندرج در ماده (30) از صلاحیت و توان انجام تعهدات طرف معامله و یا مشخصات فنی کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله اطمینان حاصل نماید.

تبصره 3- سازمان موظف است شرط الزام به رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط در انجام موضوع قرارداد توسط طرف قرارداد را در مفاد قراردادهایی که از طریق عدم الزام و ترک مناقصه با شرکت‌های زیرمجموعه سازمان منعقد می‌گردد، درج نماید.

ماده 47- هیأت ترک تشریفات مناقصه مرکب از مدیرعامل، معاون توسعه مدیریت و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی می‌باشد. در صورتی که مبلغ معامله بیش از پنجاه برابر نصاب معاملات کوچک باشد، انجام معامله پس از تصویب هیأت مذکور و با تأیید هیأت‌مدیره مجاز خواهد بود. در صورتی که مبلغ معامله بیش از دویست برابر نصاب معاملات کوچک باشد، انجام معامله پس از تصویب هیأت یاد شده منوط به تأیید شورا خواهد بود.

فصل پنجم - انعقاد قرارداد و شرایط آن

ماده 48- انعقاد قرارداد به شرح زیر انجام می‌گیرد:

الف - قرارداد با برنده مناقصه باید پیش از پایان مدت اعتبار پیشنهادها منعقد شود. این مدت حداکثر برای یک بار و برابر مدت پیش‌بینی شده در شرایط و اسناد مناقصه قابل تمدید است. بعد از عقد قرارداد سپرده برنده دوم مسترد می‌شود.

ب - چنانچه برنده اول از انعقاد قرارداد امتناع نماید و یا ضمانت انجام تعهدات را ارایه ننماید، باید پس از ابلاغ کتبی، چنانچه در مهلتی که حداکثر هفت روز کاری برای طرف معامله داخلی و پانزده روز کاری برای طرف دوم معامله مقیم خارج از کشور می‌باشد، حاضر به انجام معامله یا انعقاد قرارداد نشود و یا ضمانت انجام تعهدات را ارایه ننماید، سپرده وی به نفع سازمان ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد خواهد شد، به شرط اینکه تفاوت قیمت نفر اول و دوم بیشتر از سپرده نفر اول نباشد. مهلت‌های یاد شده با توجه مستند و مدلل و تصویب مدیرعامل می‌تواند تا دو برابر افزایش یابند. این نکته باید در شرایط و اسناد مناقصه درج شود.

تبصره 1- در صورتی که برنده دوم مناقصه نیز در مدت مقرر پس از اعلام سازمان حاضر به انعقاد قرارداد نشود، سپرده او نیز به نفع سازمان ضبط و مناقصه تجدید خواهد شد. این نکته باید در شرایط و اسناد مناقصه درج شود.

تبصره 2- در مواردی که پس از انعقاد قرارداد، طرف معامله از انجام تعهد خودداری نماید، چنانچه انجام معامله با آن قیمت و شرایط با برنده دوم مناقصه ممکن باشد با تشخیص مدیرعامل و تأیید هیأت‌مدیره، سازمان می‌تواند با همان شرایط و قیمت، معامله را به ترتیب به نفرات واجد شرایط بعدی واگذار نماید. در صورتی که انجام مورد معامله با آن قیمت و شرایط میسر نگردد، مناقصه تجدید خواهد شد.

ماده 49- معاملات سازمان نیازمند عقد قرارداد قبل از پایان مدت اعتبار پیشنهادها است که مطابق ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های مصوب هیأت‌مدیره تنظیم می‌شود.

تبصره - در مورد معاملات کوچک و متوسط که مورد معامله ظرف ده روز پس از انجام تشریفات مربوط تحویل و بهای آن به طور نقدی پرداخت یا دریافت می‌شود، انجام معامله منوط به انعقاد قرارداد نمی‌باشد، ولی صورت‌حساب‌ها، اوراق خرید کالا، خدمت یا حقوق، ضمانت‌نامه و دیگر موارد (متناسب با نوع معامله) باید اخذ شود.

ماده 50- در قرارداد درج نکات زیر ضروری است:

1- نام متعاملین.

2- نوع و مقدار مورد معامله با مشخصات کامل آنها.

3- مدت انجام تعهد و محل و شرایط تحویل مورد معامله.

تبصره - دادن هرگونه امتیاز به برنده مناقصه یا واگذاری امکانات سازمان و یا پرداخت پیش‌پرداخت به برنده مناقصه در موقع قرارداد یا اجرای کار، به جز آنچه که در فراخوان و یا اسناد مناقصه درج شده است، ممنوع است.

4- ترتیب عمل و میزان خسارت در مواردی که طرف قرارداد در انجام تعهدات جزئاً یا کلاً تأخیر نماید.

5- الزام تحویل کالا بر طبق اسناد و نمونه مهر شده، در صورتی که تهیه نمونه لازم باشد. در این صورت

باید نمونه کالا با مهر طرفین معامله منقوش و نزد سازمان نگهداری شود.

- 6 - اقرار برنده مناقصه به این موضوع که از مشخصات کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله و مقتضیات محل تحویل کالا، خدمت یا حقوق اطلاع کامل دارد و هیچ امر مجهولی باقی نمانده است که بعداً مستند به جهل عنوان شود.
- 7 - اختیار سازمان نسبت به افزایش یا کاهش مورد معامله در مدت قرارداد تا میزان بیست و پنج درصد مقدار مندرج در قرارداد.
- 8 - در مواردی که انجام کار بر اساس واحد بها باشد، بهای مورد معامله و ترتیب پرداخت آن بر اساس برآورد بهای مورد معامله تعیین و در قرارداد ذکر می‌شود، بهای کارهای انجام یافته بر اساس واحد بها احتساب و پرداخت خواهد شد.
- 9 - چنانچه بنا به مقتضیات در نظر باشد که به برنده مناقصه پیش پرداخت داده شود و یا تسهیلاتی ارایه گردد، میزان و ترتیب پرداخت آن باید در شرایط و اسناد مناقصه درج شده باشد.
- تبصره 1-** تأدیه پیش پرداخت و فراهم نمودن تسهیلات در مناقصه منوط به اخذ تضمین‌های معتبر و مورد قبول خواهد بود.
- تبصره 2-** مبلغ پیش‌پرداخت از بیست و پنج درصد مبلغ معامله بیشتر نخواهد بود (در موارد خاص به تشخیص و مسؤولیت مدیرعامل و با تصویب هیأت‌مدیره درصد یاد شده قابل افزایش خواهد بود) و میزان و شرایط آن نیز باید در اسناد درج شود.
- 10 - میزان سپرده حسن انجام کار (نباید کمتر از ده درصد مبلغ پیمان باشد) و نحوه وصول اقساط آن و ترتیب استرداد آن بر اساس شرایط و اسناد مناقصه.
- 11 - مدت فاصله زمانی بین تحویل موقت و تحویل قطعی در قراردادهای مربوط به کارهای اجرایی از جمله ساختمان، تأسیسات و تجهیزات بر اساس شرایط و اسناد مناقصه.
- 12 - اقرار به عدم شمول ممنوعیت موضوع قانون راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری - مصوب 1337 -
- 13 - سایر تعهداتی که در شرایط و اسناد مناقصه ذکر شده است و شرایطی که مورد توافق طرفین معامله قرار گیرد به شرط اینکه امتیازاتی را علاوه بر آنچه در شرایط و اسناد مناقصه ذکر شده است، برای طرف قرارداد در بر نداشته باشد.
- 14 - درج این شرط که در صورت عدم انجام تعهد، سازمان مختار است علاوه بر ضبط ضمانت و وصول خسارات برای انجام معامله به نفر دوم یا دیگری مراجعه نماید.
- 15 - درج سایر مواردی که حسب نوع معامله یا کالا، خدمت یا حقوق ضروری باشد.
- 16 - مشخص نمودن مرجع حل اختلاف در صورتی که اشکال یا قصوری در انجام و یا تحویل موضوع معامله و یا پرداخت موضوع معامله پیش آید.
- تبصره -** رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در تعیین مرجع حل اختلاف لازم خواهد بود.

ماده 51 - تحویل مورد معامله به شرح زیر انجام می‌گیرد:

الف - در مورد معاملات کوچک، تحویل مورد معامله با رسید انبار و مسؤولیت انباردار یا تحویل گیرنده حسب

مورد صورت می‌پذیرد.

ب - در مورد معاملات متوسط و عمده، تحویل مورد معامله با گواهی و مسؤلیت انباردار و یا نماینده واحد تحویل‌گیرنده کالا، خدمت یا حقوق و رییس واحد متقاضی و یا نماینده وی می‌باشد.

تبصره 1- تحویل مورد معامله حسب مورد با قبض انبار دارای شماره مسلسل که به امضای انباردار برسد و یا تنظیم صورتمجلس انجام می‌شود که در آن به صراحت درج می‌گردد «کالا، خدمت یا حقوق مورد معامله یا کار انجام شده طبق نمونه یا مشخصات مندرج در شرایط و اسناد مناقصه (قرارداد) می‌باشد».

تبصره 2- در مواردی که کالا در خارج از انبار تحویل شده و به انبار وارد نمی‌شود با در نظر گرفتن مفاد این ماده و تبصره‌های آن حسب مورد اقدام و تحویل‌گیرنده کالا به جای انباردار تکالیف مربوط را انجام خواهد داد و رسید یا صورتمجلس مربوط حسب مورد مبنای صدور قبض رسید انبار و حواله انبار قرار می‌گیرد.

تبصره 3- چنانچه در کالا، خدمت یا حقوق تحویلی عیب یا نقص مشاهده شود که رفع آن مستلزم صرف وقت و منابع مالی باشد، در صورت نیاز فوری واحد درخواست‌کننده و قبول کالا، خدمت یا حقوق ناقص یا معیوب، تحویل‌گیرندگان می‌توانند راساً (یا در صورت لزوم با جلب نظر کارشناس) میزان خسارت و تفاوت قیمت را تعیین و نسبت به تحویل کالا، خدمت یا حقوق اقدام نمایند. مراتب مندرج در این تبصره باید در شرایط و اسناد مناقصه و قرارداد درج گردد.

تبصره 4- در مورد تحویل کار در قراردادهای پیمانکاری، رعایت دستورالعمل شرایط عمومی پیمان در مناطق آزاد الزامی می‌باشد.

ماده 52- مزایده به یکی از روش‌های زیر انجام می‌شود:

قبل از انجام مزایده، مورد معامله باید توسط کارشناس یا کارشناسان خبره منتخب کمیسیون معاملات ارزیابی گردد. مبلغ ارزیابی پس از تأیید کمیسیون معاملات مبنای نصاب در فروش خواهد بود.

الف - در مورد معاملات کوچک، مأمور فروش موظف است به داوطلبان معامله مراجعه و پس از تحقیق کامل از بها، با رعایت صرفه سازمان معامله را انجام دهد و سند مربوط را با قید اینکه معامله با بیشترین بهای ممکن انجام شده است، با ذکر نام، نام‌خانوادگی، سمت و تاریخ امضاء کند.

ب - در معاملات متوسط، مورد معامله باید توسط کارشناس منتخب کمیسیون معاملات، ارزیابی قیمت شود و پس از اخذ سه فقره استعلام کتبی، به خریداری که بالاترین بها را پیشنهاد کند، با تشخیص مسوول تدارکات و تأیید معاون توسعه مدیریت و واگذار می‌شود و چنانچه داوطلب خرید به حداقل قیمت (قیمت ارزیابی شده) پیدا نشود، موضوع توسط کارشناس کمیسیون معاملات مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گیرد.

پ - در معاملات عمده به یکی از دو روش زیر عمل می‌شود:

1- برگزاری مزایده عمومی از طریق انتشار آگهی.

2- برگزاری مزایده محدود.

تبصره 1- در آگهی مزایده شرایطی که طبق این آیین‌نامه برای آگهی مناقصه پیش‌بینی شده است، در صورتی که با عمل مزایده منطبق باشد، باید رعایت شود.

تبصره 2- مقرراتی که در این آیین‌نامه در مورد ترتیب تشکیل کمیسیون معاملات و اتخاذ تصمیم در کمیسیون مذکور و اجرای تصمیمات آن و انعقاد قرارداد و تحویل مورد معامله معین شده، در صورتی که با عمل

مزایده منطبق باشد، باید اجرا شود.

تبصره 3- فروش اجناسی که به تشخیص کمیسیون معاملات در معرض فساد سریع باشد، صرفنظر از نصاب معاملات متوسط یا عمده، از طریق دریافت استعلام کتبی بلامانع می‌باشد.

تبصره 4- واگذاری زمین برای اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد از شمول این آیین‌نامه مستثنی بوده و در مورد آن بر اساس آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، موضوع تصویب‌نامه شماره 16448/ت253ک مورخ 1373/2/10⁽²²²⁾ و دستورالعمل اجرایی آن که توسط دبیرخانه شورا ابلاغ می‌شود و اساسنامه سازمان عمل خواهد شد.⁽²²³⁾

تبصره 5- در معاملاتی که منجر به مشارکت سازمان در اجرای پروژه خواهد بود، آورده سازمان از قبیل امتیازات، اموال و املاک توسط هیأت کارشناسی متشکل از سه نفر به انتخاب کمیسیون معاملات منطقه تقویم و در اسناد آگهی مشارکت به عنوان سهم پایه سازمان اعلام می‌گردد.

فصل ششم - اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات

ماده 53- اموال سازمان اعم از منقول و غیرمنقول به دو نوع تقسیم می‌شود:

1- اموال اختصاصی سازمان: اموالی که سازمان حق تصرف مالکانه نسبت به آنها دارد، از قبیل اراضی، ابنیه، اثاثه و نظایر آن.

2- اموال عمومی سازمان: اموالی که متعلق به شهر بوده و برای استفاده عموم اختصاص یافته است، از قبیل معابر عمومی، خیابان‌ها، میداين، پل‌ها، گورستان‌ها، سیل‌برگردان، مجاری آب و فاضلاب و متعلقات آنها، انهار عمومی، اشجار اعم از اشجار که سازمان یا اشخاص در معابر و میداين غرس نموده باشند، چمن‌کاری، گل‌کاری و نظایر آن.

ماده 54- سازمان مجاز است پس از تصویب هیأت‌مدیره نسبت به فروش یا اجاره اموال منقول و غیرمنقول و لوازم مزاد بر نیاز خود و اثاث فرسوده اختصاصی، به اشخاص حقیقی و حقوقی برابر مقررات مربوط و با رعایت این آیین‌نامه اقدام و یا به مؤسسات دولتی، فرهنگی یا خیریه به نحو مقتضی اهدا و یا تهاتر نماید (به استثنای اموالی که جزء نفایس علمی یا آثار و بناهای تاریخی است) و در صورت فساد، معدوم و آثار آن را در حساب‌ها شناسایی نماید. وجوه حاصل از فروش یا تهاتر اموال یادشده در حساب مربوط منظور می‌شود و دریافت هرگونه اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات (اعم از منقول و غیرمنقول) از سایر مؤسسات و نهادها (دولتی و غیردولتی) و افراد حقیقی یا حقوقی برابر مقررات مربوط بلامانع است و پس از ارزیابی کارشناس منتخب مقام مجاز به حساب دارایی‌ها منظور و ثبت خواهد شد.

ماده 55- دارایی‌ها و اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات سازمان دارای شناسنامه‌ای می‌باشند که نشان دهنده

222 - به آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/12/23 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در این مجموعه رجوع شود.

223 - به دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی موضوع تبصره 4 ماده 52 آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد مصوب 1393/9/18 دبیر شورای عالی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

قیمت تمام شده، عمر مفید، نرخ استهلاک، روش محاسبه استهلاک، استهلاک انباشته، ارزش دفتری، ارزش اسقاط، محل استقرار، شماره سند حسابداری خرید، محل تأمین اعتبار، محل خرید و دوره گارانتی (ضمانت) است و ثبت دفاتر رسمی سازمان مبنای تکمیل اطلاعات این شناسنامه خواهد بود.

ماده 56 - مسؤولیت حفظ اموال منقول و غیرمنقول عمومی سازمان و آماده و مهیا ساختن آن برای استفاده عموم و جلوگیری از تجاوز و تصرف اشخاص نسبت به آنها به عهده سازمان و مسؤولیت حفظ اموال منقول و غیرمنقول اختصاصی سازمان که در اختیار کارکنان سازمان است متضامناً با تحویل‌گیرنده اموال و مقداری آن نیز با امین اموال واحد ذی‌ربط و مسؤولیت نگهداری حساب ریالی بر عهده مدیر مالی سازمان و یا مسؤول مالی واحد است.

فصل هفتم - سایر مقررات

ماده 57 - ارسال مکاتبات و اسناد مرتبط با معاملات در صورتی معتبر است که فرستادن آن جز در موارد تغییر نشانی یا محل، قابل تصدیق باشد، مانند پست سفارشی و نظایر آن.

ماده 58 - نحوه رسیدگی به شکایات به شرح زیر می‌باشد:

الف - چنانچه هر یک از مناقصه‌گران نسبت به اجرا نشدن مواردی از این آیین‌نامه اعتراض داشته باشند، می‌توانند به سازمان شکایت کنند.

ب - سازمان موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت شکایت، رسیدگی‌های لازم را به عمل آورده و در صورت وارد دانستن اعتراض، مطابق مقررات مربوط اقدام و در غیر این صورت، ظرف مدت تعیین شده جویبه لازم را به شاکای اعلام در صورت عدم پذیرش نتیجه توسط شاکای، هیأت رسیدگی به شکایات متشکل از نماینده سازمان، نماینده شاکای و داور مرضی‌الطرفین موضوع را بررسی و نتیجه رسیدگی را ظرف پانزده روز اعلام می‌نماید و در صورت اعتراض هر یک از طرفین، موضوع جهت رسیدگی قانونی به مراجع ذی‌صلاح ارجاع می‌شود و فرایند برگزاری مناقصه یا مزایده روال معمول خود را طی خواهد کرد.

ماده 59 - اشخاص حقوقی و حقیقی که به تشخیص هیأت‌مدیره و یا اعلام مراجع رسمی در ایفای تعهدات خود تامل ورزیده و یا کالا، خدمت یا حقوق موضوع معامله را به نحو مطلوب تهیه، تدارک، انجام و یا تحویل ننمایند، ضمن اقدام قانونی برای استیفای حقوق سازمان تا اطلاع ثانوی در فهرست سیاه قرار می‌گیرند و از شرکت در مناقصه‌ها، مزایده‌ها و معاملات سازمان محروم می‌شوند.

ماده 60 - به منظور تسهیل در انجام معاملات و گسترش رقابت و تحصیل صرفه و صلاح سازمان و ایجاد شفافیت در معاملات، سازمان موظف است اطلاعات معاملات عمده سازمان و شرکت‌های زیرمجموعه را در مراحل مختلف آن، شامل نحوه انجام معامله، چگونگی و نتایج بررسی پیشنهاددهندگان و پیشنهادها، انتخاب طرف معامله و ترتیب انجام معامله را غیر از آن دسته از معاملاتی که به تشخیص شورا باید مستور بماند، در شبکه منتشر نماید.

تبصره - دبیرخانه کمیسیون معاملات موظف است اطلاعات مربوط به اسناد مناقصه/مزایده را به نحوی مطمئن بایگانی و نگهداری نماید تا امکان دسترسی، مشاهده و نظارت در هر زمان به سهولت برای دبیرخانه شورا و بازرس قانونی سازمان فراهم باشد.

ماده 61 - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر لغو می‌شود.

تبصره 1 - در صورت لزوم، دستورالعمل‌های موضوع این آیین‌نامه توسط دبیرخانه شورا ابلاغ می‌شود.

تبصره 2 - در مورد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که اعتبار آنها در بودجه کل کشور درج و از آن محل تأمین می‌شود، سازمان موظف است ضوابط مربوط را رعایت نماید.

ماده 62 - مسؤلیت حسن اجرای این آیین‌نامه با رییس هیأت‌مدیره، مدیرعامل و معاون توسعه مدیریت سازمان که معامله در زمان تصدی آنها صورت می‌گیرد، است.

از آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی (224)

مصوب 1391/12/6 هیأت وزیران

ماده 1 - اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون امور گمرکی - مصوب 1390 - .

ب - گمرک ایران: ستاد مرکزی گمرک جمهوری اسلامی ایران.

پ - گمرک: گمرک‌های اجرایی در سطح کشور.

ت - گمرک‌های داخلی: گمرک‌های غیرمرزی در داخل کشور.

ث - تأمین: تودیع وجه نقد به صورت سپرده یا ارایه ضمانت‌نامه بانکی یا تضمین بیمه‌ای معتبر به تشخیص گمرک ایران.

ماده 46 - تشریفات موضوع این بخش در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی بر اساس مقررات مربوط توسط مدیریت منطقه اجرا می‌گردد.

ماده 54 - مرجع تحویل‌گیرنده موظف است در پایان هر هفته گمرک را با تسلیم گزارشی در دو نسخه طبق فرم (برگه) تعیین شده از طرف گمرک ایران از مقدار و نوع کالایی که مدت توقف مجاز آنها سپری گردیده است، مطلع نماید. مسوول گمرک گزارش دریافتی را برای ثبت و اقدام به متصدی نگهداری حساب کالای متروک ارجاع می‌نماید. متصدی مذکور موضوع متروک شدن کالا را به صاحب کالا و آورنده آن ابلاغ خواهد نمود تا چنانچه صاحب کالا ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ نسبت به ترخیص کالا اقدام ننماید، مراحل بعدی انجام شود.

...

تبصره 2 - تعیین مدت توقف کالا و تمدید آن در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمان‌های مسوول آن مناطق می‌باشد و پس از انقضای مهلت‌های یادشده، مراتب با اعلام فهرست به گمرک مربوط، مشمول مفاد حکم مقرر در تبصره (4) ماده (24) قانون می‌باشد.

ماده 58 - اصل اسنادی که باید به اظهارنامه ضمیمه شود عبارتند از:

الف - کالای ورودی: اسناد خرید، حمل (یا تصویر تصدیق شده سند حمل توسط شرکت حمل و نقل بین‌المللی)، ترخیصیه، قبض انبار، مجوزها و گواهی‌های لازم، اسناد بانکی (در صورتی که کالا از طریق نظام بانکی وارد شده باشد)، گواهی مبدأ، صورت عدل‌بندی (در صورت یکنواخت نبودن کالا) و سایر اسنادی که گمرک

در اجرای قانون یا سایر قوانین ضروری بداند. ضمیمه نمودن سند حمل و ترخیصیه برای کالای ورودی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سرزمین اصلی که در منطقه معامله شده یا قبض انبار آن تبدیل شده است ضروری نمی‌باشد.

ماده 87 - در صورتی که صاحب کالا در مهلت مقرر نسبت به ایفای تعهد خود اقدام ننماید به شرط ارایه درخواست مبنی بر تبدیل به قطعی نمودن پروانه ورود موقت برای پردازش قبل از انقضای مهلت، موضوع در کمیسیونی مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار گمرک ایران، وزارت صنعت معدن و تجارت، اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حسب مورد و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد وزارتخانه تولیدی مربوط بررسی و در صورت موافقت کمیسیون یادشده و انجام ثبت سفارش (توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت) با پرداخت حقوق ورودی بر اساس مأخذ و ارزش زمان اظهار ورود موقت و با برابری نرخ ارز در زمان اظهار واردات قطعی اقدام خواهد شد. دبیرخانه کمیسیون یادشده در وزارت صنعت معدن و تجارت می‌باشد.

تبصره - محصولات به دست آمده از کالای ورود موقت برای پردازش در اجرای پروژه‌های (طرح‌های) نفت، گاز و پتروشیمی چنانچه برای استفاده در سایت‌های (محدوده‌های) تحت نظر گمرک به گمرک‌های مستقر در مناطق ویژه اقتصادی انرژی تحویل و اظهار گردد در صورت رعایت مقررات این مبحث، تضمینات و تعهدات مأخوذه مربوط به ورود موقت برای پردازش قابل تسویه بوده، ولی قابل استناد برای جواز صادراتی و واردات مقابل صادرات نمی‌باشد.

ماده 99 - مدارک لازم برای الصاق به اظهارنامه عبور خارجی به شرح زیر می‌باشد:

الف - تصویر سیاهه خرید.

ب - تصویر صورت عدلبندی در صورت یکنواخت نبودن کالا.

پ - بارنامه یا راهنامه یا تصویر تصدیق شده آنها توسط مؤسسه حمل و نقل یا فهرست کل بار (مانیفست) لنج یا قبض انبار صادره به وسیله مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.

ت - ترخیصیه به استثنای کالاهای حمل شده توسط لنج یا کالای وارده از طریق مرزهای زمینی.

ث - گواهی‌های مستند به قوانین مربوط که در آنها به لزوم اخذ گواهی برای کالای عبوری تصریح گردیده است.

ج - اصل قبض انبار (در صورت عدم حمل یکسره کالا).

ماده 119 - کالای صادراتی که در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تولید شده و بخشی از آن مواد اولیه خارجی می‌باشد که تشریفات واردات قطعی در مورد آن انجام نشده است در صورتی که در زمان صادرات از سرزمین اصلی عبور نماید پس از اخذ تضمین به میزان مواد اولیه خارجی قابل صدور می‌باشد.

از آیین‌نامه اجرایی قانون معادن (225)

مصوب 1392/4/11 وزیران عضو کارگروه توسعه بخش معدن

ماده 114 - انجام عملیات معدنی و صنایع معدنی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جمهوری

اسلامی ایران مستلزم رعایت مفاد قانون⁽²²⁶⁾ و این آیین نامه خواهد بود.

آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽²²⁷⁾

مصوب 1392/12/20 وزیران عضو شورای هماهنگی

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

ماده 1- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:

الف - شورا: شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.

ب - منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی که به موجب قانون تأسیس شده و یا می شوند.

ج - دبیرخانه: دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.

د - متقاضی: شخص حقوقی دولتی که ایجاد منطقه را درخواست می کند.

ه - طرح توجیهی (مطالعات اولیه): شامل مطالعات پایه مبتنی بر مزیت های اقتصادی، تاریخی و فرهنگی به همراه برآورد هزینه های راه اندازی و نحوه تأمین منابع مالی مورد نیاز به همراه برنامه زمان بندی و تأثیر عملکرد منطقه بر اقتصاد محلی و ملی با توجه به بازار کشورهای هدف برای تهیه مواد اولیه و صادرات کالاهای ساخته شده و تأثیر آن بر شاخص ها و استانداردهای فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی.

و - طرح جامع: طرح بلندمدتی که در آن ضوابط و مقررات مربوط به نحوه استفاده از اراضی و منطقه بندی مربوط به حوزه های مسکونی، فرهنگی، آموزشی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی های عمومی منطقه، خطوط کلی ارتباطی و فرودگاه ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق، نوسازی، بهسازی و اولویت های مربوط به آنها و حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی تبیین می شود. این طرح در تطبیق با طرح های ناحیه ای و منطقه ای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری تهیه می شود.

ز - زیرساخت ها: مجموع امکانات و پیش نیازهای ضروری و لازم جهت ایجاد و تأسیس منطقه متناسب با موقعیت جغرافیایی محدوده مورد نظر در بخش های حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی)، انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات.

ح - محدوده منطقه: محدوده جغرافیایی که تحت حاکمیت قوانین و مقررات منطقه قرار می گیرد.

ماده 2- فرآیند بررسی ایجاد هر منطقه شامل مراحل و تشریفات زیر می باشد:

الف - ارایه طرح توجیهی به همراه نقشه جانمایی و سایر اسناد و مدارک مربوط توسط متقاضی به دبیرخانه.

ب - ارایه موافقت بدون قید و شرط دستگاه های اجرایی تأمین کننده خدمات زیرساختی و سایر مراجع ذی ربط قانونی.

ج - بررسی مدارک و طرح توجیهی ارایه شده توسط دبیرخانه.

226 - منظور قانون معادن مصوب 1377/3/23 می باشد. برای ملاحظه متن قانون مذکور و آیین نامه اجرایی آن به مجموعه قانون معادن و آیین نامه های آن (سارع) و یا سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

227 - آیین نامه مزبور به شماره 46156/4/50411 ک مورخ 1393/4/29 ابلاغ شده است.

- د - ارایه گزارش نهایی ارزیابی ایجاد منطقه به دبیر شورا.
- ه - طرح ایجاد منطقه در شورا برحسب تصمیم دبیر شورا.
- و - تنظیم و تقدیم لایحه ایجاد منطقه جهت سیر مراحل قانونی تصویب.
- ماده 3-** وجود اراضی مناسب جهت تأسیس منطقه یکی از مهمترین پیش‌نیازهای تأسیس این مناطق است. جانمایی محدوده منطقه باید به نحوی باشد تا با توجه به اهداف تأسیس منطقه، شرایط طبیعی و امکانات بالقوه و بالفعل موردنیاز را دارا باشد.
- تبصره 1-** حداقل میزان مساحت موردنیاز با توجه به طرح توجیهی و کاربری اراضی تعیین خواهد شد و لازم است حداقل هفتاد درصد اراضی محدوده پیشنهادی بدون معارض باشد.
- تبصره 2-** سازمان منطقه مکلف است ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ مصوبه شورا، نسبت به تهیه و ارایه طرح جامع اقدام نماید.
- ماده 4-** متقاضیان تأسیس منطقه مکلفند درخواست خود را همراه با مدارک و مستندات موردنیاز به شرح زیر به دبیرخانه تسلیم نمایند:
- 1- ارایه تقاضای بالاترین مقام دستگاه همراه با طرح توجیهی.
  - 2- نقشه جانمایی (کاداستر) محدوده پیشنهادی و موقعیت جغرافیایی (جهت چهارگانه و موقعیت نسبت به شهرهای اطراف و غیره)
  - 3- وضعیت شبکه‌های زیربنایی شامل:
    - الف - آب (موافقت غیرمشروط دستگاه ذی‌ربط).
    - ب - برق (موافقت غیرمشروط دستگاه ذی‌ربط).
    - ج - زیرساخت‌های موردنیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات (موافقت غیرمشروط دستگاه ذی‌ربط).
    - د - شبکه‌های مواصلاتی (زمینی، دریایی و هوایی).
    - ه - انرژی (موافقت غیرمشروط دستگاه ذی‌ربط).
  - 4- نظر مساعد استانداری و تعهد برای حمایت از منطقه.
  - 5- اعلام وضعیت اراضی محدوده پیشنهادی اعم از مالکیت دولتی و غیردولتی.
  - 6- نظر مساعد ستاد کل نیروهای مسلح.
  - 7- تطبیق جغرافیایی محدوده منطقه پیشنهادی با محدوده‌های مصوب در تقسیمات کشوری.
- تبصره -** چنانچه مدارک و مستندات درخواستی ناقص، مبهم و فاقد اطلاعات ضروری باشد، مهلتی جهت رفع نقص به متقاضی داده خواهد شد. چنانچه متقاضی ظرف مهلت مقرر جهت رفع نقص اقدام نکند، بررسی درخواست از دستور کار دبیرخانه خارج خواهد شد.

تصویب‌نامه‌ها

ورود به کشور یا خروج از آن از طریق فرودگاه و بنادر جزیره کیش (228)

مصوب 1370/4/9 هیأت وزیران

ورود به کشور یا خروج از آن از طریق فرودگاه و بنادر جزیره کیش مجاز می‌باشد.

ورود به کشور و خروج از آن از طریق بندر چابهار (229)

مصوب 1371/5/11 هیأت وزیران

ورود به کشور و خروج از آن از طریق بندر چابهار، مجاز می‌باشد.

شناخته شدن فرودگاه و بندر بهمن در منطقه آزاد قشم به عنوان

مرز هوایی و دریایی (230)

مصوب 1373/12/14 هیأت وزیران

فرودگاه و بندر بهمن واقع در منطقه آزاد قشم، به عنوان مرز هوایی و دریایی شناخته شده و ورود به کشور و خروج از آن از طریق مرزهای یاد شده با گذرنامه معتبر مجاز است.

تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی

از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم (231)(232)

مصوب 1375/4/18 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات و الحاقات بعدی

1- بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به وسعت تقریبی 130 کیلومتر مربع به عنوان

228- این تصویب‌نامه به شماره 16290/ت127 هـ مورخ 1370/4/17 ابلاغ شده است.

229- این تصویب‌نامه به شماره 21235/ت209 هـ مورخ 1371/5/19 ابلاغ شده است.

230- این تصویب‌نامه به شماره 76099/ت478 هـ مورخ 1373/12/16 ابلاغ شده است.

231- این تصویب‌نامه به شماره 45399/ت16876 ک مورخ 1375/5/16 ابلاغ شده است.

232- به تصویب‌نامه تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی قشم به عنوان منطقه آزاد مصوب 1376/4/30 وزرای عضو

شورای عالی مناطق آزاد مندرج در این مجموعه رجوع شود.

قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم (طبق نقشه پیوست)⁽²³³⁾ تعیین می‌شود. سازمان منطقه آزاد قشم بقیه اراضی مورد نیاز برای اجرای برنامه‌ها و طرح‌های آتی خود را با رعایت به‌هم‌پیوستگی محدوده مذکور و قرار گرفتن در ضلع شمال شرقی جزیره، به تدریج برای تصویب به شورای عالی مناطق آزاد پیشنهاد می‌نماید.⁽²³⁴⁾

2 (اصلاحی 1375/9/24) - تمامی اراضی خارج از منطقه آزاد (به استثنای نقاط نظامی، امنیتی که به ترتیب مقرر در تبصره این بند مشخص می‌شود) به عنوان منطقه ویژه اقتصادی، تعیین و سازمان منطقه آزاد قشم به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه ویژه اقتصادی مزبور تعیین می‌شود.

«حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یاد شده برطبق تصویبنامه شماره 42890/ت15003ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی⁽²³⁵⁾ آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.»

تبصره - نقاط نظامی و امنیتی با پیشنهاد ستاد فرماندهی کل قوا، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به تصویب شورای عالی امنیت ملی خواهد رسید.

تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی قشم به عنوان منطقه آزاد⁽²³⁶⁾(237)

مصوب 1376/4/30 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به وسعت تقریبی یکصد و شصت (160) کیلومتر مربع (طبق نقشه پیوست)⁽²³⁸⁾ - علاوه بر محدوده موضوع تصویبنامه شماره 45399/ت16876ک مورخ 1375/5/16 - با رعایت به‌هم‌پیوستگی محدوده مذکور، به عنوان منطقه آزاد تعیین می‌شود.⁽²³⁹⁾

233 - به دومین نقشه پیوست قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

234 - به موجب تصویبنامه 35417/ت50089ک مورخ 1393/4/3 مصوب 1393/4/1 جزیره هنگام به شرح نقشه‌های پیوست⁽¹⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، به محدوده منطقه ویژه اقتصادی قشم موضوع تصویبنامه شماره 45399/ت16876ک مورخ 1375/5/16⁽²⁾ الحاق می‌شود.

* 1 - به نقشه پیوست قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 با اصلاحات و الحاقات بعدی مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

* 2 - تصویبنامه مذکور مصوبه 1375/4/18 در این مجموعه درج شده است.

235 - به آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (25) قانون برنامه پچساله دوم توسعه .... مصوب 1374/2/4 شورای عالی مناطق آزاد مندرج در پاورقی تصویبنامه تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1374/12/26 هیأت‌وزیران در همین مجموعه رجوع شود.

236 - این تصویبنامه به شماره 61172/ت18411ک مورخ 1376/5/11 ابلاغ شده است.

237 - به تصویبنامه تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم مصوب 1375/4/18 در این مجموعه رجوع شود.

238 - به دومین نقشه پیوست قانون چگونگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

239 - به موجب تصویبنامه مصوب 1378/11/24 هیأت‌وزیران محدوده آبی منطقه آزاد قشم منحصرأ در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها تعیین شده است.

تسری یافتن وصول (2%) هزینه اقامت هر شب یک مسافر موضوع ماده (55) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین به هتل‌های مناطق آزاد تجاری صنعتی⁽²⁴⁰⁾

مصوب 1376/8/25 هیأت وزیران

وصول دو درصد (2%) هزینه اقامت هر شب یک مسافر موضوع ماده (55) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین⁽²⁴¹⁾ - مصوب 1373 - در مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز جاری است.

اجازه ورود مواد اولیه و قطعات منفصله از مناطق آزاد به داخل کشور توسط واحدهای تولیدی کشور⁽²⁴²⁾

مصوب 1377/2/7 اوزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

ورود مواد اولیه و قطعات منفصله، رأساً توسط واحدهای تولیدی کشور به صورت بدون انتقال ارز، از مناطق آزاد به داخل کشور در چارچوب سقف واردات سالانه هریک از مناطق آزاد مجاز می‌باشد.

اجازه انتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور⁽²⁴³⁾

مصوب 1377/7/18 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی که بنا به سفارش، اقدام به تولید یا بازسازی با مشخصات فنی خاص نموده و این نوع محصولات به صورت سری و انبوه قابل ساخت و عرضه به بازار مصرف نمی‌باشد، می‌توانند نسبت به انتقال صد درصد تولید انجام شده به داخل کشور اقدام نمایند، مشروط بر آنکه کالاهای تولیدی آنان به تشخیص کمیسیون تعیین ارزش افزوده - موضوع تصویبنامه شماره 52173/ت 16003 ک مورخ 1374/10/4⁽²⁴⁴⁾ - حداقل معادل هفتاد درصد، ارزش افزوده داشته باشد، نوع و مشخصات تولیداتی که مطابق روش فوق اجازه ورود می‌یابند توسط کمیسیون مذکور تعیین خواهد شد.

حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در تولیدات یادشده برابر مقررات مربوط وصول خواهد شد.⁽²⁴⁵⁾

240 - این تصویبنامه به شماره 18830/ت 70636 ک مورخ 1376/8/28 ابلاغ شده است.

241 - ماده 55 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب 1373: به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجازه داده می‌شود وجوه ذیل را اخذ و به حساب خزانه‌داری کل واریز نماید:

الف - 1. دو درصد (2%) هزینه اقامت هر شب یک مسافر در هتل‌های یک الی پنج ستاره و پلاژهای عمومی و مجتمع‌های ساحلی. ...

242 - این تصویبنامه به شماره 12981/ت 19746 ک مورخ 1377/3/31 ابلاغ شده است.

243 - این تصویبنامه به شماره 56947/ت 20586 ک مورخ 1377/10/16 ابلاغ شده است.

244 - تصویبنامه مصوب 1377/11/4 (مندرج در همین مجموعه) جایگزین مصوبه 1374/10/4 شده و آن را نسخ نموده است.

245 - به بند ب ماده 112 و تبصره‌های آن از قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15

اجازه واردات در صدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده⁽²⁴⁶⁾(247)

مصوب 1377/11/14 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1 (اصلاحی 1391/2/18) - واردات کالاهای تولید⁽²⁴⁸⁾ یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به داخل کشور، معادل درصد مجاز قابل ورود کالا که توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده بر اساس مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته به قیمت کل کالای تولیدی تعیین می‌شود، بدون هرگونه محدودیتی مجاز است و علاوه بر عدم نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار، مشمول شرط غیرمجاز و مجاز مشروط نیز نمی‌باشد.⁽²⁴⁹⁾

2 (اصلاحی 1380/7/11) - نسبت مذکور در بند (1) این تصویبنامه، توسط کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های تولیدی ذی‌ربط، وزارت بازرگانی⁽²⁵⁰⁾، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی (دبیرخانه) و سازمان منطقه مربوط که در محل دبیرخانه شورای یاد شده تشکیل می‌شود، تعیین می‌گردد.

u

مندرج در این مجموعه رجوع شود.

246 - این تصویبنامه به شماره 73577/ت 20628 ک مورخ 1377/10/20 ابلاغ شده است.

247 - الف - تعیین نام مناطق موضوع بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم مصوب 1374/5/23 شورای عالی مناطق آزاد: با عنایت به دلایل و توضیحات دبیر شورای عالی، عنوان پیشنهادی «منطقه ویژه اقتصادی» به منظور اطلاق به مناطق موضوع بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تعیین و به تصویب رسید.
ب - از نظریه 47930 مورخ 1380/11/21 ح.ر:

3 - هر چند بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه راجع به ایجاد مناطق ویژه اعتبار 5 ساله داشته و چنین حکمی برای ایجاد مناطق ویژه در قانون برنامه سوم توسعه لحاظ نشده است و بر این اساس نمی‌توان مناطق ویژه جدیدی ایجاد کرد. مع هذا در قوانین حکمی برای تعطیل مناطق ویژه‌ای که در زمان اعتبار برنامه دوم توسعه ایجاد شده و لغو مقررات مربوط منظور نشده است، و با انقضای مدت اعتبار قانون، آثار اجرای آن منتفی نمی‌شود که با انقضای اعتبار قانون برنامه دوم توسعه، ادغام و یا انحلال دستگاه‌های اجرایی که طبق ماده (31) آن قانون مورد تصمیم‌گیری شورای عالی اداری قرار گرفته و آثار آن، منتفی نشده است. همین طور است آیین‌نامه اجرایی مربوط به تسهیلات تبصره (3) قانون بودجه سالیانه که با انقضای سال مالی کماکان برای وصول تسهیلات اعطایی موضوع این تبصره قابل استناد می‌باشد.

بنا به مراتب فوق مناطق ویژه‌ای که در زمان اعتبار قانون برنامه دوم توسعه ایجاد شده‌اند کماکان وجود داشته و مقررات مربوط به آن مناطق به عنوان آثار اجرای برنامه دوم قابل استناد می‌باشد و در نتیجه کالاهای وارده به مناطق ویژه مزبور که در اجرای مقررات این مناطق بدون ثبت سفارش وارد شده یا می‌شوند مشمول پرداخت حق ثبت سفارش نخواهند بود.

248 - از آیین‌نامه اجرایی بند ج تبصره 14 قانون بودجه کل کشور مصوب 1386/7/8 هیأت وزیران:

تبصره 1 ماده 5 - تولید محصولات دخانی مناطق آزاد تجاری و صنعتی که وارد کشور می‌شود واردات محسوب می‌گردد.

249 - به بند ب ماده 112 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب 1389/10/15 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

250 - در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

3 (اصلاحی 1380/7/11) - به منظور ثبت گمرکی واردات و صادرات مناطق آزاد، سازمان‌های مناطق آزاد موظفند اطلاعات مورد نیاز گمرک را بر اساس جدولی که به همین منظور توسط گمرک ایران تهیه می‌شود، به گمرک اعلام نمایند.

4 (الحاقی 1391/2/18) - حقوق ورودی قطعات و مواد خارجی (وارد شده از خارج کشور به منطقه) به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی هنگام ورود به سرزمین اصلی پس از کسر معافیت حاصل از ارزش افزوده (تعیین شده توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده) محاسبه و اعمال می‌گردد.

این متن جایگزین تصویبنامه شماره 52173/ت16003ک مورخ 1374/10/4 می‌شود.

تعیین قلمرو آبی منطقه آزاد قشم در خصوص فعالیت‌های

مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها⁽²⁵¹⁾

مصوب 1378/11/24 هیأت وزیران

قلمرو محدوده آبی منطقه آزاد قشم با مختصات به شرح زیر و نقشه پیوست، منحصرأ در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها تعیین می‌گردد.

مختصات قلمرو محدوده آبی منطقه آزاد قشم:

A) ۱۲ DEG ۳۴ N

۵۵ DEG ۵۵ E

B) ۲۶ DEG ۳۶ N

۵۵ DEG ۴۳ E

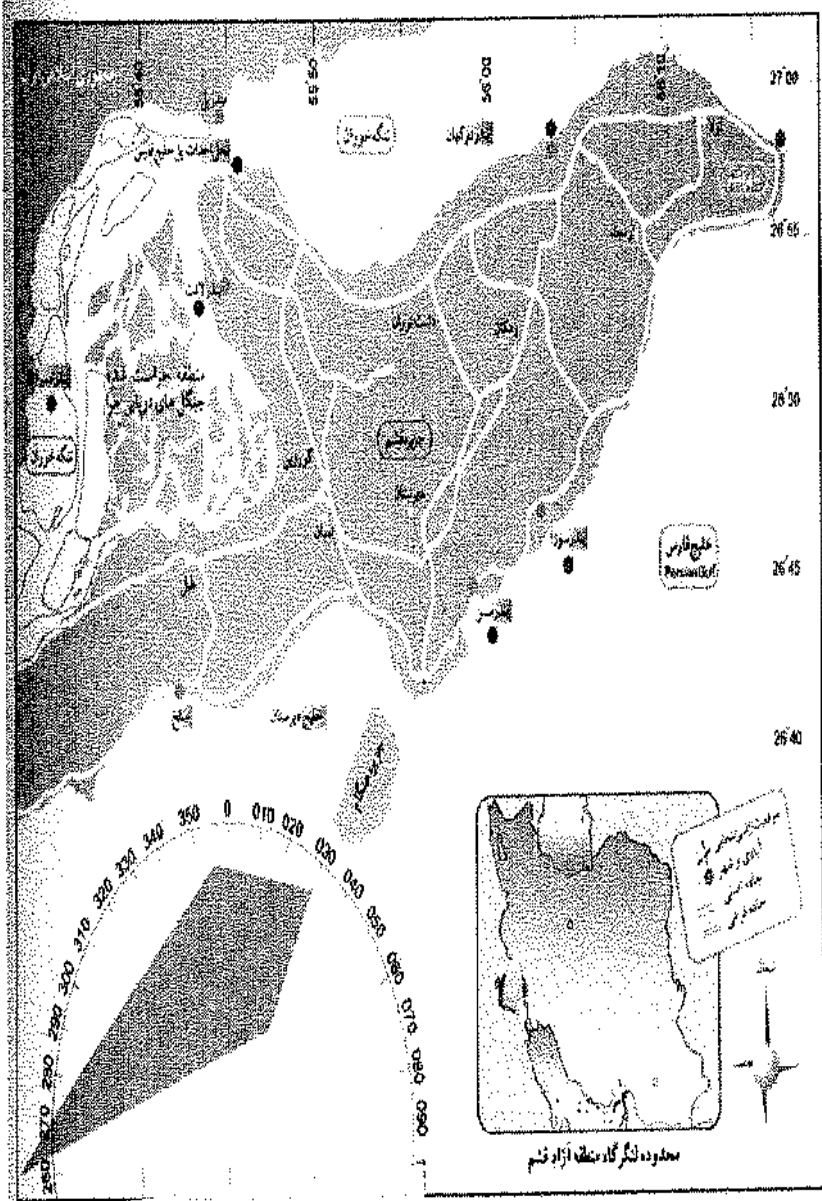
C) ۲۶ DEG ۲۷ N

۵۵ DEG ۳۶ E

D) ۲۶ DEG ۳۲ N

۵۵ DEG ۵۴ E

نقشه محدوده آبی منطقه آزاد قشم

معافیت کالاهای تولید شده در داخل کشور که به مناطق آزاد

تجاری - صنعتی حمل می‌شوند از سپردن پیمان ارزی⁽²⁵²⁾

مصوب 1379/10/11 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

کالاهای تولید شده در داخل کشور که برای مصرف داخلی به مناطق آزاد تجاری - صنعتی حمل می‌شوند از سپردن پیمان ارزی معاف هستند.

تشخیص میزان و نوع کالاهای مذکور به عهده وزارت بازرگانی⁽²⁵³⁾ و نظارت بر عهده گمرک ایران خواهد بود. دستگاه‌های فوق مکلفند هر سه ماه یک بار گزارش مربوط به نحوه اجرای این مصوبه را به دولت ارائه نمایند.

از سیاست تجارت الکترونیکی جمهوری اسلامی ایران⁽²⁵⁴⁾

مصوب 1381/2/29 هیأت وزیران

1- هدف

نظر به گسترش سریع تجارت الکترونیکی در جهان، گریزناپذیر بودن استفاده از آن نقش تجارت الکترونیکی در حفظ، تقویت و توسعه موقعیت رقابتی کشور در جهان و صرفه‌جویی‌های ناشی از اجرای تجارت الکترونیکی در کشور، دولت جمهوری اسلامی ایران عزم خود مبنی بر استفاده و گسترش تجارت الکترونیکی در کشور را بر طبق اصول و سیاست‌های زیر اعلام می‌نماید.

...

3- سیاست‌های اجرایی

...

13- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد موظف است امکان پیاده‌سازی تجارت الکترونیکی را حداقل در یکی از مناطق آزاد تا پایان سال 1381 و در یک منطقه دیگر تا پایان سال 1382 فراهم کند. کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور که در این مناطق فعالیت می‌کنند، موظفند نسبت به ارائه خدمات و راه‌اندازی فعالیت‌های مورد نیاز در این زمینه اقدام نمایند.

تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد

مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽²⁵⁵⁾

مصوب 1382/2/21 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق یاد شده به شرح زیر تعیین می‌شود:

252- این تصویبنامه به شماره 47604/ت/23577 مورخ 1379/10/21 ابلاغ شده است.

253- در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

254- این تصویبنامه به شماره 21067/ت/25598 مورخ 1381/5/6 ابلاغ شده است.

255- این تصویبنامه به شماره 18808/ت/28574 مورخ 1382/4/1 ابلاغ شده است.

الف - نحوه تأمین منابع:

برای تأمین مالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی سرمایه‌گذاری‌ها به لحاظ ماهیتی به سه دسته تقسیم می‌شوند:

- 1- سرمایه‌گذاری‌های تجاری و تولیدی دارای بازده اقتصادی که با بهره‌گیری از مزایای قانونی توسط سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی صورت می‌پذیرند.
- 2- پروژه‌های زیربنایی که با تعریف مجدد و تنظیم مقررات و ارائه تسهیلاتی از سوی دولت حتی الامکان، به صورت پروژه‌های دارای بازده اقتصادی درآمده و از طریق بخش خصوصی (داخلی و خارجی) تأمین مالی می‌شوند.
- 3- پروژه‌های زیربنایی و اعمال حاکمیتی که فقط توسط دولت و دستگاه‌های اجرایی باید اجرا شوند که به دو طریق خواهد بود:

الف (اصلاحی 1383/4/3) - پروژه‌های عمرانی و طرح‌های حاکمیتی که توسط دستگاه‌های اجرایی بر اساس بودجه سالانه تحت عنوان پروژه‌های عمرانی و طرح‌های حاکمیتی در مناطق آزاد طراحی می‌شوند در این خصوص مبنای اولیه، اجرای تکالیف تعیین شده برای دستگاه‌های اجرایی در پیوست شماره (1) تصمیمات اتخاذ شده در کارگروه موضوع تصمیم‌نامه شماره 125/20/217 مورخ 1380/2/26 هیأت‌وزیران پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سرجمع اعتبارات دستگاه‌های اجرایی خواهد نمود.

ب - طرح‌های زیربنایی و حاکمیتی که توسط هیأت‌مدیره مناطق آزاد تجاری - صنعتی طراحی و از محل عوارض وصولی کالاها یا کمک‌های دولت با شرایط زیر تأمین اعتبار می‌شود:

1- حداکثر کالای وارد شده از مناطق به سرزمین اصلی به صورت مسافری در سال 1382 در حد سیصد و شصت میلیون (360/000/000) دلار خواهد بود. سقف مذکور برای سال‌های 1383 به بعد در قالب بودجه سالانه سازمان‌های مناطق به تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد رسید.

این سقف به موازات تأمین منابع از سایر طرق کاهش خواهد یافت.

2 (اصلاحی 1383/4/3) - واردات مسافری به مناطق آزاد صرفاً محدود به مسافران واقعی بوده که مطابق قوانین و مقررات کشور انجام خواهد شد.

سایر روش‌های تأمین منابع مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری‌های یاد شده در قالب برنامه و بودجه‌های سالانه به شرح زیر (مستقلاً یا ترکیبی) می‌باشد:

1- استفاده از تسهیلات بانکی (مشابه شرایط داخل کشور) برای طرح‌هایی که از توجیه فنی و اقتصادی لازم برخوردار باشند.

2- استفاده از تسهیلات خارجی از طریق فاینانس و در قالب بودجه سالانه و سایر روش‌های تأمین مالی نظیر BOT، BOOT، BLT، BRT و ...

3- صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت.

4- اختصاص بخشی از منابع حساب ذخیره ارزی به صورت وام به مناطق آزاد از طریق اصلاح قانون مربوط

در مجلس شورای اسلامی.

5- پیش‌بینی منابع مالی مورد نیاز سازمان‌های مناطق آزاد در قالب قوانین بودجه سالانه از سال 1383. وزارت امور اقتصادی و دارایی مسؤولیت پیگیری تا تحقق روش‌های تأمین مالی فوق را بر عهده خواهد داشت.

ب - راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق:

1- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و هیأت‌مدیره‌های مناطق، به عنوان نماینده دولت در منطقه مکلفند از تصدی مستقیم و غیرمستقیم امور تولیدی و تجاری اجتناب نموده و این‌گونه امور را به بخش خصوصی واگذار نمایند.

2- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و هیأت‌مدیره سازمان‌های مناطق آزاد با همکاری دستگاه‌های ستادی، نسبت به تنظیم و تدوین مقررات و ضوابط حمایت از سرمایه‌گذاری‌های تولیدی در مناطق در دو مرحله به شرح زیر اقدام نمایند:

الف - در مرحله اول مقررات و ضوابط موجود جمع‌آوری و تنظیم مجدد شوند.

ب - در مرحله دوم نواقص و کمبودهای مقرراتی و تدابیر لازم برای رفع موانع و تسهیل امور سرمایه‌گذاری را تنظیم نموده و برای تصمیم‌گیری به مراجع ذی‌ربط ارایه کنند.

3- سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی موظفند اصلاحات لازم در ساختار تشکیلاتی خود را، متناسب با وظایف و مأموریت‌های محول شده با نظر دبیرخانه شورای یاد شده و همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تنظیم و به شورای مزبور ارایه نمایند.

4- درخصوص حجم واردات کالاهای تولیدی در مناطق به داخل کشور که در حال حاضر در قالب ارزش افزوده عمل می‌شود، مناطق مجازند به ترتیب اولویت، به یکی از سه حالت زیر عمل نمایند:

الف - میزان ورود کالاها به سرزمین اصلی ضریبی از میزان صادرات آن کالا به خارج از کشور به شرح زیر باشد: (صدور کالا به سایر مناطق مشمول این بند نمی‌گردد)

1- طی یک دوره سه ساله هر واحد تولیدی مجاز باشد به ازای یک واحد صادرات به خارج از کشور، سه واحد به سرزمین اصلی وارد کند.

2- طی دوره سه ساله دوم به ازای هر واحد صادرات به خارج از کشور، دو واحد واردات به سرزمین اصلی وارد شود.

3- پس از طی دوره سه ساله دوم میزان واردات به ازای صادرات یک به یک شود و سپس به تدریج نسبت مذکور کاهش یابد.

ب - ورود محصولات تولید شده در مناطق آزاد به داخل کشور به میزان ارزش افزوده مجاز است و مازاد بر آن مطابق قوانین تجاری کشور عمل می‌شود.

تبصره (اصلاحی 1383/4/3) - تولیدات وارداتی به سرزمین اصلی موضوع قسمت‌های «الف» و «ب» بند (4)

از پرداخت سودبازرگانی معاف می‌باشند. (256)

پ (اصلاحی 1383/4/3) - ورود محصولات تولید شده در مناطق آزاد به سرزمین اصلی، مشروط بر آن که کلیه حقوق ورودی، مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالای تولیدی وارده به سرزمین اصلی به خزانه دولت پرداخت شود، مجاز است. مواد اولیه و واسطه‌ای مصرفی که از سرزمین اصلی پس از اخذ حقوق ورودی به مناطق آزاد ارسال می‌شود، پس از تولید و صدور محصول نهایی از منطقه آزاد به سرزمین اصلی از پرداخت سودبازرگانی معاف می‌باشند.

شمول این بند بر مناطق آزاد و ویژه به طور یکسان اعمال خواهد شد.

5 - فراهم کردن شرایط لازم برای فعال شدن یک یا چند شعبه از بانک‌های معتبر جهانی در مناطق و یا ایجاد بانک‌های مستقل غیردولتی در منطقه با مشارکت اشخاص داخلی و خارجی و انتقال بخشی از نقل و انتقالات ارزی دستگاه‌های دولتی به شعب بانک‌های خارجی تأسیس شده در منطقه. به منظور ارتقای خدمات بانکی در مناطق آزاد کشور در جهت جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و رفع مشکلات احتمالی و متناسب نمودن این خدمات با انتظارات سرمایه‌گذاران، کلیه بانک‌های کشور که در مناطق آزاد فعالیت دارند مکلفند:

الف - کلیه فعالیت‌های پولی و بانکی خود را انحصاراً با رعایت موازین مقرر در آیین‌نامه پولی و بانکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی (257) انجام دهند.

ب - شعب موجود در مناطق را در حد شعبه مستقل یا ممتاز ارتقاء دهند.

پ - کلیه شعب بانک‌های مستقر در مناطق آزاد تجاری در اجرای ماده (14) آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (258)، مکلفند قراردادهای منعقد شده واگذاری اراضی بین سازمان و متقاضیان را در حکم سند رسمی پذیرفته و تسهیلات اعتباری مربوط را با رعایت آیین‌نامه پولی و بانکی مناطق آزاد (259) به متقاضیان اعطاء نمایند.

6 (اصلاحی 1383/4/3) - دستگاه‌های دولتی مکلفند در ازای خدمات خود، مناطق آزاد را نیز نظیر سایر نقاط کشور در پوشش خدمات اولویت‌دار خود قرار دهند به استثنای خدمات اولویت‌داری که به موجب قانون برای مناطق معینی وضع شده است.

7 - ارایه تسهیلات بیشتر به شرکت‌ها و فعالیت‌های بخش خصوصی مناطق از طریق حساب ذخیره ارزی.

8 - ایجاد تسهیلات بیشتر برای مناطق آزاد تجاری - صنعتی جهت جایگزینی واردات تجاری از مناطق آزاد به سرزمین اصلی با واردات تجاری از کشورهای همجوار به سرزمین اصلی.

256 - تبصره سابق: تولیدات وارداتی به سرزمین اصلی موضوع قسمت‌های «الف» و «ب» بند (4) از پرداخت هرگونه حقوق ورودی معاف می‌باشند.

257 و 259 - به آیین‌نامه پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1378/9/9 در همین مجموعه مراجعه شود.

258 - به آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/12/23 در همین مجموعه مراجعه شود.

- 9- ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی در محل استقرار گمرک سازمان مناطق و ارائه اطلاعات کالاهای وارد شده به مناطق به صورت پیوسته به گمرک جمهوری اسلامی ایران.
- 10- تعیین تکلیف حساب‌های مانده از سنوات قبل و تنظیم صورت‌های مالی حسابرسی شده برای ارائه به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی حداکثر تا پایان سال 1382.
- 11- کلیه شرکت‌های تحت پوشش مناطق آزاد مکلف هستند حداکثر ظرف شش ماه اساسنامه خود را به تصویب شورای عالی برسانند و فعالیت‌های خود را طبق اساسنامه تنظیم و اجرا نمایند.
- 12- سازمان‌های مناطق آزاد کشور موظفند به منظور جلوگیری از قاچاق کالا از مناطق مذکور به داخل کشور، با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط اقدامات لازم را به عمل آورند.
- اعتبارات مورد نیاز از طریق پیش‌بینی در اعتبارات دستگاه‌های ذی‌ربط تأمین خواهد شد.
- 13- به منظور نظارت بر حسن اجرای این تصویب‌نامه و سایر مصوبات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی، دبیرخانه شورا مکلف است عملکرد مناطق آزاد و دستگاه‌های اجرایی موظف را به صورت مستمر به کارگروهی متشکل از نمایندگان دبیرخانه شورای عالی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نماید تا پس از بررسی، نتایج را به شورای عالی گزارش کنند.
- 14- تا زمان اعمال اصلاحات پیش‌بینی شده و ایفای سایر تکالیف قانونی مناطق آزاد کنونی، ارایه هرگونه پیشنهاد جدیدی درخصوص تأسیس مناطق آزاد ممنوع است.
- پس از آن صرفاً پیشنهادهایی برای ایجاد مناطق جهت بررسی در هیأت دولت پذیرفته خواهد شد که مناطق پیشنهادی از زیرساخت‌ها و امکانات لازم و کافی برخوردار باشند.
- 15- به منظور تسهیل مبادلات تجاری در سطح مراکز مبادلات تجاری و به منظور ارتقای سطح صادرات و تبدیل شدن این مناطق به پایگاه‌های پردازش صادرات، کلیه دستگاه‌های مستقر در مناطق آزاد مکلفند انحصاراً قوانین و مقررات مناطق را درخصوص صادرات از این مناطق مورد عمل قرار دهند.
- 16- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است برنامه توسعه مناطق آزاد و ویژه را در دو بخش آمایش سرزمین و همچنین برنامه چهارم توسعه کشور به عنوان یک بخش مستقل در نظر گیرد.
- 17- سازمان‌های مناطق آزاد تنها مرجع صدور مجوز فعالیت برای هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد بوده و هرگونه دخالت یا اقدام موازی توسط دستگاه‌های دیگر ممنوع می‌باشد.
- 18 (اصلاحی 1383/4/3) - مدیریت سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی در مناطق به نمایندگی دولت بالاترین مقام اجرایی منطقه در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی محسوب شده و کلیه دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی مکلفند ضمن اجرای ماده (27) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽²⁶⁰⁾، با ارتقای پست مسؤولان دستگاه‌های محلی در حد مدیرکلی، از هرگونه فعالیت ناهماهنگ با سازمان‌های مناطق آزاد خودداری نموده و در اجرای مأموریت‌های سازمان‌ها هرگونه هماهنگی و همکاری را مراعات کنند.
- 19- حمایت دستگاه‌های دولتی از فعالیت‌های تولیدی، خدماتی در مناطق به دلیل شرایط مناسب‌تر قانونی

مناطق آزاد.

20 - به منظور حمایت دولت از جذب و جلب جریان ترانزیت کالا از کلیه مناطق آزاد تا مرزهای خروجی کشور، عوارض ترانزیت حمل و نقل داخل کشور این قبیل کالاها با هماهنگی و همکاری وزارت راه و ترابری⁽²⁶¹⁾ بخشوده می‌شود.

21 (اصلاحی 1383/4/3) - ثبت شناورها و هواییماها در هر یک از مناطق آزاد با رعایت اصل هشتاد و یکم قانون اساسی⁽²⁶²⁾ بر اساس ضوابط مصوب هیأت وزیران طبق ماده (22) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد⁽²⁶³⁾ مجاز می‌باشد.⁽²⁶⁴⁾

شناورها و هواییماهای ثبت شده در مناطق آزاد به غیر از مواردی که قانون معین نموده است از پرداخت هرگونه وجهی تحت هر عنوان به دستگاه‌های اجرایی کشور مستثنی می‌باشند.

22 - اتباع خارجی شاغل در مناطق آزاد تجاری - صنعتی از معافیت مقرر در ماده (13) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372⁽²⁶⁵⁾ در مدت مقرر قانونی برخوردار می‌باشند و به هنگام خروج از مناطق ملزم به ارائه مفاصاحساب مالیاتی نسبت به زمان اشتغال خود نمی‌باشند. سازمان‌ها مکلفند تاریخ شروع اشتغال افراد یادشده را به مبادی ذی‌ربط اعلام نمایند.

متقابلاً نیروی انتظامی مکلف است حسب اظهار رسمی سازمان‌های مناطق آزاد، مجوز خروج اتباع خارجی را صادر نماید.

23 - آب‌های ساحلی تا فاصله 500 متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد، جزء حریم مناطق آزاد محسوب می‌شوند.

24 و 25 -⁽²⁶⁶⁾ به موجب بند 8 تصویبنامه مصوب 1383/4/3 حذف گردیده است.

از تصویبنامه راجع به اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا از مناطق

آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور⁽²⁶⁷⁾

مصوب 1382/11/19 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

2 (اصلاحی 1390/7/3 و 1390/7/19) - سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد

261 - در حال حاضر وزارت راه و شهرسازی.

262 - اصل هشتاد و یکم ق.ا.ج.ا. اصلاحی 1368: دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است.

263 - به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1372/6/7 مندرج در همین مجموعه مراجعه شود.

264 - به ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1388/11/4 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

265 - قانون مذکور مصوب 1372/6/7 در این مجموعه درج شده است.

266 - بند 24 سابق - به منظور توسعه یکپارچه جزیره قشم کلیه اراضی موجود در منطقه ویژه قشم تبدیل به منطقه آزاد گردیده و سازمان منطقه آزاد مسؤوول اداره کردن کل جزیره می‌باشد.

بند 25 سابق - به منظور توسعه سریع منطقه آزاد چابهار، بندر شهید بهشتی و بندر شهید کلاتتری چابهار به منطقه آزاد ملحق می‌گردد.

267 - این تصویبنامه به شماره 64648/ت/29291 هـ مورخ 1382/12/16 ابلاغ شده است.

تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شود، حداکثر تا پانزده درصد ارزش سیف کالاها را مذکور کاهش می‌یابد. سازمان‌های مناطق آزاد موظفند معادل آن را مطابق آیین‌نامه⁽²⁶⁸⁾ اخذ عوارض در مناطق آزاد به عنوان عوارض ورود آن کالاها از خارج به منطقه آزاد دریافت و بر طبق بودجه سالیانه خود هزینه نمایند. میزان واردات کالا به این صورت سالانه حداکثر سه میلیارد (3/000/000/000) دلار خواهد بود. این تصویب‌نامه از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است. (269) (270)

3- سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مسؤولیت فراهم کردن جاذبه‌های لازم را برای تحقق امور فوق به عهده خواهند داشت.

4- گمرک ایران از طریق استقرار در مبادی خروجی و ارتباط همزمان ماشینی با گمرک مناطق آزاد تجاری - صنعتی، نظارت بر حسن اجرای این تصویب‌نامه را به عهده خواهد داشت.

268- آیین‌نامه مذکور مصوب 1372/10/27 با اصلاحات بعدی در این مجموعه درج شده است.

269 - تصویب‌نامه در خصوص کاهش سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شوند مصوب 1390/9/20 هیأت‌وزیران:

1- سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شود، معادل پانزده درصد ارزش سیف کالاها را مذکور کاهش می‌یابد.^(1*)

2- میزان واردات کالا که مشمول کاهش سود بازرگانی مذکور می‌باشد، حداکثر سه میلیارد (3/000/000/000) دلار در سال خواهد بود.

3- این تصویب‌نامه از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

1* - این بند به موجب نامه اصلاحی مورخ 1391/4/18 دبیر هیأت دولت اصلاح شده است.

270- در خصوص میزان معافیت سود بازرگانی در مناطق ویژه اقتصادی به تصویب‌نامه‌های ذیل توجه فرمایید:

الف - بند 2 تصویب‌نامه در خصوص اعمال تخفیف و معافیت سود بازرگانی در بازارچه‌های مرزی و منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1388/8/8: مفاد تصویب‌نامه^(1*) شماره 70466/ت30366- مورخ 1382/12/27 به استثنای بند (2) آن به منطقه ویژه اقتصادی سرخس تسری می‌یابد.

ب- تصویب‌نامه در خصوص میزان معافیت سود بازرگانی برای ورود کالا از طریق بندر آبادان، خرمشهر، چوئبده، بوشهر و جزیره هرمز مصوب 1387/12/24:

1- تصویب‌نامه^(2*) شماره 70466/ت30366- مورخ 1382/27/12 و اصلاحات بعدی آن، موضوع تصویب‌نامه‌های شماره 10268/ت39464- مورخ 1387/1/31 و شماره 207329/ت39246- مورخ 1386/20/12 برای اجرا در سال 1388 تنفیذ می‌گردد.

2- میزان تخفیف سود بازرگانی برای ورود کالا از طریق بندر خرمشهر (موضوع تصویب‌نامه شماره 70466/ت30366- مورخ 12/27/1387) در سال 1388 بیست و پنج درصد می‌باشد.

1* - تصویب‌نامه شماره 70466/ت30366- مورخ 1382/12/27 هیأت‌وزیران:

1- ورود کالا از طریق بندر آبادان، خرمشهر و چوئبده تا پایان سال 1383 مشمول بیست درصد (20%) معافیت سود بازرگانی می‌باشد.

2- میزان تخفیف فوق برای ورود کالا از بندر بوشهر و جزیره هرمز پانزده درصد (15%) می‌باشد.

3- پارچه و پوشاک موضوع فصول 50 لغایت 55 و فصول 58 و 60 جدول پیوست آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، انواع خودرو سواری، برنج و لوازم خانگی به ترتیب فهرست پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت می‌باشد، از شمول تسهیلات موضوع این تصویب‌نامه خارج می‌باشد.

4- کالاهای ترانزیت اعم از داخلی و خارجی مشمول این تسهیلات نخواهند بود.

2* - تصویب‌نامه شماره 70466/ت30366- مورخ 1382/12/27 برای اجرا در سال 1388 تنفیذ شده است.

تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و شلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند⁽²⁷¹⁾

مصوب 1384/3/8 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1 - محدوده فملی منطقه ویژه اقتصادی خوزستان⁽²⁷²⁾ و جزیره مینو و شلمچه به شرح نقشه پیوست که به مهر دفتر هیأت دولت تأیید می‌شود به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند⁽²⁷³⁾ (آبادان - خرمشهر) تعیین می‌شود. (274) (275)

2 - کلیه قوانین و مقررات حاکم بر آب‌ها و رودخانه‌ها در سرزمین و نظامات توسعه و بهره‌برداری از منابع آب رودخانه کارون، بهمینشیر و اروندرود همچنان لازم‌الرعایه می‌باشد.

3 (اصلاحی 1385/11/4) - درآمدهای شهرداری آبادان ناشی از اخذ عوارض با رعایت مقررات مربوط کماکان برقرار می‌باشد.

271 - این تصویبنامه به شماره 30820/ت/23252 مورخ 1384/4/18 ابلاغ شده است.

272 - تصویبنامه تعیین منطقه ویژه اقتصادی خوزستان مصوب 1375/9/24 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد: منطقه ویژه اقتصادی خوزستان واقع در ضلع شمالی شهرستان‌های خرمشهر و آبادان (به استثنای کانال ژیان) با وسعت تقریبی (2000) هکتار به شرح نقشه پیوست تعیین و شرکت «توسعه فراگیر عمران خوزستان» به عنوان سازمان مسؤوَل منطقه مزبور تعیین می‌شود. حدود اختیارات سازمان مسؤوَل یاد شده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

273 - به موجب تصویبنامه مصوب 1392/10/22 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، در تصویبنامه شماره 30820/ت/23252 مورخ 1384/4/18 مساحت محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند از (17200) هکتار به (34700) هکتار به شرح نقشه پیوست^(*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، اصلاح شده است.

* 1- به نقشه مربوط به اصلاح مساحت محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند در این مجموعه رجوع شود.

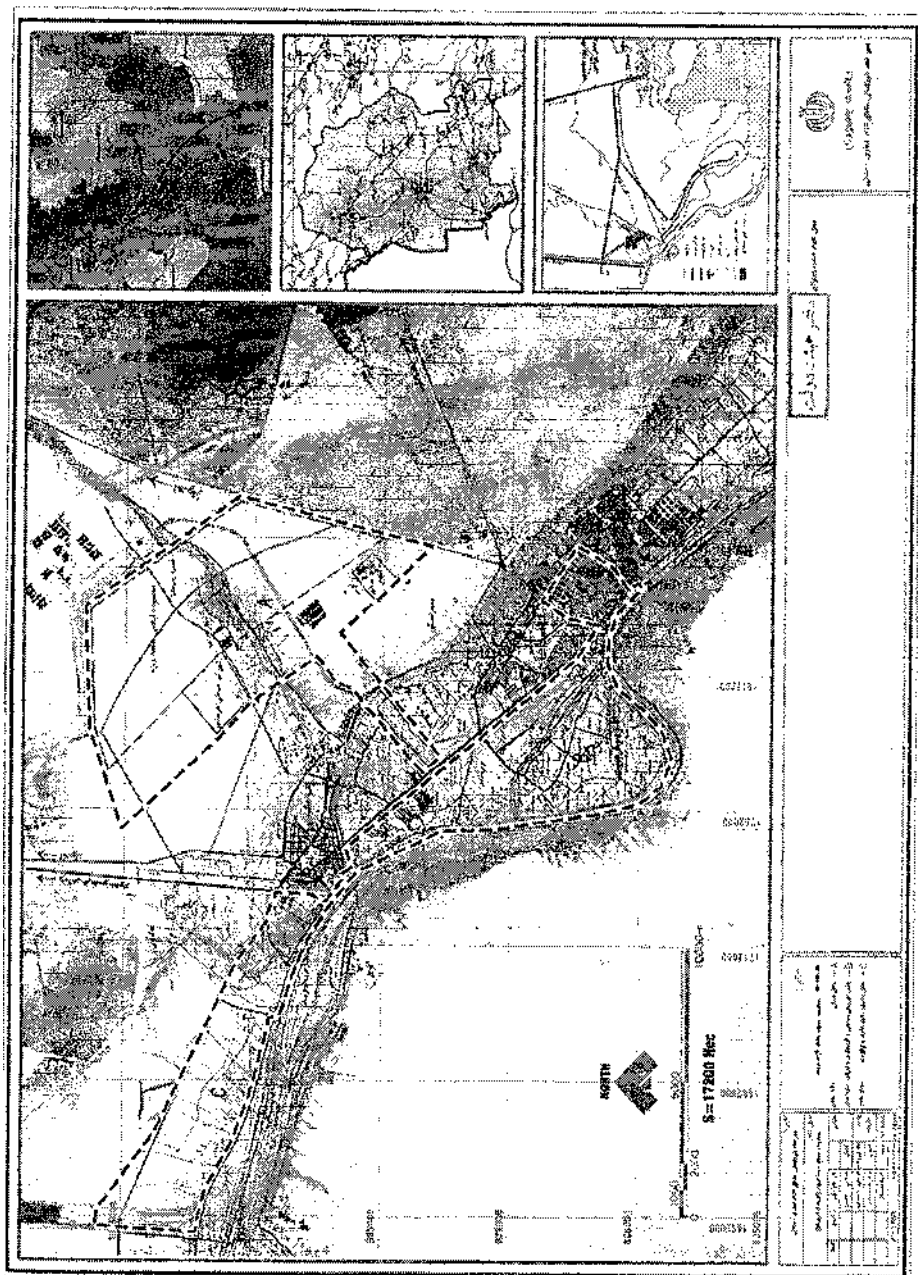
274 - منطقه ویژه اقتصادی خرمشهر موضوع تصویبنامه شماره 58382/ت/18251 ک مورخ 1376/4/30 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد به شرح ذیل در منطقه آزاد اروند ادغام شده است:

منطقه ویژه اقتصادی خرمشهر به مساحت تقریبی دویست و سی (230) هکتار، به شرح نقشه پیوست، در کنار اروندرود و در جنب گمرکات این بندر ایجاد و به عنوان منطقه دوم به منطقه ویژه اقتصادی خوزستان (موضوع تصویبنامه شماره 109113/ت/17543 ک مورخ 1375/10/22) اضافه و سازمان بندر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران به عنوان سازمان مسؤوَل منطقه مزبور تعیین می‌شود. حدود اختیارات سازمان مسؤوَل یاد شده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

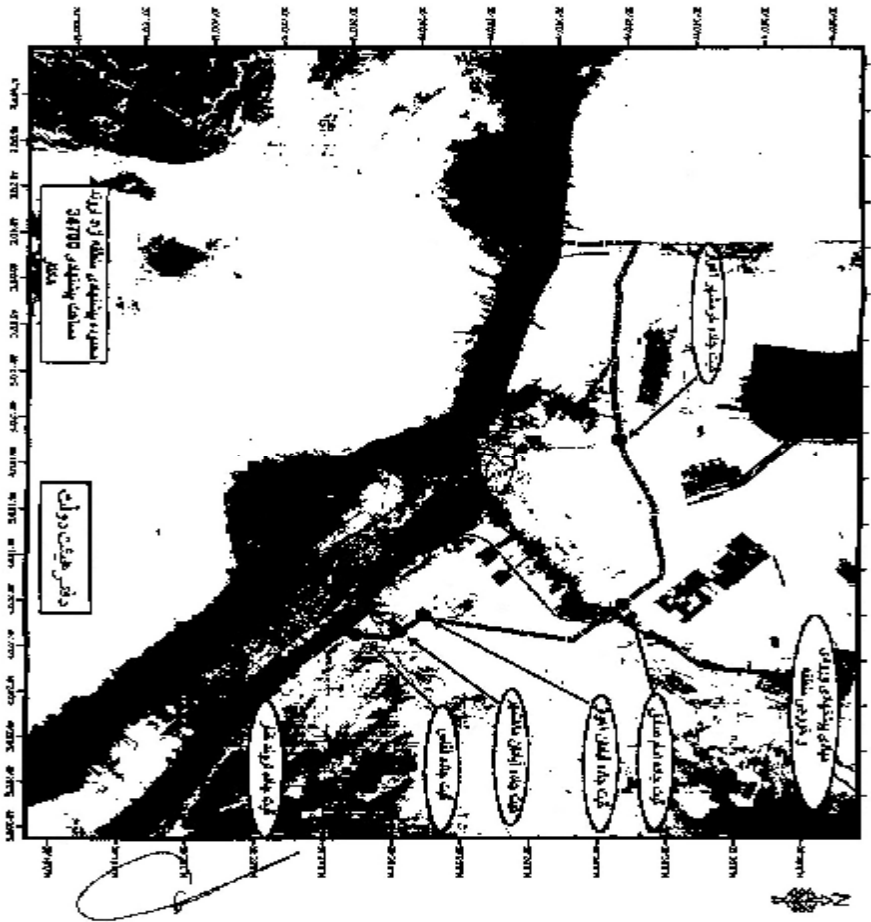
275 - به موجب تصویبنامه مصوب 1387/9/27 هیأت وزیران حوزه مشاورت رییس جمهور در امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی موظف شده است با هماهنگی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و همکاری استانداری با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به اجرای تصمیم مربوط به ترخیص انواع خودروها و ماشین‌آلات سنگین راهسازی و پلاک‌گذاری در منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند وفق مقررات و ضوابط مناطق آزاد اقدام نماید.

نقشه محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند

نقشه مربوط به اصلاح مساحت محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند

تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی⁽²⁷⁶⁾ مصوب 1384/3/8 هیأت وزیران

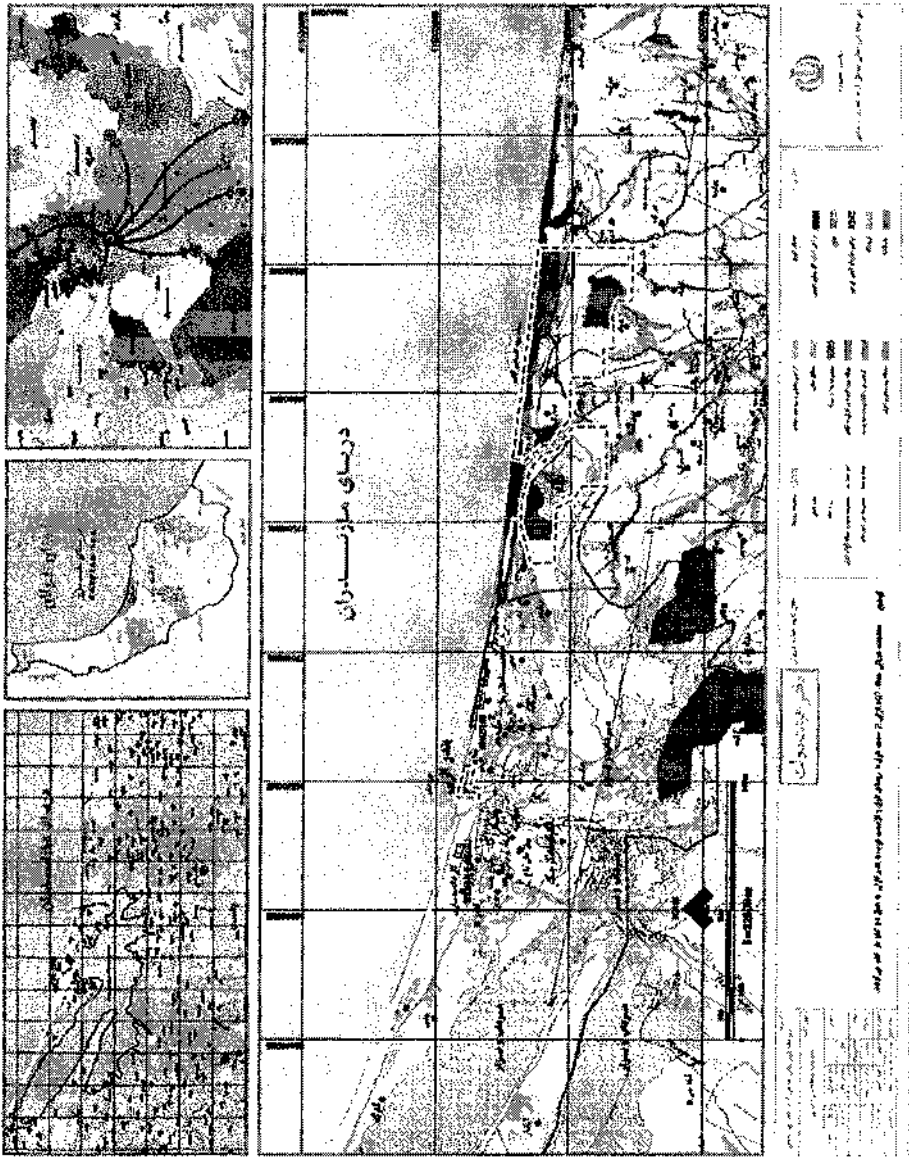
محدوده منطقه ویژه اقتصادی گلشن - بندرانزلی و شهرک صنعتی انزلی به شرح نقشه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت می‌باشد به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی تعیین می‌گردد.⁽²⁷⁷⁾

276 - این تصویبنامه به شماره 20701/ت/30820 مورخ 1384/4/7 ابلاغ شده است.

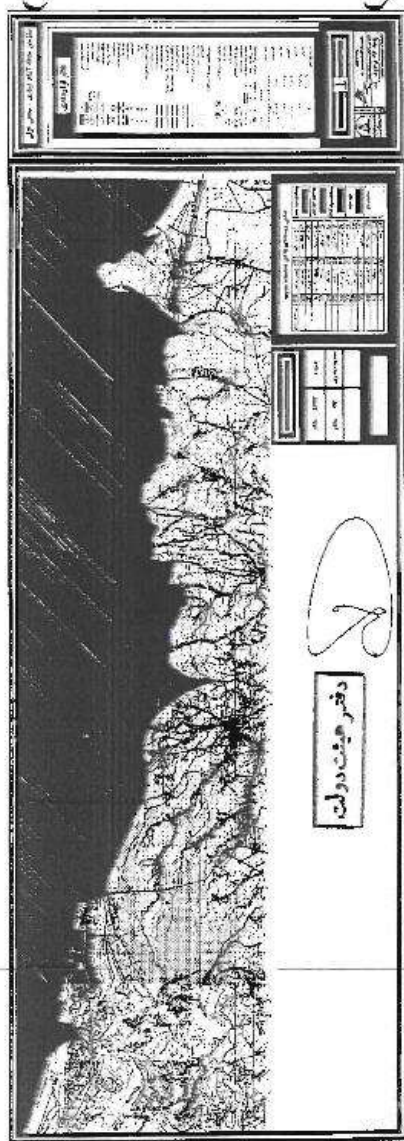
277 - تصویبنامه مصوب 1393/5/4 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی:

- 1- محدوده‌ای به مساحت (6266) هکتار مشتمل بر محدوده‌های زیر به شرح نقشه پیوست^(1*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، به محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی الحاق می‌شود:
    - الف- محدوده‌ای به مساحت (5578) هکتار از شمال به طول (21905) متر به دریا، از جنوب به طول (29052) متر به اراضی محدوده شهرستان رشت، از غرب به طول (3350) متر به محدوده فعلی منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی و از شرق به طول (6181) متر به رودخانه سفیدرود واقع در شرق محدوده فعلی منطقه آزاد انزلی.
    - ب- محدوده‌ای به مساحت (408) هکتار از شمال به طول (5707) متر به دریا، از جنوب به طول (1150) متر به اراضی روستای طالب آباد شهرستان بندرانزلی، از شرق به طول (546) متر به محدوده فعلی منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی و از غرب به طول (1386) متر به کانال طالب آباد انزلی.
    - ج- محدوده‌ای به مساحت (280) هکتار در جنوب منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی، از جنوب به کنارگذر امامزاده هاشم به انزلی و مساحت دریایی به عمق (2) کیلومتر از محدوده فعلی منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی در محل روستای چپرپرد تا رودخانه سفیدرود.
  - 2- سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی موظف به تهیه طرح جامع محدوده یادشده با در نظر گرفتن گرایش‌های غالب منطقه و ارائه آن به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می‌باشد.
  - 3- سازمان مذکور موظف به رعایت الزامات زیست محیطی در محدوده یادشده می‌باشد.
  - 4- این تصویبنامه جایگزین تصویبنامه شماره 17139/ت/50408 ک مورخ 1393/2/20 می‌شود.
- این تصویبنامه در تاریخ 1393/6/24 به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.
- * 1- به نقشه مذکور تحت عنوان نقشه الحاقی به محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی در این مجموعه رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی

نقشه الحاقی به محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی

۴۲۹۲
۱۳۸۲/۱۵/۲۹

اتخاذ تصمیماتی به منظور واگذاری زمین مورد نیاز دانشگاه‌های دولتی در مناطق آزاد⁽²⁷⁸⁾

مصوب 1384/6/5 وزیران عضو شورای عالی

مناطق آزاد تجاری - صنعتی

- 1- زمین مورد نیاز صرفاً با کاربری آموزشی و تحقیقاتی به طور رایگان در اختیار دانشگاه‌های صنعتی شریف و تهران در منطقه آزاد کیش قرار گیرد.
- 2- در خصوص سایر دانشگاه‌های دولتی، مناطق آزاد می‌توانند تا هشتاد درصد ارزش زمین با لحاظ شرایط فوق تخفیف قائل شوند.

از تصویبنامه تعیین متن تطبیق ترجمه (چهار) پیوست موافقتنامه تجاری اکو⁽²⁷⁹⁾ برای ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مربوط⁽²⁸⁰⁾

مصوب 1386/12/27 هیأت وزیران

ماده 30: مناطق آزاد

- 1- طرف‌های متعاقد کلیه اقدامات لازم را معمول خواهند داشت تا اطمینان حاصل شود که کالاهایی که تحت پوشش گواهی مبدأ اکو مبادله می‌شوند و در مسیر حمل از یک منطقه آزاد واقع در قلمرو آنها استفاده می‌کنند، با کالاهای دیگری جایگزین نمی‌گردند و مورد هیچگونه جابجایی غیر از عملیات متعارف جهت جلوگیری از خرابی آنها، قرار نمی‌گیرند.
  - 2- به عنوان استثنایی بر مقررات مندرج در بند 1، هرگاه محصولات دارای مبدأ یکی از کشورهای متعاقد تحت پوشش گواهی مبدأ اکو وارد یک منطقه آزاد می‌شوند و مورد فرآوری قرار می‌گیرند، مقامات ذی‌ربط بنا به درخواست صادرکننده یک گواهی مبدأ جدید اکو صادر خواهند کرد به شرطی که فرآوری انجام شده با مقررات این پروتکل مطابقت داشته باشد.
- ماده 33:** کالاهای ترانزیتی و نگهداری شده در انبار: کالاهایی را که با مقررات عنوان 2⁽²⁸¹⁾ مطابقت دارند و در تاریخ به اجراء درآمدن موافقتنامه در حال حمل بوده یا در قلمرو یکی از طرف‌های متعاقد بطور موقت نگهداری می‌شوند یا در انبارهای تحت نظارت یا در مناطق آزاد قرار دارند. می‌توان به عنوان محصولات دارای مبدأ پذیرفت مشروط بر اینکه ظرف چهارماه از تاریخ به اجراء درآمدن موافقتنامه، گواهی مبدأ اکو آنها که به طور عطف به ماسبق تهیه شده و هرگونه مدرک مثبت‌های راجع به وضعیت حمل آنها، به مقامات گمرکی کشور واردکننده تسلیم شود.

278- این تصویبنامه به شماره 33393/ت33643-هـ مورخ 1384/6/5 ابلاغ شده است.

279- به قانون موافقتنامه تجاری اکو مصوب 1386/5/16 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

280- این تصویبنامه به شماره 64/ت39385-هـ مورخ 1387/1/5 ابلاغ شده است.

281- برای ملاحظه «مقررات عنوان 2» به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir

اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی⁽²⁸²⁾

1388/12/16 هیأت وزیران

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی، موضوع تصویبنامه شماره 88346 مورخ 1360/10/4⁽²⁸³⁾ اضافه می‌شوند.

محسوب شدن معاونان مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی هم‌تراز مقامات بند (ه) ماده (71) قانون مدیریت خدمات کشوری⁽²⁸⁴⁾

مصوب 1389/4/27 وزیران عضو کمیسیون اجتماعی و دولت الکترونیک

معاونان مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، هم‌تراز مقامات موضوع بند «ه» ماده (71) قانون مدیریت خدمات کشوری⁽²⁸⁵⁾ - مصوب 1386 - محسوب می‌شوند.

از تصویبنامه موظف نمودن کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز⁽²⁸⁶⁾

مصوب 1389/6/9 نماینده ویژه رییس جمهور در

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز که در این تصمیم‌نامه به اختصار «ستاد» نامیده می‌شود و تمامی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی موظفند در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز، با استفاده از

282 - این تصویبنامه به شماره 44190/227525 مورخ 1388/12/22 ابلاغ شده است.

283 - به تصویبنامه مذکور در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

284 - این تصویبنامه به شماره 4437/105025/ت مورخ 1389/5/12 ابلاغ شده است.

285 - ماده 71 قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386/7/8^(1*): سمت‌های ذیل مدیریت سیاسی محسوب شده و به

عنوان مقام شناخته می‌شوند و امتیاز شغلی مقامات مذکور در این ماده به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - رؤسای سه قوه (18000) امتیاز.

ب - معاون اول رییس جمهور، نواب رییس مجلس شورای اسلامی و اعضاء شورای نگهبان (17000) امتیاز.

ج - وزراء، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رییس جمهور (16000) امتیاز.

د - استانداران و سفراء (15000) امتیاز.

ه - معاونین وزراء (14000) امتیاز.

* 1 - مدت اجرای آزمایشی این قانون به موجب قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1392/8/14 تا پایان سال 1393 تمدید شده است.

286 - این تصویبنامه به شماره 45059/ت/128188 مورخ 1389/6/9 ابلاغ شده است.

تمامی اختیارات، مسؤولیت‌ها و ظرفیت‌های موجود نسبت به اجرای تصمیمات زیر حسب مورد اقدام نمایند:.....

8- بازرگاری میزان معافیت کالای ورودی همراه مسافر با همکاری مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و گمرک ایران و ارائه پیشنهاد لازم به هیأت وزیران.

تصویبنامه اجرای طرح‌های مربوط به مناطق آزاد در منطقه

آزاد تجاری - صنعتی انزلی⁽²⁸⁷⁾

مصوب 1389/11/3 هیأت وزیران

مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور⁽²⁸⁸⁾ موظفند با همکاری استانداری و رعایت قوانین و مقررات، نسبت به اجرای تصمیمات زیر اقدام نمایند:

1- اعطای مجوز تردد خودروهای پلاک منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی تا شعاع پنجاه کیلومتر از نقاط مرزی منطقه.

2- بررسی و تهیه لایحه امکان ترخیص کالای همراه مسافر برای منطقه آزاد انزلی و دیگر مناطق آزاد فاقد مجوز قانونی تا سقف پنجاه میلیون (50/000/000) دلار در سال و ارایه آن به هیأت وزیران ظرف سه ماه.

اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد ارس تا شعاع

(289) (290)

یکصد و سی و پنج کیلومتری منطقه مذکور

مصوب 1389/12/16 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق آزاد

تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد ارس تا شعاع یکصد و سی و پنج کیلومتری منطقه مذکور مجاز می‌باشد.

287 - این تصویبنامه به شماره 46172/ت/277575 هـ مورخ 1389/12/4 ابلاغ شده است.

288 - در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

289 - این تصویبنامه به شماره 14754/ت/46487 هـ مورخ 1390/1/27 ابلاغ شده است.

290 - به موجب تصویبنامه اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس برای اشخاص حقیقی و حقوقی مستقر در محدوده منطقه تا مرکز استان آذربایجان شرقی مصوب 1390/10/4 هیأت وزیران (ابلاغی به شماره 46487/ت/209224 هـ مورخ 1390/10/25) تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس برای اشخاص حقیقی و حقوقی مستقر در محدوده منطقه تا مرکز استان آذربایجان شرقی مجاز و تصویبنامه مذکور جایگزین تصویبنامه فوق به شماره 14754/ت/46487 هـ مورخ 1390/1/27 گردید لکن تصویبنامه جایگزین به موجب نظریه شماره 16596 هـ/ب مورخ 1391/4/7 رییس مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل مورد ابراد واقع شده است:

1- با عنایت به بند «د» ماده (4) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب سال 1372 - با اصلاحات و الحاقات بعدی که مقرر می‌دارد: «تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با تأیید فرماندهی کل قوا از مسئولیت‌های هیأت وزیران است»، اختیار هیأت وزیران در وضع مقررات انتظامی، صرفاً ناظر به محدوده جغرافیایی مشخص و معین در مناطق مذکور می‌باشد، علیهذا، متن مصوبه از آن حیث که با تسری یافتن مفاد آن به خارج از محدوده مذکور، متضمن توسعه شمول قانون است، مغایر با قانون می‌باشد.

2- طبق ذیل ماده (14) قانون مذکور: «... مبادلات بازرگانی مناطق - آزاد - با سایر نقاط کشور اعم از مسافرتی و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشد»، بنابراین، متن مصوبه از حیث عدم تصریح به ضرورت رعایت مقررات مذکور، مغایر قانون است.

اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور⁽²⁹¹⁾

مصوب 1390/6/13 نمایندگان ویژه رییس جمهور در

کارگروه توسعه صادرات

به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور، دستگاه‌های اجرایی حسب مورد موظفند نسبت به اجرای موارد زیر اقدام نمایند:

1 - دستگاه‌های اجرایی دخیل در تجارت خارجی موظفند هر سال حداکثر تا پانزدهم آبان ماه «برنامه توسعه تجارت خارجی» سال آتی خود را با تأکید بر صادرات و تسهیل تجارت بنگاه‌های مربوط و با تعیین اهداف کمی و کیفی تهیه و به وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) ارایه نمایند تا وزارت یاد شده با تلفیق آنها «برنامه سالانه توسعه تجارت خارجی کشور» را تا پانزدهم بهمن ماه هر سال جهت تصویب به کارگروه توسعه صادرات ارایه نماید.

2 - دستگاه‌های اجرایی دخیل در تجارت خارجی موظفند هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد خود در راستای برنامه سالانه تجارت خارجی را بر اساس «دستورالعمل نظام پایش و ارزیابی تجارت خارجی» موضوع بند (3) تدوین و به وزارت یاد شده ارسال نمایند.

وزارت مذکور موظف است گزارش جامع ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها در مقاطع یاد شده را به کارگروه توسعه صادرات ارایه نماید.

3 - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های مرتبط «دستورالعمل نظام پایش و ارزیابی تجارت خارجی» را مشتمل بر عملکرد و کارکرد تخصصی هر دستگاه و بخش، شاخص‌ها و نحوه ارزیابی عملکرد و غیره ظرف یک‌ماه تهیه و با تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت ابلاغ نماید.

4 - وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی تحلیل و تلفیق آمار تجارت خارجی کالاها و خدمات، موظف است نسبت به تهیه آمار یاد شده در حوزه‌های مختلف از جمله مبادلات مرزی، تجارت از مبادی مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی و همچنین تجارت چمدانی، کالای همراه مسافر و غیره به صورت یکپارچه اقدام و آمار تلفیقی تجارت رسمی و غیر رسمی برای هر یک از کدهای سیستم هماهنگ تعرفه (HS) در سرفصلی‌های این بند به طور سالانه اقدام و با تعیین میزان تحقق اهداف مصوب هر بخش به کارگروه توسعه صادرات ارایه نماید.

5 - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است بر اساس ظرفیت تولیدی کشور، حقوق مصرف‌کنندگان، تنظیم بازار داخلی و غیره، سقف صادرات برای هر یک از کالاهای مندرج در کتاب قانون مقررات صادرات و واردات را تعریف و هنگامی که واردات و صادرات هر یک از کالاها در مقاطع سه ماهه هر یک از اجزاء حقوق مصرف‌کنندگان، تولید داخلی، تنظیم بازار و سایر موارد را تهدید نماید نسبت به اطلاع رسانی و اتخاذ تدابیر لازم با هماهنگی کارگروه توسعه صادرات اقدام نماید.

تصویبنامه در خصوص جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق - آزاد تجاری - صنعتی⁽²⁹²⁾

مصوب 1390/7/3 وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک با اصلاحات بعدی جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی (در 171 ردیف) به شرح جدول پیوست که تأیید شده به مهر «دفتر هیأت دولت» است، تعیین می‌شود.

جدول جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل و نقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
1 / 000 / 000	900 / 000	500 / 000	هر گونه حرکات نمایشی مانند دور زدن درجا و یا حرکت موتور سیکلت بر روی یک چرخ	*1
1 / 000 / 000	900 / 000	500 / 000	تجاوز از سرعت مجاز (بیش از 50 کیلومتر در ساعت)	*2
1 / 000 / 000	900 / 000	500 / 000	سبقت غیرمجاز در راه‌های دو طرفه	*3
1 / 000 / 000	900 / 000	500 / 000	عبور از چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی	*4
1 / 000 / 000	900 / 000	500 / 000	حرکت بطور ماریج	*5
1 / 000 / 000	900 / 000	-	حرکت با دنده عقب در آزاد راه‌ها و بزرگراه‌ها	6
2 / 000 / 000	2 / 000 / 000	2 / 000 / 000	رانندگی در حالت مستی و مصرف داروهای روان گردان و یا افیونی	**7
500 / 000	400 / 000	200 / 000	تجاوز از سرعت مجاز (بیش از 30 تا 50 کیلو متر در سرعت)	8

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
500 / 000	300 / 000	100 / 000	عبور از محل ممنوع (ورود ممنوع)	9
500 / 000	400 / 000	200 / 000	تجاوز به چپ از محور راه	*10
500 / 000	300 / 000	100 / 000	عبور وسایل نقلیه از پیاده رو	11
400 / 000	300 / 000	100 / 000	عدم رعایت حق تقدم عبور	12
500 / 000	400 / 000	200 / 000	دور زدن در محل ممنوع	13
500 / 000	400 / 000	200 / 000	استفاده از تلفن همراه یا وسایل ارتباطی مشابه در حین رانندگی در سرعت بالای 60 کیلو متر	14
500 / 000	400 / 000	300 / 000	نقص فنی موثر یا نقص در سامانه (سیستم) روشنایی در شب	15
500 / 000	400 / 000	300 / 000	عدم رعایت مقررات ایمنی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک	16
500 / 000	400 / 000	300 / 000	رانندگی با وسایل نقلیه عمومی بیش از زمان مجاز	17
500 / 000	400 / 000	300 / 000	عدم رعایت شرایط مندرج در گواهینامه از قبیل استفاده از عینک، سمعک یا تجهیزات خاص	18
500 / 000	400 / 000	300 / 000	عدم توجه به فرمان ایست یا پرچم مراقبین عبور و مرور محصلین یا پلیس مدرسه	19
500 / 000	400 / 000	300 / 000	عدم رعایت مقررات حمل بار	20
500 / 000	500 / 000	500 / 000	نصب پلاک‌های متفرقه یا تغییر استاندارد پلاک وسیله نقلیه	21
500 / 000	500 / 000	500 / 000	مغایرت مشخصات فنی با کارت شناسایی وسیله نقلیه	22
500 / 000	400 / 000	400 / 000	در آغوش داشتن اطفال در حین رانندگی	23
500 / 000	400 / 000	300 / 000	حمل تیرآهن، ورق‌های فلزی و امثال آن بدون رعایت شرایط	24

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی	ایمنی و مقررات مربوط	
500 / 000	400 / 000	300 / 000	عدم رعایت مقررات حمل بارهای ترافیکی	25
500 / 000	400 / 000	400 / 000	عدم اقدام به تعویض پلاک به هنگام خرید و فروش وسیله نقلیه	26 ⁽²⁹³⁾
500 / 000	500 / 000	500 / 000	هر گونه دخالت و دستکاری در دستگاه سرعت نگار (تاخوگراف) در وسایل نقلیه عمومی	27
500 / 000	500 / 000	500 / 000	نداشتن بیمه‌نامه شخص ثالث معتبر	28***
500 / 000	400 / 000	200 / 000	توقف دوبله در محل ایستادن ممنوع	29
500 / 000	400 / 000	-	عبور کامیون و اتوبوس در خط سرعت بزرگراه‌ها و آزاد راه‌های دارای بیش از دو خط عبور در هر سمت	30
500 / 000	500 / 000	500 / 000	حمل مواد سوختی خارج از باک توسط وسایل نقلیه غیرمجاز یا نصب باک غیرمجاز	31
500 / 000	400 / 000	200 / 000	سوار کردن مسافر یا سر نشین داخل صندوق عقب یا هر قسمت خارجی وسیله نقلیه	32
500 / 000	500 / 000	500 / 000	رانندگی با وسیله نقلیه با پلاک غیرمجاز و یا دارای پلاک گذر موقت، ویژه، تعمیری خارج از زمان و مکان تعیین شده و یا پلاک تعویض نشده متعلق به مالک قبلی	33
500 / 000	500 / 000	500 / 000	حمل مواد محترقه با وسایل نقلیه	34

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			غیرمجاز	
500 / 000	400 / 000	300 / 000	نداشتن مجوز فعالیت راننده وسیله نقلیه عمومی	35
500 / 000	400 / 000	300 / 000	استفاده از نور افکن یا چراغ دارای نور خیره‌کننده، چراغهای الوان، اضافی و داشتن نور سفید در عقب و نور قرمز در جلو وسیله نقلیه	36
500 / 000	400 / 000	300 / 000	نصب هر گونه تجهیزات یا اجسام اضافی بر روی بدنه وسیله نقلیه یا روی چرخ‌ها که از سطح بیرونی وسيله نقلیه تجاوز نماید.	37
500 / 000	400 / 000	-	توقف و سد معبر در سطح یا حریم تقاطع‌ها و میداين یا سطوح شطرنجی	38
500 / 000	400 / 000	300 / 000	تصادف ناشی از عدم توجه به جلو یا عدم رعایت فاصله طولی و عرضی با وسیله نقلیه جلوئی یا جانبی	39
500 / 000	400 / 000	200 / 000	عدم اعلام نشانی محل سکونت جدید مالک وسیله نقلیه د مهلت تعیین شده از تاریخ تغییر محل سکونت به اداره راهنمایی و رانندگی	40
500 / 000	400 / 000	300 / 000	سبقت از سمت راست وسیله نقلیه دیگر در راههایی که در هر طرف رفت و برگشت فقط یک خط عبوری وجود دارد و یا با استفاده از شانه راه	41
500 / 000	500 / 000	500 / 000	عدم تجهیز وسایل نقلیه مربوطه یا محل، به علائم هشدار دهنده در	42

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			عملیات اجرایی و عمرانی راه‌ها	
400 / 000	300 / 000	-	سبقت اتوبوس و کامیون در داخل شهر	43
400 / 000	300 / 000	200 / 000	توقف در ابتدا و انتهای پیچها، روی پل، داخل تونل و داخل یا حریم تقاطع‌های راه آهن	44
400 / 000	300 / 000	200 / 000	نشانندن مسافر یا سر نشین در سمت چپ راننده	45
400 / 000	300 / 000	300 / 000	سوار کردن یا سوار شدن و پیاده شدن یا آویزان شدن از وسیله نقلیه در حال حرکت	46
400 / 000	400 / 000	400 / 000	نداشتن پلاک جلو، عقب یا ناخوانا بودن آن	47
400 / 000	300 / 000	100 / 000	روشن نکردن چراغ از هنگام غروب تا طلوع آفتاب و در مواقع لزوم به هر علت	48
400 / 000	300 / 000	100 / 000	حرکت عمدی به موازات اتومبیل دیگر به نحوی که موجب کندی و انسداد ترافیک شود	49
400 / 000	300 / 000	100 / 000	حرکت نکردن وسایل نقلیه بین دو خط یا تغییر خط حرکت بدون رعایت مقررات مربوطه در معابر خط کشی شده	50
500 / 000	400 / 000	-	عبور وسایل نقلیه غیرمجاز از خطوط ویژه	51
400 / 000	300 / 000	200 / 000	نصب و استفاده از تجهیزات سمعی و بصری مانند چراغ‌گردان، آژیر و امثالهم در خودروهای غیرمجاز یا استفاده از تجهیزات مذکور توسط وسایل نقلیه امدادی خارج از زمان	52

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			مأموریت (به استثنای خودروهای امدادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و هلال احمر)	
400 / 000	300 / 000	100 / 000	عدم رعایت مسیرهای تعیین شده حرکت در معابر منتهی به تقاطع‌ها	53
400 / 000	400 / 000	400 / 000	استفاده از وسایل آتش زا از قبیل اجاق گاز، پیک نیک، بخاری و امثال آن در داخل وسایل نقلیه	54
400 / 000	400 / 000	400 / 000	باز کردن قفل مخصوص وسایل نقلیه که توسط مأمورین راهنمایی و رانندگی بسته شده است	55
400 / 000	300 / 000	200 / 000	تجاوز از سرعت مجاز (تا 30 کیلو متر در ساعت)	56
450 / 000	300 / 000	200 / 000	عدم بارگیری صحیح و مهار ایمن محمولات	57
500 / 000	500 / 000	500 / 000	تخلیه نخاله زباله، مصالح ساختمانی، فاضلاب و ایجاد هر گونه مانع در مسیر عبور وسایل نقلیه در راه‌ها و حریم آنها	58
400 / 000	300 / 000	200 / 000	حمل کود، زباله، نخاله و مصالح ساختمانی و امثال آن بدون حفاظ و پوشش لازم	59
400 / 000	400 / 000	400 / 000	عدم توجه به فرمان ایست و حرکت پلیس	60
400 / 000	400 / 000	200 / 000	حمل بار تجاری توسط نقلیه عمومی حمل مسافر	61
400 / 000	300 / 000	100 / 000	توقف در محل ایستادن ممنوع (توقف مطلقاً ممنوع)	62
200 / 000	100 / 000	100 / 000	نداشتن گواهی معتبر معاینه فنی وسيله نقلیه	63

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
400 / 000	300 / 000	100 / 000	حمل جنازه با وسایل نقلیه غیرمجاز	64
300 / 000	200 / 000	100 / 000	خودداری از کنار بردن وسیله نقلیه قابل حرکت که بعلت تصادف منجر به خسارت یا نقص فنی و یا علل دیگر در سطح سواره رو متوقف شده است.	65
300 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم رعایت فاصله طولی و عرضی کافی قبل، حین و بعد از سبقت	66
300 / 000	300 / 000	100 / 000	راه ندادن به وسیله نقلیه پشت سر برای سبقت	67
300 / 000	300 / 000	100 / 000	عدم رعایت مقررات در گردش‌ها	68
300 / 000	200 / 000	200 / 000	نصب هر نوع علائم یا الصاق هر نوع نوشته، آگهی و تصاویر به بدنه خارجی وسایل نقلیه و قسمت درونی وسایل نقلیه عمومی مسافربری بدون داشتن مجوز لازم	69
300 / 000	200 / 000	100 / 000	حرکت کمتر از سرعت مقرر در صورت نبودن مانع در معابری که حداقل سرعت برای آن تعیین شده است	70
300 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف وسایل نقلیه عمومی حمل مسافر و بار در خارج از ایستگاه‌های تعیین شده	71
300 / 000	200 / 000	100 / 000	استفاده از تلفن همراه و سایر وسایل ارتباطی مشابه در حین رانندگی در سرعت کمتر از 60 کیلومتر بر ساعت	72
300 / 000	200 / 000	100 / 000	پرتاب کردن یا ریختن ضایعات، زباله، اشیاء، آب دهان و بینی و	73

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			امثالهم از وسیله نقلیه به سطح معابر	
300 / 000	200 / 000	100 / 000	قصور در به کار بردن علائم ایمنی، هشداردهنده حسب مورد در جلو، کنار و عقب وسیله نقلیه متوقف در سطح راه‌ها برابر ضوابط مربوطه	74
300 / 000	200 / 000	100 / 000	ریختن یا ریزش روغن، بنزین، گاز (گازوئیل) و یا سایر مایعات آلوده و تخریب کننده دیگر در سطح راه	75
300 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف سایر وسایل نقلیه در ایستگاه وسایل نقلیه عمومی	76
300 / 000	200 / 000	100 / 000	گردش به چپ یا به راست در محل ممنوع	77
300 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف وسایل نقلیه در سطح سواره رو راه‌ها و محل‌هایی که شانه کناری وجود دارد	78
300 / 000	300 / 000	300 / 000	تغییر محل نصب پلاک وسیله نقلیه	79
300 / 000	200 / 000	200 / 000	نداشتن وسایل ایمنی سالم و متناسب با فصل از قبیل زنجیر چرخ و یا لاستیک یخ شکن و یا نقص فنی برف پاک کن و بخاری	80
300 / 000	200 / 000	100 / 000	حمل مسافر با وسایل نقلیه شخصی یا غیرمجاز	81
200 / 000	100 / 000	-	ورود و تردد وسایل نقلیه غیرمجاز در معابر، محدوده‌ها و مناطقی که ممنوع اعلام شده است	82
300 / 000	300 / 000	100 / 000	نداشتن و یا عدم بکارگیری سامانه تهویه مطبوع برای وسایل نقلیه عمومی مسافربری	83

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
300 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم رعایت مقررات مربوط به تابلوی ایست یا چراغ چشمک زن راهنمایی در تقاطع‌ها و میداين	84
300 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف دوبله در معابر	85
400 / 000	300 / 000	100 / 000	حرکت با دنده عقب غیر ضروری در راه‌ها	86***
300 / 000	300 / 000	200 / 000	حمل سر نشین توسط وسایل نقلیه کشاورزی و عمرانی	87
300 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف وسایل نقلیه در حاشیه راه‌ها برای فروش کالا	88
300 / 000	200 / 000	100 / 000	نداشتن آج مناسب در سطح اتکای لاستیک یا استفاده از لاستیک‌های فرسوده	89
300 / 000	200 / 000	100 / 000	رانندگی با وسیله نقلیه دود زا	90
300 / 000	200 / 000	100 / 000	حمل اشیاء کثیف، آلوده و حیوانات یا هر گونه باری که موجب ناراحتی مسافران وسایل نقلیه عمومی می‌گردد.	91
300 / 000	300 / 000	300 / 000	عدم استفاده از کلاه ایمنی توسط راننده و سرنشین موتورسیکلت در حین رانندگی	92
300 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم استفاده از کمر بند ایمنی توسط راننده یا سرنشینان وسیله نقلیه در حال حرکت (غیر از استثنائات قانونی) در آزاد راه‌ها، بزرگراه‌ها و جاده‌ها	93 ⁽²⁹⁴⁾
300 / 000	200 / 000	100 / 000	نداشتن بارنامه یا صورت وضعیت مسافری در وسایل نقلیه عمومی	94

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
300 / 000	300 / 000	300 / 000	مغایرت مشخصات مسافر یا محموله با صورت وضعیت یا بارنامه صادر شده یا استفاده مکرر از یک بارنامه یا صورت وضعیت	95
300 / 000	300 / 000	300 / 000	عدم رعایت مسیرهای تعیین شده توسط رانندگان وسایل نقلیه ترانزیت	96
100 / 000	200 / 000	300 / 000	سوار کردن مسافر بدون صدور بلیط در وسایل نقلیه مسافربری برای هر نفر	97
100 / 000	-	300 / 000	سوار کردن سر نشین اضافی به ازای هر نفر در وسایل نقلیه عمومی حمل مسافر در جاده‌های بین شهری و راه‌های روستایی	98
100 / 000	200 / 000	300 / 000	استتکاف از قبول مسافر یا نرساندن مسافر به مقصد توسط رانندگانه وسایل نقلیه عمومی	99
-	200 / 000	300 / 000	تعمیر یا شستشوی وسیله نقلیه در راه‌های عمومی	100
100 / 000	200 / 000	300 / 000	هر نوع توقف که منجر به سد معبر و یا اختلال در عبور و مرور گردد	101
100 / 000	200 / 000	300 / 000	عبور وسایل نقلیه از بین دستجات نظامی، انتظامی، دانش آموزان یا تشییع کنندگان یا دستجات عزاداری	102
100 / 000	200 / 000	300 / 000	عدم توجه به هشدار و علائم وسایل نقلیه امدادی در حال مأموریت	103
100 / 000	200 / 000	300 / 000	نداشتن تجهیزات پیش بینی شده در برگ باز بینی فنی سلامت	104

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			وسایل نقلیه عمومی	
300 / 000	200 / 000	100 / 000	آموزش رانندگی در محل‌های غیرمجاز	105
300 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم نصب پلاک با ابعاد بزرگ تر در قسمت عقب وسایل نقلیه سنگین باربری و مسافربری	106
400 / 000	300 / 000	100 / 000	توقف وسایل نقلیه در پیاده رو	107
400 / 000	300 / 000	-	سوار یا پیاده کردن مسافر در خارج از پایانه‌های مسافربری یا محل‌های مجاز	108
400 / 000	300 / 000	100 / 000	استفاده از لاستیک‌های خارج از استاندارد وسیله نقلیه	109
300 / 000	200 / 000	100 / 000	همراه نداشتن دفترچه و یا تجهیزات ثبت سرعت و ساعت در وسایل نقلیه عمومی	110
300 / 000	200 / 000	100 / 000	همراه نداشتن گواهینامه رانندگی	111
300 / 000	200 / 000	-	همراه نداشتن پروانه تاکسیرانی یا اتوبوسرانی	112
400 / 000	300 / 000	100 / 000	انجام سرویس مدارس بدون داشتن مجوز لازم یا با وسایل نقلیه غیرمجاز	113
500 / 000	300 / 000	-	استفاده از شیشه دودی به نحوی که راننده و سر نشین قابل تشخیص نباشند	114
300 / 000	200 / 000	100 / 000	بیرون آوردن دست و یا هر یک از اعضاء بدن سر نشین از وسیله نقلیه در حال حرکت به جز موارد مندرج در مقررات توسط راننده	115
300 / 000	300 / 000	100 / 000	نداشتن یا نقص چراغ‌های جلو، عقب، ترمز یا راهنمای وسیله نقلیه	116

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			و یا تغییر رنگ چراغ‌ها	
300 / 000	300 / 000	300 / 000	عدم الصاق یا نصب علامت ممیزه خودروهای دارای پلاک دولتی بر روی شیشه یا سایر قسمت‌های تعیین شده	117
100 / 000	300 / 000	400 / 000	عدم نصب یا عدم استفاده صحیح از تجهیزات الکترونیکی و غیرالکترونیکی مصوب کنترل سرعت و موقعیت وسایل نقلیه	118
100 / 000	200 / 000	300 / 000	باز کردن درب وسیله نقلیه بدون رعایت احتیاط در حال حرکت و چین توقف و یا باز گذاشتن درب وسيله نقلیه در سمت سواره رو	119
100 / 000	300 / 000	300 / 000	حرکت با نور بالا در مواقعی که باید از نور پایین استفاده شود	120
100 / 000	300 / 000	300 / 000	رانندگی با گواهینامه پس از پایان زمان اعتبار	121
100 / 000	300 / 000	400 / 000	حمل بار غیرمتعارف یا اشیاء با وسایل نقلیه غیرباربری به نحوی که قسمتی از آن از اطراف وسیله نقلیه خارج شود.	122
-	100 / 000	200 / 000	عدم پرداخت عوارض مقرر در آزاد راه‌ها	123
100 / 000	200 / 000	300 / 000	بوق زدن در محل‌های ممنوعه یا بوق زدن غیرضروری و مکرر	124
100 / 000	300 / 000	200 / 000	تولید صدای نامتعارف یا ناهنجار از بوق‌های شیپوری، لوله آگزوز، سامانه صوتی یا بلندگوی منصوب در وسایل نقلیه و امثالهم	125
-	150 / 000	200 / 000	عبور یا توقف در معابری که از	126

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			طرف راهنمایی و رانندگی در ساعت معینی ممنوع اعلام می‌شود.	
200 / 000	200 / 000	100 / 000	سوار کردن اطفال کمتر از 12 سال در صندلی جلو اتومبیل	127
200 / 000	150 / 000	-	سوار کردن مسافر با داشتن مسافر قبلی توسط تاکسی‌های تلفنی، دربست یا آژانس بدون اجازه مسافر قبلی	128
200 / 000	200 / 000	100 / 000	خروج غیرمجاز تاکسی از محدوده تعیین شده	129
200 / 000	200 / 000	100 / 000	همراه نداشتن بیمه‌نامه شخص ثالث	130
200 / 000	200 / 000	100 / 000	همراه نداشتن برگ توزین در وسایل نقلیه حمل بار	131
200 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم توجه به علائم هشداردهنده در تقاطع راه با راه آهن	132
200 / 000	200 / 000	100 / 000	همراه نداشتن کارت صحت و سلامت روحی و جسمی راننده وسيله‌نقلیه عمومی	133
200 / 000	200 / 000	100 / 000	استفاده از لاستیک میخدار (یخ شکن) در مواقع ضروری	134
200 / 000	200 / 000	100 / 000	حرکت دادن غیرمجاز یا رها نمودن انواع حیوانات در راه‌ها	135
200 / 000	100 / 000	-	توقف وسایل نقلیه در جهت مخالف حرکت وسایل نقلیه دیگر	136
200 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم رعایت مقررات ویژه عبور وسایل نقلیه کشاورزی و راه‌سازی در راه‌ها	137
200 / 000	200 / 000	100 / 000	عدم استفاده یا استفاده غلط از علائم با دست یا چراغ راهنمای	138

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			وسيله نقلیه در مواقع لزوم	
200 / 000	200 / 000	100 / 000	پوشاندن تمام یا قسمتی از چراغهای جلو یا عقب وسیله نقلیه که باعث کاهش، تغییر یا شدت نور شود.	139
200 / 000	200 / 000	-	عبور یا توقف وسایل نقلیه باربری سنگین (ظرفیت ناخالص 6 / 5 به بالا) و اتوبوس‌های برون شهری در معابر شهری در ساعات غیرمجاز	140
300 / 000	200 / 000	-	حرکت در پوشش یا تعقیب وسایل نقلیه امدادی	141
200 / 000	100 / 000	100 / 000	عدم استفاده از علائم هشدار دهنده وسایل نقلیه طولی، عمرانی، راهسازی و کشاورزی در راه‌ها	142
200 / 000	150 / 000	100 / 000	توقف در محل ممنوع (پارک ممنوع)	143
200 / 000	200 / 000	-	نداشتن تجهیزات و علائم مصوب برای خودروهای تاکسی، آژانس و سرویس مدارس	144
300 / 000	300 / 000	300 / 000	نداشتن تجهیزات و علائم شناسایی و احتیاط در وسایل نقلیه مخصوص آموزش رانندگی	145
200 / 000	200 / 000	100 / 000	خاموش بودن چراغ داخل وسایل نقلیه عمومی مسافربری در شب	146
200 / 000	200 / 000	100 / 000	نصب آینه‌های غیرمجاز در داخل و خارج وسایل نقلیه مسافربری	147
200 / 000	200 / 000	-	حمل و در آغوش گرفتن حیوانات و یا سرگرم شدن با آنها در حین رانندگی	148
200 / 000	100 / 000	50 / 000	همراه نداشتن کارت شناسایی	149

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			وسيله نقلیه	
400 / 000	300 / 000	100 / 000	سوار و پیاده کردن مسافر یا سر نشین در محل‌های غیرمجاز یا به نحوی که موجب اختلال در عبور و مرور گردد	150
200 / 000	100 / 000	-	توقف وسایل نقلیه غیرمجاز در ایستگاه بارگیری و تخلیه بار	151
200 / 000	200 / 000	200 / 000	عدم رعایت تقدم عبور عابر یا تجاوز یا توقف وسایل نقلیه در گذرگاه عابر پیاده	152
200 / 000	200 / 000	100 / 000	توقف وسیله نقلیه با موتور روشن بدون حضور راننده در راه‌ها	153
200 / 000	200 / 000	100 / 000	خوردن، آشامیدن و استعمال دخانیت و امثال آن حین رانندگی	154
200 / 000	200 / 000	100 / 000	عبور از روی لوله آب آتش نشانی در راه‌ها	155
150 / 000	100 / 000	50 / 000	بازگذاشتن درب صندوق عقب وسیله در حال حرکت، نصب یا قرار دادن هر شیء که مانع دید عقب یا جلو راننده یا پلاک وسیله نقلیه شود	156
150 / 000	100 / 000	-	سوار کردن سر نشین اضافی به ازای هر نفر در وسایل نقلیه عمومی حمل مسافر در شهر و حومه	157
100 / 000	50 / 000	-	نداشتن برچسب عوارض سالیانه شهرداری	158
150 / 000	100 / 000	-	پارک کردن تاکسی بدون حضور راننده در ایستگاه‌های تاکسی	159
150 / 000	100 / 000	50 / 000	عدم استفاده از کمربند ایمنی توسط راننده یا سر نشینان وسیله نقلیه در حال حرکت (غیر از	160

مبلغ جریمه به ریال			عنوان تخلف رانندگی	ردیف
الف	ب	ج		
کلان شهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی	سایر شهرها	روستاها و راه‌های روستایی		
			استثنائات قانونی) در معابر شهری و روستایی	
150 / 000	100 / 000	50 / 000	عدم توقف در مواجه شدن با خودروهای سرویس مدارس بهنگام سوار و پیاده نمودن دانش‌آموزان	161
150 / 000	100 / 000	50 / 000	سوار کردن سر نشین اضافه بر ظرفیت مجاز به ازای هر نفر در وسایل نقلیه شخصی	162
100 / 000	50 / 000	50 / 000	همراه نداشتن گواهی یا بر چسب معتبر معاینه فنی	163
100 / 000	100 / 000	50 / 000	حمل سرنشین اضافی با موتورسیکلت به ازای هر نفر	164
100 / 000	100 / 000	100 / 000	عدم توجه به اخطار و تذکر پلیس	165
100 / 000	100 / 000	50 / 000	عدم استفاده از تاکسیمتر	166
100 / 000	100 / 000	100 / 000	دست گرفتن موتورسیکلت سوار، دوچرخه‌سوار، اسکیت سوار، اسکوتر و نظایر آن به وسیله نقلیه در حال حرکت	167
100 / 000	100 / 000	50 / 000	یدک‌کشی یا حمل بار غیرمتعارف به وسیله موتور سیکلت یا دوچرخه	168
50 / 000	50 / 000	30 / 000	حرکت دادن وسایل نقلیه دارای چرخ فلزی در راه‌ها	169
50 / 000	50 / 000	30 / 000	نداشتن تجهیزات ایمنی از قبیل زنگ یا بوق، ترمز، چراغ یا چراغ عقب و نور تاب دوچرخه پایی	170
30 / 000	30 / 000	30 / 000	عبور عابر پیاده از محل‌های غیرمجاز سواره‌رو و همچنین از طول راه‌هایی که دارای پیاده‌رو است	171

*: به استناد بند «د» ماده (10) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در صورت ارتکاب همزمان دو فقره

تخلفات موضوع ردیف‌های (1)، (2)، (3)، (4)، (5) و (10) این جدول که با یک ستاره مشخص شده است علاوه بر صدور قبض جریمه، وسیله نقلیه به مدت 72 ساعت توقیف می‌شود.

*: به استناد بند «ب» ماده (10) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی⁽²⁹⁵⁾ ارتکاب تخلف ردیف (7) این جدول که با دو ستاره مشخص شده علاوه بر صدور قبض جریمه موجب ضبط گواهینامه به مدت شش ماه و معرفی راننده به مرجع قضایی خواهد شد.

***: علاوه بر جریمه مذکور، وسیله نقلیه مطابق قانون بیمه تا ارایه بیمه‌نامه توقیف می‌شود.

****: در آزاد راه‌ها و بزرگراه‌ها مطابق ردیف (6) این جدول اقدام خواهد شد.

واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، بندر انزلی، ارس و اروند⁽²⁹⁶⁾

مصوب 1392/2/15 هیأت وزیران

اجرای مقررات ورود کالای همراه مسافر به داخل کشور مندرج در ماده (14) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372⁽²⁹⁷⁾ - و ماده (9) تصویب‌نامه شماره 56682/ت305-ه مورخ 1372/11/7⁽²⁹⁸⁾ موضوع تعیین مقررات مربوط به مبادلات مرزی و بازارچه‌های مرزی و واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، بندرانزلی، ارس و اروند مجاز است.

تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی⁽²⁹⁹⁾

مصوب 1392/6/3 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1 (اصلاحی 1393/3/4، 1393/5/26 و 1393/11/5) - به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی متشکل از رییس‌جمهور (رییس شورا)، وزیران امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، امور خارجه، کشور، نفت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، راه و شهرسازی، دادگستری و وزیر جهاد کشاورزی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور⁽³⁰⁰⁾، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، رییس سازمان حفاظت محیط زیست و دبیر شورا تشکیل می‌شود.

295 - این تصویب‌نامه به شماره 45059/ت/56740 مورخ 1392/3/8 ابلاغ شده است.

296 - به زیرنویس ماده 21 قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

297 - به قانون مذکور مصوب 1372/6/7 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

298 - به بند ب از فصل دوم مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

299 - این تصویب‌نامه به شماره 49516/ت/113200 مورخ 1392/6/5 ابلاغ شده است.

300 - در حال حاضر رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

تبصره - دبیر شورای مذکور توسط رئیس جمهور تعیین می‌شود.

2 - وظایف و اختیارات هیأت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 (301) - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 (302) - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورا تفویض می‌شود.

3 - تصمیم‌گیری در خصوص امور اجرایی موضوع یاد شده به کلیه اعضای شورا به عنوان نمایندگان ویژه رئیس جمهور و تصویب و اصلاح آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوط به موضوع یاد شده به وزیران عضو شورا تفویض می‌شود.

4 - تصمیمات و مصوبات اکثریت اعضا یا وزیران عضو شورا (حسب مورد) در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیأت وزیران بوده و با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور است.

از تصویب‌نامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار⁽³⁰³⁾

مصوب 1392/6/17 هیأت وزیران

4 - به منظور تأمین منابع طرح‌های زیربنایی و یارانه بخش‌های تولیدی و حمایت از تولید ملی، ترخیص کالاهای مشمول اولویت دهم که تا زمان ابلاغ این مصوبه به اماکن گمرکی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی وارد و برای آنها قبض انبار صادر شده باشد، پس از اخذ مجوز ثبت سفارش از وزارت صنعت، معدن و تجارت (با ارزش متقاضی و بدون تخصیص مجدد ارز) و اخذ حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی و رعایت سایر قوانین و مقررات بلامانع است. سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی مکلف است برای این گروه از کالاها که به استناد ماده (24) قانون امور گمرکی مشمول مقررات متروکه گردیده و در اجرای ماده (33) قانون یادشده به آن سازمان ارسال و تا تاریخ ابلاغ این مصوبه به فروش نرفته باشد، بر اساس این مصوبه اقدام نماید.

اجازه تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو تا شعاع (30) کیلومتری منطقه⁽³⁰⁴⁾

مصوب 1392/8/1 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

1 - تردد خودروهای به شماره منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو تا شعاع (30) کیلومتری منطقه

301 - به قانون مذکور مصوب 1372/6/7 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

302 - به قانون مذکور مصوب 1384/3/11 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

303 - این تصویب‌نامه به شماره 49515/ت/118320 هـ مورخ 1392/6/21 ابلاغ شده است.

304 - این تصویب‌نامه به شماره 50079/ت/183315 ک مورخ 1392/12/11 ابلاغ شده است.

مجاز است.

2 - این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره 100992/ت/49155 هـ مورخ 1392/5/2 می‌شود.

تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر به منظور توسعه گردشگری داخلی⁽³⁰⁵⁾

مصوب 1392/10/22 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1(اصلاحی 1393/1/17)- به منظور توسعه گردشگری داخلی و ایجاد هماهنگی و انسجام در ارائه خدمات مناسب برای رفاه حال مسافران و گردشگران، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت بر انجام فعالیت‌های سفر، ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر مرکب از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت دادگستری، وزارت راه و شهرسازی، «وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و سازمان حفاظت محیط زیست»⁽³⁰⁶⁾، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با شرح وظایف زیر و در چارچوب قوانین مربوط تشکیل می‌شود:

الف - سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت خدمات سفر در سطح کشور

ب - استفاده از توانمندی، ظرفیت‌ها و امکانات دستگاه‌های مرتبط با امر سفر به منظور ارائه خدمات بهینه به مسافران

ج - بررسی و تدوین راهکارهای مناسب ارائه خدمات و تسهیلات به گردشگران از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط

د - بررسی معضلات و مشکلات مربوط به سفر و ارائه راهکار قانونی در جهت رفع آنها

هـ - بررسی و ارائه طرح‌های مرتبط با توسعه تسهیلات گردشگری در کشور

و - برنامه‌ریزی و توزیع سفر به مناطق کمتر شناخته شده

ز - مدیریت یکپارچه ابعاد فرهنگی، اطلاع‌رسانی و تبلیغات سفر

ح - شناسایی و استفاده بهینه از ظرفیت‌های بخش خصوصی در راستای ارائه خدمات بهتر به مسافران

ط - نظارت بر حسن انجام وظایف دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط در امر خدمات رسانی به مسافران

ی - تقویت بنیان‌های فرهنگی (تنوع فرهنگی، آداب، سنن، رسوم، آیین‌ها) از طریق اشاعه فرهنگ سفر

ک - پیش‌بینی، تأمین و هدایت منابع مالی و اعتبارات تخصیص یافته در راستای ارائه خدمات مطلوب به مسافران

ل - تهیه شاخص‌های آماری مسافرت در کشور و تهیه گزارش ادواری از اقدامات ستاد

تبصره 1- دستگاه‌های عضو ستاد مرکزی در سطح معاون در این ستاد حضور خواهند داشت.

تبصره 2- سازمان‌های وابسته به دستگاه‌های عضو ستاد مرکزی در صورت ضرورت حضور، در سطح رییس

305 - این تصویب‌نامه به شماره 169067/ت/50107 هـ مورخ 1392/11/8 ابلاغ شده است.

306 - عبارت داخل گیومه به موجب اصلاحی 1393/1/17 به این بند الحاق شده است.

سازمان مربوط شرکت می‌کنند. فهرست این سازمان‌ها در اولین جلسه ستاد مرکزی تعیین و ابلاغ می‌شود.

تبصره 3- ریاست ستاد مرکزی برعهده معاونت گردشگری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌باشد.

تبصره 4- کانون‌ها، اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی و تخصصی گردشگری با انتخاب سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در ستاد مرکزی و ستاد اجرایی استان‌ها حضور خواهند داشت.

2- دستگاه‌ها و نهادهای اجرایی موظفند در چارچوب وظایف خود و با رعایت قوانین و مقررات مربوط براساس مصوبات ستاد اقدام نمایند.

3 (اصلاحی 1393/1/17)- به منظور اجرای مصوبات ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر در سطح استان‌ها، ستاد اجرایی خدمات سفر در هر استان مرکب از استاندار، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، رؤسای واحدهای وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش، دادگستری، راه و شهرسازی و سازمان تعزیرات حکومتی هر استان، فرمانده نیروی انتظامی استان، مدیرکل صدا و سیمای استان، رییس پلیس راهنمایی و رانندگی استان، شهردار مرکز استان و مدیرعامل سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر استان «و مدیران متناظر آنها»⁽³⁰⁷⁾ با شرح وظایف زیر در چارچوب قوانین مربوط تشکیل می‌شود:

الف- برنامه‌ریزی منطقه‌ای به منظور ارائه خدمات شایسته به مسافران و گردشگران

ب- اجرای سیاست‌های کلی و برنامه‌های ابلاغی ستاد مرکزی

ج- اتخاذ رویه‌ها و روش‌های نوین تسهیل‌کننده خدمات به گردشگران و مسافران در سطح استان

د- ارائه پیشنهادهای کاربردی به ستاد مرکزی جهت بهبود روش‌ها و فرایندهای اجرایی ستاد

ه- استفاده از ظرفیت‌های شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کارگروه تخصصی میراث فرهنگی، صنایع

دستی و گردشگری برای تقویت زیرساخت‌های گردشگری استان

و- معرفی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های گردشگری استان به شیوه‌ها و مدل‌های نوین

ز- هماهنگی‌های اداری و پشتیبانی مربوط به ستاد

ح- نظارت بر تأسیسات و مؤسسات گردشگری (واحدهای ارائه دهنده خدمات)

ط- نظارت بر سایر صنوف ارائه‌دهنده خدمات به مسافران و گردشگران

ی- تهیه، تدوین و اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی در سطح استان

ک- اطلاع‌رسانی، تبلیغات و راهنمایی مسافران و گردشگران

ل- ایجاد نظام پاسخگویی مناسب برای گردشگران و مسافران

م- شناسایی نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصتها و ارائه راهکارهای پیشنهادی به ستاد مرکزی

ن- استخراج و پردازش آمار و اطلاعات و ارائه گزارش ادواری شفاف و مستند

تبصره - ریاست ستاد استانی برعهده استاندار و دبیری آن برعهده مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان می‌باشد.

4- به منظور هماهنگی و پیگیری مصوبات ستاد مرکزی و ستاد اجرایی استان در شهرستان‌ها، ستاد اجرایی

خدمات سفر شهرستان به ریاست فرماندار و با عضویت مدیران متناظر با اعضای ستاد اجرایی استان در سطح شهرستان تشکیل می‌شود. وظایف ستاد اجرایی شهرستان نیز متناظر با وظایف ستاد اجرایی استان در محدوده هر شهرستان است.

تبصره - دبیرخانه ستاد اجرایی شهرستان در ادارات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان مستقر است.

تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس (308)

مصوب 1393/5/4 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی

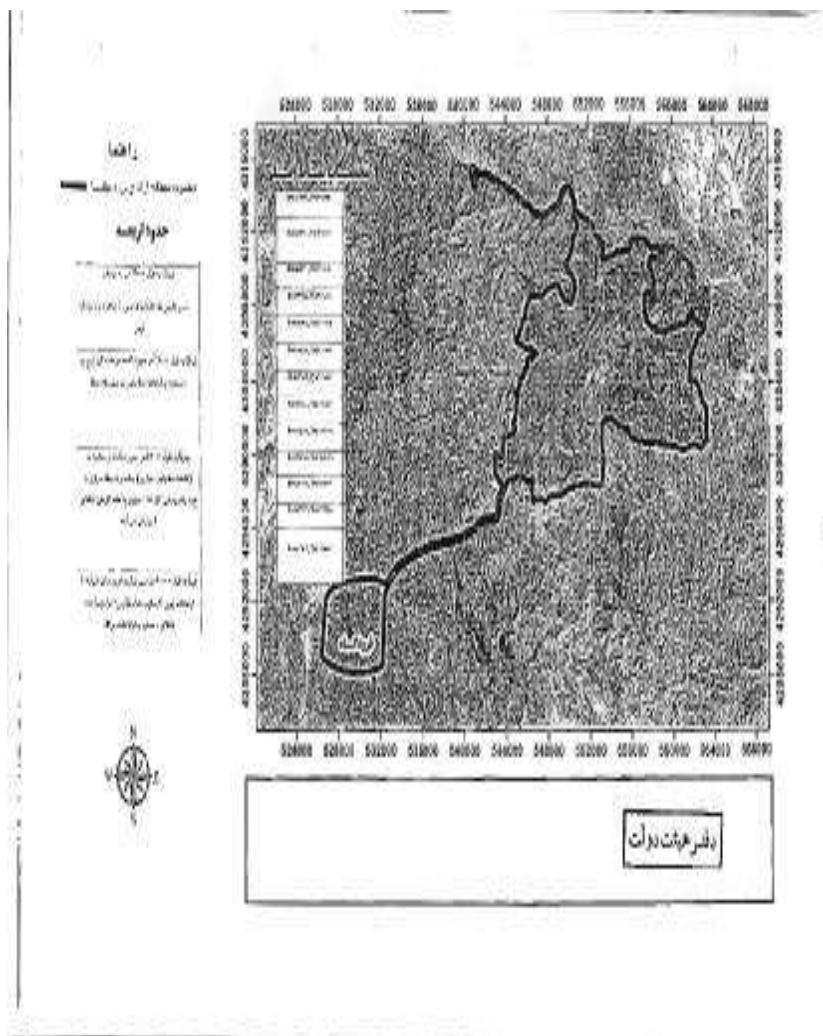
1- محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس شامل محدوده اراضی جلفا به مساحت (20500) هکتار، محدوده اراضی نوردوز به مساحت (411) هکتار، محدوده اراضی خدا آفرین به مساحت (5700) هکتار و محدوده اراضی قلی‌بگلو به مساحت (25000) هکتار طبق نقشه‌های پیوست⁽³⁰⁹⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

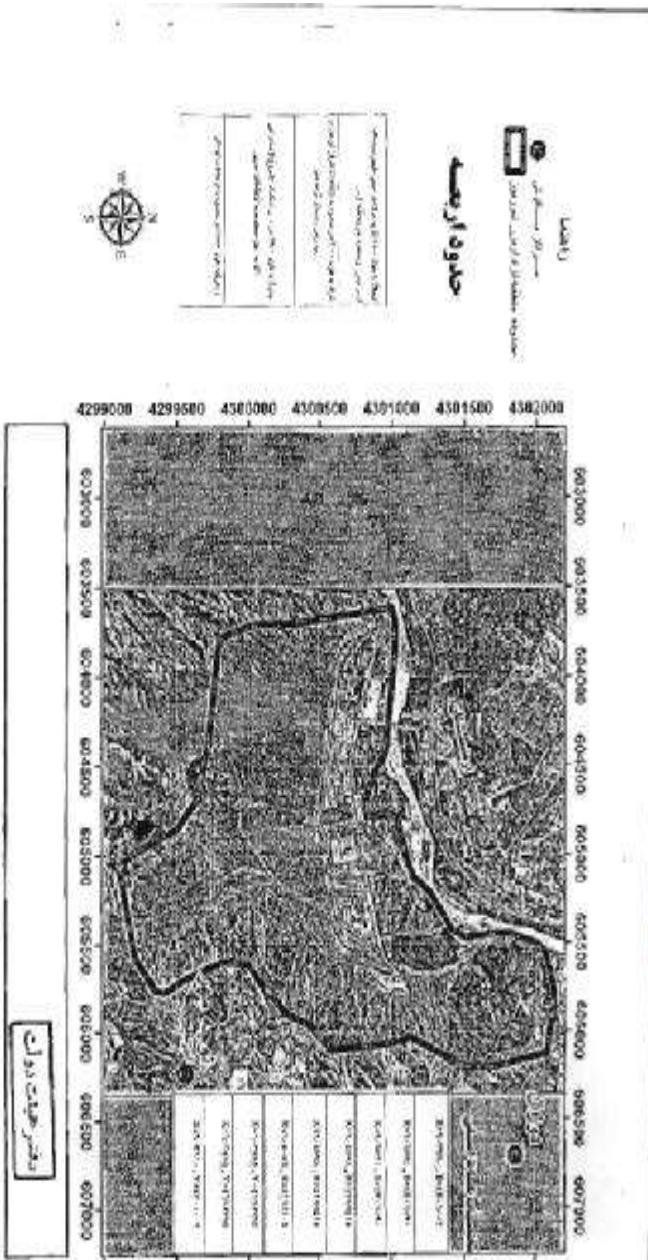
2- این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره 216684 /ت/41480 هـ مورخ 1387/11/21 می‌شود.

این تصویب‌نامه در تاریخ 1393/12/11 به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

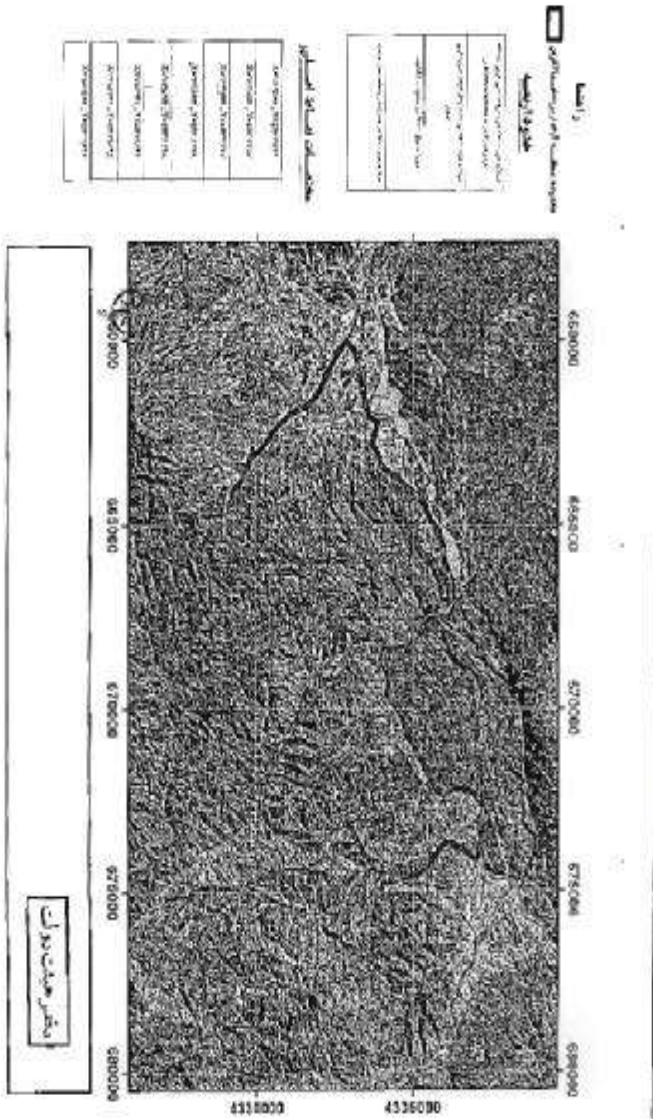
308 - این تصویب‌نامه به شماره 153552/ت/50925 ک مورخ 1393/12/16 ابلاغ شده است.

309 - به نقشه‌های پیوست در قسمت ضمیمه 1 همین مجموعه رجوع شود.

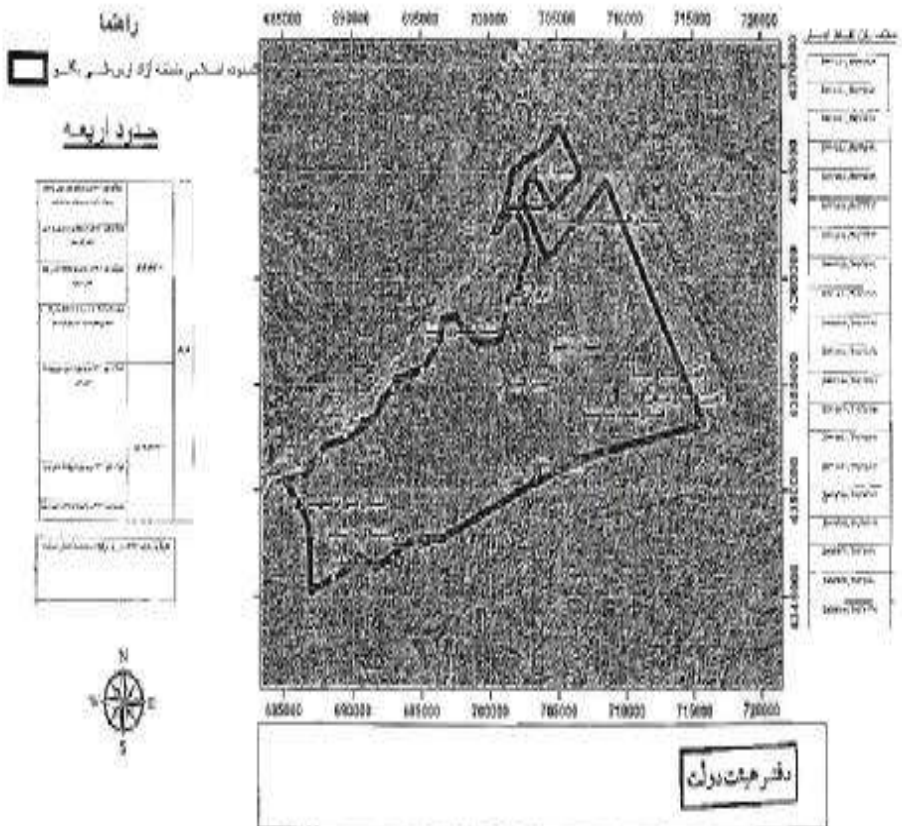
مختصات اشیاء استعلامی

ردیف	مختصات
1	600085 431000
2	600080 431000
3	600075 431000
4	600070 431000
5	600065 431000
6	600060 431000
7	600055 431000
8	600050 431000
9	600045 431000
10	600040 431000
11	600035 431000
12	600030 431000
13	600025 431000
14	600020 431000
15	600015 431000
16	600010 431000
17	600005 431000
18	600000 431000

ردیف	مختصات
1	600085 431000
2	600080 431000
3	600075 431000
4	600070 431000
5	600065 431000
6	600060 431000
7	600055 431000
8	600050 431000
9	600045 431000
10	600040 431000
11	600035 431000
12	600030 431000
13	600025 431000
14	600020 431000
15	600015 431000
16	600010 431000
17	600005 431000
18	600000 431000

ردیف

مختصات

از تصویب‌نامه اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود خودروهای سواری و تعیین محدوده تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد⁽³¹⁰⁾

مصوب 1393/6/19 هیأت وزیران

3- تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد صرفاً در محدوده این مناطق مجاز است و ورود آنها به قلمرو گمرکی با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر است.

تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش،

قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو⁽³¹¹⁾

مصوب 1393/12/27 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد

تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو و اصلاحیه بودجه سال 1393 مناطق یاد شده به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

این تصویب‌نامه در تاریخ 1393/12/27 به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

بسمه تعالی

اقتصاد مقاومتی مختص زمان تحریم و جنگ نیست.

مقام معظم رهبری

تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی

کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو

بودجه مناطق آزاد کشور در سال 1394 با رویکرد تمرکز بر اهداف سند چشم‌انداز ایران 1404 و در جهت استفاده بهینه از ظرفیت‌های منابع انسانی و مادی و فرصت‌های پیش رو و مقابله با تهدیدهای جاری با محوریت اقتصاد مقاومتی و به‌منظور تحقق اقتدار و استقلال مدیریت در پیشبرد اهداف توسعه و موازنه ارزی تدوین شده است.

توسعه حوزه عمل مناطق آزاد کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات، تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج، شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادآور در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی

310- این تصویب‌نامه به شماره 51040/ت70441 هـ. مورخ 1393/6/23 ابلاغ شده است.

311- این تصویب‌نامه به شماره 51752/ت4072 ک مورخ 1394/1/19 ابلاغ شده است.

و ... به عنوان الگوی مترقی و پیشرو در گذر از وضع موجود و موانع توسعه جامعه اسلامی - ایرانی هدف‌گذاری شده است. بودجه سال 1394 مناطق از حیث منابع بالغ بر 20771 میلیارد ریال و از حیث مصارف بالغ بر 20771 میلیارد ریال به شرح جداول پیوست می‌باشد و به‌منظور تفکیک هزینه‌ها و استقرار نظام کنترل عملکرد در قالب موافقت‌نامه‌های جاری، نگهداری و عمرانی به‌صورت مجزا تنظیم و توزیع اعتبارات آنها متناسب با تحقق درآمدها تعدیل و بین مناطق آزاد و دبیرخانه شورای عالی مطابق جداول پیوست موازنه و مبادله می‌گردد.

ماده 1- تعاریف و تلخیص:

در این تصویب‌نامه از این پس واژه‌ها و عناوین زیر به جای عبارت‌ها و مفاهیم مشروح مربوط به‌کار می‌رود:

سازمان‌ها: سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مناطق: مناطق آزاد تجاری - صنعتی

شورا: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

بودجه جاری: اعتباراتی است که برابر مقررات از محل درآمدهای سازمان بردای پرداخت هزینه‌های مربوطه اجرای مأموریت‌های اصلی سازمان و فعالیت‌های کارکنان در چارچوب موافقت‌نامه‌های متبادله با دبیرخانه مصرف می‌شود.

بودجه نگهداری: شامل اعتباراتی است که از محل درآمدهای سازمان برای حفظ و نگهداری دارایی‌ها و ظرفیت سرمایه‌گذاری شده قبلی نظیر تعمیر و نگهداری، حفاظت، ارتقاء و افزایش کارایی ساختمان‌ها، تأسیسات و تجهیزات منقول و غیرمنقول و هزینه‌هایی که برای تولید خدمت یا کالا با واحد شمارش معین با مبادله موافقت‌نامه‌های نگهداری مصرف می‌گردد.

بودجه عمرانی: شامل اعتباراتی است که برای اجرای پروژه‌های دارای اهداف کمی، کیفی با مبلغ و مدت معین در جهت دستیابی به اهداف طرح جامع و توسعه پایدار به منظور ایجاد ظرفیت جدید تولید کالا، خدمات و توسعه صادرات با سرمایه‌گذاری مستقیم سازمان یا از طریق مشارکت در قالب موافقت‌نامه‌های عمرانی هزینه می‌گردد و طرح‌ها و پروژه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی مناطق را در برمی‌گیرد.

درآمدهای عملیاتی: درآمدهایی است که با فروش کالاها و خدماتی که تولید آنها با صرف هزینه تحصیل و واجد ارزش افزوده بوده و به موجب مقررات دریافت می‌گردد.

درآمدهای غیرعملیاتی: درآمدهایی که به موجب اختیارات قانونی و یا از محل فروش، اموال و دارایی‌ها بدون صرف هزینه‌های قابل توجه و هدفمند برای توسعه زیرساخت‌ها و ایجاد ارزش افزوده دریافت می‌گردد.

ماده 2- کلیات و موارد عمومی:**بند 2-1 مجوز دخل و خرج**

به سازمان‌ها اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوط و مفاد بندهای این تصویب‌نامه، نسبت به وصول درآمد، انجام تعهدات، پرداخت‌ها و سایر اعتبارات مذکور در این تصویب‌نامه در حد وصول درآمدها و سایر منابع، تأمین اعتبار و مطابق شرح عملیات و فعالیت‌های مندرج در چارچوب موافقت‌نامه‌های متبادله با دبیرخانه اقدام نمایند.

بند 2-2 - اصلاحیه بودجه

سازمان‌ها می‌بایست اصلاحیه نهایی بودجه سال 1394 خود را با رویکرد افزایش درآمدهای پیش‌بینی شده و نیاز به مصرف اعتبارات مازاد بر پیش‌بینی به همراه مستندات و گزارش توجیهی پس از تصویب هیأت مدیره خود حداکثر تا پانزدهم آبان سال 1394 تنظیم و به دبیرخانه ارسال نمایند. دبیرخانه موظف است تا پانزدهم آذر ماه پیشنهاد خود را جهت سیر مراحل تصویب به شورای عالی ارایه نماید.

بند 2-3 هزینه‌های دبیرخانه

سازمان‌ها موظفند یک و نیم درصد از درآمدهای پیش‌بینی شده پیوست را در چهار قسط هر سه ماه یک بار به درخواست دبیرخانه به صورت هزینه انتقالی و قطعی پرداخت نمایند. هزینه‌های اداره امور دبیرخانه به تشخیص دبیر شورا یا مقام مجاز از طرف ایشان از محل اعتبار مذکور تأمین و پرداخت می‌گردد.

بند 2-4 - خرید خدمات از نهادها و سازمان‌های منطقه

2-4-1- خرید خدمات از نهادها و سازمان‌ها در چارچوب موافقت‌نامه‌های متبادله با دبیرخانه و با رعایت آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد و مفاد این تصویب‌نامه توسط سازمان‌ها مجاز خواهد بود.

2-4-2 - سازمان‌ها مجاز به پرداخت بلاعوض تحت هر عنوان به شرکت‌های تابعه و وابسته خود نمی‌باشند.

بند 2-5- دولت الکترونیک و یکپارچه‌سازی اطلاعات

2-5-1 - سازمان‌ها مکلفند گزارش‌های مرتبط با عملکرد بودجه جاری، نگهداری، عمرانی و همچنین کارکردهای مالی، عملیاتی، آماری و موافقت‌نامه‌های بودجه‌ای را در قالب فرم‌های ابلاغ شده از طریق سامانه الکترونیکی (تحت وب) مستقر در مناطق و دبیرخانه تحت نظام یکپارچه مدیریت اطلاعات، ثبت و به دبیرخانه ارایه نمایند.

2-5-2 - به منظور ارتقاء دولت الکترونیک و ایجاد پنجره واحد سازمان‌ها مکلفند در چارچوب سامانه الکترونیکی معرفی شده توسط دبیرخانه، خدمات به‌صورت الکترونیکی را به متقاضیان ارایه نمایند.

2-6 - امور فرهنگی

2-6-1 - در جهت اعتلای امور فرهنگی و اجتماعی هر منطقه پیوست فرهنگی - اجتماعی توسط دبیرخانه تهیه، تنظیم و در چارچوب موافقت‌نامه‌های متبادله جهت اجرا به سازمان‌ها ابلاغ می‌گردد.

2-6-2 - سازمان‌ها موظفند ده درصد از درآمدهای خود را در جهت ارتقاء امور فرهنگی - اجتماعی با اولویت آموزش و ترویج فعالیت‌های صنایع فرهنگی، زیست محیطی، گردشگری و سلامت در چارچوب تفاهمنامه‌های تنظیمی و در قالب موافقت‌نامه‌های متبادله با دبیرخانه تعهد و هزینه نمایند.

2-7 - عطای مشوق در جذب سرمایه

سازمان‌ها مجازند به منظور جذب سرمایه در فعالیت‌های اقتصادی پیشرفته، دانش بنیان و خدمات برتر نسبت به طراحی و استقرار مشوق‌های زیر اقدام نمایند.

الف - اعطای مشوق و امتیاز قانونی به شرکت‌ها و مؤسسات فعال در منطقه به نسبت بکارگیری نیروی انسانی ایرانی با هدف اشتغال مولد.

ب - اعطای مشوق به تولیدکنندگان خدمات زیرساختی مشروط به حفظ کیفیت و رعایت ظرفیتهای زمانی اجرای تعهدات.

ج - اعطای مشوق تولید به تولیدکنندگان کالا و خدمات نوآورانه در حوزه‌های صنعت و خدمات.

ح - اعطای مجوز رایگان به شرکت‌های دانش بنیان با هدف ایجاد تحول در پیشبرد برنامه‌های توسعه مناطق.

ط - اعطای مشوق و امتیاز قانونی به شرکت‌های نامدار و معتبر بین‌المللی داخلی و خارجی در صنعت، تجارت و خدمات برای انتقال فناوری‌های پیشرفته.

ک - واگذاری تأسیسات و امکانات موجود برای مشارکت در بهره‌برداری بهینه و سودآور از آنها.

2-8 - خودروهای با پلاک مناطق آزاد

سازمان‌ها موظفند از طریق اطلاع‌رسانی عمومی، کلیه خودروهای دارای پلاک مناطق آزاد را ملزم به نصب برچسب الکترونیکی پرداخت عوارض نمایند. تنظیم ساز و کار کنترل و دریافت عوارض مربوطه با سازمان‌ها خواهد بود.

ماده 3- بودجه جاری**بند 1-3 - خارج از شمول**

به منظور تحقق اهداف پیش‌بینی شده در بودجه سال جاری به هریک از سازمان‌ها اجازه داده می‌شود حداکثر تا نیم درصد اعتبارات موافقت‌نامه جاری خود را از محل صرفه‌جویی در سایر ردیف‌های موضوع این بند مبتنی بر تحقق صرفه‌جویی بر حسب نیاز به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت‌مدیره خارج از ضوابط و مقررات آیین‌نامه مالی و معاملاتی به استثنای ردیف‌های حقوق دستمزد و خدمات قراردادی هزینه نمایند.

سازمان‌ها موظفند فهرست کامل این‌گونه هزینه‌ها را به همراه تصویر صورت‌جلسات هیأت‌مدیره به

دبیرخانه ارسال نمایند.

بند 2-3 - انگیزش کارکنان

به منظور افزایش اثربخشی و کارایی کارکنان در جهت نیل به اهداف سازمان‌ها و افزایش سالانه و مستمر بهره‌وری، به هیأت مدیره سازمان‌های مذکور، اجازه داده می‌شود در قالب ضوابط ابلاغی دبیرخانه، حداکثر نیم درصد عملکرد مالی طرح‌های عمرانی با پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره منطقه از محل اعتبارات عمرانی پرداخت نمایند.

بند 3-3 - اصلاح و بهبود تشکیلات

هرگونه به کارگیری نیروی انسانی خارج از چارچوب تشکیلات تفصیلی ابلاغی دبیرخانه توسط سازمان‌ها ممنوع بوده و پرداخت از هر محل و تحت هر عنوان مجاز نبوده و در حکم تصرف غیرمجاز در منابع سازمان خواهد بود. مسؤولیت پاسخگویی درخصوص عدم رعایت این بند برعهده مدیرعامل و هیأت مدیره سازمان خواهد بود.

ماده 4- بودجه عمرانی

بند 4-1 - اولویت و تأکید بر خاتمه پروژه‌ها

4-1-1- تأمین منابع و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های با سال خاتمه 1394 در اولویت می‌باشد.

4-1-2- توقف یا کاهش اعتبار طرح‌های شروع شده در سال‌های قبل بدون اعمال مهندسی ارزش مجاز نمی‌باشند.

4-1-3- شروع طرح‌های جدید پیشنهادی در بودجه سازمان‌ها منوط به تصویب هیأت مدیره و طی فرآیند مطالعه (فنی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، مالی و زیست محیطی) توسط شرکت‌های مهندسی مشاوردی صلاح و سپس تأیید هیأت مدیره در جهت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی⁽³¹²⁾ و در چارچوب موافقت‌نامه‌های متبادله و مشروط به برقراری توازن بین اهداف کمی و منابع مالی مورد نیاز صورت می‌گیرد.

4-1-4- به منظور تسهیل در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی، زیرساخت‌های توسعه‌ای و زیست محیطی به سازمان‌ها اجازه داده می‌شود حداکثر تا نیم درصد سهم خود از اعتبار طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی موضوع این تصویب‌نامه را بنا به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره و تأیید دبیرخانه خارج از ضوابط و مقررات قانونی در قالب شرح عملیات موافقت‌نامه‌های متبادله هزینه نمایند.

ماده 5 - نظارت

بند 5-1 - مدیرعامل و هیأت مدیره سازمان‌ها مسؤولیت اجرا و نظارت بر حسن اجرای مفاد این تصویب‌نامه و ارسال مصوبات هیأت مدیره را به دبیرخانه بر عهده دارند.
مصوبات هیأت مدیره نباید با مفاد این تصویب‌نامه مغایرت داشته باشند.

تصویبنامه موضوع اصلاح دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه

اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽³¹³⁾

مصوب 1393/12/17 هیأت وزیران

تصویبنامه شماره 39311/ت/50410ک مورخ 1393/4/14 به شرح زیر اصلاح می‌شود:⁽³¹⁴⁾

- 1- در بند (1-11) عبارت «بر اساس شیوه‌نامه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود» جایگزین عبارت «بر اساس دستورالعمل هیأت مدیره سازمان هر منطقه تعیین می‌شود» می‌گردد.⁽³¹⁵⁾
- 2- در بند (2-11) عبارت «بر اساس ماده (11) آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویبنامه شماره 16448/ت/253ک مورخ 10/2/1373» جایگزین عبارت «با در نظر گرفتن موقعیت اقتصادی و کاربری توسط سازمان‌های یاد شده» می‌شود.⁽³¹⁶⁾

شیوه‌نامه محاسبه و دریافت عوارض خدمات شهری در محدوده

مناطق آزاد تجاری - صنعتی

الف - عوارض نقل و انتقال املاک

عوارض نقل و انتقال املاک به میزان 5% بهای عرصه و اعیان باقیمت‌های تعیین شده در محدوده هر یک از مناطق آزاد محاسبه و دریافت می‌گردد.
مبنای محاسبه قیمت بر اساس بند 11 - 2 این تصویبنامه خواهد بود.

ب - عوارض حفاری

تعرفه عوارض حفاری براساس فهرست بهای پروژه‌های عمرانی و ضرایب هر منطقه موضوع فهرست بهای سالیانه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور⁽³¹⁷⁾ تعیین می‌گردد.

ج - عوارض مدیریت پسماند

عوارض مدیریت پسماند برابر یک سوم (ثلث) عوارض نوسازی محاسبه می‌شود.

313 - این تصویبنامه به شماره 157932/ت/51598هـ مورخ 1393/12/24 ابلاغ شده است.

314 - به بند 11 دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1373/7/9 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

315 و 316 - بندهای (1-11) و (2-11) مطابق بندهای (1) و (2) این تصویبنامه در صفحه 107 مجموعه اصلاح شده است.

317 - در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

مبلغ عوارض مدیریت پسماند نباید از 500 هزار ریال کمتر و از سه میلیون ریال بیشتر باشد.
مبلغ عوارض مدیریت پسماند در ابتدای هر سال معادل 10% افزایش می‌یابد.

شیوه‌نامه محاسبه	
عوارض صدور مجوز ساخت - پروانه ساخت	
۱	عوارض صدور پروانه یک برابر پذیره
۲	پذیره واحد اضافی قیمت هر واحد اضافه 40/000/000 ریال
۳	پذیره اضافه تراکم: خدماتی، نمایشگاهی، اداری، تجاری و بانک
	برای زمین‌های با تراکم پایه کوچکتر و یا مساوی 50%
	بیش از تراکم پایه 50%
	ابلاغی سازمان (30% قیمت مصوب روز زمین)
	از 50% تا 100% بیش از تراکم پایه
	ابلاغی سازمان (50% قیمت مصوب روز زمین)
	از 100% تا 150% بیش از تراکم پایه
	ابلاغی سازمان (70% قیمت مصوب روز زمین)
	از 150% تا 200% بیش از تراکم پایه
	ابلاغی سازمان (100% قیمت مصوب روز زمین)
برای زمین‌های با تراکم پایه بزرگتر از 50%	
بیش از تراکم پایه 50%	
ابلاغی سازمان (40% قیمت مصوب روز زمین)	
از 50% تا 100% بیش از تراکم پایه	
ابلاغی سازمان (60% قیمت مصوب روز زمین)	
از 100% تا 150% بیش از تراکم پایه	
ابلاغی سازمان (80% قیمت مصوب روز زمین)	
از 150% تا 200% بیش از تراکم پایه	
ابلاغی سازمان (100% قیمت مصوب روز زمین)	
تراکم نوع دوم	به بنای مفید مربوط نمی‌شود و با هر کاربری که باشد به کاربری مسکونی و ده درصد ارزش منطقه‌بندی محاسبه می‌شود
4	پذیره کسری پارکینگ سیصد برابر پذیره
5	پذیره تغییر نقشه ده درصد پذیره

شیوه‌نامه محاسبه		
عوارض صدور مجوز ساخت - پروانه ساخت		
6	پذیره تغییر بنا	یک برابر پذیره
7	پذیره ادامه عملیات	ده درصد پذیره
8	عوارض تبدیل به قطعی	عوارض پروانه به نسبت سنوات باقیمانده از قرارداد استیجاری
9	پذیره تعمیرات	ده درصد پذیره
10	مجوز تخریب	یک برابر پذیره
11	پذیره اضافه سطح اشغال جانمایی	ده برابر پذیره
12	پذیره اضافه سطح اشغال زمین	ده برابر پذیره

شیوه‌نامه محاسبه		
عوارض صدور مجوز ساخت و ساز - پروانه پایان کار		
۱	پذیره ادامه عملیات	ده درصد پذیره
عوارض صدور گواهی		
۲	مفید	یک برابر پذیره
	راه پله	دو برابر پذیره
	انبار	دو برابر پذیره
	پیلوت و ...	دو برابر پذیره
3	پذیره تغییر بنا	یک برابر پذیره
4	پذیره تغییر نقشه	ده درصد پذیره
5	پذیره اضافه تراکم:	
	الف - برای زمین‌های زیر 1000 متر	

شیوه نامه محاسبه	
عوارض صدور مجوز ساخت و ساز - پروانه پایان کار	
الف 1- اضافه ساخت تا سه درصد مساحت عرصه یک برابر نرخ مصوب روز زمین	
الف 2- اضافه ساخت تا شش درصد مساحت عرصه دو برابر نرخ مصوب روز زمین	
الف 3- اضافه ساخت تا ده درصد مساحت عرصه چهار برابر نرخ مصوب روز زمین	
الف 4- اضافه ساخت تا دوازده درصد مساحت عرصه شش برابر نرخ مصوب روز زمین	
الف 5- اضافه ساخت تا بیست درصد مساحت عرصه هشت برابر نرخ مصوب روز زمین	
ب - برای زمین‌های بیش از یک هزار متر مربع	
ب 1- اضافه ساخت تا سه درصد مساحت عرصه یک برابر نرخ مصوب روز زمین	
ب 2- اضافه ساخت تا شش درصد مساحت عرصه چهار برابر نرخ مصوب روز زمین	
ب 3- اضافه ساخت بیش از شش درصد مساحت عرصه برابر نرخ مصوب روز زمین	
6 پذیره کسری پارکینگ	نهصد برابر پذیره
7 تغییر کاربری	2 برابر پذیره به مقدار تغییر کاربری و مابه التفاوت پروانه با کاربری قدیم با کاربری جدید
8 پذیره تمدید گواهی	ده درصد پذیره با رعایت سقف (2/000/000) ریال

تعیین ضریب افزایش قیمت تراکم برای ساختمان‌های بلند مرتبه

$$30 \leq N \leq 100 : \text{ضریب افزایش قیمت تراکم} = 100 + 1/30 * (N - 25) / 100$$

$$100 \leq N \leq 150 : \text{ضریب افزایش قیمت تراکم} = 100 + 1/40 * (N - 100) / 100$$

$$150 \leq N \leq 200 : \text{ضریب افزایش قیمت تراکم} = 100 + 1/40 * (N - 150) / 100$$

$$200 \leq N \leq 250 : \text{ضریب افزایش قیمت تراکم} = 100 + 1/40 * (N - 200) / 100$$

N - ارتفاع از بستر طبیعی زمین (آخرین کف بهره‌برداری) و بزرگتر از 30 متر می باشد و تغییرات آن 10 متر است.

تبصره 1- مبلغ پذیره برابر عوارض پذیره مورد عمل در هر منطقه، موضوع بند (خ) ماده (2) آیین نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽³¹⁸⁾ می باشد.

ه - عوارض نوسازی

شیوه‌نامه محاسبه عوارض نوسازی	
عوارض نوسازی به صورت زیر محاسبه می‌گردد:	
$M = (A_{n=1, 2, 3} + B_{n=1-12}) \times (K)$	
عوارض سالیانه = M	
ارزش عرصه = A	K = در منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش 1%
ارزش اعیانی = B	K = در سایر مناطق آزاد تجاری - صنعتی 0/5%
محاسبه ارزش عرصه	
$S_L =$ مساحت عرصه	
P = ارزش منطقه بندی	
$A_1 =$ ارزش عرصه املاک یک بر	
$A_1 = (P \times 0/25 S)$	
$A_2 =$ ارزش عرصه املاک دو بر	
$A_2 = [1/1(P) \times 0/25 (S)]$	
$A_3 =$ ارزش عرصه املاک دو بر بیشتر	
$A_3 = [1/2(P) \times 0/25 (S)]$	
محاسبه ارزش اعیانی	
C : ارزش اعیانی هر مترمربع ساختمان	
$C = (0/75 \times P + 0/5 D)$	
B ₁ : ارزش اعیانی ساختمان مسکونی یک طبقه	

شیوهنامه محاسبه عوارض نوسازی

$$B1 = [I_{n=1,2,3} (S-SQ) + (0/2C \times SQ)]$$

مساحت خالص کل اعیان

B₂: ارزش اعیانی ساختمان مسکونی با بیش از یک طبقه

$$B_2 = [S_2(I+0/1I)] + [S_3(I+0/2I)] + [S_4(I+0/3I)] + 000 + [S50(I+4/9I)]$$

B₃: ارزش اعیانی ساختمان برای کلیه کاربری‌ها به جز مسکونی

$$B_r = [(I)' + \frac{2g}{100}](S_g) + [(I)' - \frac{2g}{100}](S_g)$$

$$C \times 0/45$$

T₁: ارزش سازه فلزی

$$C \times 0/55$$

T₂: ارزش سازه بتنی

$$C \times 0/65$$

T₃: ارزش سازه پیش‌ساخته

$$T_n \times 0/45$$

I₁: ارزش ساختمان با قدمت زیر 5 سال

$$T_n \times 0/55$$

I₂: ساختمان با قدمت بین 5 تا 10 سال

$$T_n \times 0/65$$

I₃: ساختمان با قدمت بیش از 10 سال

g: طبقات زیر همکف

g': طبقات روی سطح

D = هزینه هر متر مربع ساخت براساس کاربری

S = مساحت اعیان

SQ = مساحت مشاعات

P = ارزش منطقه‌بندی هر مترمربع

اعیانی ساختمان نیمه تمام

B₄ = ارزش اعیانی در مرحله پی‌کنی و پی‌سازی (فونداسیون)

$$B4 = [0/5 I \times (S-H)]$$

شیوه‌نامه محاسبه عوارض نوسازی

B5 = ارزش اعیانی در مرحله اسکلت

$$B5 = [1/4 I \times (S-H)]$$

B6 = ارزش اعیانی در مرحله سقف

$$B6 = [0/3 I \times (S-H)]$$

B7 = ارزش اعیانی در مرحله دیوارکشی

$$B7 = [0/4 I \times (S-H)]$$

B8 = ارزش اعیانی در مرحله نازک کاری

$$B8 = [0/85 I \times (S-H)]$$

H : مساحت پارکینگ مسکونی

ارزش اعیانی سالن‌ها و کارگاه‌های نیمه تمام

B9 : ارزش اعیانی در مرحله فونداسیون

$$B9 = (0/3I \times S)$$

B10 : ارزش اعیانی در مرحله اسکلت (سوله، کف، سقف و دیوارکشی آنها به اتمام رسیده باشد)

$$B10 = (0/8 I \times S)$$

اساسنامه‌ها

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم⁽³¹⁹⁾

مصوب 1373/3/31 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با الحاقات بعدی

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده 1- نام سازمان: نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم می‌باشد، که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2- مرکز اصلی سازمان: مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم می‌باشد.

ماده 3- مدت فعالیت: سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4 (اصلاحی 1393/12/17) - سرمایه سازمان: سرمایه سازمان دوهزار میلیارد (2/000/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به دو میلیون (2/000/000) سهم یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

ماده 5- اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6- ارکان سازمان عبارتند از:

- مجمع عمومی

- هیأت‌مدیره

- مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

- بازرس یا بازرسان قانونی

مجمع عمومی

ماده 7- هیأت‌وزیران نماینده صاحب سهام در مجامع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 16632/ت 30 هـ مورخ 1373/2/13⁽³²⁰⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی به ریاست رییس‌جمهور تفویض نموده است.

ماده 8- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه برارایت اصل 85 قانون اساسی.

ج - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان.

د - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان.

هـ - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

و - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا.

ز - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

ط - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق‌الزحمه آنها.

ی - تعیین خطمشی عمومی سازمان.

ک - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

ل - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم

م - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع قرارگیرد.

س (الحاقی 1375/12/13) - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان⁽³²¹⁾.

ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یکبار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد حداکثر تا پایان دی‌ماه همان سال تشکیل می‌گردد.

ماده 10- دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس‌جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه مجامع

320 - الف - تصویبنامه مذکور راجع به تشکیل شورایی به منظور هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/11 می‌باشد که به موجب مصوبه تشکیل شورای هماهنگی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1384/9/13 نسخ شده است.

ب - به تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

321 - به موجب تصویبنامه مصوب 1377/2/7 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی این بند تنفیذ شده است.

عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

هیأت مدیره

- ماده 12-** سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر با تشخیص مجمع عمومی اداره می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب کننده می‌باشد.
- ماده 13-** اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.
- ماده 14-** جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک‌بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات موردنظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.
- ماده 15-** جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.
- ماده 16-** برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورتجلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (منشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورتجلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورتجلسه قید گردد.
- ماده 17-** هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی، برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف به شرح زیر می‌باشد:
- الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.
- ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.
- ج - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.
- د - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.
- ه - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم، بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.
- و - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.
- ز - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی برای تصویب:

ط - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

ی - تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت با تصویب مجمع عمومی.

ک - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و

غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.

ل - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

ماده 18- مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به‌عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.

دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.

ماده 19- رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.

ب - عزل و نصب کارکنان سازمان

ج - تعیین حقوق و مزایا، ارتقا و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه‌های مربوط.

د - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان .

هـ - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم

و - صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.

ز - تعیین متصدی برای انواع مشاغلی که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی.... متصدی مستقیم ندارد.

ح - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤولیت خود واگذار نماید.

ط - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.

بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 20- مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی و یا حقوقی ذی‌صلاح برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد.

در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21- بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب .

ب - رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آن‌ها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهار نظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل 20 روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

ج - اظهار نظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

د - اجرای وظایف بازرسی که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده نباید به هیچ وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

ماده 22- سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع می‌شود و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا 40 روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرسی قانونی گذاشته شود.

ماده 23- کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چک‌ها، بروات، سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 24- تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 25- حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.

ماده 26- نسبت به اموری که در این اساسنامه، قانون نحوه اداره مناطق آزاد، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط، مقرراتی منظور نشده باشد قانون تجارت حاکمیت دارد. این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یاد شده رسیده است.

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش (322)

مصوب 1373/3/31 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با الحاقات بعدی

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده 1- نام سازمان: نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش می‌باشد، که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2- مرکز اصلی سازمان: مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش می‌باشد.

ماده 3- مدت فعالیت: سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4- سرمایه سازمان: سرمایه سازمان یکصد میلیارد (100/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار (100/000) سهم یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

ماده 5 - اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6 - ارکان سازمان عبارتند از:

- مجمع عمومی

- هیأت‌مدیره

- مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

- بازرس یا بازرسان قانونی

مجمع عمومی

ماده 7 - هیأت‌وزیران نماینده صاحب سهام در مجامع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 16632/ت 30 هـ مورخ 1373/2/13⁽³²³⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی به ریاست رییس‌جمهور تفویض نموده است.

ماده 8 - وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه با رعایت اصل 85 قانون اساسی.

ج - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان.

د - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان

هـ - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

و - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا.

ز - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

ط - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق‌الزحمه آنها.

323 - الف - تصویبنامه مذکور راجع به تشکیل شورایی به منظور هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/11 می‌باشد که به موجب مصوبه تشکیل شورای هماهنگی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1384/9/13 نسخ شده است.

ب - به تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

ی - تعیین خطمشی عمومی سازمان.

ک - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

ل - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش

م - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع قرارگیرد.

س (الحاقی 1375/12/13) - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان⁽³²⁴⁾.

ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یکبار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد حداکثر تا پایان دی‌ماه همان سال تشکیل می‌گردد.

ماده 10 - دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس‌جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه مجمع عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

هیأت‌مدیره

ماده 12 - سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر با تشخیص مجمع عمومی اداره می‌گردد.

اعضای هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب‌کننده می‌باشد.

ماده 13 - اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14 - جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یکبار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات موردنظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قراردهند.

ماده 15 - جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16 - برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورت‌جلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (منشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورت جلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت‌جلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورت‌جلسه قیدگردد.

ماده 17 - هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی، برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف به شرح زیر می‌باشد:

الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.

- ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.
- ج - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.
- د - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.
- ه - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش، بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.
- و - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.
- ز - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی برای تصویب.

- ط - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ی - تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت با تصویب مجمع عمومی.
- ک - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.
- ل - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

- ماده 18-** مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به‌عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.
- دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.
- ماده 19-** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

- الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.
- ب - عزل و نصب کارکنان سازمان
- ج - تعیین حقوق و مزایا، ارتقا و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه‌های مربوط.
- د - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان .

- ه - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش
- و - صدور روایت برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.
- ز - تعیین متصدی برای انواع مشاغل که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی.... متصدی مستقیم ندارد.

ح - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤلیت خود واگذار نماید.

ط - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤل حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی کیش و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.

بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 20- مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی و یا حقوقی ذی‌صلاح برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21- بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب .

ب - رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آن‌ها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهار نظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل 20 روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

ج - اظهار نظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

د - اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده نباید به هیچ وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

ماده 22- سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع می‌شود و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا 40 روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.

ماده 23- کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چک‌ها، بروات، سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 24- تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 25- حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.

ماده 26- نسبت به اموری که در این اساسنامه، قانون نحوه اداره مناطق آزاد، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط، مقرراتی منظور نشده باشد قانون تجارت حاکمیت دارد.

این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یاد شده رسیده است.

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار (325)

مصوب 1373/3/31 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با الحاقات بعدی**فصل اول - کلیات و تعاریف**

ماده 1- نام سازمان: نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار می‌باشد، که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2- مرکز اصلی سازمان: مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار می‌باشد.

ماده 3- مدت فعالیت: سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4- سرمایه سازمان: سرمایه سازمان یکصد میلیون ریال است که از محل آورده‌های غیر نقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار (100/000) سهم یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

ماده 5- اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6- ارکان سازمان عبارتند از:

- مجمع عمومی
- هیأت مدیره
- مدیرعامل و رییس هیأت مدیره
- بازرس یا بازرسان قانونی

مجمع عمومی

ماده 7- هیأت وزیران نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 16632/ت 30 هـ. مورخ 1373/2/13⁽³²⁶⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -

325 - این اساسنامه به شماره 20120/ت 54 مورخ 1373/4/26 ابلاغ شده است.

326 - الف - تصویبنامه مذکور راجع به تشکیل شورایی به منظور هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/11 می‌باشد که به موجب مصوبه تشکیل شورای هماهنگی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری -

صنعتی به ریاست رییس جمهور تفویض نموده است.

ماده 8- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه با رعایت اصل 85 قانون اساسی.

ج - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان.

د - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان.

ه - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

و - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا.

ز - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

ط - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق الزحمه آنها.

ی - تعیین خط‌مشی عمومی سازمان.

ک - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

ل - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار

م - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع قرار گیرد.

س (الحاقی 1375/12/13) - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به

حساب اندوخته‌های سازمان⁽³²⁷⁾.

ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یکبار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان تیرماه

هرسال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد حداکثر تا پایان دی‌ماه همان سال تشکیل

می‌گردد.

ماده 10- دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه مجمع

عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

هیأت‌مدیره

ماده 12- سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر با تشخیص مجمع عمومی اداره می‌گردد. اعضای

هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب کننده می‌باشد.

ماده 13- اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا

u

صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1384/9/13 نسخ شده است.

ب - به تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی

مندرج در این مجموعه رجوع شود.

327 - به موجب تصویب‌نامه مصوب 1377/2/7 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی این بند تنفیذ شده است.

زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14- جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات موردنظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.

ماده 15- جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16- برای هریک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورتجلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (منشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورتجلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هریک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورتجلسه قیدگردد.

ماده 17- هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی، برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف به شرح زیر می‌باشد:

- الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.
- ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.
- ج - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.
- د - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.
- ه - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار، بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.
- و - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.
- ز - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.
- ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی برای تصویب.

ط - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

ی - تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت با تصویب مجمع عمومی.

ک - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.

ل - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

ماده 18- مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به‌عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان

اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.

دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.

ماده 19- رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.

ب - عزل و نصب کارکنان سازمان

ج - تعیین حقوق و مزایا، ارتقا و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه‌های مربوط.

د - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان .

ه - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار

و - صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.

ز - تعیین متصدی برای انواع مشاغل که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی.... متصدی مستقیم ندارد.

ح - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤلیت خود واگذار نماید.

ط - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.

بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 20- مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی و یا حقوقی ذی صلاح برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21- بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب .

ب - رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آن‌ها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهار نظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل 20 روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

ج - اظهار نظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

د - اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده نباید به هیچ وجه مانع جریان عادی کار

سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

ماده 22- سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع می‌شود و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا 40 روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.

ماده 23- کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چکها، بروات، سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 24- تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 25- حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.

ماده 26- نسبت به اموری که در این اساسنامه، قانون نحوه اداره مناطق آزاد، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط، مقرراتی منظور نشده باشد قانون تجارت حاکمیت دارد.

این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یاد شده رسیده است.

اساسنامه شرکت صید صنعتی منطقه آزاد چابهار (سهامی خاص) (328)

مصوب 1374/2/4 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده 1 (اصلاحی 1393/6/26) - نام شرکت «شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه تجارت و صید صنعتی منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار» و نوع آن «سهامی خاص» است که از این پس به اختصار شرکت نامیده می‌شود.

ماده 2 (اصلاحی 1393/6/26) - شرکت جهت تحقق اهداف خود مجاز است در چارچوب سیاست‌های ابلاغی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

الف - سرمایه‌گذاری و انجام امور صید و خدمات صیادی، پرورش و تکثیر و عمل‌آوری انواع آبزیان و امور مجاز خدماتی، عمرانی و تجاری با رعایت سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی و قانون اجرای آن.

ب - انجام فعالیت‌ها و اقدامات لازم درخصوص شناسایی و جذب سرمایه‌گذاران توانمند داخلی و خارجی جهت سرمایه‌گذاری در منطقه با رعایت مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی موضوع تصویبنامه شماره 33432/ت23ک مورخ 1373/3/16 و اصلاحات بعدی آن (329).

328 - اساسنامه مزبور به شماره 15042/ت30336 مورخ 1374/8/14 ابلاغ شده است.

329 - به تصویبنامه مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 مندرج

تبصره (اصلاحی 1393/6/26) - تأسیس شرکت و مشارکت در سهام شرکت‌ها تا سقف (49%) و جذب نیروی انسانی با هماهنگی دبیرخانه و در چارچوب سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی و قانون اجرای آن و سیاست‌های ابلاغی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می‌باشد.

ماده 3 - شرکت برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4 - مرکز اصلی شرکت در منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار، واقع در چابهار - جاده طیس است.

ماده 5 - سرمایه شرکت یکصد میلیون ریال می‌باشد که به یک‌هزار سهم یکصد هزار ریالی با نام تقسیم می‌شود: 997 سهم متعلق به سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار، که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود، یک سهم متعلق به شرکت شیلات ایران، یک سهم متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری مهاب قدس و یک سهم آن متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری ملت است.

تبصره - 35% مبلغ اسمی سهام بطور نقد پرداخت شده و بقیه آن در تعهد سهامداران است که ظرف دو سال پرداخت می‌شود.

فصل دوم - ارکان شرکت

- ماده 6** - ارکان شرکت عبارتند از:
- الف - مجمع عمومی.
  - ب - هیأت‌مدیره.
  - ج - بازرس (حسابرس).
  - الف - مجمع عمومی
- ماده 7** - مجمع عمومی شرکت از صاحبان سهام یا نمایندگان آنها با معرفی رییس مجمع عمومی که مدیرعامل سازمان است، تشکیل می‌شود.
- ماده 8** - مجمع عمومی شرکت هر سال حداقل دو بار به دعوت هیأت‌مدیره یک بار حداکثر تا 4 ماه پس از پایان سال مالی برای بررسی و تصویب ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان و یک بار در نیمه دوم سال برای بررسی و تصویب بودجه سال بعد در مرکز اصلی شرکت یا با توافق مجمع در محل پیشنهادی هیأت‌مدیره تشکیل می‌شود.
- ماده 9** - دعوتنامه رسمی مجامع عمومی شامل محل تشکیل، روز، ساعت و دستور جلسه در مدتی که کمتر از پانزده روز قبل از تاریخ تشکیل جلسه نباشد توسط رییس هیأت‌مدیره برای صاحبان سهام ارسال می‌شود.
- ماده 10** - تصمیمات مجامع عمومی همواره با اکثریت آراء (هر سهم یک رأی) معتبر است.
- تبصره** - مذاکرات و تصمیمات مجامع عمومی شرکت در صورتجلسه‌ای که به امضای هیأت‌ریسه مجمع می‌رسد، ثبت و در مرکز اصلی شرکت نگاهداری می‌شود.
- ماده 11** - اختیارات و وظایف مجمع عمومی عادی عبارت است از:

الف - تعیین خطمشی کلی شرکت.

ب - استماع و بررسی گزارش سالانه هیأت‌مدیره و بازرس و اخذ تصمیمات مقتضی.

پ - بررسی و تصویب بودجه و ترازنامه و حساب سود و زیان و نحوه تقسیم سود شرکت.

ت (اصلاحی 1378/12/18) - بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی شرکت با رعایت قوانین و مقررات.

ث (اصلاحی 1378/12/18) - تعیین حقوق اعضای هیأت‌مدیره موظف و حق الزحمه بازرس (حسابرس) و پاداش آنان با رعایت ماده (12) قانون نظام هماهنگ پراخت کارکنان دولت مصوب 1370.

ج - تعیین روزنامه کثیرالانتشار به منظور درج کلیه آگهی‌های شرکت.

چ (اصلاحی 1378/12/18) - اتخاذ تصمیم نسبت به سرمایه‌گذاری یا مشارکت در خصوص موضوع شرکت با پیشنهاد هیأت‌مدیره با رعایت قوانین و مقررات.

ح - تعیین اعضای هیأت‌مدیره و بازرس قانونی.

ماده 12 - اختیارات و وظایف مجمع عمومی فوق‌العاده عبارت است از:

الف - پیشنهاد تغییر در مواد اساسنامه به مجمع عمومی سازمان.

ب - پیشنهاد افزایش یا کاهش سرمایه شرکت به مجمع عمومی سازمان.

ج - پیشنهاد انحلال شرکت به مجمع عمومی سازمان.

ماده 13 - مجامع عمومی فوق‌العاده و عادی بطور فوق‌العاده به دعوت هیأت‌مدیره شرکت یا بازرس قانونی یا درخواست صاحبان یک پنجم سهام تشکیل می‌شوند.

ب - هیأت‌مدیره

ماده 14 - شرکت به وسیله هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه تا پنج نفر که توسط مجمع عمومی برای مدت دوسال انتخاب می‌شوند، اداره می‌شود. انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره 1 - در صورت استعفا، فوت یا عزل هر یک از اعضاء یا وجود موانع قانونی دیگر، بلافاصله مجمع عمومی عادی با درخواست هیأت‌مدیره یا بازرس قانونی جهت تکمیل اعضاء تشکیل می‌شود.

تبصره 2 - انتخاب اعضای جدید برای بقیه مدت دوره هیأت‌مدیره است و مسؤولیت سایر اعضای هیأت‌مدیره تا انتخاب اعضای جدید کماکان به قوت خودباقی است.

ماده 15 - اعضای هیأت‌مدیره در اولین نشست خود یک نفر را از بین خود به عنوان رییس و یک نفر را به عنوان نایب رییس هیأت‌مدیره برای مدتی که بیش از مدت عضویت در هیأت‌مدیره نباشد، انتخاب می‌کنند.

ماده 16 - هیأت‌مدیره حداقل هر ماه یک بار بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره در محل شرکت تشکیل جلسه می‌دهد.

ماده 17 - برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره صورتجلسه‌ای حاوی خلاصه مذاکرات همچنین تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ، تنظیم و به امضای کلیه اعضای حاضر می‌رسد.

تبصره - نظر هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا قسمتی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، در صورتجلسه قید می‌شود.

ماده 18 - اهم اختیارات و وظایف هیأت‌مدیره به شرح زیر است:

الف - کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت، جز موضوعاتی که اتخاذ تصمیم و اقدام در مورد آنها طبق قانون تجارت و این اساسنامه در صلاحیت خاص مجامع عمومی است.

ب - نمایندگی شرکت در مقابل اشخاص و کلیه مؤسسات دولتی و خصوصی، دادگاهها و مراجع قضایی و غیر قضایی با حق توکیل.

پ - تقدیم گزارش سالانه به مجمع عمومی.

ت - تهیه و تدوین بودجه و تنظیم گزارش مالی سالانه شرکت و پیشنهاد نحوه تقسیم سود به مجمع عمومی.

ث - تدوین آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی شرکت و پیشنهاد آن به مجمع عمومی.

ج - پیشنهاد نحوه سرمایه‌گذاری یا مشارکت در خصوص موضوع شرکت به مجمع عمومی.

چ (اصلاحی 1378/12/18) - افتتاح حساب و استفاده از آن به نام شرکت نزد بانکها و مؤسسات مالی و

اعتباری و سایر مؤسسات تجاری و انسداد حساب‌های یاد شده با رعایت قوانین و مقررات.

ماده 19 (اصلاحی 1393/6/26) - هیأت مدیره فردی را پس از تأیید مجمع عمومی به عنوان مدیرعامل

انتخاب می‌نماید. مدیرعامل مجری مصوبات هیأت مدیره است و هیأت مدیره می‌تواند برخی از اختیارات یاد شده در ماده (18) را به وی واگذار کند

ماده 20 - کلیه چک‌ها، سفته‌ها، بروات، قراردادهای و هر نوع سند تعهدآور دیگر با امضای مشترک مدیرعامل

و یکی از اعضای هیأت‌مدیره و مهر شرکت معتبر است.

ج - بازرسی (حسابرسی)

ماده 21 (اصلاحی 1393/6/26) - مجمع عمومی عادی هر سال یک یا چند بازرسی (حسابرسی) را از بین

سازمان حسابرسی و یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی موضوع قانون استفاده از خدمات تخصصی و

حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی - مصوب 1372 - انتخاب می‌کند تا بر طبق قانون

تجارت و این اساسنامه به وظایف خود عمل کنند. انتخاب مجدد بازرسی یا بازرسان بلامانع است.

تبصره 1 (اصلاحی 1393/6/26) - مجمع عمومی عادی می‌تواند در هر زمان بازرسی یا بازرسان را مشروط

بر تعیین جانشین آنها عزل کند.

تبصره 2 (اصلاحی 1393/6/26) - تعیین میزان حق‌الزحمه بازرسی با مجمع عمومی عادی است.

ماده 22 - بازرسی یا بازرسان قانونی می‌توانند در هر زمان هرگونه رسیدگی یا بازرسی لازم را انجام و اسناد،

مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت را مطالبه و مورد رسیدگی قرار دهند. این رسیدگی و بازرسی نباید باعث رکود

یا توقف فعالیت شرکت شود.

ماده 23 - گزارش بازرسی باید حداقل ده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی برای اطلاع صاحبان سهام در

مرکز شرکت آماده باشد. تصمیماتی که بدون آگاهی از گزارش بازرسی در مورد تصویب دارایی و ترازنامه و حساب

سود و زیان شرکت از طرف مجمع عمومی اتخاذ شود، از درجه اعتبار ساقط است.

فصل سوم - مقررات مختلف

ماده 24 - هیأت‌مدیره شرکت باید پس از انقضای هر سال مالی که از اول فروردین تا پایان اسفند ماه

هرسال می‌باشد - به استثنای سال اول که از تاریخ تأسیس تا پایان اسفند ماه همان سال خواهد بود - طبق

ماده (232) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب 1347⁽³³⁰⁾ - صورت دارایی و دیون و همچنین ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان شرکت را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی آن سال مالی تنظیم کند. اسناد مذکور در این ماده باید حداقل بیست روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی سالانه در اختیار بازرس گذاشته شود تا پس از رسیدگی همراه گزارش بازرس به مجمع عمومی صاحبان سهام ارایه شود.

ماده 25 - از ده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی سالانه، هر صاحب سهم می‌تواند در مرکز اصلی شرکت، به صورت تحساب و صورت اسامی صاحبان سهام مراجعه و از ترازنامه، حساب سود و زیان شرکت و گزارش بازرس رونوشت تهیه کند.

ماده 26 - سود خالص شرکت در هر سال مالی عبارت از درآمد حاصل در همان سال مالی پس از کسر کلیه هزینه‌ها، استهلاکات و ذخیره‌هاست.

ماده 27 - از سود خالص شرکت پس از وضع زیان‌های وارده در سالهای قبل معادل یک بیستم آن بر طبق مواد 140 و 238 لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب 1347⁽³³¹⁾ - به عنوان اندوخته قانونی منظور می‌شود، همچنین به پیشنهاد هیأت‌مدیره و تصویب مجمع عمومی، ذخیره قسمتی از سود ویژه برای تشکیل اندوخته‌های مخصوص امکان‌پذیر است.

ماده 28 - سود قابل تقسیم عبارت از سود خالص سال مالی شرکت پس از کسر زیان سالهای قبل و اندوخته قانونی و سایر اندوخته‌های اختیاری به اضافه سودهای تقسیم‌نشده سالهای قبل می‌باشد. تقسیم سود و اندوخته بین صاحبان سهام فقط پس از تصویب مجمع عمومی جایز است. شرکت باید ظرف هشت‌ماه از تاریخ تصویب مجمع عمومی سودی را که مورد تصویب مجمع یاد شده قرار گرفته به سهامداران پرداخت کند.

ماده 29 - انتقال سهام شرکت با رعایت مقررات، به اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی یا بخش خصوصی با تصویب دو سوم آرای مجمع عمومی امکان‌پذیر است و باید در دفتر ثبت سهام به ثبت برسد و انتقال‌دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او انتقال را در دفتر مزبور امضاء کند.

ماده 30 - انحلال شرکت با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام برابر ضوابط مندرج در قانون تجارت و اساسنامه سازمان انجام می‌گیرد.

330 - ماده 232 لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24 :

هیأت مدیره شرکت باید پس از انقضای سال مالی صورت دارایی و دیون شرکت را در پایان سال و همچنین ترازنامه و حساب عملکرد و حساب سود و زیان شرکت را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی سال مالی مزبور تنظیم کند. اسناد مذکور در این ماده باید اقلاً بیست روز قبل از تاریخ مجمع عمومی عادی سالانه در اختیار بازرسان گذاشته شود.

331 - از لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24 :

ماده 140 - هیأت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید. همین‌که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت رسید موضوع کردن آن اختیاری است و در صورتی که سرمایه شرکت افزایش یابد کسر یک بیستم مذکور ادامه خواهد یافت تا وقتی که اندوخته قانونی به یک‌دهم سرمایه بالغ گردد.

ماده 238 - از سود خالص شرکت پس از وضع زیان‌های وارده در سال‌های قبل باید معادل یک بیستم آن بر طبق ماده 140 به عنوان اندوخته قانونی موضوع شود. هر تصمیم بر خلاف این ماده باطل است.

ماده 31 - سایر موضوعات پیش‌بینی نشده در این اساسنامه، مشمول قانون تجارت و دیگر قوانین است.

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) (332)(333)

مصوب 1383/5/4 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده 1 - نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) می‌باشد که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2 - مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) می‌باشد.

ماده 3 - سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4 - سرمایه سازمان مبلغ یکصد میلیارد (100/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار سهم (100/000) یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

ماده 5 - اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6 - ارکان سازمان عبارتند از:

1 - مجمع عمومی

2 - هیأت‌مدیره

3 - مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

4 - بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 7 - هیأت‌وزیران نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 76305/ت/19037 هـ مورخ 1376/10/26⁽³³⁴⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -

332 - اساسنامه مزبور به شماره 31076/ت/30729 هـ مورخ 1374/8/14 ابلاغ شده است

333 - محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) ابتدا به موجب تصویبنامه شماره 30820/ت/20708 هـ مورخ 1384/4/7 هیأت‌وزیران تغییر یافته سپس به موجب تصویبنامه شماره 41480/ت/216684 هـ مصوب 1387/11/21 هیأت‌وزیران اصلاح و نهایتاً محدوده منطقه یادشده طبق تصویبنامه شماره 50925/ت/153552 هـ مورخ 1393/12/16 اصلاح و تعیین گردید.

334 - منظور مصوبه تشکیل شورای به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1376/9/30 می‌باشد ضمناً به تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

صنعتی به ریاست رییس جمهور تفویض نموده است.

ماده 8 - وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه با رعایت اصل 85 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

پ - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان.

ت - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان.

ث - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

ج - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا.

چ - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

خ - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق الزحمه آنها.

د - تعیین خط‌مشی عمومی سازمان.

ذ - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

ر - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا).

ز - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع عمومی قرار

گیرد.

ژ - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان.

ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یک بار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان

تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد، حداکثر تا پایان دی ماه همان سال

تشکیل می‌گردد.

ماده 10 - دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه

مجامع عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده 12 - سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه نفر اداره می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره توسط

مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب‌کننده می‌باشد.

ماده 13 - اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا

زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14 - جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان

تشکیل می‌گردد.

اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات مورد نظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.

ماده 15 - جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16 - برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورتجلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (منشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورتجلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورتجلسه قید گردد.

ماده 17 - هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف زیر می‌باشد:

الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.

ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.

پ - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.

ت - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.

ث - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.

ج - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.

چ - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.

ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

خ - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

د - پیشنهاد تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت جهت تصویب به مجمع عمومی.

ذ - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.

ر - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

ز - هیأت‌مدیره موظف است تمام اطلاعات درخواستی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری را که جهت ارائه عملکرد سازمان به مجمع عمومی لازم است در مهلت تعیین شده به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده 18 - مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به‌عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.

دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.

ماده 19 - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.

ب - عزل و نصب کارکنان سازمان.

پ - تعیین حقوق و مزایا، ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه مربوط.

ت - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ربالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان.

ج - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا).

چ - صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.

ح - تعیین متصدی برای انواع مشاغل که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی مستقیم ندارد.

خ - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤولیت خود واگذار نماید.

د - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارسباران (جلفا) و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.

ذ - مدیرعامل موظف است یک نسخه از صورت‌جلسات هیأت‌مدیره را مرتباً به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ارسال نماید.

ماده 20 - مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌صلاح برای مدت یک سال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد.

در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21 - بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب.

ب - رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آنها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و

اظهارنظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل بیست روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

پ - اظهارنظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

ت - اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده‌اند، نباید به هیچ‌وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

ماده 22 - سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا چهل روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.

ماده 23 - کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چک‌ها، بروات و سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 24 - تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 25 - حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.

ماده 26 - نسبت به اموری که در این اساسنامه مقرراتی منظور نشده باشد مقررات قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه اجرایی مربوط، حاکمیت دارد. این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است.

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) (335)

مصوب 1383/5/4 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده 1 - نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) می‌باشد که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2 - مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) می‌باشد.

ماده 3 - سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4 - سرمایه سازمان مبلغ یکصد میلیارد (100/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار سهم (100/000) یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

ماده 5 - اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارایه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6 - ارکان سازمان عبارتند از:

1 - مجمع عمومی

2 - هیأت‌مدیره

3 - مدیرعامل و رییس هیأت‌مدیره

4 - بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 7 - هیأت‌وزیران نماینده صاحب سهام در مجامع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 76305/ت/19037 هـ مورخ 1376/10/26⁽³³⁶⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی به ریاست رییس‌جمهور تفویض نموده است.

ماده 8 - وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه با رعایت اصل 85 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

پ - اعمال نظارت عالی بر فعالیتهای سازمان.

ت - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان.

ث - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

ج - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل‌قوا.

چ - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

خ - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق‌الزحمه آنها.

د - تعیین خط‌مشی عمومی سازمان.

ذ - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

336 - منظور مصوبه تشکیل شورای به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1376/9/30 می‌باشد ضمناً به تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

ر - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر).
 ز - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع عمومی قرار گیرد.

ژ - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان.
ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یک بار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد، حداکثر تا پایان دی ماه همان سال تشکیل می‌گردد.

ماده 10 - دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس‌جمهور به عمل می‌آید.
ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه مجامع عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده 12 (اصلاحی 1388/12/2) - سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر به تشخیص مجمع عمومی اداره می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب کننده می‌باشد.

ماده 13 - اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14 - جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد.

اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات مورد نظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.

ماده 15 - جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16 - برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورتجلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (مشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورتجلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد.
 هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورتجلسه قید گردد.

ماده 17 - هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف زیر می‌باشد:

الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.

ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.

پ - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و

هوایماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.

ت - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.

ث - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر) بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.

ج - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.

چ - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.

ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

خ - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

د - پیشنهاد تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت جهت تصویب به مجمع عمومی.

ذ - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.

ر - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

ز - هیأت‌مدیره موظف است تمام اطلاعات درخواستی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری را که جهت ارائه عملکرد سازمان به مجمع عمومی لازم است در مهلت تعیین شده به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده 18 - مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.

دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.

ماده 19 - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.

ب - عزل و نصب کارکنان سازمان.

پ - تعیین حقوق و مزایا، ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه مربوط.

ت - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان.

ج - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند (آبادان - خرمشهر).

چ - صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.

- ح -** تعیین متصدی برای انواع مشاغلی که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی متصدی مستقیم ندارد.
- خ -** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤلیت خود واگذار نماید.
- د -** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارونند (آبادان - خرمشهر) و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.
- ذ -** مدیرعامل موظف است یک نسخه از صورت‌جلسات هیأت‌مدیره را مرتباً به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ارسال نماید.
- ماده 20 -** مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌صلاح برای مدت یک سال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد.
- در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.
- ماده 21 -** بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:
- الف -** تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب.
- ب -** رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آنها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهارنظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل بیست روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.
- پ -** اظهارنظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.
- ت -** اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده‌اند، نباید به هیچ‌وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

- ماده 22 -** سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا چهل روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.
- ماده 23 -** کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چک‌ها، بروات و سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.
- ماده 24 -** تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.
- ماده 25 -** حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.
- ماده 26 -** نسبت به اموری که در این اساسنامه مقرراتی منظور نشده باشد مقررات قانون چگونگی اداره

مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه اجرایی مربوط، حاکمیت دارد.
این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است.

(337) اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی

مصوب 1383/5/4 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

فصل اول - کلیات و تعاریف

- ماده 1 -** نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی می‌باشد که از این پس در این اساسنامه به اختصار سازمان نامیده می‌شود.
- ماده 2 -** مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی می‌باشد.
- ماده 3 -** سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.
- ماده 4 -** سرمایه سازمان مبلغ یکصد میلیارد (100/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. سرمایه سازمان کلاً متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار سهم (100/000) یک میلیون (1/000/000) ریالی می‌باشد.

فصل دوم - اهداف سازمان

- ماده 5 -** اهداف سازمان به شرح زیر می‌باشد:
- انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی.

فصل سوم - ارکان سازمان

ماده 6 - ارکان سازمان عبارتند از:

- 1 - مجمع عمومی
  - 2 - هیأت مدیره
  - 3 - مدیرعامل و رییس هیأت مدیره
  - 4 - بازرس یا بازرسان قانونی
- ماده 7 -** هیأت وزیران نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 76305/ت/19037 ه مورخ 1376/10/26⁽³³⁸⁾ اختیارات خود را به وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -

337 - اساسنامه مزبور به شماره 31076/ت/30731 ه مورخ 1374/8/14 ابلاغ شده است.

338 - منظور مصوبه تشکیل شورای به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری

صنعتی به ریاست رییس جمهور تفویض نموده است.

ماده 8 - وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

الف - موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابعه.

ب - تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه با رعایت اصل 85 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

پ - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان.

ت - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان.

ث - تصویب آیین‌نامه‌های سازمان.

ج - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا.

چ - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه.

ح - نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره.

خ - انتخاب بازرس و یا بازرسان و تعیین حق الزحمه آنها.

د - تعیین خط‌مشی عمومی سازمان.

ذ - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل.

ر - تعیین میزان و نحوه اخذ عوارض در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی.

ز - اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع عمومی قرار گیرد.

ژ - اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان.

ماده 9 - مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یک بار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان

تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد، حداکثر تا پایان دی ماه همان سال

تشکیل می‌گردد.

ماده 10 - دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11 - محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه

مجامع عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده 12 (اصلاحی 1388/12/2) - سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر به تشخیص

مجمع عمومی اداره می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره

با همان مرجع انتخاب کننده می‌باشد.

ماده 13 - اعضای هیأت‌مدیره برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است. تا

زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14 - جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد.

اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات مورد نظر خود را از طریق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.

ماده 15 - جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16 - برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورت‌جلسه‌ای توسط هیأت‌مدیره (مشی هیأت‌مدیره) تنظیم و به امضای کلیه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورت‌جلسات هیأت‌مدیره نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت‌جلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورت‌جلسه قید گردد.

ماده 17 - هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف زیر می‌باشد:

الف - تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی.

ب - چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط.

پ - چگونگی و نحوه ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار.

ت - موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم.

ث - چگونگی و نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی.

ج - اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام کلیه امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.

چ - تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب.

ح - تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

خ - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب.

د - پیشنهاد تشکیل و یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانون تجارت جهت تصویب به مجمع عمومی.

ذ - موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط.

ر - هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.

ز - هیأت‌مدیره موظف است تمام اطلاعات درخواستی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری را که جهت ارایه عملکرد سازمان به مجمع عمومی لازم است در مهلت تعیین شده به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده 18 - مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.

دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد. در هر حال دوره مدیریت عامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.

ماده 19 - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه‌گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:

الف - کلیه مکاتبات عادی و جاری سازمان با امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل معتبر می‌باشد.

ب - عزل و نصب کارکنان سازمان.

پ - تعیین حقوق و مزایا، ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه مربوط.

ت - دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان.

ج - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی.

چ - صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط.

ح - تعیین متصدی برای انواع مشاغل که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی متصدی مستقیم ندارد.

خ - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره و یا کارکنان سازمان به تشخیص و مسؤولیت خود واگذار نماید.

د - رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای کلیه امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.

ذ - مدیرعامل موظف است یک نسخه از صورتجلسات هیأت‌مدیره را مرتباً به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ارسال نماید.

ماده 20 - مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌صلاح برای مدت یک سال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد.

در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21 - بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محوله انجام داده و به کلیه دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را مورد رسیدگی قرار دهد. اهم وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب.

ب - رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آنها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهارنظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مزبور حداقل بیست روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

پ - اظهارنظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

ت - اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده‌اند، نباید به هیچ‌وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

فصل چهارم - صورت‌های مالی

ماده 22 - سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. کلیه دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا چهل روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.

ماده 23 - کلیه اسناد و اوراق تعهدآور سازمان همچنین کلیه چک‌ها، بروات و سفته‌ها همواره با امضای متفق رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره همراه با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 24 - تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 25 - حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شود.

ماده 26 - نسبت به اموری که در این اساسنامه مقرراتی منظور نشده باشد مقررات قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوبات مجمع عمومی و آیین‌نامه اجرایی مربوط، حاکمیت دارد.

این اساسنامه به موجب نامه شماره 83/30/8337 مورخ 1383/6/5 شورای نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است.

(339) اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو

مصوب 1389/10/5 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

ماده 1 - نام سازمان، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو می‌باشد که از این پس در این اساسنامه به اختصار، سازمان نامیده می‌شود.

ماده 2 - مرکز اصلی سازمان در داخل محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو می‌باشد.

ماده 3 - سازمان برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

ماده 4 - سرمایه سازمان، مبلغ یکصد میلیارد (100/000/000/000) ریال است که از محل آورده‌های غیرنقدی (زمین و تأسیسات) سازمان تقویم می‌شود. تمام سرمایه سازمان متعلق به دولت بوده و منقسم به یکصد هزار سهم یک میلیون ریالی است.

ماده 5- اهداف سازمان، شامل انجام امور زیربنایی، عمرانی و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی می‌باشد.

ماده 6- ارکان سازمان به شرح زیر است:

1- مجمع عمومی

2- هیأت‌مدیره

3- مدیرعامل و رئیس هیأت‌مدیره

4- بازرس یا بازرسان قانونی

ماده 7- هیأت‌وزیران نماینده صاحب سهام در مجامع عمومی می‌باشد که به موجب تصویبنامه شماره 159176/ت/43505 هـ مورخ 1388/8/10⁽³⁴⁰⁾ اختیارات خود را به وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض نموده است.

ماده 8- وظایف و اختیارات مجمع عمومی به قرار زیر است:

1- موافقت با تأسیس و انحلال شرکت‌های تابع

2- پیشنهاد تصویب، اصلاح و تغییر اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابع به هیأت‌وزیران با رعایت اصل (85)

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

3- اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های سازمان

4- تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و عملکرد سازمان

5- تصویب آیین‌نامه‌های سازمان

6- تصویب مقررات امنیتی و انتظامی منطقه با تأیید فرماندهی کل قوا

7- اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش یا کاهش سرمایه و پیشنهاد آن جهت تصویب هیأت‌وزیران با رعایت

اصل (85) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

8- نصب و عزل اعضای هیأت‌مدیره

9- انتخاب بازرس یا بازرسان و تعیین حق‌الزحمه آنها

10- تعیین خطمشی عمومی سازمان

11 (اصلاحی 1391/6/5) - تعیین حقوق، مزایا و هرگونه پاداش اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل طبق قانون

کار و آیین‌نامه‌های مربوط

12- اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوعی که با رعایت مفاد این اساسنامه در دستور جلسه مجمع عمومی قرار

گیرد.

13- اتخاذ تصمیم درباره واریز تمام یا قسمتی از سود سالیانه سهم سهامداران به حساب اندوخته‌های سازمان.

340 - تصویبنامه مذکور نسخ و تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب

1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه جایگزین آن شده است.

ماده 9- مجمع عمومی سازمان حداقل سالی یک بار برای رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی تا پایان تیرماه هر سال و حداقل یک بار برای رسیدگی و تصویب بودجه سال بعد، حداکثر تا پایان دی ماه همان سال تشکیل می‌گردد.

ماده 10- دعوت برای تشکیل مجمع عمومی سازمان در هر موقع با موافقت رییس‌جمهور به عمل می‌آید.

ماده 11- محل تشکیل و چگونگی رسمیت یافتن جلسات و نحوه تصویب موضوعات دستور جلسه مجمع عمومی بر اساس آیین‌نامه داخلی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی خواهد بود.

ماده 12- سازمان توسط هیأت‌مدیره‌ای متشکل از سه یا پنج نفر با تشخیص مجمع عمومی اداره می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. عزل اعضای هیأت‌مدیره با همان مرجع انتخاب کننده است.

ماده 13- اعضای هیأت‌مدیره برای سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است و تا زمانی که اعضای هیأت‌مدیره جدید انتخاب نشده‌اند، هیأت‌مدیره سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 14- جلسات هیأت‌مدیره حداقل ماهی یک بار و بنا به دعوت رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان تشکیل می‌گردد. اعضای هیأت‌مدیره می‌توانند موضوعات مورد نظر خود را از طریق هیأت‌مدیره و مدیرعامل در دستور جلسه هیأت‌مدیره قرار دهند.

ماده 15- جلسات هیأت‌مدیره با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده 16- برای هر یک از جلسات هیأت‌مدیره باید صورت‌جلسه‌ای توسط منشی هیأت‌مدیره تنظیم و به امضای همه اعضای هیأت‌مدیره حاضر در جلسه برسد. در صورت جلسات هیأت‌مدیره، نام اعضای هیأت‌مدیره حاضر یا غایب و خلاصه مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ درج می‌گردد. هر یک از اعضای هیأت‌مدیره که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت‌جلسه مخالف باشد، نظر او باید در صورت جلسه قید گردد.

ماده 17- هیأت‌مدیره دارای همه گونه اختیارات در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران برای اجرای وظایف مصرح در این اساسنامه بوده و از جمله دارای اختیارات و وظایف زیر می‌باشد:

1- تعیین روش‌های اجرایی انعقاد هرگونه قرارداد و مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخلی و خارجی

2- چگونگی و نحوه اخذ عوارض بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط

3 (اصلاحی 1391/6/5) - چگونگی ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی و ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در منطقه بر اساس قوانین جاری و بین‌المللی و آیین‌نامه‌های مربوط و بدون ایجاد حق امتیاز و انحصار

4- موافقت با تأسیس دفتر نمایندگی در محل‌های لازم

5- چگونگی استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو بر اساس قانون و آیین‌نامه اجرایی مصوب مجمع عمومی

- 6- اخذ تصمیم نسبت به خرید و فروش و اجاره و پیمانکاری و انجام امور تجاری و تولیدی و مبادرت به صادرات و واردات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب
- 7- تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه سازمان به مجمع عمومی جهت تصویب
- 8- تهیه و تأیید گزارش هیأت‌مدیره، صورت‌های مالی و عملکرد سالانه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب
- 9 (اصلاحی 1391/6/5) - بررسی و تدوین آیین‌نامه‌های داخلی طبق قانون کار و ارائه آن به مجمع عمومی جهت تصویب
- 10- تشکیل یا انحلال شرکت‌های فرعی بر اساس موازین قانونی با تصویب مجمع عمومی
- 11- موافقت با اعطا و قبول ضمانت و ظهرنویسی و تضمینات تجاری و رهن و وثیقه اموال منقول و غیرمنقول در چارچوب آیین‌نامه‌های مربوط
- تبصره -** هیأت‌مدیره می‌تواند بعضی از اختیارات خود را به رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تفویض نماید.
- ماده 18-** مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت‌مدیره را به عهده دارد، به موجب حکم رییس‌جمهور و از میان اعضای هیأت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی سازمان می‌باشد.
- دوره تصدی مدیرعامل سه سال است و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد و در هر حال دوره مدیریت مدیرعامل از مدت عضویت او در هیأت‌مدیره بیشتر نخواهد بود.
- ماده 19-** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل در اجرای مصوبات و تصمیمات هیأت‌مدیره دارای همه گونه حقوق، اختیارات و اعتبارات بوده و نمایندگی سازمان را در مقابل اشخاص ثالث دارد. سایر وظایف و اختیارات وی به شرح زیر است:
- 1- انجام مکاتبات عادی و جاری سازمان
- 2 (اصلاحی 1391/6/5) - عزل و نصب کارکنان سازمان طبق قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوط
- 3- تعیین حقوق و مزایا، ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق کارکنان و اخذ تصمیم درباره امور استخدامی کارکنان طبق آیین‌نامه‌های مربوط
- 4- دریافت مطالبات و پرداخت بدهی‌ها و افتتاح حساب ریالی و ارزی در بانک‌های داخلی و خارجی با امضای مجاز سازمان
- 5- صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو
- 6- صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌های مربوط
- 7- تعیین متصدی برای انواع مشاغل که در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی متصدی مستقیم ندارند.
- تبصره 1-** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل می‌تواند برخی از اختیارات خود را به اعضای هیأت‌مدیره یا کارکنان سازمان به تشخیص و مصلحت خود واگذار نماید.
- تبصره 2-** رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مسؤول حسن اجرای امور منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو و حفظ حقوق و منافع و اموال سازمان می‌باشد.
- ماده 20 (اصلاحی 1391/6/5) -** مجمع عمومی یک بازرس اصلی و علی‌البدل را از میان سازمان حسابرسی یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی موضوع قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران

ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی - مصوب 1372 - برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید و انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت یا استعفا یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد.

ماده 21- بازرس قانونی می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود اختیارات قانونی و وظایف محول شده انجام داده و به دفاتر و پرونده‌ها و قراردادهای سازمان مراجعه نموده و اسناد و مدارک مربوط به سازمان را رسیدگی کند.

ماده 22- مهم‌ترین وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

1- تطبیق عملیات سازمان با بودجه مصوب

2- رسیدگی به صورت‌های مالی سازمان و تصدیق و مطابقت آنها با دفاتر سازمان و تهیه گزارش و اظهارنظر در مورد عملیات سازمان برای تقدیم به مجمع عمومی. گزارش مذکور حداقل بیست روز قبل از جلسه مجمع عمومی به رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل تسلیم می‌شود.

3- اظهارنظر در مورد صحت و سقم گزارش هیأت‌مدیره به مجمع عمومی.

تبصره - اجرای وظایف بازرس که طبق مقررات این اساسنامه تعیین شده است، نباید به هیچ وجه مانع جریان عادی کار سازمان گردد.

ماده 23- سال مالی سازمان از اول فروردین هر سال شروع و در پایان اسفند همان سال خاتمه می‌یابد. دفاتر سازمان به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می‌شود. صورت‌های مالی سازمان و گزارش هیأت‌مدیره باید تا چهل روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی در اختیار بازرس قانونی گذاشته شود.

ماده 24- اسناد و اوراق تعهدآور سازمان و چک‌ها، برات‌ها و سفته‌ها همواره با امضای متفق رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل و یا نماینده او و یک نفر به انتخاب هیأت‌مدیره با مهر سازمان معتبر می‌باشد.

ماده 25- تعداد و انواع دفاتر قانونی طبق مقررات قانون تجارت از طرف هیأت‌مدیره تعیین می‌گردند.

ماده 26- حساب‌های سازمان طبق اصول صحیح و متداول حسابداری و بر اساس موازین قانون تجارت تنظیم و نگهداری می‌شوند.

این اساسنامه به موجب نامه‌های شماره 41467/30/89 مورخ 13899/11/20، شماره 43909/30/90 مورخ 1390/7/3 و شماره 44252/30/90 مورخ 1390/7/27 شورای نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است

اساسنامه شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم⁽³⁴¹⁾

مصوب 1393/6/26 هیأت وزیران

فصل اول - کلیات

ماده 1- نام شرکت، شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه قشم (سهامی خاص) می‌باشد که دارای تابعیت ایرانی

بوده و صددرصد سهام آن متعلق به سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم می‌باشد و از این پس در این اساسنامه به اختصار «شرکت» نامیده می‌شود.

ماده 2- نوع شرکت سهامی خاص بوده و دارای شخصیت حقوقی مستقل می‌باشد و در چارچوب مفاد این اساسنامه و قوانین و مقررات حاکم بر مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران اداره می‌گردد.

ماده 3- هدف شرکت بسترسازی به منظور دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی، صنعتی، عمرانی، بازرگانی و خدماتی جزیره قشم از طریق جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و ارائه خدمات پشتیبانی و اقتصادی زمینه‌های مختلف سرمایه‌گذاری به فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی قشم است.

ماده 4- شرکت مجاز است در چارچوب سیاست‌های ابلاغی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جهت تحقق اهداف خود نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

الف - سرمایه‌گذاری در فعالیتهای عمرانی، صنعتی، بازرگانی و خدماتی با مشارکت سایر سرمایه‌گذاران در چارچوب سیاست‌های ابلاغی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی و قانون اجرای آن.

ب - انجام فعالیت‌ها و اقدامات لازم و اطلاع‌رسانی در خصوص شناسایی، جذب و هدایت سرمایه‌گذاران توانمند داخلی و خارجی در جهت استفاده بهینه از منابع و امکانات و پتانسیل‌های منطقه و کمک به ارتقای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی قشم با رعایت مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی موضوع تصویب‌نامه شماره 33432/ت23ک مورخ 16/3/1373 و اصلاحات بعدی آن⁽³⁴²⁾.

ج - استفاده از تسهیلات مالی و اعتباری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در چارچوب موازین شرع و کارگزاری در سازمان بورس اوراق بهادار با رعایت قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384-⁽³⁴³⁾.

د - خرید و فروش اموال غیرمنقول با رعایت قوانین و مقررات مربوط و سیاست‌های شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در راستای منافع شرکت.

ه - بررسی طرح‌های سرمایه‌گذاری تجاری، صنعتی و خدماتی و ارائه هرگونه خدمات پشتیبانی و اقتصادی در زمینه‌های سرمایه‌گذاری.

و - تهیه و ارائه بسته‌های سرمایه‌گذاری به منظور ایجاد و شناسایی فرصت‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری منطقه آزاد قشم در قالب طرح جامع منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم.

ماده 5- مدت فعالیت شرکت از تاریخ ثبت نام محدود است.

ماده 6- مرکز اصلی شرکت در جزیره قشم می‌باشد.

تبصره - شرکت می‌تواند برای اجرای وظایف مقرر در این اساسنامه در داخل کشور با تصویب مجمع عمومی

342 - تصویب‌نامه مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 و وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با اصلاحات بعدی آن در این مجموعه درج شده است.

343 - به قانون مذکور مصوب 1384/9/1 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir

و رعایت قوانین و مقررات مربوط، شعب یا نمایندگی‌هایی را دایر و یا آنها را منحل نماید.

ماده 7- سرمایه شرکت مبلغ چهار میلیارد و چهارصد و سی میلیون و چهارصد و بیست و چهار هزار و هشتصد (4/430/424/800) ریال منقسم به هفتصد و سی و هشت هزار و چهارصد و چهار (738/ 404) سهم با نام شش هزار (6/000) ریالی می‌باشد که تمام آن پرداخت گردیده است.

تبصره - سرمایه شرکت در هیچ زمان نباید از محل تسهیلات مالی بانک‌ها (اعم از دولتی و خصوصی) و یا مؤسسات اعتباری تأمین گردد.

فصل دوم - ارکان شرکت

ماده 8- ارکان شرکت به شرح زیر است:

الف - مجمع عمومی

ب - هیأت مدیره

ج - بازرس (حسابرس)

ماده 9- مجمع عمومی شرکت از اعضای هیأت مدیره سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم تشکیل می‌شود.

ماده 10- مجمع عمومی عادی سالانه و مجمع عمومی فوق‌العاده را هیأت مدیره دعوت می‌کند.

تبصره 1- هیأت مدیره و بازرس قانونی و یا هر یک از اعضاء مجمع عمومی شرکت می‌توانند در مواقع مقتضی مجمع عمومی فوق‌العاده و یا مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده را دعوت نمایند.

تبصره 2- هرگاه مجمع عمومی توسط هیأت مدیره دعوت شده باشند، دستور جلسه را هیأت مدیره و هرگاه به وسیله بازرس دعوت شده باشند، دستور جلسه را بازرس معین می‌نمایند.

ماده 11- مجمع عمومی عادی شرکت حداقل سالی دو بار به دعوت هیأت مدیره، یک بار حداکثر تا چهارماه پس از پایان سال مالی برای بررسی و تصویب ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان و یک بار در نیمه دوم سال برای بررسی و تصویب بودجه سال بعد در مرکز اصلی شرکت یا با توافق مجمع در محل پیشنهادی هیأت مدیره تشکیل می‌شود.

ماده 12- دعوتنامه رسمی مجامع عمومی شامل محل تشکیل، روز، ساعت و دستور جلسه در مدتی که کمتر از پانزده روز قبل از تاریخ تشکیل جلسه نباشد، توسط رییس هیأت مدیره برای صاحبان سهام ارسال می‌شود.

ماده 13- مجامع عمومی اعم از عادی و فوق‌العاده در مرکز اصلی شرکت یا در محلی که در دعوتنامه صاحبان سهام تعیین می‌شود، برگزار می‌گردد.

ماده 14- مجمع عمومی عادی و مجمع عمومی فوق‌العاده با حضور اکثریت اعضای مجمع عمومی رسمیت پیدا می‌کنند و تصمیمات با اکثریت آرای حاضرین در جلسه رسمی معتبر خواهد بود.

تبصره 1- مذاکرات و تصمیمات مجمع عمومی شرکت در صورتجلسه‌ای که به امضای هیأت رئیسه می‌رسد ثبت و در مرکز اصلی شرکت نگهداری می‌شود.

تبصره 2- یک نسخه از صورتجلسات مجمع عمومی پس از اخذ امضای اعضا به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جهت در جریان امور قرار گرفتن و تطبیق آن با نظرات شورای مذکور ارسال می‌شود.

ماده 15- اختیارات و وظایف مجمع عمومی عادی به شرح زیر است:

- الف - تعیین خطامشی کلی شرکت.
- ب - استماع و بررسی گزارش سالانه هیأت مدیره و بازرس و اخذ تصمیمات مقتضی.
- ج - بررسی و تصویب بودجه و ترازنامه و حساب سود و زیان و نحوه تقسیم سود شرکت.
- د - بررسی و تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی شرکت.
- ه - تعیین حقوق، حق الزحمه هیأت مدیره و حق الزحمه بازرس (حسابرس) و پاداش آنان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- و - تعیین روزنامه کثیرالانتشار به منظور درج آگهی‌های شرکت.
- ز - اتخاذ تصمیم نسبت به سرمایه‌گذاری یا مشارکت در خصوص موضوع شرکت با پیشنهاد هیأت مدیره.
- ح - انتخاب و عزل اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی.
- ط - بررسی و تصویب ساختار کلان شرکت و تعیین سقف پست‌های مورد نیاز و برنامه‌های جذب نیروی انسانی شرکت.

ماده 16- مجمع عمومی فوق‌العاده با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به بررسی و ارایه پیشنهاد در

خصوص موارد زیر به هیأت وزیران برای تصویب اقدام می‌نماید:

- الف - تغییرات در مواد اساسنامه شرکت.
- ب - افزایش یا کاهش سرمایه شرکت.
- ج - انحلال شرکت.

ماده 17- شرکت به وسیله هیأت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر که با پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی قشم و تصویب مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند، اداره می‌شود و تا زمان انتخاب هیأت‌مدیره جدید در سمت خود باقی خواهند ماند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره 1- در صورت استعفا، فوت یا عزل هر یک از اعضا یا وجود موانع قانونی دیگر، بلافاصله مجمع عمومی عادی با درخواست هیأت مدیره یا بازرس قانونی جهت تکمیل اعضا تشکیل می‌شود.

تبصره 2- انتخاب اعضای جدید برای بقیه مدت دوره هیأت مدیره است و مسؤولیت سایر اعضای هیأت مدیره تا انتخاب اعضای جدید، همچنان به قوت خود باقی است.

ماده 18- اعضای هیأت مدیره در اولین نشست خود یک نفر از بین خود به عنوان رییس و یک نفر را به عنوان نایب رییس، برای مدتی که بیش از مدت عضویت در هیأت‌مدیره نباشد، انتخاب می‌کنند.

ماده 19- هیأت مدیره حداقل هر ماه یک بار، بنا به دعوت رییس هیأت مدیره در محل شرکت تشکیل جلسه می‌دهد.

ماده 20- برای هر یک از جلسات هیأت مدیره صورتجلسه‌ای حاوی خلاصه مذاکرات و تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ، تنظیم و به امضای اعضای حاضر می‌رسد.

تبصره - نظر هر یک از اعضای هیأت مدیره که با تمام یا قسمتی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد، در صورتجلسه قید می‌شود.

ماده 21- اختیارات و وظایف هیأت مدیره به شرح زیر است:

- الف - اداره امور شرکت به جز موضوعاتی که اتخاذ تصمیم و اقدام در مورد آنها طبق قوانین و مقررات و این اساسنامه در صلاحیت خاص مجامع عمومی است.
- ب - نمایندگی شرکت در مقابل اشخاص و مؤسسات دولتی و خصوصی، دادگاه‌ها و مراجع قضایی و غیرقضایی با حق توکیل.
- ج - تقدیم گزارش سالانه به مجمع عمومی.
- د - تهیه و تدوین بودجه و تنظیم گزارش مالی سالانه شرکت و پیشنهاد نحوه تقسیم سود به مجمع عمومی.
- ه - تدوین آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی شرکت و پیشنهاد آن به مجمع عمومی.
- و - پیشنهاد نحوه سرمایه‌گذاری یا مشارکت در خصوص موضوع شرکت به مجمع عمومی.
- ز - افتتاح حساب و استفاده از آن به نام شرکت نزد بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سایر مؤسسات تجاری و انسداد حساب‌های یاد شده.
- ح - تصویب ارجاع دعوی و صلح و سازش به داوری با رعایت اصل (139) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ط - اقامه و دفاع از هرگونه دعوی اعم از حقوقی و کیفری یا تسلیم به دعوی یا انصراف از آن با داشتن تمام اختیارات راجع به امر دادرسی اعم از حق پژوهش، فرجام، مصالحه، تعیین وکیل و کارشناس و ادعای جعل نسبت به سند طرف و استرداد سند، تعیین جاعل، ارجاع دعوی به داوری و تعیین داور با رعایت اصل (139) قانون اساسی، یا بدون اختیار صلح و به طور کلی استفاده از حقوق و اجرای تکالیف ناشی از قانون داوری تجاری بین‌المللی و تعیین وکیل برای دادرسی و غیره یا بدون حق توکیل و توکیل در توکیل و دعوی خسارت، استرداد دعوی، جلب شخص ثالث در دعوی ثالث و اقدام متقابل و دفاع از آن، تقاضای توقیف اشخاص و اموال از دادگاه‌ها، اعطای مهلت برای محکوم‌به در دادگاه‌ها و ادارات و دوایر ثبت اسناد.
- ماده 22-** هیأت مدیره یک نفر را پس از تأیید مجمع عمومی به عنوان مدیرعامل انتخاب می‌کند. مدیرعامل مجری مصوبات هیأت مدیره است و هیأت مدیره می‌تواند برخی از اختیارات یاد شده در ماده (21) این اساسنامه را به وی واگذار کند.
- ماده 23-** چک‌ها، سفته‌ها، بروات، قراردادهای و هر نوع سند تعهدآور دیگر با امضای مشترک مدیرعامل و یکی از اعضای هیأت مدیره و مهر شرکت معتبر است.
- ماده 24-** مجمع عمومی عادی هر سال یک یا چند بار (حسابرس) را از بین سازمان حسابرسی یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی موضوع قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی - مصوب 1372 - انتخاب می‌کند تا بر طبق قانون تجارت و این اساسنامه به وظایف قانونی خود عمل کنند. انتخاب مجدد بازرسی یا بازرسان بلامانع است.
- تبصره 1-** مجمع عمومی عادی می‌تواند در هر زمان بازرسی یا بازرسان را مشروط به تعیین جانشین آنها عزل کند.
- تبصره 2-** تعیین میزان حق‌الزحمه بازرسی با مجمع عمومی عادی است.
- ماده 25-** بازرسی یا بازرسان قانونی می‌توانند در هر زمان هرگونه رسیدگی یا بازرسی لازم را انجام و اسناد، مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت را مطالبه و رسیدگی کنند. این رسیدگی و بازرسی نباید باعث رکود یا توقف فعالیت شرکت شود.
- ماده 26-** گزارش بازرسی باید حداقل ده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی برای اطلاع صاحبان سهام در

مرکز شرکت آماده باشد. تصمیماتی که بدون آگاهی از گزارش بازرس در مورد تصویب دارایی و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت از طرف مجمع عمومی اتخاذ شود، از درجه اعتبار ساقط است.

فصل سوم - مقررات مختلف

ماده 27- هیأت مدیره شرکت باید پس از انقضای هر سال مالی که از اول فروردین ماه تا پایان اسفند ماه هر سال می‌باشد، طبق ماده (232) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب 1347، صورت دارایی و دیون و همچنین ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان شرکت را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی آن سال مالی تنظیم نماید. اسناد مذکور باید حداقل بیست روز قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی سالانه در اختیار بازرس گذاشته شود تا پس از رسیدگی، همراه گزارش بازرس به مجمع عمومی صاحبان سهام ارایه شود.

ماده 28- هیأت مدیره باید طبق ماده (137) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، حداقل هر شش ماه یک بار خلاصه صورت دارایی و قروض شرکت را تنظیم و به بازرس ارایه دهد.

ماده 29- هر صاحب سهم می‌تواند ده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی سالانه، در مرکز اصلی شرکت به صورت حساب و صورت اسامی صاحبان سهام مراجعه و از ترازنامه، حساب سود و زیان شرکت و گزارش بازرس رونوشت تهیه کند.

ماده 30- سود خالص شرکت در هر سال مالی، عبارت از درآمد حاصل در همان سال مالی پس از کسر هزینه‌ها، استهلاکات و ذخیره‌ها است.

ماده 31- از سود خالص شرکت پس از وضع زبان‌های وارده در سال‌های قبل، معادل یک بیستم آن طبق مواد (140) و (238) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت به عنوان اندوخته قانونی منظور می‌شود. همچنین به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب مجمع عمومی، ذخیره قسمتی از سود ویژه برای تشکیل اندوخته‌های مخصوص امکان‌پذیر است.

ماده 32- سود قابل تقسیم عبارت از سود خالص سال مالی شرکت پس از کسر زیان سالهای قبل و اندوخته قانونی و سایر اندوخته‌های اختیاری به اضافه سودهای تقسیم نشده سالهای قبل می‌باشد. تقسیم سود و اندوخته بین صاحبان سهام فقط پس از تصویب مجمع عمومی جایز است. شرکت باید ظرف هشت ماه از تاریخ تصویب مجمع عمومی، سودی که مورد تصویب مجمع یاد شده قرار گرفته را به سهامداران پرداخت نماید.

ماده 33- انتقال سهام شرکت به اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی یا بخش خصوصی با تصویب دو سوم آرای مجمع عمومی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان‌پذیر است و باید در دفتر ثبت سهام به ثبت برسد و انتقال‌دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او، انتقال را در دفتر مزبور امضا کند.

این اساسنامه به موجب نامه شماره 93/102/2342 مورخ 1393/8/3 شورای نگهبان تأیید شده است.

مصوبات⁽³⁴⁴⁾ شورای عالی (شورای هماهنگی)⁽³⁴⁵⁾

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و دبیر شورا

شرح وظایف و اهداف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1372/7/12 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مقدمه

به منظور سازماندهی و اداره اموری که طبق قانون به عهده شورای عالی مناطق آزاد (مناطق آزاد) تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (کشور) گذارده شده است دبیرخانه (دبیرخانه) شورای عالی که اهم شرح وظایف و اهداف آن به قرار ذیل است تشکیل می‌گردد.

اول - امور اداری

- 1- دریافت، ارسال و پیگیری کلیه مکاتبات و انجام امور پرسنلی و تدارکاتی مربوط به فعالیت‌های شورای عالی.
- 2- تهیه دستور جلسات، دعوت از اعضاء و تشکیل جلسات شورای عالی.
- 3- تهیه خلاصه مذاکرات و صورتجلسات منعقد شده شورای عالی.
- 4- ابلاغ تصمیمات متخذة توسط شورای عالی به مراجع ذی‌ربط.
- 5- پیگیری لوایح قانونی مربوط به فعالیت مناطق آزاد در هیأت دولت و مجلس شورای اسلامی تا مرحله تصویب.
- 6- انجام کلیه امور مربوط به روابط عمومی داخلی و بین‌المللی شورای عالی از طریق ارتباط با مراجع و

---

344 - مصوبات مندرج در این بخش عیناً از دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی دریافت شده است.

345 - عنوان شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ابتدا به «شورای هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی» و سپس به «شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی» تغییر یافته است.

مجموع و سازمان‌های داخلی و بین‌المللی.

7- شرکت در جلسات داخلی و بین‌المللی مربوط به مناطق آزاد جهت کسب اطلاعات و گسترش و تبلیغ فعالیت‌های مناطق آزاد کشور.

دوم - امور مطالعاتی و انتشاراتی

8- ایجاد و نگاهداری بانک اطلاعاتی در مورد قوانین، مقررات، فعالیت‌ها و تجارب مناطق آزاد در داخل کشور و تکمیل مستمر اطلاعات موجود از طریق گردآوری منابع و مأخذ و تماس با مراجع ذی‌ربط.

9- تهیه، تنظیم و تکمیل متواتر مجموعه قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت مناطق آزاد جهت اطلاع عموم.

10- تهیه و انتشار اطلاعیه، خبرنامه و نشریات و کتب لازم جهت نشر و گسترش اطلاعات مربوط به مناطق آزاد.

11- تهیه و تنظیم اساسنامه، مقررات، آیین‌نامه‌های لازم جهت اجرای مفاد قانون مناطق آزاد، با همکاری و بر اساس پیشنهادات ارائه شده توسط سازمان هر یک از مناطق آزاد با توجه به نیازهای هر منطقه به منظور طرح در شورای عالی جهت تصویب.

12- تهیه و تنظیم لوایح قانونی مورد نیاز مناطق آزاد با همکاری و بر اساس پیشنهاد سازمان‌های مناطق آزاد جهت طرح در هیأت دولت و مجلس شورای اسلامی.

13- جمع‌آوری گزارش‌های تهیه شده توسط سازمان هر یک از مناطق آزاد در مورد نحوه مطلوب سیاستگذاری، تعیین اهداف و برنامه‌های عمرانی مناطق آزاد، اظهارنظر در مورد هر یک از آن‌ها جهت طرح و تصویب شورای عالی.

14- جمع‌آوری اطلاعات و تهیه بودجه‌های سالانه هر یک از مناطق آزاد بر اساس پیشنهاد سازمان هر یک از مناطق آزاد جهت تصویب شورای عالی.

15- تهیه گزارشات تشریحی و توضیحی در مورد صورت‌های مالی و گزارشات حسابرسی ارائه شده توسط سازمان هر یک از مناطق آزاد و مقایسه عملکرد مالی سازمان‌های مذکور با بودجه و برنامه مصوب جهت طرح و تصویب شورای عالی.

16- بررسی و تهیه گزارشات لازم جهت مقایسه مقررات و ترتیبات عملی فعالیت‌های اقتصادی در مناطق آزاد جهت طرح در شورای عالی به منظور ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های مناطق آزاد و برنامه‌های عمرانی کشور.

17- تهیه و انتشار گزارشات تحقیقی تطبیق در مورد مسایل، مشکلات و امکانات مناطق آزاد کشورهای جهان و مطالعه ویژگی‌های هر یک از مناطق آزاد جهت استفاده در زمینه فعالیت‌های مناطق آزاد کشور به منظور ارائه گزارش به شورای عالی با همکاری سازمان هر یک از مناطق.

سوم - امور بازرسی و کنترل

- اعزام گروه‌های کارشناسی مستقل جهت بازدید و بررسی عملکرد سازمان هر یک از مناطق آزاد به تواتر مورد درخواست شورای عالی جهت رسیدگی به مسائل خاص و موارد موردنظر شورای عالی.

- انجام بازرسی‌های ادواری از مناطق آزاد و تهیه گزارشات ادواری از عملکرد سازمان هر یک از مناطق آزاد جهت اطلاع به شورای عالی.

تبصره ۵- دبیرخانه می‌تواند به منظور انجام امور مطالعاتی مذکور در قسمت دوم و همچنین امور بازرسی

مذکور در قسمت سوم فوق قراردادهای لازم را جهت استفاده از خدمات کارشناسان و محققین ذی صلاحیت لازم، منعقد نماید.

انتقال کالاهای مرجوعی از گمرکات کشور به مناطق آزاد

مصوب 1374/5/9 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

نظر به اینکه اعاده کالاهای مرجوعی (موضوع فصل ششم از بخش چهارم آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1351/1/20⁽³⁴⁶⁾) از گمرکات کشور به هر نقطه خارج از قلمرو گمرکی کشور بلامانع است، بنابراین واردات کالاهای موصوف به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق موضوع بند «د» تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نیز که خارج از قلمرو گمرکی کشور قرار دارند از نظر قوانین مربوط بلامانع می باشد.

نحوه حل و فصل اختلافات بین دستگاه‌های دولتی

و سازمان‌های مناطق آزاد

مصوب 1375/11/8 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

در خصوص چگونگی حل و فصل اختلاف بین دستگاه‌های دولتی و سازمان‌های مناطق آزاد مقرر گردید در مرحله مقدماتی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد نسبت به رفع آن اقدام نماید و در صورت نیاز حسب مورد جهت اخذ تصمیمات لازم به شورای عالی مناطق آزاد ارائه گردد.

نحوه تهیه و اجرای نظامنامه فرهنگی سازمان‌های مناطق آزاد

مصوب 1376/3/27 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

نظامنامه فرهنگی منطقه آزاد کیش مطرح شد که مقام محترم ریاست جمهوری مقرر فرمودند این موارد نیاز به تصویب شورا ندارد و هر یک از سازمان‌های مناطق آزاد می‌توانند با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی نسبت به تهیه و اجرای نظامنامه فرهنگی منطقه مربوط اقدام نمایند.

توجه به اینکه منطقه آزاد کیش با هدف تجاری، صنعتی، گردشگری (توریسم) در حال برنامه‌ریزی میان مدت و درازمدت و اجرای برنامه‌های عمرانی است، تدوین و اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی همگام با توسعه صنعتی، سیاحتی و تجاری امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

به منظور توسعه فعالیت‌های فرهنگی توجه هر چه بیشتر به ارزش‌های انقلابی و اسلامی در منطقه آزاد کیش نظامنامه فرهنگی منطقه به شرح زیر تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده 1- شورای فرهنگی منطقه

از آنجا که مقوله فرهنگ و پرداختن به آن از امور حتمی و مورد نیاز است، به منظور برنامه‌ریزی و هدایت فرهنگی و نیز هماهنگی بین سازمان‌هایی که به فعالیت فرهنگی می‌پردازند و نظارت و ارزشیابی از فرآیند

شوراهای فرهنگی، شورایی تحت عنوان شورای فرهنگی منطقه تشکیل می‌گردد. این شورا که مسئولین و سازمان‌های فرهنگی در آن عضویت دارند مسائل و مشکلات فرهنگی منطقه را شناسایی و اولویت‌بندی نموده و نسبت به رفع مشکلات از طریق دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط اقدام می‌نماید.

شورای یاد شده به عنوان تنها مرجع مسؤل، مسؤل مطالعه و تحقیق درباره مسائل فرهنگی منطقه بوده و مقررات و دستورالعمل‌های لازم فرهنگی را به سازمان‌ها و نهادهای مربوط ابلاغ و فعالیت‌های فرهنگی را در منطقه نهادینه می‌کند.

ماده 2- اهداف شورای فرهنگی منطقه

اهداف کلی شورای فرهنگی منطقه به شرح زیر است:

- گسترش و ترویج مبانی فرهنگی و اخلاقی اسلام.
- مطالعه دایمی و مستمر وضعیت فرهنگی منطقه
- ارائه پیشنهاد در مورد فعالیت‌ها و برنامه‌های اسلامی - فرهنگی.
- اعلام نظر در خصوص پیشنهادهای فرهنگی متقاضیان.
- نظارت بر حسن اجرای مصوبات و عملکردها.
- ایجاد هماهنگی و وحدت رویه بین سازمان‌های مسؤل امور فرهنگی.
- ارزشیابی عملکردهای فرهنگی.

- برنامه‌ریزی و تعیین خطمشی و تدوین ضوابط و مقررات مورد نیاز برای انجام امور فرهنگی و همچنین اتخاذ تدابیر لازم اجرای سنت الهی امر به معروف و جلوگیری از وقوع تخلف به ویژه در امر محرمات و منکرات.

ماده 3- وظایف شورای فرهنگی

شورا بر اساس اهداف کلی و در اجرای وظایف خود نسبت به تعیین خطمشی و تدوین ضوابط برای مسایل و امور فرهنگی و هنری به شرح زیر اقدام می‌کند:

- 1- ضوابط اجرایی برای تورها و آژانس‌ها،
- 2- نحوه استفاده از سیستم‌های ارتباط ماهواره‌ای، تلویزیونی و ویدئویی در هتل‌ها و مراکز عمومی،
- 3- نامگذاری خیابان‌ها، میدان، بیمارستان‌ها و اماکنی که توسط سازمان منطقه آزاد و یا مؤسسات دولتی ایجاد می‌شود.

4- ضوابط فیزیکی و ظاهری غرفه‌ها و صلاحیت کلی غرفه‌داران و کارکنان آن.

5- ضوابط صدور و ابطال مجوز فعالیت‌های فرهنگی

6- ضوابط فیزیکی و ظاهری غرفه‌ها و صلاحیت کلی غرفه‌داران و کارکنان آن

7- ضوابط فرهنگی فعالیت هتل‌ها، رستوران‌ها، مهمانسراها و مراکز اقامتی و سیاحتی.

8- نحوه ارشاد مسافری در مورد پوشش مناسب و ارائه شاخص‌های رفتاری مطلوب برای گروه‌های اجتماعی.

9- ضوابط انتشار کتب و نشریاتی که در منطقه نشر و یا از خارج وارد منطقه می‌شود.

10- اتخاذ سیاست‌های تبلیغاتی اعم از دیوارنویسی و زیباسازی نماهای بیرونی، نصب تندیس، نصب

تابلوهای تبلیغاتی حاوی مطالب، نصایح و پیام‌های غیرمستقیم.

11- نحوه استفاده و نظارت بر امور رادیو پیام کیش.

- 12- نحوه تهیه و پخش فیلم‌های ویدئویی با استفاده از سیستم مداربسته و دیگر شبکه‌های مخابراتی و کامپیوتری که به ارسال پیام یا فیلم و صوت می‌پردازند.
- 13- تبلیغ در شبکه‌های بین‌المللی کامپیوتری، ماهواره‌ای و ...
- 14- طرح استفاده از دریا برای عموم به منظور تفریحی و یا ورزشی و ...
- 15- ضوابط تفریحات سالم برای زن و مرد.
- 16- نحوه بزرگداشت ایام و مناسبت‌های اسلامی، ملی و جهانی.
- 17- نحوه فراهم‌آوری تسهیلات به منظور راه‌اندازی تورهای خاص برای خانواده‌های معظم شهدا و ایثارگران با همکاری واحدهای ذی‌ربط.
- 18- تعیین ضوابط برای رعایت متصدیان و رانندگان شبکه حمل و نقل عمومی در برخورد با مسافری.
- 19- تعیین کالاهای ممنوعه و نحوه کنترل واردات و کالای همراه مسافر به هنگام ورود از خارج کشور به منطقه از حیث موارد ممنوعه شرعی و یا ابتدال فرهنگی.
- 20- نحوه استفاده از ابزار و تکنولوژی‌های آموزشی رفتاری در هواپیما، تورها و مراکز عمومی جهت آموزش در خصوص مواردی مثل رعایت تقوی و اخلاق اسلامی، نظم، نظافت عمومی، حسن خلق، ادب و احترام، اعتدال در رفتار، مسؤلیت‌پذیری، وجدان کاری، شرکت در نماز جماعت و اقامه نماز در مسجد، پوشش مناسب، مطالعه، ورزش، رعایت حقوق دیگران و ...
- 21- تعیین ضوابط و نحوه انتخاب
- الف - غرفه‌دار نمونه
- ب - تور نمونه
- ج - هتل و واحدهای پذیرایی نمونه
- د - راننده نمونه در شبکه حمل و نقل عمومی
- هـ - سایر اصنافی که هویت حقوقی داشته و در منطقه فعالیت دارند.
- و - سازمان‌های ارائه‌کننده بهترین فعالیت در زمینه مسائل فرهنگی، هنری و اجتماعی
- ز - افراد حقیقی ارائه‌کننده بهترین فعالیت در زمینه مسائل فرهنگی، هنری و اجتماعی
- 22- برنامه‌ریزی مناسب فرهنگی به منظور اصلاح نگرش جامعه در مورد منطقه آزاد کیش از طریق:
- الف - انتشار کتاب در مورد مناطق آزاد، اهداف، مقررات عمومی و ضوابط اجتماعی و ...
- ب - مطبوعات و درج مقالاتی در مورد مسائل عمومی و اجتماعی منطقه
- ج - داستان‌های کوتاه تلویزیونی
- د - در صورت امکان ساخت سریال تلویزیونی یا فیلم سینمایی یا فیلم مستند
- هـ - انتشار رمان
- و - مصاحبه‌ها و میزگردهای تلویزیونی
- ز - گردهمایی
- ح - سایر روش‌ها
- 23- برنامه‌ریزی فرهنگی جهت ارتقاء بینش فرهنگی ساکنین منطقه آزاد از طریق:

الف - آموزش رسمی

ب - آموزش نیمه رسمی

ج - آموزش غیررسمی

د - نشریه یا روزنامه محلی

ه - صدا و سیمای منطقه

و - جلسات ماهیانه

ز - گردهمایی‌های فصلی

ح - سایر روش‌ها

24- برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت کودکان و نوجوانان، جوانان و بزرگسالان شامل:

الف - برگزاری مسابقات علمی، فرهنگی، هنری در سه سطح

ب - برنامه‌ریزی ورزشی و برگزاری مسابقات ورزشی در سه سطح

ج - برگزاری کلاس‌های آموزشی علمی، فرهنگی، هنری در سه سطح

ماده 4- اعضای شورای فرهنگی منطقه:

1- مدیرعامل سازمان منطقه آزاد (رییس شورا)

2- امام جمعه منطقه

3- معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان (دبیر شورا)

4- مدیر سازمان صدا و سیمای منطقه

5- رییس اداره آموزش و پرورش

6- مدیر اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی

7- رییس دانشگاه منطقه

8- مدیر روابط عمومی سازمان

9- فرمانده نیروی انتظامی

10- مدیر اداره تربیت بدنی (347)

11- مدیر مؤسسه سیاحتی سازمان

12- مسؤل امور زنان سازمان

13- 4 نفر شخصیت فرهنگی (2 نفر از آقایان و 2 نفر از خانم‌ها) به انتخاب مدیرعامل سازمان.

تبصره 1- دبیرخانه شورا در حوزه معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان تشکیل می‌شود.

تبصره 2- انجام هر گونه فعالیت و برنامه فرهنگی، هنری و اجتماعی توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی در

منطقه پس از طرح و تصویب در شورا و ابلاغ توسط رییس شورا قابل اجرا بوده و هیچ مرجعی اعم از حقیقی یا

حقوقی بدون اخذ مجوز لازم از این شورا نمی‌تواند به فعالیت و اجرای برنامه‌های فرهنگی در منطقه بپردازد.

تبصره 3- هیچ مرجعی حقیقی یا حقوقی اجازه ندارد بدون اخذ مجوز لازم از این شورا از فعالیت و اجرای

برنامه فرهنگی، هنری و اجتماعی که با اجازه شورا به اجرا در آمده است، جلوگیری و ممانعت نماید.

تعیین تکلیف ورود کالاهای مستعمل بازسازی شده از مناطق آزاد

تجاری - صنعتی به داخل کشور

مصوب 1388/12/18 شورای هماهنگی امور مناطق آزاد

و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی

1) (اصلاحی 1389/3/1) - واحدهای موجود بازسازی کننده کالاهای مستعمل در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بر اساس مستنداتی که ارائه می نمایند صرفاً برای کالاهای وارده و مجوزهایی که منجر به انعقاد قرارداد یا تعهد مالی گردیده (تا تاریخ 1388/12/18) حداکثر تا یک سال بعد از ابلاغ این مقرر می توانند نسبت به بازسازی و انجام تعهدات خود اقدام نمایند. ملاک تصمیم گیری برای انجام فعالیت های مذکور مصوبات کمیسیون ارزش افزوده می باشد.

2- سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مجاز به صدور مجوز واردات جدید کالاهای یاد شده به محدوده خود نمی باشند.

3- سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مجاز به صدور مجوز ایجاد واحدهای جدید بازسازی کالاهای مستعمل نمی باشند.

دستورالعمل تهیه و تنظیم طرح های عمرانی سازمان های مناطق آزاد

در چارچوب سیاست های راهبردی و توسعه ای مناطق

مصوب 1391/5/14 دبیر شورای هماهنگی

دریافت کنندگان:

7- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو	1- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم
8- معاونت توسعه مدیریت حقوقی و امور مجلس	2- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش
9- معاونت هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	3- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار
10- مدیریت امور حقوقی	4- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی
11- مدیریت برنامه ریزی و بودجه	5- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند
	6- رییس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس

کلیه مدارک از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

فهرست مطالب:

1- هدف

- 2- دامنه کاربرد
  - 3- تعاریف
  - 4- شرح اجرا
  - 5- مسؤولیت‌ها
  - 6- تشکیل کارگروه داخلی بررسی طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد
  - 7- وظایف کارگروه داخلی سازمان‌های مناطق آزاد
  - 8- موارد عمومی
  - 9- نحوه تشکیل و وظایف کارگروه تخصصی بررسی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی
  - 10- وظایف کارگروه تخصصی طرح‌های عمرانی دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق
- 1- هدف**

هدف از تدوین این دستورالعمل، اجرای صحیح اعتبارات طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی است.

2- دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این دستورالعمل شامل سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.

3- تعاریف

طرح عمرانی: طرح عمرانی مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی فنی، اقتصادی و اجتماعی توسط سازمان‌های مناطق آزاد، طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدف‌های از پیش تعیین شده به صورت سرمایه‌گذاری ثابت در دوره مطالعه و اجرا و یا به صورت مطالعات اجرا می‌گردد و به سه نوع انتفاعی، غیر انتفاعی و مطالعاتی قابل تقسیم است.

طرح انتفاعی: طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع، به بهره‌برداری رسیده و علاوه بر تأمین هزینه‌های جاری و استهلاک سرمایه، به تبعیت از سیاست سازمان‌ها، سود متناسبی نیز داشته باشد.

طرح غیر انتفاعی: طرحی است که برای انجام برنامه‌های رفاه اجتماعی و عملیات زیربنایی و یا احداث ساختمان و تأسیسات برای تسهیل تمام وظایف سازمان‌ها اجرا شده و هدف اصلی آن کسب درآمد نیست.

طرح مطالعاتی: طرحی است که بر اساس قرارداد بین سازمان‌های مناطق آزاد با مؤسسات علمی، مطالعاتی و متخصص برای بررسی موارد خاصی اجرا می‌گردد.

پروژه: پروژه‌ها در برگیرنده فعالیت‌هایی هستند که باید در زمانی معین و با هزینه و کیفیتی معین اجرا بشوند. هر طرح می‌تواند دارای چندین پروژه باشد.

4- شرح اجرا:

4-1 تأمین اعتبارات طرح‌های عمرانی می‌تواند از محل ردیف‌های ذیل هزینه سرمایه‌ای به 4 طریق

1- از محل منابع داخلی 2- بودجه عمومی دولت 3- تسهیلات 4- جلب سرمایه و سایر منابع) با رعایت قوانین و مقررات مربوطه صورت پذیرد.

2-4 سازمانها مکلفند در چهارچوب ضوابط و مقررات مربوطه پیشنهاد طرحها و پروژههای عمرانی خود را بر اساس مطالعات طرح راهبردی و جامع مصوب منطقه و با اولویتهای زیر به همراه بودجه پیشنهادی خود به دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق آزاد ارائه نمایند تا در زمان بررسی بودجه عمرانی منطقه امکان مقایسه پیشنهادات با برنامه توسعه مناطق فراهم گردد.

الف: طرحها و پروژههای نیمه تمام و در حال اجراء
ب: طرحها و پروژهها با ماهیت زیرساختی و زیربنایی
ج: پروژههایی که به افزایش تولید کالا، خدمات و اشتغال بیشتر منجر می شوند و به لحاظ پیشرفت فیزیکی در سال بودجه خاتمه می یابند.

تبصره ۵- اولویت بندی طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای می بایست بر اساس اهمیت و اثربخشی و همچنین تاریخ اتمام طرحها تنظیم گردد و به گونه ای که حداقل 20% هر طرح در پایان هر سال بودجه صورت پذیرفته باشد.

3-4 - در صورت اضافه شدن پروژه جدید به طرح پیشنهادی سالهای قبل، ارائه موارد زیر الزامی است:

1- دلایل توجیهی اعم از فنی، اقتصادی، زیست محیطی و ...
2- طرحها و پروژههای مذکور ارائه شده نباید زمان تحویل سایر پروژههای قبلی را به تعویق اندازد و به منظور افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه قیمت تمام شده طرحها، لازم است نسبت به جانمایی و امکان سنجی پروژه کمال دقت صورت پذیرد و چنانچه پیشنهاد پروژه مذکور به دلیل ایرادات مشخص شده در مرحله اجرا و یا تحویل پروژه ارائه شده باشد سازمانها مکلفند قراردادهای خود را با مشاوران و پیمانکاران طرح، به نحوی منعقد نمایند که در صورت قصور از سوی آنان هزینههای مجددی (هزینه تعدیل، مبلغ پیمان، جانمایی، نقشه برداری و ...) بر سازمان تحمیل نشود.

تبصره 1- کلیه سازمانها مکلفند به منظور انعقاد قرارداد و نظارت بر اجرای درست پیمان و اجرای مناسب طرحهای عمرانی منطقه از شرایط عمومی پیمان و قوانین و مقررات مربوطه استفاده نمایند.

تبصره 2- هزینههای جانبی برای پروژههای جدید یک طرح (از قبیل جانمایی، امکان سنجی، نقشه برداری و ...) در صورتی که قبلاً انجام گرفته باشد مورد تأیید نخواهد بود.

تبصره 3- شروع و یا انجام هر طرح یا پروژه جدید موکول به انجام مطالعه آن می باشد.
موضوع و سقف اعتبار طرح یا پروژههای پیشنهادی سازمانهای مناطق آزاد تعیین کننده نوع و وسعت مطالعات آن طرح و پروژه می باشد.

5-4- پرداخت بودجه عمرانی منوط به ارائه گزارش عملکرد و ممنوعیت صرف بودجه عمرانی برای هزینههای جاری:

پرداخت وجوه طرحهای عمرانی در چارچوب بودجه مصوب سالانه و بر اساس دریافت صورت وضعیت و پیشرفت فیزیکی کار می باشد.

اعتبارات طرحهای عمرانی صرفاً برای اجرای طرح مصوب قابل مصرف است و انحراف عملکرد خارج از

بودجه مصوب سالانه و موافقت‌نامه‌های مربوطه مورد تأیید دبیر خانه نمی‌باشد و سازمان‌ها مکلفند با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه و صرف و صلاح آن سازمان عمل نمایند.

پیشنهاد طرح‌های عمرانی جدید صرفاً در چارچوب درآمدهای پیش‌بینی شده قابل تحقق امکان‌پذیر می‌باشد مشروط بر اینکه حداقل 25% عملیات اجرایی طرح تا پایان سال بودجه و با توجه به اولویت و موضوع طرح قابل جذب باشد.

سازمان‌ها موظفند در توزیع اعتبارات طرح‌های عمرانی خود به نحوی اقدام نمایند که از طولانی‌شدن زمان اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها نسبت به تاریخ مندرج در موافقت‌نامه اولیه متبادله شده جلوگیری به عمل آید.

4-6- سازمان‌های مناطق آزاد موظفند وضعیت اعتبارات طرح‌های عمرانی با شرایط ذیل را تعیین تکلیف نموده و برنامه‌ریزی مناسبی را نسبت به عدم وقوع چنین شرایطی به خصوص در مورد طرح‌ها و پروژه‌هایی که عمدتاً ماهیت زیرساختی دارند معمول و نتیجه اقدامات را تا قبل از ارائه بودجه پیشنهادی سال آتی به دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق ارسال نمایند.

1- طرح‌هایی که سال شروع آنها به قبل از برنامه چهارم توسعه بازمی‌گردد و تاکنون خاتمه نیافته است.

2- طرح‌هایی که برای سه سال متوالی، سال خاتمه آنها تمدید گردیده است.

3- طرح‌هایی با پیشرفت فیزیکی کمتر از چهل درصد که سال شروع آنها به قبل از برنامه چهارم توسعه بازمی‌گردد.

4- طرح‌هایی که به هر دلیلی متوقف می‌باشند.

5- مسؤولیت‌ها

مسؤولیت تأیید طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی با بالاترین مقام آن منطقه می‌باشد.

مسؤولیت تعریف طرح و پروژه‌ها بر عهده کارگروه سازمان‌های مناطق آزاد می‌باشد.

مسؤولیت بررسی و تصویب نهایی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی بر عهده کارگروه طرح‌های عمرانی دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد می‌باشد.

مسؤولیت بازنگری دستورالعمل مربوطه بر عهده مدیریت برنامه‌ریزی و بودجه دبیرخانه می‌باشد.

6- تشکیل کارگروه داخلی بررسی طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد

به منظور بررسی و تصویب اولیه طرح‌های عمرانی، سازمان‌های مناطق آزاد می‌بایست کارگروهی متشکل از اعضای معرفی شده از سوی مدیرعامل آن سازمان جهت انجام امور ذیل تشکیل و نتیجه را حداقل یک هفته پیش از برگزاری جلسه کارگروه تخصصی طرح‌های عمرانی مناطق آزاد به مدیریت برنامه‌ریزی و بودجه دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارسال نمایند.

تبصره 5- نماینده حوزه معاونت فنی و عمرانی و مدیریت برنامه‌ریزی و بودجه سازمان عضو ثابت کارگروه مذکور می‌باشد.

7- وظایف کارگروه داخلی سازمان‌های مناطق آزاد

1- تعریف طرح و پروژه‌های آن سازمان با رعایت مفاد بخش 4 این دستورالعمل

تبصره 1- آن دسته از مناطقی که فاقد طرح جامع و راهبردی مصوب می‌باشند می‌بایست طرح‌های عمرانی

خود را بر اساس سیاست‌های هیأت مدیره و تصویب در کارگروه تخصصی عمرانی با نظارت دبیرخانه شورای هماهنگی تنظیم و پیشنهاد نمایند. شایان ذکر است که ارائه صورت جلسات هیأت مدیره (به نحوی که بیانگر اولویت‌ها باشد) ضمن ارسال بودجه پیشنهادی الزامی است.

تبصره 2- هزینه اجراء می‌بایست توسط جدول فهرست بها و با توجه به هزینه‌های بالاسری از جمله شرایط منطقه مورد اجرای طرح محاسبه گردد.

2- سازمان‌ها می‌توانند در صورت لزوم، بازنگری و اصلاح طرح‌های در دست اجراء، راکد و یا در حال مطالعه خود را در دستور کار قرار دهند.

3- تهیه گزارش کاملی از وضعیت موجود طرح‌های عمرانی (راکد، در حال اجراء و جدید) سازمان خود را به صورتی که بیانگر پیشرفت ریالی و فیزیکی طرح - پروژه‌ها باشد همراه با نحوه ارتباط آن طرح - پروژه با برنامه راهبردی منطقه تهیه و گزارش آن را جهت ارائه به کارگروه تخصصی طرح‌های عمرانی ارسال نمایند، ضمناً ارائه گزارش توجیهات فنی، اقتصادی و زیست محیطی طرح - پروژه‌های جدید مطرح شده در شورای پژوهشی الزامی است.

4- شناسایی و ارزیابی طرح‌های پیشنهادی سال آتی با تأکید بر طرح‌های جامع و سیاست‌های توسعه‌ای آن منطقه

5- حذف طرح‌های جدیدی که امکان ادغام آنها با سایر طرح و پروژه‌های موجود باشد.

6- خرد کردن پروژه در قالب معاملات متوسط توسط سازمان‌ها مطلقاً ممنوع می‌باشد.

7- تعیین مدت، محل و مبلغ تأمین اعتبار طرح مربوطه

8- بررسی پیشنهاد بودجه عمرانی سالانه منطقه قبل از ارسال آن به دبیرخانه شورای هماهنگی

9- ارسال بودجه پیشنهادی سازمان با تعیین اولویت هر طرح - پروژه نسبت به سایر طرح - پروژه‌های آن سازمان

8- موارد عمومی:

1- نظر به سیاست‌های شورای هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در خصوص نحوه اجرای بودجه طرح‌های عمرانی مناطق آزاد، سازمان‌ها موظفند اولویت‌ها و ضرورت‌های سازمان خود را در قالب عملیات عمرانی تا سقف درآمدهای آن منطقه و بر اساس ضوابط، ساماندهی نمایند و از اتکاء به اعتبارات احتمالی در اصلاحی‌ها و متمم‌ها اجتناب نمایند.

2- کلیه دارندگان ردیف (94200) موظفند یک نسخه از گزارش مربوط به هزینه کرد مبالغ دریافتی از محل بودجه عمومی دولت را به همراه موافقت‌نامه مبادله شده به دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق ارسال نمایند.

9- نحوه تشکیل و وظایف کارگروه تخصصی بررسی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی

تشکیل کارگروه تخصصی طرح‌های عمرانی دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق آزاد

به منظور بررسی و تصویب طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد، کارگروهی متشکل از اعضای ذیل توسط دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تشکیل می‌گردد:

1- معاون هماهنگی امور مناطق و یا نماینده ایشان به عنوان رییس کمیته

2- مدیرعامل سازمان منطقه آزاد و یا نماینده ایشان

3- یکی از اعضای کارگروه تخصصی شورای هماهنگی به دعوت دبیرخانه شورا

4- معاون عمرانی سازمان منطقه آزاد مربوطه و یا نماینده ایشان

5- مدیر برنامه ریزی و بودجه سازمان منطقه آزاد مربوطه

6- مدیر برنامه ریزی و بودجه دبیرخانه امور مناطق آزاد

تبصره - جلسات بررسی بودجه پیشنهادی طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق آزاد در کارگروه تخصصی با توجه به شرایط آن منطقه به صورت تخصصی و جداگانه برگزار خواهد شد.

10- **وظایف کارگروه تخصصی طرح‌های عمرانی دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق:**

1- بررسی گزارشات ارسالی کارگروه داخلی سازمان‌ها جهت تصویب طرح‌های عمرانی اولویت‌دار با تأکید بر طرح‌های جامع و راهبردی سازمان‌ها

2- بازدیدهای میدانی در مقاطع مختلف جهت بررسی حسن اجرای مصوبات و پیشرفت فیزیکی و ریالی طرح - پروژه‌ها و تطبیق آن با گزارشات ارسالی از سوی آن سازمان

3- بررسی و تطبیق طرح‌های عمرانی پیشنهادی با بودجه و موافقت‌نامه‌های مربوطه

این دستورالعمل در اجرای بند 34 تصویب‌نامه بودجه سال 1391 سازمان‌های مناطق آزاد در 10 ماده و 8 تبصره تنظیم و در تاریخ 1391/5/14 به تصویب دبیر شورای هماهنگی رسیده است.

دستورالعمل اجرایی کمک به نواحی همجوار

توسط سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی (ردیف 40200)

مصوب 1391/5/14 دبیر شورای هماهنگی

دریافت کنندگان:

1- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم	7- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو
2- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش	8- معاونت هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
3- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار	9- معاونت توسعه مدیریت حقوقی و امور مجلس
4- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی	10- مدیریت امور حقوقی
5- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند	11- مدیریت برنامه ریزی و بودجه
6- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس	

کلیه مدارک از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد

فهرست مطالب:

1- هدف

2- دامنه کاربرد

3- شرح اجرا

4- مسؤولیت‌ها

1- هدف

اتخاذ رویه و رعایت ماده 2 قانون و مقررات مناطق آزاد تجاری مصوب 1372/6/7 مجلس شورای اسلامی

2- دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این دستورالعمل شامل سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.

3- شرح اجرا:

1-3- به استناد ماده 2 قانون و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، سازمان‌های مناطق آزاد می‌بایست درآمدهای خود را در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیأت وزیران (شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی) می‌رسد هزینه نمایند و کمک‌های سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی همجوار)، صرفاً با تصویب هیأت دولت (شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی) امکان‌پذیر بوده و هر گونه کمک دیگری تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

2-3- منطقه آزاد قشم: حوزه شهرستان قشم و محدوده پل خلیج فارس در سرزمین اصلی و سایر شهرها، بخش‌ها و نواحی استان هرمزگان

3-3- منطقه آزاد کیش: حوزه بندر چارک، بندر آفتاب و سایر شهرها، بخش‌ها و نواحی استان هرمزگان

4-3- منطقه آزاد چابهار: حوزه شهرستان چابهار و کنارک

5-3- منطقه آزاد ارس: حوزه شهرستان جلفا و خدا آفرین

6-3- منطقه آزاد انزلی: حوزه شهرستان رشت و بندر انزلی

7-3- منطقه آزاد اروند می‌تواند با رعایت ماده 2 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی

ایران نسبت به اجرای تصویب نامه شماره 43947/221661 مورخ 1388/11/11 مصوب هیأت دولت اقدام نماید.

4- مسؤولیت‌ها

1-4- سازمان‌های مناطق آزاد مکلفند به منظور مصرف بودجه کمک به نواحی همجوار مناطق، «کارگروه

مصرف بودجه کمک» به ریاست احدی از معاونین به انتخاب و حکم مدیرعامل هر سازمان متشکل از مسؤولین:

- معاون امور اجتماعی فرهنگی

- معاون فنی عمرانی

- معاون سازمان مناطق آزاد مرتبط با موضوع کمک

- مدیر برنامه و بودجه سازمان منطقه آزاد

- مدیر امور مالی سازمان منطقه آزاد

- مدیر ارزیابی عملکرد

- یک نفر صاحب‌نظر به انتخاب مدیرعامل

تشکیل می‌شود.

2-4- وظایف و اختیارات کارگروه این دستورالعمل به شرح زیر است:

- تنظیم و ارایه سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مربوط کمک به نواحی همجوار موضوع این دستورالعمل

- شناسایی، ارزیابی و انتخاب طرح با توجه به میزان محرومیت، کمیت و کیفیت خدمات موجود و اولویت

نیازها در نواحی همجوار هر یک از مناطق

- تصویب طرح و تنظیم برنامه و دستورالعمل‌های مورد نیاز اجرای کار

- در صورت لزوم تعیین صلاحیت‌های فنی پیمانکار و یا ارائه‌دهنده خدمت در خصوص انجام کار و پس از حصول نتیجه، اخذ قرارداد منعقد از دستگاه کمک‌گیرنده
- تبصره** - تعیین صلاحیت فنی پیمانکار بر عهده دستگاه کمک‌گیرنده می‌باشد.
- برآورد بودجه کمک و نحوه تأمین نقدینگی با توجه به موقعیت جغرافیایی محل پروژه
- تنظیم چارچوب تفاهم‌نامه‌های مورد نیاز اجرای کار با دستگاه کمک‌گیرنده
- تبصره 1** - پیشنهاد پروژه‌های کارگروه با اکثریت آرا پس از تصویب مدیرعامل هر سازمان قابل اجرا خواهد بود.
- تبصره 2** - اعتبار مورد نیاز برای اجرای هر پروژه و یا طرح اعم از عمرانی، بهداشتی، درمانی، آموزشی و غیره، برآورد توسط کارگروه پس از تصویب و تأیید مدیرعامل به واحدهای ذی‌ربط سازمان اعلام می‌گردد.
- 5- سازمان‌های مناطق آزاد مکلفند بر اساس بودجه مصوب و درآمد وصولی برابر مقررات نسبت به تأمین اعتبار طرح‌ها و پروژه‌های مورد نظر در نواحی همجوار خود تنها برای همان سال مالی متعهد گردند و تعهدات پرداخت در سنوات آتی منوط به تصویب بودجه سنواتی و مبادله موافقت‌نامه جدید در سال‌های بعد و وصول درآمد خواهد بود.
- تبصره 1** - اجرای تفاهم‌نامه بین سازمان منطقه آزاد و دستگاه بهره‌بردار در پروژه‌های عمرانی وفق موافقت‌نامه (طرح موضوع ردیف مذکور) تبادل شده با دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد مجاز می‌باشد.
- تبصره 2** - کلیه سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌توانند با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، بودجه پیش‌بینی شده در این ردیف را به منظور آبادانی مناطق همجوار محروم خود ترجیحاً جهت ایجاد و تکمیل زیر ساخت‌ها (از قبیل راه‌سازی، آبرسانی، گازرسانی و سایر عملیات عمرانی) و همچنین کمک به توسعه و تجهیز خدمات بهداشتی، درمانی، آموزشی، اجتماعی صرف نمایند.
- 6- کلیه سازمان‌های مناطق آزاد موظفند به شرح ذیل در جهت عمران و آبادانی نواحی همجوار و توسعه خدمات اجتماعی بودجه اختصاص داده شده را جذب نمایند.
- 6-1- معاون فنی و عمرانی سازمان‌ها، مسؤول نظارت بر حسن اجرای طرح و جذب اعتبار کمک پروژه‌های عمرانی می‌باشد.
- 6-2- معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان‌ها، مسؤول نظارت بر حسن اجرای طرح و جذب اعتبار کمک مربوطه به توسعه خدمات اجتماعی، آموزشی، بهداشتی و درمانی خواهد بود.
- 7- سقف اعتبار این ردیف در بودجه پیشنهادی سالانه با توجه به شرایط محرومیت نواحی همجوار هر منطقه به نسبت تحقق درآمدهای آن سازمان و حداکثر تا سقف اعتبار ردیف 40200 و پس از تأمین اعتبار پروژه‌های عمرانی اولویت‌دار آن سازمان تعیین می‌گردد.
- 8- سازمان‌های مناطق آزاد موظفند گزارش عملکرد ریالی و پیشرفت فیزیکی پروژه در طرح‌های عمرانی و گزارش دستاوردهای اجرایی طرح در موضوعات اجتماعی، آموزشی، بهداشتی و درمانی ردیف مذکور را به دبیرخانه شورای هماهنگی امور مناطق آزاد ارسال دارند.
- 9- سازمان‌های مناطق آزاد می‌توانند در صورت ضرورت (با تشخیص مدیرعامل) در محل احداث و اجرای طرح یا پروژه‌هایی که توسط کمک‌های آن سازمان اجرا می‌گردد تابلو اطلاع‌رسانی پروژه را نصب نمایند.
- این دستورالعمل در اجرای بند 14 تصویب‌نامه بودجه سال 1391 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی در ماده 5 و تبصره تنظیم و در تاریخ 1391/5/14 به تصویب دبیر شورای هماهنگی رسیده است.

دستورالعمل ماده (21) آیین نامه مالی و معاملاتی سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی «دریافت و مصرف هدایا و کمک ها»

مصوب 1392/9/9 دبیر شورای هماهنگی

ماده 1- سازمان های مناطق آزاد مکلف هستند برای دریافت کمک های نقدی (اعم از هدایا و کمک ها) حساب جداگانه ای تحت همین عنوان نزد یکی از بانک های منطقه خود افتتاح و وجوه مذکور را به آن حساب واریز نمایند.

ماده 2- در مواقعی که کمک کننده نیاتی برای مصرف هدایا و کمک اهدایی نقدی و غیرنقدی خود تعیین نموده باشد مدیرعامل موظف است موارد مصرف کمک های جمع آوری و تعیین شده را به مدیر مالی، بودجه و واحد مربوطه ابلاغ نماید.

ماده 3- تصمیم گیری در مورد مصرف هدایا و کمک در مواردی که موضوع مصرف آن مشخص نگردیده است با رعایت قوانین و مقررات و مفاد این دستورالعمل با رأی اکثریت اعضای هیأت مدیره تعیین و برای سازمان لازم الاجرا می باشد.

ماده 4- اموال منقول و غیرمنقول که به صورت هدایا و کمک ها توسط سازمان اخذ می شود توسط مدیر امور مالی سازمان مطابق مقررات در دفاتر ثبت و ضبط می گردد.

ماده 5- مبالغ اهدایی کمک های نقدی و غیرنقدی، باید در جهت تحقق اهداف مناطق آزاد مصرف گردد.

ماده 6- هیأت مدیره موظف است هر شش ماه یکبار گزارش فعالیت های انجام شده در این خصوص را پس از تأیید بازرس قانونی همراه عملکرد مالی مصوبات بودجه به دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد ارسال نماید. این دستورالعمل در 6 ماده تنظیم و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

دستورالعمل واگذاری تنخواه گردان موضوع ماده (9) آیین نامه مالی و معاملاتی سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مصوب 1392/9/9 دبیر شورای هماهنگی

مقدمه:

پرداخت های سازمان های مناطق آزاد توسط بانک انجام می گیرد لیکن پرداخت هزینه های ضروری یا فوری به جهت تسریع در کار بر مبنای این دستورالعمل و از محل تنخواه گردان های نقدی که به همین منظور ایجاد می شود انجام می پذیرد.

تعاریف و اصطلاحات مرتبط با تنخواه گردان:

ماده 1- تنخواه گردان پرداخت: عبارت است از مبلغ ثابت یا متغیر وجه نقد نزد صندوق یا بانک تنخواه که به تناسب حجم پرداخت های جاری به اشخاص و یا واحدهای صلاحیت دار سازمان واگذار می گردد این وجوه معمولاً پس از مدت زمان معین یا صرف میزان مشخصی از آن و براساس صورت خلاصه تنظیمی تنخواه گردان تسویه می گردد.

ماده 2- مبلغ تنخواه گردان: مبلغ هر یک از تنخواه گردان ها با توجه به حجم احتیاجات هر واحد برای مدت معین و با در نظر گرفتن گزارش عملیات سال قبل و نصاب معاملات در سال جاری، تعیین می گردد.

ماده 3- تنخواه داران:

1-3- تنخواه‌دار: به اشخاص صلاحیتدار یا مأموران خرید (کارپردازان) مستقر در واحدها یا پروژه‌ها که مجاز به دریافت تنخواه‌گردان می‌باشند، اطلاق می‌شود، که با پیشنهاد مدیر امور مالی و تأیید مدیرعامل و یا مقام مجاز از طرف او تعیین می‌گردند.

2-3- واحد گیرنده تنخواه‌گردان: واحد سازمانی که بنا به تشخیص مدیرعامل و رییس هیأت مدیره نیاز به حساب تدارکاتی داشته و وجه تنخواه‌گردان به حساب مربوط واریز می‌گردد.

4- ماده مدت تنخواه‌گردان: عبارت است از مدت زمانی که مدیر امور مالی با توجه به حجم عملیات و سیاست سازمان با تأیید مدیرعامل سازمان برای تسویه تنخواه‌گردان در نظر می‌گیرد.

انواع تنخواه‌گردان:

5- ماده تنخواه‌گردان ثابت: آن نوع تنخواه‌گردانی است که وجه ثابتی در اختیار واحدهای تدارکاتی، کارپردازان، مأمورین خرید قراردادده می‌شود و با ارائه هر صورت خلاصه تنظیمی تجدید و عیناً همان مبلغ در صورت تأیید مدیر امور مالی، تأمین می‌گردد.

6- ماده تنخواه‌گردان متغیر: به آن نوع تنخواه‌گردانی گفته می‌شود که بدون در نظر گرفتن ارائه صورت خلاصه تنظیمی بنا به تقاضای واحدهای تدارکاتی، کارپردازان، مأمورین خرید به پیشنهاد و تأیید مدیر امور مالی و موافقت مدیرعامل و رییس هیأت مدیره تأمین می‌گردد.

ضوابط هزینه از محل تنخواه‌گردان:

7- ماده جهت ارسال صورت خلاصه اسناد تنخواه، رعایت اصول کنترل‌های داخلی حساب‌ها به شرح ذیل الزامی است.

1-7- کلیه اسناد و مدارک پرداخت باید با نام سازمان منطقه آزاد انجام شود.

2-7- هرگونه درخواست خرید کالا یا خدمت باید در فرم مخصوص خرید کالا یا خدمت درج و به تأیید مقام مجاز برسد.

3-7- کلیه اسناد و مدارک پرداخت باید حاوی نام فروشنده، مهر، امضا، آدرس و تلفن فروشنده باشد.

4-7- کلیه اسناد و مدارک ارسالی حسب مورد، باید توسط مأمورین تدارکات مهم‌هور به مهر (به نازلترین قیمت خریداری شده است) شود.

5-7- در صورتی که مبلغ اسناد و مدارک ارسالی تماماً به فروشنده پرداخت شده است، دریافت وجه توسط فروشنده تأیید شود.

6-7- به منظور سهولت در تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک مثبت، مسؤولین تنخواه‌گردان مکلف هستند در روی هر یک از اسناد ارسالی، میزان هزینه و نام واحد یا پروژه آن را قید نمایند.

7-7- در صورت خرید یا تعمیر دارایی‌های سازمان منطقه آزاد، مسؤولین تنخواه‌گردان مکلف هستند حسب مورد محل استفاده یا استقرار و مشخصات فرد تحویل‌گیرنده را منضم به اسناد پرداخت فوق به امور مالی ارائه نمایند.

8-7- در صورت نیاز به تهیه صورت‌جلسه برای هر نوع عملیات اجرایی، اصل صورت‌جلسه (مبنای صدور قبض انبار) به ضمیمه گزارش تنخواه‌ارائه و تصویر آن نزد تنخواه‌دار باقی می‌ماند.

9-7- در صورت دریافت اسناد و مدارک تضمین از طرف معامله، مراتب باید ظرف همان روز به امور مالی گزارش و کلیه اسناد و مدارک مربوطه به امور مالی سازمان منطقه آزاد ارسال گردد.

10-7- در صورت انجام پرداخت‌های موضوع خرید خدمات، اجاره بها و امثالهم از محل تنخواه‌گردان، تنخواه‌داران باید نسبت به انجام پرداخت پس از کسر کسورات قانونی متعلقه مطابق مقررات اقدام نمایند.

11-7- وجوه در اختیار تنخواه‌داران جنبه امانی داشته و صرفاً در موارد پیش‌بینی شده در این دستورالعمل قابل استفاده می‌باشد و مصرف آن در مواردی نظیر پرداخت هرگونه وام، علی‌الحساب و مساعده مجاز نمی‌باشند.

12-7- در مواردی که هزینه انجام شده برای خرید کالا باشد، برگ سفارش خرید و برگ رسید کالا به انبار باید ضمیمه فاکتور مربوطه گردد و چنانچه هزینه مربوط به اخذ سرویس یا خدمات باشد تأیید واحد گیرنده سرویس و خدمات بر روی فاکتور اصلی هزینه الزامی است.

نحوه بازپرداخت هزینه‌ها و اقدامات امور مالی:

ماده 8- افتتاح حساب تنخواه‌گردان نزد هریک از شعب بانک‌ها در موارد ضرورت منوط به موافقت مدیرعامل و رییس هیأت مدیره خواهد بود و برداشت از این حساب با امضای منفق مسؤول تدارکات و مدیر امور مالی صورت می‌گیرد.

1-8- امور مالی به اقالام هزینه رسیدگی و ضمن تفکیک عوامل هزینه در خلاصه تنخواه‌گردان و حصول اطمینان از رعایت کامل مقررات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل تنخواه‌گردان نسبت به بازپرداخت آن اقدام می‌نماید.

2-8- هر یک از واحدهای موضوع ماده 3 سازمان در صورت نیاز فقط می‌توانند یک تنخواه‌گردان داشته باشند و هرگونه حذف و یا تغییر آن منوط به پیشنهاد مدیر امور مالی و تأیید مدیرعامل سازمان منطقه آزاد می‌باشد.

3-8- مفاد این دستورالعمل در خصوص تنخواه‌های ارزی نیز لازم‌الاجرا می‌باشد.

4-8- مدیر امور مالی موظف خواهد بود اقدامات تنخواه‌گردان‌های سازمان را هر 6 ماه یک بار مورد بررسی قرارداد و مورد کیفیت و نوع هزینه‌های انجام شده از محل تنخواه‌گردان و همچنین نحوه فعالیت و عملکرد آنها گزارشی به مقام ما فوق ارائه نماید.

ماده 9- مسؤولیت حسن اجرای این دستورالعمل برعهده مدیرعامل و مدیر مالی آن سازمان می‌باشد. این دستورالعمل در 9 ماده تنظیم و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.

دستورالعمل اجرایی آیین نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق

آزاد تجاری - صنعتی موضوع تبصره 4 ماده 52 آیین‌نامه مالی و معاملاتی

سازمان‌های مناطق آزاد⁽³⁴⁸⁾

مصوب 1393/9/18 دبیر شورای عالی

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده 1 - اهداف

این دستورالعمل برای تحقق اهداف زیر تدوین گردیده است:

الف - ساماندهی فرایند واگذاری زمین به متقاضیان سرمایه‌گذاری

ب- صیانت از بیت‌المال و حقوق عادلانه و مکتسبه قانونی سرمایه‌گذاران اعم از خریدار، مستأجر و شرکای

بهره‌مند و همچنین جلب اعتماد و اطمینان بیش از پیش آنان

ج- شفاف‌سازی فرایندها و چارچوب‌های تصمیم‌گیری در واگذاری زمین

د- پیشگیری از ایجاد رانت و بهره‌گیری غیر اصولی از مزیت‌های پیش‌بینی شده برای سرمایه‌گذاران و

کارآفرینان

ماده 2- تعاریف

در این دستورالعمل واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:

1-2- سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی

2-2- منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی

3-2- هیأت مدیره: هیأت مدیره سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی که بر اساس قانون چگونگی

اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اساسنامه مربوطه انتخاب و به عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در اجرای

این دستورالعمل می‌باشند.

4-2- مدیرعامل/مدیرعامل سازمان هر منطقه که بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری -

صنعتی انتخاب شده و به عنوان بالاترین مقام اجرایی منطقه می‌باشد.

5-2- فروشنده (واگذارکننده زمین): سازمان منطقه آزاد ذیربط به نمایندگی افراد دارای سمت قانونی مندرج

در اساسنامه مربوطه که اختیار انعقاد قرارداد را دارند

6-2- متقاضی زمین: اشخاص حقیقی یا حقوقی که برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز و ایجاد بنا و

تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل از سازمان مجوز یا پروانه تأسیس و بهره‌برداری دریافت نموده‌اند و برای انجام

فعالیت خود نیاز به زمین دارند.

7-2- طرح جامع: عبارت از طرح بلندمدتی است که در آن نحوه استفاده از اراضی در تطبیق با طرح‌های

ناحیه‌ای و منطقه‌ای شهری تهیه و به تصویب شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌رسد.

در این طرح منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، فرهنگی، آموزشی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و

تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی‌های عمومی منطقه، خطوط کلی ارتباطی و فرودگاه‌ها و بنادر

و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق، نوسازی، بهسازی و تعیین اولویت‌های

مربوطه و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی تهیه و تنظیم

می‌گردد.

8-2- مالک: طبق ماده 22 قانون ثبت اسناد و املاک مصوب 1310/10/26 مالک کسی است که اسمش و

یا انتقال به او در دفتر املاک اداره ثبت اسناد و املاک محل به ثبت رسیده باشد و یا از مالک رسمی ارثاً و قهراً

بوی منتقل شده باشد.

9-2- قیمت کارشناسی: بهای اراضی واگذاری که بر اساس ارزش روز ثمن معامله توسط کمیته ارزیابی

زمین تعیین می‌شود.

10-2- قرارداد واگذاری: قراردادی است که سازمان به منظور واگذاری عین یا منافع عرصه و اعیان و یا

توأم، با کاربری مشخص با شرایط و ضوابط قانونی و در قبال تعهد مالی و غیر مالی معینه با اشخاص حقیقی و

حقوقی منعقد و مبادله می‌نماید. قراردادهای منعقد بین سازمان هر منطقه و متقاضیان در حکم سند رسمی است.

11-2- قرارداد سه جانبه: قراردادی که بین سه شخصیت سازمان منطقه به عنوان طرف اول، بانک، تأمین کننده مالی یا مؤسسه مالی معتبر به عنوان طرف دوم و سرمایه گذار به عنوان طرف سوم به منظور دریافت وام از بانکهای محل علیه یا مشارکت مالی منعقد می گردد.

12-2- حق بهره برداری (حق الانتفاع): حق بهره برداری (در مورد زمین هایی که در اختیار سازمان بوده و اسناد مالکیت آن به نمایندگی از طرف دولت به سازمان منطقه تفیذ و اخبار می شود) عبارت است از حق استفاده از زمین و امکانات زیربنایی با میزان دخل و تصرف و مدت معین و بدون حق انتقال مالکیت در مقابل پرداخت هزینه های بهره برداری یا حق المنافع آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد، که بر اساس پیشنهاد کمیته ارزیابی و با تصویب هیأت مدیره سازمان تعیین می گردد.

13-2- اجاره: اجاره عبارت است از حق استفاده از زمین و امکانات زیربنایی با میزان دخل و تصرف و مدت معین و بدون حق انتقال مالکیت در مقابل پرداخت اجاره آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد، که بر اساس پیشنهاد کمیته ارزیابی و با تصویب هیأت مدیره سازمان تعیین می گردد.

بخش دوم - قیمت گذاری

ماده 3 - بهای زمین:

1-3- ارزش هر متر مربع زمین با در نظر گرفتن موقعیت اقتصادی و کاربری، هزینه آماده سازی از قبیل تأمین زیرساخت ها، تسطیح، خاکبرداری، خیابان بندی، زهکشی که بر اساس صورت های مالی و تقویم روز این گونه هزینه ها و سایر عوامل مؤثر بر قیمت زمین، توسط کارشناسان کمیته ارزیابی زمین تعیین می گردد.

2-3- کمیته ارزیابی زمین: متشکل از پنج نفر از افراد دارای صلاحیت، تخصص و اهلیت ارزیابی و قیمت گذاری در امور خرید و فروش زمین و ساختمان و تأسیسات است که سه نفر از آنان از بین کارکنان دائمی سازمان (یک نفر معاون اقتصادی و سرمایه گذاری سازمان به عنوان رییس کمیته و دو نفر از کارکنان دیگر) و دو نفر معتمد و متخصص خوشنام (ترجیحاً یک نفر کارشناس رسمی) به عنوان امین سازمان که با پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیأت مدیره انتخاب می شوند.

3-3- شیوه قیمت گذاری: قیمت گذاری با بررسی مدارک و مستندات موضوع قیمت گذاری از جمله قیمت تمام شده و ارزش روز املاک با بناهای محدوده مورد نظر و با در نظر گرفتن جمیع عوامل مؤثر در قیمت صورت می گیرد. مدارک لازم باید حداقل یک هفته قبل از زمان تشکیل جلسه کمیته در اختیار اعضا قرار گیرد. در جلسه تعیین قیمت، نظر کارشناسی هر یک از اعضا بر اساس معیارهای فنی و کارشناسی تعیین و در فرم واحدی به صورت مخفی درج و سپس در همان جلسه بازگشایی می شود. میانگین قیمت های اعلامی توسط اعضای حاضر که نباید کمتر از چهار نفر باشند، به عنوان قیمت قطعی محسوب و صورت مجلس آن به امضای اعضای حاضر می رسد.

دبیر کمیته ملزم به نگهداری اسناد و صورت جلسه های کمیته می باشد.

4-3- قیمت پایه سالانه اجاره یا حق بهره برداری از زمین، اعیانی و تأسیسات زیربنایی با در نظر گرفتن جمیع جهات از جمله افزایش نرخ های ذیل و صرفه و صلاح منطقه محاسبه به صورت سالانه یک بار اعلان عمومی می شود.

الف - افزایش ضریب آخرین فهرست بهای ساختمانی

ب- نرخ تورم سال قبل اعلام شده توسط بانک مرکزی

ج- میانگین افزایش قیمت‌های اراضی مشابه در منطقه

د- میانگین عوامل فوق

تبصره 1- تعیین قیمت سالانه نباید منجر به رکود در تقاضای اجاره زمین گردد، در صورت کاهش میزان تقاضای اجاره نسبت به خرید در شش ماهه اول سال، سازمان مجاز به تجدیدنظر با تعدیل و اصلاح نرخ‌های اجاره در زمان تعیین شده برای قراردادهای جدید اجاره می‌باشد مگر اینکه ظرفیت فروش مطابق بودجه سالانه تکمیل گردیده باشد.

تبصره 2- در مواردی که امکان انعقاد قرارداد به صورت اجاره میسر نمی‌باشد قرارداد به صورت حق بهره‌برداری منعقد می‌گردد.

3-5- باتوجه به اینکه سازمان‌ها صرفاً در قالب بودجه سالانه تعیین شده مجاز به فروش زمین می‌باشند بنابراین برای حفظ ثبات بازار، قیمت‌های فروش در طول سال حداکثر یکبار قابل تجدیدنظر می‌باشد.

3-6- قیمت فروش نباید از قیمت تمام شده کمتر باشد و کاهش آن در طول سال و به صورت موردی ممنوع است.

3-7- پس از قیمت‌گذاری، زمینها برای دوره‌ها و روش‌های معین واگذاری در اختیار واحد فروش قرار می‌گیرد.

3-8- واحد فروش سازمان مجاز به فروش زمین به قیمتی فراتر از ارزش تعیین شده و یا اعطای تخفیف نمی‌باشد و صرفاً بر اساس مشخصات تعیین شده و به ترتیب اولویت توسعه منطقه، درخواست و انجام تعهدات متقاضیان نسبت به واگذاری زمین اقدام می‌نماید.

بخش سوم - روش‌های واگذاری زمین

ماده 4 - واگذاری زمین

4-1- سازمان منطقه موظف است سالانه حداکثر تا اول اردیبهشت ماه قیمت‌های جدید را تعیین و به اطلاع متقاضیان و دبیرخانه شورا برساند.

4-2- واگذاری زمین برای طرح‌های توسعه منطقه از طریق فراخوان عمومی با تعیین قیمت پایه توسط کمیته ارزیابی و واگذاری به بالاترین پیشنهاد واصله صورت می‌پذیرد. سازمان می‌تواند برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری پیشنهادی از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب طرح جامع با تصویب هیأت مدیره و با رعایت مفاد این دستورالعمل زمین واگذار نماید.

4-3- دریافت مبالغ حق بهره‌برداری باید معین و قطعی باشد و هرگونه دریافت به صورت علی‌الحساب ممنوع است.

4-4- به منظور تصمیم‌گیری هیأت‌مدیره برای واگذاری زمین و انعقاد قرارداد ارائه مدارک زیر ضروری است:

الف - درخواست زمین

ب- ارائه برنامه اجرایی شامل: کلیات طرح اجرایی، برنامه تأمین مالی مطمئن و برنامه زمانبندی اجرا

ج- ارائه توجیهات فنی لازم برای میزان زمین مورد نیاز براساس طرح پیشنهادی

د- مجوز فعالیت

ه- ارائه اساسنامه، آگهی آخرین تغییرات، ترازنامه تا سه سال آخر (در صورت وجود) و گردش مالی حساب بانکی برای اشخاص حقوقی یا سهامداران حقوقی شرکت تازه تأسیس و مدارک شناسایی و احراز هویت اشخاص حقیقی و - ارائه اسنادی که تمکن مالی متقاضی و بهره‌گیری از توانایی‌های تخصصی برای اجرای پروژه را محرز نماید.

ماده 5 - اراضی قابل واگذاری

1-5- میزان سطح اشغال عرصه‌های واگذاری، تراکم و نوع کاربری بر اساس طرح جامع منطقه و تا زمانی که طرح جامع به تصویب نرسیده است بر اساس طرح مصوب نقشه‌های کاربری زمین تعیین می‌گردد.
2-5- مبنای واگذاری بر اساس تفکیک زمین‌ها در محدوده طرح جامع کالبدی و طرح‌های تفصیلی و ضوابط ساخت و ساز مربوط به کاربری اراضی هر منطقه است.
3-5- کاربری زمین‌های قابل واگذاری:

- زمین‌های صنعتی

- زمین‌های تجاری

- زمین‌های مسکونی

- زمین‌های تجاری مسکونی

- زمین‌های اداری و خدماتی

- زمین‌های گردشگری و تفریحی

- زمین‌های بهداشتی و درمانی

- زمین‌های آموزشی، فرهنگی و ورزشی

- زمین‌های با کاربری کشاورزی

- کاربری‌های ویژه و چند وجهی بر اساس طرح جامع مصوب

4-5- انواع واگذاری‌های زمین:

الف- فروش قطعی زمین (عرصه) به شرط اجرا و تکمیل طرح

ب- واگذاری حق بهره‌برداری (حق الانتفاع)

ج- اجاره (اجاره در مورد زمین‌هایی که در تملک سازمان است).

د- اجاره به شرط تملیک

ه- مشارکت

و- ساخت و بهره‌برداری و انتقال (BOT)

ماده 6 - انواع قرارداد

1-6- فروش قطعی زمین (عرصه) به شرط اجرا و تکمیل:

این قرارداد مقدمه قرارداد فروش قطعی است و در آن انتقال مالکیت قطعی پس از انجام تعهدات متقاضی خرید صورت می‌گیرد. این قرارداد با تعیین مبلغ قرارداد و نوع طرح اجرایی و مهلت اجرای آن به صورت مشروط تنظیم و مبادله می‌گردد. شرایط متصور برای قراردادهای فوق پس از انعقاد و تحویل زمین به متقاضی و نحوه اقدام در هر مورد به شرح جدول زیر بوده و موارد در متن قرارداد درج می‌شود:

کد وضعیت	وضعیت زمین	اقدام سازمان
الف	عملیات اجرایی احداث شروع شده و در زمان مقرر و مهلت مجاز خاتمه و با تحویل موقت انجام شده در مرحله بهره‌برداری باشد	پس از تسویه حساب و انجام کامل تعهدات مندرج در قرارداد انتقال قطعی زمین صورت می‌پذیرد.
ب	عملیات اجرایی احداث شروع شده باشد ولی در مهلت مقرر خاتمه نیافته و دچار تأخیر بوده و کماکان فعال و کمتر از 25% مدت دوره قرارداد تأخیر داشته باشد	حسب نظر هیأت مدیره سازمان و با رعایت تبصره 3 دستورالعمل، پروانه فعالیت تمدید و استمهال می‌گردد.
ج	عملیات اجرایی احداث شروع شده باشد ولی مستند به دلایل مورد تأیید هیأت مدیره سازمان منطقه، از سوی طرف قرارداد متوقف شده باشد.	با بررسی مستندات، مدت مؤثر بر تأخیر با پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره و با رعایت تبصره 3 دستورالعمل به مدت قرارداد اضافه می‌شود.
د	عملیات اجرایی احداث شروع شده باشد ولی به دلیل حوادث قهریه خارج از اراده طرفین متوقف شده باشد.	با بررسی مستندات، مدت مؤثر بر تأخیر با پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیأت مدیره به مدت قرارداد اضافه می‌شود.
هـ	عملیات اجرایی احداث شروع شده باشد و علی‌رغم داشتن پیشرفت فیزیکی به دلیل قصور طرف قرارداد یا عدم توان مالی و با اراده و اختیار وی متوقف شده باشد	اخطار فسخ صادر و با رعایت تبصره 3 دستورالعمل با تمدید پروانه ساخت، مهلت سه تا شش ماهه برای شروع مجدد داده می‌شود. در صورت عدم شروع فعالیت در مهلت تعیین شده، سازمان قرارداد را بدون الزام به جلب توافق طرف قرارداد فسخ نموده و هزینه‌های مفید انجام شده طرف قرارداد اولیه به قیمت روز کارشناسی رسمی از محل فروش مزایده‌ای ملک یا فروش به سرمایه‌گذار جایگزین در وجه طرف قرارداد اولیه پرداخت می‌گردد.
و	عملیات اجرایی احداث شروع نشده باشد و مهلت شروع عملیات نیز بر اساس زمانبندی مندرج در قرارداد سپری شده باشد.	اخطار فسخ صادر و پس از مهلت سه ماهه برای شروع در صورت عدم شروع عملیات اجرایی، قرارداد بدون نیاز به جلب توافق وی به صورت یک جانبه فسخ می‌گردد

تبصره 3- در صورت تصمیم هیأت مدیره برای تمدید پروانه فعالیت و اعطای مهلت بر اساس شرایط مندرج در بندهای «ب و ج و ه» جدول فوق، سازمان موظف است با تصویب هیأت مدیره عوارض تمدید مجوز فعالیت

را به میزان حداکثر عوارض مجاز براساس دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض⁽³⁴⁹⁾ تا سقف دو برابر عوارض صدور مجوز اولیه تعیین نماید.

1-1-6- در قراردادهای فوق، خریدار بدون اخذ موافقت کتبی سازمان مجاز به واگذاری رسمی و غیررسمی حقوق و تعهدات خود به غیر نبوده و در این صورت ضمن فسخ قرارداد باید خسارات وارده به سازمان از جمله هزینه فرصت را مطابق نظر کارشناس رسمی پرداخت نماید.

2-1-6- سازمان می‌تواند پس از افزایش یا تفکیک با تنظیم صورتجلسه تفکیکی و رعایت ضوابط مصوب، مالکین را برای اخذ سند مالکیت به مراجع ذیربط معرفی نماید.

تبصره 4 - هرگونه واگذاری زمین به کارکنان سازمان و سایر دستگاه‌های اجرایی صرفاً تابع شیوه‌نامه‌ای است که از طرف دبیرخانه تنظیم و ابلاغ خواهد شد.

2-2-6- حق بهره‌برداری (حق الانتفاع):

1-2-6- قرارداد حق بهره‌برداری از زمین با کاربری معین و تعیین حق الانتفاع توسط کمیته ارزیابی زمین، تعیین مواعد پرداخت اقساط و افزایش مشخص و مورد توافق سالانه، برای مدت معین و قابل تمدید با توافق طرفین فیما بین سازمان و سرمایه‌گذار منعقد می‌گردد.

2-2-6- حق بهره‌برداری در هر پنج سال یکبار متناسب با ارزش روز زمین تعدیل می‌گردد.

3-2-6- متقاضیان بهره‌برداری در برابر متقاضیان خرید (بارعایت سقف‌های تعیین شده در بودجه سالانه) اولویت دارند.

4-2-6- سازمان می‌تواند زمین‌های دارای کاربری‌های فرهنگی، ورزشی و بهداشتی را با قرارداد حق بهره‌برداری تا 99 ساله واگذار نماید. سازمان یا طرف قرارداد مجاز به تغییر کاربری این زمین‌ها در طول مدت قرارداد نمی‌باشد. هرگونه تغییر کاربری موجب فسخ قرار داد توسط سازمان می‌گردد.

3-3-6- قرارداد اجاره زمین و املاک :

1-3-6- قرارداد اجاره زمین با کاربری معین و نرخ تعیین شده توسط کمیته ارزیابی زمین، زمان اقساط اجور و افزایش مشخص و مورد توافق سالانه، برای مدت معین و قابل تمدید با توافق طرفین فیما بین سازمان و سرمایه‌گذار منعقد می‌گردد.

2-3-6- اجاره بهای زمین در هر پنج سال یکبار متناسب با ارزش روز زمین تعدیل می‌گردد.

3-3-6- مستأجر حائز شرایط خرید در طول مدت اجاره می‌تواند تقاضای خرید زمین و یا املاک را بنماید بوده و در صورت تصویب سازمان آن را به قیمت روز خریداری نماید.

4-3-6- مستأجر در فراخوان فروش زمین یا املاک موضوع قرارداد خود در شرایط یکسان و خرید به بالاترین قیمت پیشنهادی فراخوان دارای اولویت می‌باشد.

5-3-6- متقاضیان اجاره زمین و املاک در برابر متقاضیان خرید (بارعایت سقف‌های تعیین شده در بودجه سالانه) اولویت دارند.

6-3-6- سازمان می‌تواند زمین‌های دارای کاربری‌های فرهنگی، ورزشی و بهداشتی را با قرارداد اجاره تا 99 ساله واگذار نماید. سازمان یا طرف قرارداد مجاز به تغییر کاربری این زمین‌ها در طول مدت قرارداد نمی‌باشد. هرگونه تغییر کاربری موجب فسخ قرارداد توسط سازمان می‌گردد.

6-3-7- برای اجرای طرح توسعه واحدهای صنعتی فعال در منطقه، در صورت نیاز طرح به زمین اضافه بر میزان تملک شده، متقاضیان می‌توانند میزان نیاز را به صورت قرارداد اجاره زمین تأمین نمایند.

6-4- قرارداد اجاره به شرط تملیک :

این قرارداد برای یک دوره معین منعقد شده و تعیین مبلغ قرارداد باید به گونه‌ای صورت پذیرد که قیمت تعیین شده توسط کمیته ارزیابی زمین با احتساب نرخ تورم سالانه بر اساس شاخص بانک مرکزی در انتهای مدت قرارداد با ارزش روز ملک برابری نماید. در صورت وجود تفاوت در ارزش تعیین شده با ارزش روز زمان تملک، مبلغ قرارداد به مبلغ ارزش روز زمین تعدیل می‌گردد.

میزان پیش دریافت تعیین شده در این قراردادها معادل 20% ارزش قرارداد تعیین می‌گردد.

6-5- قرارداد مشارکت:

زمین با کاربری و نرخ روز و عوارض متعلق به پروژه یا فعالیت بر اساس دستورالعمل اخذ عوارض مصوب شورای عالی مناطق آزاد به عنوان آورده سازمان در مشارکت تعیین می‌گردد و برآورد هزینه‌های ساخت و ساز طبق برآورد قیمت روز واگذاری زمین و انعقاد قرارداد بر مبنای شاخص‌های سال انعقاد قرارداد مشارکت به عنوان آورده سرمایه‌گذار محسوب گردیده و مبنای در صد سرمایه‌گذاری طرفین خواهد بود. رعایت سقف مجاز مشارکت سازمان در سرمایه‌گذاری بر اساس مقررات جاری الزامی است.

6-6- قرارداد ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)

زمین برای احداث پروژه مشخص در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد تا ظرف مدت مورد نظر پروژه را به بهره‌برداری رسانده و برای مدت توافق شده در قرارداد منافع حاصل از بهره‌برداری را به نفع خود به عنوان اصل و در آمد حاصل از سرمایه‌گذاری منظور نماید. پس از اتمام مدت قرارداد سرمایه‌گذار موظف به انتقال زمین و کلیه مستحقات آن به سازمان خواهد بود.

ماده 7 - در صورت نیاز به ثبت قرارداد در دفتر اسناد رسمی، تضامین لازم برای انجام تعهدات طرف قرارداد با روش‌های ضمانت‌نامه بانکی، بیمه، وثیقه ملکی جایگزین یا امثال آن به تشخیص سازمان از طرف قرارداد اخذ و موضوع در دفتر اسناد رسمی ثبت می‌شود.

ماده 8 - در صورتی که سرمایه‌گذار بخواهد در اجرای ماده 14 آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽³⁵⁰⁾ از بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری، تسهیلات دریافت نماید باید در قرارداد سه جانبه ذکر شود که سازمان منطقه موظف است در صورت تخلف متقاضی در اجرای قرارداد تسهیلات اعطایی بانک‌ها، بنا به درخواست بانک یا مؤسسه اعتباری یا تأمین‌کننده مالی ذینفع، آنها را به عنوان جانشین طرف قرارداد واگذاری زمین شناخته و بپذیرد و کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد تخصیص زمین را به بانک

یا مؤسسه اعتباری یا تأمین‌کننده مالی ذینفع منتقل نماید تا در حفظ منافع بانک مورد استفاده قرار گیرد.

ماده 9 - پیش دریافت و تقسیط

در قراردادهای منعقدۀ در صورت نیاز به تقسیط مبلغ قرارداد پس از تصویب هیأت مدیره، تعیین حداقل بیست درصد مبلغ قرارداد به عنوان پیش دریافت و اعمال نرخ تورم جاری در طی دوره تقسیط (حداکثر 60 ماه) برای اقساط ماهیانه تعیین شده بر اساس شاخص بانک مرکزی ضروری بوده و انتقال سند مالکیت پس از دریافت آخرین قسط و تسویه حساب صورت خواهد گرفت. در قراردادها باید ذکر شود که در صورت تأخیر در پرداخت اقساط تا سه ماه، هیأت مدیره می‌تواند نسبت به فسخ قرارداد اقدام نماید و در صورت تأخیر شش ماهه هیأت مدیره مکلف به فسخ قرارداد خواهد بود. در صورت فسخ قرارداد هزینه‌های مفید انجام شده از سوی طرف قرارداد اولیه، به قیمت روز کارشناس رسمی از محل فروش مزایده‌ای ملک یا فروش به سرمایه‌گذار جایگزین به وی پرداخت می‌گردد.

ماده 10 - ساخت و ساز غیرمجاز

در صورتی که در اثر ساخت و ساز غیر مجاز مالک یا مالکین، قسمتی از مشاعات از بین رفته و یا تخریب گردد، یا ساخت و ساز مغایر با کاربری تعیین شده و یا پروانه صادره صورت گرفته باشد، متخلف مکلف به اصلاح وضع موجود با مشخصات تعیین شده قبلی و جبران خسارت ناشی از هزینه فرصت و تأخیر در بهره‌برداری بر اساس نظر کارشناسی سازمان خواهد بود. در هر حال متخلف از حدود مجوزهای قانونی مکلف به اعاده به وضع سابق و یا قلع و قمع ساخت و ساز غیرمجاز بر اساس قوانین و مقررات مربوطه می‌باشد و به هیچ وجه امکان پذیرش وضع موجود با دریافت جریمه مجاز نخواهد بود.

ماده 11- نقل و انتقال موضوع قرارداد به سایر اشخاص با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از جمله تبصره ذیل ماده 12 آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی مناطق آزاد و بنا به تشخیص و تصویب هیأت مدیره سازمان مجاز می‌باشد.

ماده 12- سازمان منطقه مکلف است نسبت به اطلاع رسانی موارد زیر در پایگاه اینترنتی سازمان و روزرسانی مستمر آن اقدام نماید:

الف - پهنه‌بندی و کاربری زمین‌های منطقه با نقشه مربوطه و وضعیت هر یک از قطعات (واگذار شده، اجاره، بهره‌برداری، آماده و واگذاری)

ب - قیمت فروش تعیین شده توسط کمیته ارزیابی زمین برای هر یک از اراضی و املاک با توجه به مشخصات آن در دوره زمانی مشخص

ج - شرایط فروش اراضی و املاک

د - تصویر تمام صفحات قراردادهای منعقدۀ برای انواع واگذاری‌ها (شامل نام خریدار، قیمت و نحوه پرداخت، شرایط ...)

ماده 13 - از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، سایر دستورالعمل‌های مغایر که با تصویب هیأت‌های مدیره سازمان‌های مناطق اجرا می‌گردید لغو می‌شود.

ماده 14 - دستورالعمل فوق مشتمل بر 14 ماده و 4 تبصره می‌باشد و در تاریخ 1393/9/18 به تصویب دبیر شورای عالی رسیده است.

مصوبات شورای عالی بیمه

از آیین‌نامه شماره (40) در خصوص ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی

مصوب 1380/11/1

ج (اصلاحی 1384/2/13) - قبول بیمه اتکایی از خارج از کشور صرفاً برای مؤسسات بیمه اتکایی مجاز است. مؤسسات بیمه مستقیم مشروط به داشتن حداقل سرمایه مورد نیاز برای فعالیت در بیمه‌های اتکایی و با رعایت ضوابطی که از سوی بیمه مرکزی ایران اعلام خواهد شد، در حدود ظرفیت نگهداری خود مجاز به قبول بیمه اتکایی از سایر مؤسسات بیمه مستقیم داخلی (اعم از دولتی، غیردولتی و یا ثبت شده در مناطق آزاد) می‌باشند.

آیین‌نامه شماره 45 دستورالعمل ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1382/2/30

شورای عالی بیمه در اجرای ماده 13 مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب هیأت محترم وزیران⁽³⁵¹⁾ در جلسه مورخ 1382/2/30 که با حضور نماینده دبیر شورای عالی مناطق آزاد تشکیل شد، دستورالعمل مربوط به ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده 1- مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه مکلفند برای تقویت سرمایه و بنیه مالی خود، ذخایر و اندوخته‌های قانونی زیر را نگهداری و در ستون بدهی ترازنامه ثبت نمایند:

الف - ذخایر:

1- ذخیره استهلاک دارایی‌های ثابت.

2- ذخیره برای مطالبات مشکوک‌الوصول و جبران کاهش احتمالی ارزش سایر اقلام دارایی و هزینه‌های احتمالی.

ب - اندوخته‌ها:

1- اندوخته قانونی

2- اندوخته سرمایه‌ای

ماده 2- ذخیره استهلاک دارایی‌های ثابت براساس مقررات قانون مالیات‌های مستقیم تعیین می‌شود.

ماده 3- ذخیره برای مطالبات مشکوک‌الوصول و جبران کاهش احتمالی ارزش سایر اقلام دارایی و

هزینه‌های احتمالی براساس اطلاعات موجود تعیین می‌شود.

ماده 4- اندوخته قانونی موضوع ماده 140 لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت⁽³⁵²⁾ حداقل 5%

سود ویژه تعیین می‌شود.

ماده 5- مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی موظفند تا زمانی که اندوخته قانونی موضوع ماده 4

به ده درصد سرمایه نرسیده است هر سال لااقل پنج درصد سود ویژه و پس از آن ده درصد سود ویژه خود را به

عنوان اندوخته سرمایه‌ای منظور دارند تا میزان اندوخته سرمایه‌ای به صد درصد سرمایه برسد.

تبصره 1- در صورتی که اندوخته سرمایه‌ای به سرمایه افزوده شود کسر اندوخته‌های موضوع مواد چهار و

پنج به ترتیب مذکور ادامه خواهد داشت.

تبصره 2- مؤسسات بیمه‌ای که در اساسنامه آنها نصاب بالاتری برای اندوخته‌های قانونی و سرمایه‌ای

تعیین شده‌باشد اندوخته‌های مذکور را با نصاب‌های مقرر در اساسنامه منظور خواهند نمود.

آیین‌نامه شماره 46

دستورالعمل ذخایر فنی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1382/2/30

شورای عالی بیمه در اجرای ماده 13 مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران مصوب هیأت محترم وزیران⁽³⁵³⁾ در جلسه مورخ 1382/2/30 که با حضور نماینده دبیر

شورای عالی مناطق آزاد تشکیل شد، دستورالعمل مربوط به ذخایر و اندوخته‌های فنی مؤسسات بیمه ثبت شده در

مناطق آزاد را به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - کلیات

ماده 1- مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه مکلفند برای انجام تعهداتی که به موجب قراردادهای بیمه

مستقیم و قراردادهای و توافق‌های بیمه اتکایی به عهده گرفته‌اند، ذخایر فنی زیر را براساس ضوابط مقرر نگهداری

و در ستون بدهی ترازنامه خود ثبت نمایند.

352 - لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24:

ماده 140 - هیأت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید. همین که

اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت رسید موضوع کردن آن اختیاری است و در صورتی که سرمایه شرکت افزایش یابد کسر

یک‌بیستم مذکور ادامه خواهد یافت تا وقتی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه بالغ گردد.

353 - مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1379/6/2

هیأت‌وزیران در همین مجموعه درج شده است.

الف - در بیمه‌های زندگی:

1- ذخیره ریاضی برای پرداخت سرمایه‌ها و مستمری‌ها.

2- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع برای پرداخت سهمی از منافع حاصله به بیمه‌گذاران.

3- ذخیره فنی تکمیلی برای تقویت سایر ذخایر فنی بیمه‌های زندگی و تضمین تعهدات مؤسسات بیمه.

4- ذخایر فنی بیمه عمر زمانی.

ب - در بیمه‌های غیرزندگی:

1- ذخیره حق بیمه برای خطرات جاری.

2- ذخیره خسارات معوق برای پرداخت خساراتی که اعلام شده و در دست رسیدگی است.

3- ذخیره برگشت حق بیمه برای استرداد حق بیمه به علت فسخ یا ابطال یا تقلیل حق بیمه بعد از دوره مالی.

4- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع برای پرداخت سهمی از منافع حاصله به بیمه‌گذاران.

5- ذخیره فنی تکمیلی برای تقویت سایر ذخایر فنی بیمه‌های غیرزندگی و تضمین تعهدات مؤسسات بیمه.

ماده 2- مؤسسات بیمه موظفند در موقع تنظیم حساب سود و زیان و ترازنامه هر سال، ذخایر فنی آخر سال مالی قبل را به بستنکار حساب سود و زیان سال مالی منتقل و ذخایر فنی آخر سال مالی را به بدهکار حساب سود و زیان همان سال منظور نمایند.

فصل دوم - ذخایر فنی بیمه‌های زندگی

ماده 3- ذخیره ریاضی بیمه‌های زندگی عبارتست از تفاوت بین ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گر (اعم از سرمایه و مستمری) و ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گذاران با رعایت مبانی فنی مورد استفاده در محاسبه حق بیمه که نسبت به سهم نگهداری مؤسسه بیمه محاسبه می‌شود.

ماده 4- ذخیره مشارکت در منافع بیمه‌های زندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از معاملات بیمه‌های زندگی و سرمایه‌گذاری ذخایر فنی آن که به موجب شرایط قراردادهای بیمه‌های زندگی باید بین بیمه‌گذاران بیمه‌های زندگی تقسیم شود.

سهم بیمه‌گذاران در منافع اعم از اینکه در پایان هر سال مالی یا سال‌های بعد قابل تقسیم باشد باید در این ذخیره منظور شود.

ماده 5- ذخایر فنی بیمه‌های عمر زمانی براساس مبانی تعیین شده برای بیمه‌های غیرزندگی (به غیر از بیمه‌های باربری) موضوع فصل سوم این آیین‌نامه محاسبه و در حساب‌ها منظور خواهد شد.

ماده 6- ذخیره فنی تکمیلی در بیمه‌های زندگی عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - حداقل 2/5% و حداکثر 5% حق بیمه‌های سال پس از کسر حق بیمه‌های اتکایی واکداری.

ب - ذخیره فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است.

فصل سوم - ذخایر فنی بیمه‌های غیرزندگی

ماده 7- ذخیره حق بیمه برای خطرات جاری در بیمه‌های غیرزندگی که عبارت است از حق بیمه‌های مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ ترازنامه تا انقضای مدت قراردادهای بیمه به ترتیب زیر محاسبه می‌شود:

- برای بیمه‌های باربری:

50% حق بیمه بیمه‌نامه‌های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری به اضافه 20% حق بیمه‌های صادره سال قبل پس از کسر حق بیمه‌های اتکایی واگذاری.

- برای سایر بیمه‌ها: 40% حق بیمه بیمه‌نامه‌های صادره ظرف سال پس از کسر حق بیمه اتکایی

تبصره - در مورد اولین سال فعالیت مؤسسات بیمه مناطق آزاد برای هریک از ماه‌های قبل از شروع فعالیت 3/5% حق بیمه بیمه‌نامه‌های صادره ظرف سال مذکور پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری به نصاب‌های مندرج در ماده فوق اضافه می‌شود.

هرگاه مؤسسه بیمه در نیمه دوم ماه شروع به فعالیت کرده باشد ماه مزبور جزو ماه‌های فعالیت محسوب نمی‌گردد.

ماده 8- ذخیره خسارات معوق در بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از جمع برآورد خسارات اعلام شده در دست رسیدگی در آخر سال مالی پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی.

ماده 9- ذخیره برگشت حق بیمه در بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از 50% نسبت حق بیمه‌های برگشتی به کل حق بیمه در سه سال مالی قبل ضربدر حق بیمه سال مالی جاری پس از کسر حق بیمه اتکایی.

ماده 10- ذخیره مشارکت در منافع بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از هر یک از قراردادهای بیمه که به موجب شرایط قرارداد قابل پرداخت به بیمه‌گذاران باشد.

ماده 11- ذخیره فنی تکمیلی در بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - حداقل 2/5% و حداکثر 5% حق بیمه‌های سال پس از کسر حق بیمه‌های اتکایی واگذاری.
ب - ذخایر فنی تکمیلی که از سال قبل منتقل شده است.

فصل چهارم - ذخایر فنی بیمه‌های اتکایی قبولی

ماده 12- ذخایر فنی معاملات بیمه اتکایی قبولی با رعایت قواعد مقرر در مواد قبلی این آیین نامه و به موجب شرایط قراردادها و توافقات اتکایی محاسبه می‌شود.

فصل پنجم - ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی

ماده 13- ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی عبارت است از حاصل جمع اقلام زیر:

الف - 2/5% کلیه حق بیمه‌های سال پس از کسر حق بیمه‌های اتکایی واگذاری.
ب - ذخیره فنی حوادث طبیعی که از سال قبل منتقل شده است.

آیین‌نامه شماره 47

دستورالعمل نحوه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1382/2/30

شورای عالی بیمه در اجرای ماده 13 مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران مصوب هیأت محترم وزیران⁽³⁵⁴⁾ در جلسه مورخ 1382/2/30 که با حضور نماینده دبیر شورای عالی مناطق آزاد تشکیل شد، دستورالعمل مربوط به سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده 1- مؤسسات بیمه موضوع این آیین‌نامه باید دارایی‌های معرف ذخایر فنی و ذخایر و اندوخته‌های قانونی و همچنین سرمایه خود را طبق مقررات این آیین‌نامه به طور شفاف و منطبق بر استانداردهای حسابداری در صورت‌های مالی خود منعکس کنند.

ماده 2- سرمایه‌گذاری‌های مجاز از محل ذخایر فنی برای مؤسسات بیمه ایرانی که فقط در بیمه‌های غیرزندگی فعالیت می‌کنند عبارتست از:

الف - سپرده بانکی حداقل بیست و پنج درصد جمع ذخایر فنی.
ب - اوراق مشارکت تضمین شده بوسیله دولت یا بانک‌های دولتی حداقل ده درصد و حداکثر بیست و پنج درصد جمع ذخایر فنی.

در صورتی که خرید اوراق مشارکت مندرج در این بند به میزان حداقل تعیین شده میسر نباشد، مؤسسات بیمه می‌توانند حداقل مذکور را با سپرده بانکی تأمین نمایند.

ج - اوراق مشارکت تضمین شده توسط بانک‌های خصوصی که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط منتشر شده باشد حداکثر تا 10 درصد ذخایر فنی مؤسسات بیمه.

د - سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شرطی که میزان آن برای هر شرکت سرمایه‌پذیر از ده درصد سهام آن شرکت و در مجموع از سی درصد جمع ذخایر فنی مؤسسات بیمه تجاوز نکند.

تبصره - مؤسسات بیمه می‌توانند در سایر ابزارهای مالی و اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس حداکثر تا 10 درصد ذخایر فنی سرمایه‌گذاری کنند مشروط بر اینکه جمع کل این بند از 30 درصد ذخایر فنی مؤسسه بیمه تجاوز نکند.

ه - مشارکت در طرح‌های ساختمانی به شرطی که سرمایه‌گذاری در هر طرح از بیست درصد قیمت تمام شده آن طرح و در مجموع از بیست درصد جمع ذخایر فنی مؤسسه بیمه تجاوز نکند.

و - خرید اموال غیرمنقول (املاک و مستغلات) واقع در محدوده شهرهای بزرگ به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.

ز - اعطای تسهیلات برای خرید محل فعالیت به نمایندگان مؤسسه بیمه ذی‌ربط که حداقل دو سال از شروع فعالیت آنها گذشته باشد به شرطی که:

1- مجموع تسهیلات اعطایی از پنج درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.

2 - در هر مورد، محل خریداری شده به عنوان وثیقه در رهن اعطاکنده تسهیلات قرار گیرد و رهن اول باشد و سقف تسهیلات اعطایی از پنجاه درصد ارزش محل خریداری شده بیشتر نباشد.

3- مدت بازپرداخت تسهیلات اعطایی حداکثر پنج سال و نرخ سود آن حداقل دو درصد بیشتر از سود

سپرده‌های بلندمدت بانکی باشد.

ح - سرمایه‌گذاری در شرکت‌های خارج از بورس با تأیید بیمه مرکزی ایران به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.

ط - وام به کارکنان مؤسسه بیمه به منظور تهیه مسکن طبق آیین‌نامه‌های استخدامی حداکثر تا ۵ درصد ذخایر فنی شرکت بیمه.

ماده 3- سرمایه‌گذاری مجاز از محل ذخایر ریاضی برای مؤسسات بیمه‌ای ایرانی که فقط در بیمه‌های زندگی فعالیت می‌کنند عبارتست از:

الف - وام به بیمه‌گذاران از محل ذخایر ریاضی آنها طبق شرایط بیمه‌نامه‌ها.

ب - سپرده‌های بانکی حداقل ده درصد جمع ذخایر ریاضی.

ج - اوراق مشارکت تضمین شده به وسیله دولت یا بانک‌های دولتی حداقل ده درصد و حداکثر بیست و پنج درصد جمع ذخایر ریاضی. در صورتی که خرید اوراق مشارکت مندرج در این بند به میزان حداقل تعیین شده میسر نباشد، مؤسسات بیمه می‌توانند حداقل مذکور را با سپرده بانکی تأمین نمایند.

د - اوراق مشارکت تضمین شده توسط بانک‌های خصوصی که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط منتشر شده باشد حداکثر تا 10 درصد ذخایر ریاضی مؤسسه بیمه.

ه - سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شرطی که میزان آن برای هر شرکت سرمایه‌پذیر از ده درصد و در مجموع از چهل درصد جمع ذخایر ریاضی تجاوز نکند.

تبصره - مؤسسه بیمه می‌تواند در سایر ابزارهای مالی و اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس حداکثر تا 10 درصد ذخایر ریاضی سرمایه‌گذاری کند مشروط بر اینکه جمع کل این بند از 40 درصد ذخایر ریاضی مؤسسه بیمه تجاوز نکند.

و - مشارکت در اجرای طرح‌های ساختمانی به شرطی که سرمایه‌گذاری در این طرح‌ها از بیست درصد قیمت تمام شده هر طرح و در مجموع از سی درصد جمع ذخایر ریاضی تجاوز نکند.

ز - خرید اموال غیرمنقول در محدوده شهرهای بزرگ به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر ریاضی تجاوز نکند.

ح - اعطای تسهیلات برای خرید محل فعالیت نمایندگان مؤسسه ذی‌ربط که حداقل دو سال از شروع فعالیت آنها گذشته باشد طبق شرایط مندرج در بند (ز) ماده 2 این آیین‌نامه.

ط - سرمایه‌گذاری در شرکت‌های خارج از بورس با تأیید بیمه مرکزی ایران به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر ریاضی تجاوز نکند.

ی - وام به کارکنان مؤسسه بیمه به منظور تهیه مسکن طبق آیین‌نامه‌های استخدامی حداکثر تا ۵ درصد ذخایر فنی مؤسسه بیمه.

ماده 4- سرمایه‌گذاری مجاز از محل ذخایر فنی برای مؤسسات بیمه‌ای که همزمان در بیمه‌های زندگی و غیرزندگی (مختلط) فعالیت می‌کنند عبارتند از:

الف - وام به بیمه‌گذاران بیمه‌های زندگی طبق شرایط بیمه‌نامه‌های زندگی از محل ذخایر ریاضی آنها.

ب - سپرده‌های بانکی حداقل 20 درصد جمع ذخایر فنی.

- ج - اوراق مشارکت تضمین شده بوسیله دولت یا بانک‌های دولتی حداقل ده درصد و حداکثر بیست درصد جمع ذخایر فنی.
- در صورتی که خرید اوراق مشارکت مندرج در این بند به میزان حداقل تعیین شده میسر نباشد، مؤسسات بیمه می‌توانند حداقل مذکور را با سپرده بانکی تأمین نمایند.
- د - اوراق مشارکت تضمین شده توسط بانک‌های خصوصی که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط منتشر شده باشد حداکثر تا 10 درصد ذخایر فنی مؤسسه بیمه.
- ه - سهام شرکت‌های پذیرفته در بورس به شرطی که میزان آن برای هر شرکت سرمایه‌پذیر از ده درصد و در مجموع از سی و دو درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.
- تبصره** - مؤسسه بیمه می‌تواند در سایر ابزارهای مالی و اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس حداکثر تا 10 درصد ذخایر فنی سرمایه‌گذاری کند مشروط بر اینکه جمع کل این بند از 32 درصد ذخایر فنی مؤسسه بیمه تجاوز نکند.
- و - مشارکت در اجرای طرح‌های ساختمانی به شرطی که سرمایه‌گذاری در هر طرح از بیست درصد قیمت تمام شده آن و در مجموع از بیست و پنج درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.
- ز - خرید اموال غیرمنقول واقع در محدوده شهرهای بزرگ به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.
- ح - اعطای تسهیلات برای خرید محل فعالیت به نمایندگان مؤسسه بیمه ذی‌ربط که حداقل دو سال از شروع فعالیت آنها گذشته باشد، طبق شرایط مندرج در بند (ز) ماده 2 این آیین‌نامه.
- ط - سرمایه‌گذاری در شرکت‌های خارج از بورس با تأیید بیمه مرکزی ایران به شرطی که مجموع آنها از ده درصد جمع ذخایر فنی تجاوز نکند.
- ی - وام به کارکنان مؤسسه بیمه به منظور تهیه مسکن طبق آیین‌نامه‌های استخدامی حداکثر تا 5 درصد جمع ذخایر فنی مؤسسه بیمه.
- ماده 5** - مؤسسات بیمه‌ای که فقط در بیمه‌های اتکایی فعالیت می‌کنند، موظفند طبق مفاد ماده 4 این آیین‌نامه ذخایر فنی خود را سرمایه‌گذاری کنند.
- ماده 6** - مؤسسات بیمه می‌توانند موارد زیر را جزء سرمایه‌گذاری خود منظور نمایند.
- الف - سپرده‌هایی که این مؤسسات به موجب قراردادهای بیمه اتکایی نزد مؤسسات بیمه‌گر واگذارنده دارند.
- ب - بدهی مؤسسات بیمه‌گر و اگذارنده به این مؤسسات بابت معاملات بیمه اتکایی حداکثر تا بیست درصد جمع ذخایر مربوط به این معاملات.
- ج - بدهی بیمه‌گذاران بابت حق بیمه قراردادهای بیمه‌های غیرزندگی حداکثر تا ده درصد ذخایر فنی بیمه‌های غیرزندگی.
- د - بدهی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی حداکثر تا بیست درصد جمع ذخایر فنی.
- ماده 7** - خرید دارایی‌های مورد نیاز برای فعالیت مؤسسه بیمه حداکثر تا 30% ارزش ویژه مجاز خواهد بود. بقیه ارزش ویژه مؤسسات بیمه با رعایت درصدهای مذکور در مواد 2 الی 5 سرمایه‌گذاری می‌شود.

ماده 8- مؤسسات بیمه‌ای که در خارج از کشور فعالیت دارند نسبت به ذخایر فنی و سرمایه‌گذاری‌هایی که مربوط به عملیات آنها در خارج است، تابع مقررات محل فعالیت خواهند بود در صورتی که در کشور خارجی محل فعالیت مؤسسه بیمه ایرانی مقرراتی در این موارد وجود نداشته باشد مؤسسه بیمه مربوط تابع مقررات این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده 9- در مؤسسات بیمه مختلط، حساب‌های بیمه‌های زندگی و یا بیمه‌های متضمن پرداخت مستمری باید به طور کامل جدای از حساب‌های بیمه‌های غیرزندگی نگاهداری شود.

ماده 10- بیمه مرکزی ایران می‌تواند به عنوان بخشی از وظایف نظارتی خود تمام یا قسمتی از اموال خریداری شده از محل سرمایه و ذخایر فنی و ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه‌ها در هر زمان که مقتضی بداند ارزشیابی کند.

ماده 11- مؤسسات بیمه مکلفند در صورت‌های مالی هر سال سرمایه‌گذاری‌های انجام شده از محل سرمایه و ذخایر فنی و ذخایر و اندوخته‌های قانونی خود را به تفکیک تعیین و ضمیمه صورت‌های مالی به بیمه مرکزی ایران ارسال کنند.

آیین‌نامه شماره 49

نمونه صورت‌های مالی مؤسسات بیمه مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1382/4/3

شورای عالی بیمه در اجرای بند الف ماده 21 مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب هیأت محترم وزیران⁽³⁵⁵⁾ در جلسه مورخ 1382/4/3 که با حضور نماینده دبیر شورای عالی مناطق آزاد تشکیل شد تصویب نمود که مؤسسات بیمه موضوع مقررات فوق حساب‌ها و صورت‌های مالی خود را براساس نمونه‌ای که در جلسه مورخ 1369/12/20 شورای عالی بیمه به تصویب رسیده است تنظیم نمایند.

هرگونه اصلاح در مصوبه مذکور شامل مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد نیز خواهد گردید.

ضوابط اعطای پروانه نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی در مناطق آزاد

مصوب 1382/4/3 با اصلاحات بعدی

ماده 1 - اشخاص حقیقی متقاضی نمایندگی مؤسسات بیمه مناطق آزاد باید واجد شرایط ذیل باشند:
الف - دارا بودن حداقل مدرک دیپلم و تجربه کافی در زمینه فعالیت‌های بیمه‌ای به تشخیص مؤسسه بیمه.

ب - انجام خدمت وظیفه عمومی و یا داشتن معافیت دائم برای اتباع ذکور ایرانی.

پ - عدم اعتیاد به مواد مخدر و سابقه محکومیت مؤثر کیفری به گواهی مراجع ذی ربط.
ت - عدم شهرت به نادرستی و نداشتن سوابق سوء حرفه‌ای.

ث - عدم اشتغال به کار در سایر مشاغل در مناطق آزاد و یا سایر مناطق کشور.

تبصره - تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی مستثنی می‌باشد.

ج (اصلاحی 1387/11/2) - مؤسسه بیمه می‌تواند برای پذیرش نماینده، هر نوع شرایط رقابتی برای انتخاب نمایندگان برتر، از جمله برگزاری آزمون را تعیین و اعمال نماید.

ماده 2- نحوه فعالیت نماینده در مناطق آزاد تابع قرارداد فی‌مابین وی و مؤسسه بیمه و با رعایت مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و سایر قوانین و مقررات مربوط خواهد بود.

ماده 3 - قرارداد نمایندگی باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

الف - مشخصات و نشانی طرفین قرارداد

ب - حدود اختیارات و وظایف متقابل نماینده و مؤسسه بیمه

پ - نرخ کارمزد به تفکیک رشته‌های مختلف بیمه‌ای

ت - مدت قرارداد

ث - میزان و نوع تضمین دریافتی از نماینده به منظور تأمین و تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان، مؤسسه بیمه و یا ذی‌نفع بیمه‌نامه

ج - ممنوعیت انعقاد قرارداد نمایندگی با سایر مؤسسات بیمه در مدت اعتبار قرارداد

چ - موارد محدود نمودن فعالیت، تعلیق یا فسخ قرارداد

ح - در قرارداد نمایندگی بایستی موارد ذیل مورد تأکید قرار گیرد:

نماینده مسؤول جبران خسارات مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از عمد، تقصیر، غفلت و یا قصور خود، کارکنان و بازاریاب‌های تابع در رابطه با عملیات بیمه‌ای موضوع قرارداد نمایندگی می‌باشد. در هر حال مفاد این ماده نافذ و مسؤولیت مؤسسه بیمه در برابر بیمه‌گذاران نخواهد بود.

نماینده بیمه باید از رقابت مکارانه و ناسالم با مؤسسات بیمه، دلالت رسمی و سایر نمایندگان بیمه و نیز انجام تبلیغات سوء علیه مؤسسات بیمه خودداری نماید.

پرداخت حق بیمه به نماینده در حکم پرداخت به مؤسسه بیمه بوده و امضای نماینده ذیل اسناد بیمه‌ای به منزله امضای مؤسسه بیمه می‌باشد.

مرجع رسیدگی به اختلاف مؤسسه بیمه و نماینده، بیمه مرکزی ایران می‌باشد.

در صورتی که شورای عالی بیمه مقررات جدیدی وضع نماید، مقررات مذکور از تاریخ تصویب بر شرایط قرارداد حاکم خواهد بود.

ماده 4 - مؤسسه بیمه مکلف است حداکثر یک ماه پس از انعقاد قرارداد نمایندگی بیمه، یک نسخه رونوشت

آن را به بیمه مرکزی ایران ارسال نماید.

ماده 5 - مؤسسه بیمه موظف است برای نمایندگان خود پروانه نمایندگی صادر نماید.

مدت اعتبار پروانه سه سال بوده و تمدید آن بلامانع است.

در هر صورت مدت اعتبار پروانه نمایندگی نمی‌تواند بیشتر از مدت اعتبار قرارداد نمایندگی باشد.

ماده 6 - در صورت عدم رعایت ضوابط تعیین شده در این مصوبه از سوی مؤسسه بیمه و همچنین عدم رعایت مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد از طرف نماینده بنا به اعلام بیمه مرکزی ایران، مؤسسه بیمه موظف است نسبت به تعلیق یا فسخ قرارداد نماینده اقدام نماید.

از آیین‌نامه شماره 76 در خصوص نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن

مصوب 1391/7/11

ماده 6 - مؤسسات بیمه سرزمین اصلی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی موظفند ضمن ارسال اطلاعات مربوط به بیمه‌نامه‌هایی که نسبت به مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری، واگذاری دارند قبل از صدور بیمه‌نامه با تعهدات/سرمایه آنها بیش از مبالغ ذیل، موافقت بیمه مرکزی را در مورد نرخ و شرایط جلب نمایند. در غیر این صورت بیمه مرکزی می‌تواند از قبول تمام یا قسمتی از سهم خود از خسارت مربوط به آن بیمه‌نامه خودداری کند و عدم قبول خسارت توسط بیمه مرکزی در تعهد مؤسسه صادرکننده بیمه‌نامه در مقابل بیمه‌گذار و افراد ذینفع در بیمه تأثیری نخواهد داشت.

بیمه‌نامه‌های آتش‌سوزی، مهندسی و نفت، گاز و پتروشیمی، با سرمایه/تعهد بیش از 2500 میلیارد ریال.
بیمه‌نامه‌های کشتی، با تعهد بیش از 200 میلیارد ریال برای هر کشتی و 1000 میلیارد ریال برای هر ناوگان.
بیمه‌نامه‌های هواپیما، با مجموع تعهدات بدنه و مسؤلیت بیش از 40 میلیارد ریال برای هر هواپیما و 180 میلیارد ریال برای هر ناوگان هواپیمایی.
بیمه‌نامه‌های باربری با سرمایه بیش از 300 میلیارد ریال برای هر حمل.

سایر مصوبات

از مصوبه تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنها

مصوب 1377/7/28 شورای عالی اداری

ماده 2- وظایف و اختیارات استانداران در قلمرو مأموریت خویش به شرح زیر می‌باشد:

39- نظارت، هماهنگی و هدایت امور مربوط به صادرات غیرنفتی، مبادلات مرزی، ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی و مناطق ویژه حراست شده⁽³⁵⁶⁾ و تأسیس و راه‌اندازی بازارچه‌های مرزی طبق قوانین و مقررات مربوط.

نحوه واردات خودروهای تولیدشده در مناطق آزاد و مناطق ویژه

اقتصادی به سایر نقاط کشور

مصوب 1379/8/7 شورای اقتصاد

1- تولیدکنندگان خودرو در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی مجازند متناسب با میزان ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته در خودروهای تولیدشده (به تشخیص کمیته تعیین ارزش افزوده)، پس از انجام تشریفات گمرکی و پرداخت سود و حقوق و عوارض قانونی مربوط به آن بخش از قطعات وارداتی که در تولید خودرو استفاده شده است، بخشی از خودروهای تولید شده مذکور را به سایر نقاط کشور وارد نمایند.

2- خودروهای وارد شده از مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی تا میزان ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته در آنها همانند خودروهای تولید داخل کشور، با کاردکس صادره از سوی شرکت مزبور شماره‌گذاری شوند و مالیات تعیین شده در تبصره 35 قانون بودجه سال 1379⁽³⁵⁷⁾ متناسب با قیمت تعیین شده

356- به زیرنویس شماره 380 رجوع شود.

357- تبصره 35 قانون بودجه سال 1379 با مضمون مشابه ضمن تبصره 35 قانون بودجه سال 1380 به شرح زیر پیش‌بینی شده است (تبصره‌های مزبور با انقضای زمان اجرا منتهی شده‌اند):

تبصره 35- الف- در سال 1380، کالاهای زیر که توسط اشخاص حقوقی، کارخانه‌های دولتی تولیدکننده، به صورت محصولات نهایی به فروش می‌رسد، مشمول مالیات بر فروش به شرح زیر می‌باشد:

1- هر کیلوگرم فولاد تولید داخلی مبلغ هفتاد و پنج (75) ریال.

2- هر کیلوگرم مس کاتد مبلغ یکصد و پنجاه و هفت (157) ریال و هر کیلوگرم مس مفتول، مبلغ پانصدوسی (530) ریال.

3- هر کیلوگرم تولیدات شرکت ملی پتروشیمی ایران و شرکت‌های تابعه (به استثنای انواع کودشیمیایی و گاز مایع) مبلغ چهل (40) ریال.

از سوی کمیته خودروی وزارت صنایع⁽³⁵⁸⁾ اخذ شود.

3- خودروهای مازاد بر ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته در آنها، وارداتی تلقی شده و علاوه بر نیاز به مجوز ورود مشمول تمام تشریفات قانونی مربوط به واردات خودروهای خارجی از جمله مابه‌التفاوت خواهند بود.

4- گمرک جمهوری اسلامی مکلف است رونوشت مجوز ترخیص خودروهای وارده مربوط به ارزش افزوده را به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ارسال نماید. همچنین شرکت‌های تولیدکننده خودرو موظفند آمار تولید خودروهای تولیدی وارد شده به کشور و صادر شده را به صورت ماهیانه به سازمان اخیرالذکر اعلام نمایند.

از مصوبه اصلاحی موضوع شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات از

محل حساب ذخیره ارزی⁽³⁵⁹⁾

مصوب 1389/5/9 هیأت امنای حساب ذخیره ارزی

بخش «ج»

تبصره بند (7) - برای رفع تعهد از اعتبارات گشایش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که اسناد آنها تا

U

عملکرد سال 1380 «سود ابرازی» شرکت ملی فولاد ایران و شرکت‌های تابعه آن «شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (50%) سهام آن متعلق به شرکت ملی فولاد ایران است». شرکت ملی صنایع مس ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت‌های تابعه مشمول مقررات ماده (138) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 1366/3/12 و اصلاحیه آن می‌باشد.

ب- شرکت‌های تولیدکننده خودرو موظفند به ازای فروش هر دستگاه خودرو به استثنای آمبولانس، تاکسی، اتوبوس، مینی‌بوس، کامیون، کامیونت و تاکسی بار و وانت بار مبلغ ده درصد (10%) قیمت فروش را به عنوان مالیات غیرمستقیم اخذ و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) موضوع ردیف 151950 قسمت سوم این قانون واریز نمایند.

ج- در سال 1380 مالیات غیرمستقیم برخی از کالاها به شرح زیر تعیین می‌شود:

1- هر خط انشعاب جدید تلفن همراه یک میلیون و پانصد هزار (1/500/000) ریال.

2- مالیات به ازای هر سیصد سی سی نوشابه گازدار تولید داخلی موضوع ماده (1) قانون اجازه وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات مصوب 1374/7/16 از بیست (20) ریال به هفتاد (70) ریال افزایش یابد.

3- مالیات فولاد وارداتی تا میزان دویست و پنجاه (250) ریال در هر کیلو با تصویب شورای اقتصاد، به استثنای شمش و تختال (اسلب).

د- قانون ممنوعیت ورود برخی از کالاها غیر ضرور مصوب 1374/6/22 در مورد سیگار لازم‌الاجرا نبوده و با مجوز شرکت دخانیات تأمین کسری سیگار مورد نیاز در سال 1380 از طریق واردات مجاز می‌باشد.

ه- اشخاص حقوقی مذکور و واردکنندگان، مکلفند مالیات بر فروش مربوط به هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد، به حساب‌هایی که وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام می‌دارد واریز کنند و رسید دریافت دارند. تأخیر در اجرای این بند، موجب تعلق مالیات اضافی به میزان پنج درصد (5%) مالیات متعلقه، به ازای هر ماه تأخیر، خواهد بود.

و- صادرات کالاها فوق، مشمول مالیات بر فروش نخواهد بود.

ز- مالیات موضوع این تبصره، طبق مقررات اجرایی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 1366/12/3 و اصلاحات بعدی، قابل وصول است.

ح- دستورالعمل اجرایی این تبصره را وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌کند.

ط- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است در اجرای بند (ج) ماده (95) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نسبت به ایجاد بورس فلزات اقدام و کالاهای فلزی را در بورس عرضه نماید.

358 - در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

359 - این تصویب‌نامه به شماره 40193/ت/152043 مورخ 1389/7/7 ابلاغ شده است.

زمان ابلاغ این مصوبه به بانک‌های عامل توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معامله شده است، بر اساس گواهی صادره توسط سازمان هر منطقه و برای کالاهای وارده (اسناد معامله شده) بعد از ابلاغ این مصوبه بر اساس نمونه پیوست که به مهر «دفتر هیأت دولت» تأیید شده است، اقدام می‌شود.

اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته⁽³⁶⁰⁾

مصوب 1389/10/18 هیأت امنای حساب ذخیره ارزی

در مواردی که محل اجرای طرح‌های مشمول استفاده از تسهیلات حساب ذخیره ارزی اعم از طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته واقع شده باشد و از این حیث مقررات متعددی برای تعیین دوره تأمین مالی و نرخ سود مورد انتظار آنها به تشخیص بانک عامل حاکم شود، انتخاب مقررات حاکم در موارد مذکور بر عهده خود متقاضی خواهد بود. این حکم در قراردادهای جدید و طرح‌هایی که قرارداد مشارکت مدنی آن خاتمه یافته است و در مرحله بعدی مستلزم تبدیل به قرارداد فروش اقساطی است، قابل اجرا است.

از مصوبه راهبردهای بلندمدت توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت از منظر آمایش سرزمین

مصوب 1392/12/19 شورای آمایش سرزمین

در راستای پیشبرد سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و با رعایت اصول مصوب آمایش سرزمین از جمله گسترش عدالت اجتماعی و تعادل‌های منطقه‌ای - ملی، افزایش کارایی و بازدهی اقتصادی، حفاظت محیط زیست، صیانت از منابع طبیعی و رعایت ملاحظات دفاعی - امنیتی و پدافند غیرعامل، راهبردهای بلندمدت توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت از منظر آمایش سرزمین به شرح زیر تعیین می‌شود: ...

27 - توسعه و گسترش مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی با رعایت الزامات اثربخشی و متناسب با زیرساخت‌های اساسی موجود با هدف هماهنگی نظام مدیریت این مناطق با سیاست‌های توسعه تجارت کشور و استفاده از ظرفیت‌های تخصصی این مناطق.

دستورالعمل کالاهای عبور خارجی و داخلی

مصوب 1393/3/17 گمرک جمهوری اسلامی ایران

به منظور وحدت عمل در رویه‌های عبور داخلی و خارجی، ارائه تسهیلات موضوع بندهای 10 و 11 سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی⁽³⁶¹⁾، همچنین اهمیت و لزوم دقت در رویه‌های عبور داخلی و خارجی با عنایت

360 - این تصویب‌نامه به شماره 41786/ت/254612 مورخ 1389/11/10 ابلاغ شده است.

361 - از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مصوب 1392/11/29 مقام معظم رهبری:

10 - حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:

به مواد مرتبط در قانون امور گمرکی، آیین نامه اجرایی آن و با اختیارات حاصله از بند 3-5 کنوانسیون کیوتو تجدیدنظر شده، دستورالعمل زیر جهت اقدام لازم ابلاغ می‌گردد:

1- هرگونه فعالیت شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی در کشور منوط به اخذ مجوز فعالیت از وزارت راه و شهرسازی و ابلاغ آن توسط ج.ا.ا. بوده و پذیرش تضمین موضوع بند ح ماده 1 قانون امور گمرکی⁽³⁶²⁾ با رعایت مفاد ماده 109⁽³⁶³⁾ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی امکان‌پذیر می‌باشد. فهرست شرکت‌های مذکور توسط دفتر نظارت بر ترانزیت اعلام می‌گردد.

2- کلیه گمرکاتی که به سامانه هوشمند ترانزیت کالا مجهز گردیده‌اند، موظفند برای اظهار کالاهای عبوری از فرم اظهارنامه SAD و برای عبور از فرم T¹ استفاده نمایند. ضمناً گمرکاتی که سامانه هوشمند ترانزیت در آنجا عملیاتی نشده می‌بایست مراتب وصول کالا را پس از تأیید تصویر فرم T¹ به ضمیمه نامه اعلام وصول به گمرک مبدأ ارسال نمایند.

3- با توجه به ماده 101 آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی⁽³⁶⁴⁾ برای کالاهایی که با بیش از یک وسیله حمل می‌گردند، به جهت جلوگیری از سوء استفاده‌های احتمالی تأکید می‌گردد از درج مشخصات محموله عبوری و وسیله حمل و شماره پلمب الصاقی در ظهر تصویر پروانه عبور و گواهی آن (موضوع تبصره ذیل ماده 38 آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی) خودداری گردد (موضوع بخشنامه

u

- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم
- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.
- تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.
- برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.

- استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.
- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.
11- توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

362 - بند ح ماده 1 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22: تضمین: وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و بیمه‌نامه معتبری است که برای اجرای الزامات مندرج در مقررات گمرکی نزد گمرک سپرده می‌شود.

363 - ماده 109 آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6: از زمان وقوع تخلف گمرکی در رویه عبور خارجی تا صدور و ابلاغ حکم قطعی مراجع قضایی، تصمیم‌گیری در مورد کاهش تسهیلات برای شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی با گمرک ایران است.

364 - ماده 101 آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6: در مواردی که کالای عبور خارجی موضوع یک پروانه با بیش از یک وسیله حمل می‌گردد گمرک ورودی مشخصات محموله، وسیله حمل، شماره پروانه عبور و شماره مهر و موم (پلمب) الصاقی، نام گمرک خروجی، مهلت مقرر جهت عبور از قلمرو گمرکی و سایر اطلاعات مورد نیاز را در پته عبور قید و به همراه یک نسخه تصویر پروانه، تحویل عبوردهنده می‌نماید که در طول مسیر و برای خروج از قلمرو گمرکی حکم اصل پروانه را خواهد داشت. در این گونه موارد اصل پروانه همراه آخرین وسیله‌نقلیه ارسال و به گمرک خروجی تسلیم خواهد شد. در هر حال تسویه تضمین یا تعهد موکول به ارایه اصل پروانه و تأیید خروج یا تحویل تمام محموله عبوری به گمرک خواهد بود.

92/7/14 مورخ 55/587/726/92/135510

4- کالاهایی که در گمرکات به عنوان ورود قطعی اظهار و به دلیل عدم ارائه مجوزهای قانونی و مقرراتی، تشریفات ترخیص قطعی آنها صورت نپذیرفته و همچنین کالاهایی که ورود آنها به کشور مشمول ممنوعیت یا محدودیت می‌باشد، لازم است قبل از انتقال به مناطق آزاد یا ویژه، با مرکز واردات و امور مناطق آزاد و ویژه هماهنگی لازم معمول گردد.

تضمین:

الف) عبور داخلی

- 1- منظور از کالاهای هدف: کالاهای ممنوعه موضوع بندهای (ب) و (پ) ماده 123 قانون امور گمرکی⁽³⁶⁵⁾ همچنین پارچه، پوشاک، کیف و کفش، سیگار، لوازم آرایشی، چای، ماشین آلات راهسازی و لوازم یدکی آن، می‌باشد.
- 2- به استناد ماده 10 قانون امور گمرکی⁽³⁶⁶⁾ و نیز ماده 112 آیین‌نامه اجرایی⁽³⁶⁷⁾ آن، میزان تضمین جهت

365 - ماده 123 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 - در ورود موقت و عبور داخلی، محدودیت‌های ذیل قابل اعمال است:
 ب - ورود موقت و عبور داخلی کالاهای موضوع بندهای (پ) تا (ج) ماده (122)^(1*) این قانون منوط به موافقت وزارتخانه‌های مربوطه است.

پ - ورود موقت کالاهای موضوع بندهای (چ) و (ح) ماده (122)^(2*) این قانون ممنوع است ولیکن عبور داخلی این کالاها منوط به موافقت وزارتخانه‌های مربوطه است.

*1 و *2- از ماده 122 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 - ورود قطعی کالاهای مشروحه زیر ممنوع است:

پ - اسلحه از هر قبیل، باروت، چاشنی، فشنگ، گلوله و سایر مهمات جنگی، دینامیت و مواد محترقه و منفجره مگر با اعلام و موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

ت - مواد مخدر و روانگردان از هر قبیل و پیش‌سازهای آنها مگر با موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هر مورد

ث - دستگاه‌های فرستنده از هر نوع و قطعات متعلق به آنها مگر با موافقت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر مورد

ج - دستگاه مخصوص عکاسی و فیلمبرداری هوایی مگر با موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

چ - سامانه (سیستم)های استراق سمع، فرستنده‌ها و ضبط‌کننده‌های کوچک اعم از ریزدوربین‌ها و ریزمیکروفون‌ها با قابلیت جاسوسی و فرستنده‌های خاص و پوششی با سرعت بالا، انواع کالا یا سامانه (سیستم)های با قابلیت کنترل و شنود ارتباطات با سیم و بیسیم (مونیتورینگ) و سامانه (سیستم)های رمزکننده که در راستای اهداف جاسوسی کاربرد دارند مگر با موافقت وزارت اطلاعات در هر مورد

تبصره 1 - ورود کالاهای الکترونیکی و مخابراتی با کاربرد تجاری و مدل خاص که مورد سوءاستفاده جاسوسی قرار می‌گیرند و همچنین کالاها و مواد دارویی، غذایی، معدنی، سموم و مواد آلی که به عنوان کالای دومنظوره مورد سوءاستفاده بیوتروریزم قرار می‌گیرند براساس اعلام وزارت اطلاعات حسب مورد ممنوع می‌گردد.

تبصره 2 - فهرست و مشخصات کالاهای موضوع این بند و تبصره (1) توسط وزارت اطلاعات تعیین و به گمرک ایران اعلام می‌گردد.

ح - حاملین صوت و تصویر ضبط شده خلاف نظم عمومی یا شؤون ملی یا عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

366 - ماده 10 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 - به استثناء هزینه انجام خدمات که بلافاصله وصول می‌شود، میزان تضمین اخذ شده برای وصول حقوق ورودی برای کالاهای مجاز معادل حقوق ورودی متعلقه و برای سایر کالاها معادل حقوق ورودی متعلقه به‌علاوه نصف تا سه برابر ارزش کالا است که حسب مورد توسط گمرک تعیین می‌شود.

367 - ماده 112 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 - قبل از صدور پروانه عبور داخلی شخصی، اظهارکننده باید تضمین‌های لازم را به میزان تعیین شده توسط گمرک ایران تودیع نماید ولی هزینه‌های انجام خدمات به صورت نقدی وصول

عبور داخلی کالاها به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

1-2- میزان تضمین در رویه عبور داخلی برای کالاهای مجاز معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض به صورت سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی یا بیمه‌نامه معتبر.

2-2- میزان تضمین در رویه عبور داخلی برای کلیه کالاهای هدف و مجاز مشروط متعلق به واحدهای تولیدی متناسب با پروانه بهره‌برداری مرتبط که توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اظهار و حمل شود معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض + نصف ارزش به صورت سپرده نقدی یا ضمانت بانکی یا بیمه‌نامه معتبر.

2-3- میزان تضمین در رویه عبور داخلی برای کالاهای مجاز مشروط متعلق به سایر اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی (به استثناء واحدهای تولیدی) که توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اظهار و حمل شود معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض + دو برابر ارزش به صورت سپرده نقدی یا ضمانت بانکی یا بیمه‌نامه معتبر.

2-4- میزان تضمین در رویه عبور داخلی برای کالاهای هدف متعلق به سایر اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی (به استثناء واحدهای تولیدی) که توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اظهار و حمل شود معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض + سه برابر ارزش کالا به صورت سپرده نقدی و یا ضمانت نامه بانکی یا بیمه‌نامه معتبر.

تبصره 1- جهت شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی دارای سابقه محکومیت قطعی در خصوص قاچاق کالا حسب ماده 109 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی⁽³⁶⁸⁾ و طبق بند 1 آخرین فهرست طبقه‌بندی شرکت‌ها که از سوی دفتر نظارت بر ترانزیت به صورت دوره‌ای اعلام می‌گردد معادل تضمین مذکور در بند 2-4 اعمال شود.

تبصره 2- پذیرش عبور داخلی کالاهای مجاز مشروط و مستعمل متعلق به واحدهای تولیدی که مقصد نهایی آنها به غیر از مقصد ذکر شده در بارنامه باشد (در صورت ارائه پروانه بهره‌برداری معتبر و مرتبط توسط واحد تولیدی) بلامانع و در سایر موارد منوط به اخذ مجوز دفتر نظارت بر ترانزیت خواهد بود.

تبصره 3- اخذ تضمین برای عبور داخلی کالاهای موضوع این بند مانع از اخذ مجوزهای لازم (مجوزهای مورد نیاز جهت ترخیص قطعی کالا موضوع ماده 71 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی⁽³⁶⁹⁾) نخواهد بود، به استثناء واحدهای تولیدی.

U

می‌گردد.

تبصره 1- کالای تحت پوشش کارنه تیر بدون نیاز به تسلیم اظهارنامه و سپردن تضمین، عبور داخلی می‌شود.

تبصره 2- در خصوص عبور داخلی کیسه‌ها، بسته‌ها و مرسولات پستی، محموله‌های حمل شده به وسیله راه‌آهن و کالاهای دولتی که مستقیماً از گمرک مبدأ به گمرک مقصد حمل می‌گردد، به جای تضمین، اخذ تعهد بلامانع است.

368 - به زیرنویس شماره 362 رجوع شود.

369 - ماده 71 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 - ورود قطعی کالا مستلزم اخذ تمامی مجوزهای لازم طبق قوانین و مقررات مربوط و پرداخت حقوق ورودی می‌باشد.

3- گمرک مبدأ موظف است نسخه‌ای از تصویر ثبت سفارش یا تأییدیه رایانه‌ای آن (در گمرکات مجهز به سیستم ثبت سفارش) و سایر مجوزهای مرتبط (از جمله گواهی‌های استاندارد، بهداشت، سایر مجوزهای قانونی) را رویت و به اظهارنامه عبور داخلی الصاق نماید. (صرفاً در بنادر کشور)

تبصره 1- اخذ مجوزهای لازم به منظور ترانزیت داخلی کالاهای مرتبط با صنایع هواپیمایی کشوری و دریانوردی به گمرک مقصد محول گردد و مشمول این بند نمی‌باشد.

تبصره 2- اخذ مجوزهای لازم به منظور ترانزیت داخلی کالاهای سریع‌الفساد، کیت‌های آزمایشگاهی و محلول‌های شستشوی آزمایشگاهی به گمرک مقصد محول و مشمول این بند نمی‌باشد.

تبصره 3- عبور داخلی کلیه کالاهای واحدهای تولیدی به انبارهای اختصاصی پس از اخذ مجوزهای قرنطینه نباتی - دامی (در صورت شمول حسب مورد) کافی بوده و چنانچه نیاز به مجوزهای دیگری باشد در زمان ترخیص قطعی توسط گمرک مقصد مطالبه شود و از لحاظ تضامین مشمول ضوابط عبور داخلی می‌باشند.

4- ارزیابی محموله‌های عبور داخلی در گمرک مبدأ و اخذ نظریه آزمایشگاه در خصوص اوصاف و مشخصات کالاهایی نظیر پارچه، ظروف و سایر کالاهایی که در حین ارزیابی قابل شناسایی نمی‌باشند، حتی‌المقدور الصاق نمونه کالا و کاتالوگ به اظهارنامه الزامی بوده و انطباق کشور سازنده مندرج در اسناد با کالاهای اظهاری مورد تأکید است.

5- گمرکات مبدأ می‌بایست اصل مجوزهای قانونی ارائه شده را به نسخه اول اظهارنامه عبور داخلی و تصویر آنها را به نسخه دوم الصاق و چنانچه مجوزهای قانونی ارائه شده و الصاقی به اسناد عبور داخلی در گمرک مبدأ در زمان اظهار در گمرک مقصد دارای اعتبار باشد نیازی به اخذ مجوز مجدد نخواهد بود، ضمناً الصاق اصل اظهارنامه عبور داخلی به اظهارنامه ورود قطعی الزامی است.

6- وفق تبصره 4 ماده 6 آیین‌نامه اجرایی قانون ساماندهی مبادلات مرزی⁽³⁷⁰⁾ مبنی بر عبور داخلی کالاهای متعلق به شرکت‌های تعاونی مرزنشین، در صورت حمل توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی مشمول تسهیلات بیمه‌نامه معتبر خواهند بود و چنانچه شرکت تعاونی مرزنشین خود رأساً قصد انتقال و تنظیم اسناد عبور داخلی را داشته باشد، شامل بندهای 2-3 و 2-4 خواهند بود.

ب) عبور خارجی

1) با توجه به مواد 10 قانون امور گمرکی⁽³⁷¹⁾ و 98 آیین‌نامه اجرایی آن⁽³⁷²⁾ و ماده 5 قانون حمل و نقل و

370 - تبصره 4 ماده 6 آیین‌نامه اجرایی قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب 1385/5/1 - صادرات و واردات توسط مرزنشینان و شرکت‌های تعاونی‌های آنها فقط در حوزه گمرکات بازارچه‌های مرزی و یا گمرک همان استان صورت می‌گیرد. در مواردی که مبادله در بازارچه‌های مرزی امکان پذیر نباشد، شورای ساماندهی مبادلات مرزی می‌تواند نزدیکترین گمرک را به عنوان محل مبادله انتخاب و اعلام نماید. در این صورت با استفاده از رویه ترانزیت داخلی، کالا در گمرک همان استان ترخیص می‌شود.

371 - به زیرنویس شماره 365 رجوع شود.

372 - ماده 98 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 - عبور خارجی کالا برای شرکت‌های حمل و نقل ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و شهرسازی از نظر سپردن تضمین در حکم کالای مجاز تلقی می‌شود.

تبصره 1- کالای تحت پوشش کارنه تیر بدون نیاز به تسلیم اظهارنامه و سپردن تضمین، عبور (ترانزیت) می‌شود.

تبصره 2- در مواردی که کالای عبوری به وسیله پست دولتی یا شرکت‌های حمل و نقل ریلی یا راه‌آهن اظهار و به شیوه

- عبور کالاها را از قلمرو جمهوری اسلامی ایران⁽³⁷³⁾، عبور خارجی کالا توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایرانی صرفنظر از نوع آن از نظر سپردن تضمین در حکم کالای مجاز می‌باشد.
- 2) میزان تضمین در رویه عبور خارجی به مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی و یا عبور از کشور برای کلیه کالاها که توسط شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اظهار و حمل می‌گردند، معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض به صورت سپرده نقدی یا ضمانت‌نامه بانکی یا بیمه نامه معتبر.
- 3) میزان تضمین در رویه عبور خارجی به مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی برای کلیه کالاها (اعم از هدف و غیر هدف) متعلق به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (به استثناء واحدهای تولیدی و شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی) که توسط اشخاص اظهار می‌گردند، معادل حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده و عوارض + سه برابر ارزش کالا به صورت سپرده نقدی یا ضمانت‌نامه بانکی.
- 4) پذیرش عبور خارجی ماشین‌آلات مستعمل به مناطق آزاد تجاری و ویژه، جهت راه‌اندازی خط تولید و مواد اولیه مورد نیاز واحد تولیدی که مقصد نهایی آن‌ها به غیر از مقصد ذکر شده در بارنامه باشد. (در صورت ارائه پروانه تأسیس یا بهره‌برداری معتبر و مرتبط توسط واحد تولیدی) بلا مانع و در سایر موارد منوط به اخذ مجوز از دفتر نظارت بر ترانزیت خواهد بود.

ج) سایر ملاحظات

- 1) با عنایت به تبصره 2 ماده 98 و تبصره 2 ماده 112 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی⁽³⁷⁴⁾ و به منظور استفاده از ظرفیت‌های ریلی، عبور کالاهایی که توسط شرکت‌های حمل و نقل ریلی یا راه آهن اظهار و به شیوه ریلی حمل می‌شود، با اخذ تعهد از مدیرعامل شرکت حمل امکان‌پذیر خواهد بود.
- 2) با عنایت به تبصره ذیل ماده 62 قانون امور گمرکی⁽³⁷⁵⁾ و ماده 113⁽³⁷⁶⁾ آیین‌نامه اجرایی آن، مفاد

u

- ریلی حمل می‌شود و همچنین کالای غیرتجاری همراه مسافران عبوری، به جای تضمین با اخذ تعهد اقدام به صدور پروانه عبور (ترانزیت) می‌شود.
- 373 - ماده 5 قانون حمل و نقل و عبور کالاها را از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/12/22 - کلیه کالاها را ترانزیت خارجی که توسط شرکتهای سهامی حمل و نقل بین‌المللی ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و شهرسازی^(1*) حمل می‌گردند، از نظر سپردن وجه‌الضمان در حکم کالای مجاز تلقی شده، تضمین بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های تضامنی بانکی شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی و یا بیمه‌نامه‌های معتبر بجای وجه‌الضمان ترانزیت پذیرفته می‌شود.
- * 1- به موجب قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب 1390/3/31 عبارت «وزارت راه و ترابری» به عبارت «وزارت راه و شهرسازی» تغییر یافت.
- 374 - به زیرنویس‌های شماره 366 و 371 رجوع شود.
- 375 - به قانون حمل و نقل و عبور کالاها را از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/12/22 و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب 1375/5/18 (با اصلاحات بعدی) و آیین‌نامه روان‌سازی و سلامت ترانزیت خارجی از کشور مصوب 1388/7/12 در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.
- 376 - ماده 113 آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 - در صورتی که در مسیر عبور، کالا یا وسیله حمل آن دچار سانحه گردد، عبوردهنده یا حامل موظف به اعلام مراتب به نزدیکترین گمرک جهت اعزام مأمور برای وارسی کالا و تنظیم صورتجلسه می‌باشد. گمرک پس از انجام اقدامات لازم با مهر و موم (پلمب) مجدد اجازه ادامه مسیر داده و نسخه‌ای از صورتجلسه را برای گمرک‌های مبدأ و مقصد عبور ارسال خواهد نمود.

مادتین مذکور مواردی از قبیل (بیماری، تصادف، پیشامدهای ناگوار و سانحه) که منجر به توقف بیش از حد و نامتعارف محمولات در بین راه می‌شود، از مصادیق عذر موجه تلقی می‌شود و مشمول تبصره 1 ماده 57 قانون امور گمرکی⁽³⁷⁷⁾ می‌گردد.

3) بارگیری و حمل کالاهای عبور داخلی و خارجی، صرفاً در محفظه‌های بار حائز شرایط استاندارد و دقت در توزین محموله مورد تأکید بوده و در کلیه مراحل، نظارت کامل مسؤولین درب خروج گمرکات الزامی است و در صورت نبودن وسایل نقلیه مناسب رعایت تبصره ذیل ماده 96 آیین‌نامه قانون امور گمرکی با تمهیداتی که از سوی مدیر گمرک ذیل صورت خواهد گرفت انجام می‌پذیرد.

4) گمرکات مقصد عبور داخلی و گمرکات مستقر در مناطق آزاد و ویژه موظفند اعلام وصول محمولات عبوری داخلی وارده را در صورت سالم بودن محفظه حمل و پلمپ مبدأ پس از تخلیه، در اسرع وقت به گمرک مبدا اعلام نمایند.

تبصره - در مواقع ظن قوی به قاچاق کالا، گمرکات مربوطه موظفند نسبت به فک پلمپ و ارزیابی دقیق کالا با حضور نماینده شرکت حمل یا صاحب کالا اقدام و در صورت عدم مغایرت کالا با اسناد نسبت به اعلام وصول اقدام و در صورت مغایرت مطابق قانون برخورد نمایند.

5) چنانچه در خصوص رویه عبور خارجی مواردی که در قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرایی پیش‌بینی نگردیده، مفاد قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران و آیین‌نامه اجرایی آن (با اصلاحات بعدی) و آیین‌نامه روان‌سازی و سلامت عبور خارجی از کشور⁽³⁷⁸⁾ کماکان مورد استناد خواهد بود.

این دستورالعمل از تاریخ 1393/3/17 لازم‌الاجرا بوده و بخشنامه‌های ذیل از تاریخ اجرا ملغی

اعلام می‌گردد:

شماره و تاریخ بخشنامه	شماره و تاریخ بخشنامه
55/875/758/14/1589 مورخ 92/1/12	355 /55/1/726/199982 مورخ 90/10/6
25/8/15813 مورخ 92/1/30	55/118/19/108/215400 مورخ 90/10/28
55/1/726/92/227711 مورخ 92/11/21	55/1/726/220428 مورخ 90/11/5
55/1/726/92/221273 مورخ 92/11/27	412/55/1/726/246820 مورخ 90/12/9
	55/1/726/259623 مورخ 90/12/27

377 - تبصره 1 ماده 57 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 - در صورتی که برای گمرک محرز گردد کالا به علل قوه قهریه (فورس‌ماژور) از بین رفته است، تضمین مأخوذه مسترد و تعهد مأخوذه از درجه اعتبار ساقط می‌شود. همچنین در موارد عذر موجه، تضمین به میزان حقوق ورودی کالای خارج یا تحویل نشده به درآمد قطعی گمرک منظور می‌گردد.

378 - ماده 62 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 - هرگاه کالای عبور داخلی به طور کلی یا جزئی در مهلت مقرر به گمرک مقصد واصل نشود جز در موارد قوه قهریه (فورس‌ماژور)، مشمول مقررات قاچاق می‌گردد.

تبصره - در موارد خاص از قبیل معاذیری مانند بیماری و تصادف و پیشامدهای ناگوار که در آیین‌نامه اجرایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، گمرک می‌تواند با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (109) این قانون به صدور اجازه تحویل کالا به مرجع تحویل گیرنده اقدام نماید، مشروط بر اینکه حداکثر تا پنج روز با نظر گمرک از مهلت اعتبار پروانه عبور داخلی به گمرک مقصد، تحویل شود.

از برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی مبانی و مستندات، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی

مصوب 1393/4/16 شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ 1393/4/16 به استناد مفاد ماده (3) قانون برنامه و بودجه و در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی رهبر معظم انقلاب مورخ 1392/11/29، پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی درخصوص «برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی» مبانی و مستندات، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی⁽³⁷⁹⁾ را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده 4- برنامه‌های عملیاتی

2- برنامه‌های متناظر با سیاست «ایجاد بستر مناسب برای توسعه درون‌زای هر منطقه»

...

2-6- بهره‌گیری مناسب از ظرفیت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

از مصوبه اتخاذ تصمیماتی در خصوص نحوه و شرایط استفاده

از صندوق توسعه ملی

مصوب 1393/4/17 هیأت امنای صندوق توسعه ملی

پیوست شماره یک

نظام‌نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

بخش چهارم - فعالیت‌های قابل قبول

تبصره - طرح‌ها و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت اساسنامه صندوق و این نظام‌نامه بلامانع است.

قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی

سیاست‌های کلی نظام

از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

مصوب 1392/12/29 مقام معظم رهبری

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

...

11 - توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

قوانین اختصاصی

قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران⁽³⁸⁰⁾

مصوب 1384/3/11

قسمت اول - هدف

ماده 1 - به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری⁽³⁸¹⁾ داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیب) به دولت

380 - سابقه تأسیس و ایجاد مناطق ویژه اقتصادی به شرح زیر است:

الف - تبصره 20 قانون برنامه اول توسعه مصوب 1368/11/11 (که زمان اجرای آن منقضی شده است): به منظور پشتیبانی تولید، گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی موظفند حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون مناطق ویژه حراست شده‌ای را در مبادی ورودی و یا گمرکات داخلی جهت نگهداری به صورت امانی مواد اولیه و قطعات و ابزار و مواد تولیدی که بدون انتقال ارز وارد می‌شود تأسیس نمایند. ورود کالا از مناطق مذکور جهت مصرف داخلی، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود. صاحبان کالا می‌توانند بدون هیچ‌گونه تشریفات کالای وارداتی خود را از مبادی مذکور، از کشور خارج نمایند. آیین‌نامه اجرایی این تبصره به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

ب - بند د تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه مصوب 1373/9/20 (که زمان اجرای آن منقضی شده است):

د 1 - به منظور پشتیبانی از تولیدات داخلی و توسعه صادرات غیرنفتی و ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه‌ای دولت می‌تواند مناطق ویژه حراست شده‌ای را در مبادی ورودی و یا گمرک‌های داخلی ایجاد نماید.^(1*) ورود کالا از مناطق مذکور جهت مصرف داخلی، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود و صدور کالا از این مناطق بدون هیچ‌گونه تشریفات انجام خواهد شد.

2 - مناطق ویژه حراست شده که به موجب تبصره 20 قانون برنامه اول توسعه ایجاد شده‌اند بایستی فعالیت خود را با مفاد این تبصره و آیین‌نامه اجرایی آن تطبیق دهند.

3 - آیین‌نامه اجرایی این بند توسط هیأت‌وزیران به تصویب خواهد رسید.

ج - به بند 39 ماده 2 مصوبه شورای عالی اداری در خصوص تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آن‌ها مصوب 1377/7/28 مندرج در همین مجموعه رجوع شود.

* 1 - تعیین نام مناطق موضوع بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم مصوب 1374/5/23 شورای عالی مناطق آزاد: با عنایت به دلایل و توضیحات دبیر شورای عالی، عنوان پیشنهادی «منطقه ویژه اقتصادی» به منظور اطلاق به مناطق موضوع بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تعیین و به تصویب رسید.

381 - از تصویب‌نامه مصوب 1389/1/25 نمایندگان ویژه رییس‌جمهور در کارگروه توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف

اجازه داده می‌شود در شهرستان‌هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

تبصره 1 (382) - در مناطق ویژه اقتصادی که برای فعالیت‌های معین ایجاد شده‌اند، تعیین محدوده جغرافیایی، طرح جامع و کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز هر یک از آن‌ها به موجب این قانون و با پیشنهاد دبیرخانه و تصویب هیأت‌وزیران (383) خواهد بود. (384)

u

سوخت: وزارت راه و ترابری^(1*) موظف است به منظور افزایش ظرفیت حمل و نقل در استان هرمزگان نسبت به انجام موارد ذیل اقدام نماید: ...

11 - تسری ضوابط، مقررات و تسهیلات برقرار شده برای سرمایه گذاری در مناطق آزاد به منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی.

* 1 - در حال حاضر وزارت راه و شهرسازی.

382 - تبصره 1 ماده 1، تبصره 2 و 1 ماده 3 و ماده 24 در تاریخ 1384/9/5 به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

383 - به موجب تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

384 - به مقررات ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

1- تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1374/12/26

2- تعیین منطقه ویژه اقتصادی سیرجان مصوب 1375/10/3

3- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید مصوب 1376/3/27

4- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندرامام خمینی مصوب 1376/3/27

5- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس مصوب 1376/10/4

6- تعیین منطقه ویژه اقتصادی بوشهر مصوب 1376/10/24

7- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر مصوب 1376/10/24

8- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی مصوب 1376/11/6

9- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی لرستان مصوب 1377/12/5

10- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی یزد مصوب 1378/12/25

11- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی شیراز مصوب 1378/12/25

12- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس مصوب 1378/12/25

13- تعیین منطقه ویژه اقتصادی پیام مصوب 1378/12/25

14- تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و سلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارون

مصوب 1384/3/8

15- تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس مصوب 1385/9/12

16- تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان، جازموربان، بندر امام خمینی (ره)

بندرنوشهر، شهرکرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان، سمنان و لامرد مصوب 1390/1/29

17- تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشمار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لاوان،

تبصره 2 (385) - ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود. (386)

قسمت دوم - تعاریف و کلیات

ماده 2 - در این قانون واژه‌های زیر به جای نام‌ها یا عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه ویژه اقتصادی.

سازمان: سازمان هر منطقه ویژه اقتصادی.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد.

ماده 3 - هیأت‌وزیران (387) در اجرای این قانون، مسؤولیت‌های زیر را نیز بر عهده دارد: (388)

الف - تعیین و یا تغییر سازمان مسؤول منطقه اعم از دولتی و غیردولتی.

ب - نظارت بر فعالیت‌های مناطق در چارچوب برنامه‌ها و اهداف آنها.

تبصره 1 (389) - هیأت‌وزیران می‌تواند در صورت نیاز، سازمانی دولتی را به منظور اداره منطقه ویژه ایجاد

نماید. اساسنامه این سازمان‌ها بنا به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب هیأت‌وزیران (390) می‌رسد.

u

پارسیان و بانه مصوب 1390/6/22

18- تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان‌آباد، ری و سهلان مصوب 1390/12/20

19- تعیین سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنديه (ایرانیان) و جهرم مصوب 1390/12/20

20- تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کاشان مصوب 1391/7/12

21- تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی شمال استان بوشهر و گرمسار مصوب 1391/7/24

385 - تبصره 1 ماده 1، تبصره 1 و 2 ماده 3 و ماده 24 در تاریخ 1384/9/5 به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

386 - به قوانین ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

1- قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب 1389/7/4

2- قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی مصوب 1389/9/28

3- قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان مصوب 1389/9/28

387 - به موجب تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران

با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره

مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر

قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

388 - به تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با

اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه رجوع شود.

389 - تبصره 1 ماده 1، تبصره 1 و 2 ماده 3 و ماده 24 در تاریخ 1384/9/5 به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

390 - به موجب تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران

- تبصره 2** ⁽³⁹¹⁾ - تعیین سازمان مسؤوّل منطقه از بین اشخاص حقوقی غیردولتی منوط به تملک (یا واگذاری رسمی دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه موردنظر توسط اشخاص حقوقی غیردولتی، قبل از صدور مجوز هیأت‌وزیران می‌باشد. ضابطه تغییر سازمان مسؤوّل منطقه در چنین صورتی تابع قراردادی می‌باشد که با رعایت این قانون فی‌مابین دبیرخانه و سازمان منعقد می‌شود. ⁽³⁹²⁾
- ماده 4** - سازمان می‌تواند مطابق آیین‌نامه‌ای ⁽³⁹³⁾ که به تصویب هیأت‌وزیران ⁽³⁹⁴⁾ می‌رسد، علاوه بر خدماتی که دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌نمایند در قبال ارائه خدمات عمومی زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی وجوهی را دریافت نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به کار تولید کالا و خدمات فعالیت دارند، برای فعالیت در محدوده منطقه از پرداخت هرگونه عوارض معمول در کشور معاف می‌باشند.
- ماده 5** - فعالیت‌های سازمان منطقه صرفاً در حدود فعالیت‌هایی است که بر اساس این قانون مجاز می‌باشد.
- ماده 6** - بودجه سالانه هر منطقه که توسط سازمان دولتی اداره می‌شود در چارچوب سیاستگذاری و رعایت برنامه‌های دولت تهیه و طبق مفاد اساسنامه مربوط به تصویب خواهد رسید.
- ماده 7** - صدور مجوز برای انجام فعالیت‌های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی و فرهنگی و آموزشی و خدماتی مطابق سیاست‌ها و مقررات دولت و در چارچوب طرح جامع و کالبدی مصوب هر منطقه در اختیار سازمان مسؤوّل آن منطقه می‌باشد.
- تبصره 8** - در موارد تخلف از سیاست‌ها و مقررات یاد شده در فوق دستگاه‌های ذی‌ربط مراتب را به سازمان مسؤوّل منطقه اعلام می‌نمایند و سازمان مکلف به رفع تخلف می‌باشد.

u

- با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.
- 391** - تبصره 1 ماده 1، تبصره 1 و 2 ماده 3 و ماده 24 در تاریخ 1384/9/5 به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.
- 392** - فهرست سازمان‌های مسؤوّل مناطق ویژه اقتصادی در این مجموعه درج شده است.
- 393** - به تصویب‌نامه تعیین تعرفه‌های هزینه خدمات سال (1393) سازمان‌های مناطق ویژه اقتصادی مصوب 1393/5/4 مندرج در همین مجموعه رجوع شود.
- 394** - به موجب تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

قسمت سوم - مقررات ورود و صدور کالا⁽³⁹⁵⁾

ماده 8 - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی پس از ثبت در گمرک از حقوق گمرکی، سود بازرگانی⁽³⁹⁶⁾ و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان معاف بوده و مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های قانونی و شرعی نمی‌شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق تابع مقررات صادرات و واردات می‌باشد.

تبصره 1 - کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می‌گردند از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است. ولی صادرات آن‌ها از مناطق به خارج از کشور تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب 1372/7/4⁽³⁹⁷⁾ می‌باشد.

تبصره 2 - کالاهای صادراتی که تشریفات صدور (اعم از بانکی و اداری) آن‌ها به طور کامل انجام شده پس از ورود به منطقه صادرات قطعی تلقی می‌گردد.

تبصره 3 - مواد اولیه و قطعات خارجی واردشده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می‌شود تابع مقررات ورود موقت بوده پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه بدون تنظیم اظهارنامه و پروانه صادراتی یا حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می‌گردد.

ماده 9 - ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع می‌باشد.

ماده 10 - واردکنندگان کالا به مناطق می‌توانند تمام یا قسمتی از کالاهای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی معامله که توسط سازمان منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند. در این صورت دارنده قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره - مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانک‌های کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده 11 - کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان مجموع ارزش افزوده⁽³⁹⁸⁾ و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کاررفته در آن مجاز و تولید داخلی محسوب و از

395 - به آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی ج.ا.ا. مصوب 1385/3/1 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه رجوع شود.

396 - به زیرنویس شماره 33 رجوع شود.

397 - برای ملاحظه قانون مزبور به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

398 - ماده 3 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/2/17: ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحویل شده در یک دوره معین می‌باشد.

پرداخت حقوق ورودی⁽³⁹⁹⁾ معاف خواهد بود.

تبصره 1 - نحوه تعیین ارزش افزوده در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد. (400)

تبصره 2 - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می باشد. سود بازرگانی منظور شده در حقوق ورودی خودرو و قطعات منفصله آن با رعایت ماده (72) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 1380/11/27⁽⁴⁰¹⁾ می باشد.

399 - بند د ماده 1 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22: حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (4%) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤل وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می گیرد ولی شامل هزینه های انجام خدمات نمی شود.

400 - آیین نامه اجرایی مذکور مصوب 1385/3/1 هیأت وزیران در این مجموعه درج شده است.

401 - ماده 72 قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 1380/11/27: مبانی و فاصله طبقات محاسبه مالیات موضوع جزء (2) بند (ج) ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب 1371/10/2^(1*) به نسبت چهار برابر افزایش می یابد.

تبصره 1 - از ابتدای سال 1381 مالیات فروش خودروهای سواری حذف می گردد و بار مالی ناشی از آن با تعدیل نرخ سود بازرگانی مربوطه منظور شده در تبصره (2) این ماده تأمین خواهد شد.

تبصره 2 - دولت مکلف است سود بازرگانی را به گونه ای تنظیم نماید که موجبات تشویق افزایش ساخت داخلی قطعات خودرو سواری را فراهم آورد و حداقل سود بازرگانی به میزان شصت درصد (60%) برای مجموعه قطعات وارداتی (Pwh c.k.d) و حداقل ده درصد (10%) برای خودرو با پنجاه درصد (50%) ساخت داخلی منظور نماید.

تبصره 3 (اصلاحی 1390/4/8) - به میزان درصد سهم ساخت داخلی با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت^(2*) سود بازرگانی تعیین شده متناسباً کاهش خواهد یافت.

* 1 - جزء 2 بند «ج» ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب 1371/10/2:

مالیات خودروها و ماشین آلات راهسازی ساخت داخل بر مبنای مجموع ارزش سیف قطعه های منفصل وارداتی آنها بر طبق مفاد تبصره 7 این قانون:

سواری: تا ده میلیون ریال ارزش سیف به نرخ 20 درصد.

نسبت به مازاد ده میلیون ریال تا سقف پانزده میلیون ریال به نرخ 25 درصد.

نسبت به مازاد پانزده میلیون ریال تا سقف بیست میلیون ریال به نرخ 35 درصد.

نسبت به مازاد بیست میلیون ریال تا سقف بیست و پنج میلیون ریال به نرخ 50 درصد.

نسبت به مازاد بیست و پنج میلیون ریال تا سقف سی میلیون ریال به نرخ 70 درصد.

نسبت به مازاد سی میلیون ریال به ازای هر پنج میلیون ریال 25 درصد به نرخ قبلی اضافه می شود.

وانت یک کابین: معاف.

وانت دو کابین و سواری کار: تا ده میلیون ریال ارزش سیف به نرخ 10 درصد.

نسبت به مازاد ده میلیون ریال تا سقف پانزده میلیون ریال به نرخ 15 درصد.

نسبت به مازاد پانزده میلیون ریال تا سقف بیست میلیون ریال به نرخ 25 درصد.

نسبت به مازاد بیست میلیون ریال تا سقف بیست و پنج میلیون ریال به نرخ 40 درصد.

نسبت به مازاد بیست و پنج میلیون ریال تا سقف سی میلیون ریال به نرخ 60 درصد.

نسبت به مازاد سی میلیون ریال به ازای هر پنج میلیون ریال 25 درصد به نرخ قبلی اضافه می شود.

ماده 12 - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

ماده 13 - مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه‌های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال می‌گردد.

قسمت چهارم - مقررات سرمایه‌گذاری و ثبت (402)

ماده 14 - نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجی‌ان در فعالیتهای هر منطقه بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب 1380/12/19⁽⁴⁰³⁾ انجام خواهد شد.

ماده 15 - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است بر اساس درخواست سازمان منطقه و طبق آیین‌نامه⁽⁴⁰⁴⁾ مصوب هیأت‌وزیران اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکتهایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند منصرف از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آن‌ها و همچنین ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه.

ب - تفکیک املاک و مستغلات واقع در منطقه با نظر سازمان منطقه و صدور اسناد مالکیت تفکیکی ذی‌ربط با رعایت قوانین جاری کشور.

قسمت پنجم - مقررات متفرقه

ماده 16 - امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه بر اساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.⁽⁴⁰⁵⁾

u

مینی‌بوس: معاف.

اتوبوس: معاف.

شناسی کامیون، کامیون، کامیونت و تریلرکش: معاف.

موتور سیکلت: معاف.

دوچرخه: معاف.

ماشین‌آلات راهسازی: معاف.

* 2 - به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 عبارت «وزارت صنایع و معادن» به «وزارت صنعت، معدن و تجارت» تغییر یافت.

402 - به آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی ج.ا.ا. مصوب 1385/3/1 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه رجوع شود.

403 - برای ملاحظه قانون مزبور به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

404 - به تصویبنامه ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/2/4 و شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی در این مجموعه رجوع شود.

405 - الف - به مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1373/2/19

t

- ماده 17 -** هرگونه حقوق مکتسبه اشخاص حقیقی و حقوقی قبل از ایجاد منطقه معتبر بوده و ادامه فعالیت آنان در چارچوب طرح جامع منطقه مجاز خواهد بود.
- ماده 18 -** وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت در حیطه وظایف قانونی، خدمات لازم از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را در حدود امکانات و با نرخ‌های مصوب جاری در همان منطقه جغرافیایی به مناطق ارائه خواهند نمود.
- ماده 19 -** مناطق موجود تابع این قانون بوده و سازمان‌های مسؤول مناطق ویژه اقتصادی که تا تاریخ تصویب این قانون ایجاد گردیده‌اند جهت ادامه فعالیت خود مکلفند حداکثر ظرف یک سال (از تاریخ تصویب این قانون) وضعیت خود را با این قانون تطبیق دهند.
- ماده 20 -** محدوده مناطق ویژه اقتصادی جزو قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشد و گمرک مکلف است با رعایت مفاد ماده (8) این قانون در مبادی ورودی و خروجی آن‌ها به منظور اعمال مقررات مربوط به صادرات و واردات استقرار یابد.
- ماده 21 -** فعالیت‌های درون هر منطقه به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است. (406)
- ماده 22 -** سازمان مسؤول دولتی می‌تواند مستحذات و اراضی متعلق به خود در منطقه را بر اساس قیمت کارشناسی واگذار نماید. (407)

u

مندرج در این مجموعه رجوع شود.

- ب - از نظریه 7/1321 - 1388/3/2 ح.ق:** چون ماده 16 قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/3/11 و ماده 17 آیین‌نامه آن مصوب جلسه مورخ 1385/3/1 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی، امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار و تأمین اجتماعی، قرارداد کار، شرایط کار و مراجع حل اختلاف آنها را بر اساس مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، موضوع تصویب‌نامه شماره 33433/ت 25 ک مورخ 1373/3/16 و اصلاحات بعدی آن تعیین نموده‌اند. بنابراین مراجع حل اختلاف فصل نهم قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب 1369/12/14 مجمع تشخیص مصلحت نظام صلاحیت رسیدگی به اختلافات کارگری و کارفرمایی در این مناطق را ندارند.
- 406 - از نظریه 7/1321 - 1388/3/2 ح.ق:** با عنایت به این که ماده 21 قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 84/3/11 تصریح نموده فعالیت‌های درون هر منطقه به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است بنابراین قانون مربوط به تعیین عیدی و پاداش سالانه کارگران شاغل در کارگاه‌های مشمول قانون کار مصوب 1370/12/6 که در قانون مرقوم به آن اشاره نشده است به کارگران شاغل در مناطق ویژه اقتصادی تسری دارد و می‌تواند مورد استناد قرار گیرد. مضافاً به این که در بند 4 ماده 10 آیین‌نامه⁽¹⁾ حقوق و دستمزد کارکنان سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1376/4/3 اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران با توجه به اختیارات تفویضی هیأت وزیران موضوع تصویب‌نامه شماره 61254/ت 18432 ک مورخ 1376/5/11 تصریح شده عیدی کارکنان براساس مصوبات مربوط به عیدی کارکنان مشمول قانون کار و پاداش پایان سال به میزان یک ماه حقوق پایه و حق جذب پرداخت می‌شود.

* 1 - لازم به یادآوری است آیین‌نامه مذکور به موجب تصویب‌نامه مصوب 1377/12/5 لغو شده است.

- 407 - تبصره ماده 27 آیین‌نامه مالی شرکت هوایی پست و مخابرات (پیام) مصوب 1387/2/15:** فروش اراضی در منطقه ویژه اقتصادی پیام، تابع قوانین و مقررات مربوط به مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد.

- تبصره -** نقل و انتقال اراضی موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بهره‌بردار با رعایت کاربری اراضی، موکول به ارائه گواهی پایان کار که از سوی سازمان هر منطقه صادر می‌گردد، خواهد بود.
- ماده 23 -** از تاریخ تصویب این قانون در مناطقی که سازمان مسؤوّل آن‌ها دولتی یا وابسته به دولت باشد، کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌ها و مراتع در امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به عهده سازمان مسؤوّل آن منطقه می‌باشد. (408)
- ماده 24 -** اعمال امور حاکمیتی طبق قوانین موضوعه بر عهده دولت می‌باشد.
- ماده 25 -** آیین‌نامه اجرایی این قانون با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت (409) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به تصویب هیأت‌وزیران (410) خواهد رسید. (411)

قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی

و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی

مصوب 1389/7/4

- ماده 1 -** به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان ماکو منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران ایجاد نماید.
- کلیه فعالیت‌های موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7 و اصلاحات بعدی آن در منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو که محدوده جغرافیایی آن برابر نقشه پیوست می‌باشد، مجاز است. (412)

408 - نظریه 7/2584 - 1387/5/2 ح.ق: با توجه به مقررات ماده 23 قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی مصوب 1384/5/9 که کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌ها و مراتع و امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به مسؤوّل آن منطقه واگذار شده است و اقدام به طرح دعوی و دفاع از دعوی و سایر اقدامات مربوط به آن از جمله طرف دعوی قرار گرفتن مسؤوّل منطقه نیز از آن جمله است لذا پاسخ به هر دو سؤال مثبت است.

409 - به موجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 عبارت «وزارت بازرگانی» به «وزارت صنعت، معدن و تجارت» تغییر یافته است.

410 - به موجب تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

411 - آیین‌نامه اجرایی قانون در تاریخ 1385/3/1 به تصویب رسیده و در این مجموعه درج شده است.

412 - به تصویب‌نامه تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو مصوب 1389/2/19 هیأت‌وزیران مندرج در این مجموعه رجوع شود.

تبصره - دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.

ماده 2 - به دولت اجازه داده می شود در استان های سیستان و بلوچستان (سیستان)، کردستان (مریوان)، خراسان جنوبی (بیرجند)، فارس (سه منطقه لامرد، نی ریز و کازرون)، خراسان رضوی (دوغارون)، آذربایجان غربی (سلماس)، اصفهان (کاشان)، چهارمحال و بختیاری (شهرکرد)، تهران (شهرری)، همدان (جهان آباد)، گلستان (اترک)، بوشهر (منطقه اقتصادی شمال استان بوشهر)، سمنان (دو منطقه دامغان و سمنان)، کرمانشاه (اسلام آباد غرب)، اردبیل (نمین)، خوزستان (بندر امام خمینی «ره»)، مازندران (نوشهر)، ایلام (مهران) و کرمان (دو منطقه جازموریان و رفسنجان) در محدوده هایی که به تصویب هیأت وزیران⁽⁴¹³⁾ می رسد منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.⁽⁴¹⁴⁾

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/3/11 اداره خواهند شد.

413 - به موجب تصویبنامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

414 - به تصویبنامه های ذیل مندرج در این مجموعه رجوع شود:

- 1 - تعیین سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان، جازموریان، بندر امام خمینی (ره) بندر نوشهر، شهرکرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان، سمنان و لامرد مصوب 1390/1/29
- 2 - تعیین سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لوان، پاریسبان و بانه مصوب 1390/6/22
- 3 - تعیین سازمان مسؤؤل، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنبدیه (ایرانیان) و جهرم مصوب 1390/12/20
- 4 - تعیین سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان آباد، ری و سهلان مصوب 1390/12/20

قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی

مصوب 1389/9/28

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های هرمزگان (پارسیان و لاوان)، یزد (فولاد اردکان و صدوق)، مرکزی (کاوه، زرنديه (ایرانیان) و زرنديه ویژه مبلمان و دکوراسیون)، خراسان شمالی (بجنورد)، خراسان رضوی (سبزوار و کاشمر)، لرستان (بروجرد)، گیلان (لاهیجان)، فارس (جهرم)، کرمانشاه (قصر شیرین)، اصفهان (شهرضا) سمنان (گرمسار)، کردستان (بانه)، آذربایجان شرقی (سراب و بستان‌آباد)، سیستان و بلوچستان (میرجاوه - زاهدان)، همدان (ملایر) و خوزستان (شوش) منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید⁽⁴¹⁵⁾. مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384 اداره خواهند شد.

قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان

مصوب 1389/9/28

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های آذربایجان شرقی (سهند، مراغه و سهلان) و گیلان (آستارا) در محدوده‌ای که به تصویب هیأت وزیران⁽⁴¹⁶⁾ می‌رسد، مناطق ویژه اقتصادی ایجاد نماید⁽⁴¹⁷⁾. مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384 اداره می‌شود.

415 - به تصویب‌نامه‌های مربوط به تعیین سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه مذکور در همین مجموعه رجوع شود.

416 - به موجب تصویب‌نامه تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت‌وزیران با اصلاحات بعدی مندرج در این مجموعه وظایف و اختیارات هیأت‌وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تفویض شده است.

417 - به تصویب‌نامه تعیین سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان‌آباد، ری و سهلان مصوب 1390/12/20 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

قوانین مرتبط

از قانون مالیات بر ارزش افزوده (418)

مصوب 1387/2/17

ماده 52 - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 1381 و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

موارد زیر از شمول حکم این قانون مستثنی می‌باشد: ...

3 - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1372/6/7؛

4 - قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/9/5؛

از قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (419)

مصوب 1387/2/29

ماده 9 - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است:

...

د - ظرف یک سال پس از تصویب این قانون برنامه راهبردی مشخص در مورد بازارچه های مرزی، مناطق

---

418 - مدت اجرای آزمایشی قانون فوق به موجب بند ب تبصره 9 قانون بودجه سال 1394 کل کشور مصوب 1393/12/24، تا پایان سال 1394 تمدید شده است.

419 - قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب 1387/2/29 در تاریخ 1390/8/7 به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است؛ ضمناً قانون مذکور آزمایشی به مدت سه سال می‌باشد.

(420)

آزاد و ویژه تجاری و اقتصادی و اسکله‌های خاص تدوین نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند.

از قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات

مصوب 1389/8/5

ماده 1 - شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، شرکت یا مؤسسه خصوصی یا تعاونی است که به منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم‌افزارهای مربوط تشکیل می‌شود.

تبصره - شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از پنجاه درصد (50%) از مالکیت آنها متعلق به شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باشد، مشمول حمایت‌های این قانون نیستند.

ماده 3 - حمایت‌ها و تسهیلات قابل اعطاء به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون عبارتند از: ...
ج - اولویت استقرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع این قانون در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری.

از قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (1394 - 1390) (421)

مصوب 1389/10/15 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 112 - به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفاء نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف:

ب - کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده⁽⁴²²⁾ و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی⁽⁴²³⁾ معاف است.

تبصره 1 - مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق

420 - تصویب‌نامه مذکور تا زمان تهیه این مجموعه به تصویب نرسیده است.

421 - قانون مذکور در تاریخ 1389/10/25 به تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

422 - ماده 3 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/2/17: ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحویل شده در یک دوره معین می‌باشد.

423 - بند د ماده 1 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22: حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (4%) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می‌گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

ورودی⁽⁴²⁴⁾، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می‌شود.

تبصره 2 - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر نقاط کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می‌شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می‌گردد و از پرداخت حقوق ورودی⁽⁴²⁵⁾ معاف است.

هـ - به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه‌های ذی‌ربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.

ماده 166 - به منظور تقویت موقعیت کشور در شبکه حمل و نقل هوایی بین‌المللی و افزایش درآمد ناشی از عبور (ترانزیت) و حمل و نقل کالا و مسافر و اشتغال مولد و تبدیل شدن فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) به قطب اول حمل و نقل بار منطقه و قطب دوم حمل و نقل مسافری منطقه با تأکید بر استقلال سازمانی، مالی و مدیریتی این فرودگاه و ایجاد جریان پایدار منابع مالی ذی‌نفعان، دولت اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ایجاد شهر فرودگاهی در محدوده فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) و ایجاد منطقه آزاد تجاری و منطقه ویژه اقتصادی در بخشی از اراضی فرودگاه جهت ارائه خدمات بانکی و بیمه‌ای و سایر خدمات شهر فرودگاهی از قبیل گردشگری، پزشکی، رفاهی و مشابه آن

تبصره - محدوده مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی به ترتیب از انتهای ضلع‌های جنوبی و غربی بخش هوایی فرودگاه امام خمینی (ره) به مساحت هزار و پانصد هکتار و دو هزار و پانصد هکتار خواهد بود. اداره شهر فرودگاهی موضوع این ماده که شامل مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی فوق نیز خواهد بود، در قالب شرکت دولتی وابسته به شرکت مادر تخصصی فرودگاه‌های کشور است که اساسنامه⁽⁴²⁶⁾ آن به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی⁽⁴²⁷⁾ و معاونت⁽⁴²⁸⁾ به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

ب - ایجاد و تکمیل زیربنایها و زیرساخت‌های لازم با اولویت احداث فاز دوم فرودگاه بین‌المللی امام‌خمینی (ره)

از قانون امور گمرکی

مصوب 1390/8/22

ماده 1 - مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می‌شود مگر این که در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:

424 و 425 - به زیرنویس شماره 423 رجوع شود.

426 - به اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) مصوب 1393/1/24 هیأت وزیران در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

427 - به موجب قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب 1390/3/31 عبارت «وزارت راه و ترابری» به «وزارت راه و شهرسازی» تغییر یافته است.

428 - در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

الف - اظهار کالا: بیانیه‌ای کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی مورد نظر خود را درباره کالا مشخص می‌کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می‌دهد.

پ - اظهارنامه اجمالی: سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فهرست کلی معمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود و یا خروج وسیله نقلیه از کشور اعلام می‌نماید.

ص - قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می‌شود.

د - حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (4%) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت‌وزیران تعیین می‌گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

ک - مرجع تحویل گیرنده: شخص حقوقی که به موجب قانون یا قراردادهای متکی به قانون مسؤولیت تحویل و نگهداری کالاهای مربوط به عموم اشخاص را که تشریفات گمرکی آن انجام نشده است در اماکن گمرکی بر عهده دارد. این اصطلاح شامل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیست.

ماده 18 - شرکت‌های حمل و نقل موظفند هنگام ورود وسیله نقلیه به قلمرو گمرکی، دو نسخه اظهارنامه اجمالی تنظیم و به هریک از آنها نسخه‌ای از فهرست کل بار و در صورت نیاز، بارنامه‌های (راهنماهای) هر ردیف از فهرست کل بار را ضمیمه و به گمرک و مرجع تحویل‌گیرنده کالا تسلیم کنند و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه، اظهارنامه اجمالی با تصریح بر خالی بودن تسلیم نمایند. اظهارنامه اجمالی باید به زبان فارسی و طبق نمونه‌ای که گمرک ایران با هماهنگی مراجع تحویل‌گیرنده تهیه می‌نماید، بدون حک و اصلاح و قلم‌خوردگی تنظیم گردد.

تبصره 1 - مسؤولیت شرکت‌های حمل و نقل به هنگام تنظیم و تسلیم اظهارنامه اجمالی از نظر محتویات بسته‌های آکبند محدود به مندرجات بارنامه‌های مربوطه است. بارگنج‌های (کانتینرهای) بارگیری و مهرموم شده از طرف فرستنده کالا در حکم بسته آکبند تلقی می‌گردد.

تبصره 2 - مقررات این ماده شامل کالاهای ورودی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی نمی‌گردد.

ماده 24 - ...

تبصره 4 - تعیین مهلت توقف کالا در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمان‌های مسؤول این مناطق است. کالاهایی که در این مناطق پس از انقضای مهلت‌های اعطایی توسط سازمان‌های مذکور مهلت منقضی، اعلام می‌شوند نیز مشمول مقررات کالای متروکه می‌گردند.

ماده 60 - ...

تبصره 4 - به منظور بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی گمرک‌ها و مناطق ویژه اقتصادی و کاهش رسوب کالا در مبادی ورودی، گمرک حسب درخواست سازمان مسؤول منطقه مکلف است با عبور کالاها به گمرک‌ها و مناطق ویژه موافقت نماید. بدیهی است منطقه مربوطه هزینه‌های انتقال را در ابتدا متقبل می‌شود تا در صورت مراجعه صاحب کالا از وی وصول نماید. مسؤولیت حفظ و نگهداری کالا بر عهده عبوردهنده و مرجع تحویل‌گیرنده ذی‌ربط است.

ماده 66 - حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می‌گردد و مواد، کالاهای

مصرفی و لوازم بسته‌بندی خارجی به کار رفته یا مصرف‌شده در تولید، تکمیل یا بسته‌بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن با مآخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد.

تبصره 1 - کالاهایی که به منظور صادرات، به مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی حمل می‌گردد چنانچه برابر قوانین و مقررات از این مناطق صادر شود مشمول مقررات استرداد می‌گردد.

تبصره 2 - حقوق ورودی تسریع‌کننده‌ها (کاتالیست‌ها) که لازمه واکنش شیمیایی است مشمول استرداد می‌گردد ولی ابزارآلات و مواد روان‌کننده و همانند آنها که فقط به عنوان کمک در تولید کالای صادراتی مورد استفاده و مصرف قرار می‌گیرد شامل مقررات استرداد نیست.

تبصره 3 - استرداد می‌تواند توسط اشخاصی غیر از واردکننده کالاهای مذکور نیز درخواست شود.

تبصره 4 - مهلت درخواست استرداد حقوق و عوارض ورودی مواد به کار رفته در کالاهای صادرشده سه سال از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی است. روز امضای پروانه یا پته گمرکی و روز تسلیم تقاضای استرداد به گمرک ایران جزء این ایام محسوب نمی‌شود.

ماده 67 - به منظور تسهیل شناسایی و انطباق کالا و مواد وارداتی به کار رفته در کالای صادراتی، صادرکننده باید همزمان با تسلیم اظهارنامه صادراتی، موضوع استرداد را با قید شماره پروانه ورودی مربوطه به گمرک صدور اعلام کند و گمرک موظف است تشریفات ارزیابی کالای صادراتی را به‌طور کامل انجام دهد و نتیجه را در ظهر اظهارنامه صادراتی قید نماید.

تبصره - اسناد و مدارک مورد نیاز گمرک جهت انجام مراحل استرداد حقوق ورودی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌گردد.

ماده 68 - استرداد بر اساس ارزش گمرکی و مآخذ حقوق ورودی مندرج در اسناد گمرکی در زمان ورود محاسبه می‌شود. در صورتی که بخشی از وجوه دریافتی بابت ورود کالا توسط سازمان‌هایی غیر از گمرک وصول شود، گمرک مراتب را جهت استرداد به سازمان‌های مذکور اعلام می‌نماید. گمرک و سایر سازمان‌های وصول‌کننده باید همه‌ساله بودجه لازم برای استرداد را در بودجه سالانه منظور نمایند.

ماده 69 - چنانچه کالای تولید داخلی به اشخاصی که در واردات کالای مشابه خارجی معافیت دارند فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالا، مواد، اجزاء و قطعات به کار رفته در تولید آن نیز طبق مقررات این قانون به فروشنده مسترد می‌گردد.

ماده 76 - منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راه‌های مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:

الف - شخص غیرمقیم ایران که به‌طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.

ب - شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.

تبصره 1 - مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند.

تبصره 2 - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به

مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

ماده 158 - به استثنای موارد مصرحه در این قانون نحوه ورود و صدور کالا، تحویل و تحول، نگهداری، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی، حسب مورد تابع قوانین مربوطه است.

از قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت

مصوب 1391/2/19

ماده 1 - وزارت نفت به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش نفت و گاز، سیاست‌گذاری، راهبری، برنامه‌ریزی و نظارت بر کلیه عملیات بالادستی و پایین‌دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی تشکیل شده است و به نمایندگی از طرف حکومت اسلامی بر منابع و ذخایر نفت و گاز اعمال حق حاکمیت و مالکیت عمومی می‌نماید.

ماده 3 - وظایف و اختیارات وزارت نفت به شرح زیر است:

...

پ - امور اجرایی

...

6 - شناسایی، آمایش و پیشنهاد مکان‌های مناسب برای ایجاد و توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در حوزه نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی در چهارچوب برنامه‌های آمایش سرزمین و اعمال سیاست‌های حمایتی و نظارتی بر فرآیند توسعه و اداره هر یک از این مناطق در امور مرتبط با نفت و گاز

از قانون بودجه سال 1394 کل کشور

مصوب 1393/12/24

تبصره 9 - ...

ل - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است بر بودجه سال 1394⁽⁴²⁹⁾ سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی دولتی نظارت و بودجه سال 1395 این مناطق را در پیوست شماره (3) لایحه بودجه سال 1395 کل کشور منظور کند.

429 - به تصویب‌نامه بودجه سال 1394 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1393/12/27 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در همین مجموعه رجوع شود.

موافقتنامه بین‌المللی

از قانون موافقتنامه همکاری‌های بلند مدت اقتصادی، بازرگانی، علمی، فنی و فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان

مصوب 1382/2/23

2 - زمینه‌های اصلی همکاری:

اقتصادی - بازرگانی:

طرفین با ابراز رضایت از همکاری‌های موجود اقتصادی و تجاری و این که گسترش همکاری‌ها در این بخش می‌تواند در روند توسعه روابط فی‌مابین نقش مؤثری داشته باشد، نسبت به موارد ذیل توافق نمودند:

...

4 - طرفین آمادگی خود را جهت همکاری و مشارکت فعال در مناطق آزاد اقتصادی - تجاری دو کشور

اعلام نمودند.

5 - طرف ایرانی موافقت نمود تمامی ترتیبات لازم برای بهره‌گیری طرف ترکمنی از ظرفیت‌ها و امکانات مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران به صورت تأسیس دفاتر و شعبات سازمان‌های اقتصادی ترکمنستان، مشارکت در تأسیس شرکت‌های حمل و نقل، مراکز دائمی نمایشگاه‌ها و نیز تأسیس شرکت‌های مستقل و یا مشترک سرمایه‌گذاری ترکمنستان در زمینه فعالیت‌های تولیدی، تجاری و خدماتی در مناطق مذکور را فراهم آورد.

مقررات آیین نامه‌ها

آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی (430) جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1385/3/1 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد
تجاری - صنعتی با اصلاحات بعدی

ماده 1- در این آیین نامه، واژه‌ها و عبارات‌های زیر به جای عبارات‌های مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

ب - گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران

پ - شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

ت - دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

ث - قانون: قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی (431)

ج - منطقه: منطقه ویژه اقتصادی

چ - سازمان منطقه: شخص حقوقی دولتی و یا غیردولتی که بنا به پیشنهاد دبیرخانه توسط شورای عالی تعیین می‌شود و مسؤولیت اداره منطقه را عهده‌دار می‌باشد.

ماده 2- طرح‌های جامع و کالبدی مناطق توسط سازمان منطقه تهیه می‌شود و با پیشنهاد دبیرخانه به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

ماده 3- گزارش توجیهی و پیش نویس لایحه ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید توسط دبیرخانه تهیه و پس از تأیید شورای عالی به هیأت وزیران ارائه می‌شود. (432)

ماده 4- مدیر منطقه توسط سازمان منطقه منصوب می‌شود.

ماده 5- تعیین سازمان منطقه موکول به تملک و تصرف اراضی مورد نظر قبل از صدور هیأت وزیران

430 - آیین نامه مزبور به شماره 34186/ت/35361 هـ مورخ 1386/3/6 ابلاغ شده است.

431 - قانون مذکور مصوب 1384/3/11 در این مجموعه درج شده است.

432 - به قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی مصوب 1389/9/28 مندرج در این مجموعه رجوع شود.

می‌باشد.

ماده 6- سازمان منطقه می‌تواند علاوه بر خدماتی که دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌کنند، بهای خدمات عمومی، زیربنایی و مهندسی و تسهیلات موصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی را که رأساً در منطقه ارائه می‌کند، از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت کند. تعرفه وجوه مذکور که باید متناسب با خدمات مربوط و با هدف حفظ موقعیت رقابتی هر منطقه باشد، توسط سازمان منطقه تنظیم و جهت تأیید به شورای عالی ارائه می‌شود. شورا ظرف یک ماه نسبت به بررسی و تأیید یا اصلاح تعرفه‌های مزبور اقدام کند، در غیر این صورت تعرفه‌های پیشنهادی تأیید شده تلقی خواهد شد. (433)

تبصره 1- رعایت ضوابط نظام مهندسی و همچنین استفاده از خدمات مهندسان مشاور و پیمانکاران واجد صلاحیت فنی در مورد خدمات مهندسی لازم‌الرعایه است.

تبصره 2- سازمان‌های مناطق مکلفند تمهیدها و فرصت‌های لازم را جهت ارائه خدمات یادشده توسط بخش غیردولتی فراهم کنند. در این صورت نرخ تعرفه خدمات مذکور توسط سازمان‌های مسؤول منطقه تعیین و اعمال می‌شود.

ماده 7- سازمان مسؤول منطقه موظف است هنگام صدور مجوز فعالیت، سیاست‌ها و مقررات دولتی را رعایت و اعمال کند.

تبصره - در صورت عدم انطباق مجوزهای صادر شده توسط سازمان با سیاست‌ها و مقررات دولتی، مسؤولیت جبران خسارت‌های احتمالی به اشخاص حقیقی و حقوقی بر عهده سازمان خواهد بود.

ماده 8- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی مجاز و مستلزم ارایه اظهارنامه گمرکی بدون هیچگونه تشریفات دیگر می‌باشد.

تبصره - تضمین سازمان منطقه برای یکبار و یا سالیانه نیز مورد قبول گمرک ایران خواهد بود.

ماده 9- کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منظور تعمیر یا تکمیل به منطقه وارد و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می‌شوند، به میزان ارزش قطعات و مواد تعویض یا اضافه شده که منشاء خارجی داشته باشند، مشمول حقوق ورودی بر اساس مقررات صادرات و واردات می‌باشند.

ماده 10- اعاده عین کالای وارد شده از خارج به خارج از کشور یا اعاده کالای وارد شده از سایر نقاط کشور به داخل کشور در صورت ارائه اطلاعات مربوط به ورود کالاهای مذکور بدون هرگونه تشریفات با مجوز سازمان منطقه بلامانع است.

ماده 11- مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می‌شوند، تابع مقررات ورود موقت بوده و پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه با حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می‌شوند.

ماده 12- مؤسسات حمل و نقل و صاحبان یا دارندگان وسایل نقلیه مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به

منطقه، یک نسخه تصویر یا رونوشت از بارنامه هر قلم از محصولات خود را به ضمیمه فهرست کل بار به سازمان منطقه و گمرک مستقر در منطقه به منظور اعمال نظارت‌های قانونی تسلیم کنند.

ماده 13 - تعیین ارزش افزوده موضوع ماده (11) قانون⁽⁴³⁴⁾ بر عهده کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های صنایع و معادن⁽⁴³⁵⁾ و بازرگانی⁽⁴³⁶⁾، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، دبیرخانه و منطقه مربوطه است که در محل دبیرخانه تشکیل می‌شود.

تبصره 1 (اصلاحی 1386/8/13) - مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در کالای تولیدی که توسط کمیسیون فوق‌الذکر تعیین می‌شود کالای داخلی محسوب و در هنگام ورود به سایر نقاط کشور از پرداخت کلیه حقوق ورودی معاف می‌باشد.

مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولیدی یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می‌باشد.

تبصره 2 - ورود کالای مازاد بر ارزش افزوده تولید شده در منطقه به داخل کشور مجاز و حقوق ورودی صرفاً به مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در آنجا تعلق خواهد گرفت.

ماده 14 - مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه توسط سازمان منطقه تعیین می‌شود. سازمان می‌تواند در ظهر قبض انبار منطقه مهلت را به عنوان شرط ضمن عقد قید کند و به امضای صاحب کالا برساند و در این ضوابط ذکر کند که چنانچه صاحب کالا در مهلت تعیین شده کالای خود را خارج نسازد و یا تعیین تکلیف نکند، پس از گذشت یک‌ماه از اخطار کتبی به اقامتگاه قانونی صاحب کالا، سازمان مجاز است رأساً نسبت به اجرای ضوابط مورد عمل خود اقدام کند.

تبصره - صاحب کالا شخص حقیقی و یا حقوقی و یا قائم مقام قانونی او و یا متصدی حمل است که مانیفست کالا یا قبض انبار تفکیکی و یا ظهرنویس شده به نام او صادر شده است.

ماده 15 - ثبت شرکت‌ها و یا شعب نمایندگی شرکت‌هایی که قصد فعالیت در منطقه ویژه اقتصادی را دارند صرفنظر از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و نیز ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه بر اساس درخواست سازمان منطقه بر عهده اداره ثبت اسناد و املاک مربوط و طبق ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویبنامه شماره 15011/ت/21453 ک مورخ 1374/2/30⁽⁴³⁷⁾ و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

تبصره - در مناطق ویژه اقتصادی کلیه وظایف و اختیارات موضوع بندهای (3) و (6) ماده (1) و مواد (2) و (3) تصویبنامه مزبور به اداره ثبت اسناد و املاک مربوط محول می‌شود.

ماده 16 - تفکیک املاک و مستغلات منطقه و صدور اسناد مالکیت در منطقه صرفاً با درخواست سازمان منطقه توسط اداره ثبت اسناد و املاک مربوط انجام می‌شود. انتقال املاک و مستغلات در منطقه بین اشخاص حقیقی و حقوقی در هر مرحله با اطلاع سازمان و رعایت مقررات مربوط امکان‌پذیر خواهد بود.

434 - قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی ج.ا.ا. مصوب 1384/3/11 در این مجموعه درج شده است.

435 و 436 - در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

437 - تصویبنامه مذکور مصوب 1374/2/4 در این مجموعه درج شده است.

- تبصره -** صدور اسناد مالکیت تفکیکی موقوف به ارائه پایان کار صادر شده توسط سازمان منطقه می‌باشد.
- ماده 17-** امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار و تأمین اجتماعی، قرارداد کار، شرایط کار و مراجع حل اختلاف آنها بر اساس مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، موضوع تصویب‌نامه شماره 33433/ت25ک مورخ 1373/3/16⁽⁴³⁸⁾ و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.
- تبصره -** عبارت «مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تصویب‌نامه مذکور برای اجرا در مناطق ویژه اقتصادی با عبارت «مناطق ویژه اقتصادی» جایگزین می‌شود.
- ماده 18 -** سازمان‌های مناطق موظفند آمار صادرات و واردات ماهانه خود را به وزارت بازرگانی⁽⁴³⁹⁾، گمرک، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه ارسال کنند.
- ماده 19-** دبیرخانه موظف است در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌ها بر عملکرد مناطق نظارت کامل نموده و گزارش آن را هر شش ماه یک‌بار به شورای عالی ارائه کند. مناطق نسبت به عملکرد خود در قبال شورای عالی پاسخگو می‌باشند.
- تبصره -** در اجرای این وظیفه قانونی، دبیرخانه مکلف به بررسی کلیه اسناد و مدارک سازمان بدون هیچ‌گونه استثنا اعم از دفاتر، پرونده‌ها، قراردادهای و مکاتبات می‌باشد و سازمان نیز موظف به همکاری با دبیرخانه است.
- ماده 20-** مواردی که در قانون⁽⁴⁴⁰⁾ و این آیین‌نامه تعیین تکلیف نشده باشد، بر طبق مقررات صادرات و واردات و امور گمرکی عمل خواهد شد.

آیین‌نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی⁽⁴⁴¹⁾

مصوب 1392/12/20 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی

- ماده 1 -** در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:
- الف - شورا: شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی
- ب - منطقه: هر یک از مناطق ویژه اقتصادی که به موجب قانون تأسیس شده و یا می‌شود.
- ج - دبیرخانه: دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی
- د - متقاضی: شخص حقوقی دولتی یا غیردولتی که ایجاد منطقه را درخواست می‌نماید.
- ه - طرح توجیهی (مطالعات اولیه): شامل مطالعات پایه مبتنی بر مزیت‌های اقتصادی، تاریخی و فرهنگی به همراه برآورد هزینه‌های راه‌اندازی و نحوه تأمین منابع مالی مورد نیاز به همراه برنامه زمان‌بندی و تأثیر عملکرد منطقه بر اقتصاد محلی و ملی با توجه به بازار کشورهای هدف برای تهیه مواد اولیه و صادرات کالاهای

438 - تصویب‌نامه مذکور مصوب 1373/2/19 در این مجموعه درج شده است.

439 - در حال حاضر وزارت صنعت، معدن و تجارت.

440 - قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی ج.ا.ا. مصوب 1384/3/11 در این مجموعه درج شده است.

441 - آیین‌نامه مزبور به شماره 26731/ت50411ک مورخ 1393/3/11 ابلاغ شده است.

ساخته شده و تأثیر آن بر شاخص‌ها و استانداردهای فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی.

و - طرح جامع: طرح بلند مدتی که در آن ضوابط و مقررات مربوط به نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، فرهنگی، آموزشی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی‌های عمومی منطقه، خطوط کلی ارتباطی و فرودگاه‌ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق، نوسازی، بهسازی و اولویت‌های مربوط به آنها و حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تبیین می‌شود. این طرح در تطبیق با طرح‌های ناحیه‌ای و منطقه‌ای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری تهیه می‌شود.

ز - زیرساخت‌ها: مجموع امکانات و پیش نیازهای ضروری و لازم جهت ایجاد و تأسیس منطقه متناسب با موقعیت جغرافیایی محدوده مورد نظر در بخش‌های حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی)، انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات

ح - محدوده منطقه: محدوده جغرافیایی که تحت حاکمیت قوانین و مقررات منطقه قرار می‌گیرد.

ماده 2- فرآیند بررسی هر منطقه شامل مراحل و تشریفات زیر می‌باشد:

الف - ارائه طرح توجیهی به همراه نقشه جانمایی و سایر اسناد و مدارک مربوط توسط متقاضی به دبیرخانه.

ب - ارائه موافقت بدون قید و شرط دستگاه‌های اجرایی تأمین‌کننده خدمات زیرساختی و سایر مراجع ذی‌ربط قانونی.

ج - بررسی مدارک و طرح توجیهی ارائه شده توسط دبیرخانه

د - ارائه گزارش نهایی ارزیابی ایجاد منطقه به دبیرشورا

ه - طرح ایجاد منطقه در شورا بر حسب تصمیم دبیر شورا

ماده 3 - همزمان با ارائه پیشنهاد برای بررسی امکان ایجاد یک منطقه جدید، لازم است سازمان مسؤؤل

پیشنهادی، معرفی و در اجرای ماده (19) آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره 34186/ت/35361ک مورخ 1386/3/6 به صورت رسمی متعهد به موارد زیر شود:

الف - ارائه گزارش توجیهی

ب - تهیه طرح جامع منطقه ظرف یک سال پس از ابلاغ مصوبه شورا.

ج - ارائه اسناد مالی معتبر دال بر توانمندی مالی متقاضی (توانایی لازم برای تأمین اعتبار حداقل یک سوم

هزینه‌های ایجاد زیرساخت) و ارائه سوابق کاری دال بر توانمندی اجرایی و مدیریتی

د - آماده‌سازی و ایجاد کامل زیرساخت‌ها در بیست درصد از کل محدوده مصوب در دو سال اول فعالیت

ه - گزارش عملکرد منطقه در محدوده مصوب پس از یک سال توسط سازمان مسؤؤل و بررسی آن توسط

دبیرخانه با هدف چگونگی تداوم کار

و - ارائه گزارش ماهانه پیشرفت کار آماده‌سازی از آغاز مرحله حصار (فنس) کشی محدوده تا مرحله نهایی

آماده‌سازی

ز - ایجاد مراکز خدمات پشتیبانی پس از تصویب منطقه

ح - نظر مساعد استانداری و تعهد برای حمایت از منطقه

ماده 4 - جانمایی اراضی محدوده منطقه باید به نحوی باشد تا با توجه به اسناد بالادستی و اهداف تأسیس منطقه، شرایط طبیعی و امکانات بالقوه و بالفعل مورد نیاز را دارا باشد.

تبصره 1 - ارائه اسناد و مستندات از سوی سازمان مسؤل غیردولتی مبتنی بر اثبات مالکیت یا تصرف اراضی محدوده پیشنهادی، طبق تبصره (2) ماده (3) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - ضروری است.

تبصره 2 - حداقل میزان مساحت مورد نیاز با توجه به طرح توجیهی و کاربری اراضی تعیین خواهد شد.

ماده 5 - مدارک و مستندات مورد نیاز به شرح زیر است:

1 - نام منطقه و نقشه جانمایی (کاداستر) محدوده پیشنهادی و موقعیت جغرافیایی (جهات چهارگانه و موقعیت نسبت به شهرهای اطراف و غیره) و نوع و حدود فعالیت مجاز (طبق مفاد تبصره (1) ماده (1) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی)

2 - پذیرش رسمی سازمان مسؤل توسط شخص حقوقی متقاضی و ارائه اساسنامه (ترجیحاً بخش خصوصی توانمند به لحاظ مالی، فنی و تخصصی با ارائه سوابق کاری، ارائه گردش مالی و مستندات قابل قبول مبنی بر دارا بودن سرمایه‌ای دست کم معادل یک سوم هزینه‌های لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها در محدوده مورد نظر)

3 - شبکه‌های زیربنایی (موافقت رسمی نهادها و سازمان‌های محلی با تأمین خدمات مورد نیاز منطقه به شرح زیر):

الف - موافقت صریح و غیرمشروط شرکت آب و فاضلاب استان یا منطقه ذی‌ربط با تأمین آب

ب - موافقت صریح و غیرمشروط شرکت توزیع برق استان یا منطقه ذی‌ربط با تأمین برق

ج - موافقت صریح و غیر مشروط شرکت مخابرات استان ذی‌ربط با تأمین زیر ساخت‌های مورد نیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات

د - موافقت صریح و غیرمشروط اداره کل راه و شهرسازی استان ذی‌ربط با تأمین زیرساخت‌های مواصلاتی (زمینی، دریایی و هوایی) حسب مورد.

ه - موافقت صریح و غیرمشروط وزارت نفت (واحدهای تابع) با تأمین انرژی.

4 - ارائه اسناد و مدارک مثبت مبنی بر تملک (یا واگذاری رسمی دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه مورد نظر برای سازمان مسؤل غیردولتی و موافقت رسمی دستگاه‌های ذی‌ربط مبنی بر واگذاری اراضی به سازمان مسؤل دولتی

5 - نظر مساعد ستاد کل نیروهای مسلح

6 - موافقت گمرک با استقرار واحد گمرک در منطقه

تبصره 1 - چنانچه مدارک و مستندات درخواستی ناقص، مبهم و فاقد اطلاعات ضروری باشد، مهلتی جهت رفع نقص به متقاضی داده خواهد شد. چنانچه متقاضی ظرف مهلت مقرر جهت رفع نقص اقدام ننماید، بررسی درخواست ایشان از دستور کار دبیرخانه خارج خواهد شد.

تبصره 2 (اصلاحی) 1393/5/26 - پس از اخذ مجوز قانونی برای ایجاد منطقه و ابلاغ مصوبه مربوط به تعیین محدوده، سازمان مسؤل و گرایش اقتصادی، متناسب با ایجاد زیرساخت، پروانه بهره‌برداری از سوی دبیرخانه صادر خواهد شد.

از آیین‌نامه اجرایی تبصره (5) اصلاحی بند (الف) ماده (3) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی

مصوب 1393/6/30 هیأت وزیران

ماده 1- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

الف - سازمان: سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

ب - واحد استانی تابع: شرکت شهرک‌های صنعتی تابع سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
ج - وظایف حاکمیتی: آن دسته از فعالیت‌های شرکت شهرک‌های صنعتی که منطبق بر ماده (8) قانون مدیریت خدمات کشوری و وظایف توسعه‌ای محوله در قانون اصلاح تبصره (5) بند (الف) ماده (3) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی و الحاق دو تبصره به آن - مصوب 1392 - می‌باشند.

ماده 2- وظایف حاکمیتی واحدهای استانی تابع به عنوان سازمان‌های توسعه‌ای به شرح زیر است:

....

10- احداث و اداره مناطق ویژه اقتصادی که به موجب قوانین و مقررات مربوط برعهده واحدهای استانی تابع

قرار می‌گیرد.

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی آیین‌نامه‌های ذیل نیز به تصویب رسیده است. برای ملاحظه متن آنها به بخش مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی (قسمت آیین‌نامه‌ها) مندرج در این مجموعه رجوع شود.

- 1 - مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی
- 2- مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373/2/19 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با اصلاحات بعدی
- 4- دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری صنعتی» مصوب 1373/7/9
- 5- ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374/2/4 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات و الحاقات بعدی
- 6- آیین‌نامه اجرایی قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات مصوب 1386/7/1 هیأت‌وزیران
- 7- مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب 1379/6/2 هیأت وزیران
- 8- آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مصوب 1390/7/20 هیأت‌وزیران
- 6- آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب 1391/12/6 هیأت وزیران
- 10- آیین‌نامه اجرایی قانون معادن مصوب 1392/4/11 وزیران عضو کارگروه توسعه بخش معدن.

تصویب‌نامه‌ها

از تصویب‌نامه اجازه اقدام نسبت به انجام بیمه خطرات جنگ توسط شرکت سهامی بیمه ایران⁽⁴⁴²⁾

مصوب 1364/7/24 هیأت‌وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی

1- شرکت سهامی بیمه ایران می‌تواند با توجه به تضمین مقرر در بند (3) این مصوبه نسبت به انجام بیمه خطرات جنگ موارد زیر اقدام کند:

الف - ...

هـ (الحاقی 1379/10/26) - کالاهای وارداتی به مناطق ویژه حراست شده گمرکی موضوع تبصره 20 قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1368⁽⁴⁴³⁾.

2- سازمانی که موارد بیمه را برای انجام بیمه به شرکت سهامی بیمه ایران معرفی می‌کند در مقابل شرکت مزبور مسؤؤل پرداخت حق بیمه است.

3 (اصلاحی 1369/6/4) - در صورتی که خسارات وارده به موارد بیمه شده مذکور در بند (1) این تصویب‌نامه با احتساب ذخایر مربوط، در هر سال از 95% حق بیمه‌های دریافتی همان سال تجاوز کند شرکت سهامی بیمه ایران مجاز خواهد بود مازاد آنرا از محل سپرده موضوع بند (4) تصویب‌نامه به صورت علی‌الحساب برداشت نماید تا پس از منظور شدن مبلغ مزبور در قانون بودجه و پرداخت آن به شرکت سهامی بیمه ایران مبالغ برداشت شده، مسترد گردد. شرکت سهامی بیمه ایران مجاز است ضمانتنامه‌های لازم در مورد انجام بیمه موارد مذکور در بند (1) را از محل سپرده موضوع بند (4) تصویب‌نامه، صادر نماید.

4- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در صورت اعلام نیاز شرکت سهامی بیمه ایران سپرده موضوع تصویب‌نامه مورخ 1361/9/17 هیأت‌وزیران⁽⁴⁴⁴⁾ را تا مبلغ سیصد میلیون دلار افزایش خواهد داد.

7 (الحاقی 1369/6/4) - شرکت سهامی بیمه ایران مجاز است نرخ بیمه خطر جنگ موضوع این تصویب‌نامه را مشروط بر آنکه از (30%) نرخ بیمه مورد عمل در بازار بین‌المللی بیشتر و از نرخ بیمه معمول در زمان صلح نیز

442- این تصویب‌نامه به شماره 56700 مورخ 1364/8/21 ابلاغ شده است.

443- به زیرنویس شماره 380 رجوع شود.

444- منظور تصویب‌نامه بیمه خطر جنگ کشتی‌های تحت اجاره شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1361/9/17 هیأت‌وزیران است که با تصویب تصویب‌نامه بیمه خطرات جنگ مصوب 1364/7/24 فوق‌الذکر که جایگزین آن شده، نسخ شده است.

کمرت نباشد، تعیین نماید. در صورت موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین نرخ بیمه موضوع این تصویبنامه حداکثر تا (50%) نرخ مورد عمل در بازار بین‌المللی امکان‌پذیر است. شرکت سهامی بیمه ایران اجباری در واگذاری موارد بیمه شده موضوع این تصویبنامه به بیمه اتکایی نخواهد داشت.

تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس⁽⁴⁴⁵⁾

مصوب 1374/12/26 هیأت وزیران با الحاقات بعدی

محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس به شرح نقشه پیوست تعیین و «استان قدس رضوی» به عنوان سازمان مسؤوّل منطقه یادشده تعیین می‌شود.

(الحاقی 1375/9/24) حدود اختیارات سازمان مسؤوّل یاد شده برطبق تصویبنامه شماره 42890/ت 15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی⁽⁴⁴⁶⁾ آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

445 - این تصویبنامه به شماره 16466/ت/109124 مورخ 1375/1/26 ابلاغ شده است.

446 - منظور آیین‌نامه اجرایی بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه... مصوب 1374/2/4^(1*) است که متن آن با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح زیر است:

ماده 1 (اصلاحی 1374/9/13) - در این آیین‌نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط بکار می‌روند:

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

منطقه: منطقه ویژه حراست شده بندری و غیر بندری که به موجب بند «د» تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ایجاد می‌شود یا طبق تبصره 20 قانون برنامه اول ایجاد شده است.

سازمان مسؤوّل منطقه: شخص حقوقی است که به موجب این آیین‌نامه تعیین و مسؤولیت اداره و مدیریت منطقه را عهده‌دار می‌شود.

ماده 2 - فعالیت‌های مجاز در مناطق به شرح زیر است:

1 - نگهداری امانی کالا

2 - تسریع و تسهیل در دستیابی به کالا، برای نزدیک کردن صحنه فعالیت صاحبان کالا اعم از مواد اولیه، ماشین‌آلات و سایر کالاهای ساخته شده با مصرف کنندگان داخلی به منظور پشتیبانی از تولید داخلی کشور.

3 - پردازش کالا یا ایجاد تغییرات در آن برای تحصیل ارزش افزوده با استفاده از امکانات بالقوه.

4 - فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت دستیابی خریداران عمده داخلی و خارجی به کالاهای مورد نیاز خود در این مناطق، نزدیک کردن بازارهای تجاری منطقه‌ای و بسط و توسعه تجارت خارجی کشور.

5 - ایجاد عرصه فعالیت‌های تجاری منطقه‌ای با توجه به بازارهای کشورهای آسیای میانه، قفقاز و ماورای قفقاز، ارتباط با کشورهای آسیایی و اروپایی و سایر نقاط و بهره‌برداری مفید از این بازارها با استفاده از تمامی تسهیلات ترانزیت داخلی و خارجی، صادرات و صادرات مجدد.

6 (اصلاحی 1374/9/13) - جذب سرمایه و امکانات داخلی و خارجی برای موارد فوق‌الذکر به منظور نیل به اهداف مورد نظر با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ماده 3 (اصلاحی 1374/5/9) - ورود کالا از خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور به منطقه با کمترین تشریفات گمرکی انجام شده و ترانزیت داخلی کالاهای واردشده به منطقه بر اساس مقررات مربوط انجام خواهد شد.

تبصره (الحاقی 1376/10/24) - ورود کالای موضوع این ماده به مناطق واقع در مبادی ورودی کشور، بدون هرگونه تشریفات گمرکی انجام خواهد شد.

ماده 4 - ترخیص کالا از منطقه به داخل کشور مستلزم رعایت مقررات صادرات و واردات است.

U

ماده 5 - کالاهایی که از خارج از کشور یا کالاهای وارداتی که از مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور یا مناطق دیگر موضوع این آیین‌نامه به منطقه وارد می‌شوند می‌توانند بدون هرگونه تشریفات از کشور خارج شوند. (2*)

ماده 6(اصلاحی 1376/4/30) - مدیریت منطقه می‌تواند پس از طبقه‌بندی و ارزش‌گذاری منطقه، حق استفاده از قسمت‌هایی از آن را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار نماید. نظارت بر نحوه بهره‌برداری این مناطق با مدیریت منطقه است.

ماده 7 - مهلت توقف کالای واردشده به منطقه با تشخیص مدیریت منطقه است.

ماده 8 - صاحبان کالاهای وارد شده به منطقه می‌توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را به منظور ورود قطعی یا ورود موقت به داخل کشور، به گمرک اظهار و با انجام مقررات مربوط ترخیص نمایند.

ماده 9(اصلاحی 1374/5/9) - در صورتی که پردازش کالاهای واردشده به منطقه به میزانی باشد که موجب تغییر تعرفه گمرکی کالاهای مذکور شود، میزان سود بازرگانی مربوط به کالاهای فوق برای ورود به سایر نقاط کشور تنها معادل سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی بکار رفته در آن محاسبه و دریافت خواهد شد.

تبصره (الحاقی 1376/10/24)(اصلاحی 1377/2/7) - کالاهای تولید شده در منطقه (میزان قابل ورود به داخل کشور) در صورت صدور به خارج از کشور مستلزم تودیع پیمان ارزی برای مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن می‌باشد.

ماده 10 - هزینه‌های تخلیه، بارگیری و انبارداری کالا در مناطق که توسط مدیریت دولتی اداره می‌شود براساس تعرفه‌هایی که توسط مدیریت منطقه تهیه و به تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی می‌رسد، تعیین می‌شود.

ماده 11 - واردکنندگان کالا به مناطق می‌توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی قابل معامله که توسط مدیریت منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند در این صورت دارنده قبض انبار تفکیکی صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره - مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانک‌های کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده 12 - خرده‌فروشی کالا در منطقه ممنوع است، سقف خرده‌فروشی توسط دبیرخانه مشخص می‌شود.

تبصره (الحاقی 1374/12/26) - خرده‌فروشی کالا موضوع ماده فوق‌الذکر برای آن دسته از مسافران خارجی که قصد انتقال کالای مذکور به خارج از کشور را داشته باشند، با نظارت گمرک ایران بلامانع است.

ماده 13(اصلاحی 1376/10/24) - کلیه کالاهایی که برای تولید یا ارائه خدمات مورد نیاز منطقه از خارج به منطقه وارد می‌شوند، از شمول مقررات عمومی صادرات و واردات مستثنی می‌باشند. واردات کالاهای یادشده به سایر نقاط کشور تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود.

ماده 14 - ایجاد منطقه و تعیین محدوده آن با توجه به نیازها و اولویت‌ها و پیشنهادهای رسیده براساس گزارش توجیهی دبیرخانه در اماکن گمرکی با هماهنگی گمرک و در اماکن بندری با هماهنگی گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی با تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی انجام خواهد شد.

تبصره - سازمان مسؤول منطقه با پیشنهاد دبیرخانه و تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی تعیین و مدیر منطقه توسط رییس سازمان مسؤول منطقه منصوب می‌گردد.

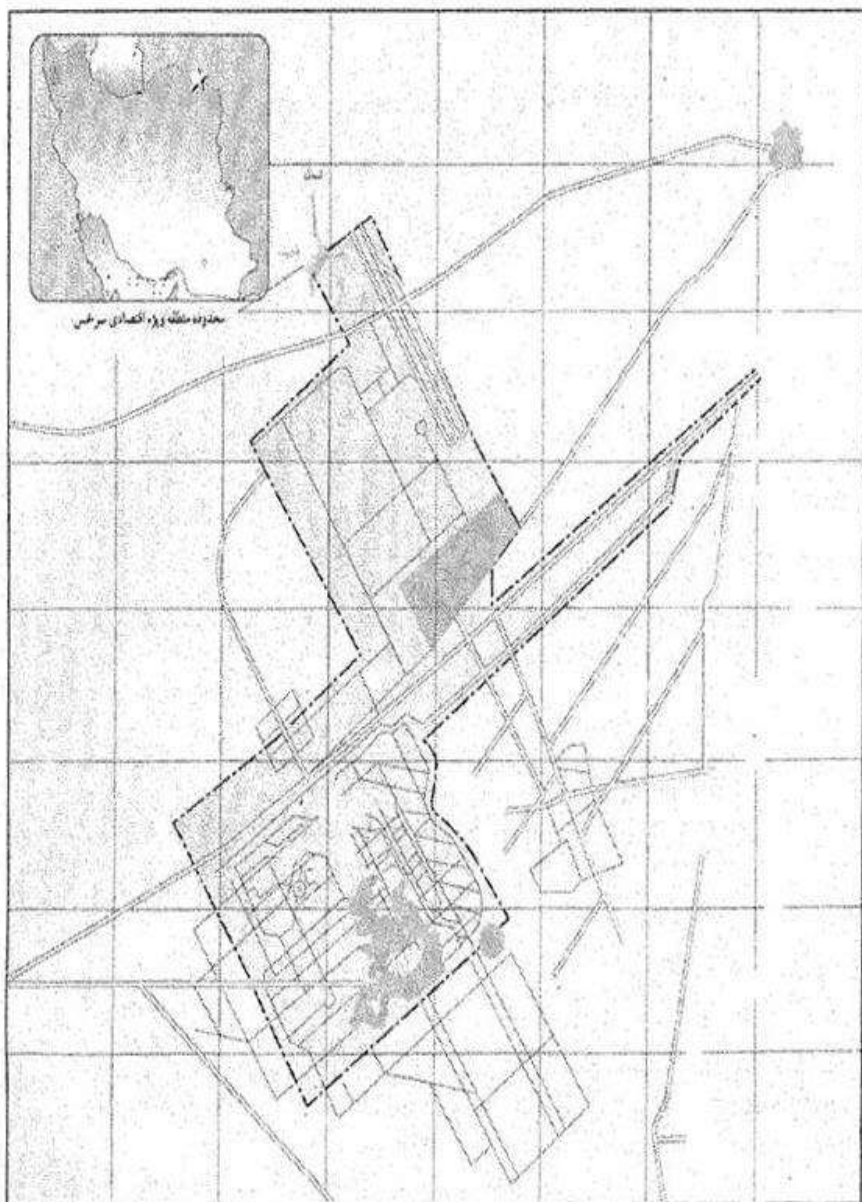
ماده 15(الحاقی 1375/4/18) - برنامه‌ها و فعالیت‌های توسعه و طرح کالبدی زمین منطقه، همچنین اصلاحات بعدی آن‌ها باید به تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی برسد.

ماده 16 - دبیرخانه مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه راداشته و موظف است هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد آیین‌نامه را به شورای عالی ارائه کند.

* 1- زمان اجرای قانون برنامه پنجساله دوم به پایان رسیده است و در حال حاضر برنامه پنجساله چهارم توسعه ملاک عمل می‌باشد.

* 2- به موجب مصوبه شماره 45257/ت 15003 ک مورخ 1374/5/28 تبصره ماده 5 حذف شده است.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس

تعیین منطقه ویژه اقتصادی سیرجان (447)**مصوب 1375/10/3 و شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی**

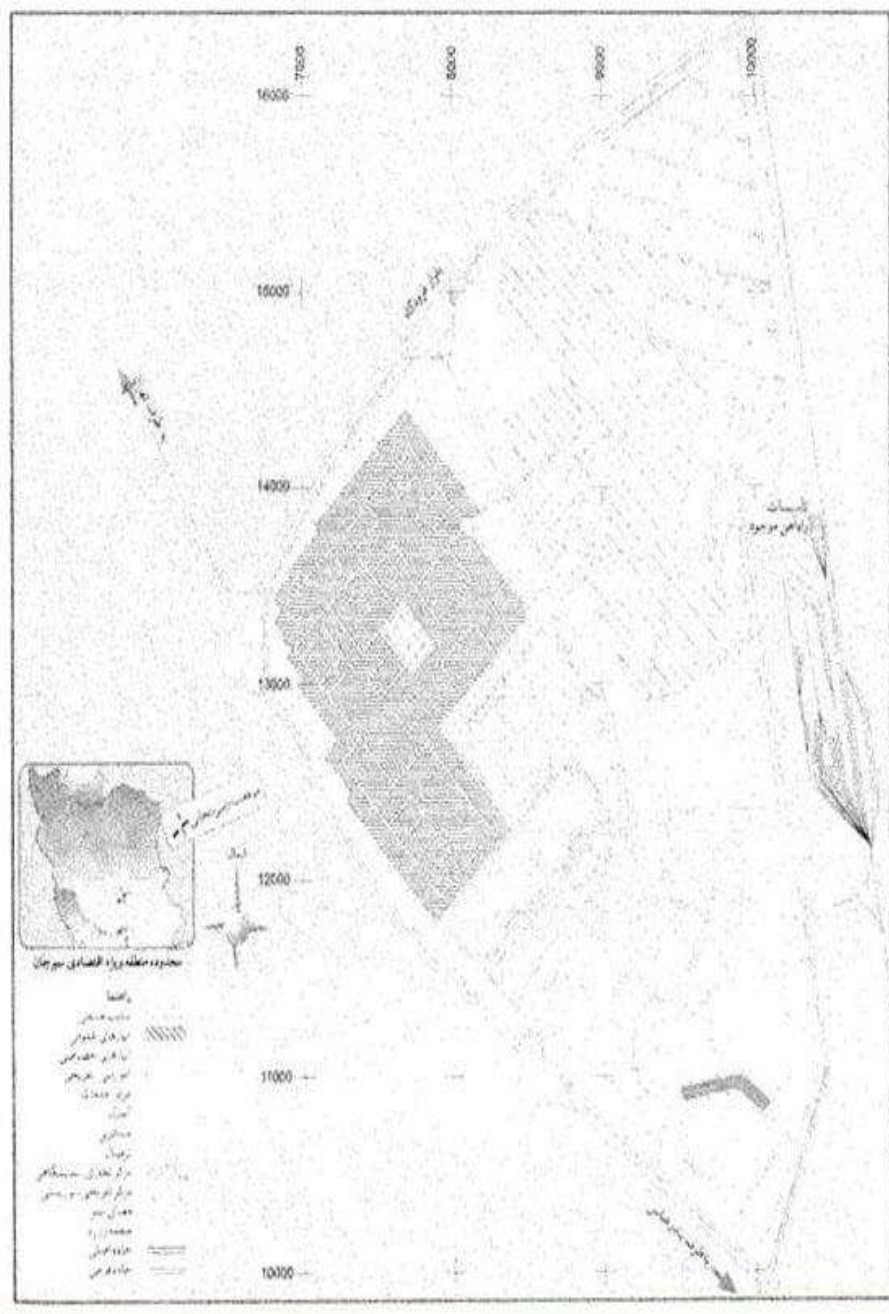
منطقه ویژه اقتصادی سیرجان به شرح نقشه پیوست تعیین و سازمان عمران کرمان به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه تعیین می‌شود.

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یاد شده برطبق تصویبنامه شماره 42890/ت 15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی⁽⁴⁴⁸⁾ آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

447 - این تصویبنامه به شماره 55990/ت 18107 ک مورخ 1376/3/27 ابلاغ شده است.

448 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی سیرجان

تعیین منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان⁽⁴⁴⁹⁾

مصوب 1375/12/13 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

(اصلاحی 1388/11/28) منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان شامل پلاک‌های ثبتی (126)، (127) و (68)

اصلی، موسوم به زواریان و سرفچگان⁽⁴⁵⁰⁾ واقع در بخش (9) قم، در محدوده‌ای به وسعت تقریبی دو هزار (2000) هکتار به شرح نقشه پیوست تعیین و سازمان «عمران و توسعه قم» وابسته به استانداری قم به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه مزبور تعیین گردید.⁽⁴⁵¹⁾

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یاد شده بر طبق تصویب‌نامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.⁽⁴⁵²⁾

449 - این تصویب‌نامه به شماره 127441/ت/17829 هـ مورخ 1376/1/10 ابلاغ شده است.

450 - به نظر می‌رسد واژه سلفچگان صحیح باشد.

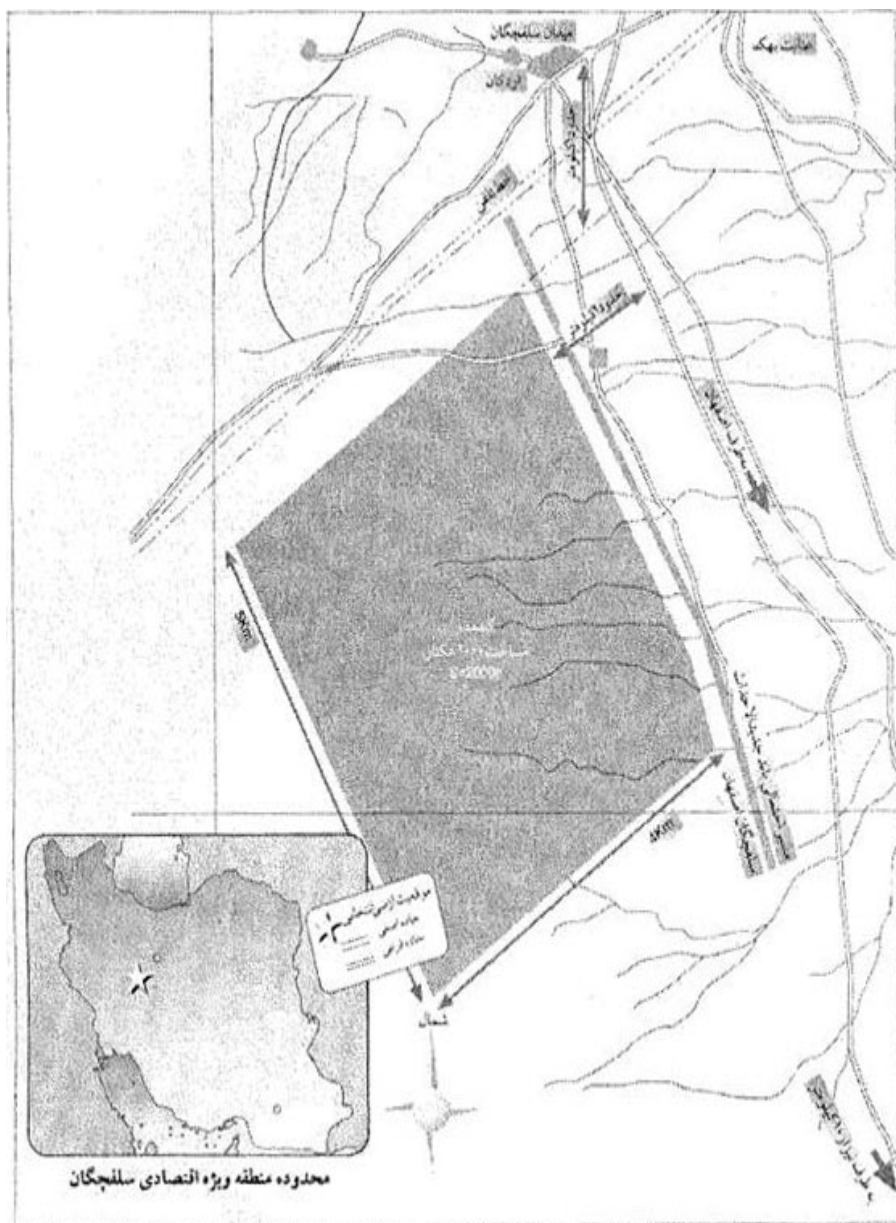
451 - به موجب تصویب‌نامه شماره 101043/ت/48795 ک مصوب 1391/9/29 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد

تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی محدوده‌ای به وسعت یک هزار و پانصد هکتار به شرح نقشه پیوست^(1*) که به مهر دفتر هیأت دولت تأیید شده به محدوده منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان، موضوع تصویب‌نامه شماره 127441/ت/17829 هـ مورخ 1376/1/10 الحاق شده است.

* 1 - به نقشه الحاقی به منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان مندرج در این مجموعه رجوع شود.

452 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی سلیمانجان

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید⁽⁴⁵³⁾

مصوب 1376/3/27 و شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید تنها برای فعالیت‌های صنعتی و تولیدی به وسعت یک‌هزار (1000) هکتار که از شمال و غرب به امکانات شهری ارگ جدید، از جنوب به راه‌آهن کرمان - زاهدان و از شرق به اراضی باغ شهر ابل محدود است، به شرح نقشه پیوست، ایجاد و شرکت عمران ارگ به عنوان سازمان مسؤول منطقه مزبور تعیین می‌شود.⁽⁴⁵⁴⁾

حدود اختیارات سازمان مسؤول یادشده برطبق تصویب‌نامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁵⁵⁾ و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

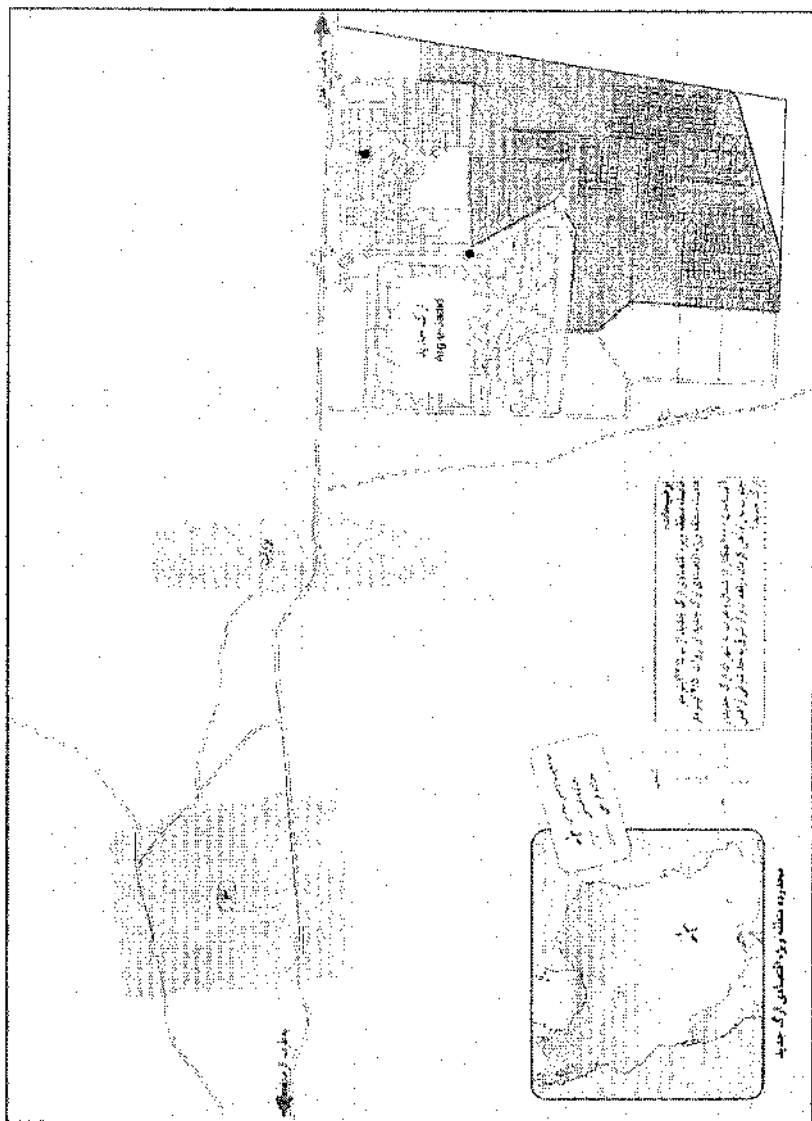
453 - این تصویب‌نامه به شماره 59479/ت/18283 ک مورخ 1376/4/30 ابلاغ شده است.

454 - به موجب تصویب‌نامه مصوب 1392/10/9 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، محدوده‌ای به وسعت پنج هزار و چهارصد و پنجاه (5450) هکتار، شمالاً (به طول 78/12357 متر) به جاده زاهدان - بم، جنوباً (به طول 12165/06 متر) به اراضی محدوده فعلی و نیز اراضی ملی، غرباً (به طول 5250 متر) به اراضی جاده آسفالتی دولت آباد - بم و شرقاً (به طول 8/6023 متر) به اراضی منطقه نمایشیر به شرح نقشه پیوست^(1*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، به محدوده منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید موضوع تصویب‌نامه شماره 59479/ت/18283 ک مورخ 1376/4/30 الحاق شده است.

* 1 - به نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید در این مجموعه رجوع شود.

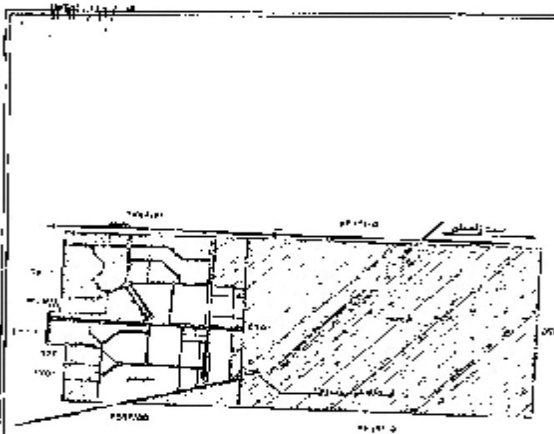
455 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی آرگ جدید

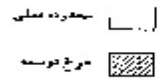
نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی ارگ جدید

۱۶۷۰۹۱

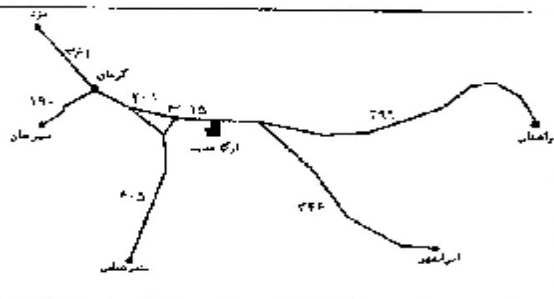

منطقه ویژه اقتصادی: ارگ جدید
 سازمان: دول : شرکت عمران ارگ
 زیر نظر: وزارت اقتصاد
 صنعتی و تولیدی

مساحت: ۱۰۰۰ هکتار
 طرح توسعه: ۵۴۵ هکتار
 حدود: ۴
 شماره: ۱
 ارغی ارگ جدید و جاده هم‌راهان
 حیاطه
 محدوده متعلقه به فعلی و ارغی فعلی

شماره: ۴
 منطقه وسیع تردهشده
 شماره: ۱
 جاده استغاثه دولت ایاد
 بخش پروات، شهرستان یزد
 تاسسات موجود در محدوده هم‌راهان
 فرودگاه، کارخانه پتروشیمی
 شهرستان بهاباد، استات شین
 و ماسعراه آهن، پست برق ۴۰۰
 کیلوات، سسرودخانه های متعدد
 خرمیا

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر امام خمینی⁽⁴⁵⁶⁾

مصوب 1376/3/27 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر امام خمینی به منظور فعالیتهای پتروشیمیایی در منطقه‌ای به شرح نقشه پیوست، که از شمال به جاده اهواز- ماهشهر- سربندر، از شرق به محور بزرگراه در دست احداث پتروشیمی، از غرب به محور اصلی سربندر - بندر امام خمینی و از جنوب به کارخانجات پتروشیمی و جاده بزرگراه در دست احداث محدود است، ایجاد و شرکت ملی صنایع پتروشیمی به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه یادشده تعیین می‌شود. (457)

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یادشده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت 15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁵⁸⁾ و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

456 - این تصویبنامه به شماره 58548/ت 18263 ک مورخ 1376/4/30 ابلاغ شده است.

457 - تصویبنامه در خصوص محدوده منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی مصوب 1385/12/13:

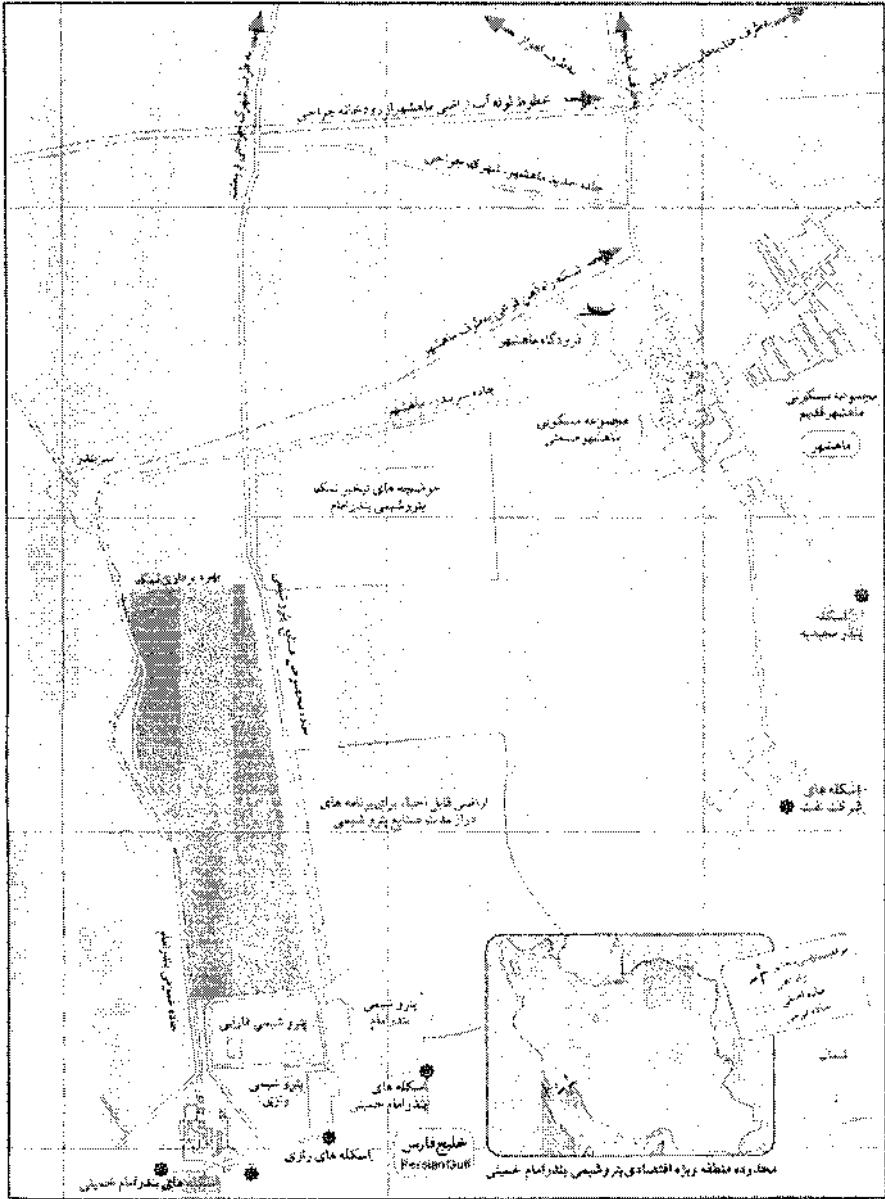
1- محدوده منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی از شمال به جاده اهواز - ماهشهر - سربندر، از شرق به منتهی‌الیه حریم شرقی بلوار اختصاصی پتروشیمی و تأسیسات احداثی در حاشیه شرقی این بلوار و نیز خورهای شمال و شرق مجتمع پتروشیمی بندر امام، از غرب به محور اصلی سربندر - بندر امام - اسکله سیلو و از جنوب به خور موسی تا شرق تأسیسات اداره کل بنادر و کشتیرانی بندر امام افزایش می‌یابد.

2- مساحت منطقه الحاقی که در مجموع مساحت منطقه را به حدود 2600 هکتار افزایش خواهد داد، توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی به طور دقیق تعیین می‌شود.

3- کاهش احتمالی درآمدهای شهرداری‌های ماهشهر و بندر امام خمینی ناشی از این تصویبنامه توسط شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی بطور سالیانه تأمین و به شهرداری‌های یادشده پرداخت خواهد شد.

458 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر امام خمینی

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس (459)(460)

مصوب 1376/10/4 وزیرای عضو شورای عالی مناطق آزاد

با اصلاحات بعدی

اصلاحی 1383/12/16 و 1387/12/12 - منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، برای فعالیت‌های تولیدی، صنعتی و معدنی به وسعت تقریبی یک هزار و دویست (1200) هکتار در دو قسمت که به وسیله مسیر زیرگذر جاده بندرعباس - شهید رجایی به هم متصل می‌شوند، طبق حدود مشروح زیر⁽⁴⁶¹⁾ و نقشه پیوست، ایجاد و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران به عنوان سازمان⁽⁴⁶²⁾ مسؤؤل منطقه مزبور تعیین می‌شود:

قسمت اول از شمال به راه‌آهن و پالایشگاه بندرعباس، از جنوب به جاده بندر عباس - بندر شهید رجایی، از شرق به راه‌آهن و جاده انشعابی از جاده بندرعباس - بندر شهید رجایی و از غرب به پالایشگاه بندرعباس و جاده و روستای جمال‌احمد.

قسمت دوم از شمال به جاده بندرعباس - بندر شهید رجایی، از جنوب به اسکله فولاد هرمزگان، از شرق به نیروگاه توانیر و از غرب به روستای خون سرخ و اداره بندر.

منطقه یادشده به میزانی که حصارکشی شده و مورد تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد، عملیاتی خواهد شد.

459 - این تصویبنامه به شماره 77192/ت19252ک مورخ 1376/12/9 ابلاغ شده است.

460 - به موجب تصویبنامه مصوب 1383/12/16 هیأت‌وزیران منطقه ویژه اقتصادی معادن و فلزات به منطقه ویژه صنایع معدنی معدنی و فلزی خلیج فارس تغییر نام یافته و مسؤولیت اداره آن به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران محول گردیده است. ضمناً به موجب نامه اصلاحی مورخ 1387/12/12 واژه اقتصادی که قبل از عبارت صنایع معدنی و فلزی تحریر نشده بود نیز اصلاح گردید.

461 - به موجب تصویبنامه مصوب 1392/10/9 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، محدوده‌ای به وسعت دو هزار و پانصد (2500) هکتار، شمالاً (اول به طول 3160 متر و دوم به طول 11908 متر) به ارتفاعات کوه پولادی، جنوباً (اول به طول 3547 متر، دوم به طول 531 متر، سوم به طول 3792 متر، چهارم به طول 4456 متر، پنجم به طول 2818 متر، ششم به طول 1743 متر و هفتم به طول 2555 متر) به اراضی پالایشگاه‌های هرمز و ستاره خلیج فارس و نیز اراضی بندر شهید رجایی، غرباً (اول به طول 1430 متر و دوم به طول 2651 متر) به اراضی سازمان بنادر و دریانوردی، به شرح نقشه پیوست^(1*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، به محدوده منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، موضوع تصویبنامه شماره 77192/ت19252ک مورخ 1376/12/29 الحاق می‌گردد.

* 1 - به نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس در این مجموعه رجوع شود.

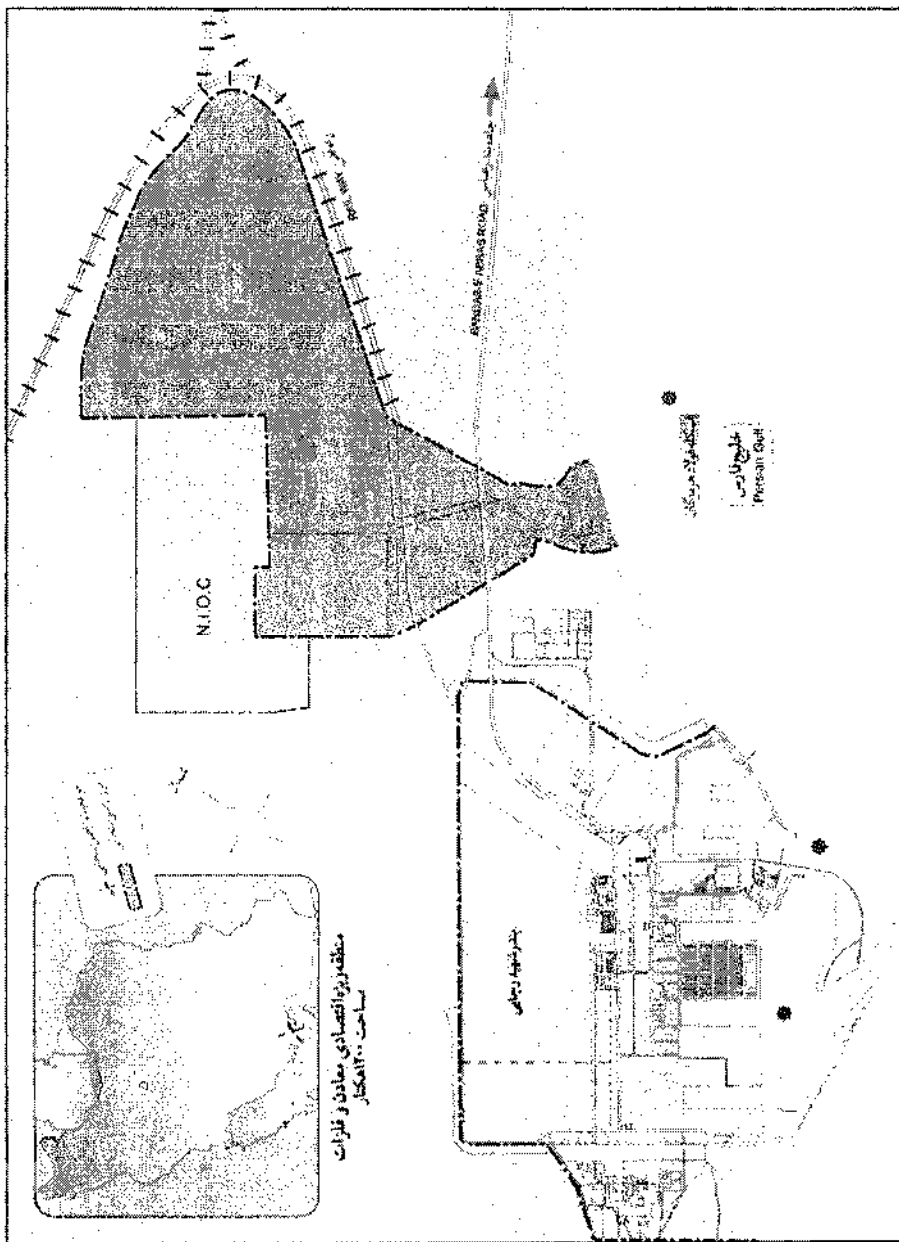
462 - به موجب تصویبنامه مصوب 1383/12/16 هیأت‌وزیران منطقه ویژه اقتصادی معادن و فلزات به منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس تغییر نام یافته و مسؤولیت اداره آن به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران محول گردیده است. ضمناً به موجب نامه اصلاحی مورخ 1387/12/12 واژه اقتصادی که قبل از عبارت صنایع معدنی و فلزی تحریر نشده بود نیز اصلاح گردید.

حدود اختیارات سازمان⁽⁴⁶³⁾ مسؤول منطقه یادشده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت15003ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁶⁴⁾ و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

463 - به موجب تصویبنامه مصوب 1383/12/16 هیأت‌وزیران منطقه ویژه اقتصادی معادن و فلزات به منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس تغییرنام یافته و مسؤولیت اداره آن به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران محول گردیده است. ضمناً به موجب نامه اصلاحی مورخ 1387/12/12 واژه اقتصادی که قبل از عبارت صنایع معدنی و فلزی تحریر نشده بود نیز اصلاح گردید.

464 - به آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (25) قانون برنامه پچساله دوم توسعه .... مصوب 1374/2/4 شورای عالی مناطق آزاد مندرج در پاورقی تصویبنامه تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1374/12/26 هیأت‌وزیران در همین مجموعه رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس

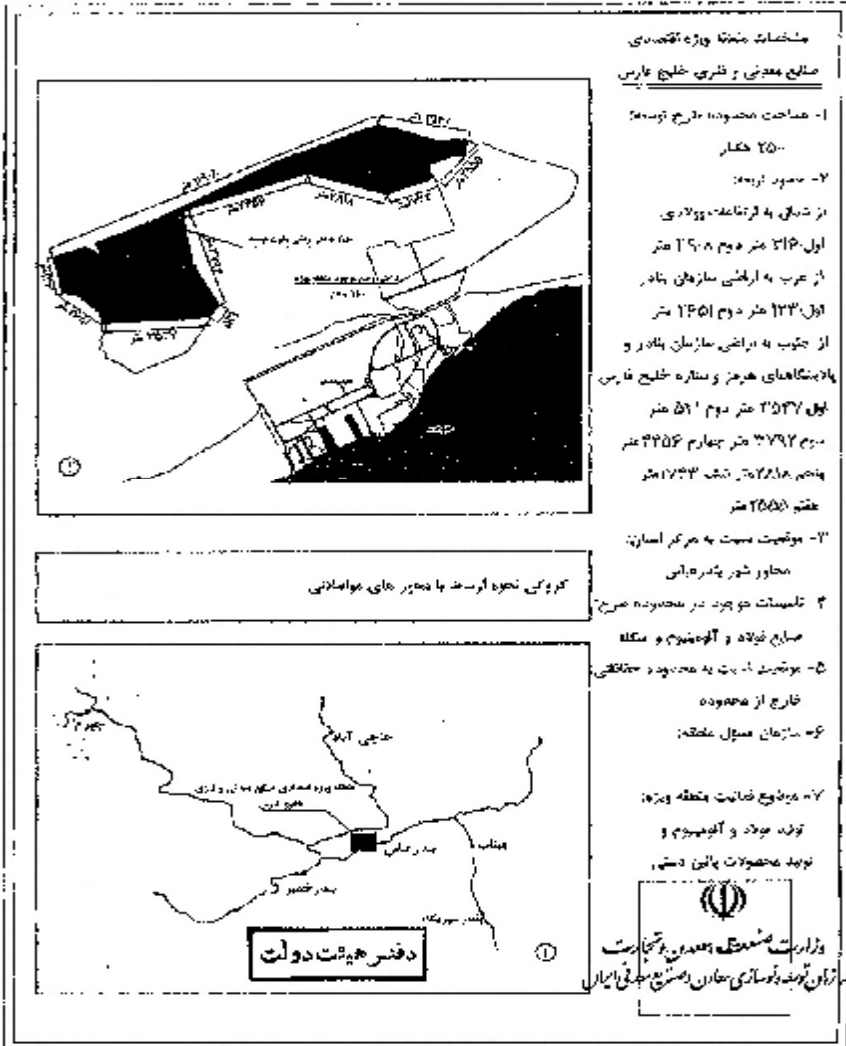

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس

۱۶۷۰۹۳

۸۹۱/۱/۲

تعیین منطقه ویژه اقتصادی بوشهر⁽⁴⁶⁵⁾

مصوب 1376/10/24 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

منطقه ویژه اقتصادی بوشهر در چهار محدوده جغرافیایی با سازمان مسوول جداگانه به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - منطقه اول، منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر به وسعت تقریبی چهل و یک (41) هکتار در محوطه بندری که از شمال و شرق به دریا، از جنوب به اداره کل شیلات و از غرب به جاده کمربندی محدود است (طبق نقشه شماره یک پیوست) ایجاد و سازمان بنادر و کشتیرانی⁽⁴⁶⁶⁾ به عنوان سازمان مسوول منطقه یادشده تعیین می‌شود.⁽⁴⁶⁷⁾

ب - منطقه دوم، در سه محوطه به شرح زیر (طبق نقشه شماره دو پیوست) ایجاد و شرکت عمران و توسعه بوشهر به عنوان سازمان مسوول منطقه یادشده تعیین می‌شود:

1 - زمینی به وسعت تقریبی یکصد و پنجاه و چهار (154) هکتار که از شمال به بزرگراه بوشهر - برازجان، از جنوب به شهرک صنعتی، از شرق به جاده تصفیه‌خانه و از غرب به جاده ساحلی محدود است.

2 - زمینی به وسعت تقریبی یکهزار و هشتصد و هشتاد (1880) هکتار در هشت (8) کیلومتری جاده بوشهر به شیراز که از شمال به بزرگراه بوشهر - برازجان، از جنوب و غرب به باقیمانده پلاک (233_3768/231) و از شرق به جاده ساحلی و شهرک صنعتی محدود است.

3 - زمینی مربوط به نمایشگاه دایمی و مرکز تجارت ایران و قطر که از شمال به خیابان چهارباندی، از جنوب به خیابان در دست احداث عاشوری، از شرق به فضای ورزشی پلاک (646) و از غرب به جاده ساحلی محدود است.

حدود اختیارات سازمان مسوول یادشده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت15003ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁶⁸⁾ و با رعایت قوانین ومقررات جاری کشور می‌باشد.

مناطق فوق‌الذکر به میزانی که حصارکشی شده و حراست آن مورد تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد عملیاتی خواهد شد.

465 - این تصویبنامه به شماره 76715/ت19225ک مورخ 1376/12/9 ابلاغ شده است.

466 - در حال حاضر سازمان بنادر و دریانوردی.

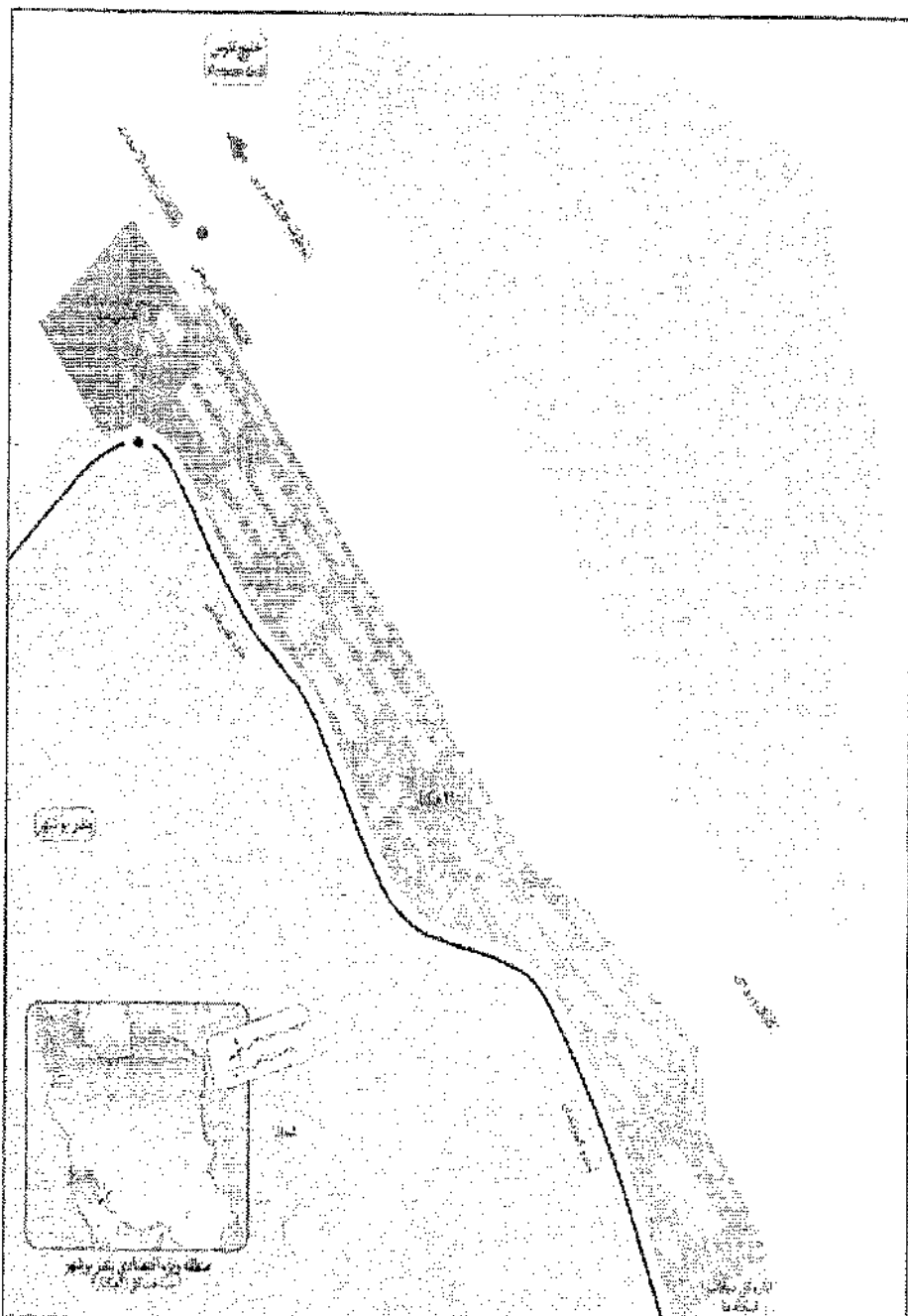
467 - الف - به موجب تصویبنامه شماره 147221/ت38501ک مصوب 1386/4/5 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی حوضچه و اراضی هفده هکتاری پایانه کانتینری واقع در جنوب غربی و اراضی هفتاد هکتاری جزیره نگین واقع در شمال شرقی بندر بوشهر به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر (موضوع بند الف تصویبنامه شماره 76715/ت19225ک مورخ 1376/12/9) به شرح نقشه پیوست^(1*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است الحاق شده است.

ب - به موجب تصویبنامه مصوب 1389/11/27 هیأت‌وزیران به مرکز امور مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی اجازه داده شده با همکاری استانداری و رعایت قوانین و مقررات نسبت به بررسی الحاق محوطه بندرگناوه به محدوده منطقه ویژه اقتصادی شمال استان بوشهر اقدام و نتیجه را به هیأت‌وزیران ارائه نماید.

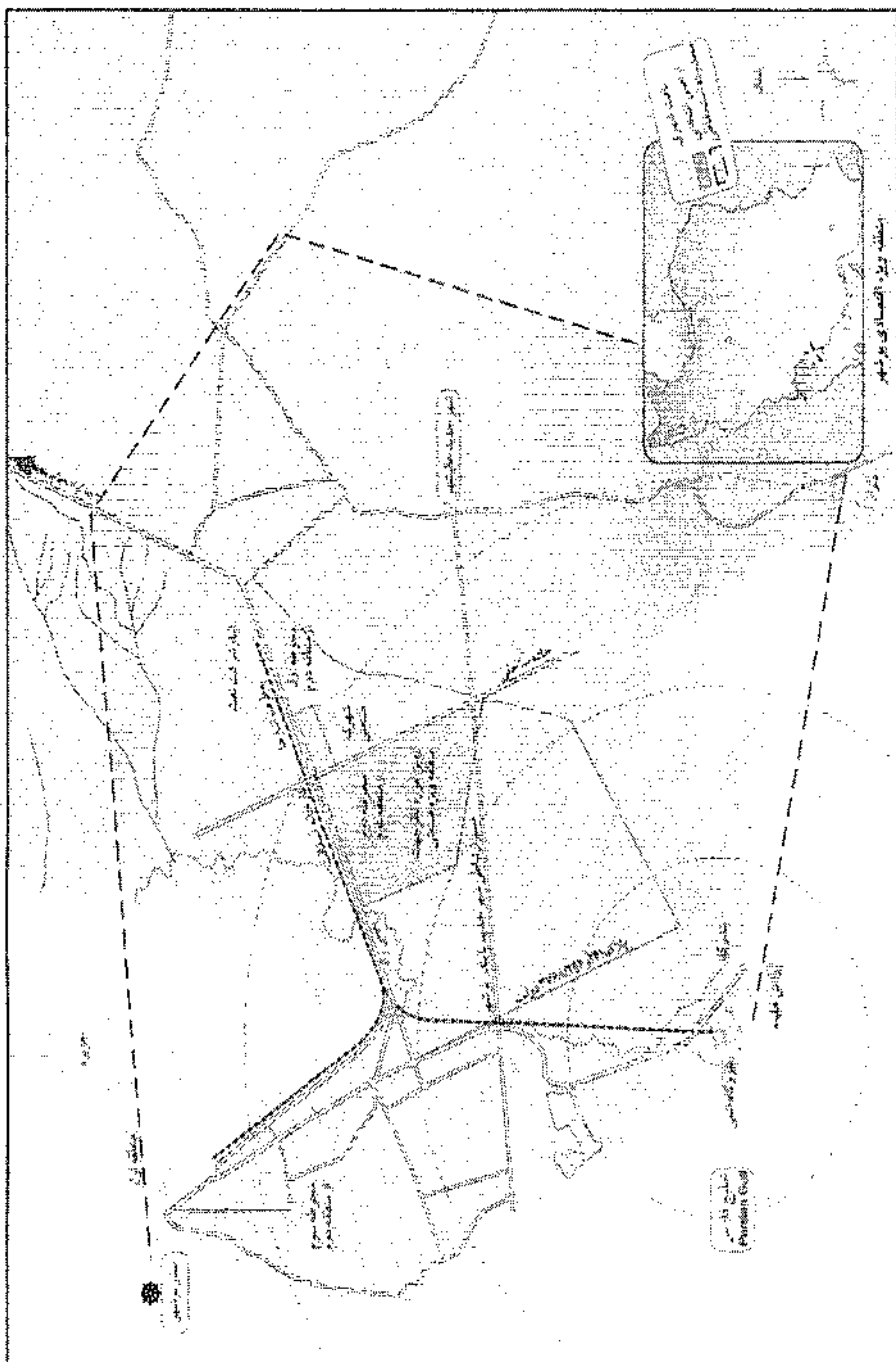
* 1 - نقشه مذکور با عنوان «محدوده الحاقی به منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر» در همین مجموعه درج شده است.

468 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

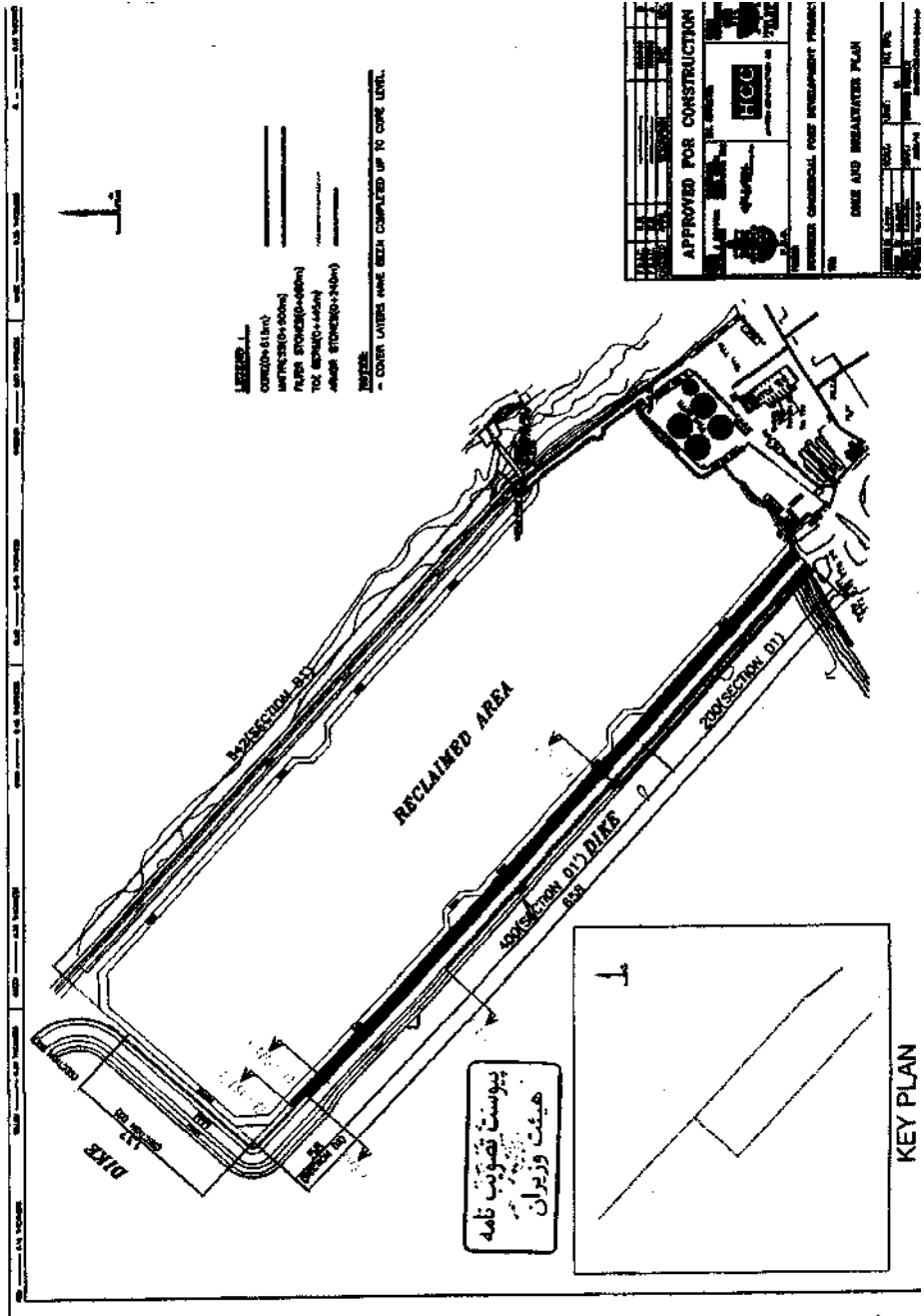
نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی بوشهر

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر بوشهر

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر⁽⁴⁶⁹⁾

مصوب 1376/10/24 و وزیرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر در زمینی به وسعت تقریبی شصت (60) هکتار، که از شمال به دریا، از شرق به بندر شیلاتی، از غرب به اراضی بخش خصوصی و از جنوب به جاده ارتباطی محدود است، به شرح نقشه پیوست ایجاد و سازمان بنادر و کشتیرانی⁽⁴⁷⁰⁾ به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه مزبور تعیین می شود.⁽⁴⁷¹⁾

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یادشده بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁷²⁾ و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می باشد.

469 - این تصویبنامه به شماره 76606/ت/19220 ک مورخ 1376/12/9 ابلاغ شده است.

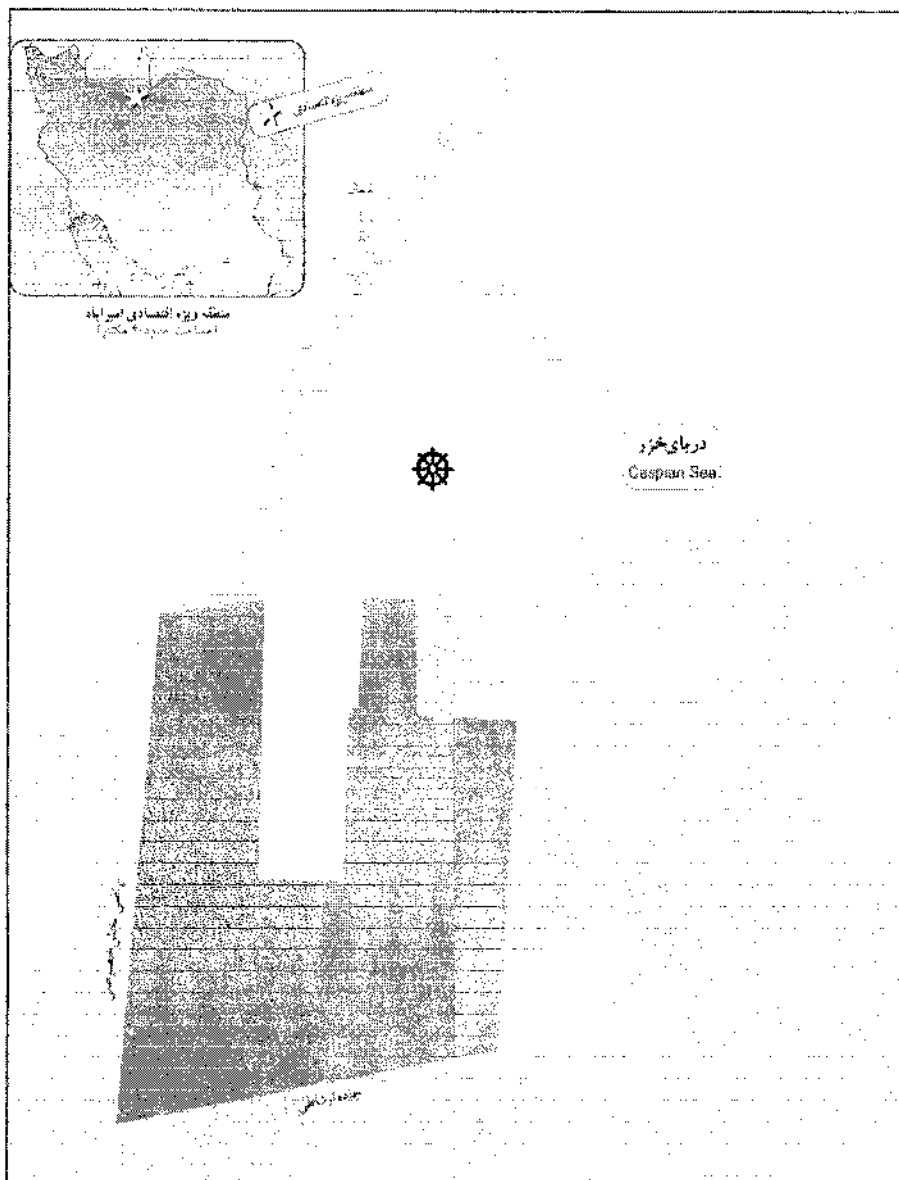
470 - در حال حاضر سازمان بنادر و دریانوردی.

471 - به موجب تصویبنامه شماره 147220/ت/38501 ک مصوب 1386/4/5 وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی حوضچه و اراضی پشتیبانی بندر به مساحت تقریبی هزار هکتار (به شرح نقشه پیوست^(1*)) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است) به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر (موضوع تصویبنامه شماره 76606/ت/19220 ک مورخ 1376/12/9 الحاق شده است.

* 1- نقشه مذکور با عنوان «محدوده الحاقی به منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر» در همین مجموعه درج شده است.

472 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد بهشهر

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی⁽⁴⁷³⁾

مصوب 1376/11/6 و وزیر عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی در محوطه بندر شهید رجایی به مساحت تقریبی بیست (20) کیلومتر مربع که از شمال به جاده کشتی‌سازی، از شرق به اول شهرک شهید رجایی (خانه‌های سازمانی اداره کل بندر و کشتیرانی هرمزگان)، از غرب به انتهای انبارهای ایتاکو (ابتدای کمپ کارگری) و از جنوب به دریا محدود است، به شرح نقشه پیوست ایجاد و سازمان بنادر و کشتیرانی⁽⁴⁷⁴⁾ به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه یادشده تعیین می‌شود.⁽⁴⁷⁵⁾

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یادشده برطبق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آنو با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

(اصلاحی 1386/4/5) محدوده‌ای به وسعت یکصد هکتار واقع در فاز سوم و دو هکتار از اراضی ترافیک ساحلی منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی (محدوده خط‌چین شده در نقشه‌های پیوست⁽⁴⁷⁶⁾) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است) جهت تسهیل در امور حمل و نقل کالا و ارائه خدمات بندری با حفظ حقوق مالکانه سازمان بنادر و کشتیرانی⁽⁴⁷⁷⁾ و بدون اخذ اجازه بها به سازمان منطقه آزاد قشم واگذار می‌شود.

سازمان مذکور در بهره‌برداری از اراضی واگذار شده، مکلف به رعایت ضوابط منطقه ویژه اقتصادی بندر شهیدرجایی می‌باشد.

473 - این تصویبنامه به شماره 77193/ت/19260ک مورخ 1376/12/9 ابلاغ شده است.

474 و 477 - در حال حاضر سازمان بنادر و دریانوردی.

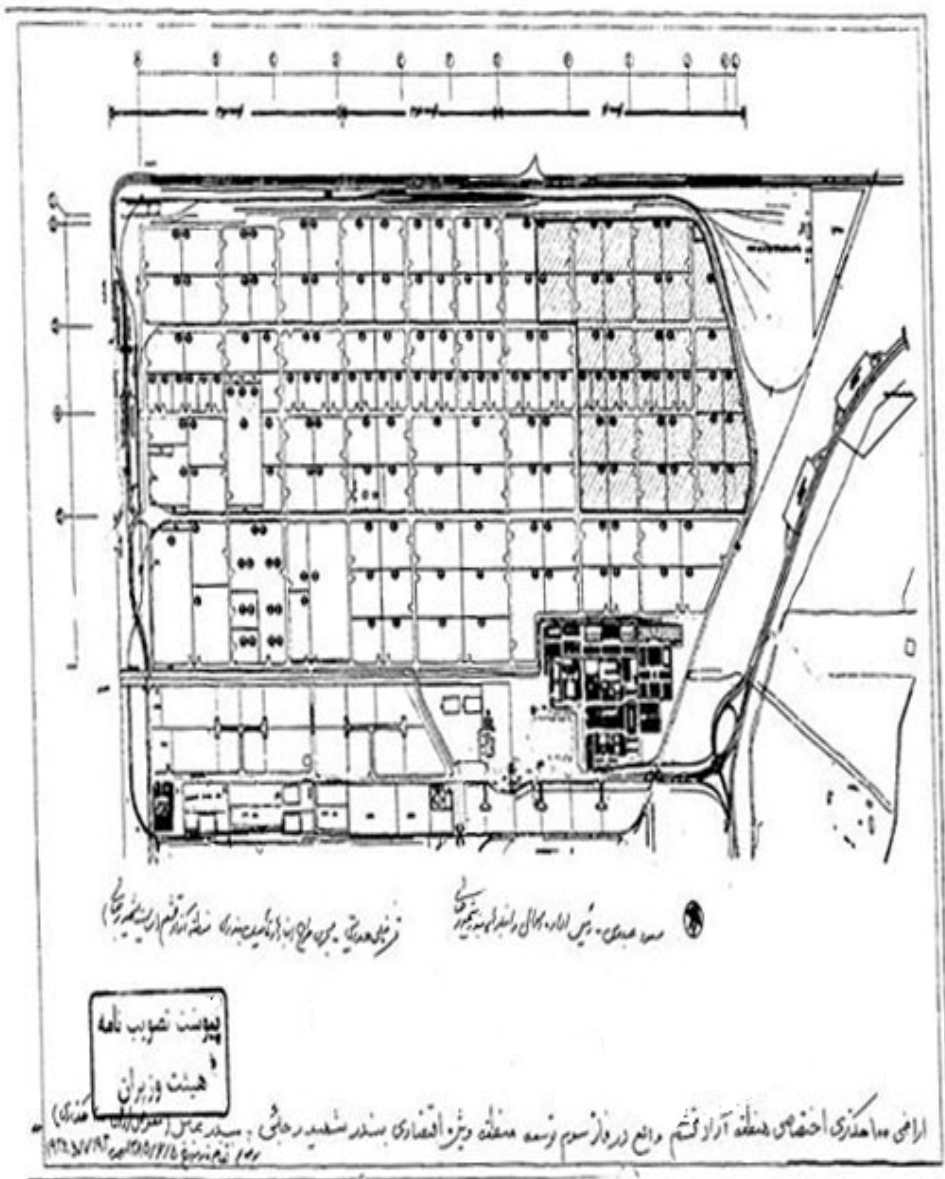
475 - به تصویبنامه مصوب 1393/12/17 درخصوص الحاق محدوده‌ای به منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی در همین

مجموعه رجوع شود.

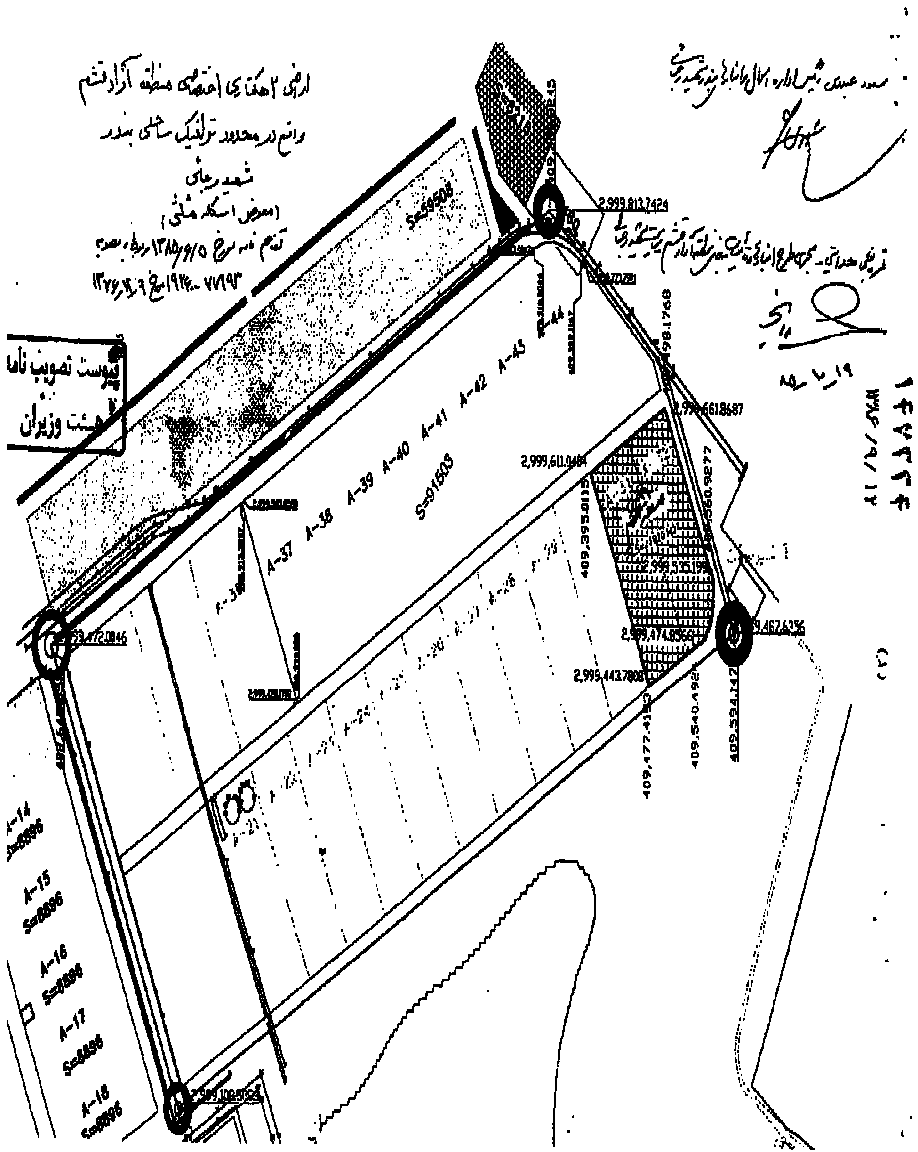
476 - نقشه‌های مذکور تحت عنوان «نقشه‌های مربوط به اختصاص محدوده یکصد هکتاری واقع در فاز سوم و دو هکتار از اراضی ترافیک ساحلی منطقه ویژه اقتصادی بندر شهیدرجایی به سازمان منطقه آزاد قشم» در این مجموعه درج شده است.

نقشه مربوط به اختصاص محدوده یکصد هکتاری واقع در فاز سوم منطقه ویژه اقتصادی بندر شهیدرجایی به سازمان منطقه آزاد قشم

نقشه مربوط به اختصاص اراضی ترافیک ساحلی منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی به سازمان منطقه آزاد قشم

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی لرستان (478) (479)

مصوب 1377/12/5 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

(اصلاحی 1386/4/5) - منطقه ویژه اقتصادی لرستان⁽⁴⁸⁰⁾ صرفاً به منظور فعالیت‌های صنعتی و تولیدی در محدوده شهرک صنعتی ازنا به مساحت 71 هکتار به شرح نقشه پیوست که از شمال به منابع ملی پلاک زرنان، از شرق به اراضی پلاک گرجی، از جنوب به منطقه حفاظت شده سفیدکوه و از غرب به اراضی کشاورزی روستای زرنان محدود است، ایجاد و شرکت شهرک صنعتی لرستان به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه یادشده تعیین می‌شود. (481)

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یاد شده مطابق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن⁽⁴⁸²⁾ و با رعایت قوانین مقررات جاری کشور می‌باشد.

478 - این تصویبنامه به شماره 1832/ت/21140 ک مورخ 1387/2/15 ابلاغ شده است.

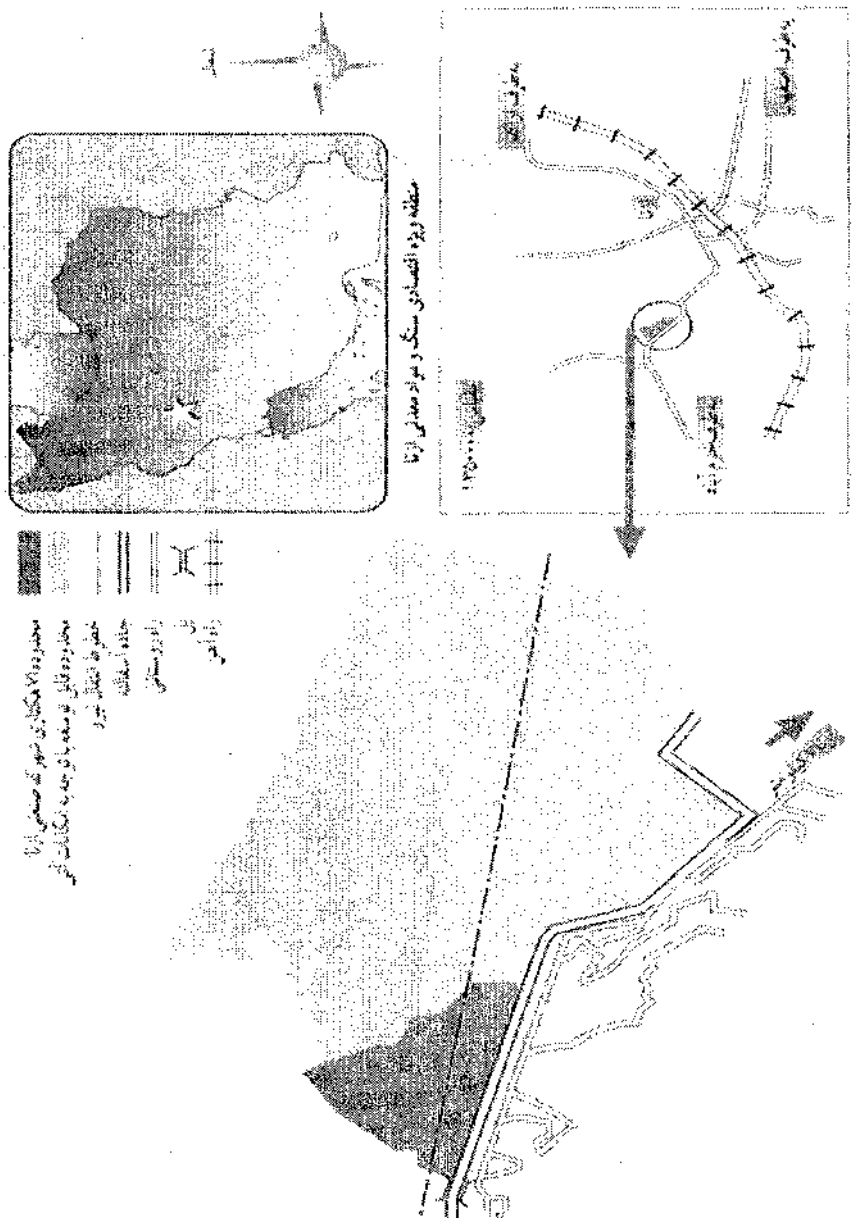
479 و 480 - به موجب تصویبنامه شماره 147223/ت/38501 ک مصوب 1386/4/5 وزیران عضو شورای مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی عنوان «منطقه ویژه اقتصادی سنگ و مواد معدنی در شهرستان دورود» به «منطقه ویژه اقتصادی لرستان» تغییر یافته است.

481 - به موجب تصویبنامه شماره 147223/ت/38501 ک وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی که در جلسه مورخ 1386/4/5 برگزار شد مساحت محدوده منطقه ویژه اقتصادی یاد شده از هفتاد و یک به چهار صد و شصت و سه هکتار شامل اراضی پلاک ثبتی 32 و اراضی ملی مستثنیات پلاک ثبتی 32 به شرح نقشه پیوست^(1*) که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است) افزایش یافته است.

*1 - نقشه مذکور تحت عنوان نقشه الحاقی به منطقه ویژه اقتصادی لرستان در این مجموعه درج شده است.

482 - به زیرنویس شماره 446 رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی لریستان

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی یزد (483)(484)

مصوب 1378/12/25 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی

(اصلاحی 1386/1/29) - منطقه ویژه اقتصادی یزد در مساحتی به میزان پانصد و هفتاد (570)

هکتار به شرح نقشه پیوست که از شمال به زمین انبارهای عمومی و کارخانه صنایع لاستیک یزد، از شرق به زمین شهرک صنعتی، از جنوب به خط لوله انتقال نفت به یزد و از غرب به باقیمانده پلاک یک فرعی (6646) از بخش (9) یزد محدود است، ایجاد و شرکت شهرک‌های صنعتی یزد به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه یادشده تعیین می‌شود. (485)

منطقه یادشده به میزانی که حصارکشی شده و مورد تأیید گمرک ایران قرار گیرد، عملیاتی می‌شود.

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل منطقه یادشده برطبق تصویب شماره 15003/ت/42890 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن (486) و با رعایت قوانین و مقررات کشور است.

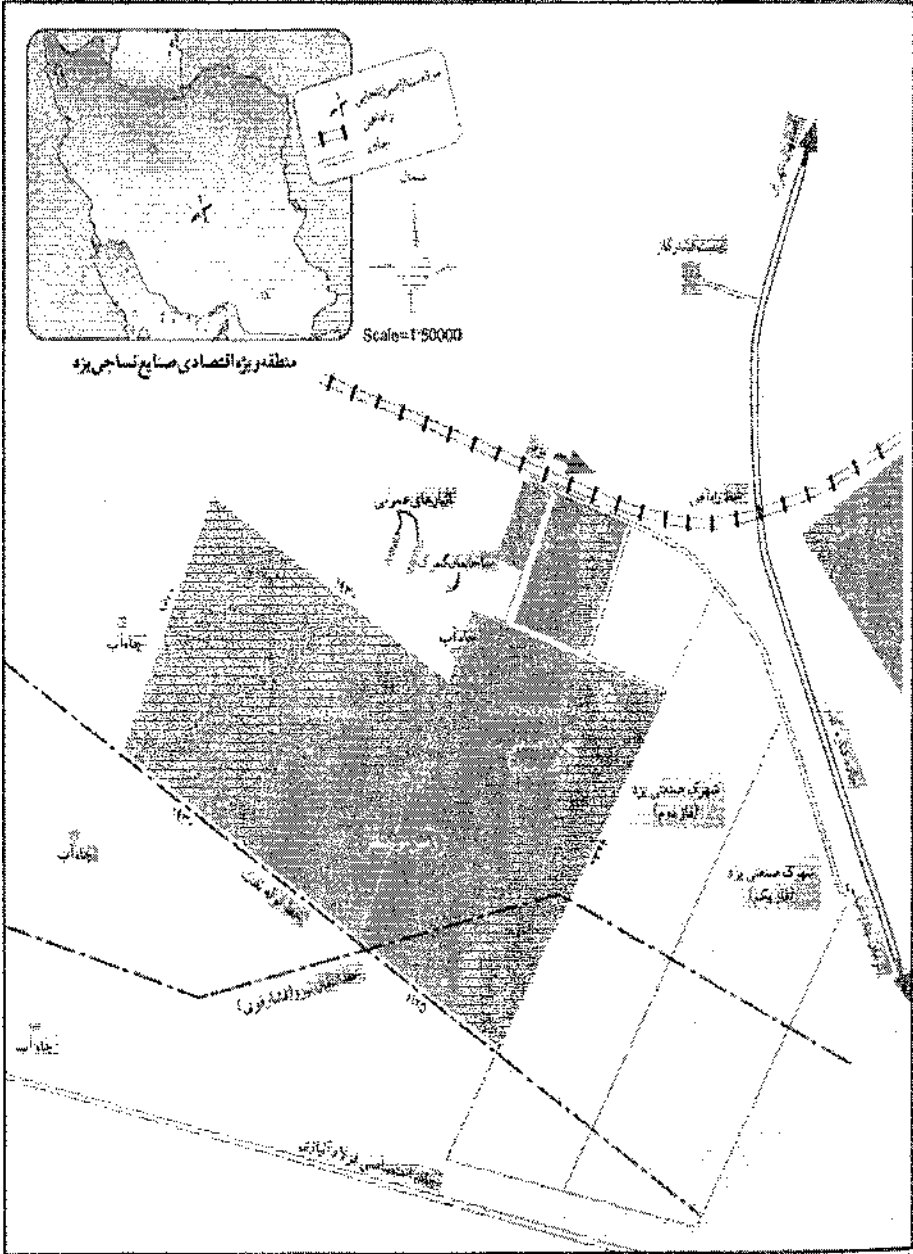
483 و 485- به موجب تصویبنامه مصوب 1386/1/29 هیأت وزیران عنوان «منطقه ویژه اقتصادی نساجی یزد» به «منطقه

ویژه اقتصادی یزد» تغییر یافته است.

484- این تصویبنامه به شماره 22797/ت/10277 ک مورخ 1379/3/17 ابلاغ شده است.

486- به زیرنویس شماره 446 رجوع رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی یزد

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی شیراز (487)(488)

مصوب 1378/12/25 و شورای عالی مناطق آزاد

با اصلاحات بعدی

(اصلاحی 1386/1/31) - منطقه ویژه اقتصادی شیراز⁽⁴⁸⁹⁾ در مساحتی به وسعت سیصد (300) هکتار در نزدیکی شیراز به شرح نقشه پیوست که از شمال به مستثنیات پلاک 2190، از شرق به جاده اصلی نیروگاه و زهکش آب، از جنوب به اراضی پلاک 2187 (سنگانک) و اراضی پلاک 2188 (اسلاملو) و از غرب به اراضی هفتصد (700) هکتاری مربوط به طرح توسعه منطقه ویژه اقتصادی منتهی به پلاک 2200 (محمودآباد) محدود است، ایجاد و شرکت توسعه صنایع و صادرات فارس به عنوان سازمان مسؤل منطقه یادشده، تعیین می شود.⁽⁴⁹⁰⁾

487 - این تصویبنامه به شماره 10242/ت/22776 ک مورخ 1379/3/17 ابلاغ شده است.

488 و 490 - به موجب تصویبنامه شماره 18706/ت/37192 ک مصوب 1386/1/31 هیأت وزیران عنوان «منطقه ویژه اقتصادی برق و الکترونیک شیراز» موضوع تصویبنامه شماره 10242/ت/22776 ک مورخ 1379/3/17 به «منطقه ویژه اقتصادی شیراز» تغییر یافته است.

490 - الف - این تصویبنامه به موجب تصویبنامه شماره 18706/ت/37192 ک مصوب 1386/1/31 هیأت وزیران اصلاح و ضمناً متن ذیل نیز به موجب تصویبنامه شماره 92312/ت/40456 ک مصوب 1387/5/20 به تصویبنامه اصلاحی مذکور الحاق شده است:

این تصویبنامه در صورتی قابل اجرا است که سازمان مسؤل منطقه مطابق ماده (19) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384 وضعیت خود را در مهلت مقرر در آن ماده با قانون یاد شده تطبیق داده باشد.

ب - تصویبنامه شماره 223130/ت/41092 هـ مصوب 1387/11/23 (اصلاحی 1390/11/16 و 1391/7/2) به شرح ذیل تصویبنامه‌های مصوب 1378/12/25⁽¹⁾ و 1386/1/31 را اصلاح نموده است:

1 - هفتصد هکتار به شرح نقشه پیوست که تأیید شده به مهر پیوست تصویبنامه هیأت وزیران است به عنوان اراضی طرح توسعه به اراضی فعلی منطقه ویژه اقتصادی شیراز موضوع تصویبنامه‌های شماره 10242/ت/22776 ک مورخ 1379/2/17 و شماره 18706/ت/37192 هـ مورخ 1386/2/11 و تصویب نامه شماره 92312/ت/40456 ک مورخ 1387/6/7 الحاق می شود.

2 - شهرک دانشگاهی و شهرک سلامت در منطقه توسعه یافته استقرار یابد.

3 - بین قسمت فعلی و بخش توسعه یافته فضای سبز ایجاد شود.

ج - تصویبنامه شماره 47660/ت/42538 هـ مصوب 1388/2/10 هیأت وزیران در خصوص تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز: محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز شامل پلاک‌های موضوع تصویبنامه شماره 10242/ت/22776 ک مورخ 1379/3/17 به انضمام اراضی 992 هکتاری چهل چشمه در پلاک 4 بخش 3 مشهور به گلستان در جنوب جاده اصلی شیراز - سپیدان و 1750 هکتار اراضی پلاک 8 بخش 3 مشهور به گویم حدفاصل روستاهای گویم و قلات در ضلع شمالی محور شیراز - سپیدان که شمالاً به منابع ملی، جنوباً به اراضی زراعی، شرقاً به شهر صدرا و غرباً به جاده بیضا محدود است، بر اساس نقشه‌های پیوست⁽²⁾ که تأیید شده به مهر پیوست تصویبنامه هیأت وزیران است، تعیین می شود.

* 1- منظور تصویبنامه شماره 10242/ت/22776 ک مورخ 1379/3/17 موضوع ایجاد منطقه ویژه اقتصادی برق و الکترونیک شیراز است که به موجب تصویبنامه شماره 18706/ت/37192 ک مصوب 1386/1/31 هیأت وزیران عنوان آن به «منطقه ویژه اقتصادی شیراز» تغییر یافته است.

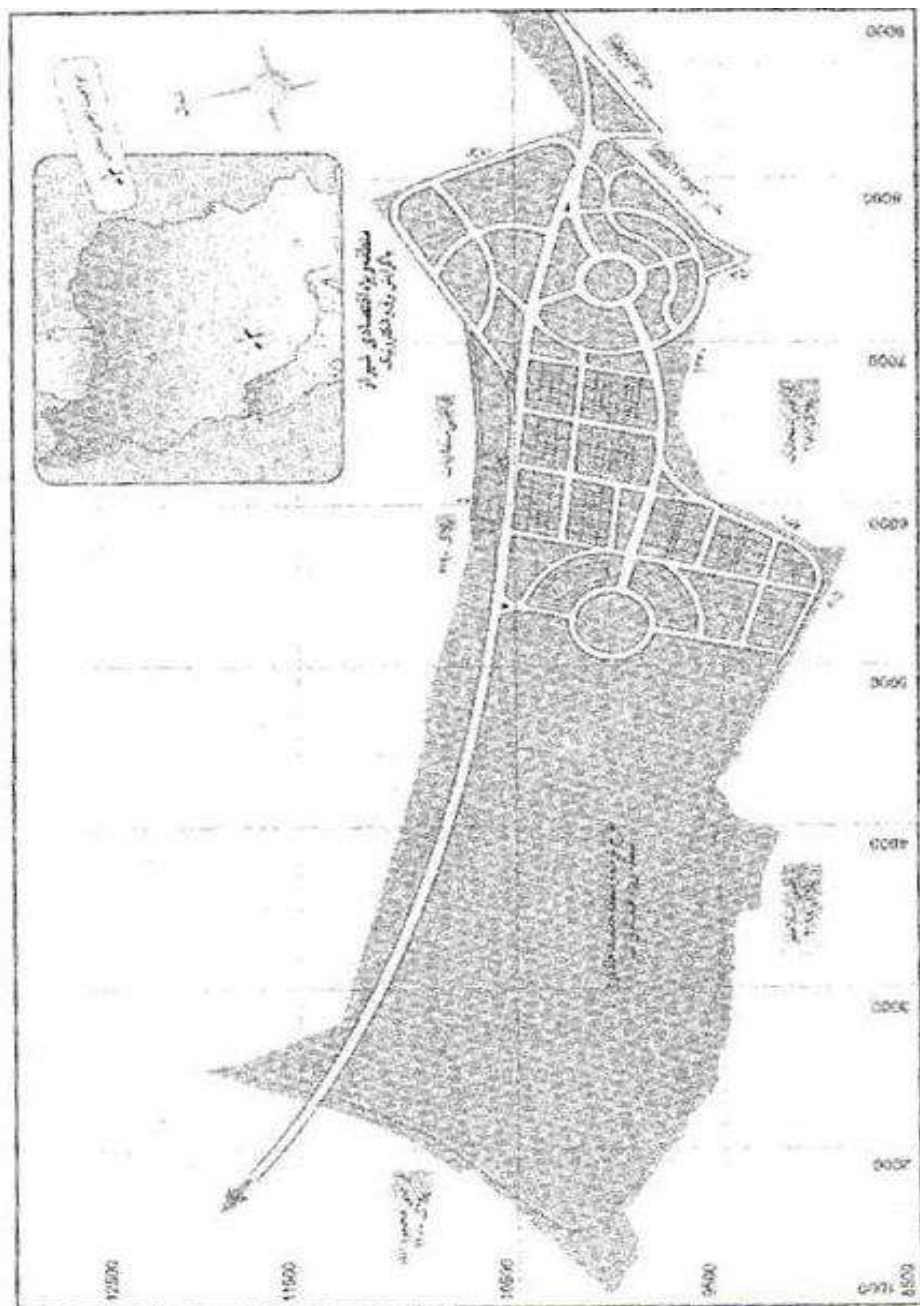
* 2- نقشه‌های مذکور با عنوان «نقشه‌های الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز» در همین مجموعه درج شده است.

منطقه یادشده به میزانی که حصارکشی شده و مورد تأیید گمرک ایران قرار گیرد، عملیاتی می‌شود. حدود اختیارات سازمان مسؤؤل منطقه یاد شده برطبق تصویبنامه شماره 42890/ت15003 ک مورخ 1374/3/23⁽⁴⁹¹⁾ و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات کشوراست.

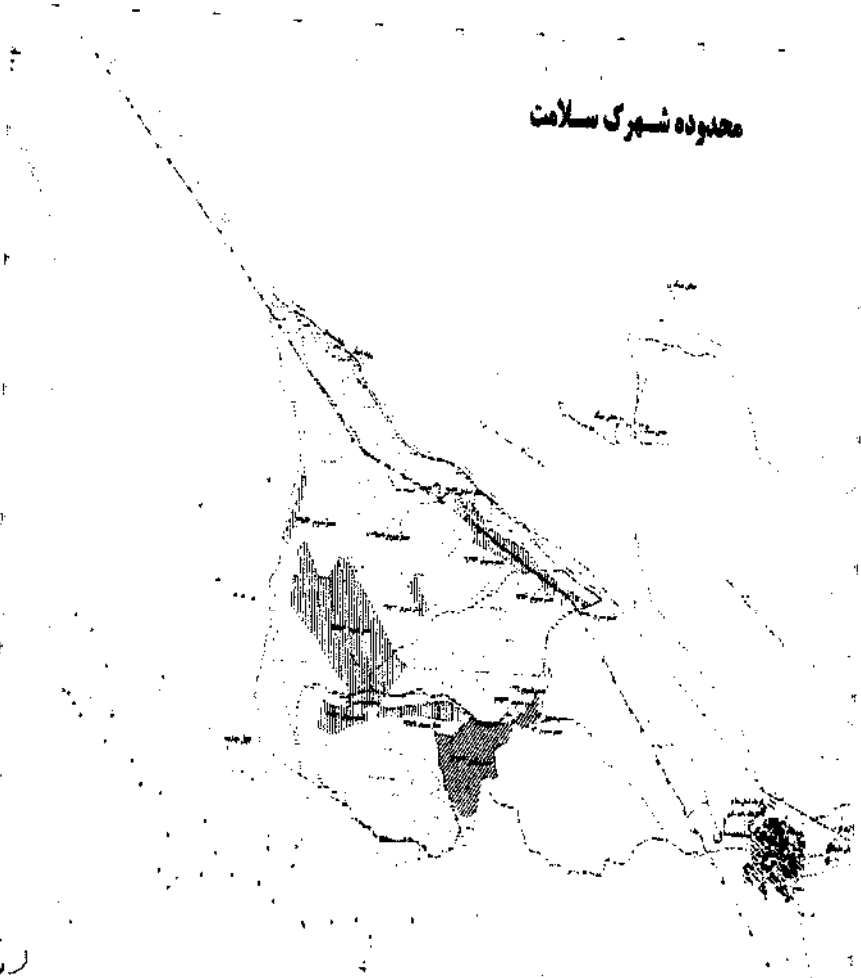
491 - به آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (25) قانون برنامه پچساله دوم توسعه .... مصوب 1374/2/4 شورای عالی مناطق آزاد مندرج در پاورقی تصویبنامه تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1374/12/26 هیأت وزیران در همین مجموعه رجوع شود.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز

محدوده شهرک سلامت

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

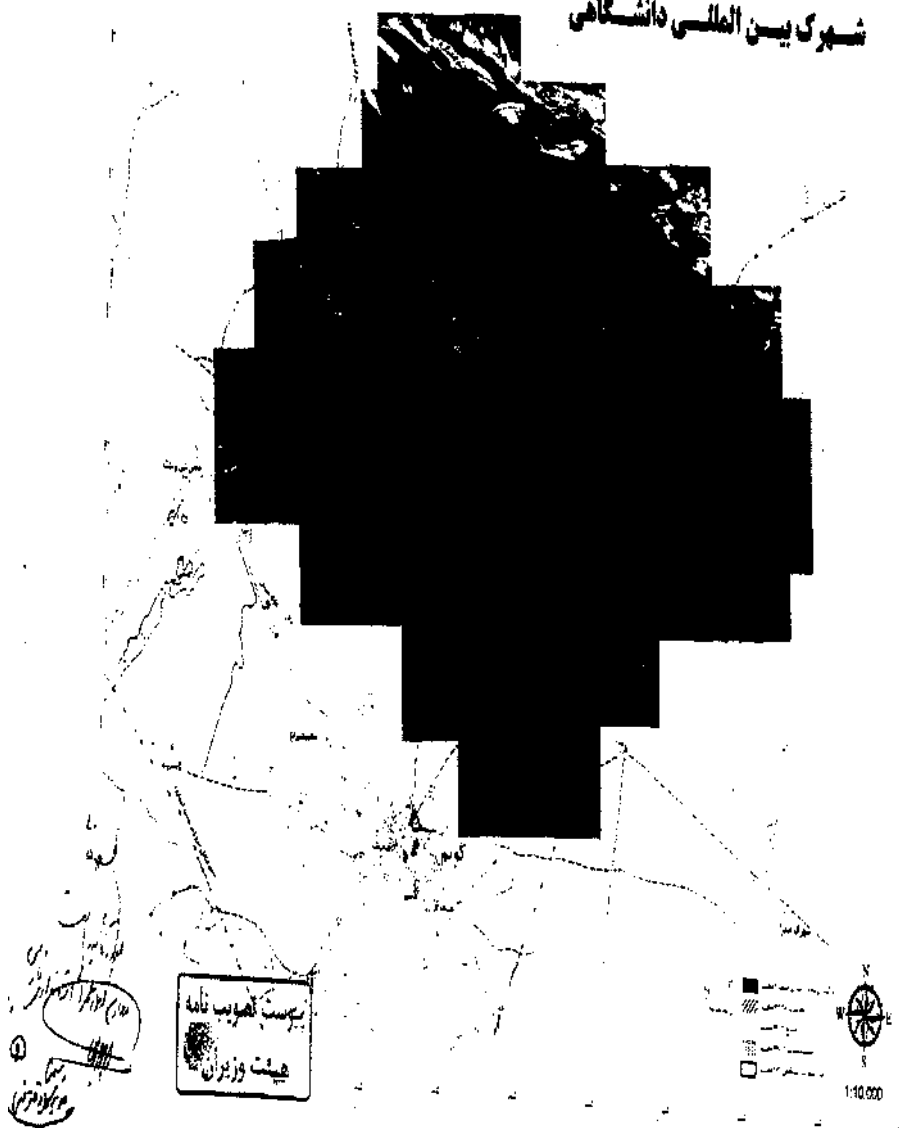
مهره‌های شهرک سلامت
مهره‌های منطقه ویژه اقتصادی شیراز
مهره‌های منطقه ویژه اقتصادی

پنجمت تصویب نامه
هیئت وزیران

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی شیراز

شهرک بین المللی دانشگاهی

ایجاد منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس⁽⁴⁹²⁾

مصوب 1378/12/25 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

با اصلاحات بعدی

وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در جلسه مورخ 1378/12/25 با توجه به اختیار تفویضی هیأت‌وزیران، موضوع تصویبنامه شماره 76305/ت/19037 هـ مورخ 1376/10/29 و در اجرای ماده (14) آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران⁽⁴⁹³⁾ تصویب نمودند:

1 (اصلاحی 1389/7/3 و 1392/4/18) - منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس به منظور انجام فعالیت‌های خدماتی و صنایع دریایی به مساحت 1100 هکتار در محدوده شرکت مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران به شرح نقشه پیوست که از شمال به کوه‌های گلچین، از شرق به روستای بوستانو، از جنوب به آب‌های خلیج فارس و از غرب به روستای گلچین محدود است. ایجاد و شرکت مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران به عنوان سازمان مسؤؤل منطقه یادشده تعیین می‌شود.

2 منطقه یاد شده به میزانی که حصارکشی شده و مورد تأیید گمرک ایران قرار گیرد، عملیاتی می‌شود.

3- حدود اختیارات سازمان مسؤؤل منطقه مزبور بر طبق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی⁽⁴⁹⁴⁾ آن و با رعایت قوانین و مقررات کشور می‌باشد.

492 - این تصویبنامه به شماره 22727/ت/23561 ک مورخ 1380/5/14 ابلاغ شده است.

493 و 494 - به آیین‌نامه اجرایی بند (د) تبصره (25) قانون برنامه پجساله دوم توسعه .... مصوب 1374/2/4 شورای عالی مناطق آزاد مندرج در پاورقی تصویبنامه تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی سرخس مصوب 1374/12/26 هیأت‌وزیران در همین مجموعه رجوع شود.

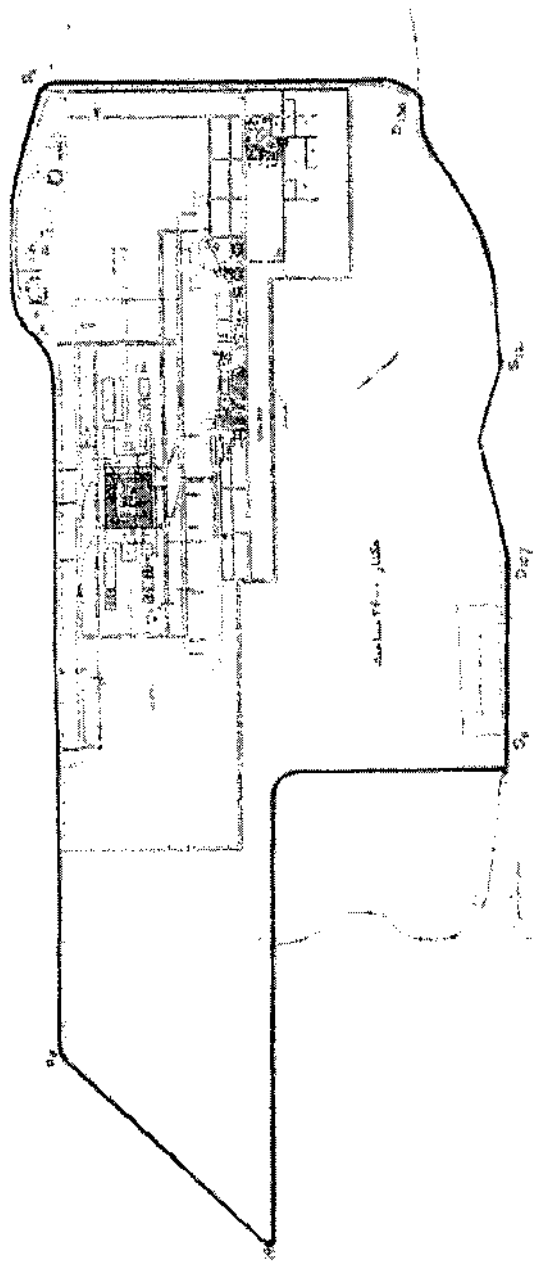
تعیین منطقه ویژه اقتصادی پیام⁽⁴⁹⁵⁾مصوب 1378/12/25 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد با اصلاحات بعدی⁽⁴⁹⁶⁾

- 1 (اصلاحی 1389/10/14) - منطقه ویژه اقتصادی پیام به مساحت 3600 هکتار در محدوده فرودگاه پیام به شرح نقشه پیوست که از شمال به شهرک کیان مهر و اراضی سلطان آباد و اراضی عرب آباد، از شرق به جاده مهرشهر و مردآباد، از جنوب به جاده اختصاصی مرکز ماهواره و جاده روستایی اسماعیل آباد و از غرب به روستای رامجین و روستای رونده و اراضی اسماعیل آباد پایین محدود است، ایجاد و شرکت خدمات هوایی پیام به عنوان سازمان مسؤول منطقه یادشده تعیین می‌شود.
- 2 - منطقه یاد شده به میزانی که حصارکشی شده و مورد تأیید گمرک ایران قرار گیرد، عملیات می‌شود.
- 3 - حدود اختیارات سازمان مسؤول منطقه مزبور مطابق تصویبنامه شماره 42890/ت15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات کشور می‌باشد.
- 4 (الحاقی 1389/10/14) - فعالیت‌های تولیدی و صنعتی این منطقه صرفاً پردازش صادرات و استقرار صنایع غیر آلاینده موسوم به سبز است.
- 5 (الحاقی 1389/10/14) - ایجاد پایانه صادراتی و ارائه خدمات یکپارچه و همه‌جانبه به صادرکنندگان در اولویت برنامه‌های این منطقه خواهد بود.

495 - این تصویبنامه به شماره 18249/ت24832 مورخ 1380/4/23 ابلاغ شده است.

496 - به موجب بند 2 تصویبنامه 1388/4/17 هیأت وزیران حوزه مشاورت رییس جمهور در امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی موظف شده است نسبت به اجرای تصمیم مربوط به تکمیل، مطالعه و تبدیل فعالیت منطقه ویژه پیام از حالت تخصصی به فعالیت‌های عمومی اقدام نماید.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی پیام

محدوده منطقه ویژه اقتصادی پیام

اینکي ضلعي به عمق ۲۰۰ متر و عرض ۲۰۰ متر، مسطحات آسفالته و آرايش مرصع آيد.

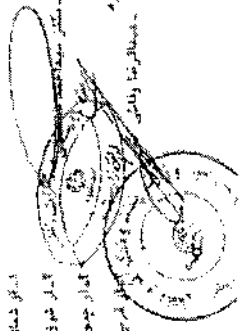
لازم شود به چاه عمودشده و سرآبآباد.

آبادي چوبچاه به اندازه دانشگاهي مرکز ماهول و ۱ چاهه رو سناري استامبول آيد.

و در ضمن هم آرايش به روشنگار و دستنگار و وسيلاي زياده و آرايش استامبول آيد و آرايش

مساكن با آرايش چاهه مسير.

شركته خدمات هوائي پیام

معافیت از سپردن تعهد یا پیمان ارزی واردات مواد اولیه، قطعات و لوازم ماشین آلات صنعتی برای انجام قراردادهای مناطق ویژه اقتصادی پارس و پتروشیمی بندرامام⁽⁴⁹⁷⁾

مصوب 1380/3/23 هیأت وزیران

مواد اولیه، قطعات و لوازم ماشین آلات صنعتی که در اجرای ماده (12) قانون مقررات صادرات و واردات⁽⁴⁹⁸⁾ و ماده (24) آیین‌نامه اجرایی آن⁽⁴⁹⁹⁾ توسط تولیدکنندگان داخلی برای انجام قراردادهای آنان در مناطق ویژه

497 - این تصویبنامه به شماره 16393/ت24749 مورخ 1380/4/13 ابلاغ شده است.

498 - ماده 12 قانون مقررات صادرات و واردات: واردات قبل از صادرات مواد و کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی بصورت ورود موقت با ارائه تعهد یا سفته معتبر به گمرک از پرداخت کلیه وجوه متعلقه به واردات، جز آنچه که جنبه هزینه یا کارمزد دارد، معاف است. (*1)

*1 - یادآور می‌شود این ماده به موجب ماده 165 قانون امور گمرکی مصوب 1390/8/22 منسوخ شده است.

499 - از آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مصوب 1373/1/14:

ماده 24 (اصلاحی 1379/11/12) - ورود موقت:

واردات قبل از صادرات مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی موضوع ماده (12) قانون، مستلزم رعایت موارد ذیل می‌باشد:

1 - شرایط صدور مجوز واردات:

1.1 - اجازه ورود موقت موضوع این ماده فقط به کارخانجات، شرکت‌ها و واحدهای تولیدی (عم از صنفی یا صنعتی) که دارای پروانه معتبر می‌باشند، داده خواهد شد. واحدهای بازرگانی و تعاونی‌ها در صورتی می‌توانند از این مقررات استفاده نمایند که با واحدهای تولیدی دارای پروانه معتبر قرارداد منعقد نموده باشند.

1.2 - حداکثر میزان واردات مواد اولیه و کالاهای مورد مصرف معادل ظرفیت اسمی سالانه واحدهای تولیدی سازنده یا تولیدکننده کالا می‌باشد.

1.3 - صادرکنندگانی که نسبت به ورود موقت مواد اولیه، قطعات و سایر ملزومات تولیدی اقدام می‌نمایند، موظفند حداقل به میزان یکصد و بیست و پنج درصد (125%) ارزش کالای وارداتی موقت، کالای ساخته شده صادر نمایند. چنانچه پس از انجام وظیفه یاد شده، بخشی از کالاها و قطعات وارد شده برای تولید کالا و مصرف در داخل کشور در نظر گرفته شود، آن بخش به عنوان واردات قطعی محسوب گردیده و مشمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و سایر عوارض و مابه‌التفاوت به مأخذ زمان تبدیل اظهارنامه از حالت ورود موقت «به حالت قطعی» خواهد بود.

تبصره - گمرک ایران موظف است ضرایب مورد عمل خود و ضرایبی را که از طریق وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط به دست می‌آورد، از طریق مجاری مربوط به اطلاع عموم برساند.

1.4 - صادرکنندگانی که برای صدور کالاهای خود نیاز به ورود موقت لوازم بسته‌بندی نظیر کارتن، قوطی و گونی دارند، از شمول این مقررات مستثنا می‌باشند.

2 - مهلت صدور کالاهای ساخته شده از مواد اولیه یا کالاهای تکمیل، آماده یا بسته‌بندی شده با کالاهای موضوع این ماده، یک سال پس از تاریخ ورود مواد می‌باشد.

این مهلت در مورد کالاهایی که نیاز به زمان بیشتری دارند، با تشخیص و موافقت گمرک ایران تا یک‌سال دیگر قابل تمدید است.

تبصره - گمرک ایران موظف است در پایان هر ماه فهرست مواد اولیه وارد شده حاوی شماره حکم، شماره پروانه، تاریخ پروانه، مشخصات متقاضی، آدرس، نام کالا، میزان کالا، ارزش دلاری بر مبنای (سیف)، ردیف تعرفه، ارزش ریالی نوع وثیقه و ضمانتنامه اخذ

اقتصادی پارس و پتروشیمی بندر امام به منظور تولید، تکمیل و سوار کردن یا آماده‌سازی به طور موقت به کشور وارد می‌گردند به هنگام صدور به این مناطق پس از انجام عملیات فوق صادرات تلقی و به تشخیص گمرک از سپردن تعهد یا پیمان ارزی معاف می‌باشند.

تکلیف گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به کنترل کالاهایی که به منظور استفاده و مصرف در مناطق ویژه اقتصادی انرژی پارس و پتروشیمی بندر امام از طریق اعتبارات اسنادی بانک‌های ایرانی وارد می‌شوند در مبادی ورود به مناطق و صدور گواهی مبنی بر مطابقت کالا با سفارش (500)(501)

مصوب 1381/7/28 هیأت وزیران

گمرک جمهوری اسلامی ایران کالاهایی را که به منظور استفاده و مصرف در مناطق ویژه اقتصادی انرژی پارس و پتروشیمی بندر امام از طریق اعتبارات اسنادی بانک‌های ایرانی وارد می‌شوند، در مبادی ورودی به مناطق کنترل نموده و جهت رفع تعهدات بانک‌های بازکننده اعتبار، گواهی لازم مبنی بر مطابقت کالا با سفارش را صادر می‌نماید.

کالاهایی که تاکنون با گشایش اعتبار اسنادی توسط بانک‌های ایرانی به این مناطق وارد شده است نیز مشمول این تصویبنامه می‌شود.

U

شده را تهیه و جهت بررسی و نظارت به وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط ارسال نماید.

3 - برای ورود موقت کالاهای موضوع این ماده، گمرک با رعایت قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرایی آن تعهد یا سفته به شرح زیر اخذ خواهد نمود:

3.1 - در مورد کارخانجات، شرکت‌ها و واحدهای تولیدی دولتی، سفته یا تعهد کتبی به تشخیص گمرک ایران.

3.2 (اصلاحی 1380/12/22) - در مورد کارخانجات، شرکت‌ها و واحدهای تولیدی غیردولتی، نمونه و خوشنام با اخذ تعهد یا سفته و بقیه واحدهای غیردولتی با اخذ سفته یا ضمانتنامه بانکی تا یک برابر حقوق ورودی به تشخیص گمرک ایران.

3.3 (اصلاحی 1380/12/22) - در مورد بازرگانان و اصناف، سفته یا ضمانتنامه بانکی تا یک‌برابر حقوق ورودی به تشخیص گمرک ایران.

گمرک ایران.

تبصره 1 - اخذ وثایق یاد شده مانع از اجرای مفاد قانون امور گمرکی درخصوص کالاهایی که با استفاده از مزایای این ماده وارد، اما ظرف مهلت مقرر یا مهلت‌های تمدیدشده صادر نشده است، نخواهد شد.

تبصره 2 - گمرک ایران موظف است حداکثر تسهیلات را برای صادرکنندگان نمونه و خوشنام ارایه نماید. دستورالعمل این بند توسط گمرک ایران تهیه و به اطلاع عموم خواهد رسید.

4 - مرجوع نمودن عین مواد اولیه و کالاهای ورود موقت بلامانع است. تشخیص و انطباق مواد و کالاهای مرجوعی با مواد و کالاهای ورود موقت با گمرک ایران است.

500 - این تصویبنامه به شماره 27402/40867 ت مورخ 1381/8/22 ابلاغ شده است.

501 - به موجب تصویبنامه مصوب 1391/10/17 هیأت وزیران (207851/48350 هـ مورخ 1391/10/24) مفاد این تصویبنامه به منطقه ویژه اقتصادی لاوان نیز تسری یافته است.

اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا به منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس از طریق اعتبارات اسنادی بانک‌های ایرانی⁽⁵⁰²⁾

مصوب 1383/11/25 هیأت وزیران

1- گمرک ایران کالاهایی را که به منظور استفاده و مصرف در منطقه ویژه اقتصادی کشتی‌سازی خلیج فارس از طریق اعتبارات اسنادی بانک‌های ایرانی وارد می‌شوند، در مبادی ورودی به منطقه کنترل نموده و جهت رفع تعهدات بانک‌های بازکننده اعتبار، گواهی لازم را مبنی بر مطابقت کالا با سفارش صادر نماید.

2- کالاهایی که تاکنون با گشایش اعتبار اسنادی توسط بانک‌های ایرانی به این منطقه وارد شده است نیز مشمول این تصویبنامه می‌شود.

تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس⁽⁵⁰³⁾

مصوب 1385/9/12 هیأت وزیران

محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس موضوع تصویبنامه شماره 65601/ت/20667/ک مورخ 1377/10/21⁽⁵⁰⁴⁾ از شمال به رشته کوه زاگرس، از جنوب به خلیج فارس (منتهی به حد نهایی آب‌های قلمرو انحصاری ایران)، از شرق به محدوده روستاهای چاه مبارک، کنار خیمه، بنود، زیار، بساطین و هاله و از غرب به مجاورت روستای نخل غانم به وسعت تقریبی سی هزار هکتار به استثنای پارک ملی نای بند موضوع مصوبه شماره 12/11975/1 مورخ 1384/3/22 شورای عالی حفاظت محیط زیست به شرح نقشه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است تعیین می‌گردد.⁽⁵⁰⁵⁾

502 - این تصویبنامه به شماره 40832/ت/31558هـ مورخ 1383/11/28 ابلاغ شده است.

503 - این تصویبنامه به شماره 129200/ت/35141هـ مورخ 1385/10/9 ابلاغ شده است.

504 - تصویبنامه شماره 65601/ت/20667/ک مورخ 1377/10/21:

منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس به منظور فعالیت در صنایع وابسته به نفت و گاز در زمینی به وسعت تقریبی 10000 هکتار (به شرح نقشه پیوست) - که از شمال به کوه‌های عسلویه، از جنوب به رودخانه گاوبندی، خلیج نای بند و خلیج فارس (منتهی به حد نهایی آب‌های قلمرو انحصاری ایران)، از شرق به محدوده روستاهای بزباز، اخند، عسگری و چاه مبارک در حاشیه جاده اصلی بوشهر، بندرعباس و از غرب به روستای شیرینو محدود می‌باشد ایجاد و شرکت مهندسی و توسعه نفت به عنوان سازمان مسؤؤل این منطقه تعیین می‌شود.

منطقه فوق‌الذکر به میزانی که حصارکشی شده چنانچه مورد تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران قرارگیرد، عملیاتی خواهد شد.

حدود اختیارات سازمان مسؤؤل یادشده مطابق تصویبنامه شماره 42890/ت/15003 ک مورخ 1374/3/23 و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

505 - تصویبنامه شماره 40556/257623 مصوب 1388/11/28 هیأت وزیران^(1*):

1- محدوده شانزده هزار هکتاری تعیین شده در تصویبنامه شماره 173649/ت/37207هـ مورخ 1386/10/26^(2*) با رعایت سایر موارد تصویبنامه یادشده به منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس موضوع تصویبنامه شماره 65601/ت/20667 ک مورخ 1377/10/21 به شرح نقشه پیوست^(3*) که تأیید شده به مهر پیوست تصویبنامه هیأت وزیران است، الحاق می‌شود.

2- هرگونه اقدام در منطقه یاد شده پس از انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی و رعایت کامل منابع مطالعات مذکور

u

و سایر قوانین و مقررات زیست محیطی و حفظ منابع طبیعی صورت گیرد.

* 1- تصویبنامه شماره 1390/11/28 نیز ابلاغ شده است.

* 2- تصویبنامه شماره 173649/ت/37207 هـ مورخ 1386/10/26:

الف - حدود (16000) هکتار از اراضی بلامعارض ملی و منابع واقع در استان بوشهر (در محدوده اول و سوم نقشه پیوست که تأیید شده به مهر پیوست تصویبنامه هیأت وزیران است) مشروط به انجام موارد زیر به وزارت نفت واگذار می‌گردد:

1- عدم تداخل با مناطق حفاظت شده محیط زیست.

2- ایجاد فنس یا سیم خاردار در مرز شمالی اراضی حفاظت شده.

3- ایجاد فضای سبز و جنگل کاری در محدوده سوم اراضی واگذار شده بر اساس طراحی مهندسیین مشاور و عدم ایجاد تأسیسات در آن قسمت.

4- انجام ارزیابی زیست محیطی عبور کریدور خط لوله از رود خانه موند.

5- انجام ترتیبات لازم برای امکان عبور و مرور مردم منطقه.

6- پیاده نمودن محل اراضی واگذار شده بر روی نقشه عمومی کشور (سازمان نقشه برداری یا سازمان جغرافیایی ارتش) با تأیید ادارات منابع طبیعی و ثبت استان توسط وزارت نفت (طرف مدت سه ماه).

7- رعایت پدافند غیرعامل برای پروژه‌های اجرایی.

8- حل و فصل مسایل و مشکلات احتمالی اراضی واگذار شده سال‌های قبل در چارچوب قوانین و مقررات مربوط توسط وزارت نفت به قائم مقامی وزارت جهاد کشاورزی.

9- ارایه طرح توسعه و پروژه‌های آبی با تعیین مقدار و محل اراضی مورد نیاز توسط وزارت نفت طرف مدت شش ماه.

ب - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای تبصره (9) ماده (69) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت پس از تأیید نقشه‌های محل واگذاری (موضوع بند 8) توسط کارگروه استانی مستند سازی، نسبت به صدور اسناد مالکیت اراضی موضوع بند (الف) به نام دولت جمهوری اسلامی ایران با نمایندگی وزارت نفت مطابق مقررات اقدام خواهد نمود.

ج - هرگونه تغییر بهره بردار و واگذاری بعدی اراضی یاد شده منوط به تصویب هیأت وزیران است.

د - محدوده منطقه سوم پیشنهادی باید به صورت حفاظت شده و جنگل کاری شده باشد و هیچگونه تأسیساتی در آن استقرار نیابد.

هـ - توسعه مورد نیاز جهت استقرار پتروشیمی‌ها و تأسیسات نفتی در دره مند توسط وزارت نفت انجام پذیرد.

* 3- نقشه مذکور تحت عنوان نقشه الحاقی به منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس در این مجموعه درج شده است.

نقشه محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

۱۳۸۵/۱۰/۱ - ۹
 ۱۳۹۴۰۰

سازمان سنجش و نقشه‌برداری

معلومات مبنای طبیعی و انسانی زمین
 دفتر نقشه‌نگاری و سنجش مناطق
 واحد GIS/RS

محدوده پارک ملی نان بند

محدوده آبریزین منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

محدوده داخلی منطقه ویژه پارس

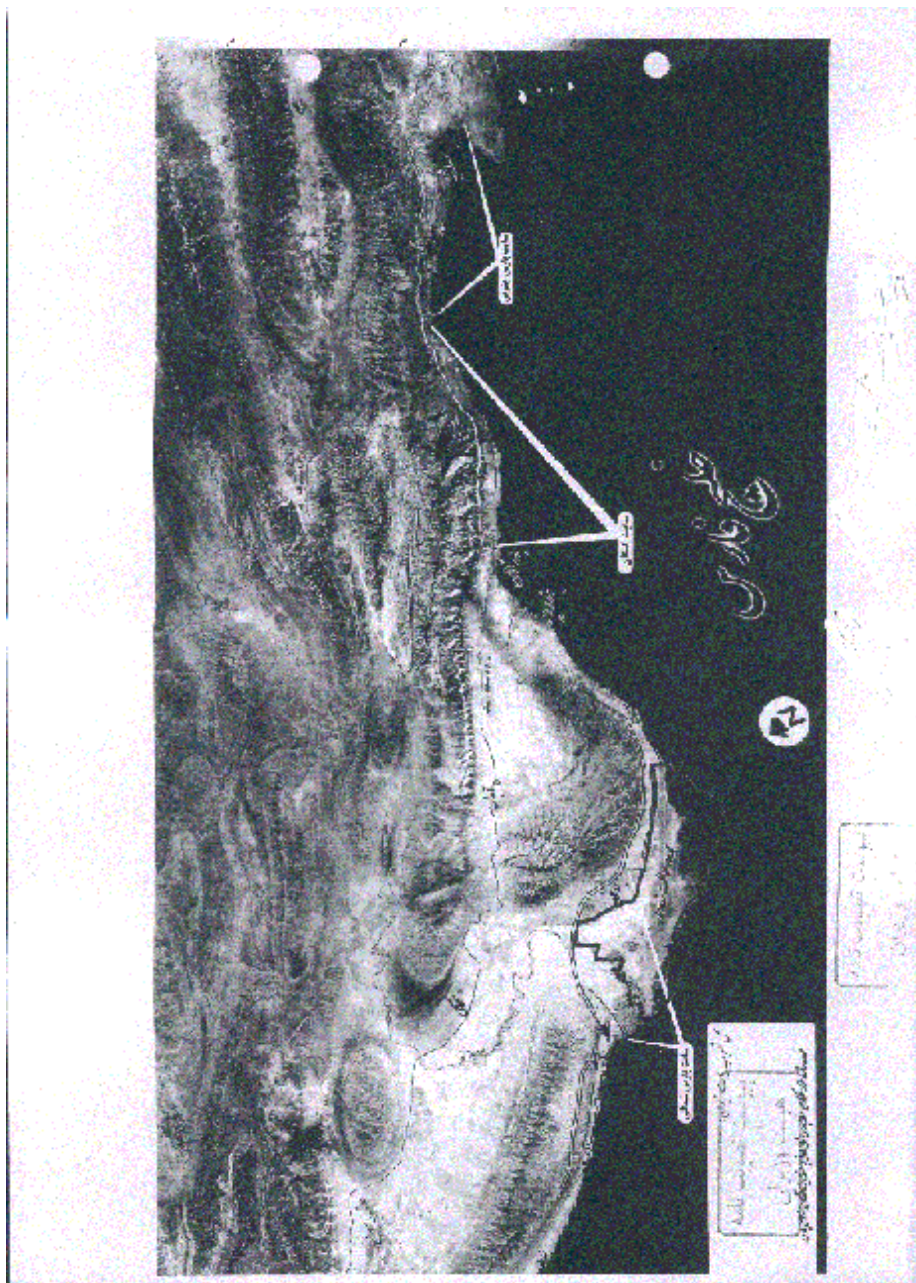
پارک ملی ناپید به مساحت ۳۶۰۰ هکتار

مقیاس ۱:۲۵۰۰۰۰

نقشه الحاقی به محدوده منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

**تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی
دوغارون، رفسنجان، جازموریان، بندر امام خمینی (ره) بندر نوشهر،
شهر کرد، اسلام آباد غرب، مهران، سلماس، اترک، دامغان،
سمنان و لامرد⁽⁵⁰⁶⁾**

مصوب 1390/1/29 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق
آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، رفسنجان⁽⁵⁰⁷⁾، جازموریان، بندر
امام خمینی (ره)، بندر نوشهر، شهرکرد، اسلام آباد غرب⁽⁵⁰⁸⁾، مهران، سلماس⁽⁵⁰⁹⁾، اترک، دامغان، سمنان و
لامرد به شرح نقشه‌ها⁽⁵¹⁰⁾ و جداول پیوست⁽⁵¹¹⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

506 - این تصویبنامه به شماره 46519/ت/22470 مورخ 1390/2/4 ابلاغ شده است.

507 - به موجب تصویبنامه مصوب 1392/4/8 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی
و ویژه اقتصادی، فعالیت منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان مندرج از صنایع جنبی مس، آلومینیوم، فولاد و صنایع تبدیلی کشاورزی به
صنعتی - خدماتی با اولویت صنایع مس تغییر یافته است.

508 - به موجب تصویبنامه مصوب 1392/10/9 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی،
سازمان مسؤول منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب از سازمان همیاری شهرداری‌های استان کرمانشاه به شرکت منطقه ویژه اقتصادی
زاگرس تغییر یافته و مساحت محدوده منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب از (850) هکتار به (143) هکتار به شرح نقشه پیوست^(1*)
که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، کاهش یافته است.

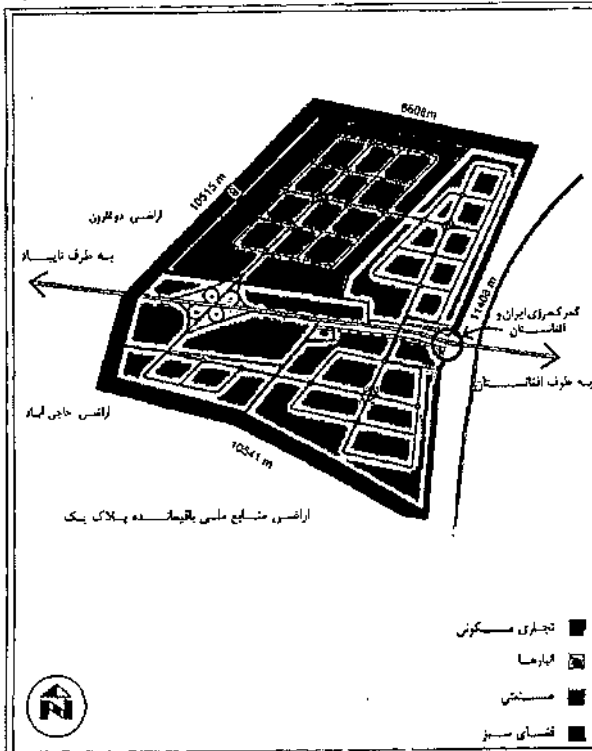
* 1 - به نقشه مربوط به اصلاح مساحت محدوده منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب در این مجموعه رجوع شود.

509 - به موجب نامه اصلاحی مورخ 1393/4/14 دبیر هیأت دولت نوع مالکیت سازمان مسؤول منطقه ویژه اقتصادی سلماس
از غیردولتی به دولتی اصلاح شده است.

510 - نقشه مذکور در این مجموعه درج شده است.

511 - جدول مذکور در این مجموعه درج شده است.

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی دوغارون - تایباد

مشخصات منطقه ویژه اقتصادی دوغارون - تایباد

□ مساحت محدوده : 8700 هکتار

□ حدودات ارضیه زمین مورد نظر : شرقاً : مرز ایران و افغانستان (11408 متر) غرباً : اراضی دوغارون و حاجی آباد (10515 متر) شمالاً : پهلایسده اراضی منابع ملی (6608 متر) جنوباً : پهلایسده اراضی منابع ملی (10541 متر)

□ موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان : شرقی ترین نقطه شهرستان تایباد در فاصله ۹۵ کیلومتری از تایباد و در مسیر شاهراه محور ترانزیت شرق

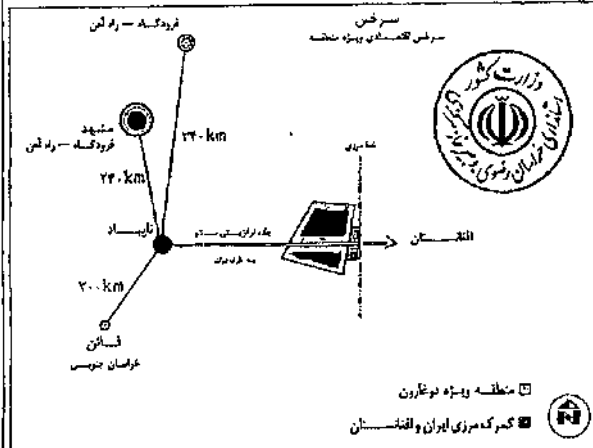
□ موقعیت منطقه نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست : در حوزه شهرستان تایباد منطقه حفاظت شده محیط زیست وجود ندارد

□ سازمان مسؤل منطقه : شرکت توسعه و عمران دوغارون - بخش نموسر -

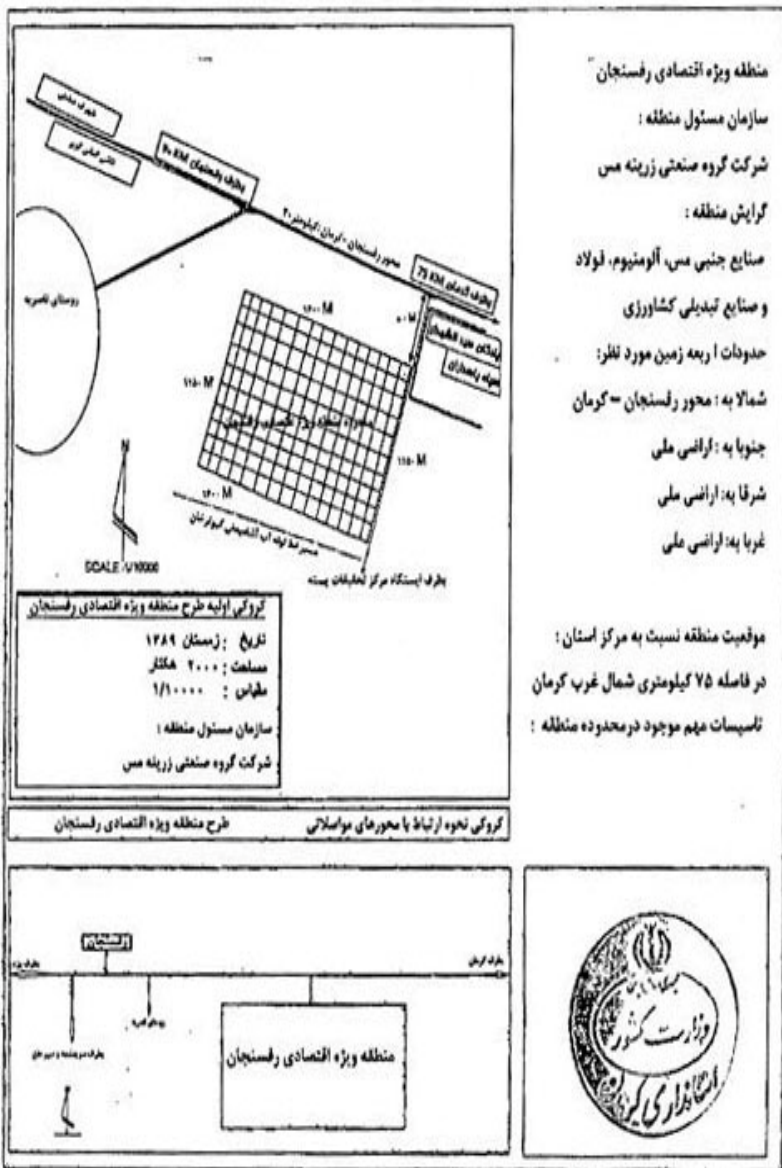
□ موضوع فعالیت منطقه : تولید و تجارت

دفتر هیئت دولت

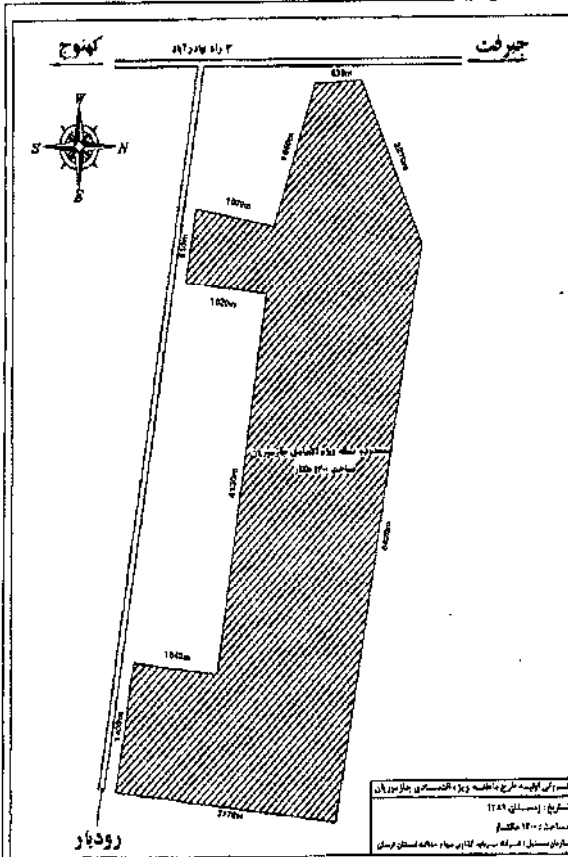
گروگی نحوه ارتباط با محور های مواصلاتی

سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان

سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی جازموربان

مشتملات منطقه ویژه اقتصادی جازموربان

مساحت محدود طرح ۱۲۰۱ هکتار

محدبات لیست:

خداق: پناه پور گت

شمال: کهنوج - استان کرمان

شرق: راهم گله - خط سیمتک و پلوسنتان

غرب: جالیات گمشایوز، سوگور و دهخانه خیل

موقعیت منطقه: در فاصله ۲۰۰ کیلومتری از کرمان و ۱۰۰ کیلومتری از شیراز، ۱۰۰ کیلومتری از اهواز و ۱۰۰ کیلومتری از بندرعباس و ۱۰۰ کیلومتری از اهواز است.

گرمسیرستان موجود در محدوده طرح هیچ گونه کمربستایی موجود ندارد.

موقعیت نسبت به منطقه کمربستایی محدوده نیست همچنان که از راه مخطوطات ثابت شده است.

سازمان مسئول منطقه: شرکت سرمایه گذاری سهام عدالت منطقه کرمان شرکت تعاونی توسعه جازموربان

دوره فعالیت منطقه: ۱۰ ساله

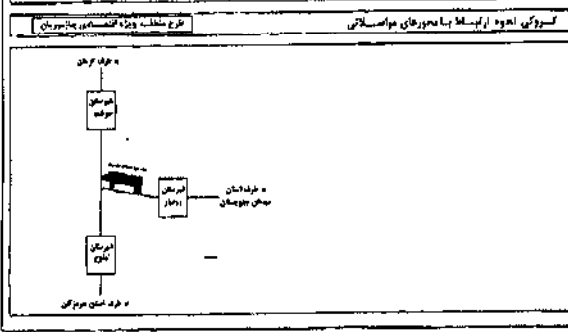
هدف: ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی و اجتماعی منطقه، جذب سرمایه و ایجاد اشتغال و توسعه جازموربان و ایجاد اشتغال و توسعه جازموربان و ایجاد اشتغال و توسعه جازموربان.

گسترش فعالیت طرح منطقه ویژه اقتصادی جازموربان

تاریخ: ۱۳۸۵

مساحت: ۱۲۰۱ هکتار

سازمان مسئول: شرکت سرمایه گذاری سهام عدالت منطقه کرمان

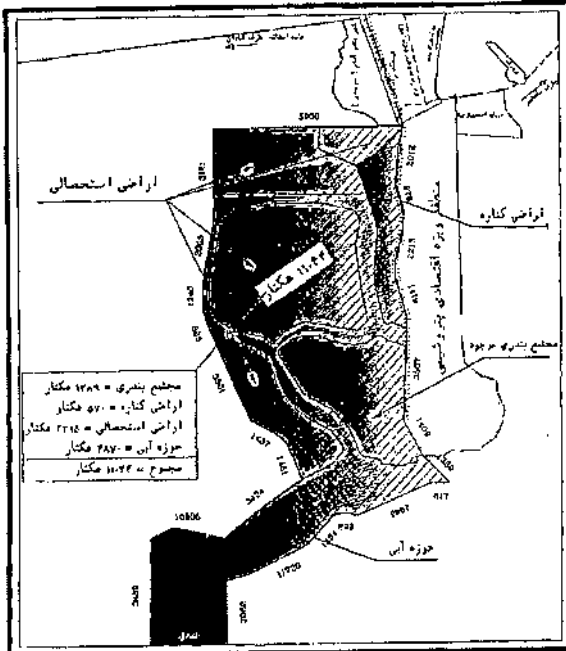
تلفن: ۰۲۱-۳۲۲۸۹۵-۶۱

فکس: ۰۲۱-۳۲۲۸۹۵

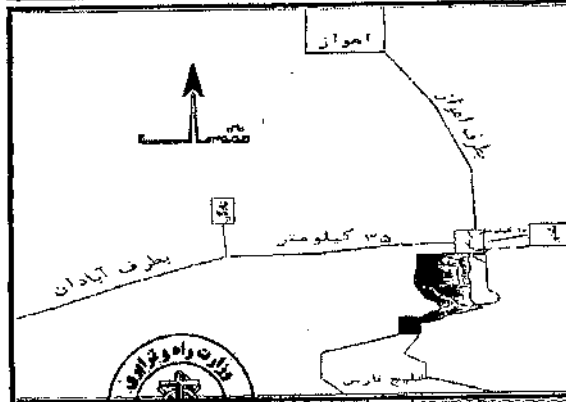
سایت: www.mimt.gov.ir

پست الکترونیک: odot@kerman.gov.ir

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر امام خمینی

طرح منطقه ویژه اقتصادی بندر امام خمینی (ه) - گروحه نموده اکتیبا با مهورای مایطالی

دفتر هیئت دولت

مطفحات منطقه ویژه اقتصادی

بندر امام خمینی (ه)

مطفحات مهوده : ۱۱۰۴۶ هکتار

شده ایزعه ۱

شمال : مهوده پاس و سربرده بطول ۶۹۰۰ متر

علاوه ۱ : مهوده آبی تا پار خارجی عبور موسی (ایستگاه راهسایان ادر تنه ۲۹ درجه و ۵۶ دقیقه شمالی و ۴۹ درجه و ۱۱ دقیقه شرقی

غرق ۱ : دیوار منطقه ویژه اقتصادی بندر موسی (طول ۲۰۳۰ متر)

کوبه ۱ : اراضی محصور در عبور دیوری در نطقه ۳۰ درجه و ۲۴ دقیقه شمالی و ۴۸ درجه و ۵۱ دقیقه شرقی (طول تقریبی ۳۰۰۰ متر)

مهمیوت منطقه نصیبه به مرکز استان

در فاصله ۱۰۰ کیلومتری شهر اهواز

تعمیبات مهود در عموده طرح ۱

در داخل طرح ، ۳۶ پست استکف - پاک سرسره - تعمیرگاهای تجهیزات دریایی و خشکی - باراندازها- سیلوهای غلات - انبارهای روغن و مستفد - تجهیزات تخلیه و بارگیری کالا - مراکز و ایستگاههای پمپاژ - مغازن آب - ایستگاههای تصفیه آب - کارخانهجات در دست احداث تصفیه شکم و روغن - در ضلع شرقی منطقه ویژه اقتصادی در ضلع شمال شهر سربرده.

مهمیوت نصیبه به مهوده مطفحات مهود ایزعت ۱

عاری از سریم مهوده مطفحات می باشد.

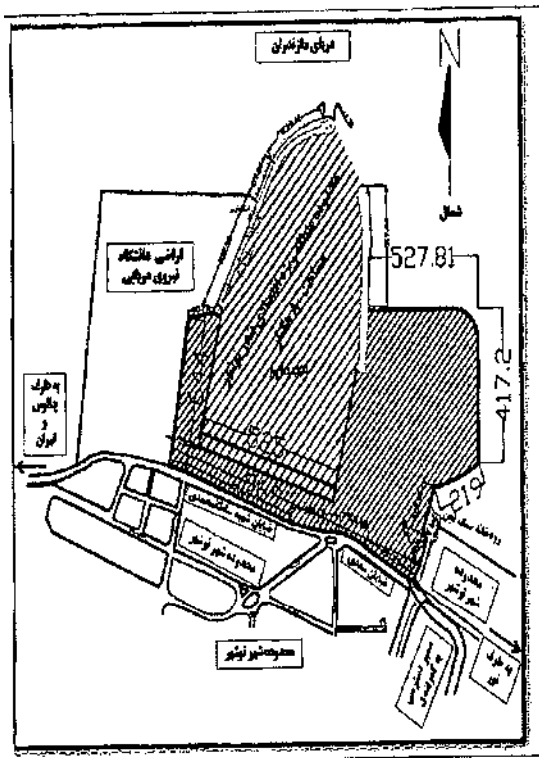
موضوع مطفحات منطقه :

کلیه امور مربوط به دریایی و بندری (سادات - وادارات)

سازمان مطفحات منطقه :

سازمان بندر و دریانوردی

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر نوشهر

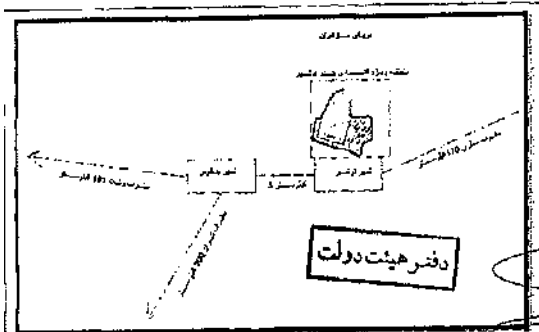
مناطق ویژه اقتصادی بندر نوشهر

مساحت محدوده طرح ۸۰ هکتار
 حدود ارضی:
 شمال: موج شکن غربی به دریای مازندران به طول ۳۰/۸۱ متر و اراضی شرقی به دریای مازندران به طول ۵۲۷/۸۱ متر
 جنوب: تیرایان سدی و تیرایان شهید سلطان محمدی
 جسد به طول ۹۰۰/۱۶ متر
 شرق: رودخانه سنگ تپین به طول ۲۵۵/۵۱ متر
 موج شکن غربی به دریای مازندران به طول ۱۷/۴۴ متر مربع و اراضی بندر به دریای مازندران به طول ۴۱۷/۲ متر
 غرب: اراضی دانشگاه تبریز دریای مازندران به طول ۱۰۹۷/۳۳ متر
 مساحت منطقه نسبت به مرکز استان در ناصخه ۱۷۰ کیلومتری مرکز استان (ساری) قرار دارد.

گنجینه موجود در محدوده طرح
 دریاچه ساری
 موج شکن شرقی، دوپست اسکله تجاری، اتیارهای روپاز شرقی و اتیارهای سرپوشیده، دوقلو صادرات و دوقلو واردات.
 دریاچه غوره
 موج شکن غربی، دو پست اسکله تجاری، یک پست اسکله نفتی، تیار روپاز، اتیار سرپوشیده، ترانزیت، اتیار مازومات، ترمینال مسافری و آسفی کانتینر دریاچه غوره

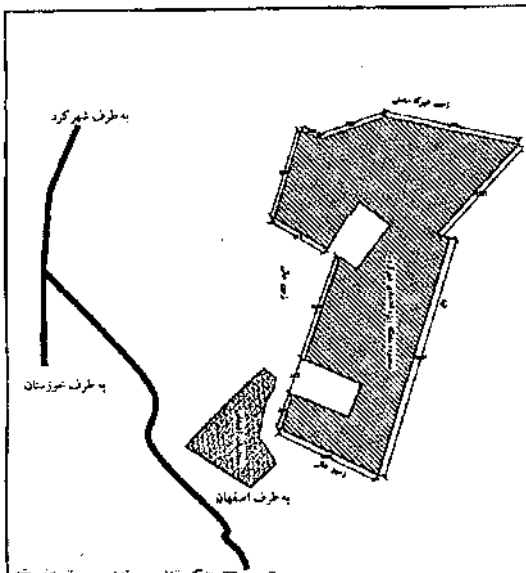
سه پست اسکله تجاری، دو باب اتیار سرپوشیده، ساختمانهای اداری بندر، گمرک آسفی نشانی و قرنطینه، تعمیرگاه تجهیزات و پمپ بنزین
 ۵۵۵ همچنین در کل محدوده های بندر نسبتبات آب، برره، گاز، تلفن و شبکه اینترنت دایر می باشد.
 مساحت نسبت به محدوده مساحت منطقه نسبت به خارج از حرم محدوده سالی می باشد.
 تایید مساحت منطقه
 سازمان بندر و دریانوردی
 محدود مساحت منطقه
 کلیه امور مربوط به دریانوردی (صادرات و واردات)

گروگی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی طرح منطقه ویژه اقتصادی بندر نوشهر

دفتر هیئت دولت
 سازمان بندر و دریانوردی
 محدود مساحت منطقه
 کلیه امور مربوط به دریانوردی (صادرات و واردات)

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی شهر کرد

منطقه ویژه اقتصادی شهر کرد

مساحت محدوده طرح: ۳۹۱ هکتار

سازمان مسؤل منطقه:

سازمان بسیاری شهرداری‌های استان چهارمحال و بختیاری

محدودات اویجه زمین مورخفقط:

شمال: به تپه به طول ۳,۶۴۸ متر

جنوب: به زمین بکر به طول ۳,۳۵۹ متر

شرق: به زمین بکر به طول ۱,۰۷۶ متر

غرب: به زمین شهرک صنعتی به طول ۲,۲۶۹ متر

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:

در فاصله ۱۵ کیلومتری مرکز استان قرار دارد.

تأسیسات مهم موجود در محدوده منطقه:

در ضلع شرقی: شبکه گاز

در ضلع جنوبی: شبکه برق

موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط‌زیست:

خارج از حریم محدوده حفاظتی می‌باشد.

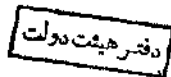
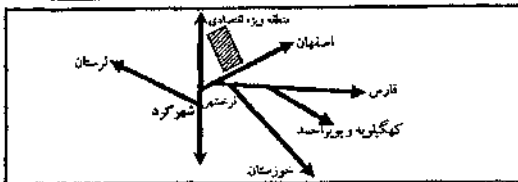
موضوع فعالیت منطقه:

سایح تبدیلی و بستنی‌داری

کروکی اولیه طرح منطقه ویژه اقتصادی شهر کرد	
تاریخ:	۱۳۸۹ خرداد
مساحت:	۳۹۱ هکتار
مقیاس:	۱/۲۵۰۰۰
سازمان مسؤل:	سازمان بسیاری شهرداری‌های استان چهارمحال و بختیاری

کروکی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

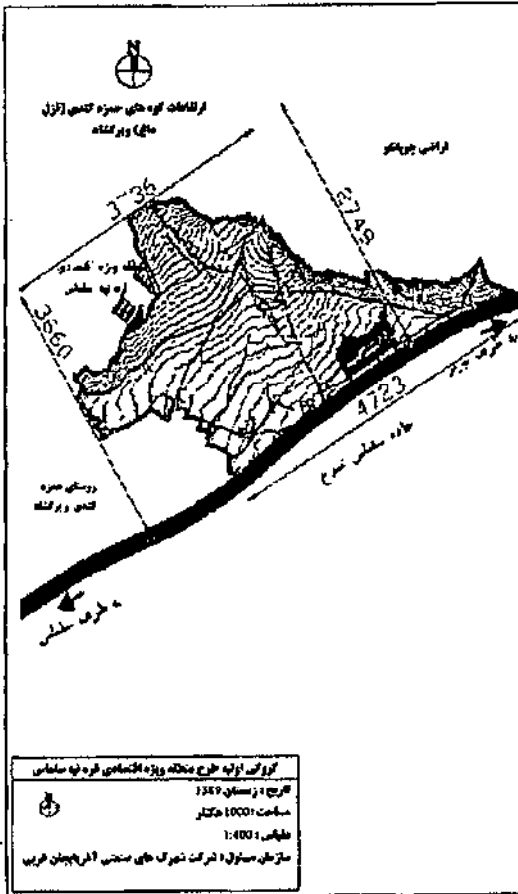

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی قره تپه سلماس

منطقه ویژه اقتصادی

قره تپه سلماس

مساحت محدوده طرح: 10000 هکتار

محدودات اولیه زمین مورد نظر: شمالاً به از قناتان کوه های حمزه کشندی (سوزن هاغ) و برکنده جنوباً به جاده سلماس - لنجق غرباً به روستای حمزه کشندی و برکنده شرقاً به اراضی چوپانکو

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان: 97 کیلومتری شمال غرب ارومیه

تأمینات موجود در محدوده طرح:

شهرک صنعتی سلماس در ضلع جنوب شرقی کارخانه آبگرم در غرب شهرک صنعتی سلماس و داخل محدوده منطقه کارخانه سنگبری در غرب شهرک صنعتی سلماس و داخل محدوده منطقه دامداری در غرب شهرک صنعتی سلماس و داخل محدوده منطقه موشکاری در شرق شهرک صنعتی سلماس و خارج از محدوده منطقه

موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط

زیست:

11 کیلومتری شمال غرب فریاده ارومیه

سازمان مسؤل منطقه:

شرکت شهرک های صنعتی اذربایجان غربی

موضوع فعالیت منطقه:

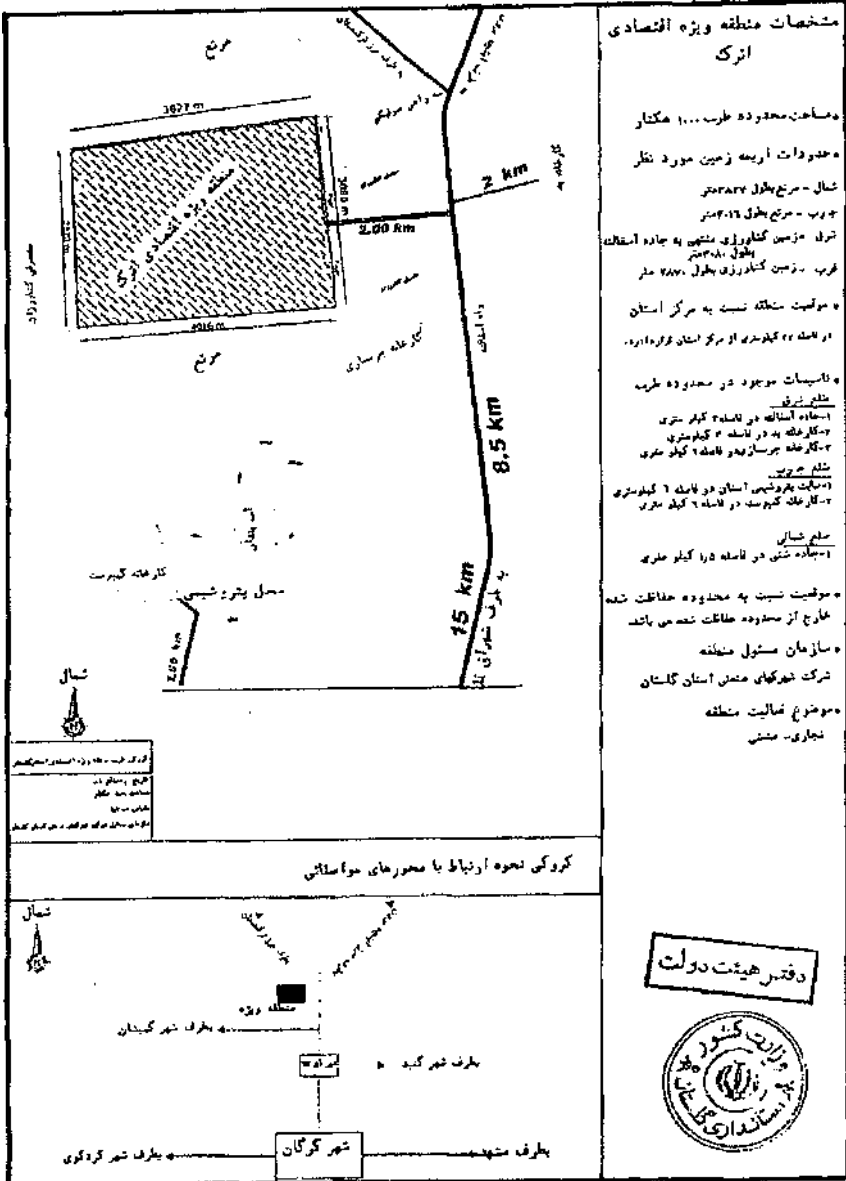
بسته بندی و صنایع پلاستیکی

کرکوک نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی اترک

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی دامغان

منطقه ویژه اقتصادی، دامغان

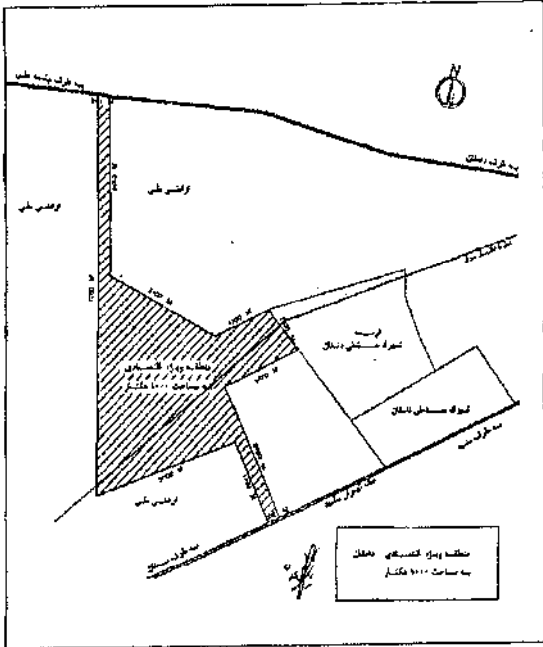
سازمان مسئول منطقه: شرکت نهرهای صنعتی سمنان
گرایش منطقه: کشاورزی - صنعتی
حدودات اولیه زمین مورد نظر:

شماره ۷۷۸ به طول ۲۵۰ متر به جاده دامغان - چشمه علی
جنبه ۱ به طول ۲۵۰ متر به جاده تهران - مشهد
شرفاز به طولهای اولی: ۲۱۵۰ متر، دوم: ۲۱۰۰ متر، سوم: ۱۲۰۰ متر
به ازمنه علی: چهارم: ۱۰۰۰ متر به نوسه شهرک صنعتی دامغان
پنجم که جنوبی است: ۱۲۰۰ متر، ششم: ۲۲۵۰ متر به اراضی
خریده به طولهای اولی: ۲۲۰۰ متر، دوم که جنوبی است: ۳۰۰۰ متر
سوم: ۲۲۰۰ متر به اراضی ملی

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
در فاصله ۱۰۰ کیلومتری شرقی مرکز استان قرار دارد.

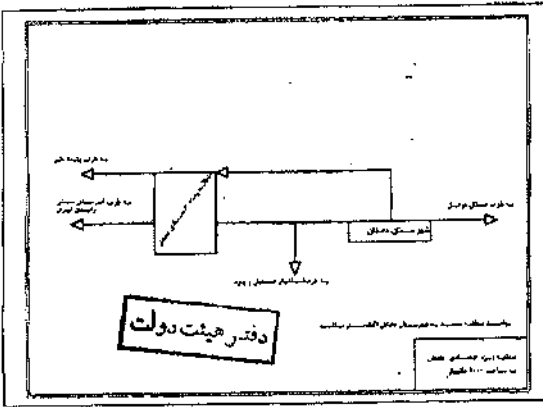
آسیبناک مهم موجود در محدوده منطقه:
طولوت انتقال برق: ۱۰ کیلووات - ۲۴۰ کیلووات و ۱۲ کیلووات

حداقل انتقال: ۱۸ کیلووات
موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست:
خارج از تعیین محدوده حفاظت شده می باشد.

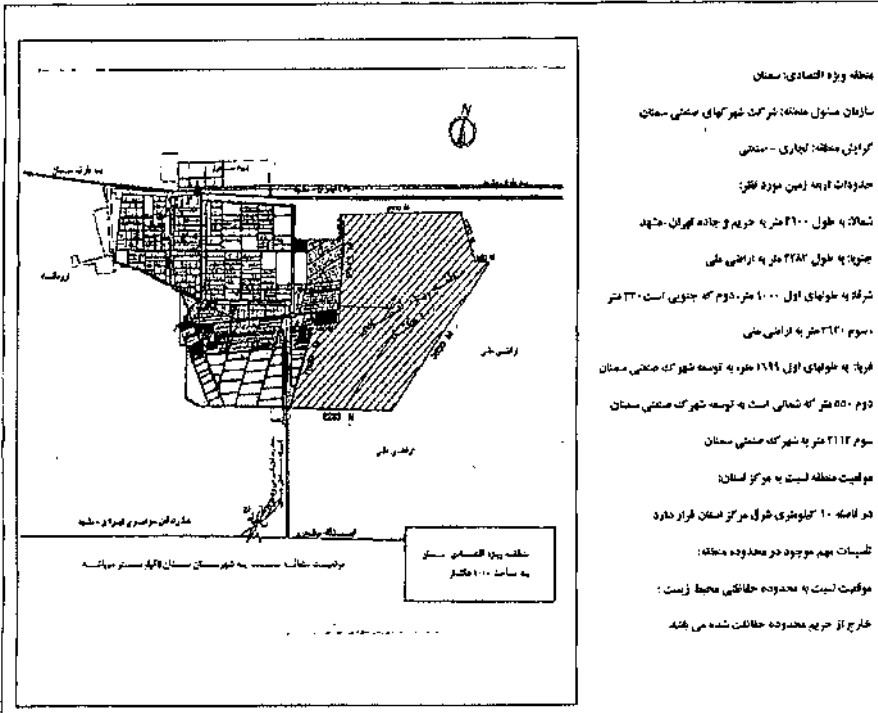

کرانگی نقشه (ایجاد) با محدودهای دریاچه‌های

طرح منطقه ویژه اقتصادی دامغان

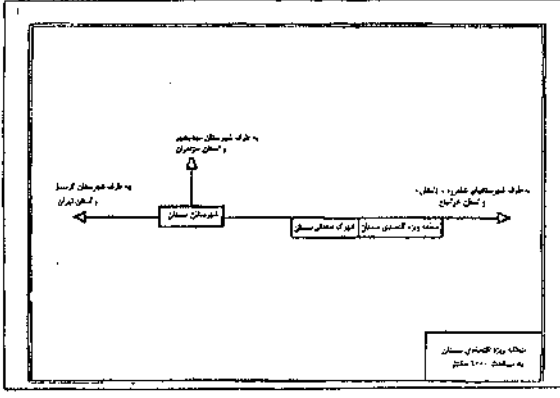

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی سمنان

منطقه ویژه اقتصادی: سمنان
 سازمان مسؤل منطقه: شرکت شهرکهای صنعتی - سمنان
 گرایش منطقه: تجاری - صنعتی
 محدودات ارضی زمین مورد نظر:
 شمال: به طول ۴۱۰۰ متر به جریب و جاده تهران - مشهد
 جنوب: به طول ۲۲۸۳ متر به اراضی ملی
 شرق: به طولهای اول ۱۰۰۰ متر، دوم که جنوبی است ۳۳۰ متر
 سوم ۳۶۴۰ متر به اراضی ملی
 غرب: به طولهای اول ۱۶۶۶ متر، به توسعه شهرک صنعتی سمنان
 دوم ۵۵۰ متر که شمالی است به توسعه شهرک صنعتی سمنان
 سوم ۲۱۱۴ متر به شهرک صنعتی سمنان
 موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
 در فاصله ۱۰ کیلومتری شرقی مرکز استان قرار دارند
 تسهیلات مهم موجود در محدوده منطقه:
 موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست:
 خارج از جریب محدوده حفاظت شده می باشد

گرایش گروه ارتباطی و مجموعه ارتباطی: **طرح منطقه ویژه اقتصادی سمنان**

دفتر هیئت دولت

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی انرژی بر لامرد

مشخصات

منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر لامرد

سازمان مسئول منطقه :

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)

گرایش منطقه : صنعتی ، تجاری

حدود مکان آبریزه زمین مورد تقاضا :

شعاعاً به ۱۴ اراضی ملی (نامد سلسله - جبال زاکرس)

به طول ۲۲.۷۱۰ متر

جنوباً به ۱۴ جاده آسفالتی دسترسی رکن آباد - کله دار

به طول ۱۷.۱۴۰ متر

شرفاً به ۱ اراضی ملی دشت لامرد

به طول ۴.۵۲۵ متر

غرباً به ۱ جاده آسفالتی لامرد - شبراز

به طول ۵.۵۸۰ متر

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان :

در فاصله ۳۸۰ کیلومتری مرکز استان قرار دارد.

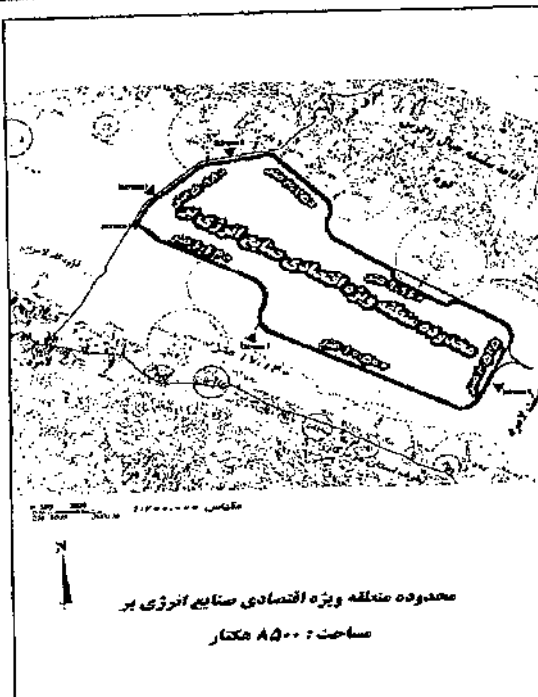
تاسیسات مهم موجود در منطقه :

هیچگونه تاسیساتی موجود نمی باشد.

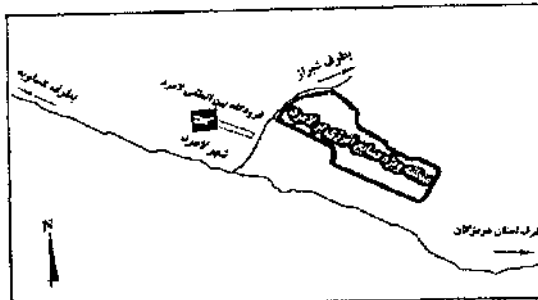
موقعیت منطقه نسبت به محدوده حفاظتی

معبود زیست :

شمارخ از هر چه محدوده حفاظتی می باشد

تړونکی نحوه ارتباط با کشورهای همسایه

دفتر هیئت دولت

وزارت معادن و صنایع معدنی
ایران توسعه انرژی معادن و صنایع معدنی ایران

ردیف	نام منطقه	استان	شهرستان	سازمان مسئول	نوع مالکیت سازمان مسئول	بوضوح فعالیت	مساحت (هکتار)
۱	منطقه ویژه اقتصادی دماوند	خراسان رضوی	تیران	شرکت توسعه و عمران دماوند	غیر دولتی	پایه و بنیان	۸۰۰
۲	منطقه ویژه اقتصادی اراک	کرمان	ارانشهر	شرکت گره صنعتی زرتشت سن کرمان	غیر دولتی	صنایع نساجی، صنایع فولاد و صنایع تولید کفپوش	۲۰۰۰
۳	منطقه ویژه اقتصادی چابوهران	سیستان و بلوچستان	چابوهران	شرکت سرمایه گذاری سهام حاکمات استان کرمان	غیر دولتی	صنایع نساجی، تجارت	۱۳۰
۴	منطقه ویژه اقتصادی بندر کیم خشی اراک	خراسان	بندر کیم خشی	سازمان بهره وری دماوند	دولتی	صنایع و خدمات	۱۱۰۳۳
۵	منطقه ویژه اقتصادی بندر بانه	مازندران	بندر بانه	سازمان بهره وری دماوند	دولتی	صنایع و خدمات	۸۰
۶	منطقه ویژه اقتصادی شهر کرد	تهران و بختیاری	شهر کرد	سازمان حمایتی شهرهای استان چهارمحال و بختیاری	غیر دولتی	صنایع نساجی، بسته بندی	۳۶۱
۷	منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب	کردستان	اسلام آباد غرب	سازمان حمایتی شهرهای استان کردستان	غیر دولتی	تجاری - صنعتی	۵۵
۸	منطقه ویژه اقتصادی مهاباد	ایلام	مهاباد	سازمان حمایتی شهرهای استان ایلام	غیر دولتی	تجاری - صنعتی	۸۰۰
۹	منطقه ویژه اقتصادی سلماس	آذربایجان غربی	سلماس	شرکت شهرهای صنعتی استان آذربایجان غربی	غیر دولتی	صنایع نساجی، بسته بندی	۱۰۰۰
۱۰	منطقه ویژه اقتصادی تبرک	گلستان	تبرک	شرکت شهرهای صنعتی استان گلستان	دولتی	تجاری - صنعتی	۱۰۰۰
۱۱	منطقه ویژه اقتصادی باستان	مسکن	باستان	شرکت شهرهای صنعتی استان مسکن	دولتی	تجاری - صنعتی	۱۰۰۰
۱۲	منطقه ویژه اقتصادی مسکن	مسکن	مسکن	شرکت شهرهای صنعتی استان مسکن	دولتی	تجاری - صنعتی	۱۰۰۰
۱۳	منطقه ویژه اقتصادی کرد	کردستان	کرد	سازمان توسعه و خدماتی صنایع و صنایع دستی استان کردستان (ایسپور)	دولتی	تجاری - صنعتی	۵۵۰

تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لاوان، پارسیان و بانه⁽⁵¹²⁾

مصوب 1390/6/22 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق آزاد
تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی سیستان (رامشار)، نمین، کازرون، کاوه، بجنورد، لاوان، پارسیان و بانه به شرح جدول زیر و نقشه‌های پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

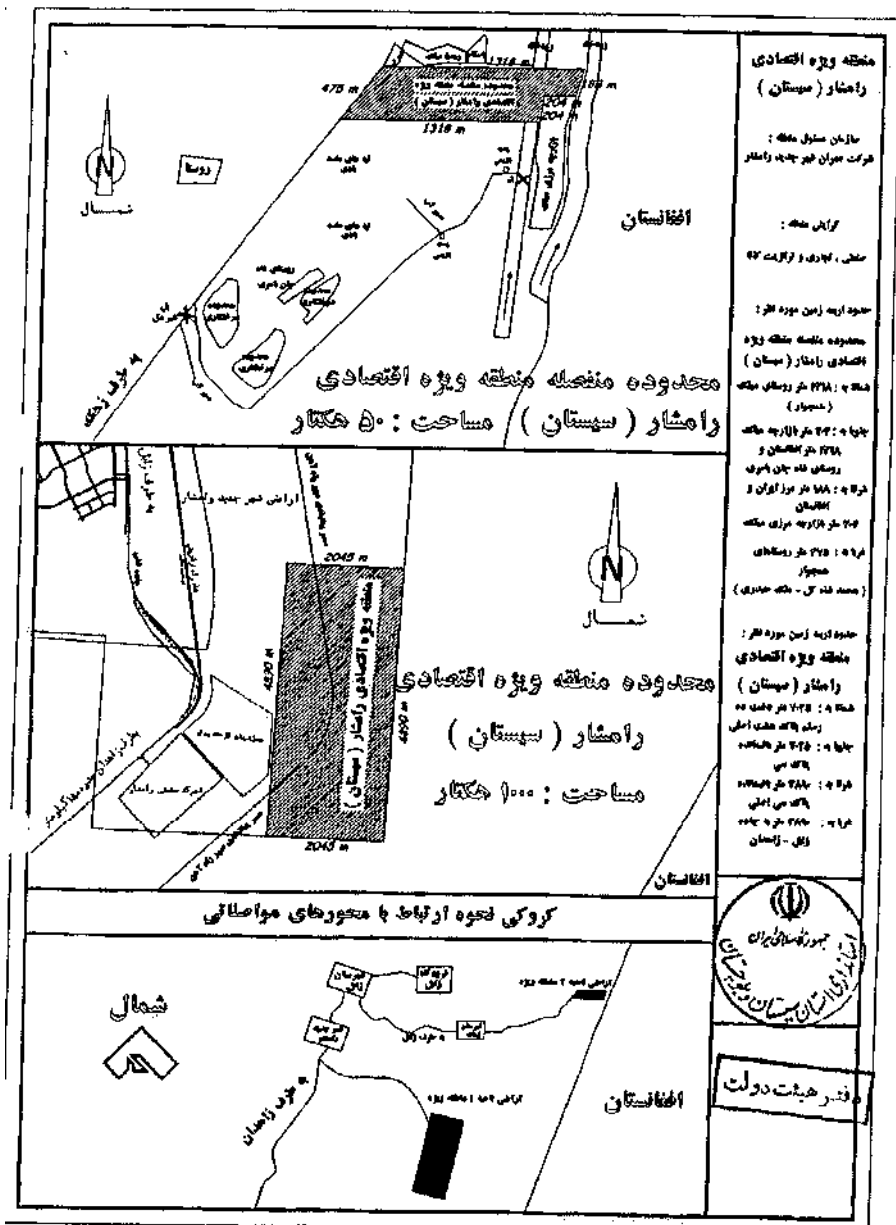
نام منطقه ویژه اقتصادی	استان	گرایش	مساحت (هکتار)	سازمان مسؤول	وضعیت سازمان مسؤول
سیستان (رامشار)	سیستان و بلوچستان	صنعتی، تجاری و ترانزیت کالا	1050	شرکت عمران شهر جدید رامشار	دولتی
نمین	اردبیل	تجاری - صنعتی	2000	شرکت بازرگانی شاهد ⁽⁵¹³⁾	دولتی
کازرون	فارس	صنایع تبدیلی کشاورزی	300	شرکت شهرک‌های صنعتی استان فارس	دولتی
کاوه	مرکزی	صنعتی - تجاری - خدماتی	2500	شرکت شهر صنعتی کاوه	غیردولتی
بجنورد	خراسان شمالی	تجاری - صنعتی - آموزشی	355	شرکت شهرک‌های صنعتی استان خراسان شمالی	دولتی
لاوان	هرمزگان	انرژی، شیلات و آبخیزداری	7775	شرکت ملی نفت ایران ⁽⁵¹⁴⁾	دولتی
پارسیان	هرمزگان	صنعتی - تجاری	9800	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	دولتی
بانه	کردستان	صنایع تبدیلی و بسته بندی	101/5	شرکت شهرک‌های صنعتی استان کردستان	دولتی

512 - این تصویبنامه به شماره 46519/ت/125700 مورخ 1390/6/22 ابلاغ شده است.

513 - به موجب تصویبنامه‌های مصوب 1391/6/18 و 1393/12/17 ابتدا شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران و سپس شرکت بازرگانی شاهد به عنوان سازمان مسؤول منطقه ویژه اقتصادی نمین، جایگزین شرکت شهرک‌های صنعتی استان اردبیل شده است. ضمناً مساحت این منطقه از 6145/33 هکتار به 2000 هکتار تغییر یافته است.

514 - به موجب تصویبنامه مصوب 1392/10/9 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، سازمان مسؤول منطقه ویژه اقتصادی لاوان از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به شرکت ملی نفت ایران تغییر یافته است.

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی رامشار (سیستان)

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کازرون

کازرون

مناطق ویژه اقتصادی

موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کازرون

سازمان مسؤل منطقه ویژه اقتصادی کازرون

شهرک شهرک‌های صنعتی استان فارس

گزارش منطقه ویژه اقتصادی کازرون

محدود لوله زمین مورد نظر

شمالاً به ارتفاعات (۲۱۷ متر) و لوانس

شمال شرقاً به ارتفاعات (۲۲۷۶ متر) و لوانس

شمال غرباً به ارتفاعات (۱۰۶۰ متر) و لوانس

جنوباً به ارتفاعات (۳۷۵۱ متر) و لوانس

غرباً به جریه و راه اصلی (۳۷۵۱ متر) کازرون فرارشد

مواضع نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست

خارج از محدوده حفاظتی محیط زیست

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان ۱۵۰ کیلومتری مرکز استان

تاسیسات مهم موجود در محدوده منطقه

نظرد

کروک، نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کازرون

سازمان مسؤل منطقه ویژه اقتصادی کازرون

شهرک شهرک‌های صنعتی استان فارس

گزارش منطقه ویژه اقتصادی کازرون

محدود لوله زمین مورد نظر

شمالاً به ارتفاعات (۲۱۷ متر) و لوانس

شمال شرقاً به ارتفاعات (۲۲۷۶ متر) و لوانس

شمال غرباً به ارتفاعات (۱۰۶۰ متر) و لوانس

جنوباً به ارتفاعات (۳۷۵۱ متر) و لوانس

غرباً به جریه و راه اصلی (۳۷۵۱ متر) کازرون فرارشد

مواضع نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست

خارج از محدوده حفاظتی محیط زیست

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان ۱۵۰ کیلومتری مرکز استان

تاسیسات مهم موجود در محدوده منطقه

نظرد

کروک، نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

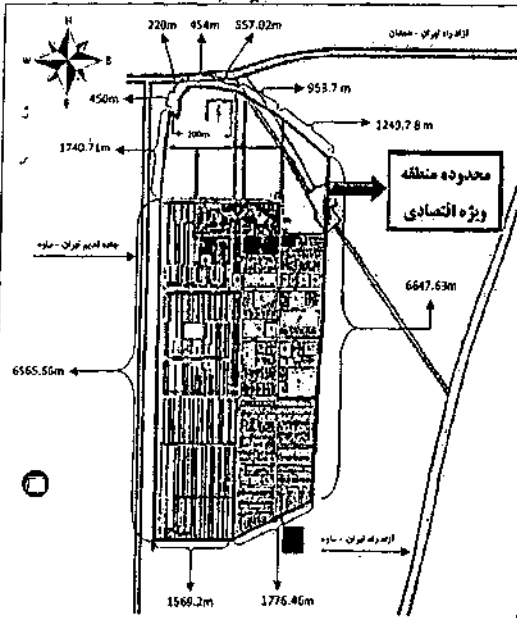
وزارت کوز

استاندارد فارس

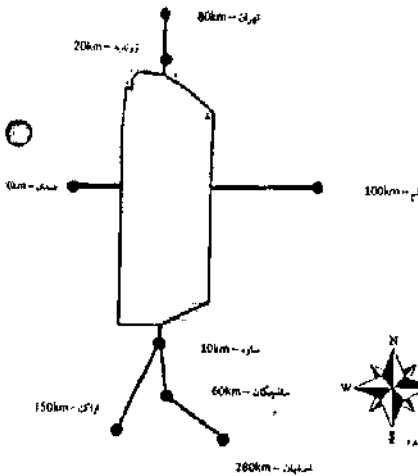
اداره دیپوخانه

دفتر هیئت دولت

سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کاوه

نحوه ارتباط با محورهایی موازی منطقه ویژه اقتصادی کاوه

مشخصات منطقه ویژه اقتصادی کاوه

مساحت محدوده منطقه :

در عوارز و پامند حکاکر

محدود اربعه زمین منطقه

شمال: آزاد راه تهران - مصلحان افراسین ملی و شهرستان نورآباد

جنوب: افراسین ملی، ککاوژی، شهرستان ساوه

غرب: جاده قدیم تهران-ساوه

شرق: آزاد راه تهران-ساوه

موقعیت منطقه:

در فاصله ۱۶۰ کیلومتری مرکز استان و ۱۲۰ کیلومتری تهران

تأسیسات زیر بنایی موجود در محدوده منطقه

گمرک اختصاصی (استخر و شمال)

خط آهن اختصاصی مرتبط با راه آهن سراسری (شمال)

اتصال به شبکه پزرگراهی کشور

شبکه گسترده آبرسانی

شبکه گسترده جمع آوری فاضلاب

شبکه گسترده برق رسانی

شبکه گسترده گاز رسانی

مخابرات و پنا

پست برق ۱۲۰ کیلوولت - پست برق ۲۰۰ کیلوولت

پست تفریت فشار لوی

استقرار خدمات اکثر بانکها، پناهگاه، اماکن اطلاع رسانی

مجاورت با فرودگاه بین المللی امام خمینی

تعمیرات خانه مسکنی به روش زمین فعال یا ظرفیت ۴۰۰۰ نفر در تانپه

بنک ملیون متر مربع فضای جنگل و دریاچه مصنوعی، بوستان جنگلی با امکانات و

تجهیزات ورزشی و تفریحی شهری

یکصد کیلومتر راه آسفالته اصلی و فرعی (۴۵ کیلومتر و ۱۵ کیلومتر)

تایگاه طرف، فرارده، جای نشی، نظایم و جایگاه مرشد گاز CNG

استقرار نیروی خدماتی، دو منطقه

مرکز خدمات اداری و آتش نشانی با تجهیزات پیشرفته و قادر مجرب در ۹۰۰۰ متر مربع

در دانشگاه شامل آموزش پزشکی عمومی، آزمایشگاه تشخیص طبی، و دامپزشکی

و مطبوعات، فناوری، دارو، خانه بهداشت حرفه ای

مسجد با مساحت ۴۰۰۰ متر مربع، دانشگاه، مراکز آموزشی

محل ۵ ستاره دارای ۱۵ اتاق و سوئیت، در ستوران و گمانی شام، مجهز به سیستم اینترنت

پاییم، متعلق فرانس، ترکیبی، و مقاصد خانه سنتی

معموسه و دیدنی، زمین تفریحی، زمین چمن مصنوعی، فریبال، استخر و سونا، مجموعه

سرفه کاری، هیست، بوتوسواری

سرفیست نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست :

خارج از حریم ۱۲۰ کیلومتری شهر تهران

سازمان مسئول منطقه :

شرکت شهر صنعتی کاوه

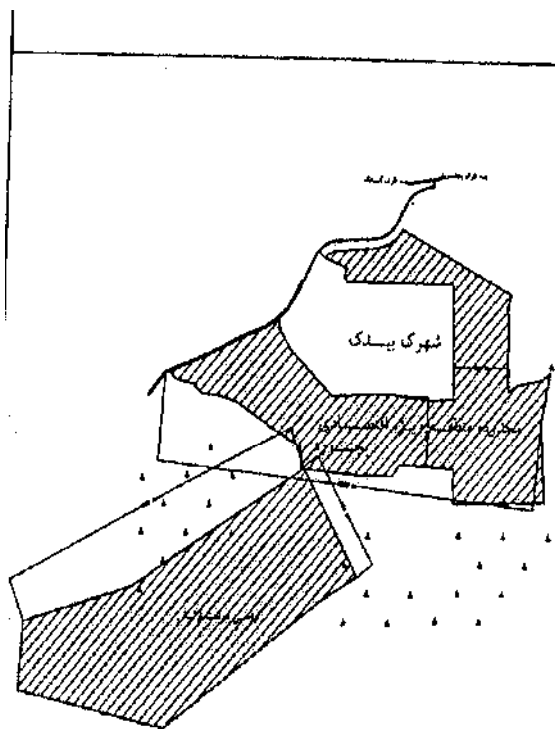
موضوع فعالیت منطقه :

اقتصادی - صنعتی (تعماری، پارک های، تولیدی، صنعتی، خدماتی، گردشگری)

دفتر هیئت دولت

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بجنورد

مشخصات منطقه ویژه اقتصادی بجنورد

مساحت محدوده طرح: ۲۵۵ هکتار

سازمان مسؤل منطقه شرکت شهرکهای صنعتی خراسان شمالی

گرایش منطقه: صنعتی - تجاری آموزشی

حدودات اربعه زمین مورد نظر

شمالاً به جاده بجنورد - آستانه

جنوباً به اراضی پلاک بیدک

شرقاً به اراضی نیروی انتظامی

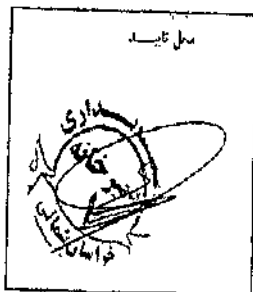
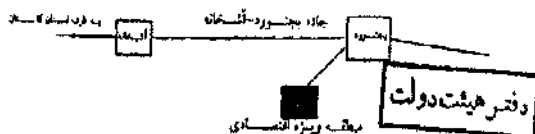
غرباً به جاده بدرانلو و شهرک صنعتی بیدک

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان: در دامنه ۵ کیلومتری مرکز استان قرار دارد

تکمیل مشخصات مهم موجود در محدوده منطقه: جهت انتقال گاز از داخل منطقه عبور ننموده و تأسیسات آب، برق و گاز شهری صنعتی بیدک در مجاورت منطقه می باشد.

توضیح اراضی طرح منطقه ویژه اقتصادی بجنورد
تاریخ: زمستان ۸۹
مساحت: ۲۵۵ هکتار
علیاس:
سازمان مسؤل: شرکت شهرکهای صنعتی خراسان شمالی

کسوت نمودار ایستگاه بازرگانی بایستادن

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی لاوان

منطقه ویژه اقتصادی لاوان

سازمان مسؤل منطقه :

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران
گرایش منطقه : انرژی، شیلات و آب خیزداری
حدودات اربعه زمین مورد نظر :
شمالاً به : خلیج فارس از بندر نخیلو تا بندر مقام
جنوباً به : خلیج فارس
شرقاً به : خلیج فارس (جزیره شتوار)
غرباً به : خلیج فارس

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان :

۳۰۲ کیلومتر تا مرکز استان هرمزگان
تأسیسات مهم موجود در محدوده منطقه :

۱- تأسیسات شرکت پالایش نفت لاوان

یک پورت اسکله تدارکاتی

یک پورت اسکله گازی

تأسیسات پالایش نفت خام

تأسیسات تولید آب شیرین و برق

۲- شرکت نفت فلات قاره

یک پورت اسکله نفتی

یک پورت اسکله تدارکاتی

تأسیسات شیرین سازی نفت خام

تأسیسات برداشت گاز شیرین

تأسیسات تولید آب شیرین و برق

۳- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی

جایگاه پمپ، بنزین و سوخت‌رسانی به هواپیما

۴- فرودگاه لاوان

۵- ارگانها

اداره بنادر و دریا نوردی

اداره گمرک

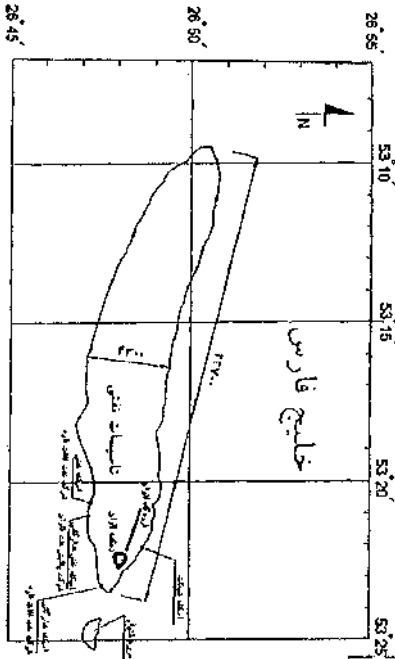
اسکله شیلات (مسافربری)

نیروی انتظامی

شورای حل اختلاف

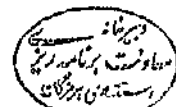
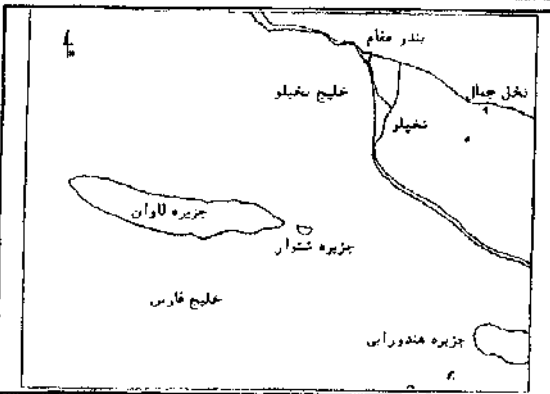
نیروی توانایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۶- دهکده لاوان

تاریخ: بهار ۱۳۹۰
مقیاس: ۱:۲۵۰۰۰
مساحت: ۷۷۷۵۰ مکتار

کروکی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

دفتر هیئت دولت

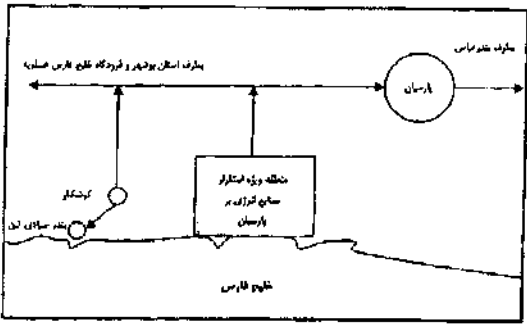

سازمان مسؤؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان

منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان
مساحت: ۹۸۰۰ هکتار

گروهی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

مشخصات

منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان

سازمان مسؤل منطقه:
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)

مقراتش منطقه: صنعتی، تجاری

حدودات آرایه زمین مورد نظر:
شمالاً به ۱ حریم روستاهای برکه دوکا، عباسی، سولگی و جاده آسفالته کشوری بوشهر - بندرعباس به طول ۱۱۴۰۰ متر
جنوباً به ۱ سواحل شلیح همسره تارس به طول ۱۵۴۲۰ متر
شرقاً به ۱ اراضی ملی حریم شهرستان پارسیان و روستای سنلو به طول ۱۵۵۸۰ متر
غرباً به ۱ اراضی ملی حریم شهر کوشکنار، جاده آسفالته دسترسی کوشکنار به طول ۱۵۹۲۰ متر

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
در ۲۲۰ کیلومتری مرکز استان قرار دارد

تأمینات مهم موجود در منطقه:
شبه‌جزیره تاسیساتی موجود نمی باشد.
موقعیت منطقه نسبت به مسنده حفاظتی محیط زیست:

فاصله زمینی تا پارک ملی ناهبند ۱۵۰۰ متر (حریم مصوب سازمان حفاظت محیط زیست)

وزارت منابع معادن
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

دفتر هیئت دولت

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بانه

مشخصات منطقه ویژه اقتصادی

شهرستان بانه

مساحت محدوده طرح

۱۰۱۵ هکتار

حدودات اربعه .

شمال درختان جنگلی

جنوب جاده آسفالت بانه به مرز سیران بند

شرق جاده آسفالت بانه به مرز سیران بند

غرب درختان جنگلی

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان .

دور فاصله ۳۶۰ کیلومتری

تاسیسات موجود در محدوده طرح .

کارخانه شین و ماسه در ۵۰۰ متری

موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست

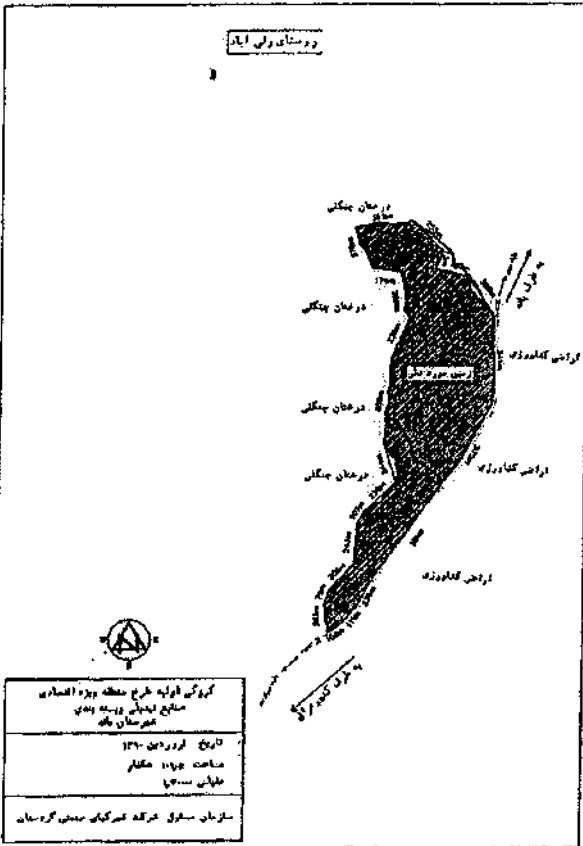
خارج از محدوده حفاظتی میباشند

موضوع فعالیت .

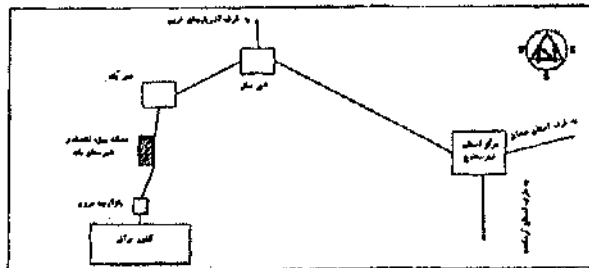
صنایع تبدیلی و بسته بندی

سازمان مسؤل

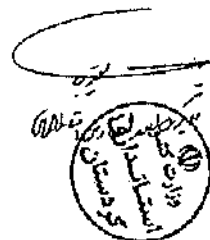
شرکت شهرکهای صنعتی کردستان

گروهی نمونه ارتباط با محورهای مواصلاتی

محل مهر استناد آوری

دفتر هیئت دولت

تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان آباد، ری و سهلان⁽⁵¹⁵⁾

مصوب 1390/12/20 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق آزاد

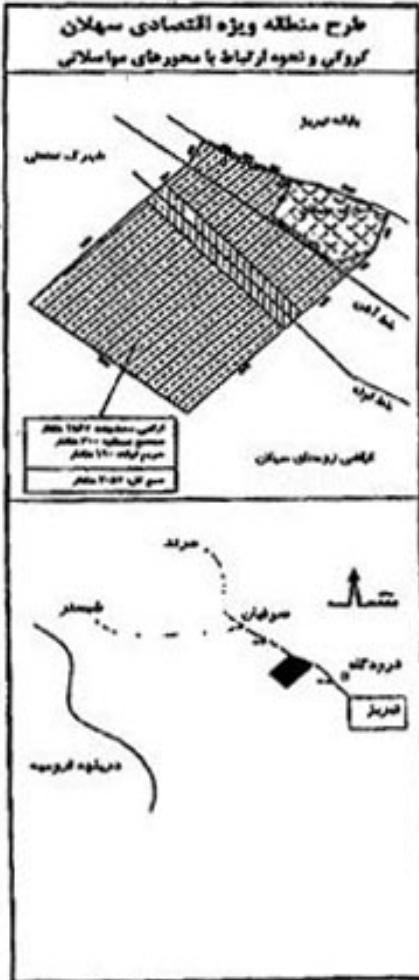
تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

تصمیم نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به استناد اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می شود:

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی جهان آباد، ری و سهلان به شرح جدول زیر و نقشه های پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می شود.

ردیف	نام منطقه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
1	جهان آباد	همدان	تجاری - صنعتی - خدماتی	1880 هکتار	شرکت شهرک های صنعتی استان همدان (دولتی)
2	ری	تهران	تجاری - صنعتی - خدماتی	2100 هکتار	شرکت سرمایه گذاری ری (غیردولتی)
3	سهلان	آذربایجان شرقی	تجاری - صنعتی - خدماتی	2052 هکتار	شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران (دولتی)

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی سهلان

مشخصات منطقه ویژه اقتصادی

مساحت محدوده: ۲۰۵۲ هکتار
حدود ارضی: شمال: چانه شهریز - مراد به طول ۲۹۶۰ متر
چنوب: ۱
غربی: پست ریل آهن از نقطه ۲۸ درجه و ۱۱ دقیقه شمالی و ۲۶ درجه و ۶ دقیقه شرقی به طول ۲۸۰۵ متر
شرقی: منتهی به آرامی رودخانه سهلان به طول ۵۸۶۰ متر
جنوب: آرامی موسوم به شهرک صنعتی در نقطه ۲۸ درجه و ۱۳ دقیقه شمالی و ۲۶ درجه و ۵ دقیقه شرقی به طول ۲۸۹۵ متر

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان: در فاصله ۲۰ کیلومتری تبریز

تاسیسات موجود: در محدوده طرح: محدوده محصور گمرک سهلان و تاسیسات مربوط به پایانه بار تبریز، ریل راه آهن و شانتینگ باره و تاسیسات برق مربوطه، واحد های تولیدی کوچک همچون مرغداری، آبارها شخصی کوچک خطوط لوله گاز، تاسیسات برق، مخازن آب و فاضلاب

موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست: بخش عمده آرامی خارج از محدوده حفاظتی می باشد.

موضوع فعالیت: تجاری، صنعتی و خدماتی

سازمان مسئول منطقه: شرکت آبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران

SA112 01 01.04.90

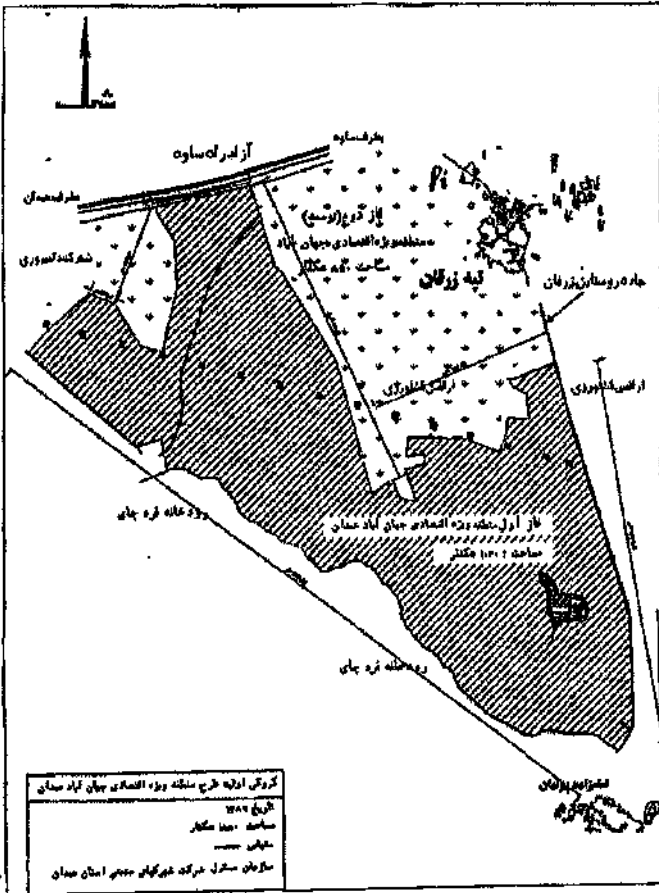
تصویب کننده: هیئت وزیران شورای عالی برنامه ریزی

وزارت کشور
استاد عالی آذربایجان شرقی
معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

دفتر هیئت دولت

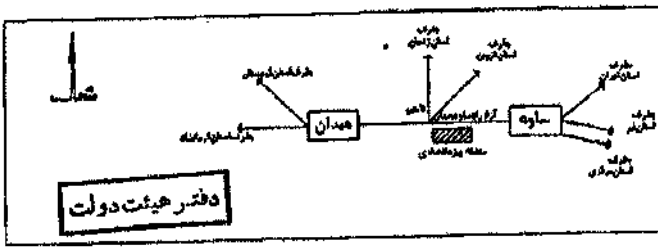
تبریز
رئیس هیئت مدیره
معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی
(آذربایجان شرقی)

سازمان مسؤل، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی جهان آباد همدان

منطقه ویژه
صادراتی، بان آزاد همدان
موضوع فعالیت منطقه:
یکت ذمه که های صنعتی استان همدان
ایران، حده اقتصادی - تجاری - صنعتی
زحای پر از جنبه زمین صوبه نظریا
اقبال با آزاد واه همدان - ساوه
جنوب به اراضی کشاورزی تمام واده پورقان
شرق به اراضی کشاورزی روستای زوقان
غرب به اراضی کشاورزی
وهدیت منطقه نسبت به مرکز استان:
اتبع در ۵۰ کیل شرق همدان
سیمانت - حج موجود در محدوده منطقه:
راه راه - جان - ساوه
طوط برقی فشار لوی
طوط راه آهن
رودخانه سرری

کروکی شماره اول ایجاد با محور موازناتی
شرح جامعتری در پنج منطقه ویژه اقتصادی جهان آباد

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی ری

تعیین سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند،

سبزوار، زرنديه (ایرانیان) و جهرم⁽⁵¹⁶⁾

مصوب 1390/12/20 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

1- سازمان مسؤول، محدوده و گرایش مناطق ویژه اقتصادی بیرجند، سبزوار، زرنديه (ایرانیان) و جهرم به شرح جدول زیر و نقشه‌های پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

ردیف	نام منطقه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
1	بیرجند	خراسان جنوبی	صنعتی تجاری - خدماتی	پانصد و پنجاه هکتار	شرکت سرمایه گذاری و توسعه منطقه ویژه اقتصادی خراسان جنوبی (بیرجند) (غیردولتی)
2	سبزوار	خراسان رضوی	تجاری - صنعتی	یکهزار و دویست هکتار	مؤسسه آبادانی دیارسربداران (غیردولتی)
3	زرنديه (ایرانیان)	مرکزی	گردشگری تجاری - صنعتی	یکهزار و سیصد و نود و شش ممیز چهاردهم هکتار	شرکت توسعه سیاحان سرزمین ایرانیان (غیردولتی)
4	جهرم	فارس	تجاری - صنعتی	سیصد و سی و نه هکتار	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (دولتی)

2- واگذاری اراضی محدوده مناطق یاد شده تابع قوانین و مقررات مربوط به اراضی ملی است.

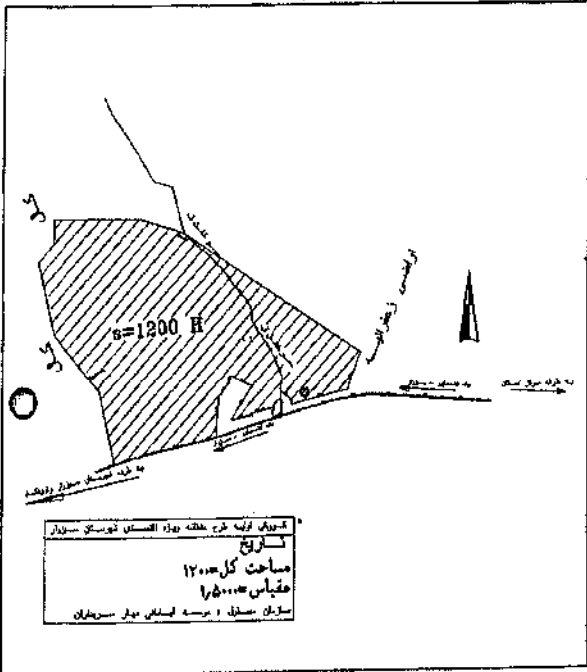
3- واگذاری اراضی توسط سازمان مسؤول منطقه در محدوده مناطق یاد شده منوط به مالکیت سازمان مسؤول منطقه بر آن اراضی قبل از واگذاری به اشخاص می‌باشد.

سازمان مسؤؤل، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی بیرجند

<p>محدوده منطقه ویژه اقتصادی بیرجند</p> <p>مساحت منطقه اقتصادی: ۴۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p>	<p>سازمان مسؤل</p> <p>شرکت سرمایه گذاری و توسعه منطقه ویژه اقتصادی خراسان جنوبی (سهامی خاص)</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p>
<p>محدوده منطقه ویژه اقتصادی بیرجند</p> <p>مساحت: ۱۰۰ هکتار</p>	<p>منطقه ویژه اقتصادی بیرجند</p> <p>گرایش منطقه صنعت تجارت خدمات مساحت محدوده طرح: ۲۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p> <p>مساحت منطقه اقتصادی: ۴۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p> <p>مساحت منطقه اقتصادی: ۴۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p>
<p>گروکی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی</p>	<p>محدوده منطقه اقتصادی بیرجند</p> <p>گرایش منطقه صنعت تجارت خدمات مساحت محدوده طرح: ۱۰۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p> <p>مساحت منطقه اقتصادی: ۴۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p> <p>مساحت منطقه اقتصادی: ۴۵۰ هکتار</p> <p>شماره ثبت: ۴۲۲۴</p>

سازمان مسؤل، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی سبزوار

شهرستان منطقه ویژه اقتصادی شهرستان سبزوار
مساحت محدوده طرح: ۱۲۰۰ هکتار

شمال:
به اراضی ملی زعفرانیه به طول ۲۲۰۵ متر
جنوب:
به جاده آسفالت ترانزیت تهران-مشهد به طول ۴۲۰۰ متر

غرب:
به رودخانه فصلی (کالی) به اراضی ملی به طول ۴۱۰۰ متر

شرق:
به اراضی ملی زعفرانیه به طول ۴۰۰۰ متر

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
در محدوده شهرستان سبزوار و ۱۷۵ کیلومتری مرکز استان قرار دارد
تعمیرات موجود در محدوده طرح:
از سمت شمال به سمت ریل سراسرای تهران-مشهد (ایستگاه سبزوار)
هوئینگ شرقی

گرایش ویژه طرح منطقه ویژه اقتصادی شهرستان سبزوار
تاریخ
مساحت کل: ۱۲۰۰ هکتار
حقیقی: ۵۰۰ هکتار
سازمان مسؤل: بنیاد ملی صنایع

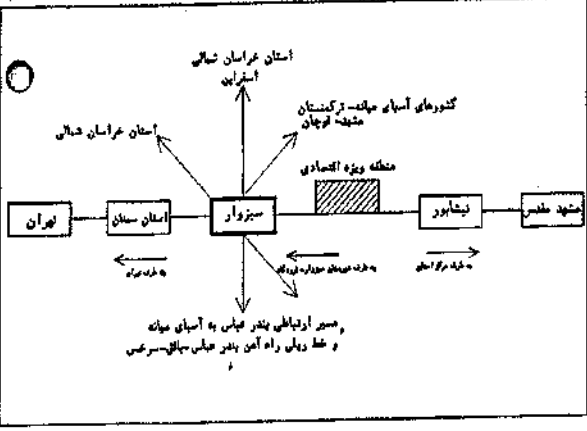
هوئینگ غربی:
به سمت شهرستان سبزوار - فرودگاه بین المللی سبزوار
اتن راه آهن در حال احداث
هوئینگ جنوبی:
جاده ترانزیت کشوری (CIS) - جاده ترانزیت محور تهران به مشهد - خط لوله گاز اصلی ۴۸ اینچ
موقعیت نسبت به محدوده حفاظتی محیط زیست:
خارج از حریم محدوده حفاظتی می باشد

سازمان مسؤل منطقه:
موسسه آبادانی چهار سربازان

موضوع فعالیت منطقه:
تجاری - صنعتی

گردشی نحوه ارتباط با محور مواصلاتی

طرح منطقه ویژه اقتصادی شهرستان سبزوار

استان خراسان شمالی
استان خراسان شرقی
استان خراسان جنوبی
استان خراسان رضوی
استان خراسان شمالی
استان مازندران
استان گلستان
استان گیلان
استان قزوین
استان آذربایجان شرقی
استان آذربایجان غربی
استان اردبیل
استان زنجان
استان اصفهان
استان قم
استان تهران
استان البرز
استان قزوین
استان زنجان
استان اصفهان
استان قم
استان تهران
استان البرز

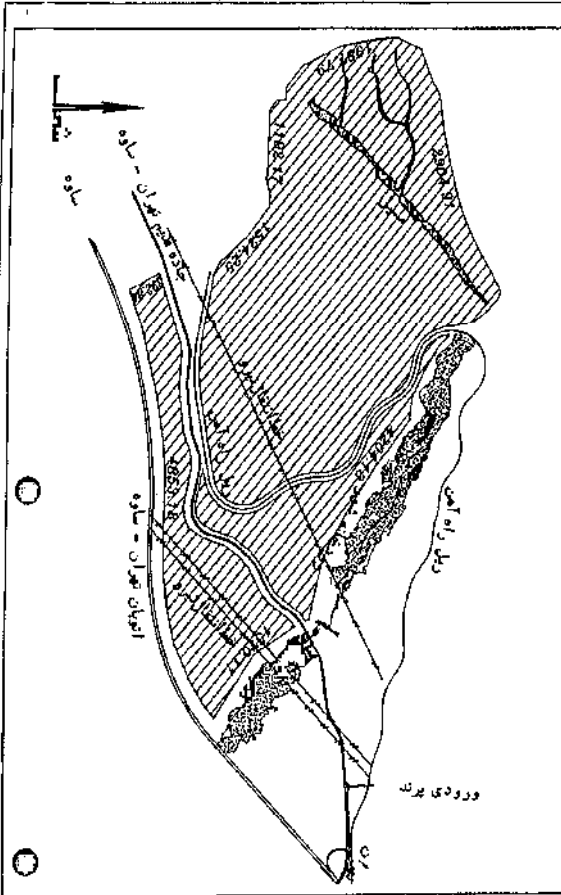
مسیر ارتباطی بندر عباس به آسیای میانه
و خط ریلی راه آهن بندر عباس - اهواز - سرخس

شهرستان مسؤل منطقه ویژه اقتصادی سبزوار

معاونان:

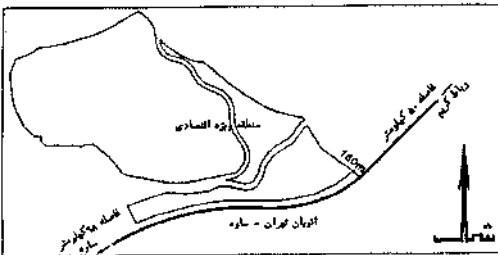

سازمان مسوول، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی زرنديه (ایرانیان)

منطقه ویژه اقتصادی: زرنديه (ایرانیان)
 سازمان مسوول منطقه:
 شرکت توسعه سیاحتان سرزمین ایرانیان
 گرایش منطقه: گردشگری و تجاری - صنعتی
 مساحت: ۱۳۹۶٫۴ هکتار
 حدود اریبه زمین مورد نظر:
 شمالاً: بطول ۲۹۰۳٫۶۱ متر بصورت خطوط متکسر
 و قوسی به اراضی منابع طبیعی
 جنوباً: بطول ۳۸۵۳٫۱۸ متر بصورت خطوط قوسی به
 حریم انزلیان ساوه
 شرقاً: بطولهای ۳۲۰۳٫۸۸ و ۱۵۷۰٫۶۱۱ متر بصورت
 خطوط متکسر به حریم رودخانه شور
 غرباً: اول بطول ۳۹۷٫۸۴ متر به قطعه دوم تفکیکی
 بلاک سیزده فرس از ۱۸۳ تا ۱۸۸ اسلیمی دوم
 بطولهای ۱۵۲۴٫۲۵ و ۱۱۹۴٫۱۷ و ۱۹۸۷٫۷۹ متر
 بصورت خطوط متکسر و قوسی به اراضی منابع طبیعی
 موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
 شمال شرق شهرستان اراک
 تأسیسات مهم موجود در محدوده منطقه:
 شهر جدید برند - انزلیان ساوه

گروگی و نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

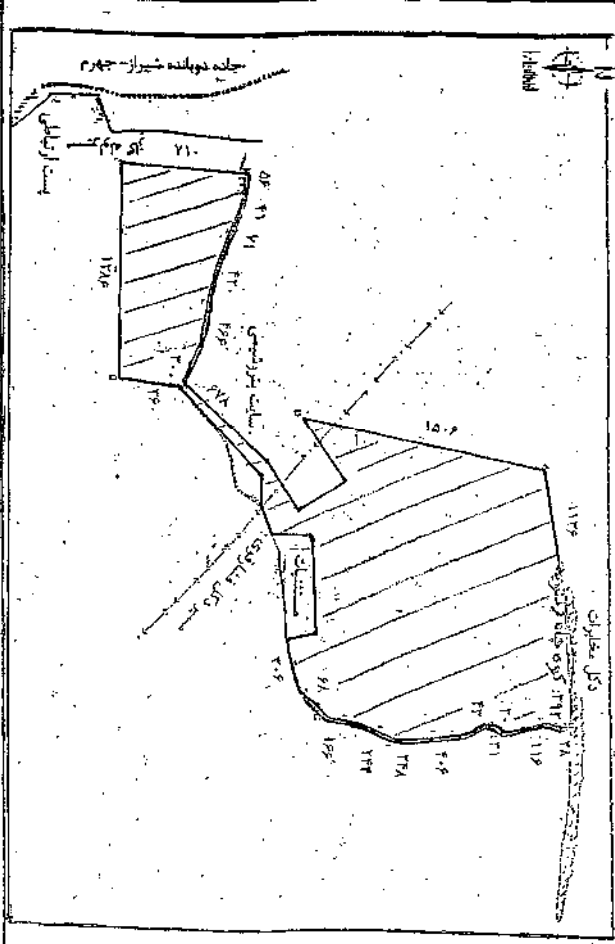
وزارت کشور
 استانداری مرکزی
 اداره کل اداری و مالی
 استان مرکزی
 شهرستان اراک

سازمان مسؤل، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی جهرم

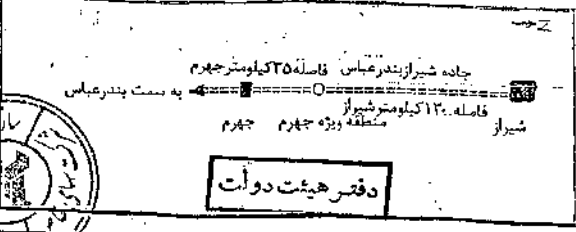
منطقه ویژه اقتصادی جهرم
سازمان مسئول منطقه سازمان
گسترش و توسعه صنایع ایران
گرایش منطقه تجاری صنعتی
مساحت: ۳۳۹ هکتار
حدود ابرده زمین مورد نظر:
شمالاً به بحر مجموع به طول
۴۷۲۵ متر به صورت منکسر
کوه چاه زنگوبه
جنوباً به بحر مجموع ۲۰۲ متر
به صورت منکسر به اراضی ملی
شرقاً به بحر مجموع ۱۳۸۰ متر به
صورت خطوط قوسی به اراضی ملی
غرباً به بحر مجموع ۲۸۹۴ متر به صورت
منکسر به چاه جهرم به شیراز و
سایت پتروشیمی

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان
در فاصله ۱۲۰ کیلومتری جنوب مرکز
استان قرار دارد

تاسیسات مهم موجود در محدوده منطقه:
خط انتقال برق فشارقوی و خط لوله گاز
و امکانات زیر بنایی مخابرات و در آینده
خط آهن

گروهی نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

صنایع جهرم
شیراز
۱۳۷۳

تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کاشان⁽⁵¹⁷⁾

مصوب 1391/7/12 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی
مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی کاشان به شرح جدول زیر و نقشه پیوست
که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

نام منطقه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
کاشان	اصفهان	صنعتی، تجاری و خدماتی	1500 هکتار	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

تعیین مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی شمال استان بوشهر و گرمسار⁽⁵¹⁸⁾

مصوب 1391/7/24 نمایندگان ویژه رییس جمهور در شورای هماهنگی

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت مناطق ویژه اقتصادی شمال استان بوشهر و گرمسار به شرح جدول زیر و نقشه‌های پیوست⁽⁵¹⁹⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

ردیف	نام منطقه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
1	شمال استان بوشهر	بوشهر	نفت، گاز و پتروشیمی	3844 هکتار	شرکت شهرک‌های صنعتی استان بوشهر
2	گرمسار	سمنان	تجاری - صنعتی	2000 هکتار	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

518 - آیین‌نامه مزبور به شماره 145537/ت/48461 مورخ 1391/7/24 ابلاغ شده است.

519 - نقشه‌های پیوست مذکور در این مجموعه درج شده است.

سازمان مسؤؤل، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی شمال بوشهر

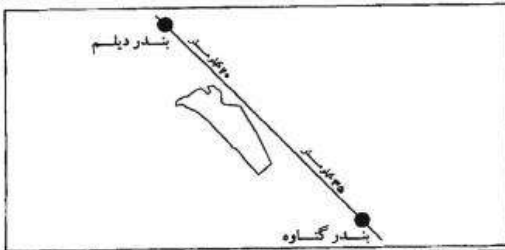
منطقه ویژه اقتصادی: شمال استان بوشهر
 سازمان مسؤؤل منطقه:
 شرکت شهرکهای صنعتی استان بوشهر
 گرایش منطقه: نفت و گاز و پتروشیمی

حدود اربعه زمین مورد نظر:

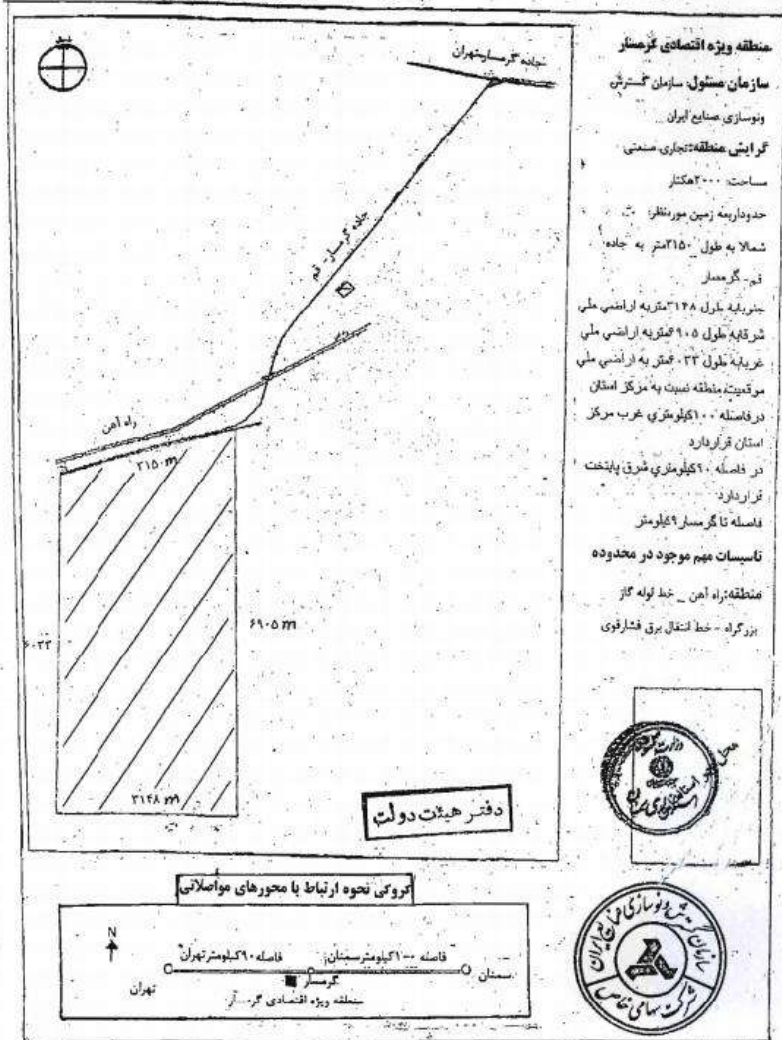
شمالاً به:
 در ۹ قسمت به طول ۶۷۰۵ متر محدوده به رودخانه خشک
 جنوباً به:
 به طول ۱۹۵۸ متر محدوده به حریم شهر امام حسن
 شرقاً به:
 در ۶ قسمت به طول ۱۲۰۴۳ متر محدوده به اراضی
 کشاورزی و روستاهای حصار و لیکنین
 غرباً به:
 در ۱۶ قسمت به طول ۱۱۰۲۲ متر محدوده به حریم ۶۰ متری دریا

موقعیت منطقه نسبت به مرکز استان:
 ۱۸۰ کیلومتری شمال استان
 تأسیسات مهم موجود در محدوده منطقه:
 بهرگان-تأسیسات نفتی گوره
 تأسیسات نفتی کوه بنگ-تأسیسات
 تأسیسات نفتی سبامکان-خوردگاه بهرگان

نحوه ارتباط با محورهای مواصلاتی

سازمان مسؤل، محدوده و گرایش منطقه ویژه اقتصادی گرمسار

تعیین طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی شهر ری (520)

مصوب 1392/4/18 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

و ویژه اقتصادیطرح جامع منطقه ویژه اقتصادی شهر ری به شرح پیوست⁽⁵²¹⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت

است، تعیین می‌شود.

تعیین تعرفه‌های هزینه خدمات سال (1393)سازمان های مناطق ویژه اقتصادی⁽⁵²²⁾

مصوب 1393/5/4 وزیران عضو شورای عالی مناطق

آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی⁽⁵²³⁾

1- تعرفه‌های هزینه خدمات سال 1393 سازمان های مناطق ویژه اقتصادی (انرژی پارس، پتروشیمی، صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، کشتی‌سازی خلیج فارس، ارگ جدید، سیرجان، سلفچگان، سرخس، پیام، لرستان، شیراز، یزد، بوشهر، کاوه، لاوان، دوغارون، زرنديه (ایرانیان)، سهلان، بندر امام خمینی (ره)، بندر شهید رجایی، بندر بوشهر، بندر امیرآباد و بندر نوشهر) به شرح جداول پیوست⁽⁵²⁴⁾ که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شوند.

2- سازمان مسؤول هر یک از مناطق ویژه اقتصادی ضمن رعایت صرفه و صلاح و ایجاد جذابیت سرمایه‌گذاری و بهبود وضعیت واحدهای تولیدی دانش‌بنیان می‌تواند حداکثر تا بیست و پنج درصد تخفیف نسبت به تعرفه‌های مصوب برای واحدهای تولیدی دانش‌بنیان اعمال نماید.

تعیین سازمان مسؤول و موضوع فعالیت منطقه ویژهاقتصادی قصر شیرین⁽⁵²⁵⁾

مصوب 1393/12/17 هیأت وزیران

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین به شرح جدول زیر و نقشه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود:

نام منطقه ویژه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
قصر شیرین	کرمانشاه	صنعتی و خدماتی	1335 هکتار	سازمان همیاری شهرداری‌های استان کرمانشاه

520 - این تصویب‌نامه به شماره 90610/ت49240 ک مورخ 1392/4/18 ابلاغ شده است.

521 - به پیوست مذکور در سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.dotic.ir رجوع شود.

522 - این تصویب‌نامه به شماره 90457/ت50917 ک مورخ 1393/8/8 ابلاغ شده است.

523 - این تصویب‌نامه در تاریخ 1393/8/5 به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

524 - جداول مذکور در آرشیو امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری موجود می‌باشد.

525 - این تصویب‌نامه به شماره 156746/ت51608 ه مورخ 1393/12/20 ابلاغ شده است.

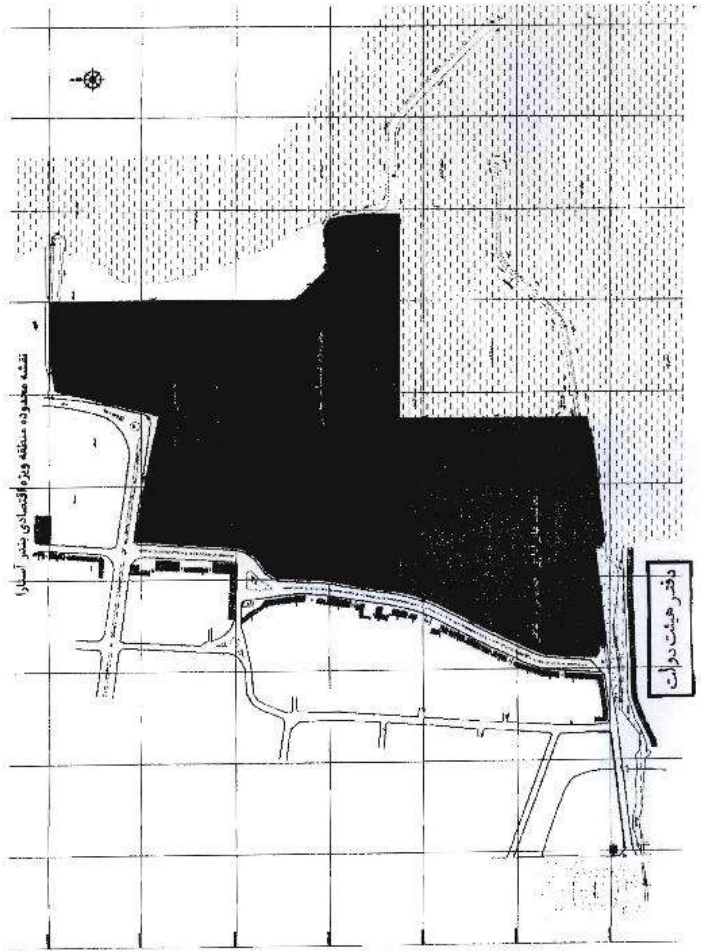
دفتر هیئت دولت

تعیین سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر آستارا⁽⁵²⁶⁾

مصوب 1393/12/17 هیأت وزیران

سازمان مسؤول، محدوده و موضوع فعالیت منطقه ویژه اقتصادی بندر آستارا به شرح جدول زیر و نقشه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می شود:

نام منطقه ویژه	استان	گرایش	مساحت	سازمان مسؤول
بندر آستارا	گیلان	فعالیت های دریایی، بندری، صنایع و خدمات وابسته و لجستیکی و ایجاد ارزش افزوده	(61) هکتار در خشکی و شاخه های موج شکن	سازمان بنادر و دریانوردی

الحاق محدوده‌ای به منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی⁽⁵²⁷⁾
مصوب 1393/12/17 هیأت وزیران

محدوده‌ای به مساحت (2689/7) هکتار به شرح نقشه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است به محدوده منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی موضوع تصویبنامه شماره 77193/ت/19260 ک مورخ 1376/12/9 الحاق می‌شود.

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی تصویب‌نامه‌های ذیل نیز به تصویب رسیده است. برای ملاحظه متن آنها به بخش مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی (قسمت تصویب‌نامه‌ها) مندرج در این مجموعه رجوع شود.

- 1 - تعیین بخشی از ساحل شمال شرقی جزیره قشم به عنوان قسمتی از محدوده 300 کیلومتری منطقه آزاد قشم مصوب 1375/4/18 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی
- 2 - اجازه انتقال صد درصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور مصوب 1377/7/18 وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی
- 3 - اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده مصوب 1377/11/14 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی
- 4 - تعیین نحوه تأمین مالی و راهکارهای اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1382/2/21 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی
- 5 - تعیین محدوده منطقه ویژه اقتصادی خوزستان و جزیره مینو و شلمچه به عنوان محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی اروند مصوب 1384/3/8 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی
- 6 - اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ترکیب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی 1388/12/16 هیأت وزیران
- 7 - تصویب‌نامه موظف نمودن کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در سطوح ملی و استانی به اجرای تصمیماتی در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و عزم جدی دولت دهم برای کاهش و به حداقل رساندن قاچاق کالا و ارز مصوب 1389/6/9 نماینده ویژه رییس‌جمهور در ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- 8 - اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته مصوب 1389/10/18 هیأت امنای حساب ذخیره ارزی
- 9 - اتخاذ تصمیماتی به منظور تقویت عملکرد تجارت خارجی کشور مصوب 1390/6/13 نمایندگان ویژه رییس‌جمهور در کارگروه توسعه صادرات
- 10 - تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب 1392/6/3 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی
- 11 - تصویب‌نامه اتخاذ تصمیماتی برای رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و اشتغال و ایجاد تحرک اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار مصوب 1392/6/17 هیأت وزیران
- 12 - تشکیل ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر به منظور توسعه گردشگری داخلی مصوب 1392/10/22 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

13 - تصویبنامه بودجه سال 1393 سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو مصوب 1392/12/20 وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی.

مصوبات⁽⁵²⁸⁾ شورای عالی (شورای هماهنگی)⁽⁵²⁹⁾

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و دبیر شورا

تعیین تکلیف ورود کالاهای مستعمل بازسازی شده از مناطق آزاد

تجاری - صنعتی به داخل کشور

مصوب 1388/12/18 شورای هماهنگی امور مناطق آزاد

و ویژه اقتصادی با اصلاحات بعدی

- 1) اصلاحی (1389/3/1) - واحدهای موجود بازسازی کننده کالاهای مستعمل در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بر اساس مستندات که ارائه می نمایند صرفاً برای کالاهای وارده و مجوزهایی که منجر به انعقاد قرارداد یا تعهد مالی گردیده (تا تاریخ 1388/12/18) حداکثر تا یک سال بعد از ابلاغ این مقرر می توانند نسبت به بازسازی و انجام تعهدات خود اقدام نمایند. ملاک تصمیم گیری برای انجام فعالیت های مذکور مصوبات کمیسیون ارزش افزوده می باشد.
- 2- سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مجاز به صدور مجوز واردات جدید کالاهای یاد شده به محدوده خود نمی باشند.
- 3- سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مجاز به صدور مجوز ایجاد واحدهای جدید بازسازی کالاهای مستعمل نمی باشند.

---

528 - مصوبات مندرج در این بخش عیناً از دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی دریافت شده است.

529 - عنوان شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ابتدا به شورای هماهنگی امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سپس به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تغییر یافته است.

سایر مصوبات

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی مصوبات ذیل نیز به تصویب رسیده است. برای ملاحظه متن آنها به بخش مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی (قسمت سایر مصوبات) مندرج در این مجموعه رجوع شود.

- 1 - از مصوبه تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنها مصوب 1377/7/28 شورای عالی اداری
- 2 - نحوه واردات خودروهای تولیدشده در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی به سایر نقاط کشور مصوب 1379/8/7 شورای اقتصاد
- 3 - از مصوبه اصلاحی موضوع شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی مصوب 1389/5/9 هیأت امنای حساب ذخیره ارزی
- 4 - اجرای طرح‌های عادی یا طرح‌هایی با شرایط ترجیحی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و کمتر توسعه یافته مصوب 1389/10/18 هیأت امنای حساب ذخیره ارزی
- 5 - از مصوبه راهبردهای بلندمدت توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت از منظر آمایش سرزمین مصوب 1392/12/19 شورای آمایش سرزمین
- 6 - دستورالعمل کالاهای عبور خارجی و داخلی مصوب 1393/3/17 گمرک جمهوری اسلامی ایران
- 7 - از برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی مبانی و مستندات، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی⁽⁵³⁰⁾ مصوب 1393/4/16 شورای اقتصاد.
- 8 - از مصوبه اتخاذ تصمیماتی در خصوص نحوه و شرایط استفاده از صندوق توسعه ملی مصوب 1393/4/17 هیأت امنای صندوق توسعه ملی

ضمیمه

سابقه تفویض اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی
اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران
مصوب 1372/6/7 و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه
اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/3/11
به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و
ویژه اقتصادی

**تفویض وظایف و اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی
اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران به
شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی⁽⁵³¹⁾
مصوب 1372/6/31 با اصلاحات بعدی**

(اصلاحی 1372/8/12) وظایف و اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور) - مصوب 1372 به وزرای شورایی (کمیسیون) به ریاست رئیس جمهور و متشکل از وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، صنایع سنگین، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت، نیرو و رییس سازمان برنامه و بودجه، معاون اقتصادی ریاست جمهوری، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی تفویض می شود.

تبصره 1 (اصلاحی 1372/8/12) - ملاک تصویب در شورای (کمیسیون) فوق، در موارد تفویضی موافقت حداقل چهار نفر از وزرای حاضر در جلسه است.

تبصره 2 (اصلاحی 1372/8/12) - شورای عالی (کمیسیون) مناطق آزاد تجاری - صنعتی دارای دبیرخانه ای خواهد بود که زیر نظر دبیر شورای مزبور اداره می شود.

تبصره 3 (اصلاحی 1372/8/12) - دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با حکم رییس جمهور

تشکیل شورایی به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب 1373/2/11 هیأت وزیران

1 - به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران، شورایی به ریاست رئیس‌جمهور و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:

وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، صنایع سنگین، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت، نیرو و رئیس سازمان برنامه و بودجه، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی.

2 - وظایف و اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور) - مصوب 1372 - به کمیسیونی مرکب از وزرای موضوع بند (1) این تصویب‌نامه محول می‌شود.

ملاک تصمیم‌گیری کمیسیون، موافقت اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهار نفر می‌باشد و مصوبات کمیسیون در صورت تأیید رئیس‌جمهور با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور خواهند بود.

3 - شورا و کمیسیون موضوع بندهای (1) و (2) دارای دبیرخانه‌ای می‌باشند که زیر نظر دبیر شورا و کمیسیون مزبور که با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌گردد، اداره می‌شود.

این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه‌های شماره 21115/ت 211 هـ مورخ 1372/7/8 و 42518/ت 244 هـ مورخ 1372/8/18 می‌شود.

تفویض اختیارات هیأت وزیران ناشی از بند د تبصره 25 قانون برنامه دوم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373 به

وزرای عضو کمیسیونی متشکل از وزرای عضو شورای عالی

مناطق آزاد⁽⁵³²⁾

مصوب 1373/10/18 هیأت وزیران

اختیارات هیأت وزیران ناشی از بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1373 - به وزرای عضو کمیسیونی متشکل از وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد مرکب از وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، صنایع سنگین، معادن و

فلزات، راه و ترابری، نفت و نیرو تفویض می‌شود.

ملاک تصویب در کمیسیون فوق موافقت اکثریت وزرای عضو می‌باشد و مصوبات مزبور در صورت تأیید رییس جمهور با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیات دولت قابل صدور خواهد بود.

تفویض اختیارات هیأت وزیران ناشی از بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی به وزرای عضو کمیسیونی متشکل از وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد⁽⁵³³⁾

مصوب 1373/11/5 هیأت وزیران

اختیارات هیأت وزیران ناشی از بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1373 - به وزرای عضو کمیسیونی متشکل از وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد مرکب از وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت و نیرو تفویض می‌شود.

ملاک تصویب در کمیسیون فوق موافقت اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهار نفر می‌باشد و مصوبات مزبور در صورت تأیید رییس جمهور با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور خواهد بود. این متن جایگزین تصویب‌نامه شماره 65213/ت405 هـ مورخ 1373/11/3 می‌شود.

تفویض اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران و بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیونی مرکب از چند وزیر⁽⁵³⁴⁾

مصوب 1376/9/30 هیأت وزیران

وظایف و اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور - مصوب 1372 - و بند (د) تبصره (25) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1373 - به کمیسیونی مرکب از وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت، نیرو و فرهنگ و ارشاد اسلامی تفویض می‌شود.

ملاک تصویب در کمیسیون فوق موافقت اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهار نفر می‌باشد و مصوبات مزبور در صورت تأیید رییس جمهور با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور خواهد بود.

533 - تصویب‌نامه مزبور به شماره 65632/ت409 هـ مورخ 1373/11/9 ابلاغ شده است.

534 - تصویب‌نامه مزبور به شماره 74235/ت19307 هـ مورخ 1376/10/7 ابلاغ شده است.

تشکیل شورایی، به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران⁽⁵³⁵⁾

مصوب 1376/9/30 هیأت وزیران

1 (اصلاحی 1383/7/29) - به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، شورایی به ریاست رئیس‌جمهور و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:
وزرای امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشور، کار و امور اجتماعی، صنایع، معادن و فلزات، راه و ترابری، نفت، نیرو، مسکن و شهرسازی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.

2 (اصلاحی 1379/10/21) - وظایف و اختیارات هیأت وزیران، موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی - مصوب 1372 - و اصلاحیه‌های بعدی آن از جمله قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی - مصوب 1377 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور) به کمیسیونی مرکب از وزرای موضوع بند (1) این تصویب‌نامه محول می‌شود.

ملاک تصمیم‌گیری کمیسیون، موافقت اکثریت اعضای حاضر و حداقل چهارنفر می‌باشد. مصوبات کمیسیون در صورت تأیید رئیس‌جمهور با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور خواهد بود.
3 - شورا و کمیسیون موضوع بندهای (1) و (2) دارای دبیرخانه‌ای می‌باشند که زیر نظر دبیر شورا و کمیسیون مزبور که با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌گردد، اداره می‌شود.

این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره 74235/ت/19037 هـ مورخ 1376/10/7 می‌شود.

تشکیل شورایی به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران⁽⁵³⁶⁾

مصوب 1384/9/13 هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی

1 (اصلاحی 1385/2/3) - به منظور ایجاد هماهنگی در بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، شورایی به ریاست رئیس‌جمهور (در صورت عدم حضور ایشان به ریاست معاون رئیس‌جمهور در امور اجرایی) و مرکب از افراد زیر تشکیل می‌شود:

الف - معاون رئیس‌جمهور در امور اجرایی.

ب - وزیر امور اقتصادی و دارایی.

535 - تصویب‌نامه مزبور به شماره 76305/ت/19307 هـ مورخ 1376/10/29 ابلاغ شده است.

536 - تصویب‌نامه مزبور به شماره 57720/ت/34169 هـ مورخ 1384/9/21 ابلاغ شده است.

- پ - وزیر بازرگانی.
- ت - وزیر صنایع و معادن .
- ث - وزیر نفت.
- ج - وزیر کشور.
- چ - وزیر کار و امور اجتماعی.
- ح - وزیر راه و ترابری.
- خ - وزیر نیرو.
- د - وزیر مسکن و شهرسازی.
- ذ - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ر - رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- ز - رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ژ - دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی.
- س (الحاقی 1385/9/5) - رییس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری
- 2 (اصلاحی 1385/2/3) - وظایف و اختیارات هیأت وزیران مذکور در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مزبور) به کمیسیونی مرکب از وزیران موضوع بند (1) این تصویبنامه محول می‌شود.
- 3- ملاک تصمیم‌گیری کمیسیون یادشده موافقت اکثریت وزرای عضو کمیسیون مزبور می‌باشد.
- 4- مصوبات کمیسیون در صورت تأیید رییس جمهور و با رعایت ماده (19) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور خواهد بود.
- 5 - شورا و کمیسیون موضوع بندهای (1) و (2) دارای دبیرخانه‌ای می‌باشند که زیر نظر دبیر شورا و کمیسیون مزبور که با حکم معاون رییس جمهور در امور اجرایی منصوب می‌گردد، اداره می‌شود.
- 6 - این تصویبنامه جایگزین تصویبنامه شماره 76305/ت/19037 هـ مورخ 1376/10/29 می‌شود.

تشکیل شورایی به منظور ایجاد هماهنگی فیما بین سازمان‌های

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

جمهوری اسلامی ایران⁽⁵³⁷⁾

مصوب 1388/7/15 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1 (اصلاحی 1390/5/16) - به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و

مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، شورای متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رییس)، وزیر صنعت، معدن و تجارت، وزیر امور خارجه، وزیر راه و شهرسازی، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و آقای حمید بقایی (دبیر) تشکیل می شود.

2 - وظایف و اختیارات هیأت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورا تفویض می شود. (538)

3 - تصمیم گیری در خصوص امور اجرایی موضوع یاد شده به کلیه اعضای شورا به عنوان نمایندگان ویژه رییس جمهور و تصویب و اصلاح آیین نامه ها و مقررات مربوط به موضوع یاد شده به وزیران عضو شورا تفویض می شود.

4 - تصمیمات و مصوبات اکثریت اعضا یا وزیران عضو شورا (حسب مورد) در حکم تصمیمات رییس جمهور و هیأت وزیران بوده و با رعایت ماده (19) آیین نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور است.

5 - دبیرخانه شورای یاد شده در دفتر هیأت دولت خواهد بود .

تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی (539)

مصوب 1392/6/3 هیأت وزیران با اصلاحات بعدی

1 (اصلاحی 1393/3/4 و 1393/5/26) - به منظور ایجاد هماهنگی بین سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی متشکل از رییس جمهور (رییس شورا)، وزیران امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، امور خارجه، کشور، نفت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، راه و شهرسازی، دادگستری، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، رییس سازمان حفاظت محیط زیست و دبیر شورا تشکیل می شود.

تبصره - دبیر شورای مذکور توسط رییس جمهور تعیین می شود.

2 - وظایف و اختیارات هیأت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1372 (540) - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1384 (541) - (به استثنای تبصره (2) ماده (1) قانون مذکور) و مقررات مندرج در سایر قوانین صرفاً در

538 - این بند به موجب نامه اصلاحی مورخ 1389/7/3 دبیر هیأت دولت اصلاح شده است.

539 - این تصویب نامه به شماره 49516/ت/113200 هـ مورخ 1392/6/5 ابلاغ شده است.

540 و 544 - قانون مزبور در این مجموعه درج شده است.

خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به وزیران عضو شورا تفویض می شود.

3- تصمیم گیری درخصوص امور اجرایی موضوع یاد شده به کلیه اعضای شورا به عنوان نمایندگان ویژه رییس جمهور و تصویب و اصلاح آیین نامه ها و مقررات مربوط به موضوع یاد شده به وزیران عضو شورا تفویض می شود.

4- تصمیمات و مصوبات اکثریت اعضاء یا وزیران عضو شورا (حسب مورد) در حکم تصمیمات رییس جمهور و هیأت وزیران بوده و با رعایت ماده (19) آیین نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور است.

فهرست کتاب‌های منتشر شده معاونت تدوین، تنقیح و

انتشار قوانین و مقررات

(از سال 1392 تا کنون)

ردیف	عنوان	سال	نوبت	قیمت (ریال)
1	مجموعه قوانین و مقررات حساب‌برسان و حسابداران رسمی (سارع)	1392	1	15000
2	مجموعه قوانین و مقررات مترجمان رسمی (سارع)	1392	1	12000
3	مجموعه قوانین و مقررات آیین دادرسی مدنی - جلد اول (ویرایش نهم)	1392	10	160000
4	مجموعه قوانین و مقررات صدور چک	1392	8	30000
5	مجموعه سیاست‌های کلی نظام (سارع) - ویرایش اول	1392	2	25000
6	قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرایی آن (سارع) - ویرایش اول	1392	3	45000
7	مجموعه مقالات اولین همایش ملی قوه مجریه در حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	1392	1	370000
8	مجموعه قوانین و مقررات اوقاف	1392	4	60000
9	قانون داوری تجاری بین‌المللی	1392	2	30000
10	قانون کار	1392	2	15000
11	مجموعه قوانین و مقررات زندان‌ها	1392	1	100000
12	قانون مدیریت خدمات کشوری (سارع) - ویرایش دوم	1392	3	30000
13	مجموعه قوانین و مقررات مطبوعات و خبرگزاری‌ها (سارع) - ویرایش اول	1392	2	40000
14	مجموعه قوانین و مقررات انتخابات ریاست جمهوری (ویرایش دوم)	1392	3	50000
15	مجموعه قوانین و مقررات کارشناسان رسمی دادگستری	1392	1	160000
16	مجموعه قوانین و مقررات کارشناسان رسمی دادگستری (پالتویی)	1392	1	40000
17	مجموعه نظریات حقوقی سال 89 معاونت حقوقی	1392	1	160000
18	نظریات کیفری تنقیح شده اداره کل حقوقی قوه قضاییه	1392	1	2200000
19	قانون بودجه سال 1392 کل کشور (قعی)	1392	1	60000
20	قانون بودجه سال 1392 کل کشور (سارع)	1392	1	25000
21	مجموعه قوانین و مقررات برگزیده شوراها و شوراهای اسلامی کشور	1392	1	55000
22	مجموعه قانون معادن و آیین‌نامه‌های مربوط	1392	1	35000
23	مجموعه قوانین و مقررات مبارزه با مواد مخدر و روانگردان	1392	2	35000
24	منتخب جلد اول مجموعه جرایم و مجازات‌ها	1392	1	100000
25	قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری	1392	3	15000
26	فهرست قوانین توافق‌های حقوقی تشریفاتی	1392	1	40000
27	مجموعه قوانین و مقررات نظارت بر رفتار قضات	1392	1	60000
28	مجموعه قوانین موجر و مستاجر و آیین‌نامه مربوط (سارع) - ویرایش اول	1392	2	25000
29	مجموعه قوانین و مقررات امنیت، اطلاعات و دفاع ملی	1392	1	450000

ردیف	عنوان	سال	نوبت	قیمت (ریال)
30	مجموعه قوانین و مقررات تجارت، ثبت شرکت‌ها، علایم و اختراعات (ویرایش چهارم)	1392	5	40000
31	مجموعه قوانین و مقررات برگزیده اجاره	1392	1	60000
32	مجموعه قوانین و مقررات بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث (ویرایش سوم)	1392	4	80000
33	مجموعه قانون نظام صنفی	1392	1	20000
34	مجموعه آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور (همراه با لوح فشرده) - ویرایش سوم	1392	4	180000
35	مجموعه قوانین و مقررات آیین دادرسی کیفری - جلد دوم (ویرایش اول)	1392	2	550000
36	مجموعه وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری در امور کیفری	1392	1	40000
37	مجموعه قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (ویرایش چهارم)	1392	5	120000
38	مجموعه قوانین و مقررات دیوان عدالت اداری (ویرایش دوم)	1392	3	50000
39	مجموعه قوانین و مقررات احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی، مذهبی و صنفی... (ویرایش دوم)	1393	3	120000
40	قانون بودجه سال 1393 کل کشور (سارغ) - ویرایش اول	1393	2	25000
41	قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی (سارغ) - ویرایش اول	1393	2	50000
42	مجموعه قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های اجرایی آن (سارغ) - ویرایش دوم	1393	3	45000
43	مجموعه قانون تجارت (رقعی) - ویرایش دوم	1393	3	180000
44	مجموعه قانون بودجه سال 1393 کل کشور	1393	1	100000
45	قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	1393	2	25000
46	مجموعه قانون تملک آپارتمان‌ها و آیین‌نامه اجرایی آن (سارغ) - ویرایش اول	1393	2	12000
47	قانون مجازات اسلامی مصوب 1392/2/1 (ویرایش سوم)	1393	8	130000
48	قانون حمایت خانواده (سارغ) - (ویرایش سوم)	1393	4	25000
49	قانون مدنی (سارغ) - (ویرایش اول)	1393	3	55000
50	مجموعه قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی (رقعی) - ویرایش اول	1393	2	110000
51	مجموعه قانون مدنی (رقعی) - ویرایش دوم	1393	3	95000
52	ضمیمه مجموعه سیاست‌های کلی نظام (سارغ)	1393	1	10000
53	قانون آیین دادرسی کیفری - ویرایش دوم	1393	5	60000
54	مجموعه قوانین و مقررات شوراهای حل اختلاف (ویرایش سوم)	1393	5	40000
55	مجموعه قوانین توافقات‌های حقوقی تشریفات چندجانبه حقوق دیپلماتیک	1393	1	80000
56	مجموعه قوانین و مقررات جرایم و مجازات‌ها (جلد اول) - ویرایش هفتم	1393	10	320000
57	مجموعه نظرات حقوقی سال 1390 معاونت حقوقی رییس‌جمهور	1393	1	
58	مجموعه جرایم و دادرسی نیروهای مسلح - ویرایش اول	1393	2	350000
59	مجموعه قانون شهرداری (سارغ) - ویرایش اول	1394	2	30000
60	مجموعه قانون بودجه سال 1394 کل کشور	1394	1	40000
61	مجموعه قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های اجرایی آن (سارغ) - ویرایش سوم	1394	4	45000
62	مجموعه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (سارغ) - ویرایش اول	1394	2	60000

سامانه ملی قوانین و مقررات
جمهوری اسلامی ایران
جامع ترین بانک اطلاعات قانونی کشور
www.dotic.ir

لوح جامع قوانین و مقررات
جمهوری اسلامی ایران
تمامی اطلاعات سامانه به صورت بیرون خط (Offline)
بر روی یک حلقه DVD با امکان به روزرسانی

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

تهران . خیابان ولیعصر (عج) . قبل از خیابان جمهوری اسلامی . شماره ۱۱۵۸
تلفن: ۶۶۴۹۲۷۰۸-۶۴۴۵۳۱۸۲ (+۹۸۲۱) دورنگار: ۶۶۴۹۲۷۰۷ (+۹۸۲۱)
اطلاع رسانی حوزه نشر: dotic.ir/publisher
رایانامه معاونت: ttgh@govir.ir رایانامه سامانه ملی قوانین و مقررات: dotic@dotic.ir

ISBN:978-600-7434-28-4

۴۲۸-۱-۰-۴-۲

9 786007 434284